



Atlas voor gemeenten

De 50 grootste
gemeenten van
Nederland
op 40 punten
vergeleken



Gerard Marlet
Clemens van Woerkens

2004

Met inleiding over de creatieve klasse in Nederland • Tien nieuwe indicatoren

De auteurs/samenstellers streven naar grote nauwkeurigheid bij het samenstellen van de *Atlas voor gemeenten*. Mochten er desondanks onvolkomenheden zijn opgetreden in deze Atlas, dan aanvaarden de auteurs/samenstellers geen aansprakelijkheid voor eventueel daaruit voortvloeiende schade.

Het doel is de Atlas ieder jaar verder te verbeteren. De auteurs/samenstellers roepen alle gebruikers van de Atlas op om geconstateerde onvolkomenheden en andere opmerkingen of suggesties kenbaar te maken via info@atlasvoorgemeenten.nl.

Bureauredactie

Arend Smilde, Utrecht

Ontwerp en uitvoering

Quina de Graaf, Breukelen

Productie

Stip Grafische Producties, Driebergen

Drukwerk en distributie

Drukkerij Kerckebosch, Zeist

Bestel de Atlas rechtstreeks via www.atlasvoorgemeenten.nl

Deze uitgave is tot stand gekomen met financiële steun van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, gemeente Utrecht en Berenschot bv.

ISBN 90-808698-1-3

© auteursrecht Stichting Atlas voor gemeenten, Utrecht, april 2004

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs/samenstellers.



Atlas voor gemeenten 2004

Gerard Marlet

Clemens van Woerkens

Stichting Atlas voor gemeenten is opgericht door Gerard Marlet en Clemens van Woerkens, voormalig onderzoekers van NYFER. Naast de productie van de Atlas voor gemeenten verzorgen zij onderzoek, benchmarks en advies voor gemeenten, ministeries en bedrijven. Daarbij maken zij gebruik van een unieke database met meer dan 200 variabelen voor alle Nederlandse gemeenten en regio's.

Stichting Atlas voor gemeenten
Postbus 9627
3506 GP UTRECHT
T 030 2656438
F 030 2656439
E info@atlasvoorgemeenten.nl
I www.atlasvoorgemeenten.nl



Woord vooraf

De *Atlas voor gemeenten* presenteert sinds 1997 de belangrijkste kenmerken van de grootste gemeenten van Nederland, en vergelijkt de ontwikkeling van die gemeenten met elkaar. De Atlas informeert burgers en bedrijven over de kenmerken van en verschillen tussen gemeenten, en is een hulpmiddel voor gemeenten bij economische analyses, sterkte-zwakteanalyses, benchmarks, het bepalen van beleidsprioriteiten en effectmeting.

De opzet van de Atlas is steeds in ontwikkeling. De database bevat inmiddels zoveel gegevens dat volledige publicatie in de jaarlijkse boekuitgave niet meer praktisch is. Daarom hebben we ervoor gekozen niet ieder jaar dezelfde gegevens te presenteren, maar het aanbod per jaar af te wisselen.

Het paradepaardje van de nieuwe Atlas is de speciaal op de Nederlandse situatie toegesneden creatieve klasse, die voor de 50 grootste gemeenten is geconstrueerd. De analyse in de inleiding (deel I) laat zien dat de aanwezigheid van een creatieve klasse in een stad erg belangrijk is voor de lokale economie.

In de internationale economische literatuur is er de laatste tijd veel aandacht voor specifieke bevolkingsgroepen die de motor van de economie zouden zijn. Daarom presenteren we in deze Atlas naast de creatieve klasse nog een aantal bevolkingsgroepen die niet als zodanig herkenbaar zijn in de standaard CBS-indeling in hoog-, middel- en laagopgeleiden. Per gemeente is bijvoorbeeld het aandeel van *nerds* (technici) in de bevolking opgenomen. Ook is het aantal in de gemeente ingeschreven studenten afgezet tegen het aantal studenten dat ook daadwerkelijk in de gemeente woont. De *bohemians*, de homo-scene en de etnische diversiteit completeren het gedetailleerde beeld van de bevolkingssamenstelling van Nederlandse gemeenten.

Nieuw in deze Atlas zijn ook de ontwikkeling van het aanbod van kinderopvang door de tijd, de ontwikkeling van de werkgelegenheid in horeca en detailhandel, de nabijheid van water (voor waterrecreatie), het café-aanbod en de sluitingstijden. Om die tien nieuwe indicatoren te kunnen presenteren moest plaats gemaakt worden. Ten opzichte van de vorige editie ontbreken daarom dit jaar bijvoorbeeld het inkomensniveau, de woning- en kantorenvoorraad en het winkelaanbod.

Ook voor deze Atlas zijn we weer veel dank verschuldigd aan dr. ing. Jaco Berveling en Marijn Roest van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor nuttige adviezen. Bijzondere dank gaat uit naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de gemeente Utrecht en Berenschot bv voor de financiële steun. En naar het Amsterdams Uitburo, de Adviesdienst Verkeer en Vervoer, het ministerie van VROM, het CBS, de NVM, de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, de Stichting Museumkaart, het COC, de Gaykrant en de Federatie van Kunstenaarsverenigingen voor belangrijke dataleveranties. Tot slot veel dank aan onze oud-collega's van NYFER, voor hun aanmoedigingen en onmisbare steun bij het voortzetten van dit project.

Gerard Marlet
Clemens van Woerkens



Inhoud

Deel I De creatieve klasse in Nederland

De creatieve klasse in Nederland	10
De creatieve economie	10
De Nederlandse creatieve klasse	12
De creatieve klasse en werkgelegenheidsgroei	17
De creatieve klasse in de aantrekkelijke stad	20

Deel II De vijftig grootste gemeenten van Nederland onder de loep

Variabelen per gemeente

Alkmaar	24
Almelo	28
Almere	32
Alphen aan den Rijn	36
Amersfoort	40
Amstelveen	44
Amsterdam	48
Apeldoorn	52
Arnhem	56
Bergen op Zoom	60
Breda	64
Delft	68
Den Haag	72
Deventer	76
Dordrecht	80
Ede	84
Eindhoven	88
Emmen	92
Enschede	96
Gouda	100
Groningen	104
Haarlem	108
Haarlemmermeer	112
Heerlen	116
Helmond	120
Hengelo (O.)	124
's-Hertogenbosch	128
Hilversum	132
Hoorn	136
Leeuwarden	140

Leiden	144
Leidschendam-Voorburg	148
Lelystad	152
Maastricht	156
Nijmegen	160
Oss	164
Purmerend	168
Roosendaal	172
Rotterdam	176
Schiedam	180
Sittard-Geleen	184
Spijkenisse	188
Tilburg	192
Utrecht	196
Velsen	200
Venlo	204
Vlaardingen	208
Zaanstad	212
Zoetermeer	216
Zwolle	220

Deel III Ranglijsten

Ranglijsten per variabele

Woon-aantrekkelijkheidsindex	226
Woon-aantrekkelijkheid zonder bereikbaarheid	226
Sociaal-economische index	226
Bevolking	226
Wetenschappelijk opgeleiden	227
Laagopgeleiden	227
Studenten (ingeschreven)	227
Studenten (woonachtig)	227
Armoede	228
Vergrijzing	228
Segregatie (allochtonen)	228
Segregatie (lage inkomens)	228
Etnische diversiteit	229
Allochtonen	229
Creatieve klasse	229
Nerds	229
Bohemians	230
Homo-scene	230
Productie	230
Werkgelegenheid	230
Groei werkgelegenheid	231
Industrie	231
Dienstensector	231

Horeca en detailhandel	231
Starters	232
Werkloosheid.	232
Bijstand	232
Arbeidsongeschiktheid.	232
Participatie vrouwen	233
Kinderopvang (hele dagopvang).	233
Kinderopvang (buitenschoolse opvang)	233
Kwaliteit onderwijs	233
Misdrijven	234
Geweld	234
Vernielingen	234
Café's.	234
Sluitingstijden café's.	235
Culinaire index	235
Theatervoorstellingen.	235
Musea	235
Historische binnenstad	236
Vooroorlogse woningen	236
Huizenprijzen	236
Stijging huizenprijzen	236
Woonoppervlakte	237
Koopwoningen	237
Bereikbaarheid buiten de spits	237
Bereikbaarheid in de spits	237
Bereikbaarheid per openbaar vervoer	238
Nabijheid natuur	238
Nabijheid binnenwater	238
Nabijheid Noordzeekust	238

Deel IV Beschrijving van data en bronnen

Beschrijving van de data	240
Algemene informatie	240
Bevolkingssamenstelling	243
Sociaal-economische positie.	246
Woon-aantrekkelijkheid.	248
 Bronnen	 254



Deel I

De creatieve klasse in Nederland



De creatieve klasse in Nederland

De zeventiende-eeuwse koopman was de motor achter de Hollandse Gouden Eeuw. De koopman nam bezit van de Hollandse steden, en zette die vol met pakhuizen. Pakhuizen voor graan uit Balticum en specerijen uit het Verre Oosten, én voor textiel, suiker en andere typisch Hollandse vroegindustriële exportproducten. Maar het belang van de koopman strekte verder dan dat van intermediair tussen industrie en handel, en tussen noord en zuid. De koopman liet zich een mooi huis bouwen aan de nieuw aangelegde grachten in Amsterdam, dronk bier en jenever in de cafés, kocht meubels, kleding, boeken en kunst. De vroege industriële en ambachtslieden in de Hollandse economie profiteerden, niet alleen van de export, maar ook van de binnenlandse koopkracht en vraag.¹

De jaren negentig van de twintigste eeuw duurden geen eeuw, maar waren voor Nederland wel goud: anderhalf miljoen banen erbij, en zeven jaren (1994 t/m 2000) met rond de 3% economische groei. De financiële sector en ICT sprongen in het oog. De stad Amsterdam leek weer het middelpunt. Dit keer niet bevolkt door kooplieden, maar door overwerkende financieel experts, advocaten, ICT'ers, wetenschappers en economen, die tussen het werken door hun geld uitgaven in de restaurants, theaters en kroegen in de binnenstad. De 'kooplieden van de twintigste eeuw' zorgden net als die van vierhonderd jaar eerder dus niet alleen voor werkgelegenheid en welvaart op hun eigen kantoor en in hun eigen sector, maar ook bij allerlei toeleveranciers en dienstverleners in stad en regio. Die 'kooplieden van de twintigste eeuw' heten hier nog steeds wat denigrerend yuppen, in de VS zijn ze opgewaardeerd tot *creative class*.

In zijn boek *The rise of the creative class* definieert Richard Florida de Amerikaanse *creative class*.² Die klasse is volgens Florida de motor achter de moderne economie. Daarom is in deze Atlas een eerste poging gedaan om de Nederlandse creatieve klasse te (re)construeren.

De creatieve economie

Richard Florida suggereert dat het niet zozeer het aandeel hoogopgeleiden in de stedelijke bevolking is dat voor meer werkgelegenheidsgroei zorgt, maar een specifieke bevolkingsgroep die hij de *creative class* noemt. Een diverse bevolkingssamenstelling met veel en (o.a. etnisch, zie verderop in de Atlas) gevarieerde creatieve mensen is volgens hem een verklaring voor een bloeiende stedelijke economie. Florida's theorie van de creatieve klasse past in de economische traditie van de jaren negentig om enerzijds op zoek te gaan naar de relatie tussen de aantrekkelijkheid van een stad en de woonvoorkeuren van bepaalde bevolkingsgroepen, en anderzijds naar de relatie tussen bevolkingssamenstelling en werkgelegenheidsgroei. De *creative capital theory* van Florida is een verfijning van de *human capital theory*, die ervan uitgaat dat vooral het opleidingsniveau van de bevolking van belang is.

Glaeser toonde aan dat Amerikaanse steden met een relatief hoog opgeleide bevolking een hogere werkgelegenheidsgroei kennen dan steden met een lager opgeleide bevolking.³ De causaliteit in de relatie tussen bevolking en werk blijkt de laatste decennia dan ook te zijn omgedraaid: mensen blijken in

¹ Zie bijvoorbeeld: J. de Vries, A. van der Woude, 1995: *Nederland 1500-1815. De eerste ronde van moderne economische groei* (Uitgeverij Balans, Amsterdam).

² R. Florida, 2002: *The rise of the creative class, and how it's transforming work, leisure, community and everyday life* (Basic Books, New York).

³ E.L. Glaeser, J.A., Scheinkman, A. Shleifer, 1995: Economic growth in a cross-section of cities, in: *Journal of monetary economics*, 36, p.117-143.

toenemende mate niet meer te gaan wonen waar het werk is, maar bedrijven vestigen zich waar mensen (arbeidspotentieel) graag willen wonen.⁴ Die hoogopgeleide bevolking wil volgens Glaeser graag wonen in steden met een goed klimaat en veel stedelijke voorzieningen zoals theaters en gevarieerde horeca. Steden met deze *amenities* zijn dan ook de economisch succesvolle steden in de VS.⁵

Ook Kotkin suggereert een verband tussen de aanwezigheid van een jonge hoog opgeleide bevolking en de werkgelegenheidsgroei van een stad. Daarnaast ziet hij ook steden met zogenaamde *nerds* groeien. Hier zijn het volgens hem niet hoogopgeleiden per se, maar ICT'ers en technici (*nerds* dus) die de economie aanjagen. Steden met een hoog nerd-gehalte (*nerdistans*) zorgen in een bloeiende en innovatieve ICT en high-tech-sector voor relatief veel werkgelegenheidsgroei. *Nerds* stellen veel minder hoge eisen aan hun woonstad. Niet cultuur en klimaat, maar een veilige woonomgeving en een huis met moderne voorzieningen en gemakconsumptie zijn voor die groep van belang.⁶

De creatieve klasse van Florida overlapt voor een deel met de *nerds* van Kotkin en de hoogopgeleiden van Glaeser. Maar niet volledig. De voorstelling van de creatieve klasse is gebaseerd op het idee dat niet een hoge opleiding alleen garant staat voor innovatieve ideeën en een hoge productiviteit, maar creativiteit.⁷ De drijvende economische kracht die de positieve relatie tussen de aanwezigheid van een creatieve klasse en economische groei verklaart is volgens Florida het creatieve ethos, een mengvorm tussen calvinistische arbeidsethos, hard werken als levensdoel, en een *bohemian* ethos, een hedonistische levensstijl met plezier en geluk als levensdoel. De creatieve klasse wil zowel hard werken als van het leven genieten.

Het creatieve ethos verandert volgens Florida de werkmentaliteit van zowel werkgever als werknemer. De werkgever heeft geen moeite met lang haar, spijkerbroek en tatoeages op kantoor. Bovendien mag de werknemer thuiswerken, komen en gaan wanneer hij wil, pauzes nemen om te sporten en mag de radio op tien. De werkgever schrikt in de creatieve economie met andere woorden geen excentrieke talenten af met kledingvoorschriften en rigide regels en werktijden.

De werknemer heeft op zijn beurt geen moeite met nachtelijk overwerk en flexibele werkdruk, en gaat in zijn vrije tijd naar kroegen en koffiehuisen, niet alleen om te ontspannen maar ook om interessante mensen te ontmoeten met wie hij over zijn werk kan praten, waarvan hij kan leren. Dat laatste zorgt dan voor productiviteitsverhogende uitwisseling van nieuwe technologische kennis en creatieve ideeën.

Werken is in de creatieve economie *a way of life*, werken is *fun* en het kantoor is tolerant en staat open voor een cultureel en etnisch divers, alternatief en excentriek, en bovenal creatief arbeidspotentieel. De creatieve economie brengt volgens Florida optimale productiviteit voor de werkgever en optimaal geluk voor de werknemer.

De creatieve klasse woont in steden met veel cultuur, esthetiek en nachtleven. De creatieve klasse zoekt eerst een leuke woonplaats en gaat dan pas werk zoeken of begint een eigen bedrijf: "*companies increasingly go, and are started, where talented and creative people are*".⁸ Omgekeerd hebben bedrijven in minder aantrekkelijke steden en regio's in de VS moeite om creatieve werknemers aan te trekken, omdat die daar niet willen wonen.⁹

De creatieve klasse is niet alleen belangrijk voor de stedelijke economie door zijn hoge productiviteit en toegevoegde waarde, maar ook door haar koopkracht. Zij besteedt volgens Florida een bovengemiddeld deel van het inkomen in de stedelijke horeca, winkels en het uitgaansleven. Florida ziet zijn *rise of the creative*

⁴ S. Kim, 2002: *The reconstruction of the American urban landscape in the twentieth century*, NBER Working Paper 8857.

⁵ E.L. Glaeser, 2000: *Consumer city*, NBER, Working paper.

⁶ J. Kotkin, 2001: *The new geography: how the digital revolution is reshaping the American landscape* (Random House, New York).

⁷ J. Howkins, 2001: *The creative economy: How people make money from ideas* (New York, Allen Lane, The Penguin press).

⁸ R. Florida, 2002: *The rise of the creative class, and how it's transforming work, leisure, community and everyday life* (Basic Books, New York), p.283.

⁹ J. Kotkin, 2001: *The new geography: how the digital revolution is reshaping the American landscape* (Random House, New York).

class samengaan met toenemende werkgelegenheid voor de *service class* omdat de vraag naar schoonmakers, catering, horeca, tuinmannen, taxichauffeurs en beveiligers in creatieve steden toeneemt.¹⁰

Steden die de creatieve klasse aan zich weten te binden krijgen daar in theorie dus langs twee wegen extra werkgelegenheid voor terug. Florida vindt (of eigenlijk: suggereert, want op zijn empirische methode valt nog wel het een en ander af te dingen) een positief verband tussen de omvang van de creatieve klasse (en vooral van de *bohemians*) in een bepaalde stad en de lokale werkgelegenheidsgroei.¹¹

De Nederlandse creatieve klasse

De theorie van Florida is overduidelijk geïnspireerd op de succesverhalen van nieuwe ICT-bedrijven in Silicon Valley. De Nederlandse economische boom in de jaren negentig heeft een veel meer gedifferentieerde basis. Minder ICT-idylle, maar wel veel groei in de kennisintensieve financiële en zakelijke dienstverlening, en zogenoemde esthetische sectoren¹² zoals architectuur, design en tv-productie.¹³

In deze Atlas zijn de resultaten gepresenteerd van een eerste poging om de Nederlandse creatieve klasse te definiëren en in cijfers te vatten. Bij het samenstellen van de Nederlandse creatieve klasse is rekening gehouden met de specifiek Nederlandse situatie, hoewel de definitie van Florida wel het uitgangspunt was. De indeling van Florida is zoals gezegd niet gebaseerd op opleidingsniveau, maar op beroepsgroepen. Zijn creatieve klasse bestaat uit een *super creative core*, waaruit creatieve, innovatieve ideeën ontstaan, en *creative professionals* – de creatieve uitvoerders van de creatieve ideeën uit de *super-creative core*. De *super creative core* bestaat uit ICT-ers, wiskundigen, architecten, ingenieurs, (para-)medici en sociale wetenschappers, onderwijzers en de zogenaamde *bohemians*: schrijvers, mode-ontwerpers, grafisch ontwerpers, musici, acteurs, componisten, schilders, beeldhouwers, fotografen, dansers, regisseurs en artiesten. *Creative professionals* zijn managers, financieel en commercieel experts, juristen en technici.¹⁴

Ondanks zijn theoretische pretenties is de indeling van Florida nog vrij grof. Zo behoren bij hem alle managers tot de creatieve klasse. Dat betekent onvermijdelijk dat daar ook leidinggevend in de bouw, op het administratiekantoor en in een McDonalds-filiaal onder vallen. Bovendien telt hij de hele categorie 'educatie' mee, dus behalve universitair docenten ook de juf op de lagere school en de baliemedewerker in de bibliotheek. Zo komt Florida op een creatieve klasse waarin maar liefst 30% van de totale Amerikaanse bevolking valt (en die volgens hem voor 50% van de productie verantwoordelijk is).

Voor de Nederlandse creatieve klasse is een verfijndere methode en indeling gebruikt. De Nederlandse creatieve klasse staat model voor en wordt verondersteld de motor te zijn achter de kennisintensieve economie. Het moet gaan om mensen die met innovatieve, creatieve ideeën en esthetische producten meer dan gemiddeld productief zijn en meer toegevoegde waarde genereren, mensen die door denken en minder door doen een bijdrage leveren aan de economie.

De kern van de Nederlandse creatieve klasse bestaat net als bij Florida uit wetenschappers en onderzoekers, innovatieve ICT'ers, ingenieurs, architecten, tv-makers, journalisten en *bohemians* zoals musici, vormgevers, schrijvers en kunstenaars. Anders dan bij Florida zijn banen bij de overheid, inclusief het onderwijs, niet bij de creatieve klasse geteld, maar ondergebracht in een aparte klasse overheid. Hoogleraren en wetenschappelijk onderzoekers zijn wel tot de creatieve klasse gerekend.

De rest van de Nederlandse creatieve klasse bestaat net als bij Florida uit de uitvoerders van creatieve ideeën. Voor de Nederlandse creatieve klasse is die definitie verengd: de uitvoerders van creatieve

¹⁰ R. Florida, *Creative class*, p. 68-72.

¹¹ R. Florida, *Creative class*, p. 263.

¹² A.J. Scott, 2000: *The cultural economy of cities; essays on the geography of image-producing industries* (Londen, Thousand Oaks).

¹³ R.C. Kloosterman, 2004: Recent employment trends in the cultural industries in Amsterdam, Rotterdam, The Hague and Utrecht. A first exploration, te verschijnen in: *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*.

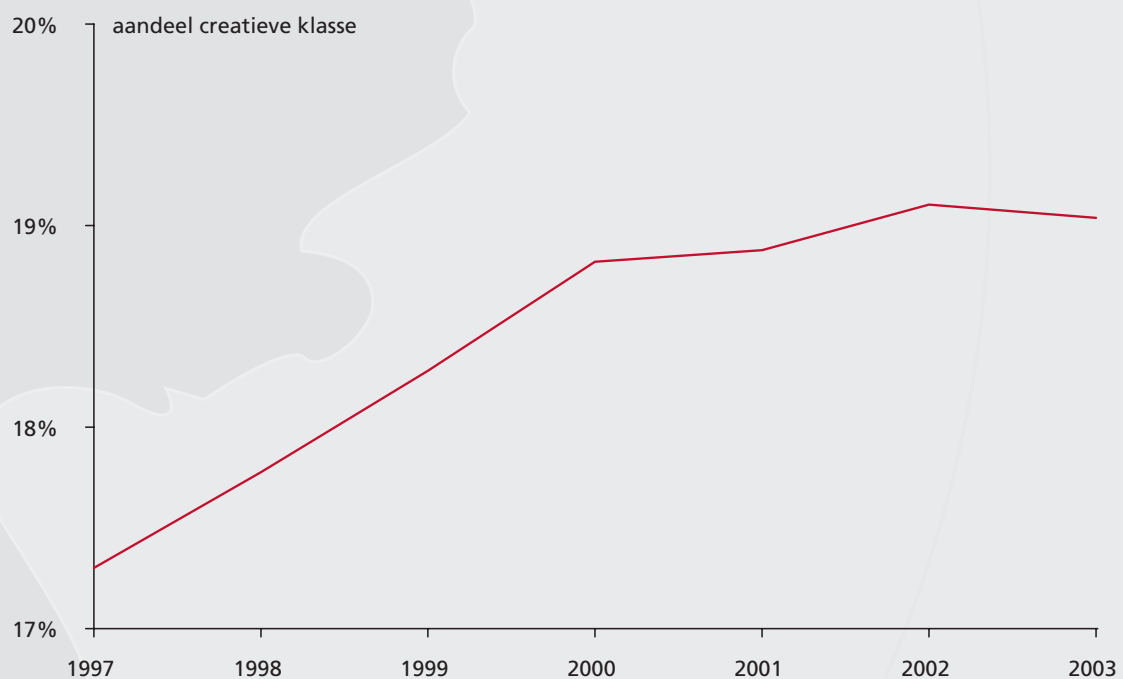
¹⁴ R. Florida, *Creative class*, p. 68 e.v. en p. 328, 329 (opsomming in appendix).

ideeën in kennisintensieve economische sectoren. Een manager van een bouwbedrijf behoort dan – anders dan bij Florida – niet tot de Nederlandse creatieve klasse, een manager van een softwarebedrijf of schouwburg wel. Een vertegenwoordiger in verpakkingsmateriaal hoort er niet bij, een verkoper van software wel. Anders dan bij Florida zijn tot slot ook veel administratieve beroepen buiten de Nederlandse creatieve klasse gelaten (zie deel IV voor een beschrijving van de bronnen en de methode).

De creatieve klasse omvat veel hoogopgeleiden, maar de nieuwe indeling wijkt significant af van de standaardindeling van het CBS. Niet alle hooggekwalificeerde beroepen zijn immers bij de creatieve klasse geteld en bovendien kan iemand met een wetenschappelijke opleiding werkloos zijn of een baan buiten de creatieve beroepen kiezen. In die gevallen hoort zo iemand wel bij de categorie hoogopgeleiden van het CBS, maar niet bij de creatieve klasse. De nieuwe indeling wijkt ook af van de traditionale sectorale indeling: in de zakelijke dienstverlening werken ICT-programmeurs, maar ook boekhouders, de sector industrie omvat innovatieve ingenieurs, maar ook fabrieksarbeiders. De programmeurs en de ingenieurs behoren tot de creatieve klasse, de boekhouders en fabrieksarbeiders niet.

Uiteindelijk is dit een poging een klasse te definiëren van mensen die de motor zijn achter de kennisintensieve economie. Het resultaat is een klasse die 19% van de totale beroepsbevolking uitmaakt. Figuur 1 laat zien dat de creatieve klasse een groeiend deel van de beroepsbevolking vormt: van 17,3% van de totale beroepsbevolking op 1 januari 1997 tot 19% op 1 januari 2003.

Figuur 1 Creatieve klasse steeds belangrijker

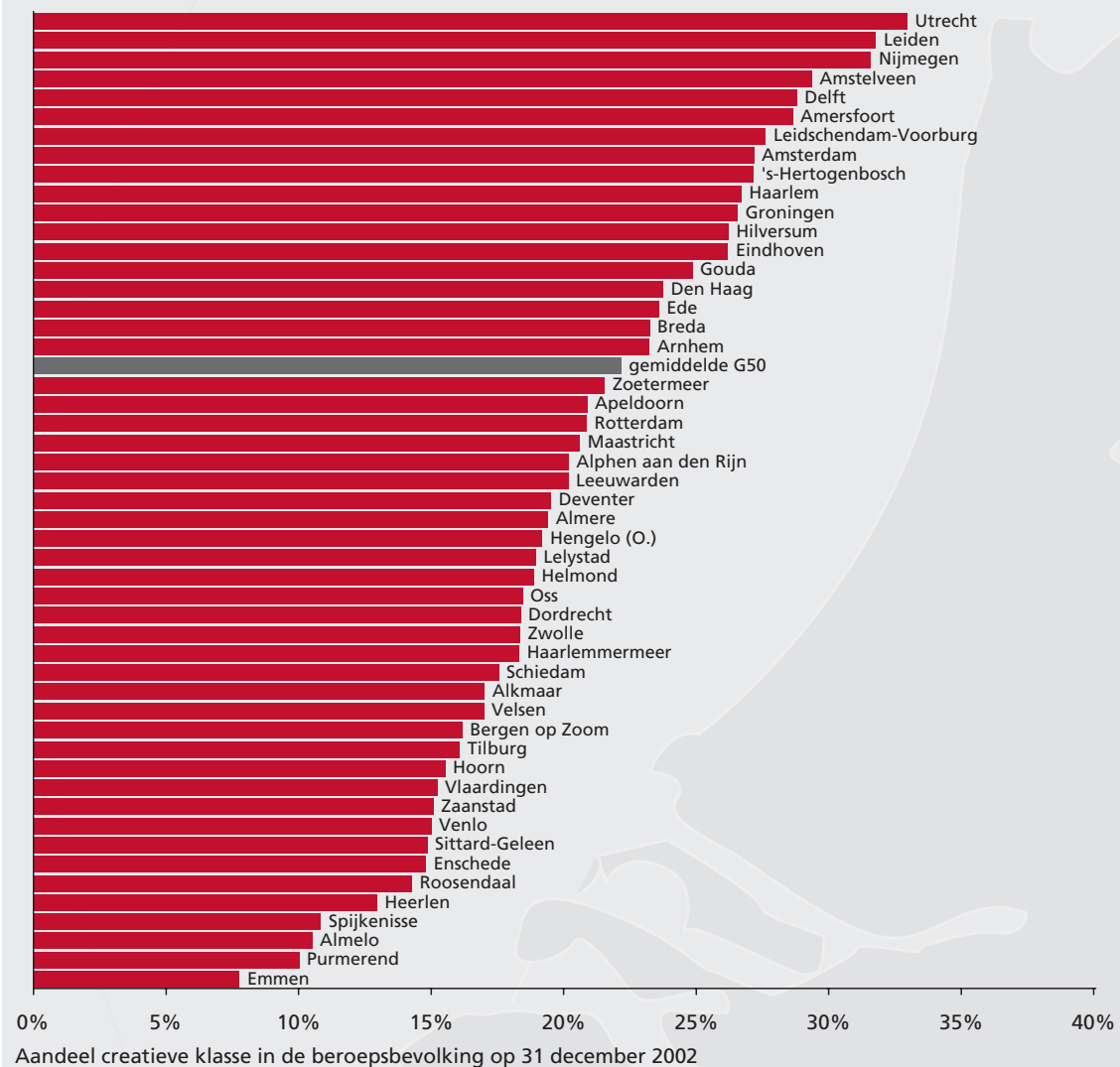


De Nederlandse creatieve klasse is in deze Atlas per gemeente gepresenteerd. Met de nieuwe klasse kan voor Nederland getest worden of een ruime aanwezigheid van die klasse in een bepaalde regio samengaat met een innovatief klimaat, ondernemerszin en uiteindelijk dus werkgelegenheidsgroei en economische groei. Bovendien is de verwachting dat dit ook de bevolkingsgroep is die kritisch uitkijkt naar de ideale woonplaats, woont in een aantrekkelijke stad en in die stad zorgt voor werkgelegenheidsgroei en welvaart.

Utrecht is op basis van de in figuur 2 gepresenteerde resultaten de creatieve hoofdstad van Nederland, 33% van de bevolking behoort daar tot de creatieve klasse. Leiden en Nijmegen staan respectievelijk tweede en derde. In de top-10 van creatieve steden bevinden zich verder ook Delft, Amersfoort, Amsterdam, Den

Bosch en Haarlem. Opvallend laag staat Enschede, met 14,8 procent van de beroepsbevolking in de creatieve klasse. De positie van Enschede suggereert dat de aanwezigheid van een universiteit geen garantie is voor een grote creatieve klasse, terwijl de positie van Den Bosch en Amersfoort laat zien dat de afwezigheid van een universiteit geen belemmering hoeft te zijn. Van de vier grote steden is de creatieve klasse dus het beste vertegenwoordigd in Utrecht (33%) en Amsterdam (27,2%), en veel minder goed in Den Haag en Rotterdam (23,7 respectievelijk 20,8% van de beroepsbevolking).

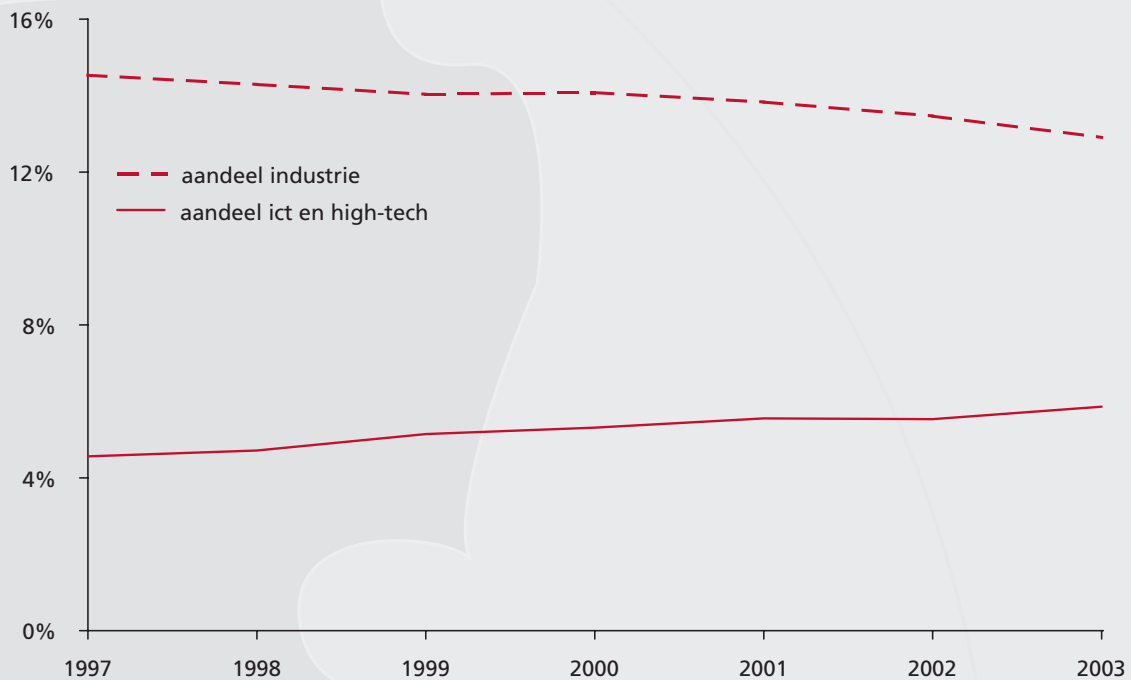
Figuur 2 De creatieve klasse in Nederlandse steden



Als onderdeel van de creatieve klasse zijn nog twee nieuwe bevolkingsgroepen samengesteld: *nerds* en *bohemians*. *Nerds* zijn mensen die in de ICT of technologie werkzaam zijn, op basis van de definitie van Kotkin.¹⁵ Figuur 3 laat zien dat het aandeel van mensen die werkzaam zijn in de industrie in Nederland weliswaar afneemt, van 14,5% tot 12,9% van de totale beroepsbevolking, maar de beroepsgroep met hoogwaardige industriële banen vormt juist een steeds belangrijker deel van de Nederlandse economie. Het aandeel *nerds* is tussen 1996 en 2002 toegenomen van 4,6% tot 5,9% van de Nederlandse beroepsbevolking (zie deel IV voor een uitgebreide beschrijving van de methode en de bronnen).

¹⁵ J. Kotkin, 2001: *The new geography: how the digital revolution is reshaping the American landscape* (Random House, New York).

Figuur 3 Minder industrie-werkers, meer nerds

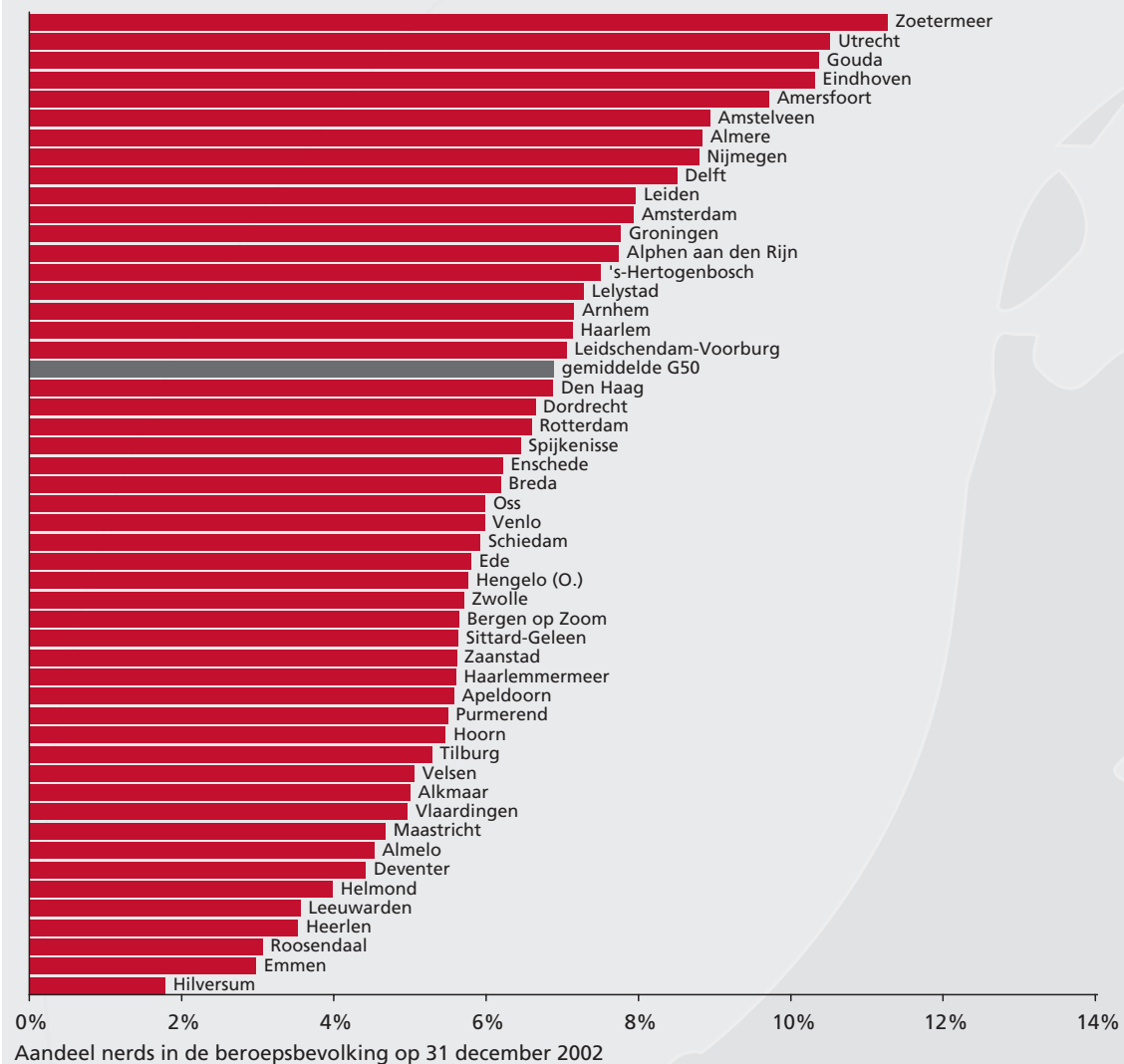


Het woonpatroon van die *nerds* komt duidelijk niet overeen met die van de rest van de creatieve klasse (zie figuur 4). *Nerds* zijn niet alleen sterk vertegenwoordigd in de universiteitssteden Utrecht (10,5%), Eindhoven (10,3%), Nijmegen (8,8%) en Delft (8,5%), maar ook in veel *new-towns* en groeigemeenten. Het *nerdistan* van Nederland is Zoetermeer, met 11,3% *nerds* onder de beroepsbevolking. Ook in Gouda, Amersfoort, Amstelveen, Almere en Leidschendam-Voorburg wonen veel *nerds*. De theorie van Kotkin, dat *nerds* minder waarde hechten aan stedelijke voorzieningen en meer uit zijn op gemak in en rond het huis, lijkt dus ook op te gaan voor een deel van de Nederlandse *nerds*. Utrecht is van de vier grote steden de enige stad met een relatief groot aandeel *nerds* (10,5% van de beroepsbevolking). Amsterdam (7,9%), Den Haag (6,9%) en Rotterdam (6,6%) volgen op afstand.

De – bij Florida zo belangrijke – *bohemians* zijn schrijvers, ontwerpers en vormgevers, interieurarchitecten, componisten en musici, regisseurs, schilders en beeldhouwers, fotografen, dansers, artiesten en acteurs. Op basis van die indeling zijn de Nederlandse bohemians per gemeente gelocaliseerd (zie deel IV voor een uitgebreide beschrijving van de gehanteerde methode en gebruikte bronnen). De resultaten staan in figuur 5.

In Nederland wonen op basis van de hier gehanteerde definitie 63.000 *bohemians*, minder dan 1% van de beroepsbevolking. Amsterdam blijkt met 2% de grootste artistieke *scene* te bevatten (als aandeel van de bevolking), gevolgd door Arnhem (1,04%), Utrecht (0,87%) en Groningen (0,86%). Rotterdam staat met 0,52% *bohemians* in de bevolking op de twaalfde plaats. Den Haag sluit de rij van de G4 met 0,49% *bohemians*.

Figuur 4 De nerds in Nederlandse steden

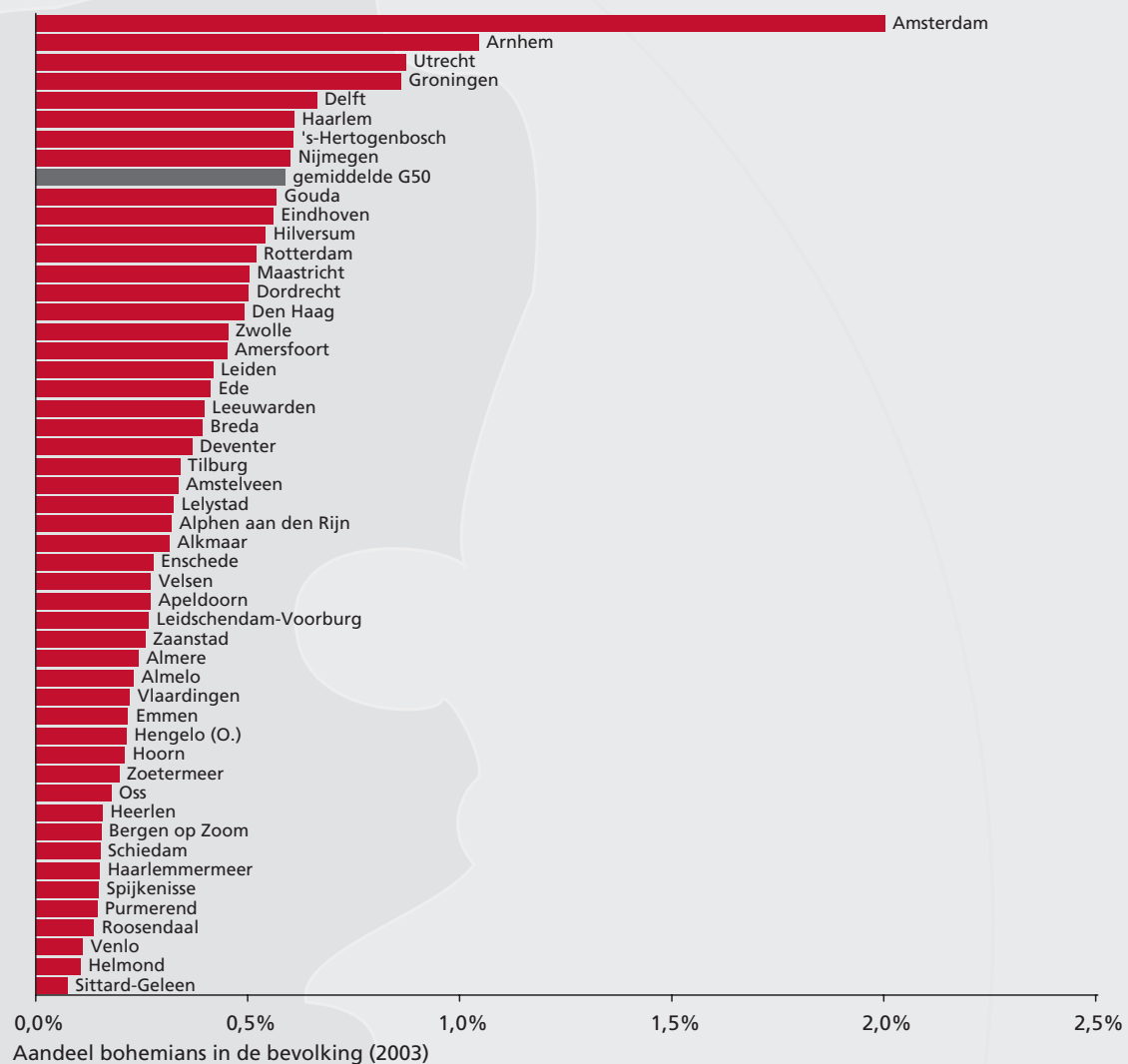


Robert Kloosterman heeft een vergelijkbare exercitie gedaan. Hij stelde voor Nederland en de vier grote steden de sector *cultural industries* samen. Zijn conclusie is dat de *cultural industries* steeds belangrijker worden: 2,9% van de werkgelegenheid in 1993 en 3,2% in 2001. De culturele economie concentreert zich volgens Kloosterman in Amsterdam en groeit het hardst in Utrecht.¹⁶ Dit aandeel van de *cultural industries* is bij Kloosterman groter dan het hier gepresenteerde aandeel van de *bohemians*. Dat komt ten eerste doordat zijn definitie ruimer is, zij omvat behalve kunstzinnige beroepen ook de bedrijfstakken marketing, architectuur, reclame, radio en tv, nieuws, bibliotheken en musea. Al die beroepen horen wel bij de creatieve klasse, maar niet bij de *bohemians*. Bovendien heeft Kloosterman gebruik gemaakt van de werkgelegenheidsdata van het CBS, en niet van de beroepsbevolking. Hij telt dus het aantal banen (en de plaats van het werk) en niet het aantal beroepen (en de woonplaats van de *bohemians*). Het cijfer valt dan logischerwijs hoger uit omdat niet alleen de grafisch ontwerper bij de *cultural industries* wordt geteld, maar ook de koffiejuffrouw op zijn kantoor.

Een ander groot verschil is dat Kloosterman dus kijkt naar de vestigingsplaats van *cultural industries*, terwijl hier de woonplaats van *bohemians*, *nerds* en de creatieve klasse is opgespoord. Dat is voor de

¹⁶ R.C. Kloosterman, 2004: Recent employment trends in the cultural industries in Amsterdam, Rotterdam, The Hague and Utrecht. A first exploration, Te verschijnen in: *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*.

Figuur 5 Bohemians in Nederlandse steden



Nederlandse situatie een belangrijk onderscheid. Want als Florida spreekt over het belang van een creatieve klasse voor de stedelijke economie mag hij er in de VS terecht van uitgaan dat als iemand uit die klasse ergens woont, hij daar ook werkt. In Nederland is dat zeker niet het geval. Iemand die in Amsterdam of Utrecht woont kan in heel veel andere steden en regio's in Nederland werken. Het is dus nog maar de vraag of een groot aandeel creatieve klasse in een stad zich in Nederland ook vertaalt in meer werkgelegenheidsgroei in die stad.

De creatieve klasse en werkgelegenheidsgroei

In de theorie van Florida is de creatieve klasse dus de belangrijkste aanjager van de stedelijke economie: waar de creatieve klasse woont, vestigen bedrijven zich graag, worden veel nieuwe bedrijven gestart en neemt de werkgelegenheid relatief meer toe. Niet alleen omdat de creatieve klasse innovatiever, creatiever en productiever is, maar ook omdat deze klasse royaal geld uitgeeft in de stedelijke economie, de horeca en de theaters. Ook die hogere bestedingen zorgen voor meer werkgelegenheid.

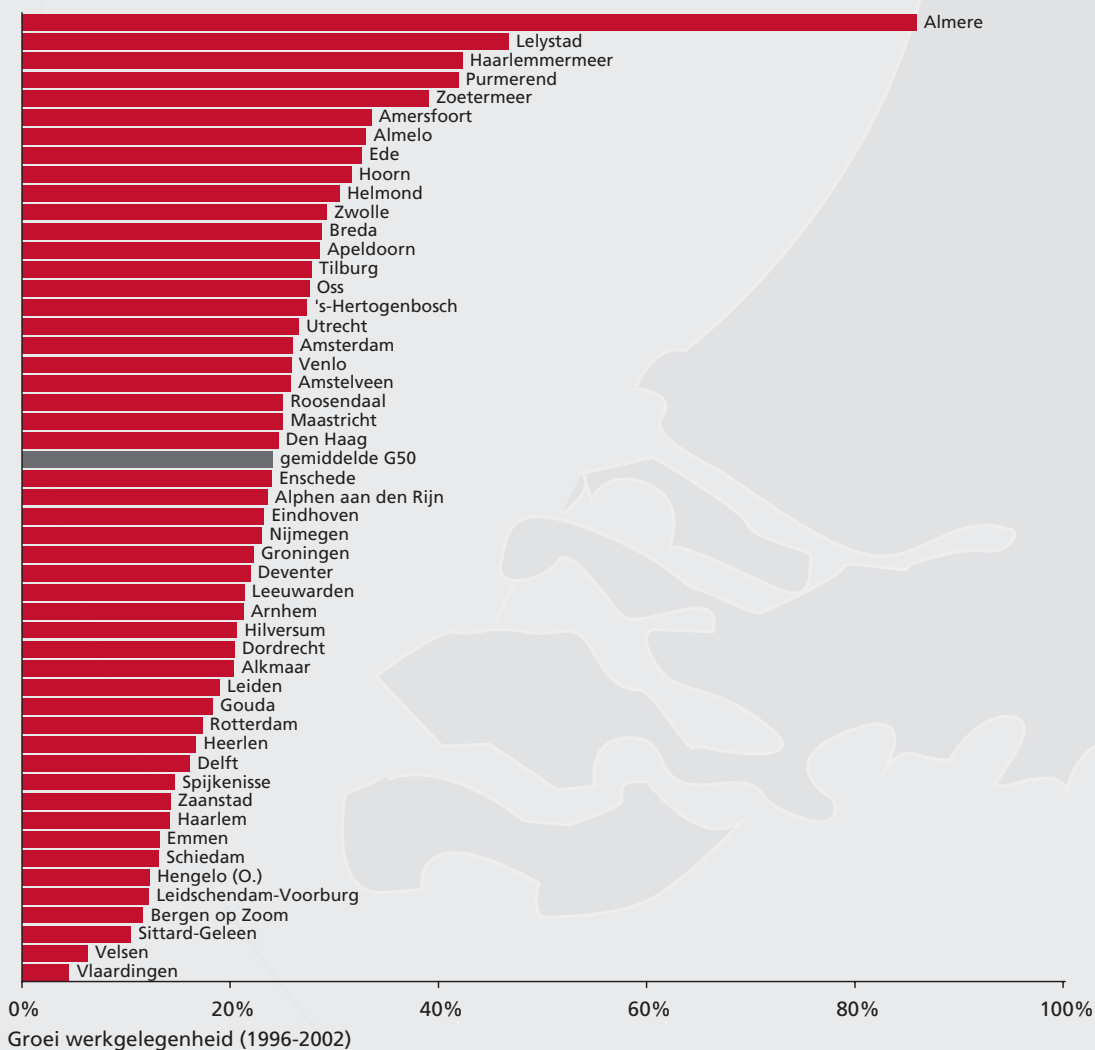
De vraag is of die mechanismen zich in Nederland ook voordoen. In Nederland is de woonstad en werkstad zoals gezegd niet altijd dezelfde, zodat in ieder geval het eerste mechanisme (van wonen naar

werken) in Nederland naar verwachting minder duidelijk aanwezig is. Een deel van de grote creatieve klasse die in Utrecht woont, werkt misschien wel in Nieuwegein of Amersfoort, of nog verder weg, en zorgt daar en niet in Utrecht voor meer werkgelegenheid. Het tweede mechanisme, via de lokale bestedingen, is naar verwachting wel vrij exclusief gekoppeld aan de woonplaats.

In een eerste poging om die werkgelegenheidseffecten van de creatieve klasse voor Nederland empirisch te toetsen, is het aandeel creatieve klasse in de totale beroepsbevolking in de G50 (in 1996) in verband gebracht met de toename van de werkgelegenheid tussen 1996 en 2002.

Dat zijn precies de zeven vette jaren in de Nederlandse economie. In die periode deed de belangrijkste groei zich in Nederland voor in de Noordvleugel van de Randstad, met name de regio's Amsterdam en Utrecht, en later in de jaren negentig ook in Gelderland en Brabant.¹⁷ In figuur 6 is de werkgelegenheidsgroei tussen 1996 en 2002 per gemeente weergegeven. Het aantal banen in Almere is in die zeven jaar bijna verdubbeld. De rest van de top-5 wordt gevormd door Lelystad, Purmerend, Zoetermeer en Haarlemmermeer, met allemaal tussen de 40 en 50% banengroei. Amsterdam en Utrecht staan voor wat betreft percentuele banengroei op de achttiende en zeventiende plaats van de vijftig grootste gemeenten met 25,9% respectievelijk 26,5% banen erbij in zeven jaar. In Den Haag nam het aantal banen met 24,5% toe en in Rotterdam met 17,2%.

Figuur 6 Werkgelegenheidsgroei (1996-2002)



¹⁷ W. Bijkerk, W. de Boer, G. Marlet, C. van Woerkens, 2002: *Kijk op kantoren* (NYFER, Breukelen).

De top-5 voor werkgelegenheidsgroei lijkt opvallend veel op de top-5 voor bevolkingsgroei in Nederland. De belangrijkste verklaring voor de regionale allocatie van nieuwe banen in Nederland is dan ook de toename van bevolking. Vroeger werd bevolkingsgroei als resultante gezien van werkgelegenheidsgroei: waar een fabriek werd gebouwd, gingen de arbeiders wonen. Tegenwoordig vestigen bedrijven zich waar mensen gaan wonen.¹⁸ Daar ontstaat meer vraag naar consumptiegoederen en neemt het arbeidsaanbod toe. Bevolkingsgroei gaat dus samen met werkgelegenheidsgroei. Om het eventuele effect van de aanwezigheid van een creatieve klasse op werkgelegenheidsgroei te kunnen isoleren moet werkgelegenheidsgroei dus in ieder geval gecorrigeerd worden voor bevolkingsgroei.

Maar niet alleen voor bevolkingsgroei. In theorie is de groei van de werkgelegenheid van nog veel meer factoren afhankelijk, zoals agglomeratievoordelen,¹⁹ sectorale diversiteit of juist concentratie,²⁰ en veranderingen in bereikbaarheid van arbeidspotentieel en klanten door bijvoorbeeld de aanleg van infrastructuur of files. Tot slot moet rekening gehouden worden met de krapte op de kantorenmarkt. De beroemde varkenscyclus in de kantorenmarkt zorgt er vaak voor, zeker ook gedurende de zeven vette jaren van Nederland, dat nieuwbouw van kantoren flink achterloopt bij plotselinge toename van banen. Het gevolg van die krapte is een minder dan mogelijke toename van de werkgelegenheid in populaire steden of regio's.²¹

Om het effect van de omvang van de creatieve klasse in een stad op de toename van de werkgelegenheidsontwikkeling geïsoleerd te kunnen meten is een eenvoudig model opgesteld. In het model is de werkgelegenheidsontwikkeling in verband gebracht met bevolkingsgroei, de omvang van de werkgelegenheid in een stad (agglomeratievoordelen), veranderingen in de bereikbaarheid van arbeidspotentieel en klanten, krapte op de kantorenmarkt, en het aandeel creatieve klasse onder de beroepsbevolking in 1996. Alleen bevolkingsgroei en aandeel creatieve klasse bleken positief significant van invloed op de werkgelegenheidsgroei. De huizenprijsstijging (als proxy voor krapte op de kantorenmarkt) bleek significant negatief van invloed op werkgelegenheidsgroei (met andere woorden: was er in een bepaalde stad geen krapte geweest, dan was de werkgelegenheid meer toegenomen). Het totale model bleek een relatief grote verklaringkracht voor werkgelegenheidsgroei te hebben (Adj. $R^2 = 0,82$).

Een stad met een grote creatieve klasse heeft er gemiddeld dus meer banen bij gekregen dan een stad met een relatief kleine creatieve klasse. Dit ondersteunt de theorie van Florida. In figuur 7 worden de resultaten getoond. Het aandeel creatieve klasse is daar afgezet tegen de voor bevolkingsgroei en huizenprijsstijging (de beide andere significant verklarende factoren) gecorrigeerde werkgelegenheidsgroei. Die (voor bevolkingsgroei en krapte) gecorrigeerde groei blijkt overigens in Zoetermeer het grootst, gevolgd door Amstelveen, Lelystad, Amsterdam en Hilversum. De relatieve omvang van de creatieve klasse verklaart 26% ($R^2 = 0,26$) van de gecorrigeerde werkgelegenheidsgroei (met een hoge significantie: t-waarde = 4,9). Opvallende afwijkingen zijn Velsen met een extreem lage groei, Delft met een veel lagere groei dan op basis van de relatief grote creatieve klasse verwacht mocht worden, en Zoetermeer met een veel grotere groei dan de creatieve klasse groot is. Spijkenisse voldoet met de kleinste creatieve klasse van Nederland en geringe werkgelegenheidsgroei aan de verwachtingen. Utrecht en Amsterdam voldoen in positieve zin: een grote creatieve klasse, respectievelijk 28% en 26% van de beroepsbevolking in 1996, en relatief veel banen erbij tussen 1996 en 2002. Den Haag en Rotterdam combineren een gemiddelde creatieve klasse met gemiddelde groei.

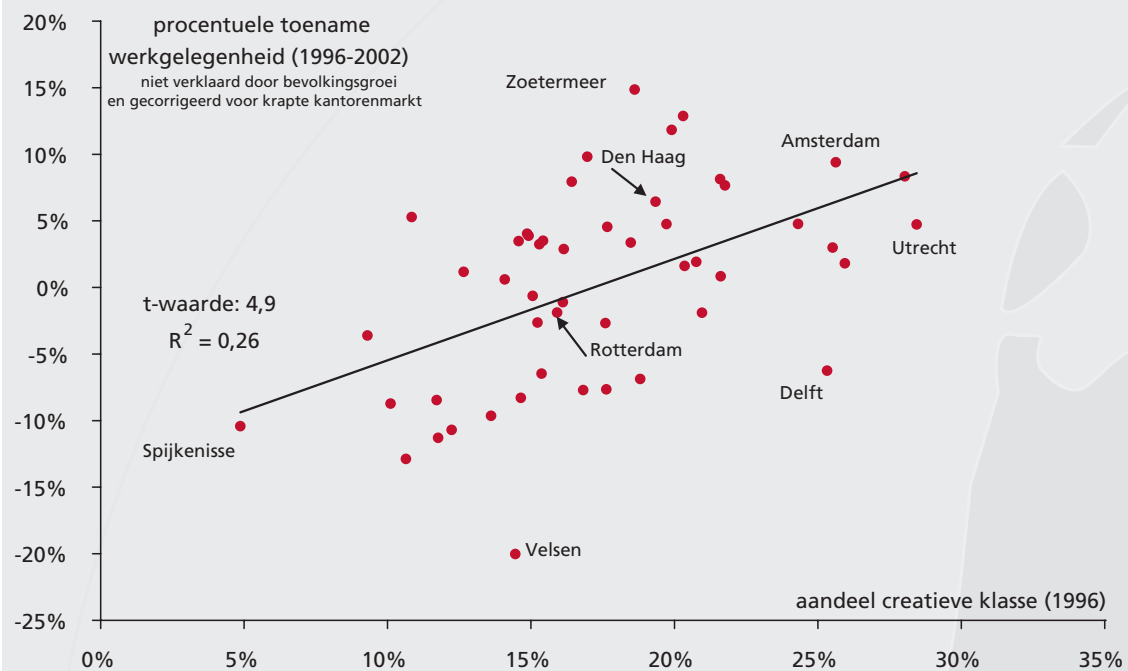
¹⁸ S. Kim, 2002: *The reconstruction of the American urban landscape in the 20th century*.

¹⁹ S. Brakman, H. Garretsen, C., van Marrewijk, 2001: *An introduction to geographical economics* (Cambridge University Press).

²⁰ F. van Oort, 2002: *Agglomeration, economic growth and innovation. Spatial analysis of growth- and R&D externalities in the Netherlands*.

²¹ W. Bijkerk, W. de Boer, G. Marlet, C. van Woerkens, 2002: *Kijk op kantoren* (NYFER, Breukelen).

Figuur 7 Hoe groter de creatieve klasse hoe meer werkgelegenheidsgroei



Het is natuurlijk maar de vraag of precies die creatieve klasse de beste verklaring is voor verschillen tussen steden en regio's. Dat kan net zo goed een anders gedefinieerde bevolkingsgroep zijn geweest, zoals het volledige hoogopgeleide deel van de bevolking, of juist een kleinere groep uit de creatieve klasse zoals de *nerds* of de *bohemians*.

Daarom is de creatieve klasse in het model vervangen door verschillende andere bevolkingsgroepen. Dat bleek in geen geval een betere verklaring op te leveren. Het aandeel hoger opgeleiden verklaart wel significant de werkgelegenheidsgroei, maar veel minder sterk dan de creatieve klasse. Het aandeel mensen met een hooggekwalificeerde baan, de *nerds*, de *bohemians* en het aandeel mensen met een hoog inkomen leverde geen significante verbanden op. De conclusie op basis van deze analyses is dus dat het erop lijkt dat de specifiek voor Nederland gedefinieerde creatieve klasse, meer dan andere bevolkingsgroepen, verantwoordelijk is voor het stedelijk economische mechanisme van wonen, werken en consumeren in de aantrekkelijke stad, met extra werkgelegenheid in die stad als gevolg.

De creatieve klasse in de aantrekkelijke stad

Als de creatieve klasse van belang is voor de stedelijke economie is het voor gemeenten interessant te weten waar die creatieve klasse zich in Nederland concentreert, hoe het vestigingspatroon zich door de tijd wijzigt, welke factoren daarop van invloed zijn en of er mogelijk factoren zijn aan te wijzen die met gemeentelijk beleid beïnvloedbaar zijn.

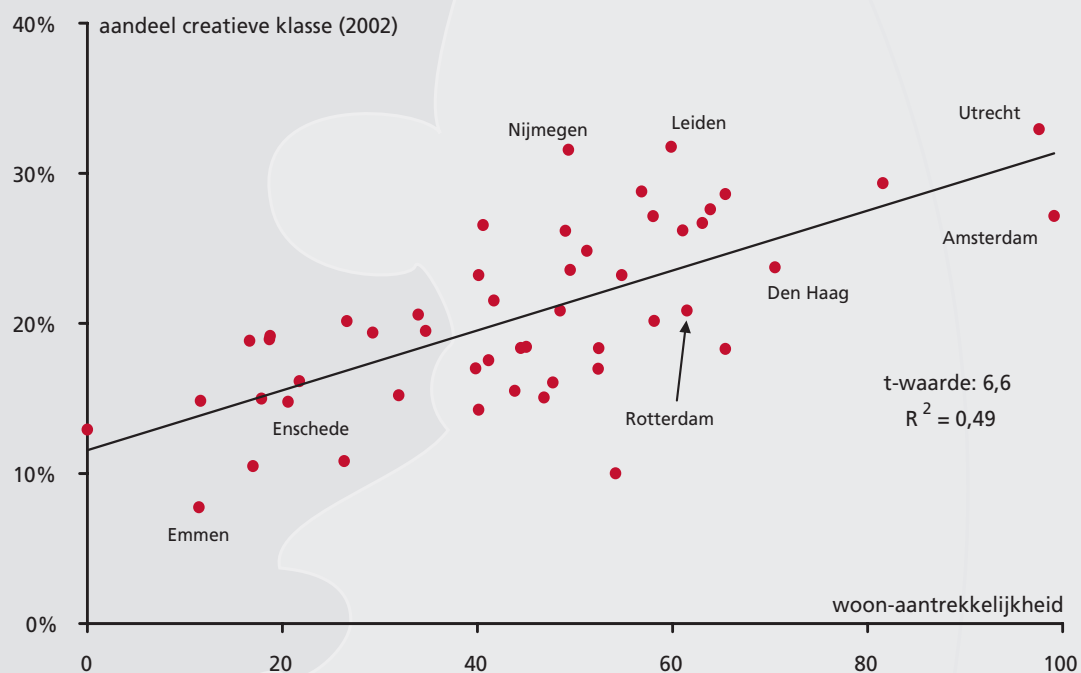
In figuur 8 is de relatieve omvang van de creatieve klasse in verband gebracht met de woon-aantrekkelijkheid van de vijftig grootste gemeenten in Nederland (zie deel IV van de Atlas voor een verantwoording). Die woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit een gewogen combinatie van de factoren bereikbaarheid, percentage koopwoningen, veiligheid, nabijheid natuur, cultureel aanbod, historisch karakter, culinair aanbod en de aanwezigheid van een universiteit.

De samenhang tussen woon-aantrekkelijkheid en het aandeel creatieve klasse blijkt groot te zijn ($R^2=0,49$, t-waarde=6,6). De creatieve klasse is dus sterk vertegenwoordigd in aantrekkelijke woon-

steden, met bijvoorbeeld een historische binnenstad en een groot cultureel aanbod. Een vergelijkbaar verband bestaat met het aandeel hoogopgeleiden, en mensen met een hooggekwalificeerd beroep. Het verband tussen woonaantrekkelijkheid en het aandeel *nerds* is veel geringer.

In figuur 9 is de groei van de creatieve klasse tussen 1996 en 2002 voor de G50 in verband gebracht met de woon-aantrekkelijkheid in 1996. In aantrekkelijke woonsteden blijkt het aandeel creatieve klasse tussen 1996 en 2002 meer te zijn toegenomen dan in minder aantrekkelijke steden ($R^2=0,10$, t -waarde=2,2). Ook het aandeel hoogopgeleiden en mensen met een baan in hoogwaardige beroepen neemt significant meer toe in aantrekkelijke woonsteden. Voor het aandeel *nerds* en mensen met een hoog inkomen geldt dat niet.

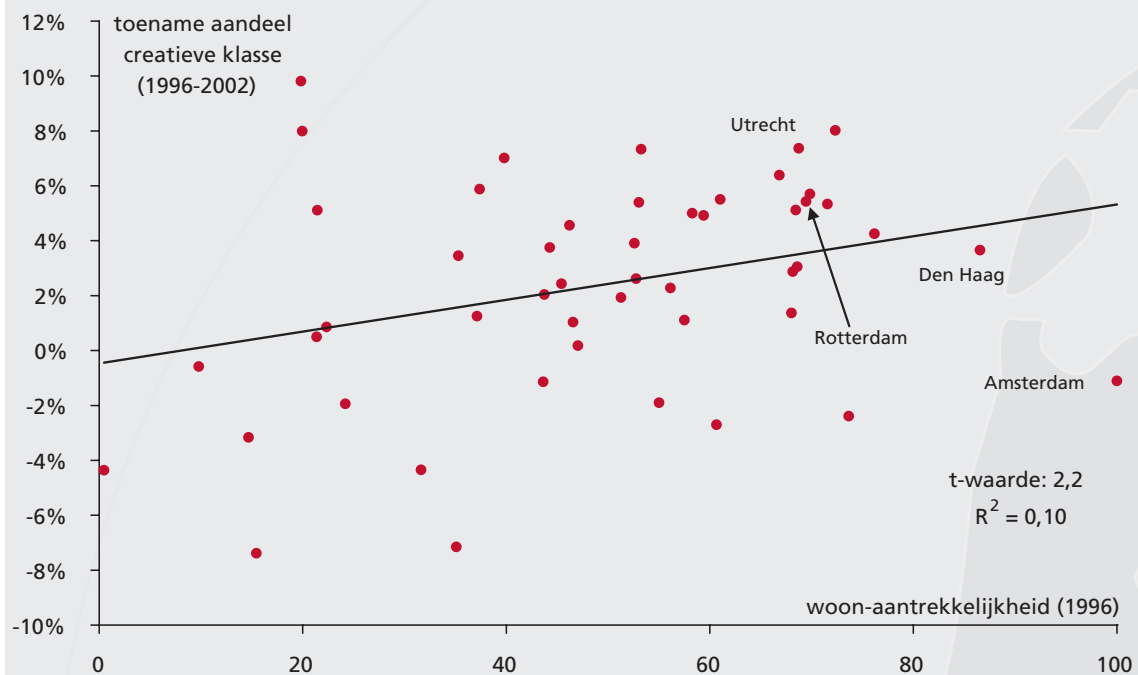
Figuur 8 De Nederlandse creatieve klasse in aantrekkelijke woonsteden



Wat echter ook opvalt is dat, met uitzondering van Utrecht, in veel aantrekkelijke woonsteden met een groot aandeel creatieve klasse de toename van die klasse niet erg groot meer is. In Amsterdam is het aandeel zelfs licht afgenomen. Grote groei van het aandeel deed zich wel voor in randgemeenten zoals Haarlemmermeer, Vlaardingen en Leidschendam-Voorburg, maar ook in meer perifere steden als Helmond en Hengelo.

Een negatieve verklaring is dat hoge huizenprijzen en het gebrek aan nieuwgebouwde woningen het voor de creatieve klasse moeilijk maakt zich in aantrekkelijke steden als Amsterdam te vestigen. Er heeft in dat soort steden duidelijk een verdringing van bevolkingsgroepen ten gunste van de creatieve klasse plaatsgevonden, maar die verdringing kon in enkele aantrekkelijke steden wel eens een maximum hebben bereikt door het hoge percentage sociale woningbouw (waarvoor de creatieve klasse over het algemeen niet in aanmerking zal komen). Dat de creatieve klasse met name in Utrecht nog wel toeneemt kan te maken hebben met afwijkend beleid op dat gebied: een geringer en meer afnemend aandeel sociale huurwoningen (zie verderop in de Atlas) dan bijvoorbeeld in Amsterdam, en meer nieuwe huizen (zie vorige Atlas) door de bouw van Leidsche Rijn.

Figuur 9 Creatieve klasse groeit in aantrekkelijke woonsteden



De speciaal voor deze Atlas geconstrueerde Nederlandse creatieve klasse blijkt de economische verschillen tussen de vijftig grootste gemeenten in Nederland voor een deel te verklaren: hoe groter in 1996 de creatieve klasse in een gemeente was, des te meer groeide in de daarop volgende jaren de werkgelegenheid in die gemeente. De creatieve klasse verklaart meer dan de standaard-categorie van hoogopgeleiden. Blijkbaar is het inderdaad zo – zoals Florida voor de VS suggereerde – dat een creatieve bevolkingsgroep productiever is en dus een aantrekkelijk arbeidsaanbod vormt. Bovendien besteedt de creatieve klasse – net als de kooplieden in de zeventiende eeuw – naar verwachting bovengemiddeld in de stedelijke economie.

De Nederlandse creatieve klasse wil bij voorkeur wonen in steden met veel stedelijke voorzieningen, zoals cultuur en horeca. Maar in veel van die aantrekkelijke woonsteden zijn er onvoldoende koopwoningen beschikbaar. Wil een gemeente de ‘koopman van de twintigste eeuw’ aan zich binden – en zo naar verwachting de lokale economie stimuleren – dan doet zij er goed aan in de woonvraag van die creatieve klasse te voorzien.



Deel II

De vijftig grootste gemeenten van Nederland onder de loep



Alkmaar

Met 93.390 inwoners de
29^e gemeente van
Nederland

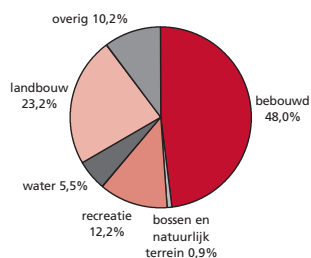
grotestedenbeleid: G4/G21/**G5**/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Alkmaar
- gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 3.122 ha



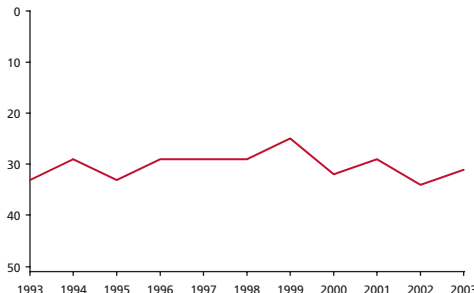
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

bereikbaarheid	(34)
cultureel aanbod	(9)
aantal misdrijven	(41)
percentage koopwoningen	(19)
nabijheid natuurgebieden	(42)
culinair aanbod	(25)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(26)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(31)

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



31

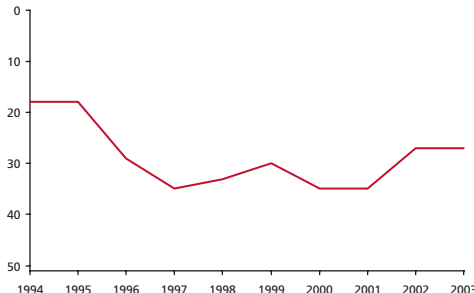
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

bijstand	(25)
werkloosheid	(30)
arbeidsongeschiktheid	(39)
armoede	(26)
percentage laagopgeleiden	(28)
participatie vrouwen	(10)
banen	(25)
percentage groeisectoren	(29)
sociaal-economische index:	(27)

Ranking

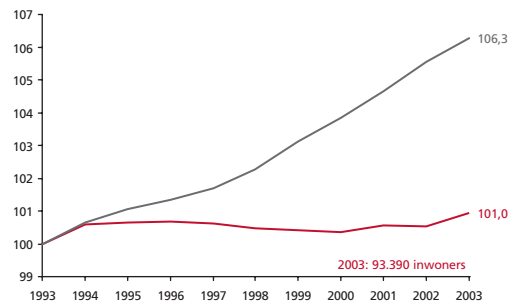
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



27

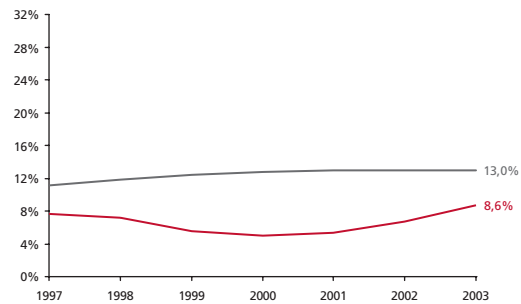
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



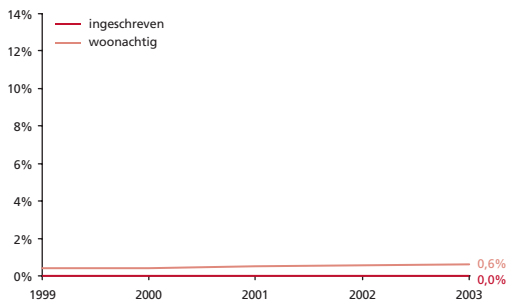
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



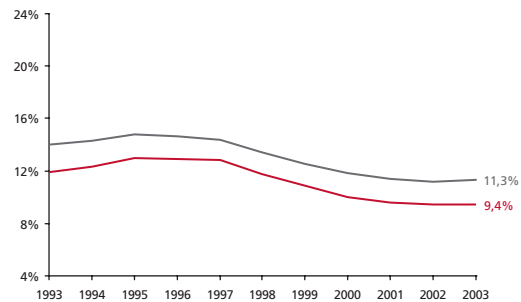
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



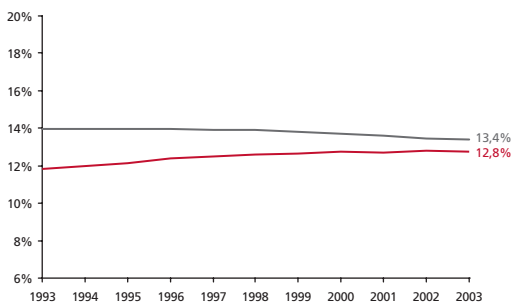
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



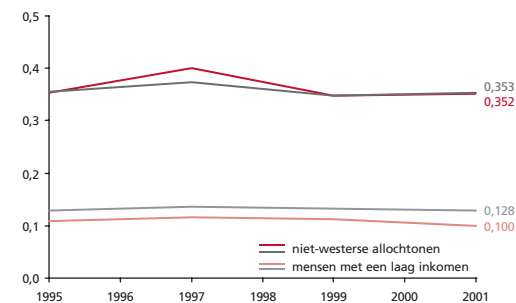
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



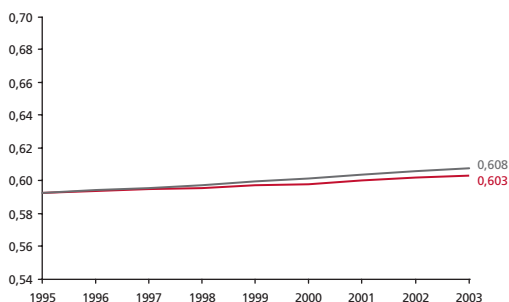
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



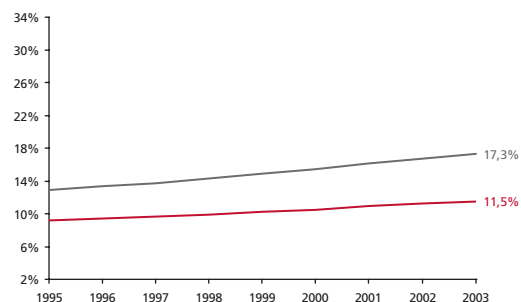
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



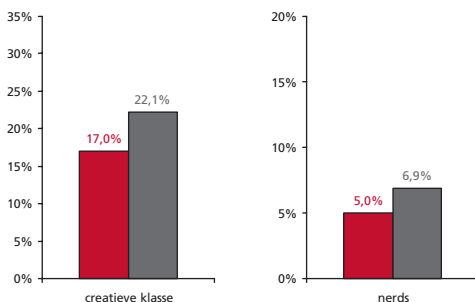
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



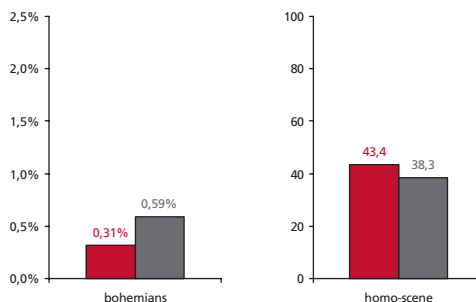
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar

Almelo

Almere

Alphen

aan den Rijn

Amersfoort

Amstelveen

Amsterdam

Apeldoorn

Arnhem

Bergen op Zoom

Breda

Delft

Den Haag

Deventer

Dordrecht

Ede

Eindhoven

Emmen

Enschede

Gouda

Groningen

Haarlem

Haarlemmermeer

Heerlen

Helmond

Hengelo (O.)

's-Hertogenbosch

Hilversum

Hoorn

Leeuwarden

Leiden

Leidschendam-

Voorburg

Lelystad

Maastricht

Nijmegen

Oss

Purmerend

Roosendaal

Rotterdam

Schiedam

Sittard-Geleen

Spijkenisse

Tilburg

Utrecht

Velsen

Venlo

Vlaardingen

Zaanstad

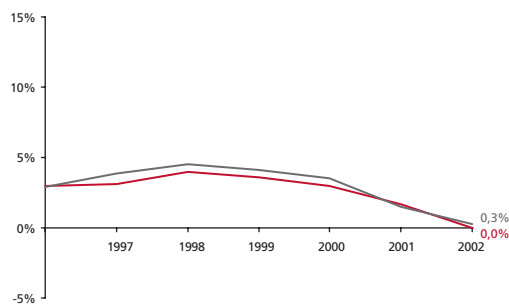
Zoetermeer

Zwolle

Alkmaar

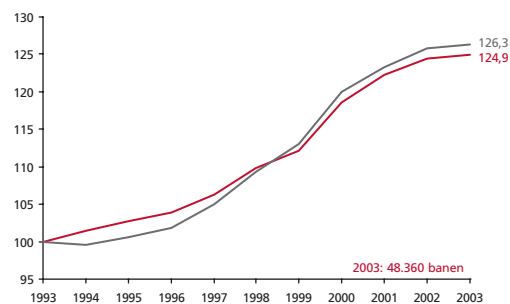
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Alkmaar en omgeving



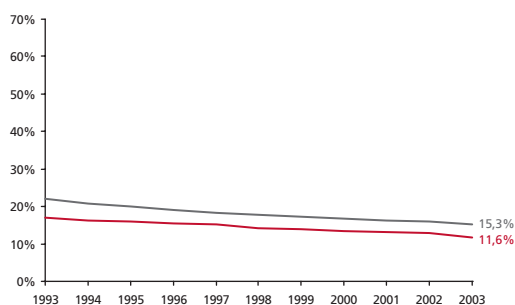
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



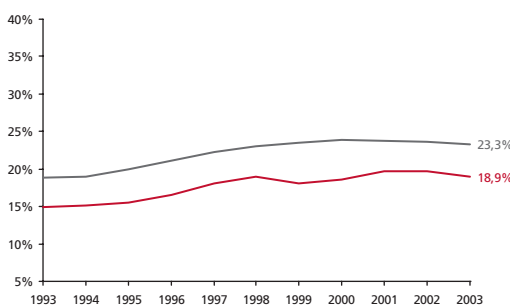
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



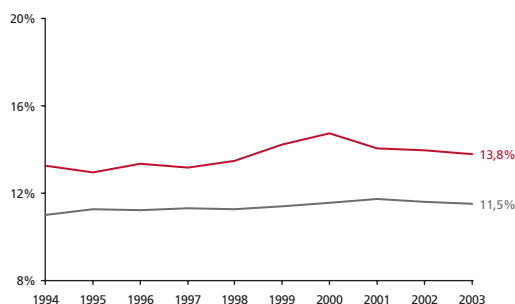
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



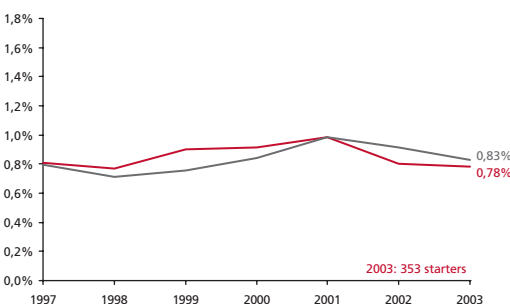
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



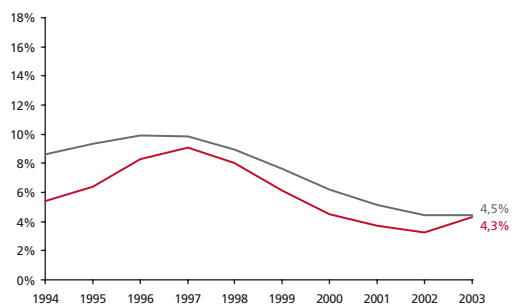
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



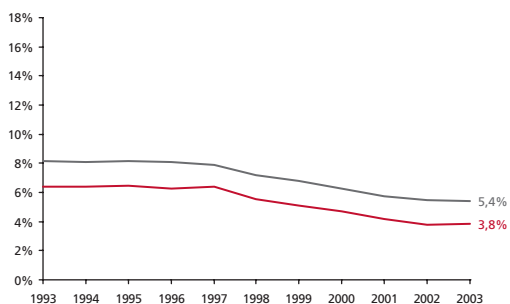
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



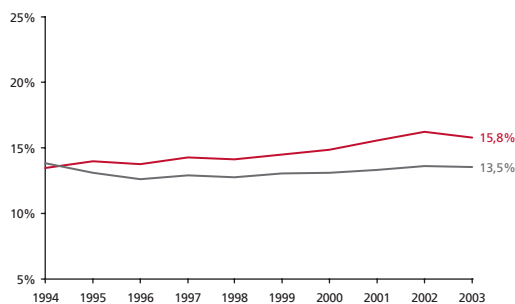
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



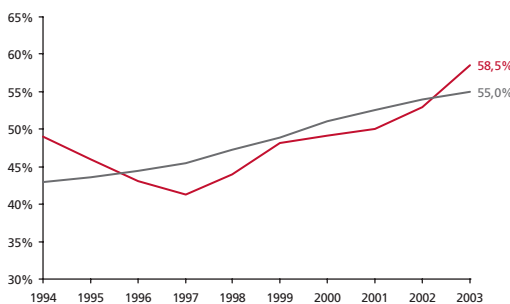
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



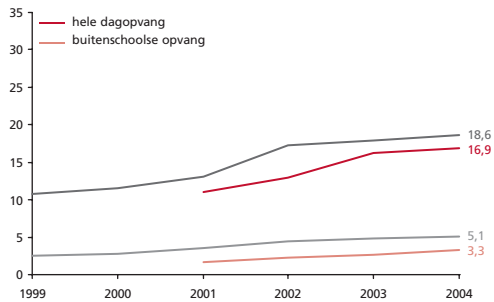
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



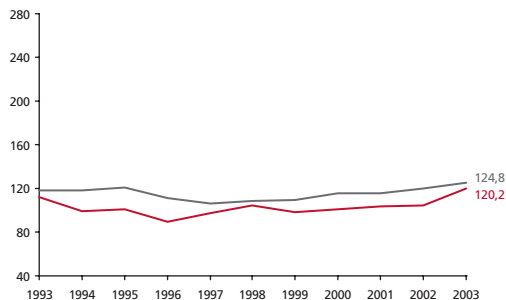
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



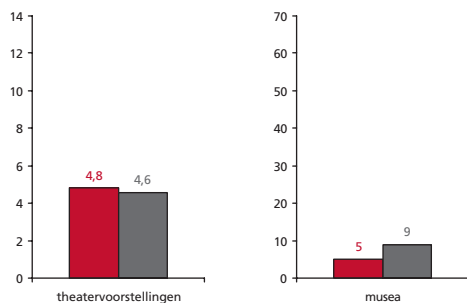
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



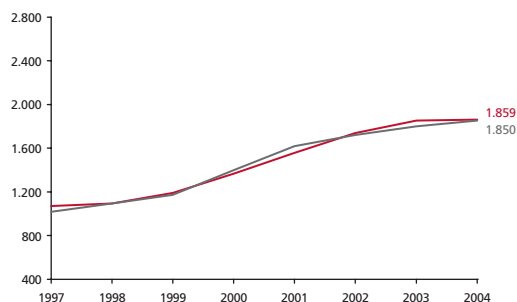
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



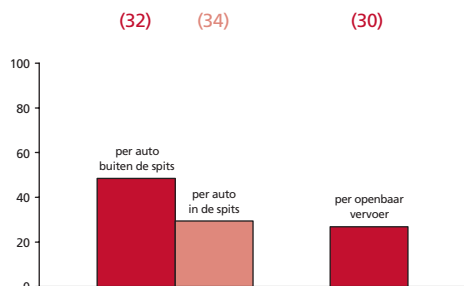
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



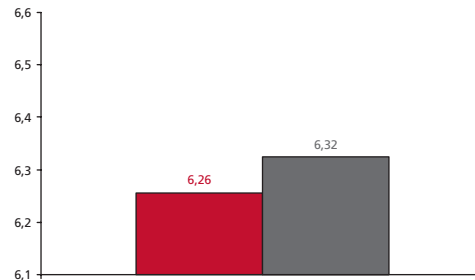
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



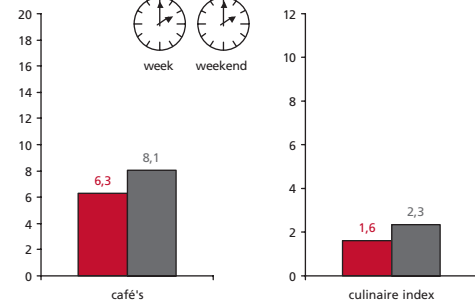
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



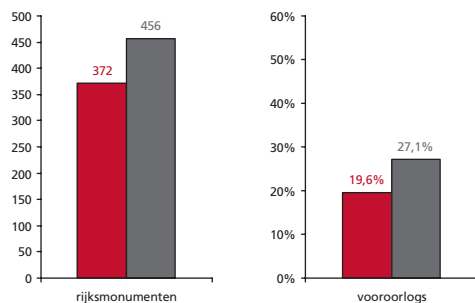
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



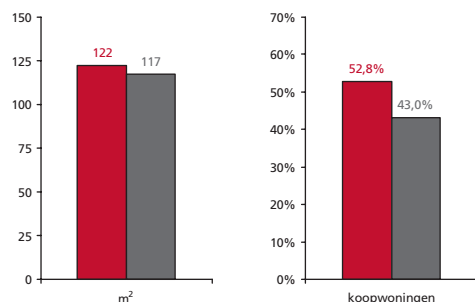
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



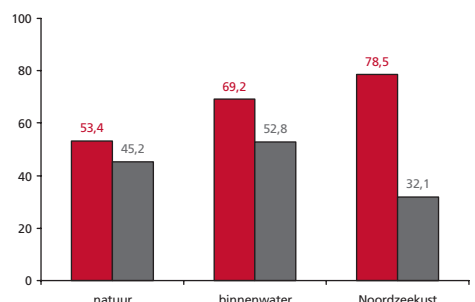
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar

Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Almelo

Met 71.729 inwoners de
44^e gemeente van
Nederland

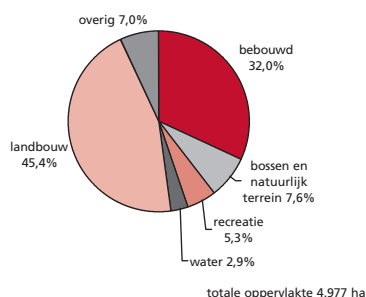
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Almelo
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



Woon-aantrekkelijkheidsindex

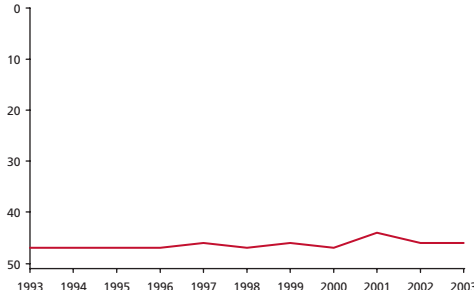
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(41)
(43)
(18)
(21)
(41)
(37)
(12)
(23)
(46)



46

Sociaal-economische index

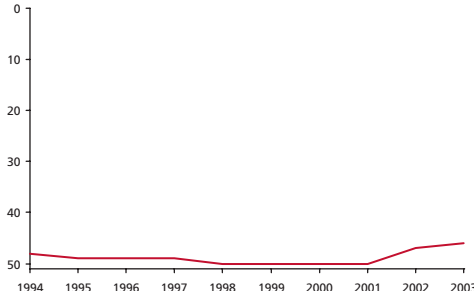
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

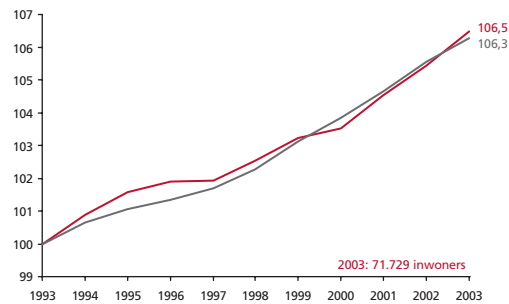
(39)
(37)
(45)
(45)
(49)
(50)
(12)
(17)
(46)



46

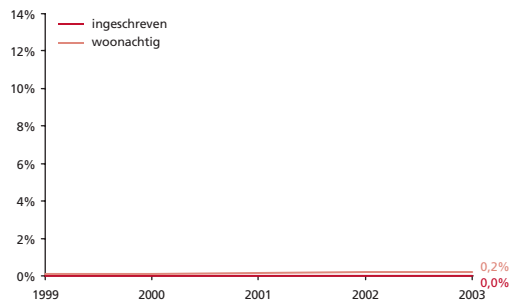
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



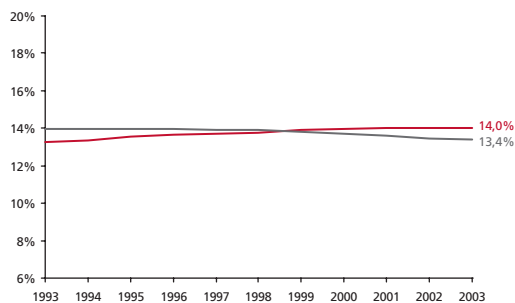
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



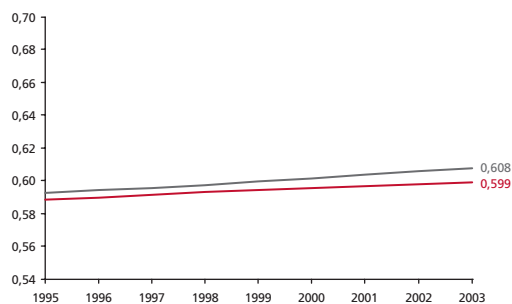
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



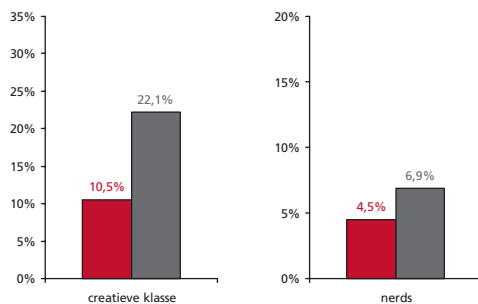
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



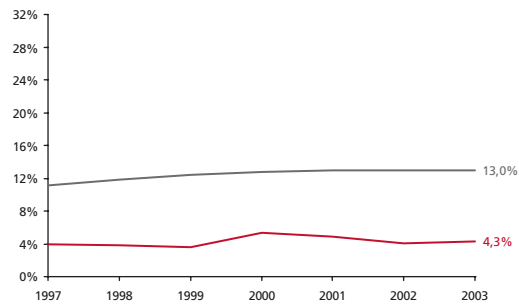
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



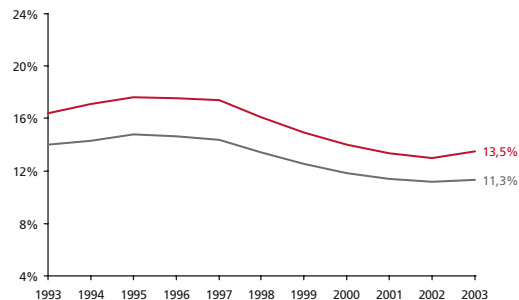
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



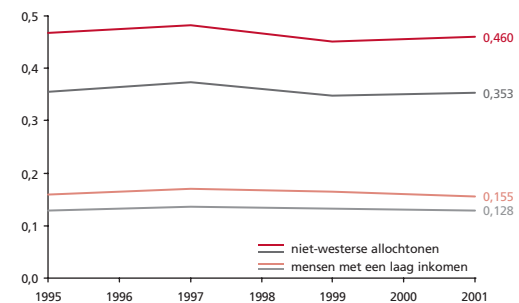
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



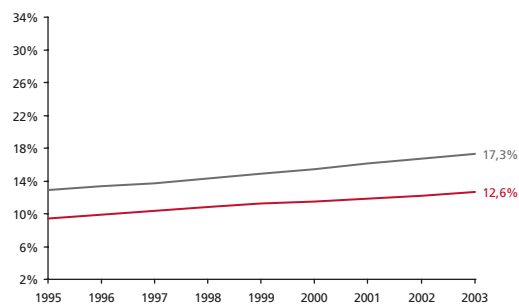
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



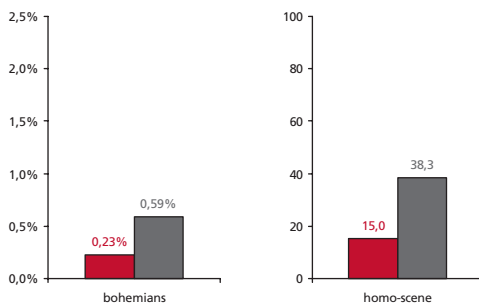
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Alkmaar

Almelo

Almere

Alphen
aan den Rijn

Amersfoort

Amstelveen

Amsterdam

Apeldoorn

Arnhem

Bergen op Zoom

Breda

Delft

Den Haag

Deventer

Dordrecht

Ede

Eindhoven

Emmen

Enschede

Gouda

Groningen

Haarlem

Haarlemmermeer

Heerlen

Helmond

Hengelo (O.)

's-Hertogenbosch

Hilversum

Hoorn

Leeuwarden

Leiden

Leidschendam-

Voorburg

Lelystad

Maastricht

Nijmegen

Oss

Purmerend

Roosendaal

Rotterdam

Schiedam

Sittard-Geleen

Spijkenisse

Tilburg

Utrecht

Velsen

Venlo

Vlaardingen

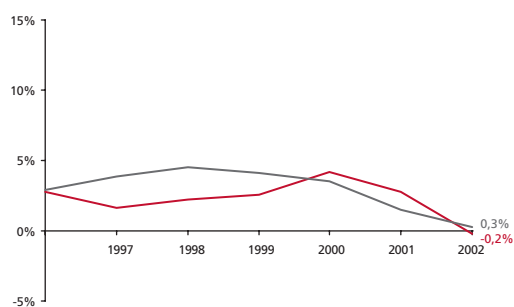
Zaanstad

Zoetermeer

Zwolle

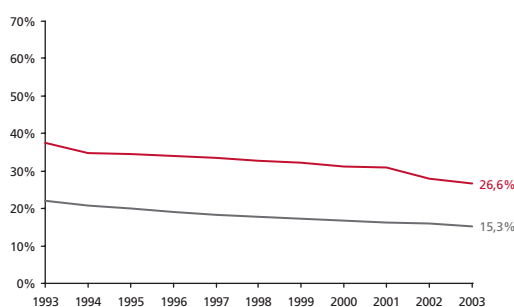
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Twente



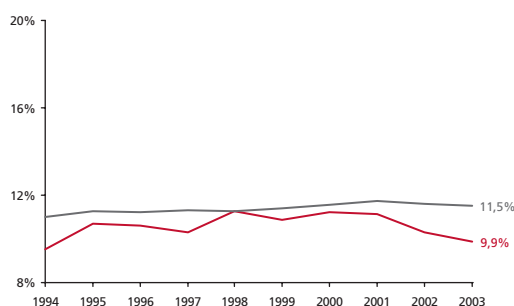
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



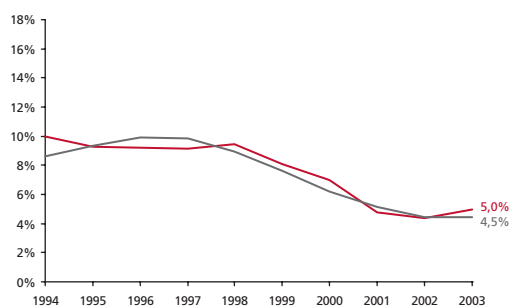
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



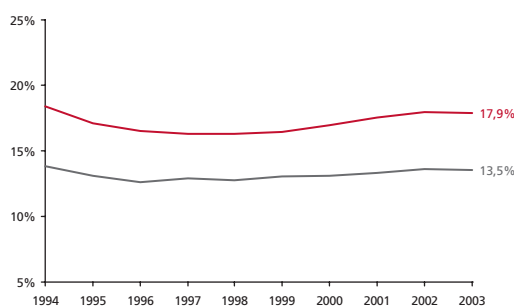
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



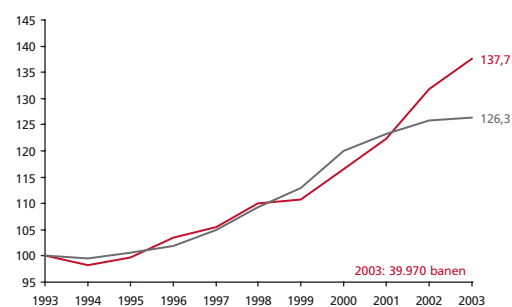
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



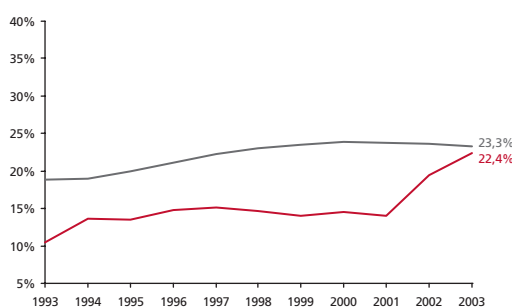
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



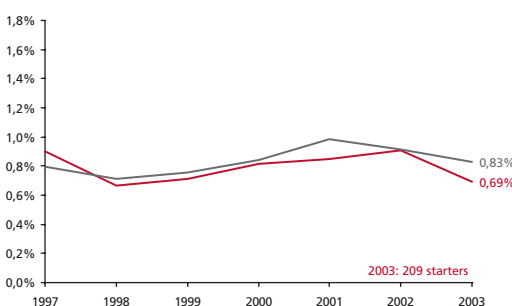
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



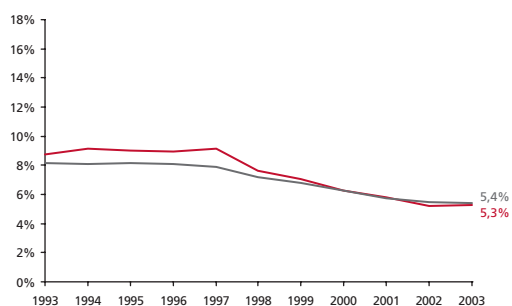
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



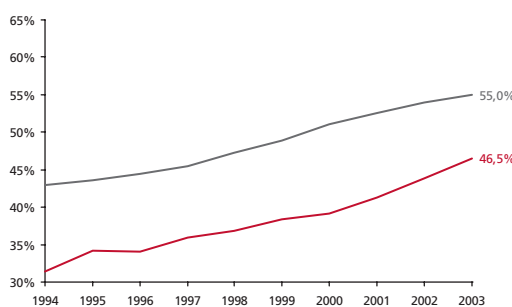
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



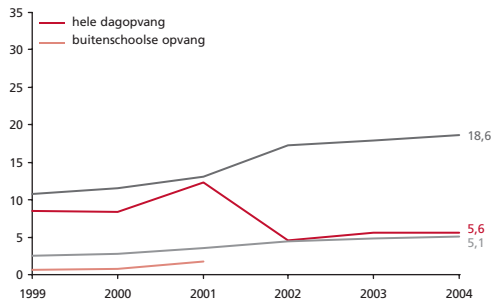
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



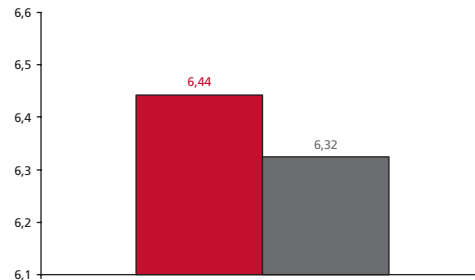
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



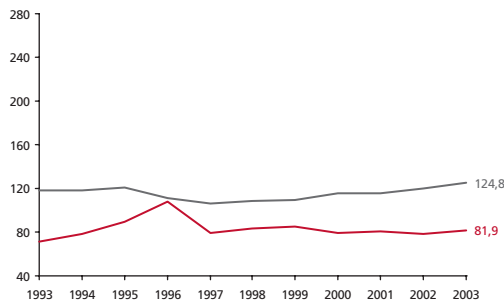
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



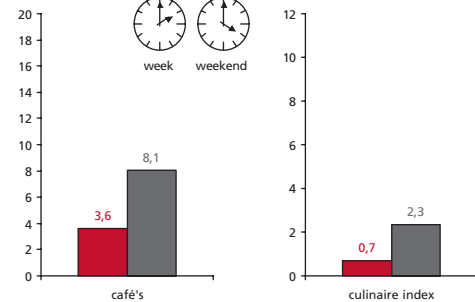
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



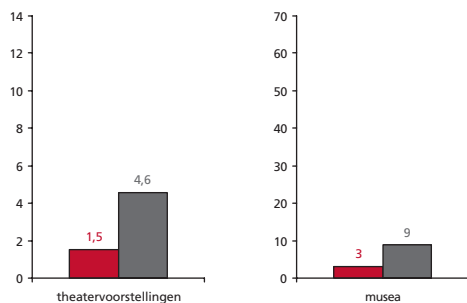
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



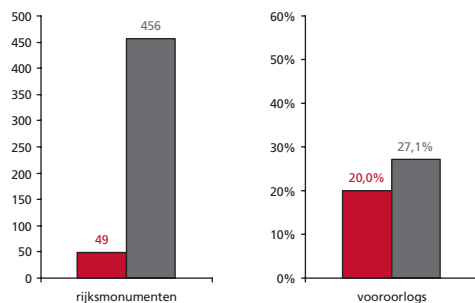
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



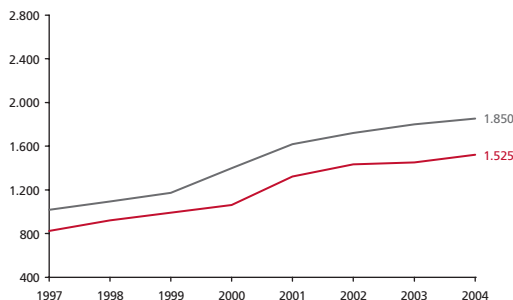
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



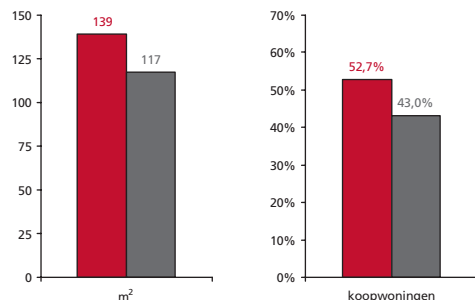
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



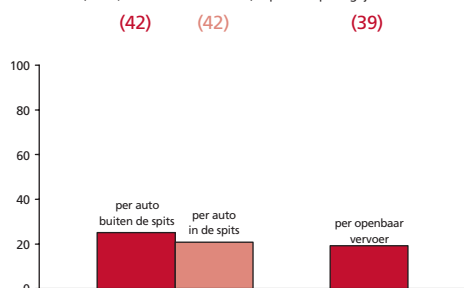
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



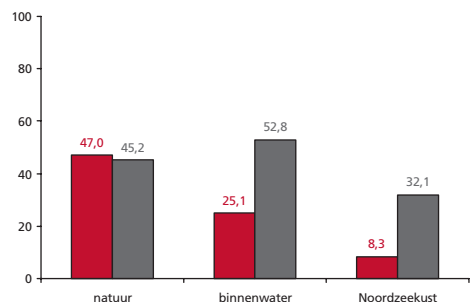
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar

Almelo

Almere

Alphen
aan den Rijn

Amersfoort

Amstelveen

Amsterdam

Apeldoorn

Arnhem

Bergen op Zoom

Breda

Delft

Den Haag

Deventer

Dordrecht

Ede

Eindhoven

Emmen

Enschede

Gouda

Groningen

Haarlem

Haarlemmermeer

Heerlen

Helmond

Hengelo (O.)

's-Hertogenbosch

Hilversum

Hoorn

Leeuwarden

Leiden

Leidschendam-
Voorburg

Lelystad

Maastricht

Nijmegen

Oss

Purmerend

Roosendaal

Rotterdam

Schiedam

Sittard-Geleen

Spijkensse

Tilburg

Utrecht

Velsen

Venlo

Vlaardingen

Zaanstad

Zoetermeer

Zwolle

Almere

Met 165.106 inwoners de
8^e gemeente van
Nederland

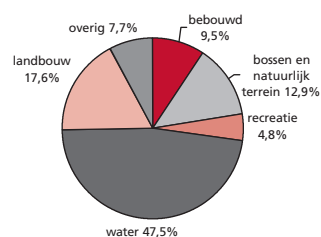
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Almere
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 24.877 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

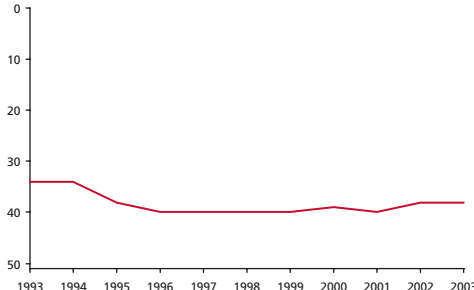
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(32)
(42)
(42)
(4)
(14)
(44)
(12)
(49)
(38)



38

Sociaal-economische index

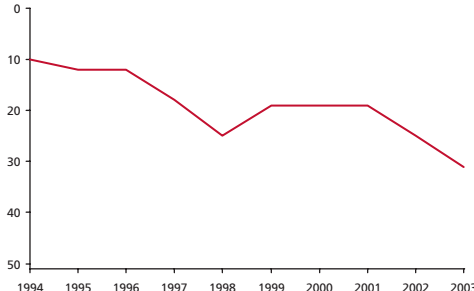
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

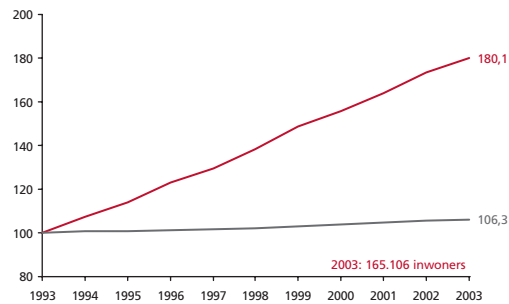
(15)
(44)
(21)
(19)
(37)
(21)
(48)
(15)
(31)



31

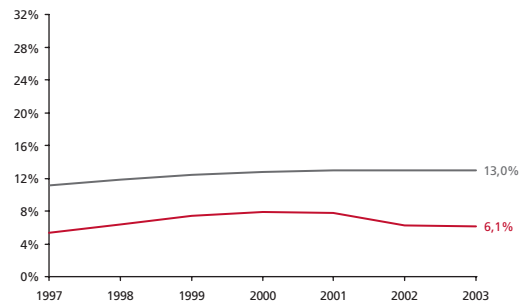
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



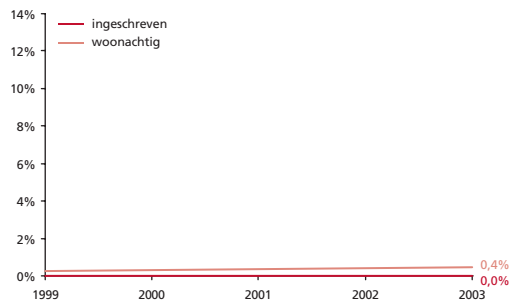
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



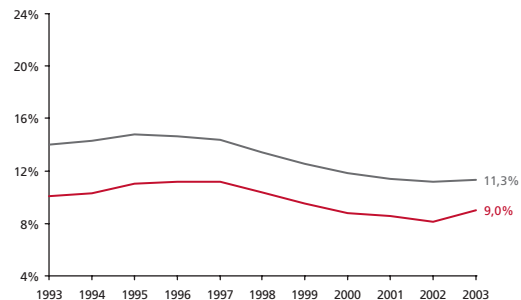
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



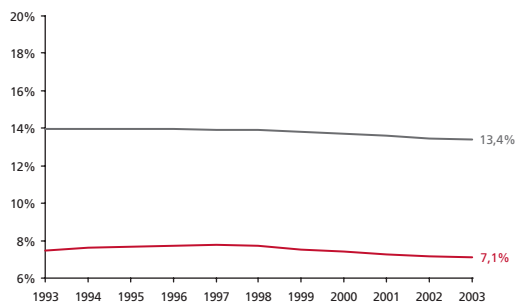
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



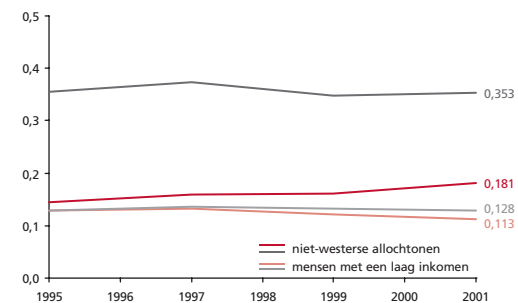
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



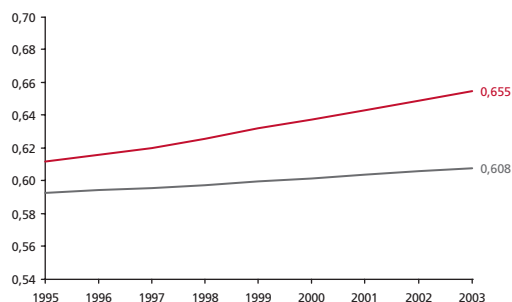
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



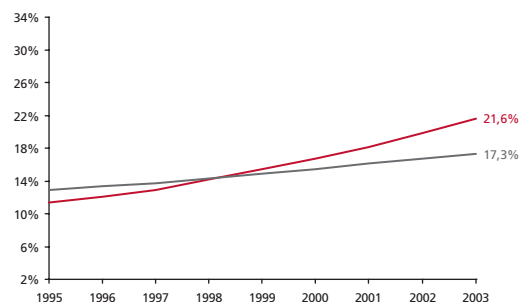
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



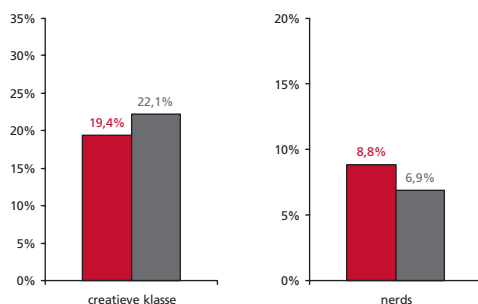
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking



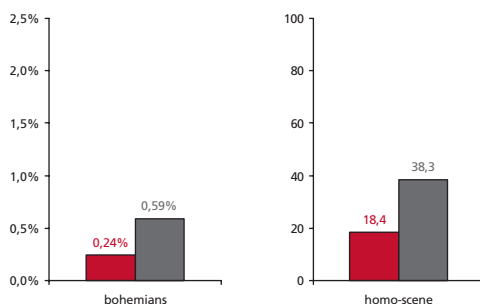
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

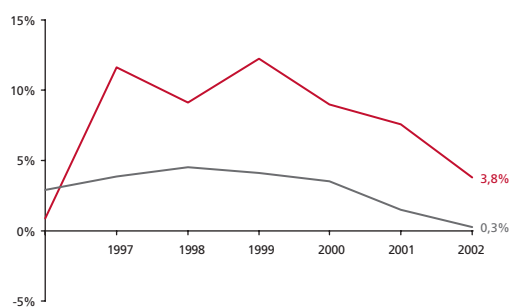
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

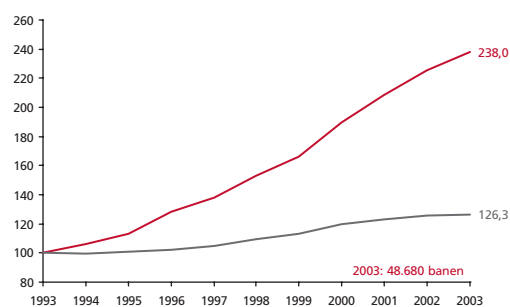
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Almere



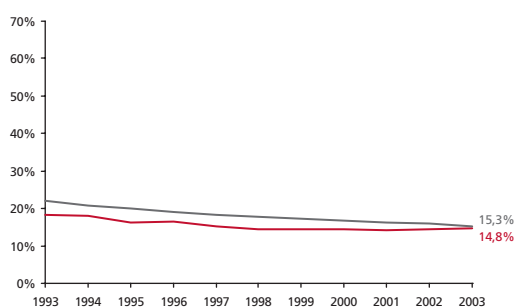
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



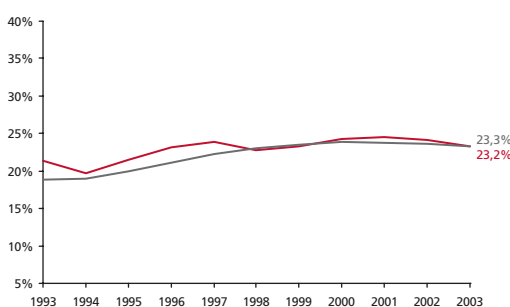
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



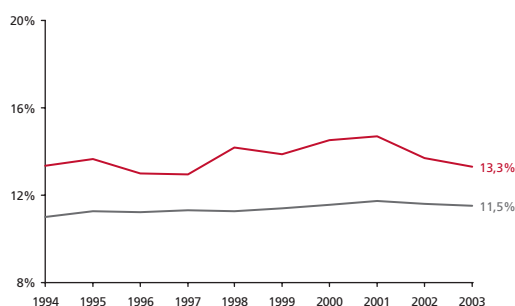
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



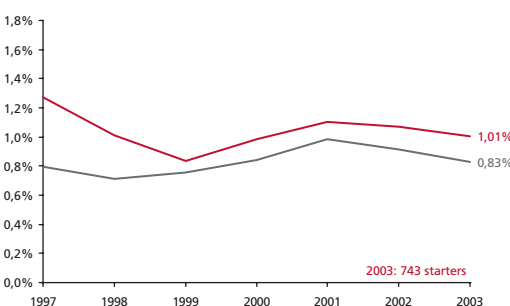
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



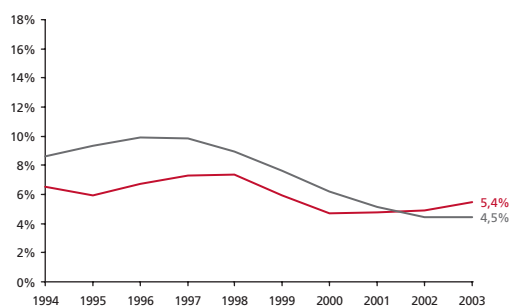
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



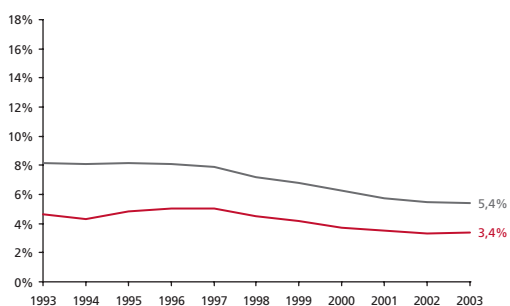
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



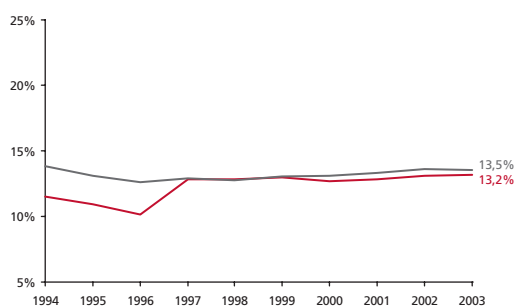
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



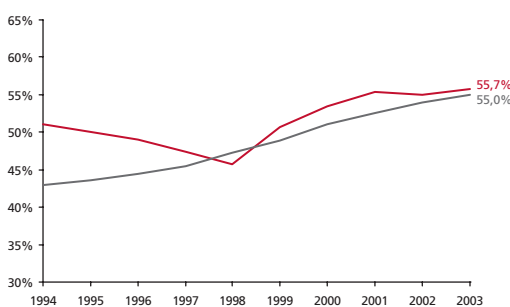
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



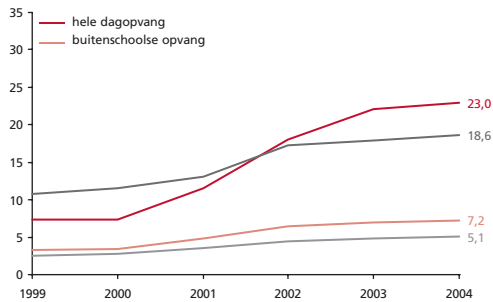
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



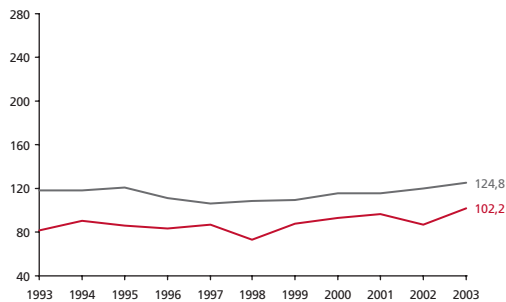
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



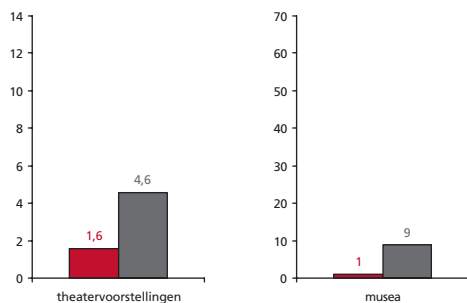
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



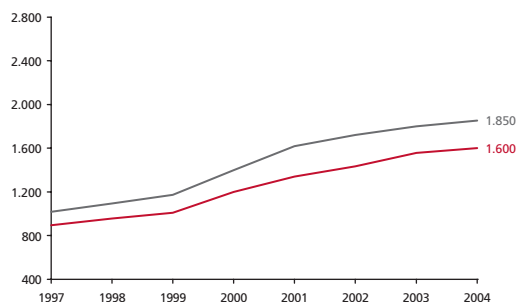
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



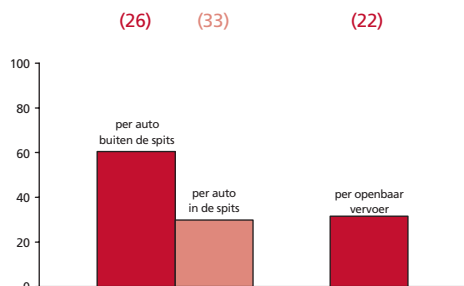
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



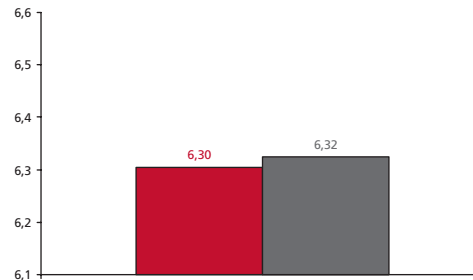
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



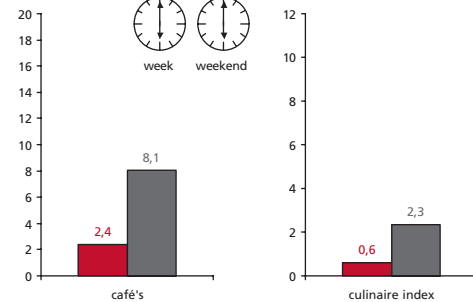
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



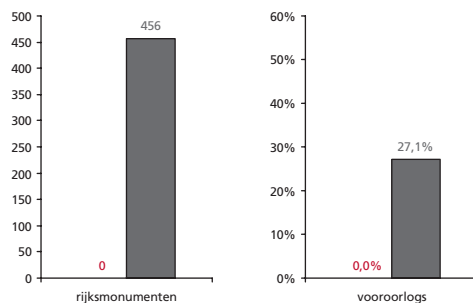
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



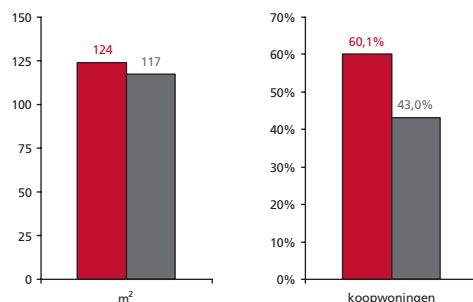
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



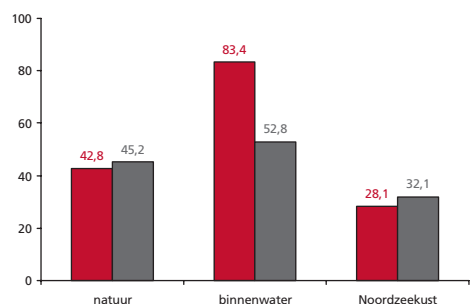
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Alphen aan den Rijn

Met 70.706 inwoners de

46^e gemeente van
Nederland

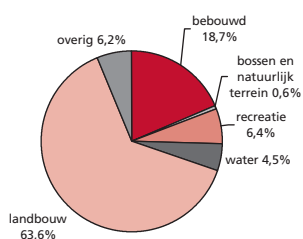
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Alphen aan de Rijn
- gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 5.768 ha



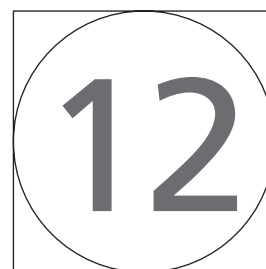
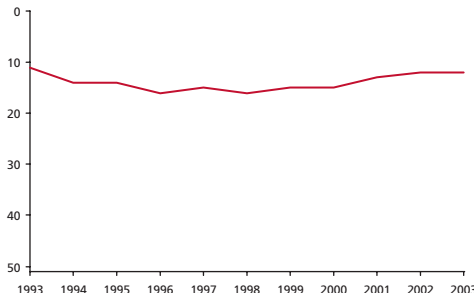
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid	(5)
cultureel aanbod	(39)
aantal misdrijven	(17)
percentage koopwoningen	(8)
nabijheid natuurgebieden	(27)
culinair aanbod	(35)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(44)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(12)



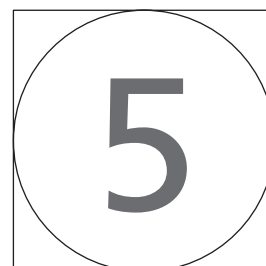
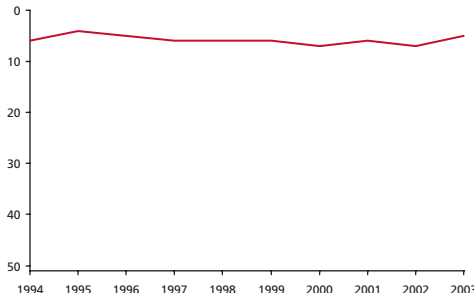
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

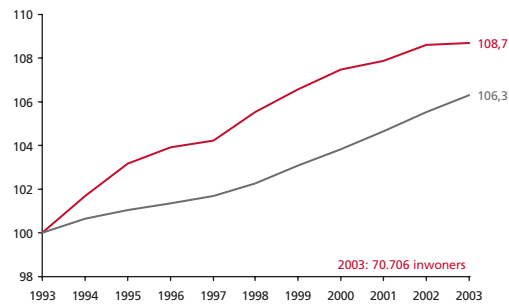
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand	(3)
werkloosheid	(10)
arbeidsongeschiktheid	(3)
armoede	(3)
percentage laagopgeleiden	(12)
participatie vrouwen	(3)
banen	(46)
percentage groeisectoren	(33)
sociaal-economische index:	(5)



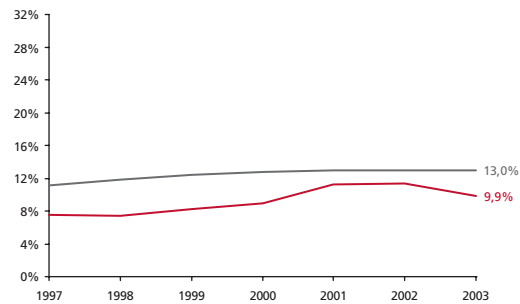
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



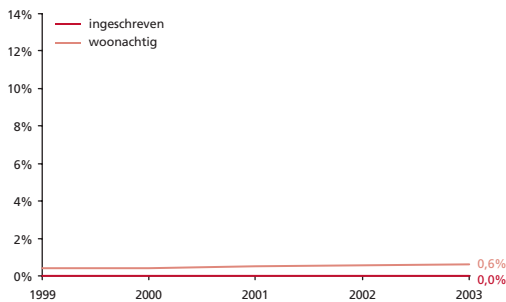
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



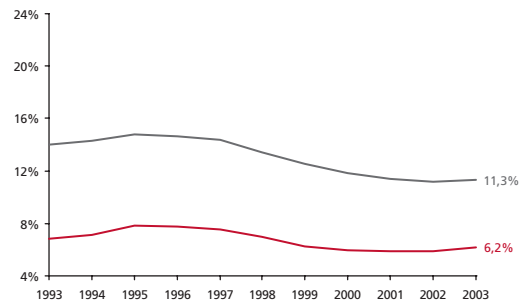
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



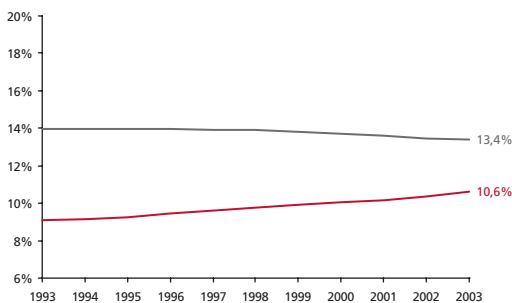
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



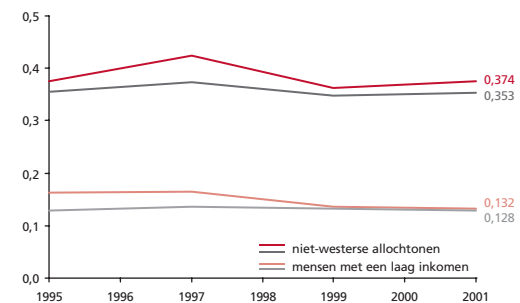
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



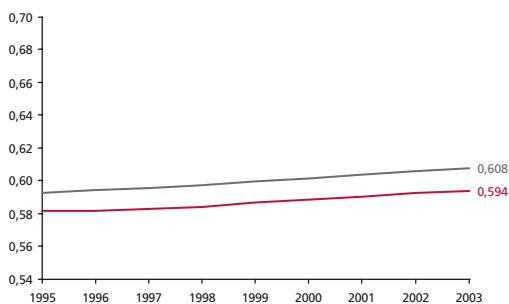
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



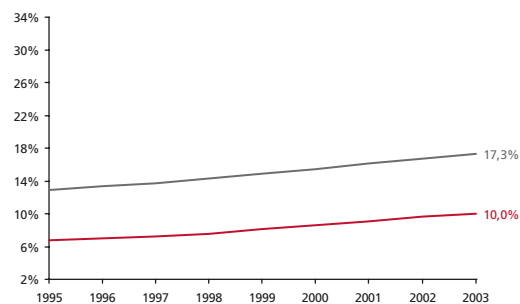
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



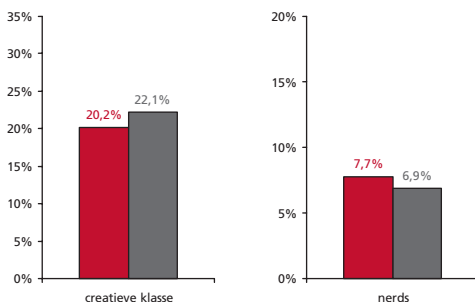
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



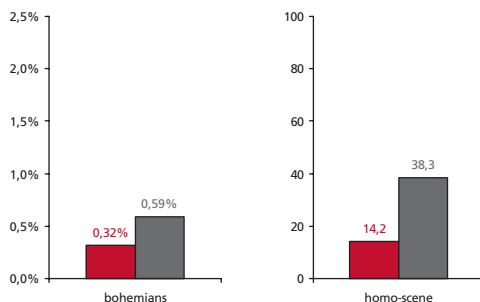
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

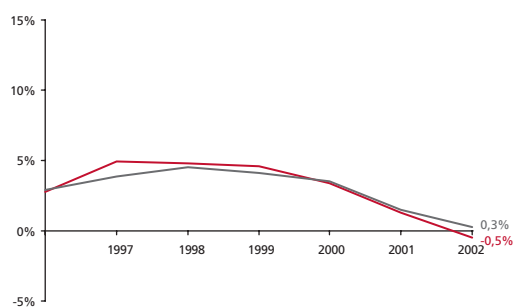
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
**Alphen
 aan den Rijn**
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

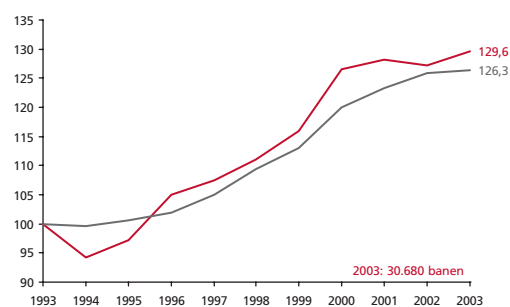
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Oost-Zuid-Holland



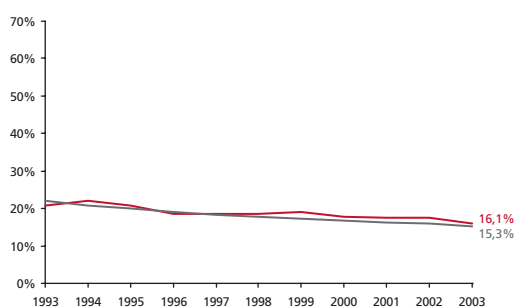
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



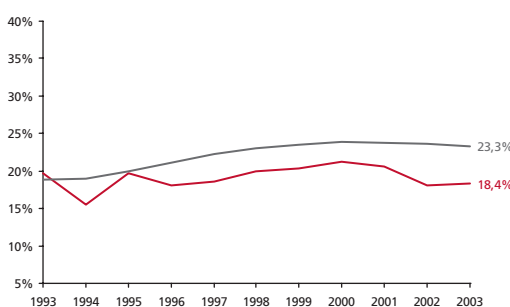
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



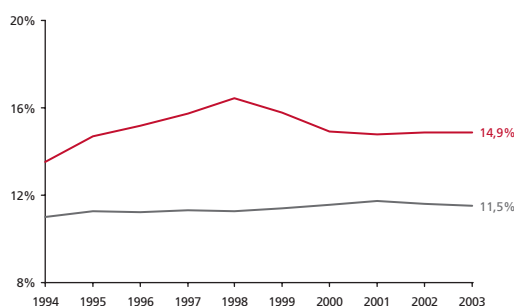
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



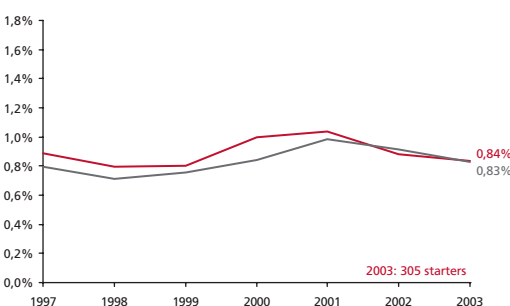
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



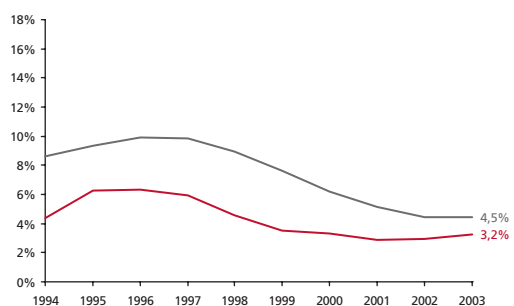
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



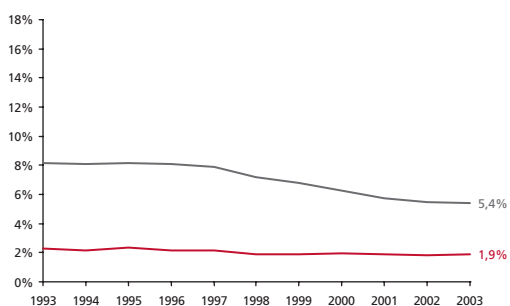
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



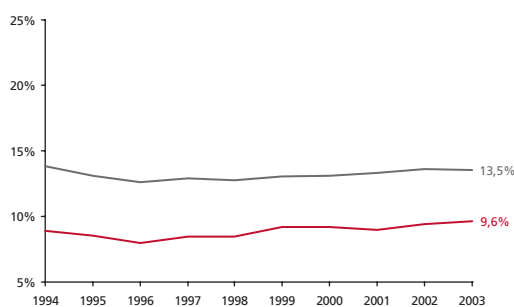
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



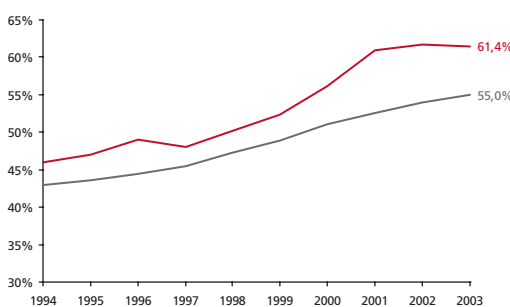
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



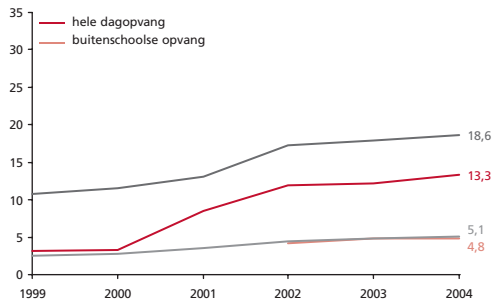
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



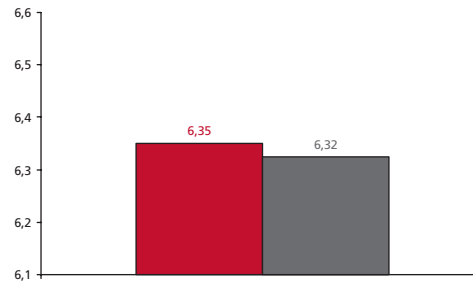
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



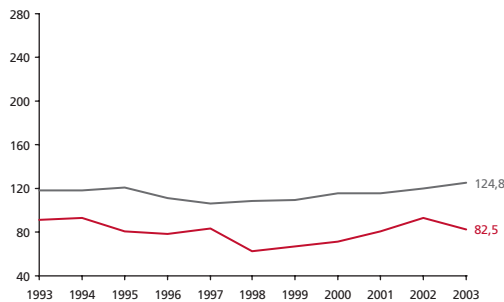
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



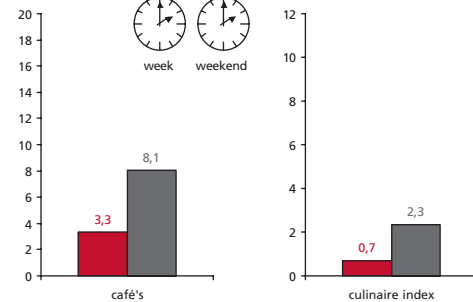
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



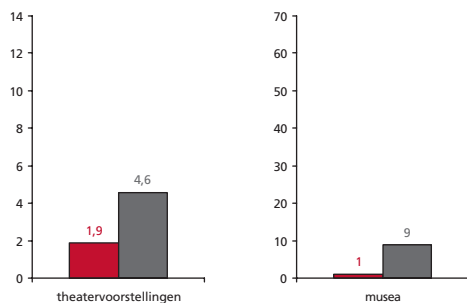
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



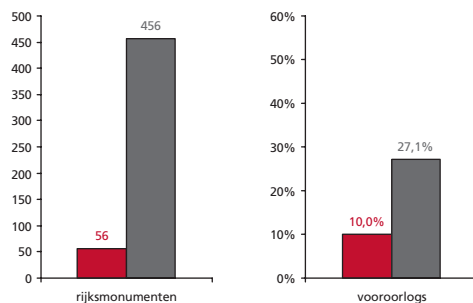
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



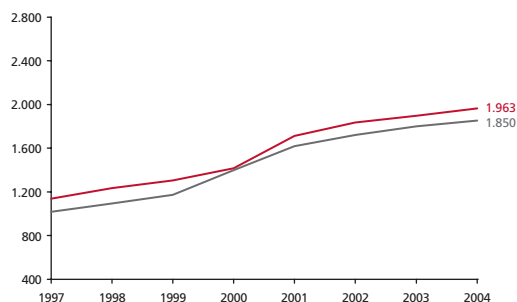
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



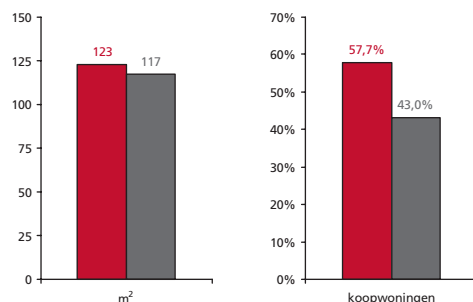
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



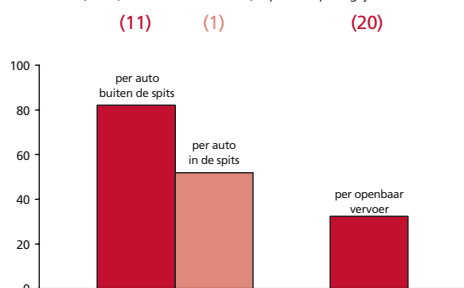
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



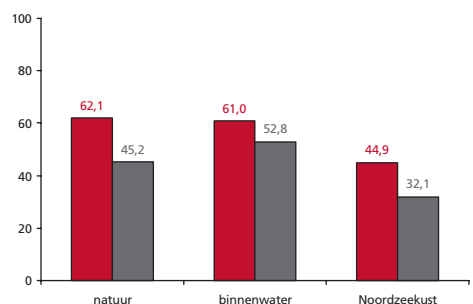
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Amersfoort

Met 131.221 inwoners de
17^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

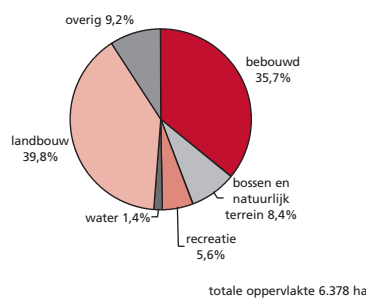
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Amersfoort
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV



Grondgebruik



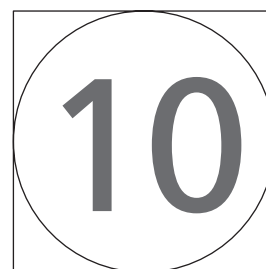
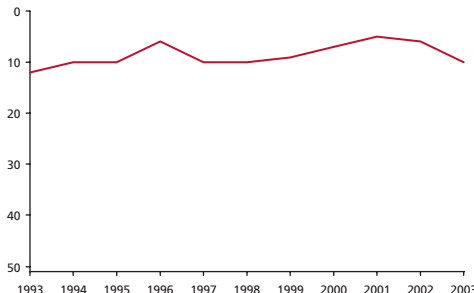
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

Ranking
(11)
(26)
(21)
(16)
(3)
(26)
(12)
(28)
(10)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



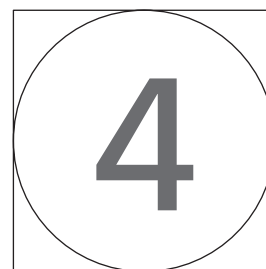
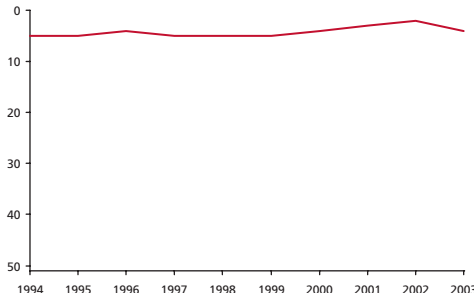
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

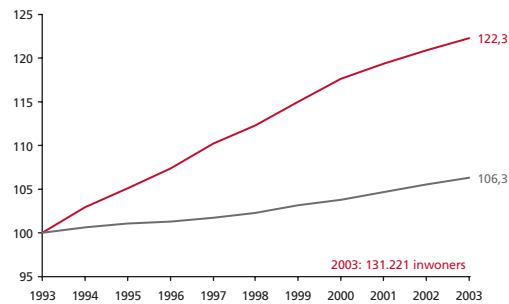
Ranking
(14)
(17)
(24)
(8)
(11)
(14)
(21)
(4)
(4)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



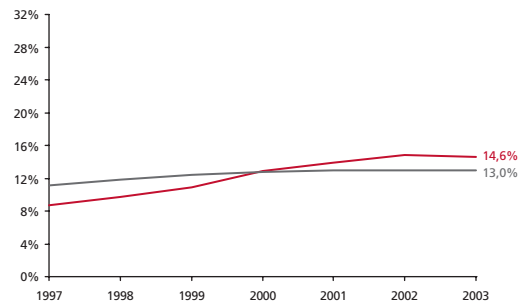
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



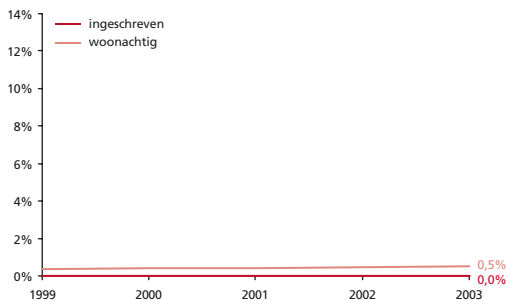
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



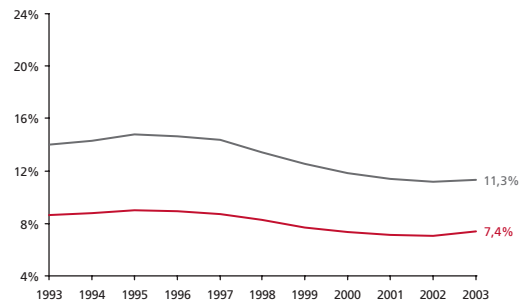
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



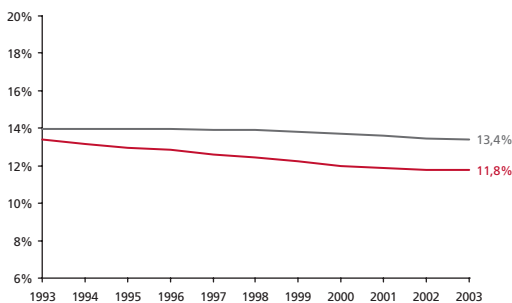
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



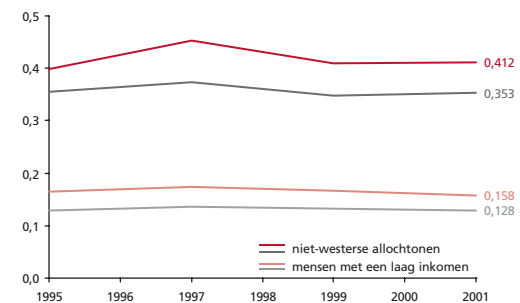
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



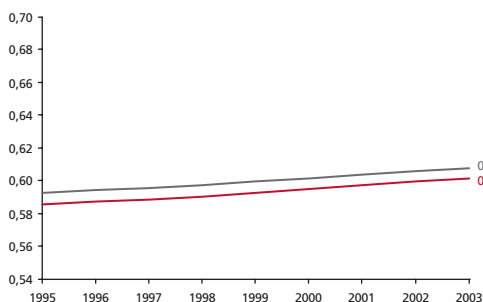
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



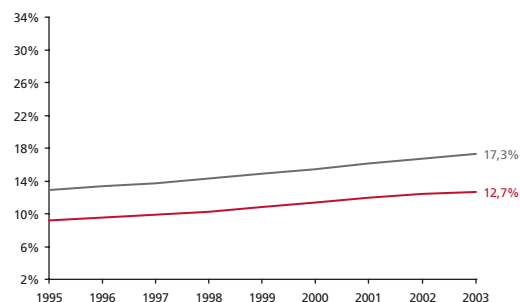
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



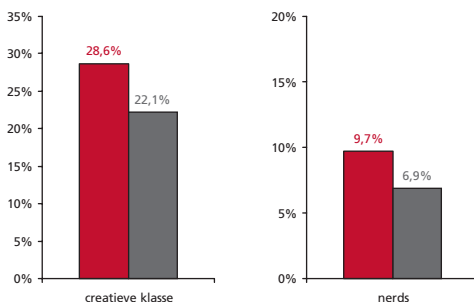
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



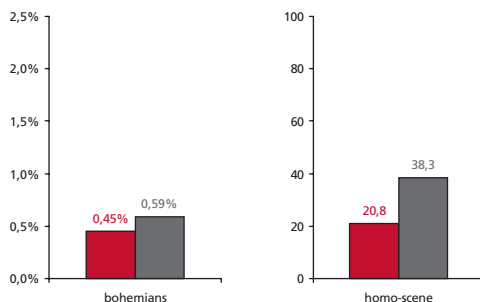
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

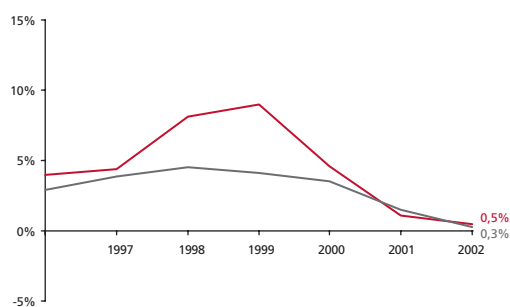
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

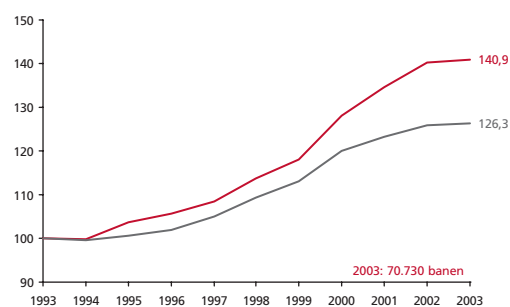
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Stadsgewest Amersfoort



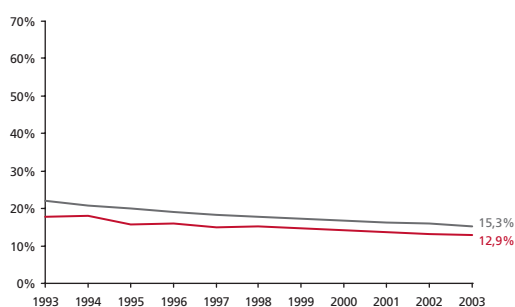
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



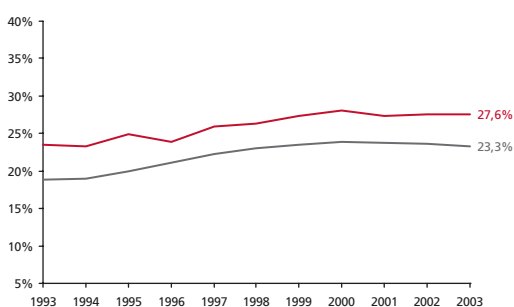
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



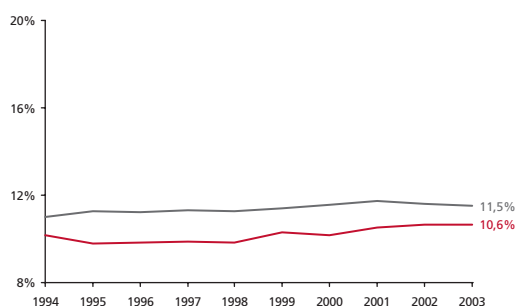
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



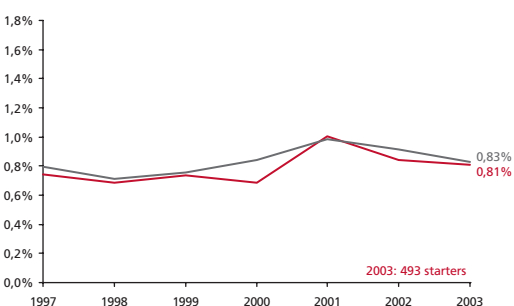
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



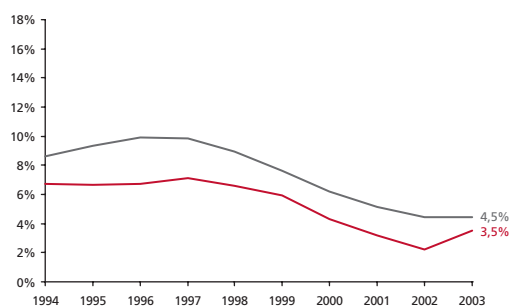
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



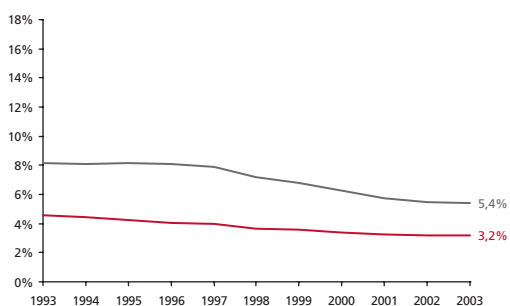
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



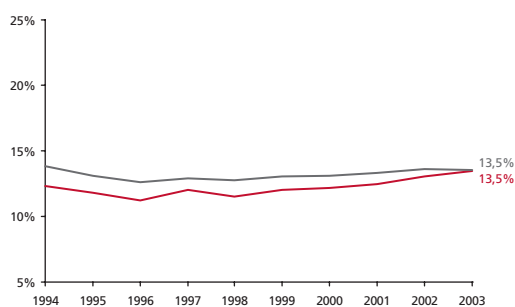
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



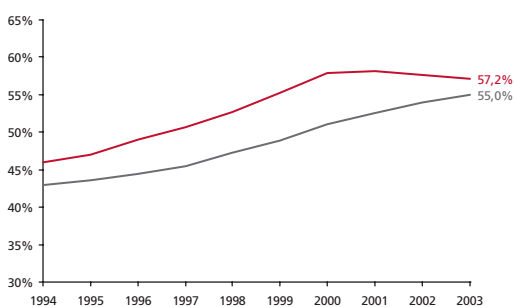
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



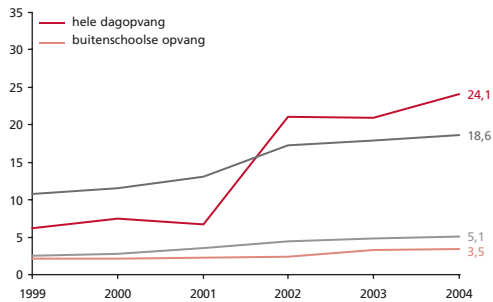
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



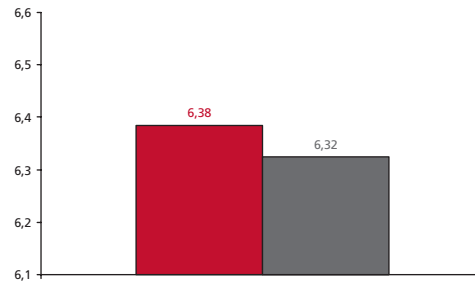
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



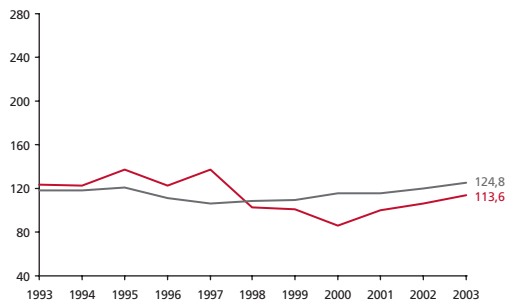
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



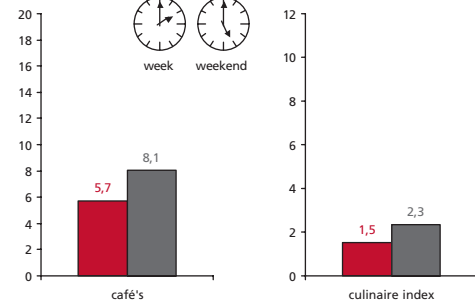
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



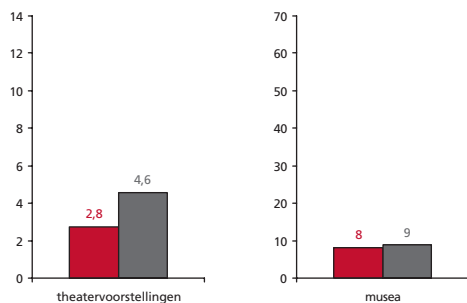
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



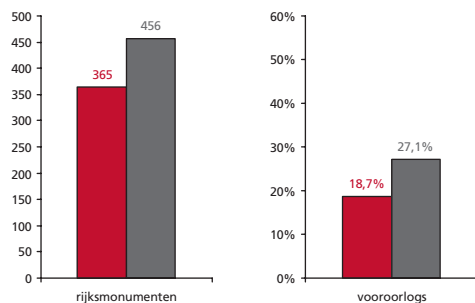
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



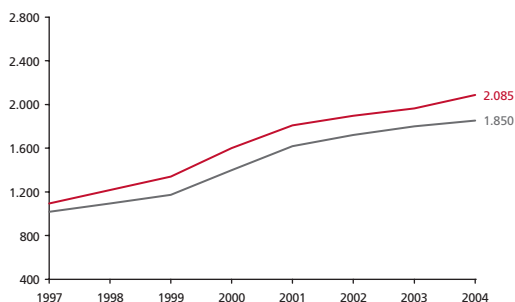
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



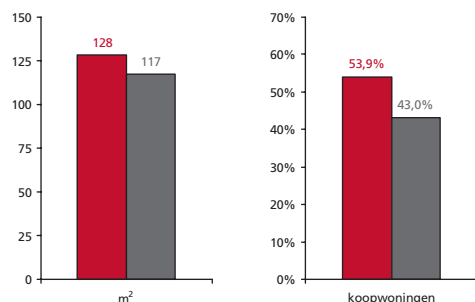
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



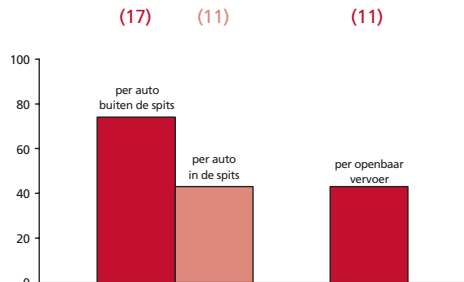
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



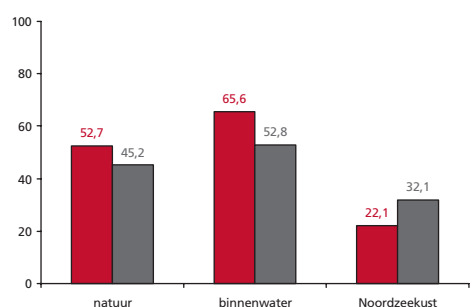
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Amstelveen

Met 78.095 inwoners de
37^e gemeente van
Nederland

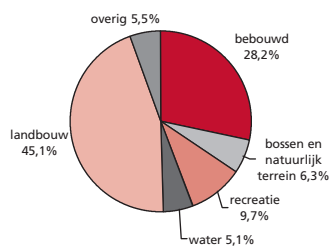
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Amstelveen
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 4.244 ha



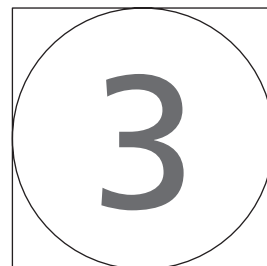
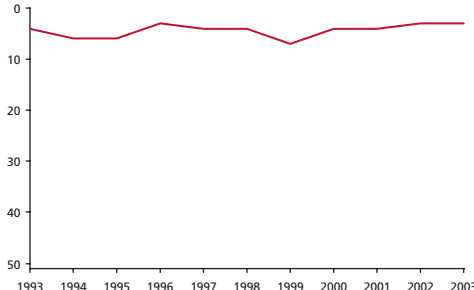
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (14)
cultureel aanbod (6)
aantal misdrijven (3)
percentage koopwoningen (22)
nabijheid natuurgebieden (8)
culinair aanbod (42)
universiteiten (12)
percentage vooroorlogse woningen (42)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (3)



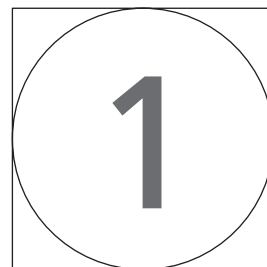
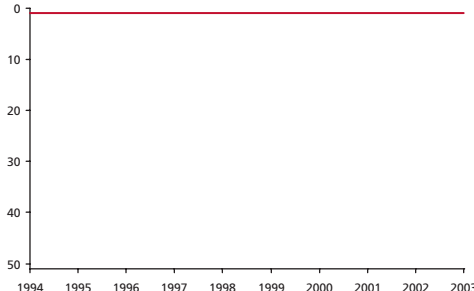
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

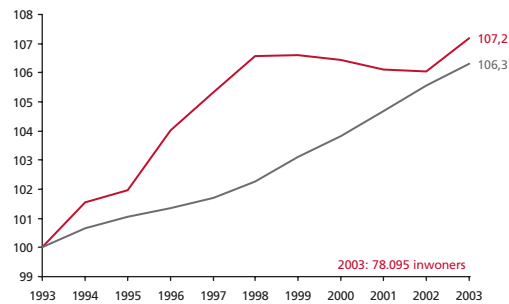
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand (2)
werkloosheid (2)
arbeidsongeschiktheid (10)
armoede (2)
percentage laagopgeleiden (1)
participatie vrouwen (4)
banen (23)
percentage groeisectoren (1)
sociaal-economische index: (1)



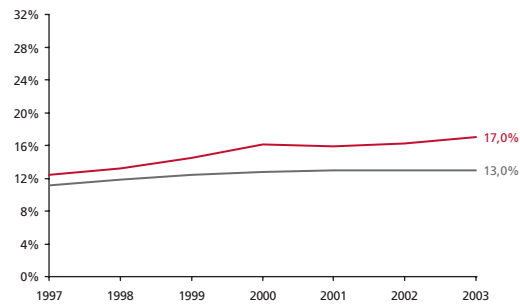
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



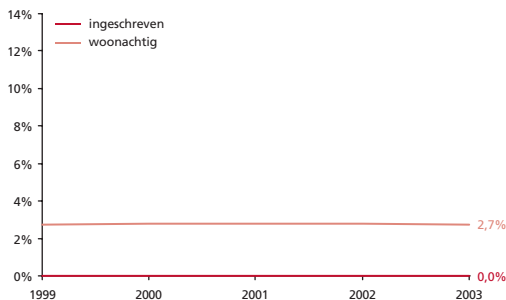
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



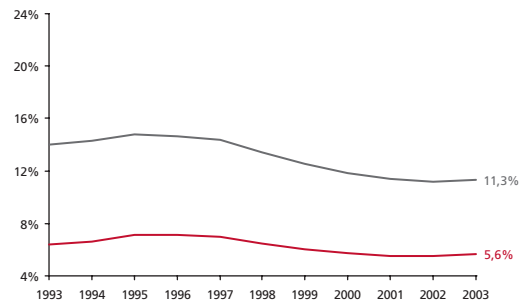
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



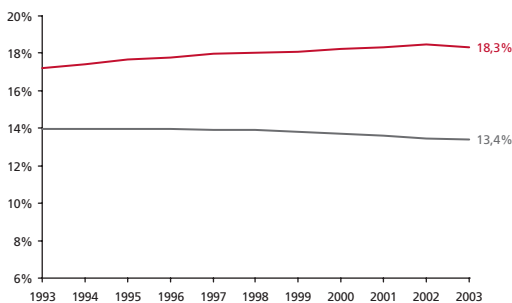
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



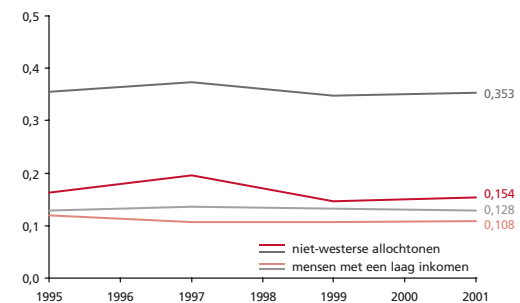
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



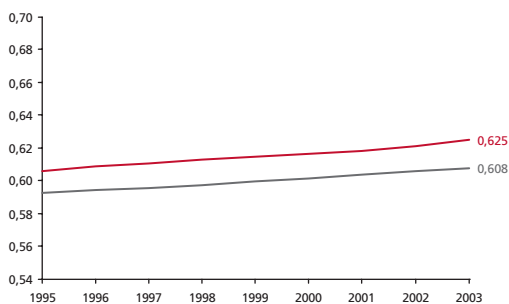
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



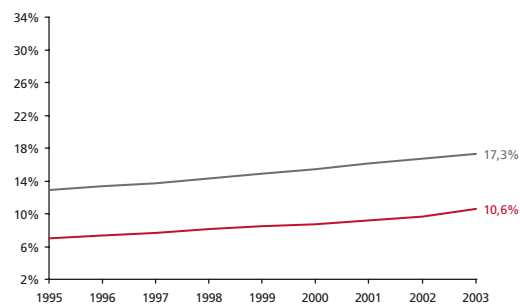
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



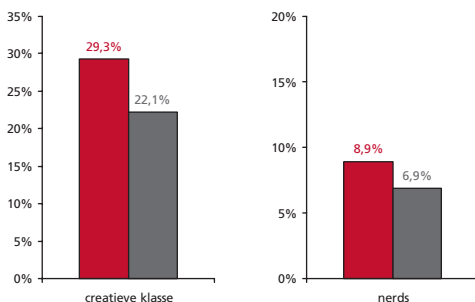
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



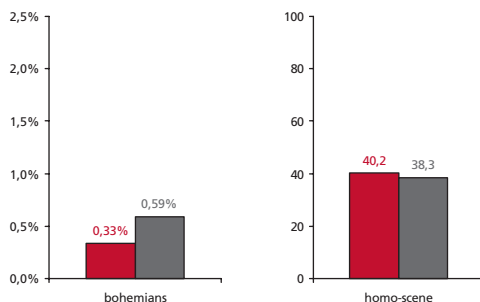
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

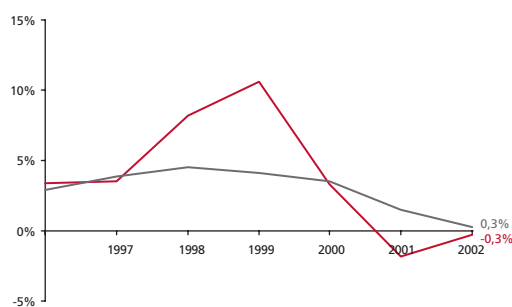
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

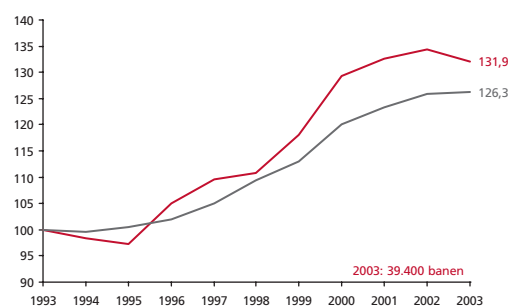
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Overig Agglomeratie Amsterdam



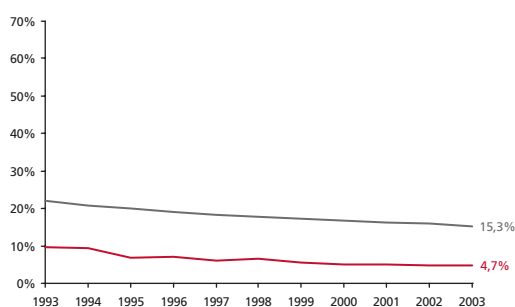
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



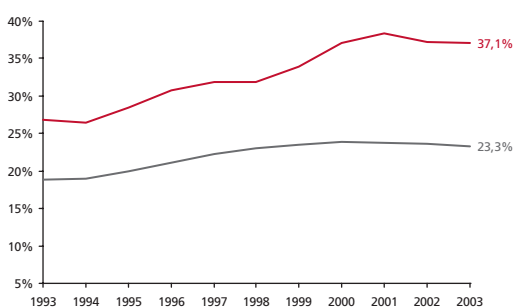
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



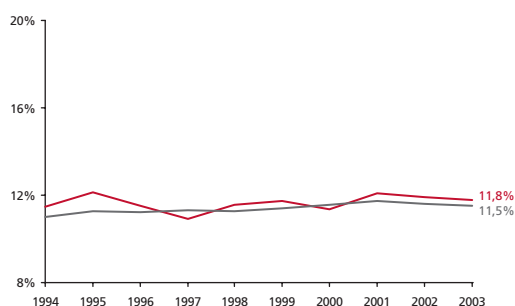
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



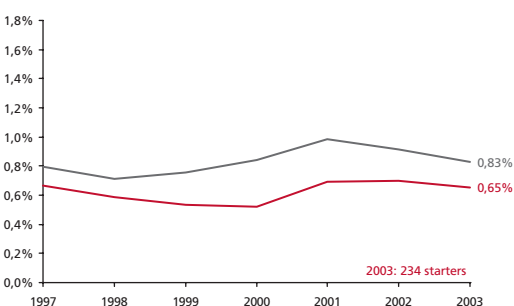
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



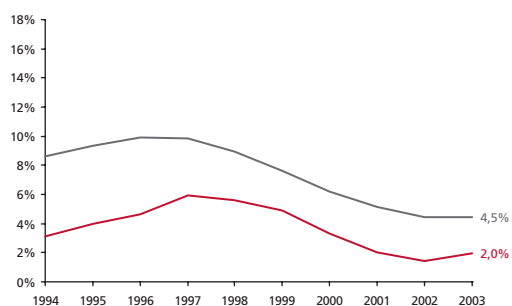
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



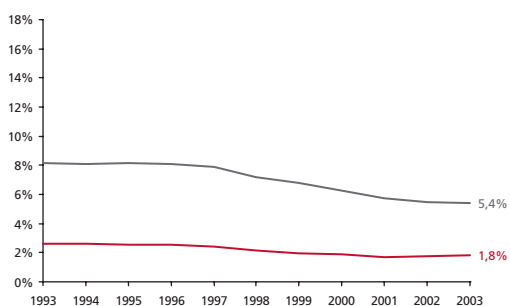
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



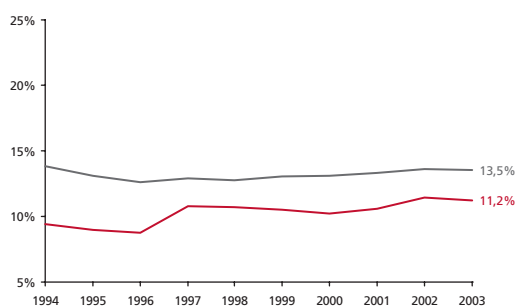
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



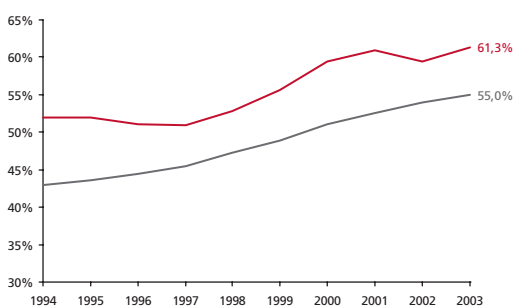
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



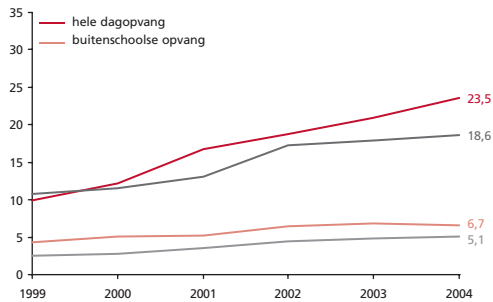
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



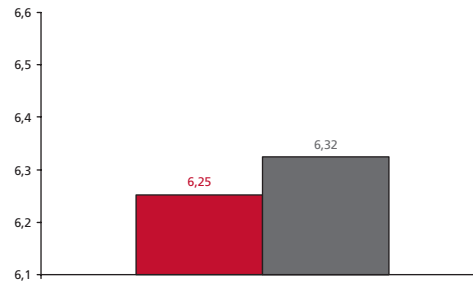
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



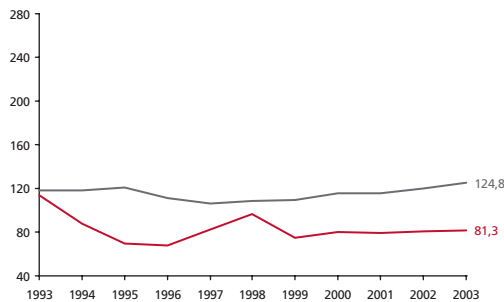
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



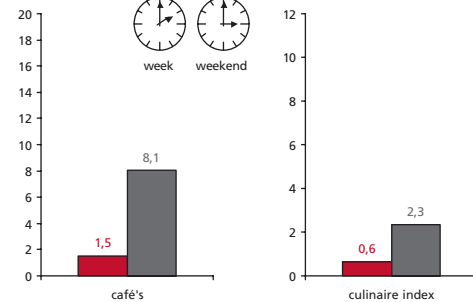
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



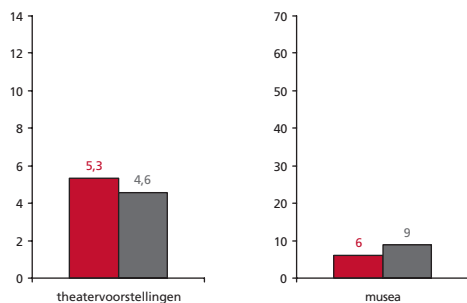
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



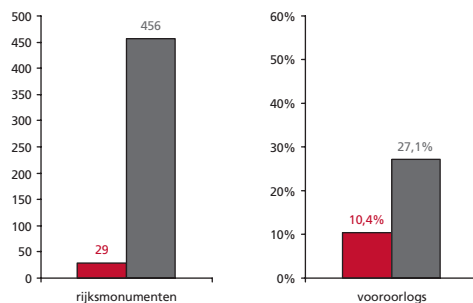
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



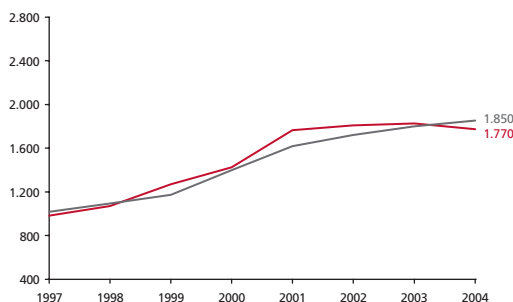
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



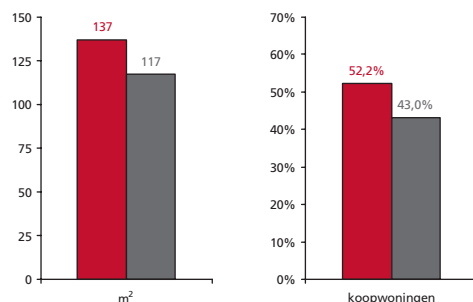
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



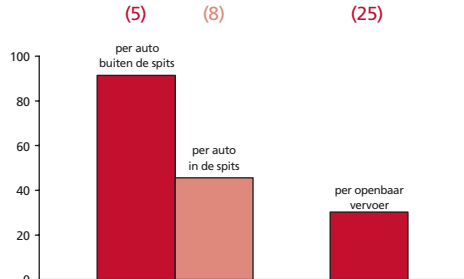
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



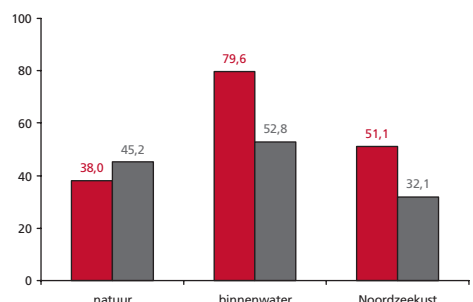
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Amsterdam

Met 736.562 inwoners de
1^e gemeente van
Nederland

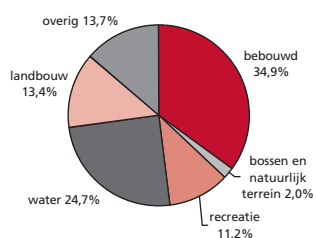
grotestedenbeleid: **G4/G21/G5/nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Amsterdam
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 21.907 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

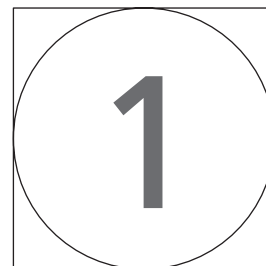
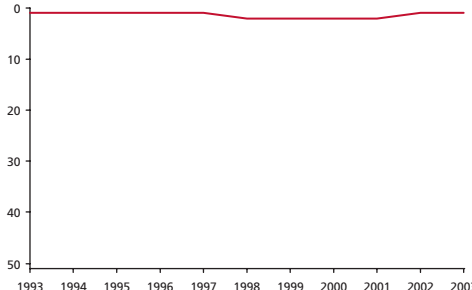
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(2)
(1)
(50)
(50)
(11)
(2)
(1)
(2)
(1)



Sociaal-economische index

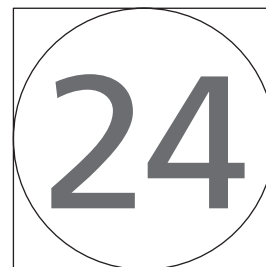
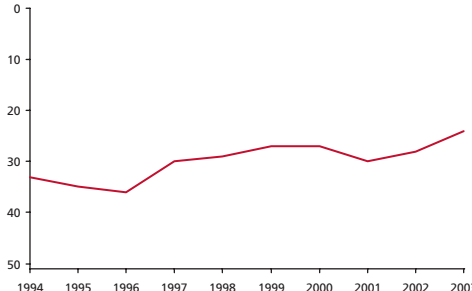
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

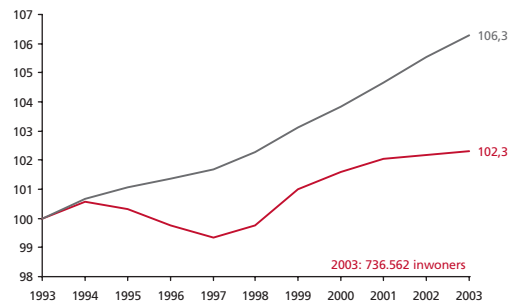
bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

(49)
(41)
(30)
(49)
(8)
(10)
(14)
(2)
(24)



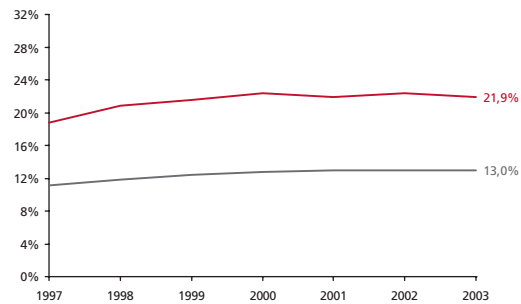
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



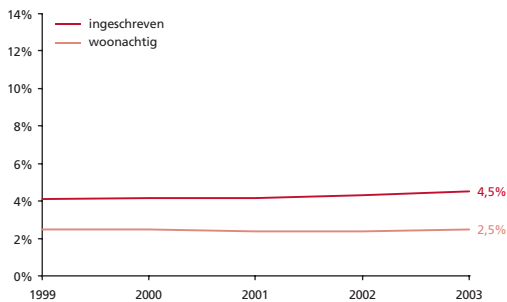
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



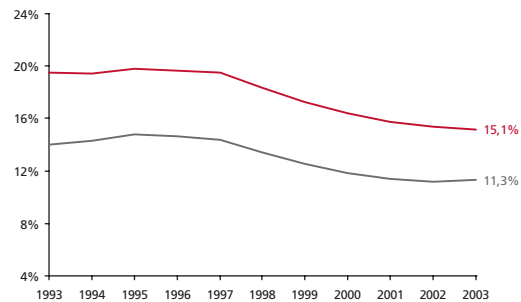
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



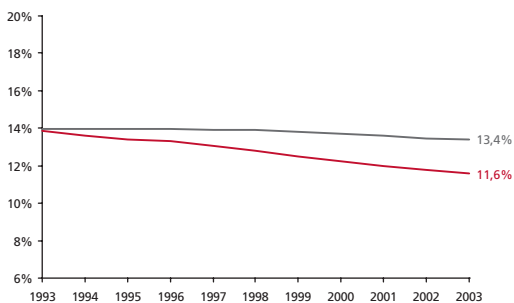
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



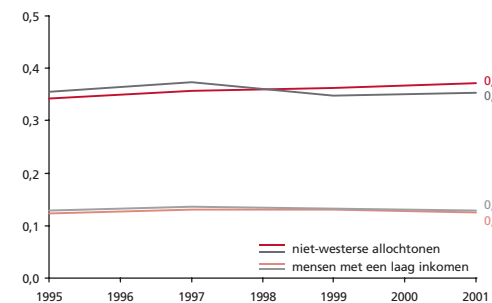
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



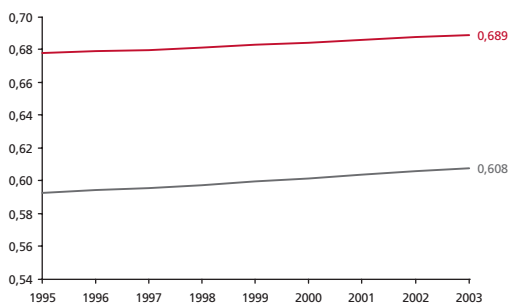
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



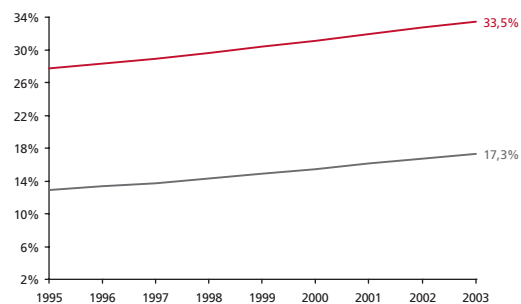
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



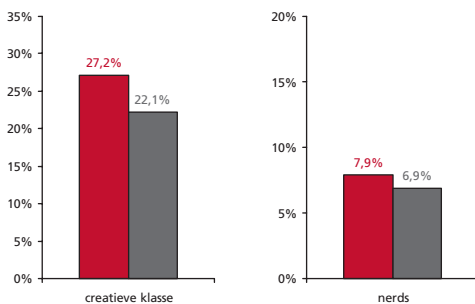
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



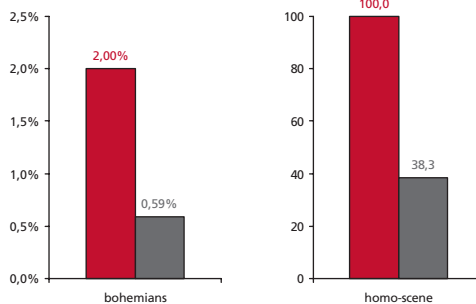
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

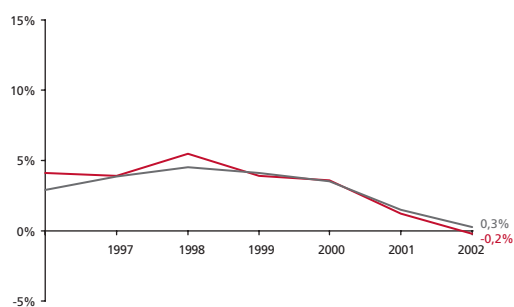
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

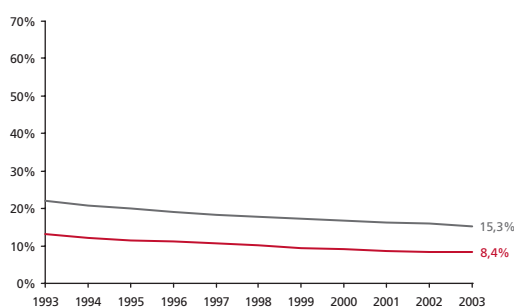
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Amsterdam



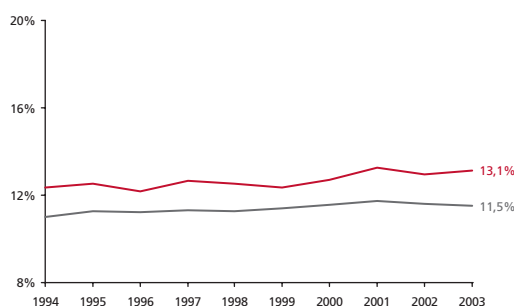
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



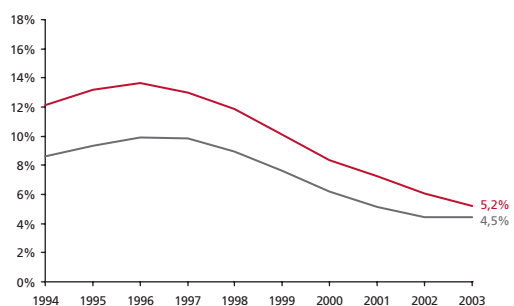
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



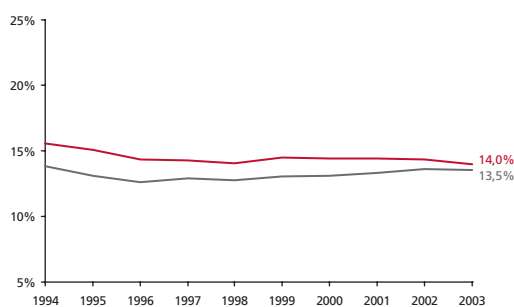
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



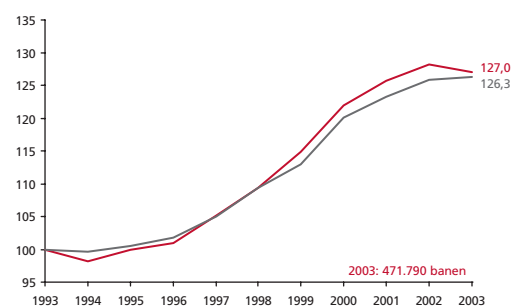
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



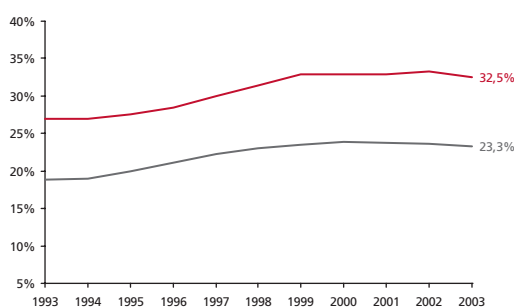
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



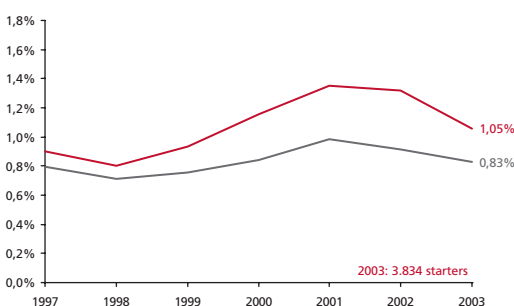
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



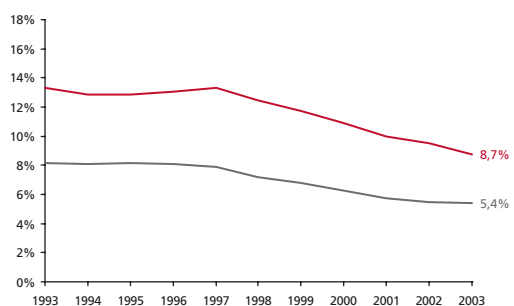
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



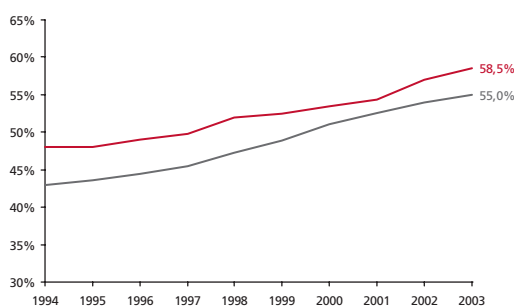
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



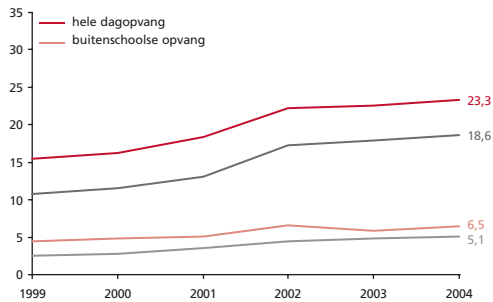
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



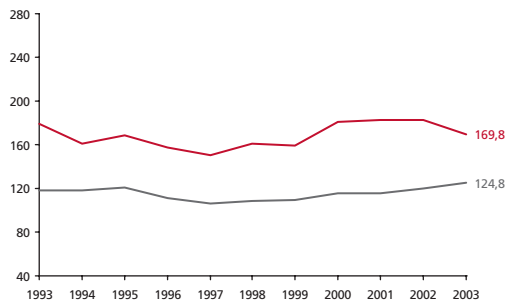
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



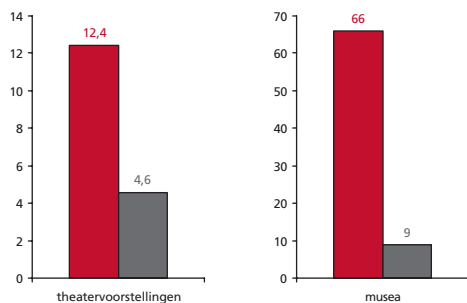
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



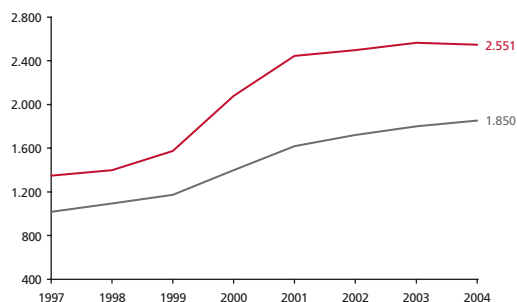
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



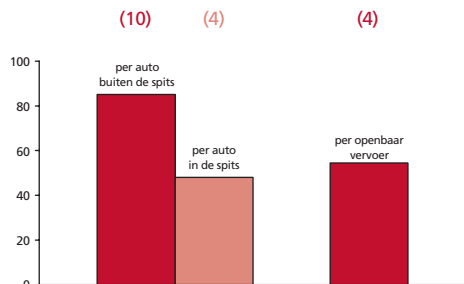
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



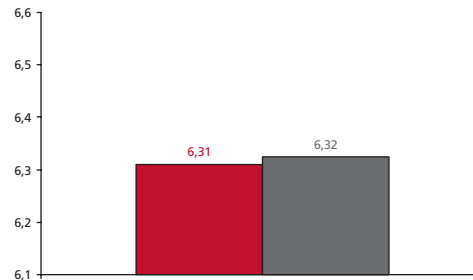
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



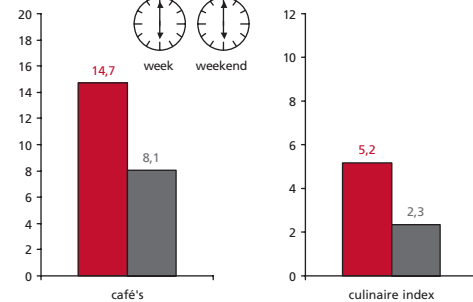
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



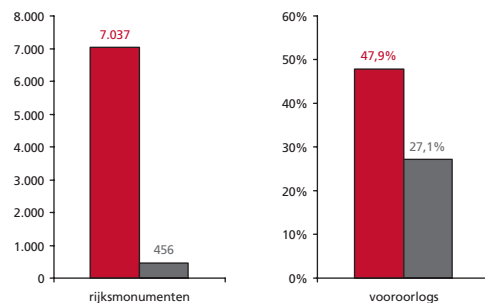
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



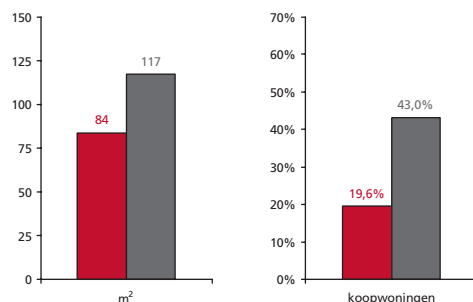
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



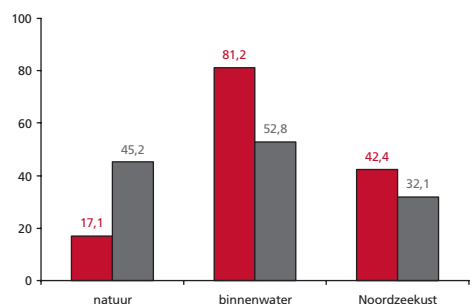
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Apeldoorn

Met 155.741 inwoners de

11^e gemeente van
Nederland

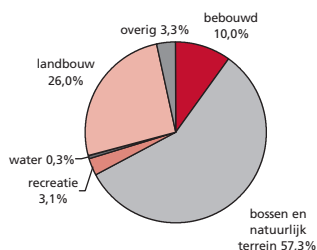
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

 Apeldoorn
 gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 34.113 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

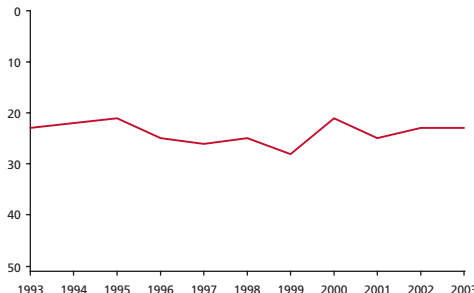
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

Ranking

(28)
(30)
(19)
(10)
(6)
(17)
(12)
(25)
(23)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



23

Sociaal-economische index

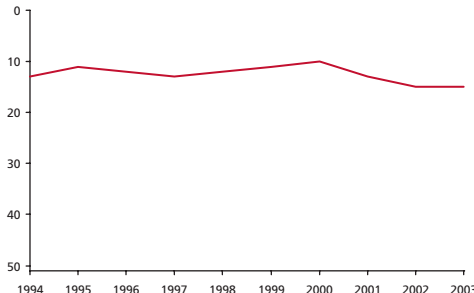
De sociaal-economische index bestaat uit:

bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

Ranking

(8)
(19)
(34)
(10)
(22)
(26)
(19)
(22)
(15)

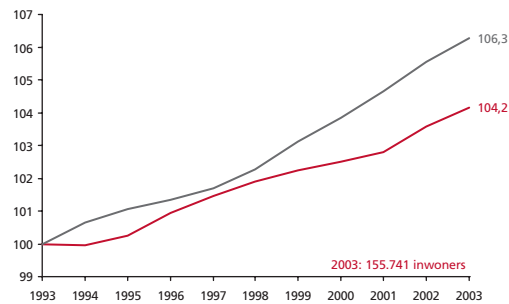
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



15

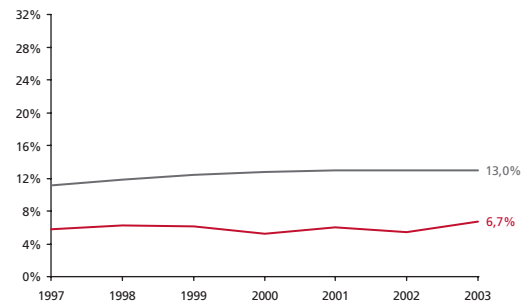
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



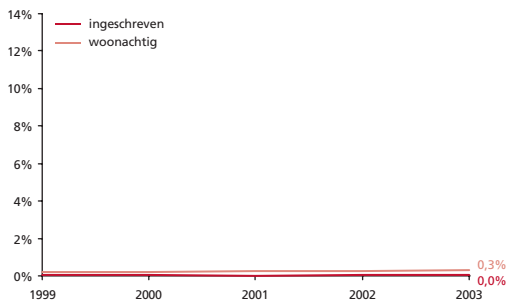
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



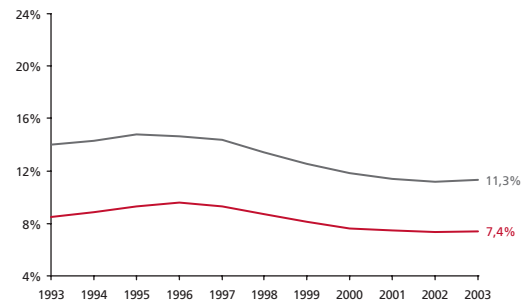
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



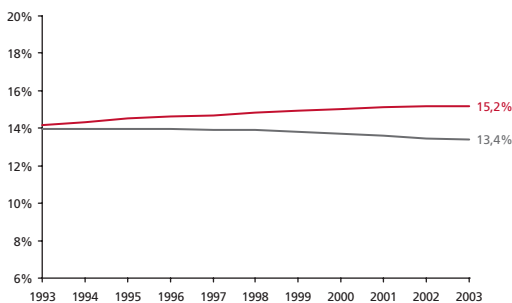
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



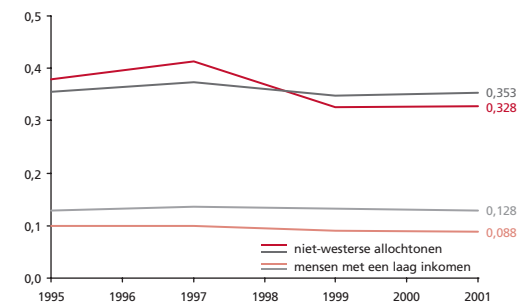
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



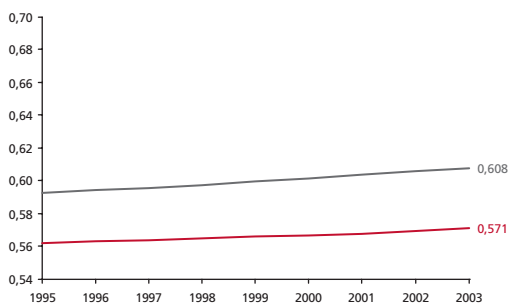
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



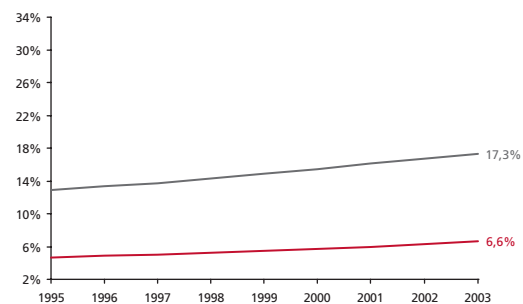
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



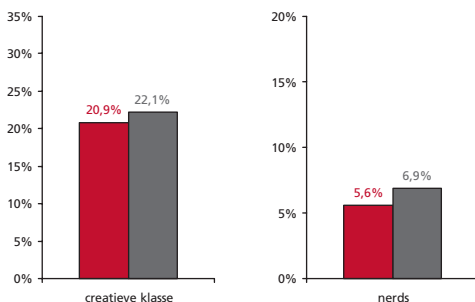
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



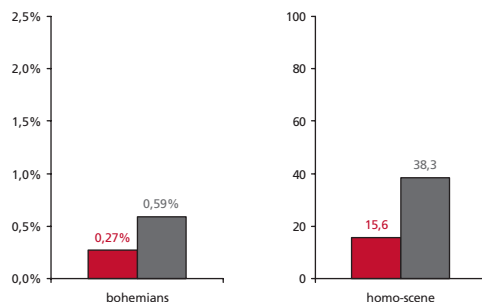
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

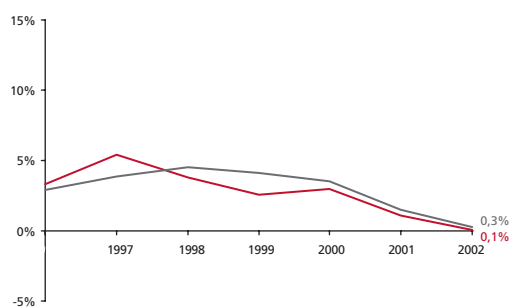
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

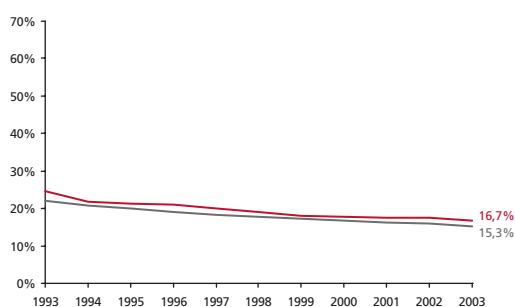
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Veluwe



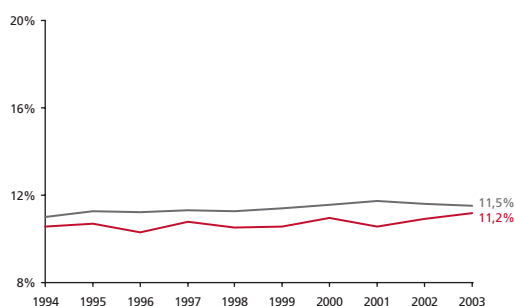
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



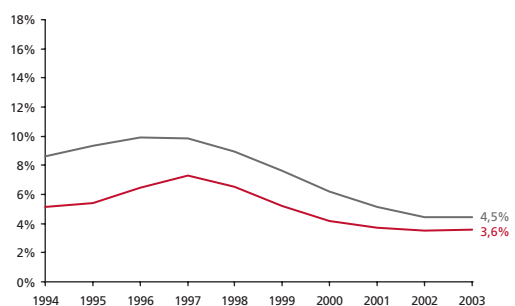
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



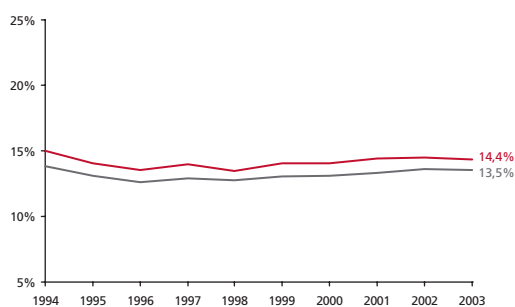
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



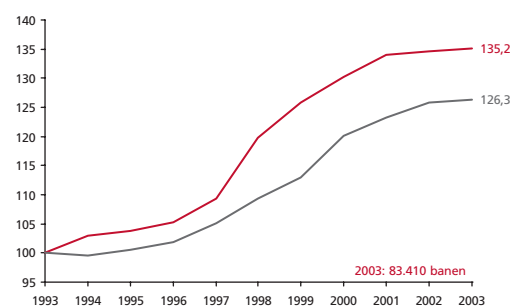
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



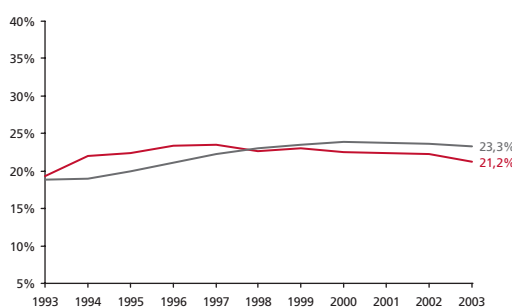
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



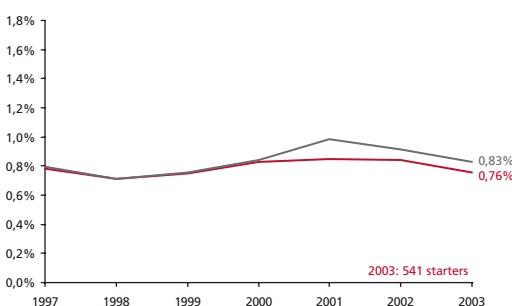
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



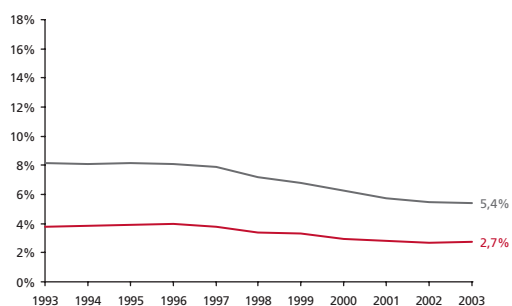
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



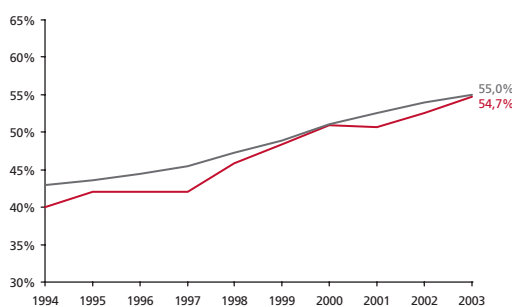
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



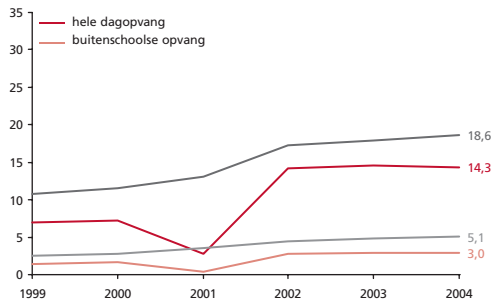
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



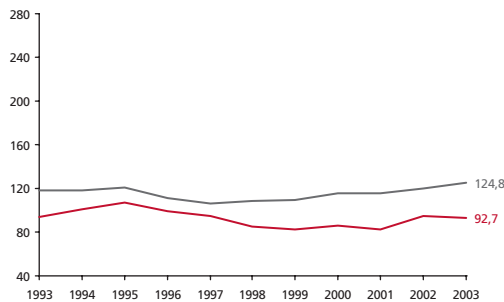
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



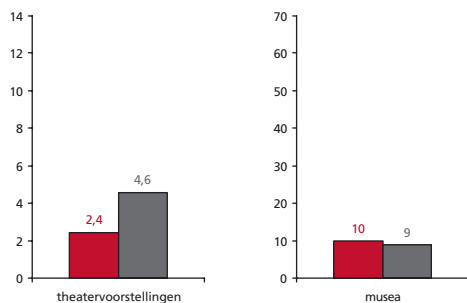
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



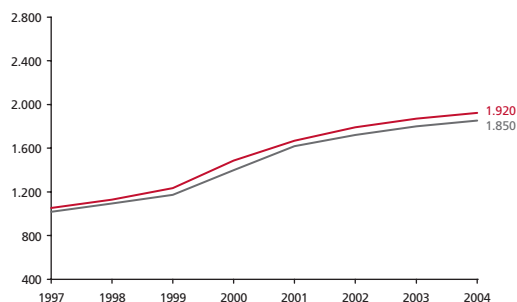
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



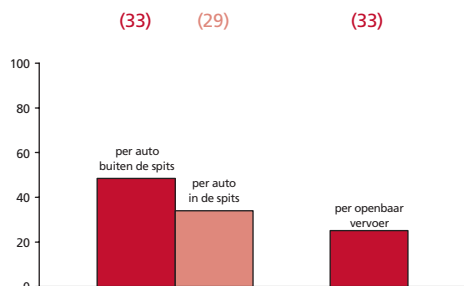
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



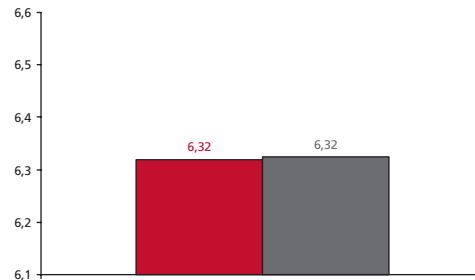
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



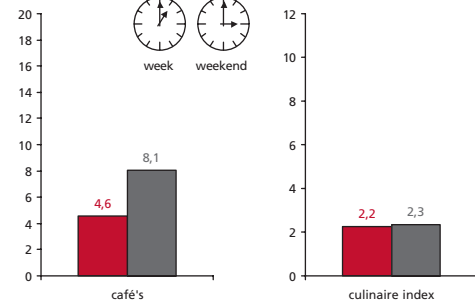
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



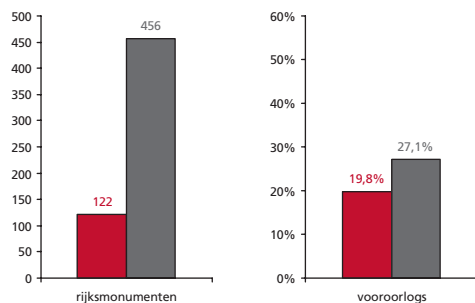
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



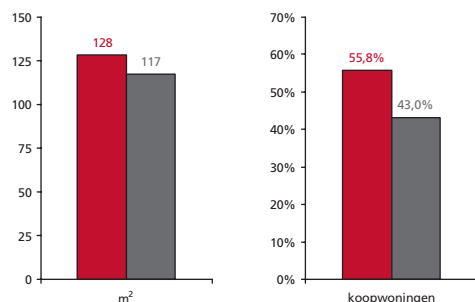
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



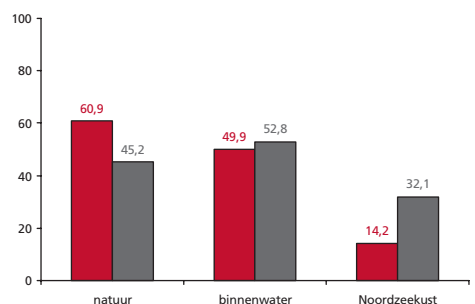
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Arnhem

Met 141.528 inwoners de
14^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

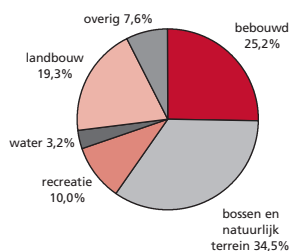
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Arnhem
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV



Grondgebruik



totale oppervlakte 10.153 ha

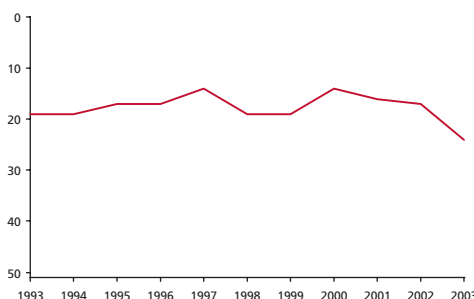
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

bereikbaarheid	(15)
cultureel aanbod	(12)
aantal misdrijven	(46)
percentage koopwoningen	(46)
nabijheid natuurgebieden	(4)
culinair aanbod	(29)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(13)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(24)

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



24

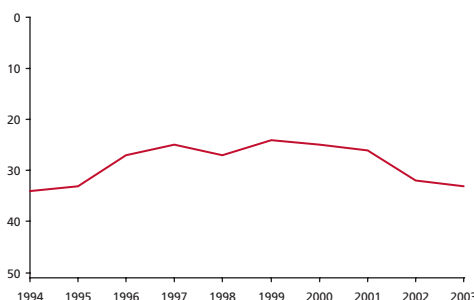
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

bijstand	(45)
werkloosheid	(47)
arbeidsongeschiktheid	(28)
armoede	(42)
percentage laagopgeleiden	(33)
participatie vrouwen	(16)
banen	(10)
percentage groeisectoren	(5)
sociaal-economische index:	(33)

Ranking

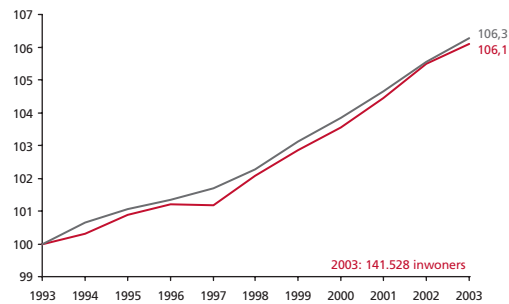
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



33

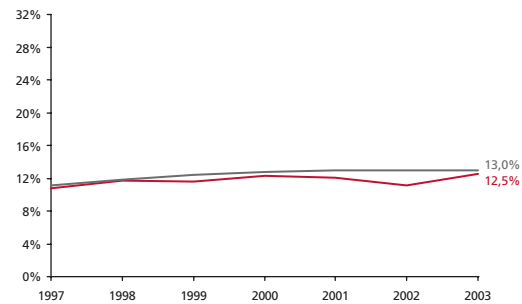
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



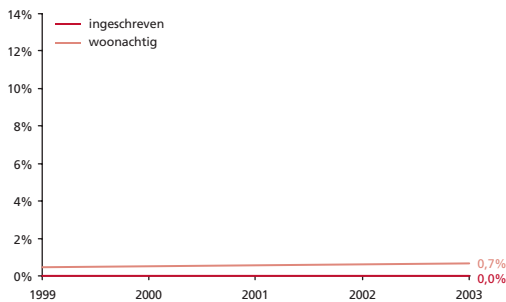
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



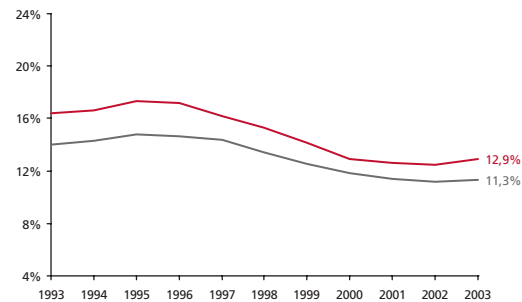
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



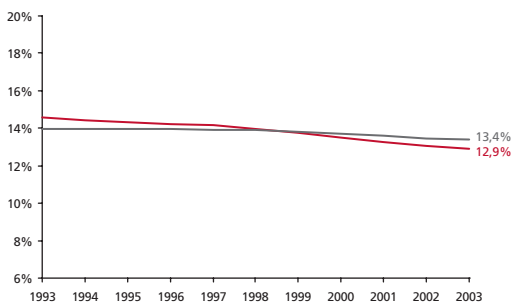
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



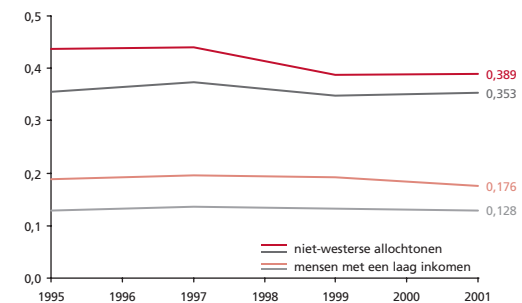
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



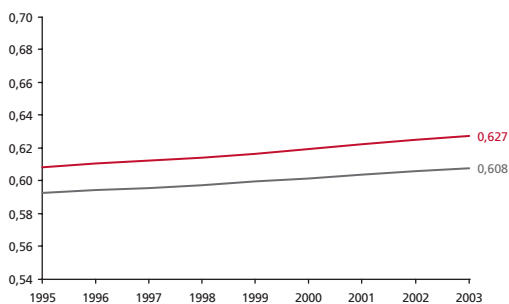
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



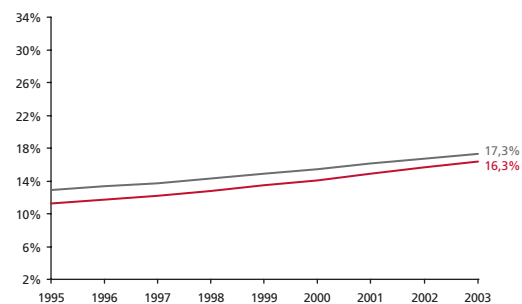
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



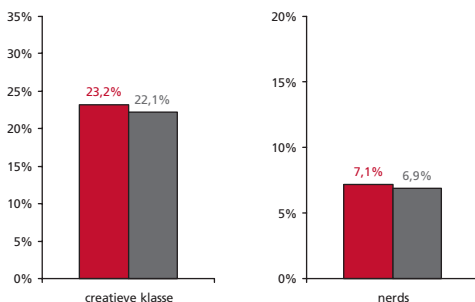
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



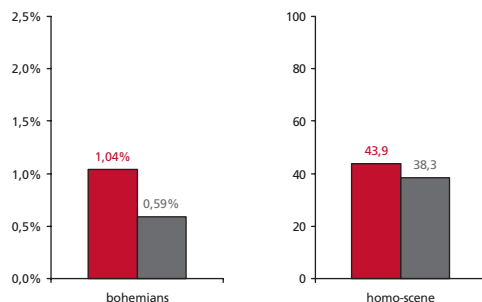
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

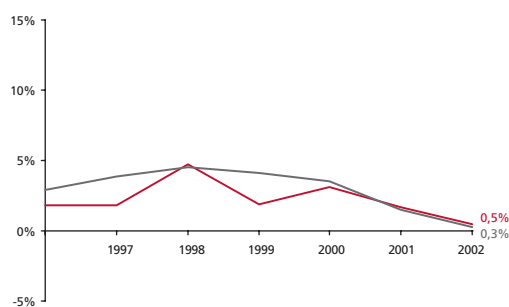
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

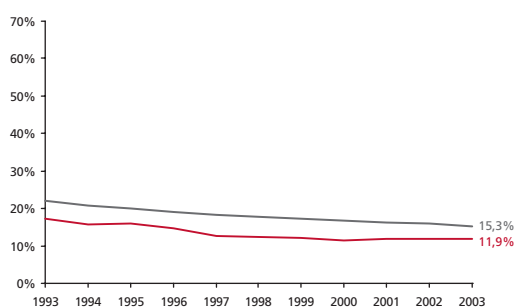
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Arnhem/Nijmegen



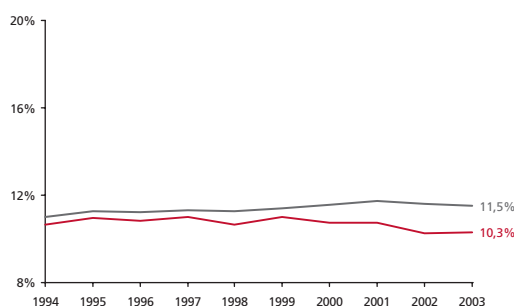
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



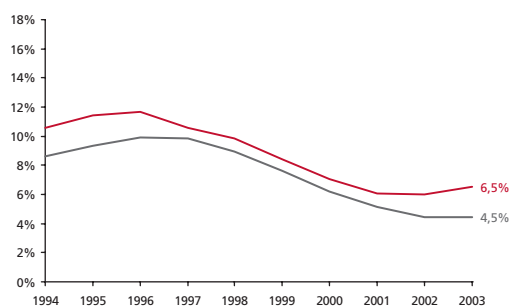
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



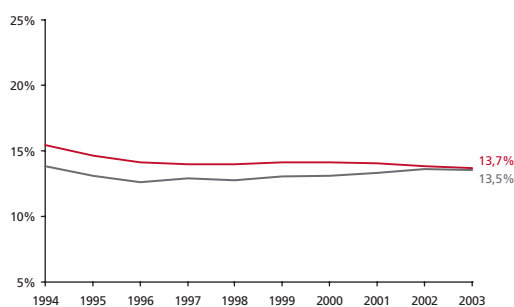
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



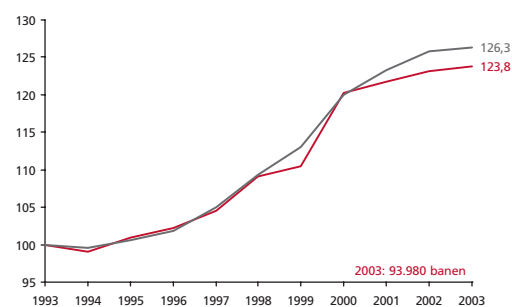
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



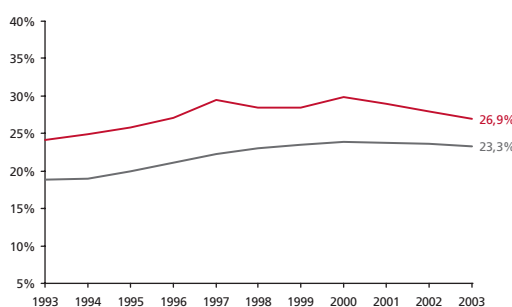
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



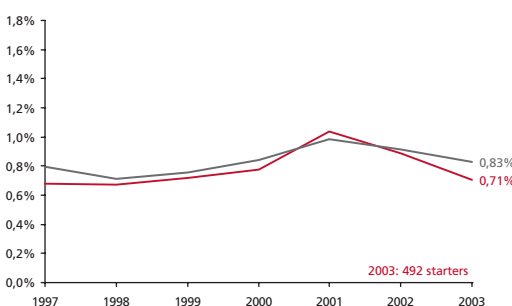
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



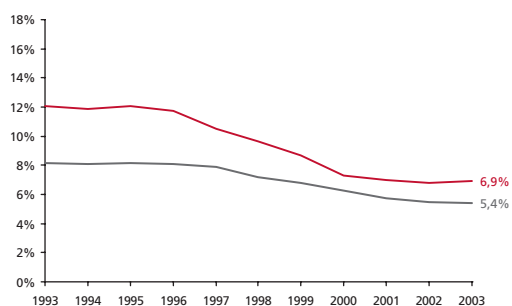
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



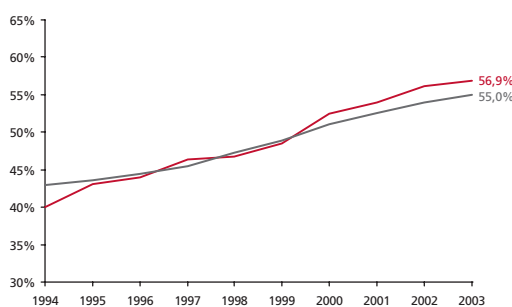
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



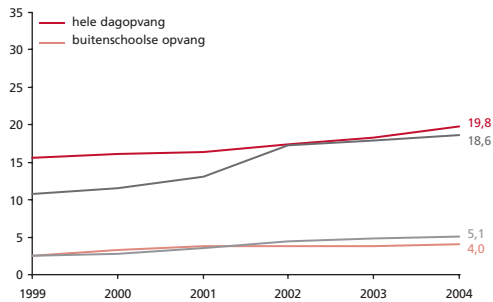
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



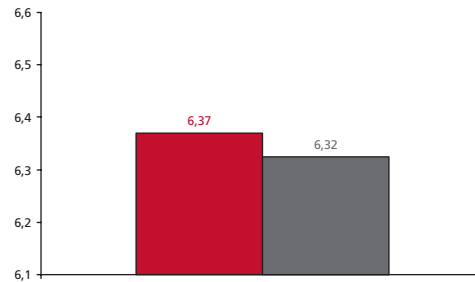
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



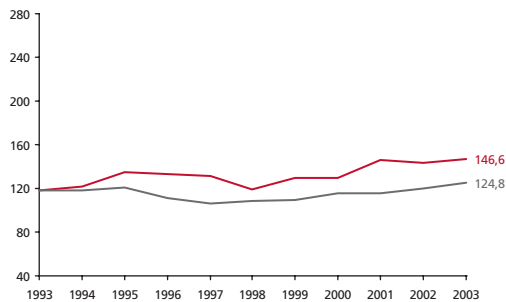
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



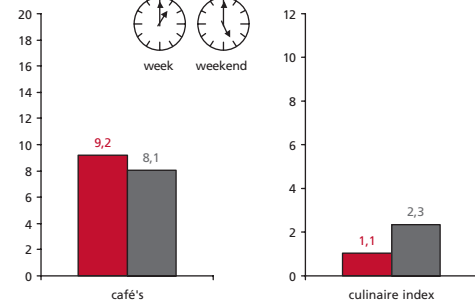
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



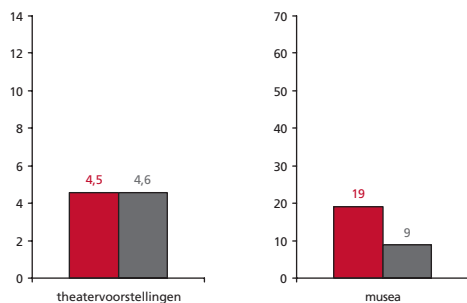
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



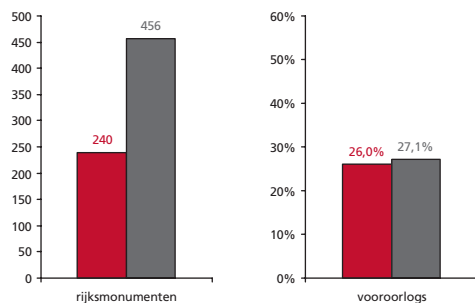
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



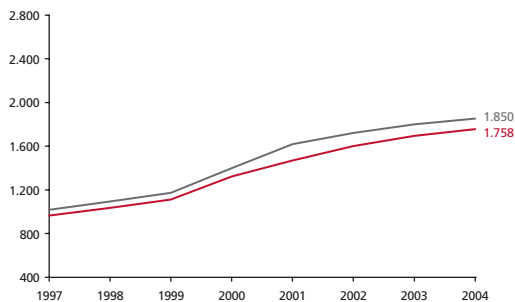
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



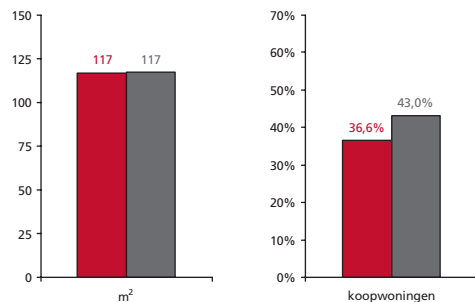
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



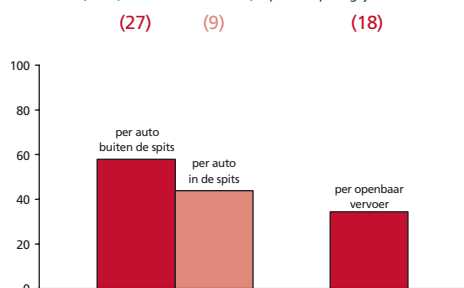
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



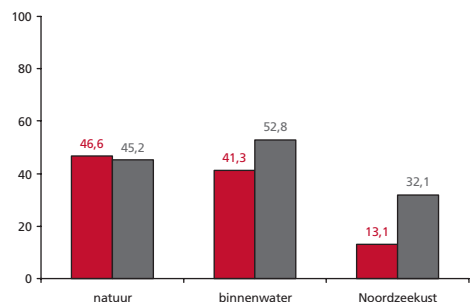
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Bergen op Zoom

Met 66.024 inwoners de
50^e gemeente van
Nederland

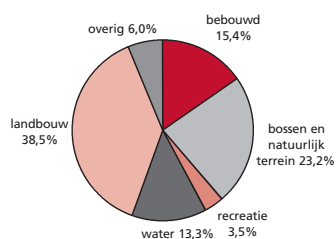
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Bergen op Zoom
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 9.313 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

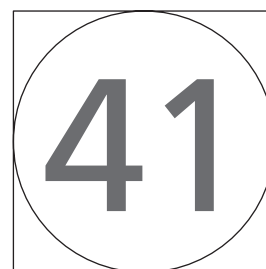
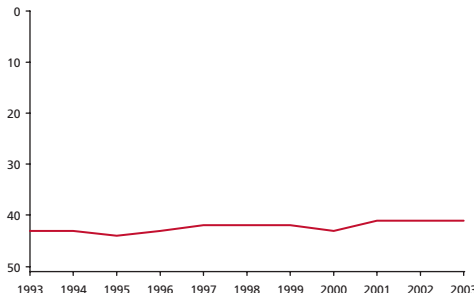
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(39)
(37)
(27)
(11)
(40)
(32)
(12)
(30)
(41)



Sociaal-economische index

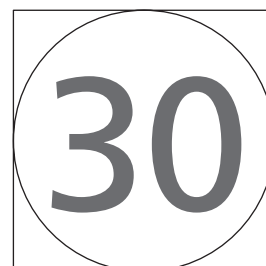
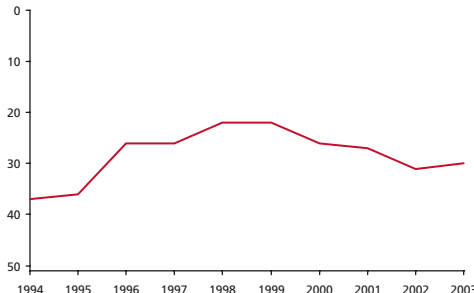
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

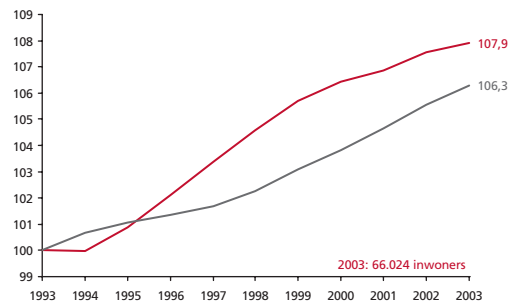
bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

(13)
(13)
(19)
(17)
(41)
(33)
(37)
(44)
(30)



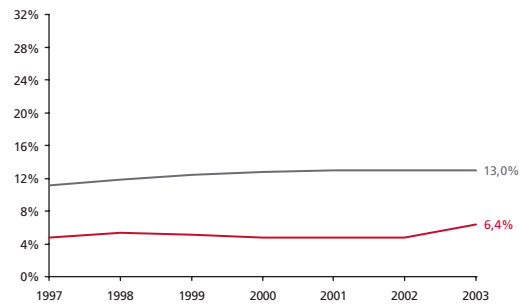
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



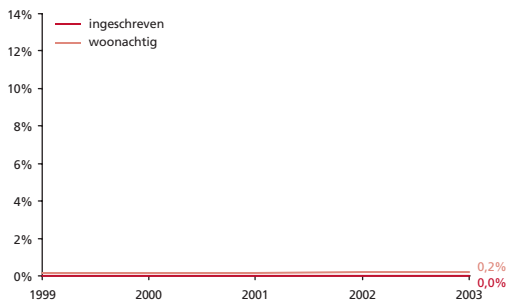
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



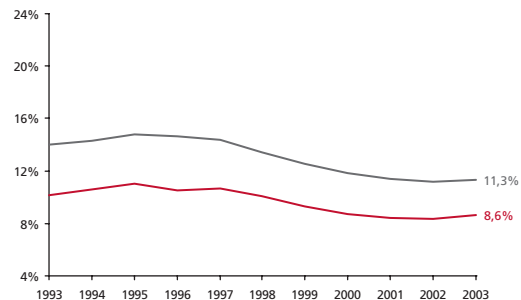
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



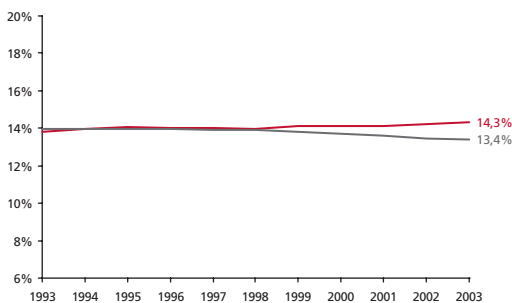
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



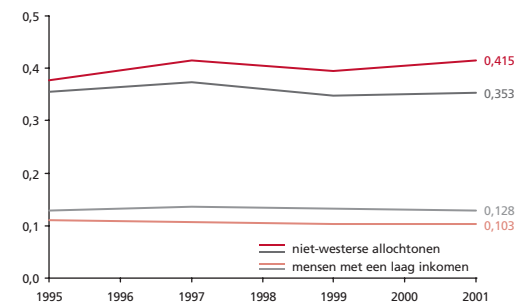
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



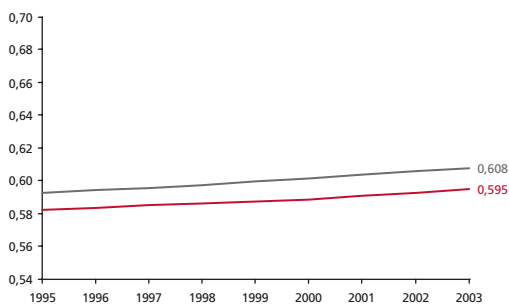
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



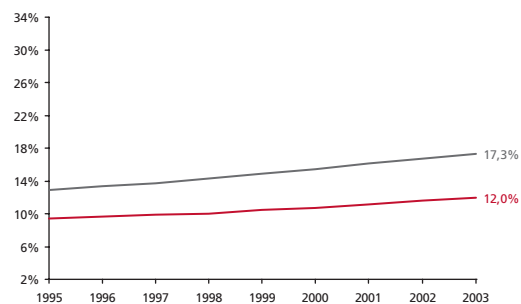
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



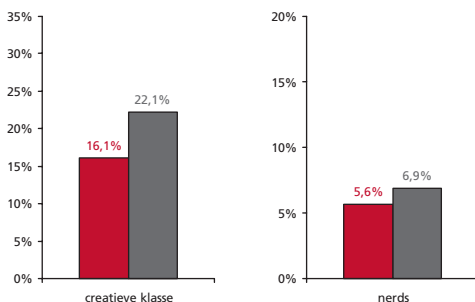
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking



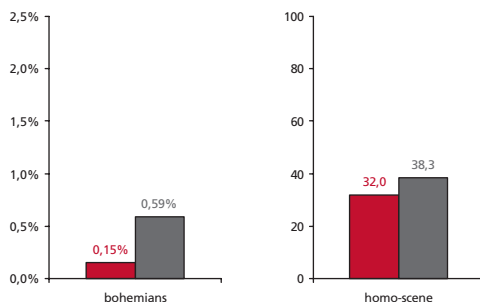
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

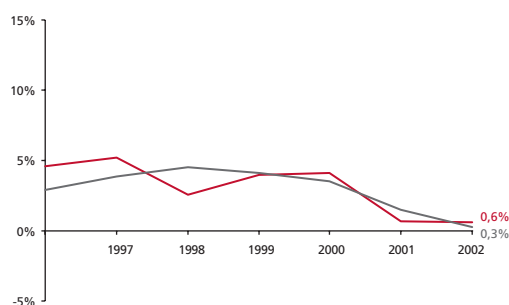
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

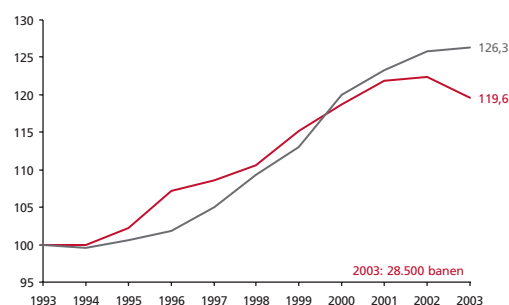
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio West-Noord-Brabant



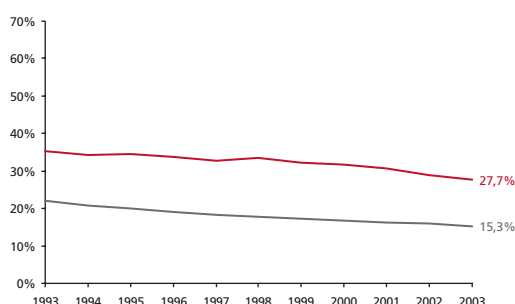
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



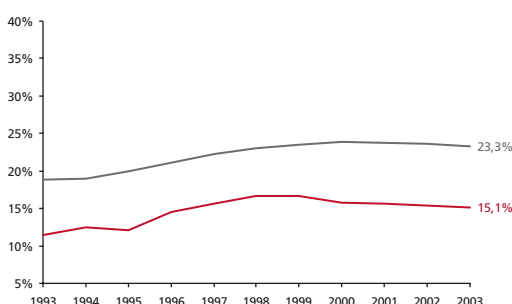
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



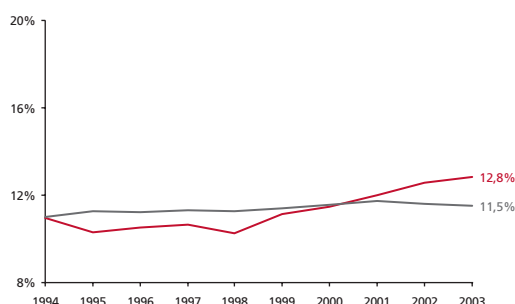
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



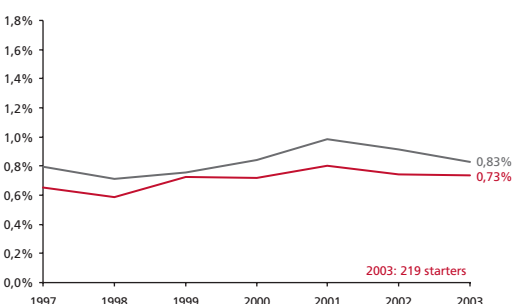
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



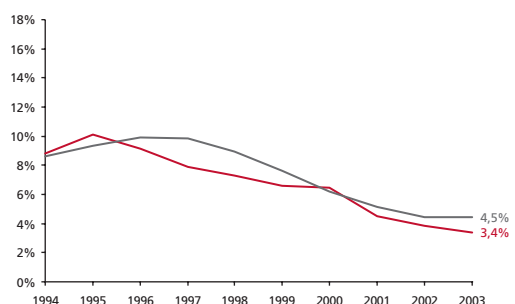
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



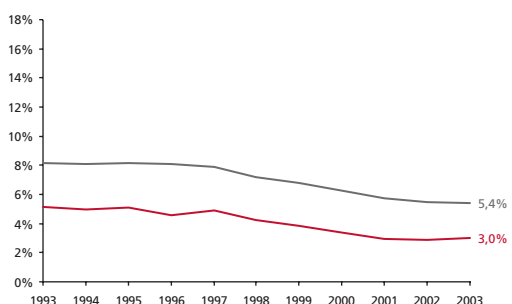
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



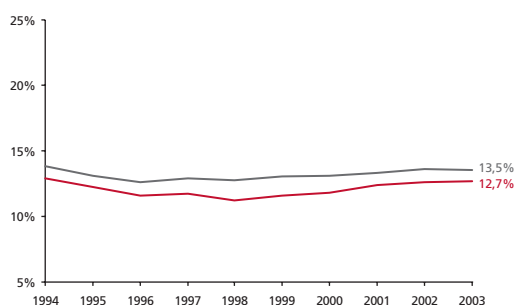
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



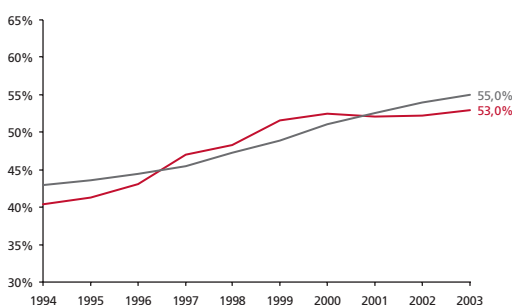
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



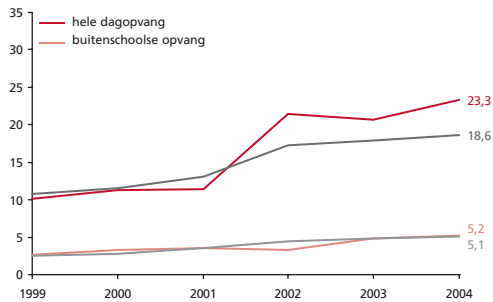
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



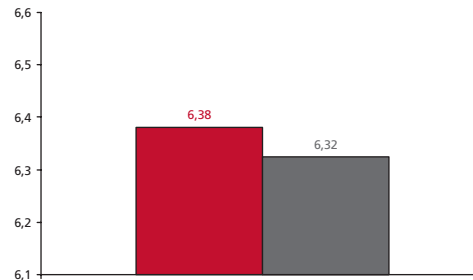
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



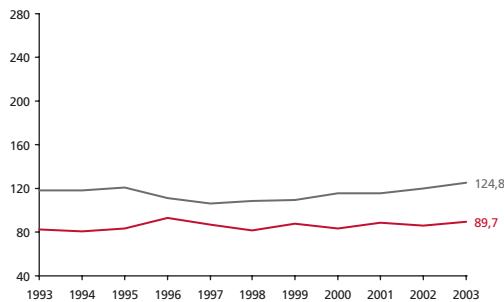
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



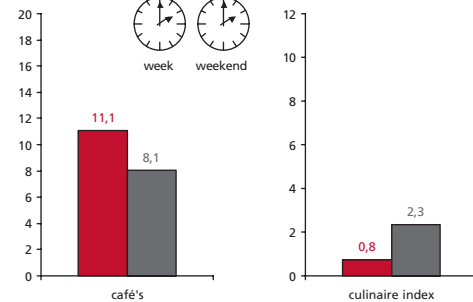
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



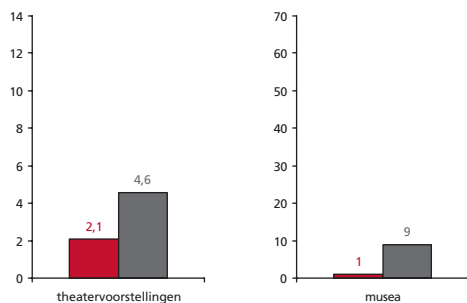
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



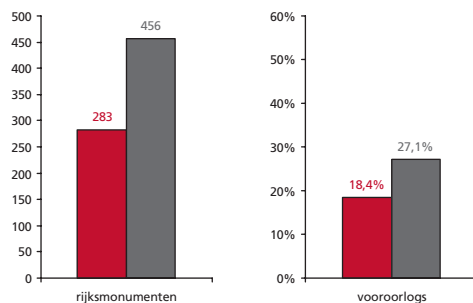
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



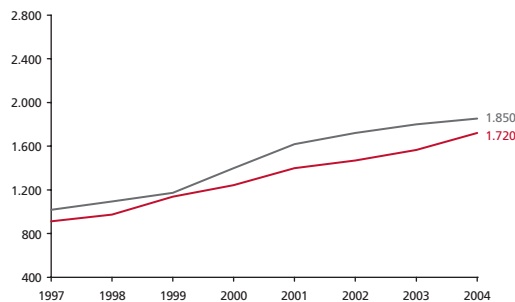
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



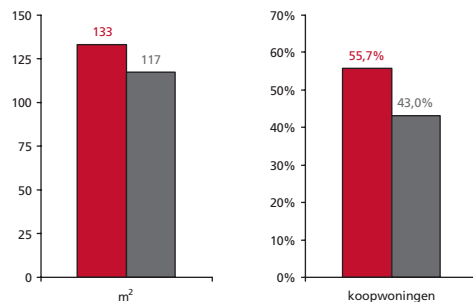
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



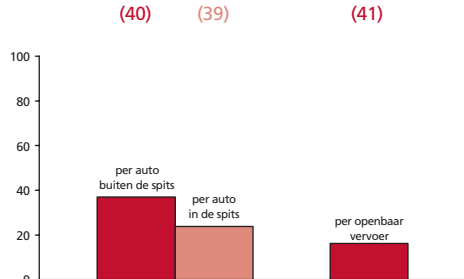
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



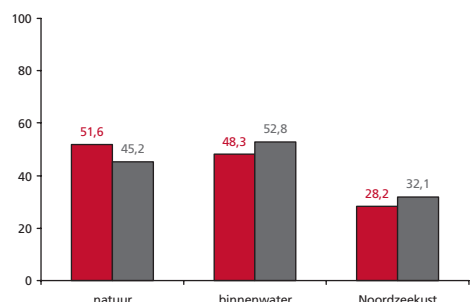
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingenv
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Breda

Met 164.397 inwoners de
9^e gemeente van
Nederland

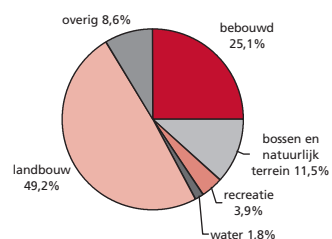
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Breda
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 12.915 ha



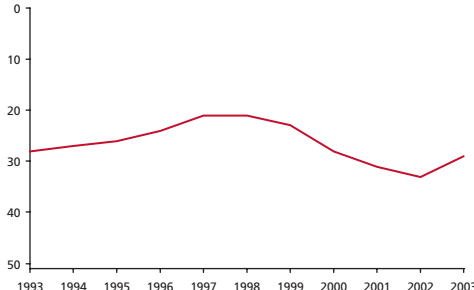
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (27)
cultureel aanbod (24)
aantal misdrijven (30)
percentage koopwoningen (15)
nabijheid natuurgebieden (18)
culinair aanbod (23)
universiteiten (12)
percentage vooroorlogse woningen (31)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (29)



29

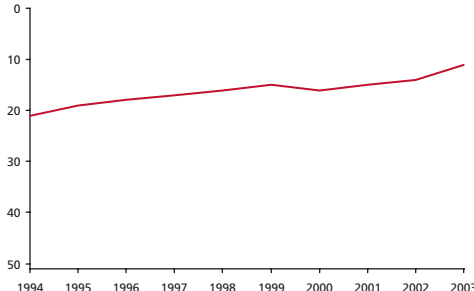
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

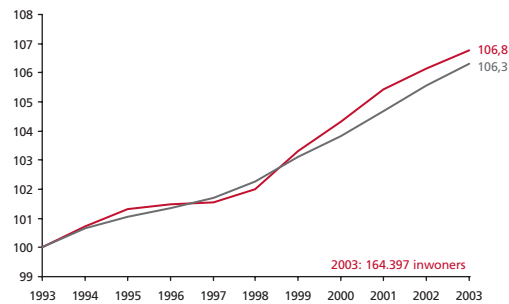
bijstand (30)
werkloosheid (16)
arbeidsongeschiktheid (6)
armoede (23)
percentage laagopgeleiden (9)
participatie vrouwen (15)
banen (20)
percentage groeisectoren (28)
sociaal-economische index: (11)



11

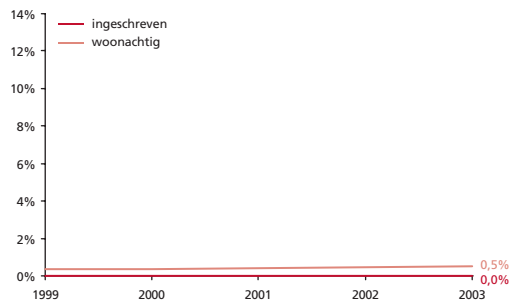
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



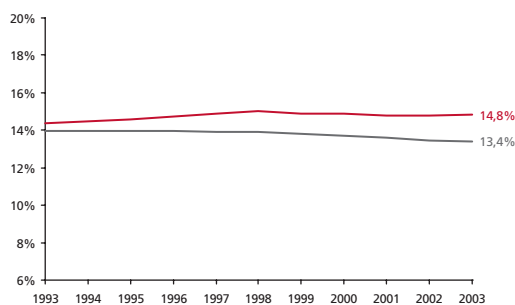
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



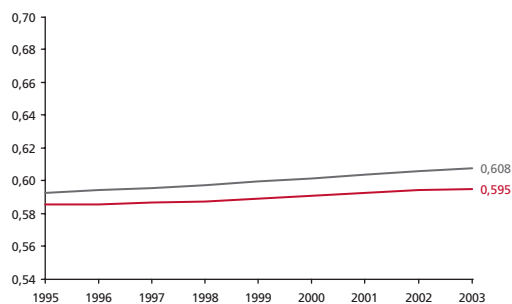
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



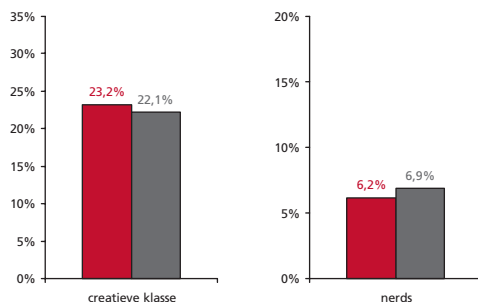
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



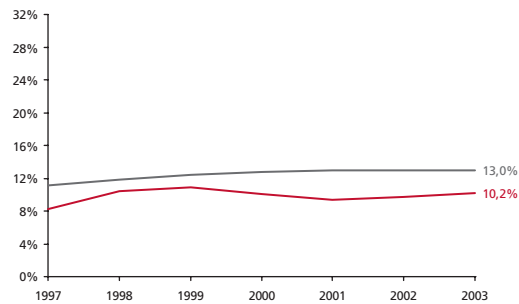
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



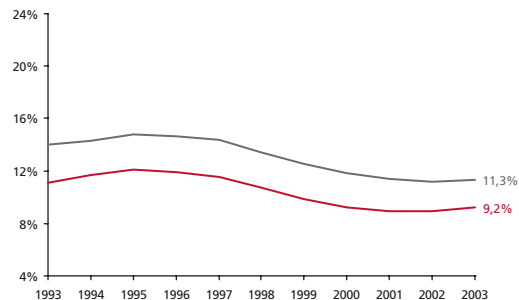
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



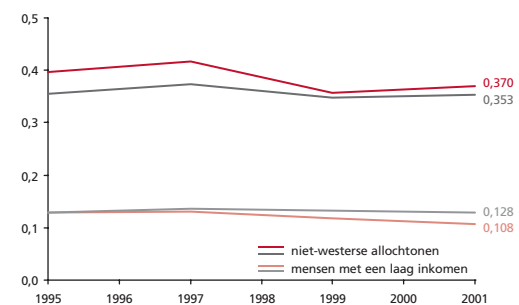
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



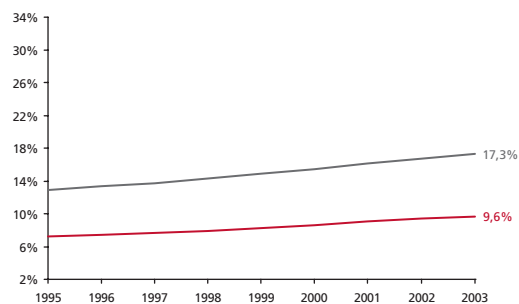
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



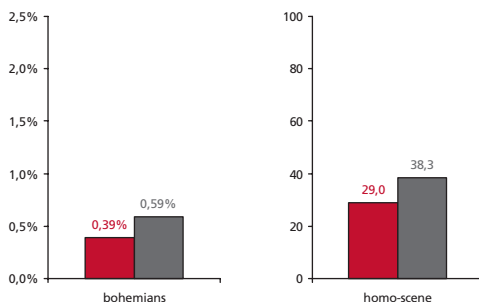
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)

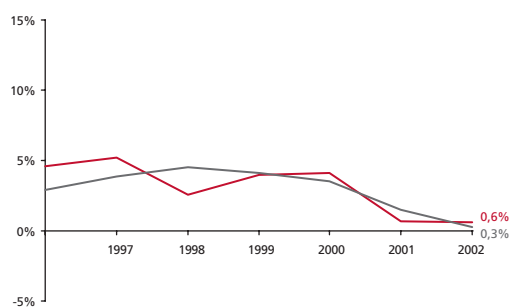


Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Sociaal-economische positie

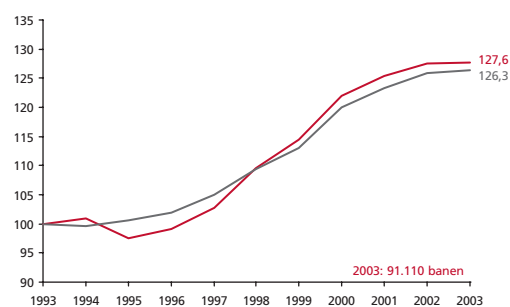
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio West-Noord-Brabant



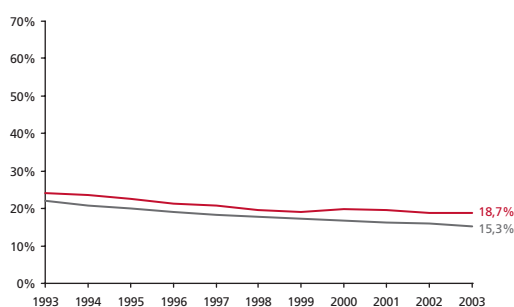
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



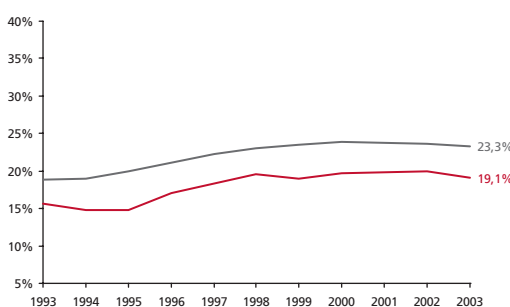
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



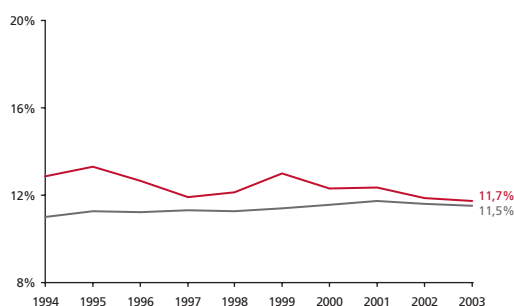
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



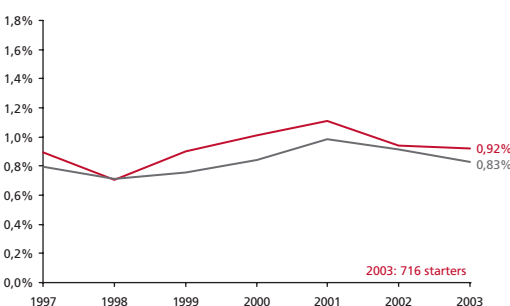
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



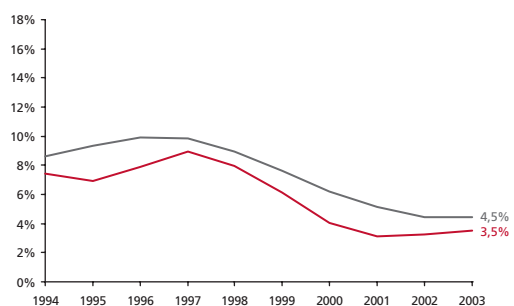
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



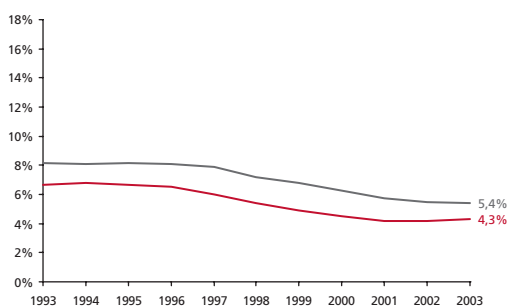
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



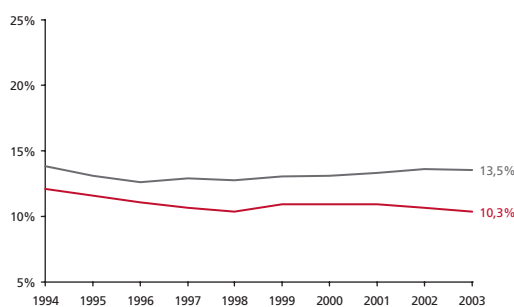
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



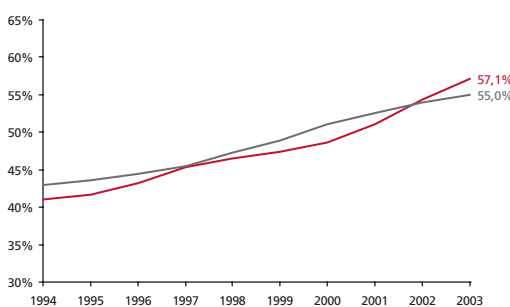
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



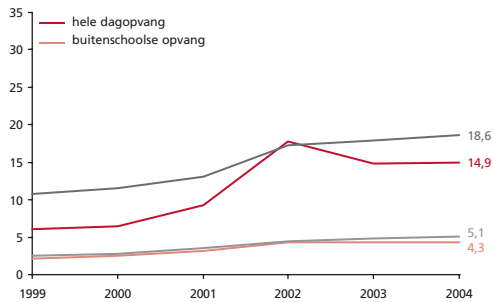
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



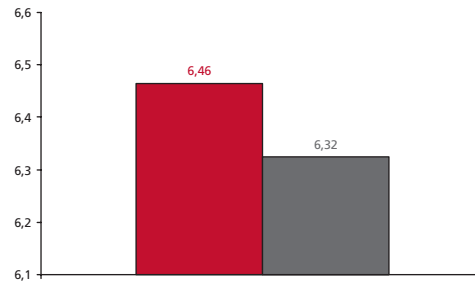
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



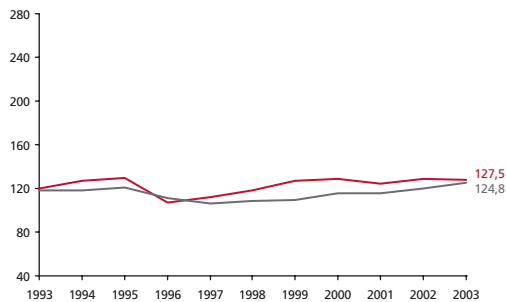
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



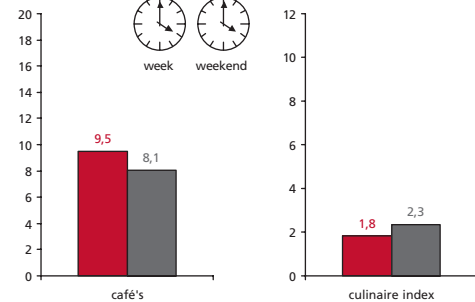
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



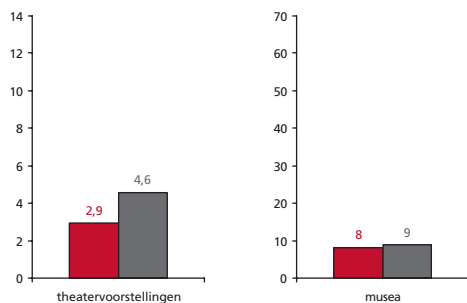
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



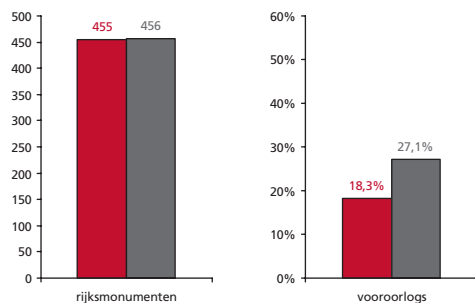
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



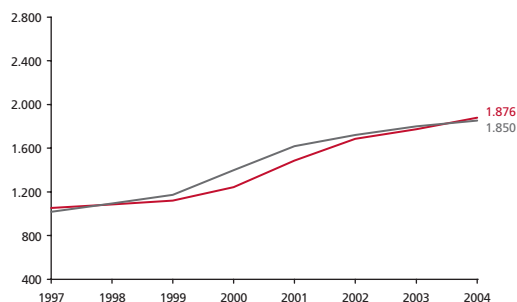
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



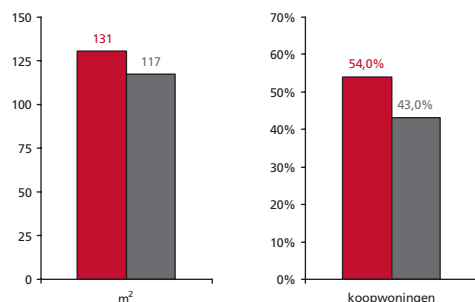
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



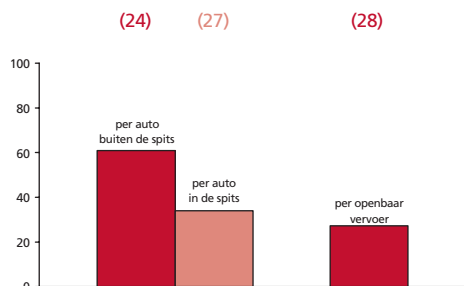
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



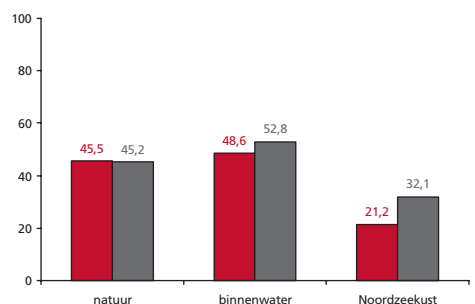
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Delft

Met 96.588 inwoners de
27^e gemeente van
Nederland

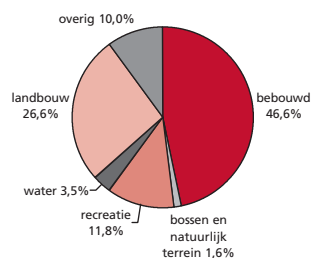
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Delft
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 2.631 ha



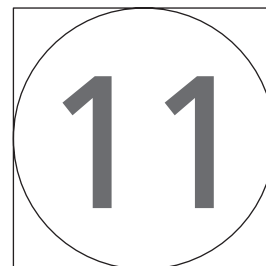
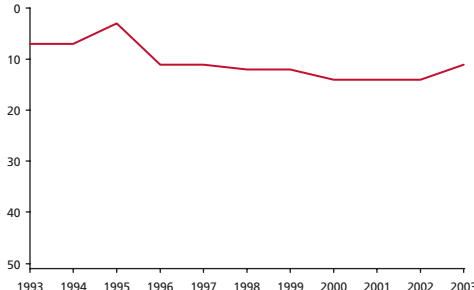
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid	(6)
cultureel aanbod	(32)
aantal misdrijven	(12)
percentage koopwoningen	(47)
nabijheid natuurgebieden	(34)
culinair aanbod	(10)
universiteiten	(3)
percentage vooroorlogse woningen	(11)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(11)



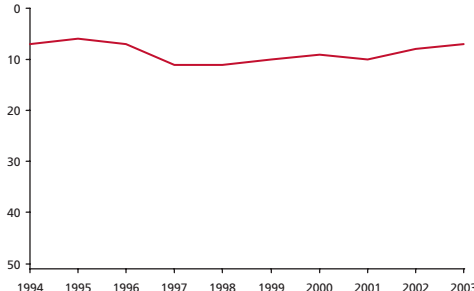
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

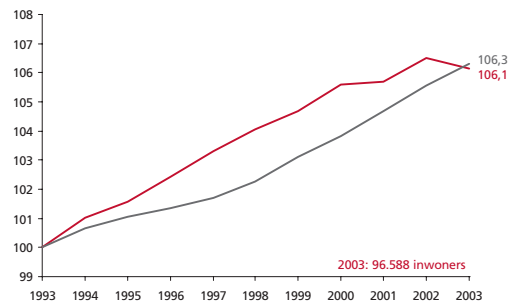
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand	(34)
werkloosheid	(22)
arbeidsongeschiktheid	(2)
armoede	(28)
percentage laagopgeleiden	(4)
participatie vrouwen	(5)
banen	(29)
percentage groeisectoren	(8)
sociaal-economische index:	(7)



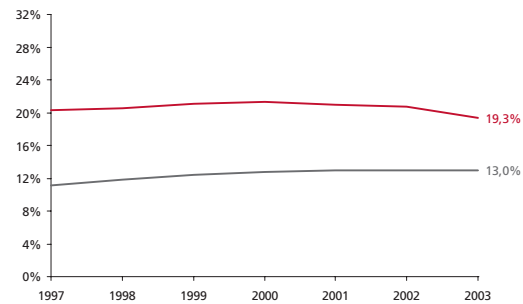
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



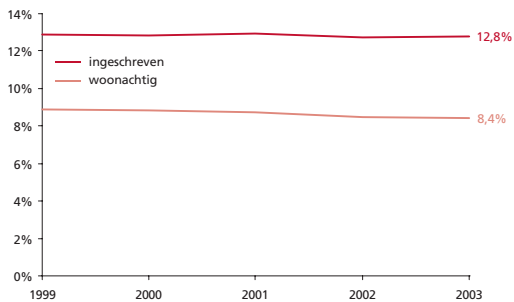
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



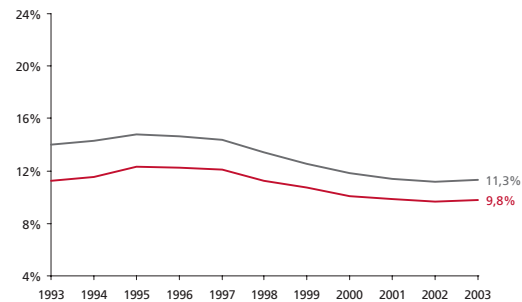
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



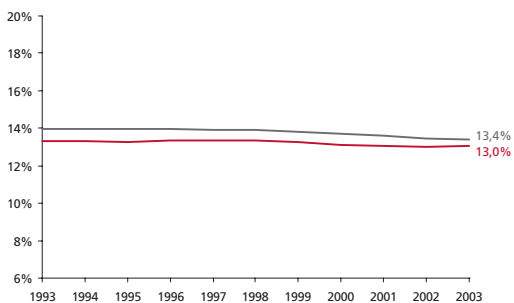
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



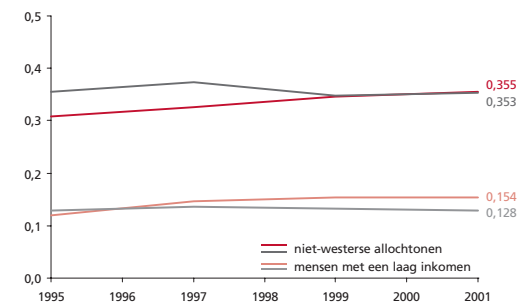
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



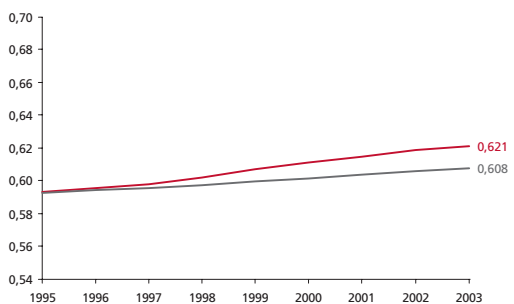
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



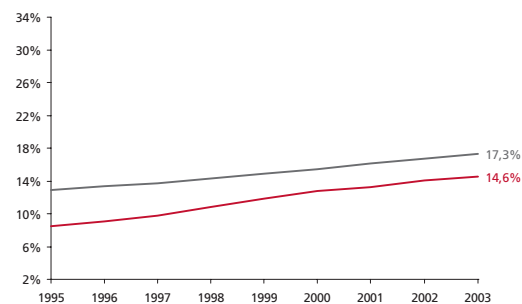
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingsamenstelling o.b.v. etnische afkomst



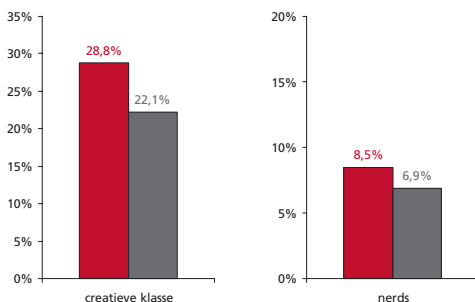
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



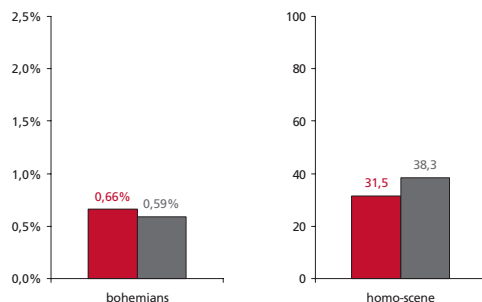
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

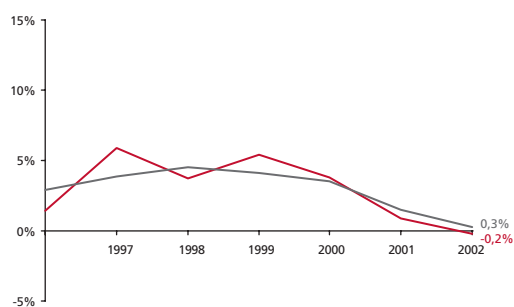
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

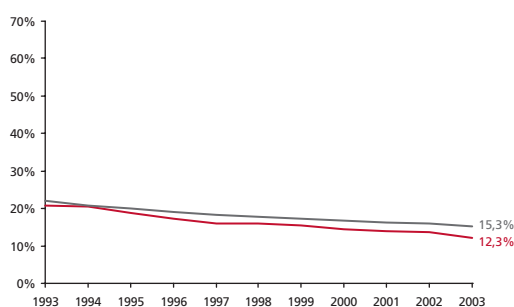
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Delft en Westland



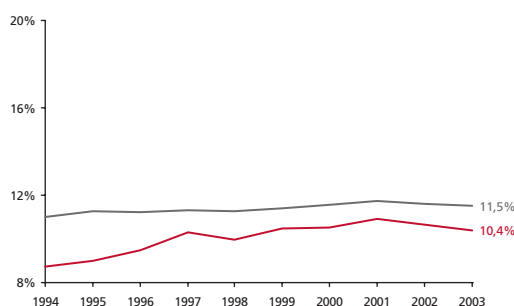
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



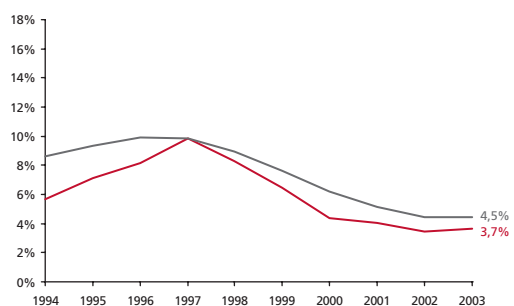
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



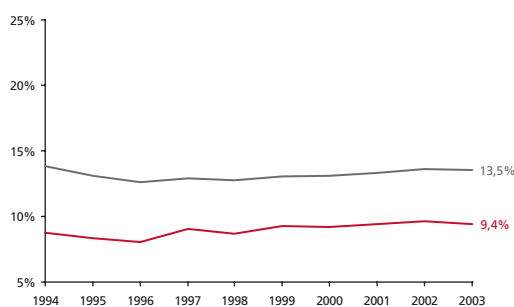
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



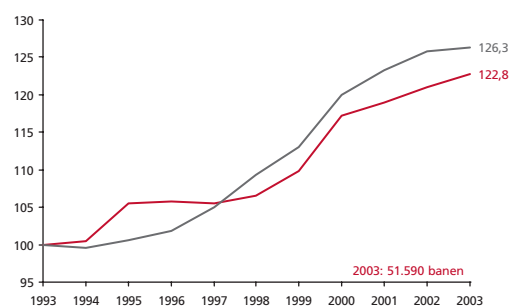
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



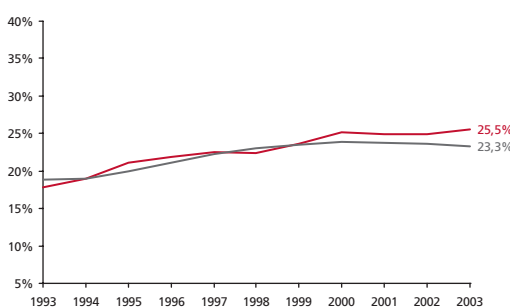
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



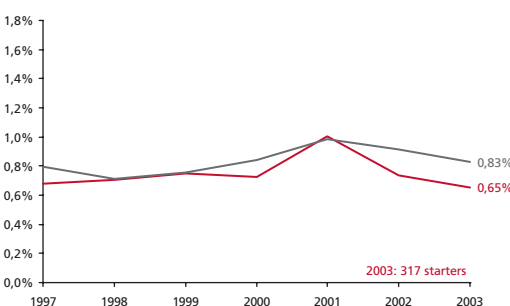
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



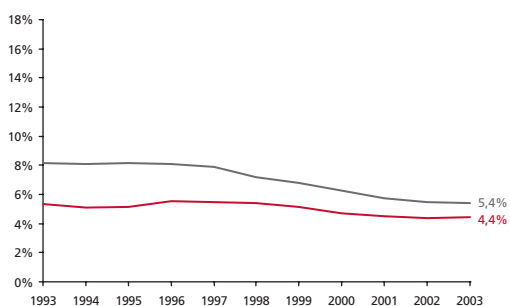
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



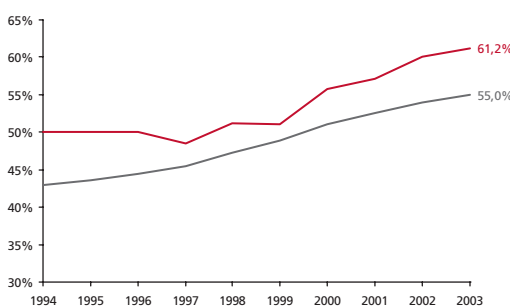
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



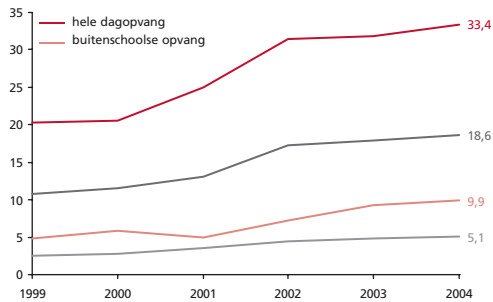
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



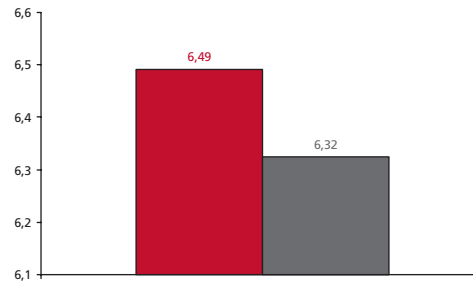
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



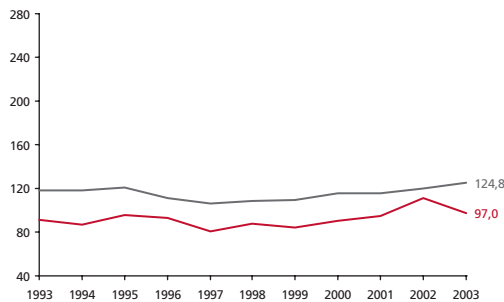
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



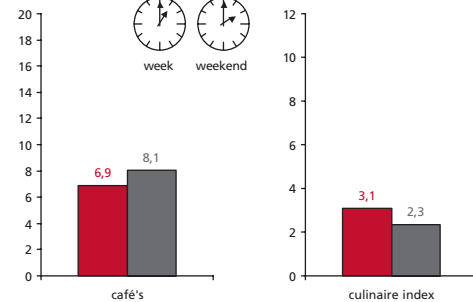
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



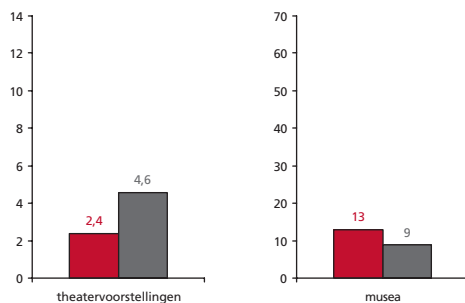
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



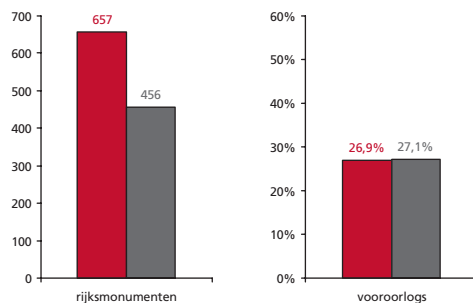
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



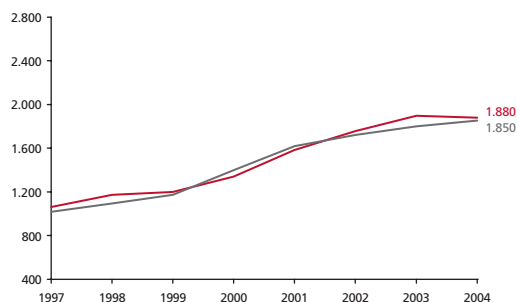
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



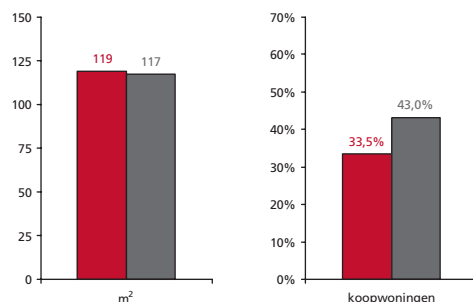
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



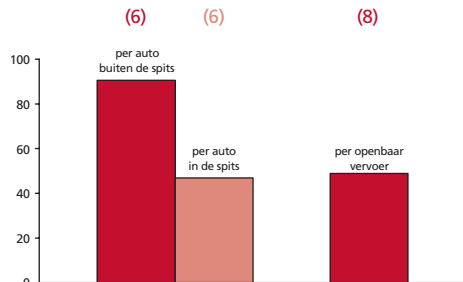
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



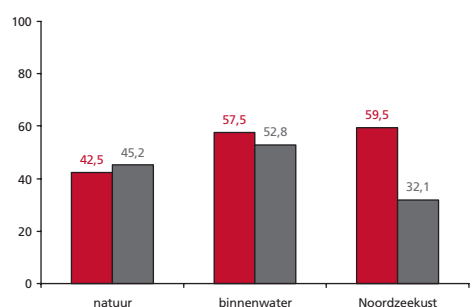
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Den Haag

Met 463.826 inwoners de
3^e gemeente van
Nederland

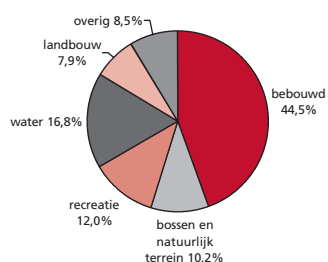
grotestedenbeleid: **G4/G21/G5/nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Den Haag
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 9.310 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

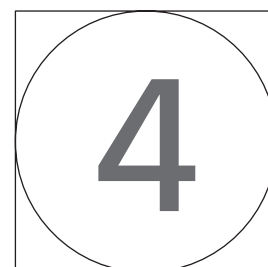
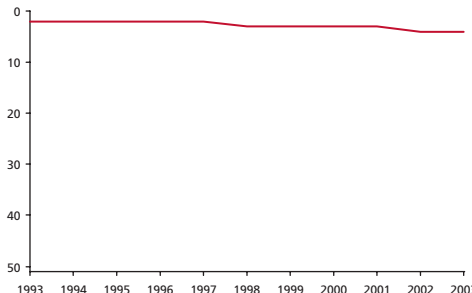
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(4)
(4)
(33)
(44)
(32)
(9)
(12)
(4)
(4)



Sociaal-economische index

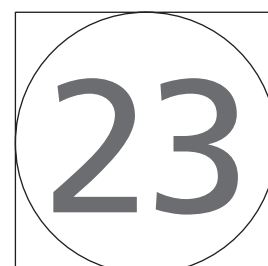
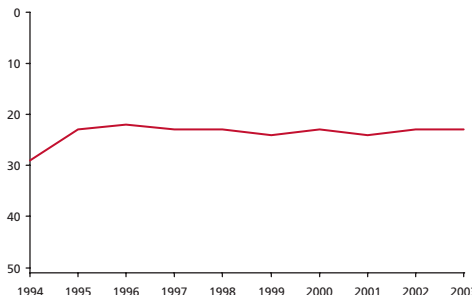
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

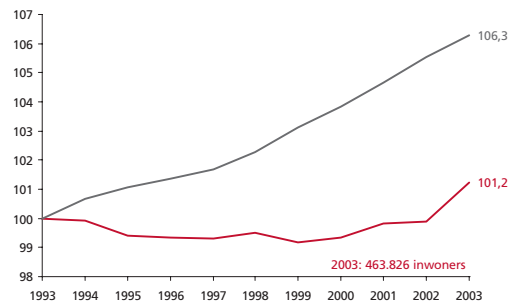
bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

(48)
(27)
(16)
(43)
(25)
(17)
(18)
(9)
(23)



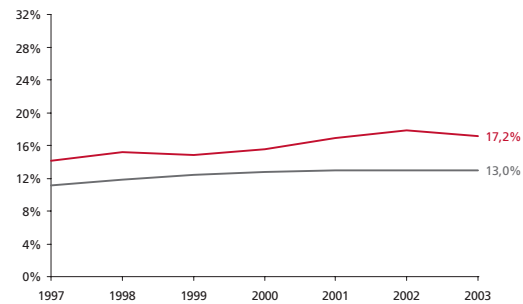
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



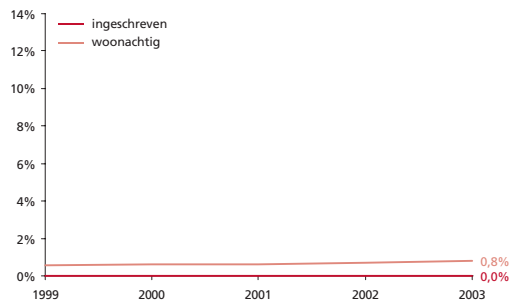
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



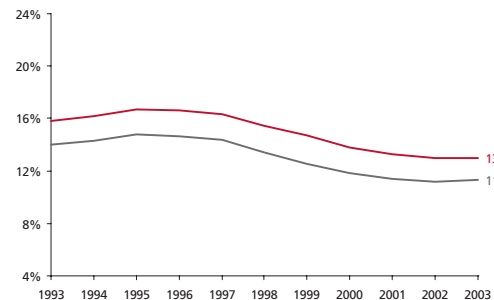
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



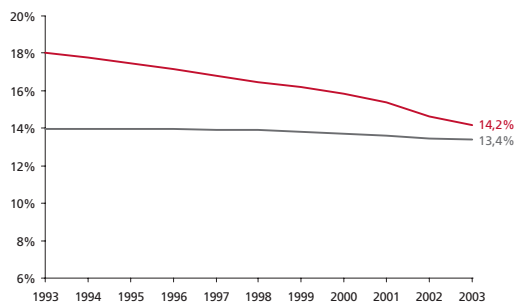
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



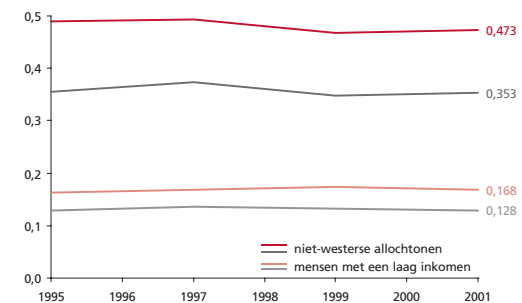
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



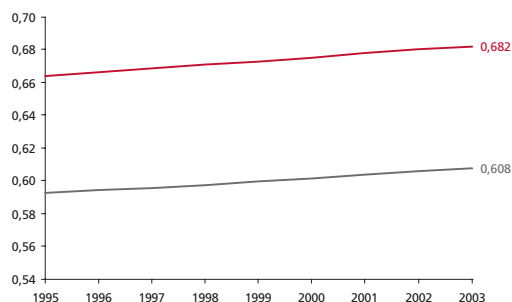
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



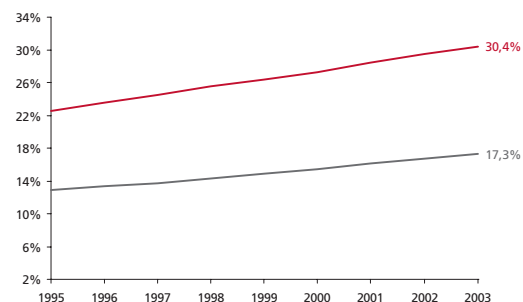
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



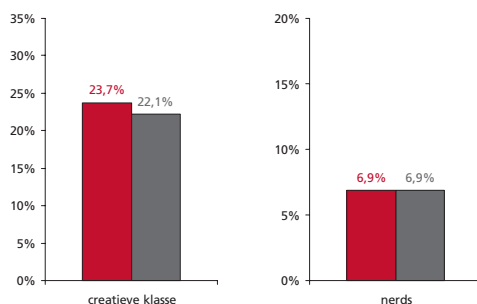
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



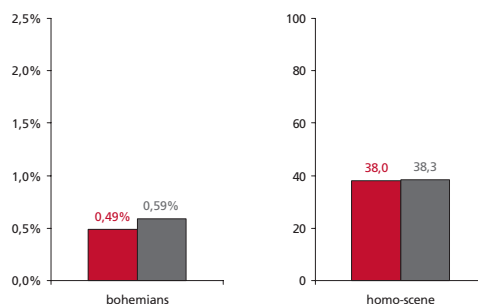
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

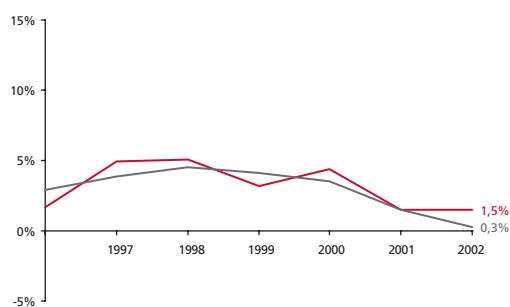
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

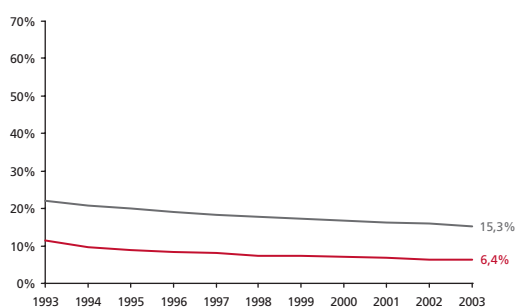
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Agglomeratie Den Haag excl. Zoetermeer



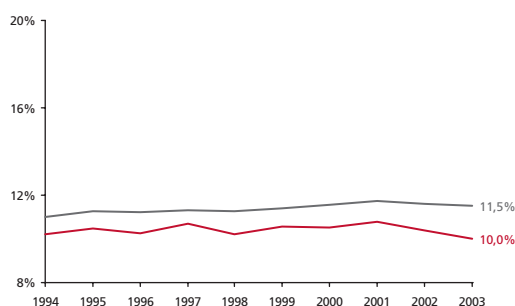
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



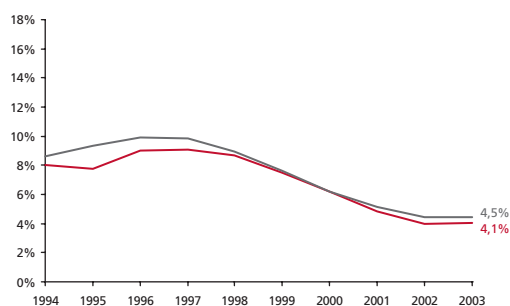
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



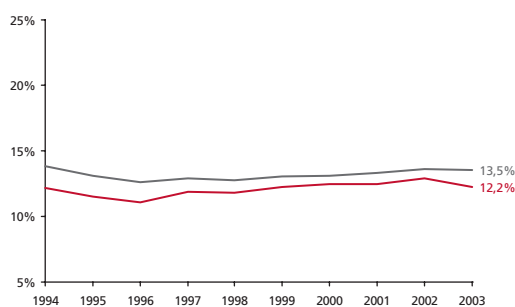
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



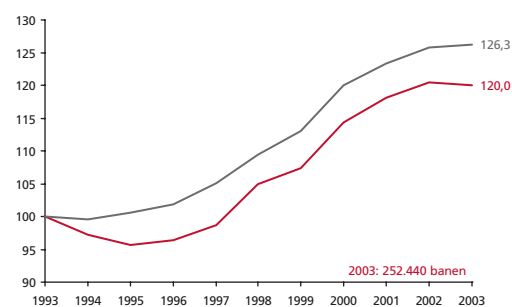
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



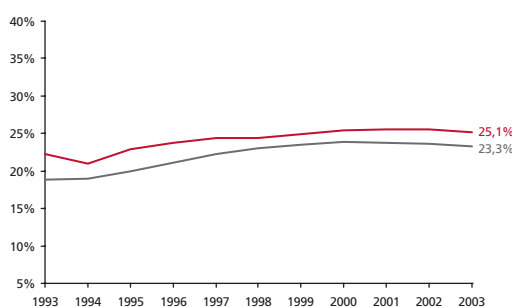
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



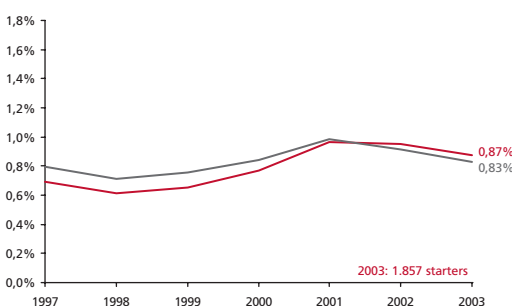
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



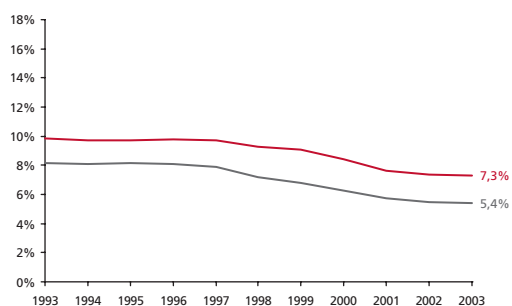
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



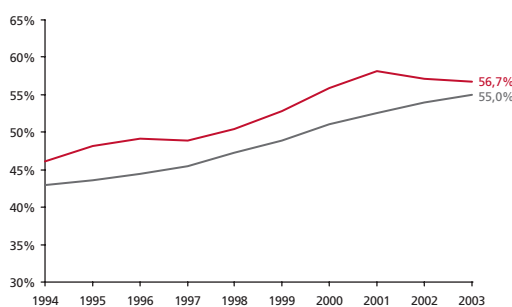
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



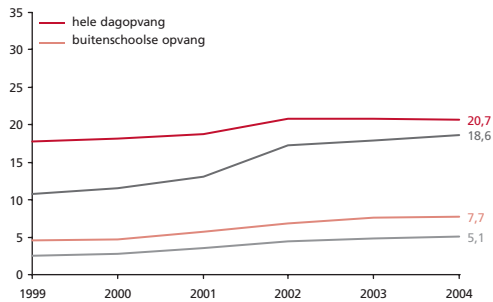
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



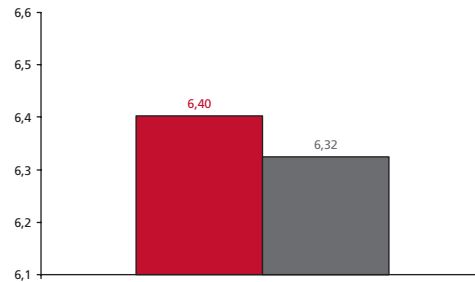
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



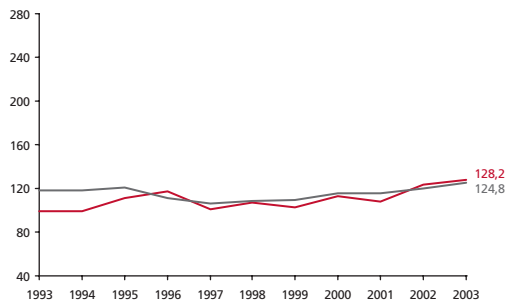
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



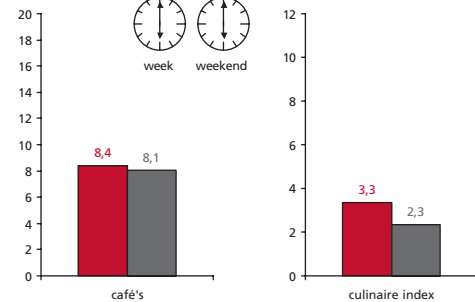
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



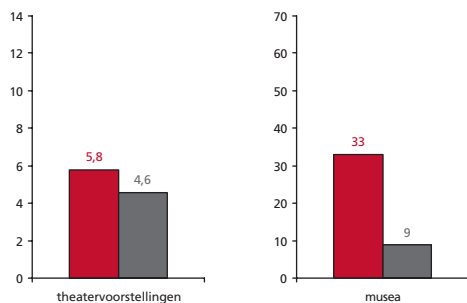
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



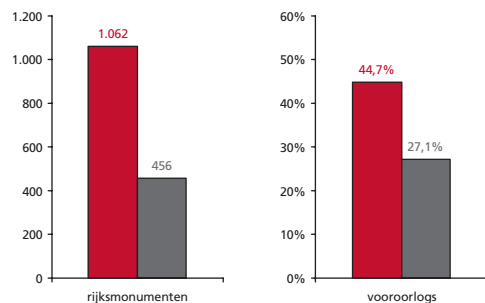
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



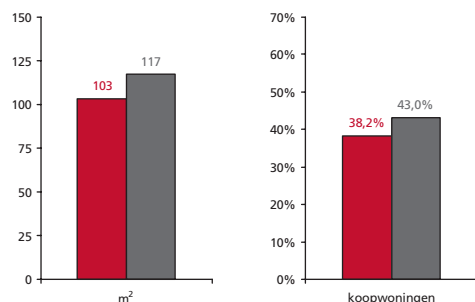
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



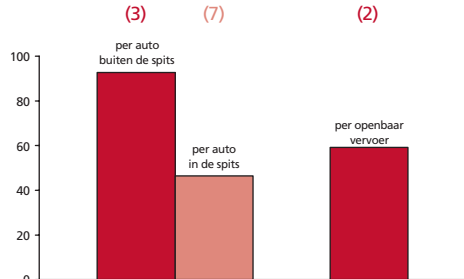
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



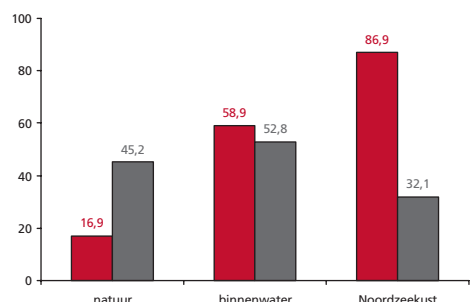
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Deventer

Met 87.526 inwoners de
32^e gemeente van
Nederland

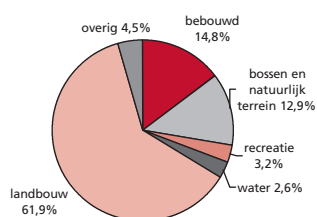
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Deventer
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 10.792 ha



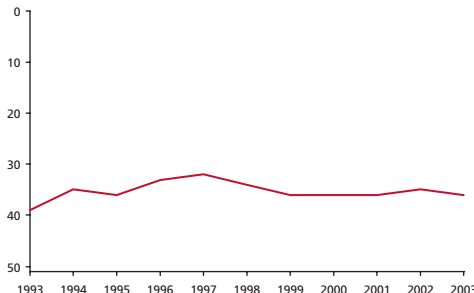
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (37)
cultureel aanbod (23)
aantal misdrijven (29)
percentage koopwoningen (37)
nabijheid natuurgebieden (12)
culinair aanbod (24)
universiteiten (12)
percentage vooroorlogse woningen (15)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (36)



36

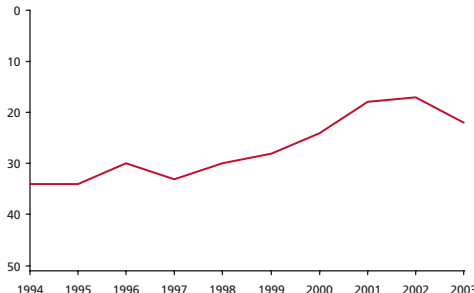
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

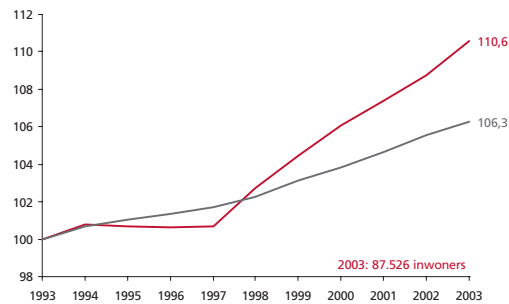
bijstand (18)
werkloosheid (36)
arbeidsongeschiktheid (33)
armoede (22)
percentage laagopgeleiden (21)
participatie vrouwen (20)
banen (26)
percentage groeisectoren (21)
sociaal-economische index: (22)



22

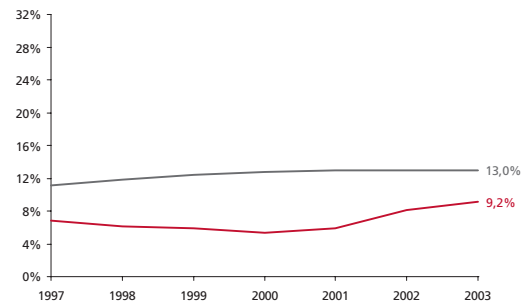
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



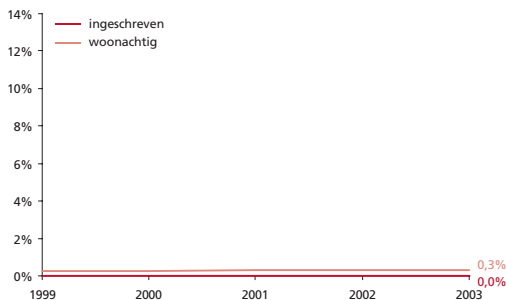
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



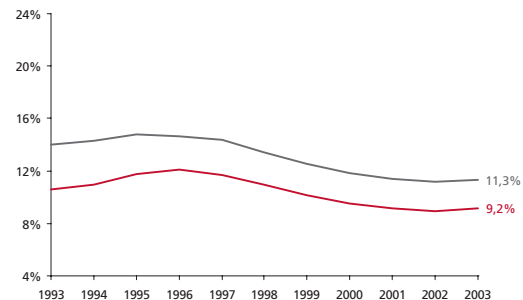
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



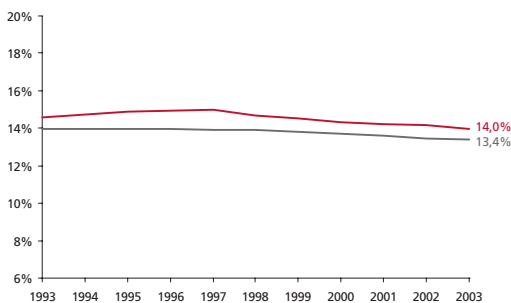
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



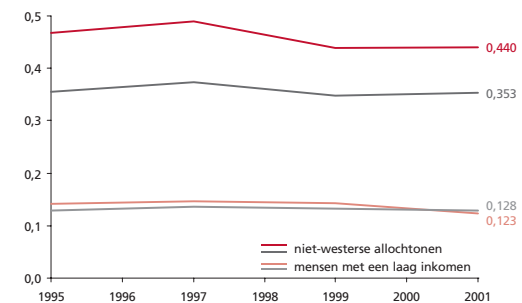
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



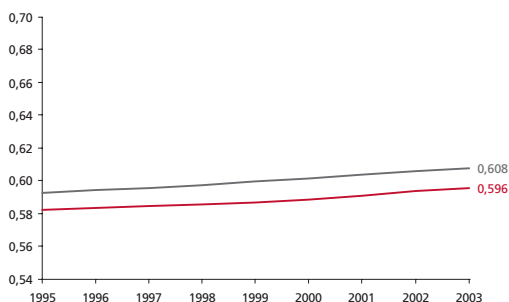
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



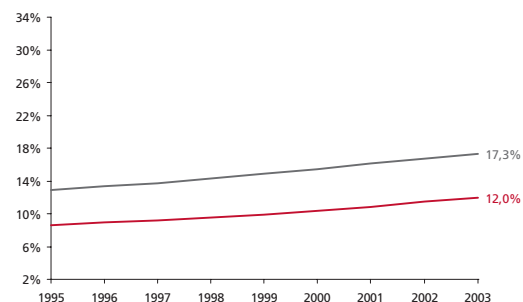
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



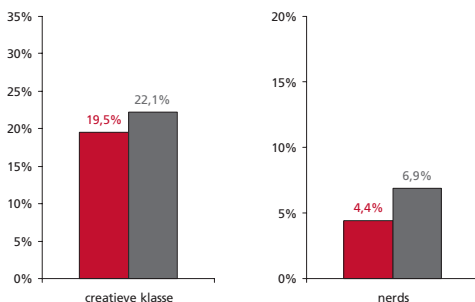
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



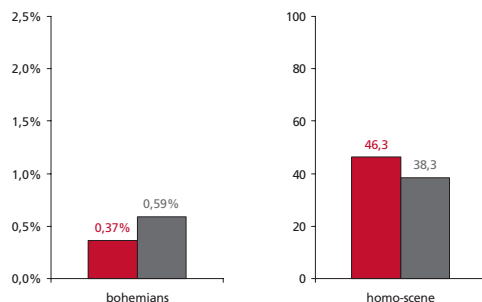
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

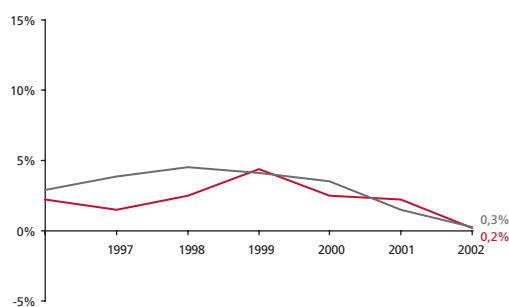
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

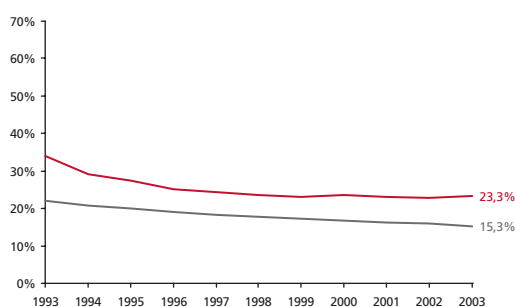
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Zuidwest-Overijssel



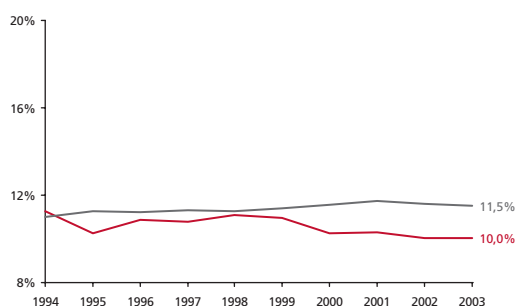
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



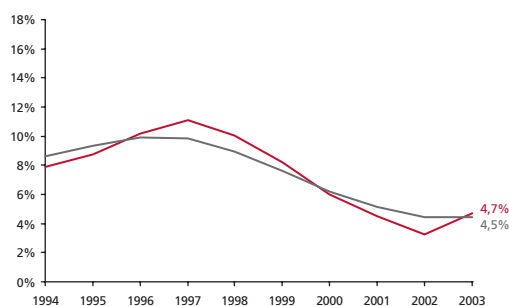
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



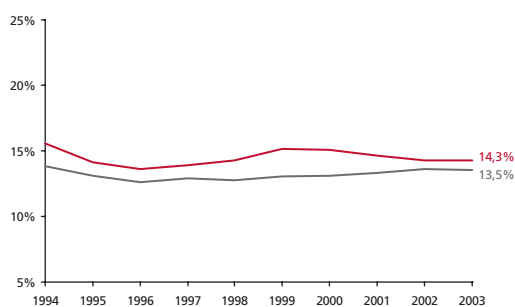
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



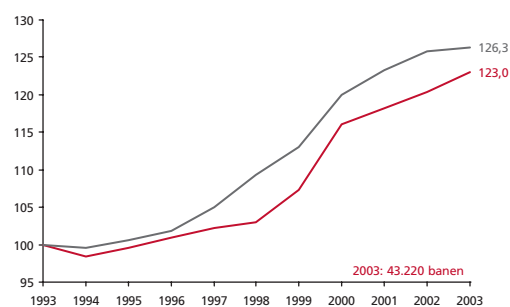
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



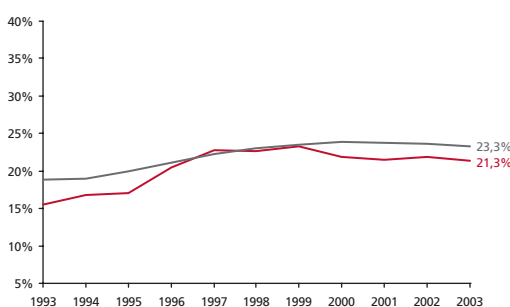
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



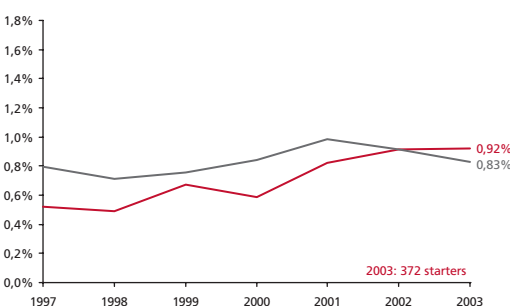
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



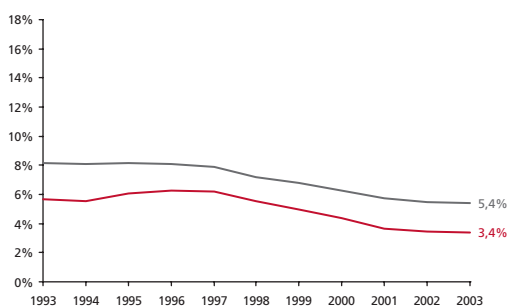
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



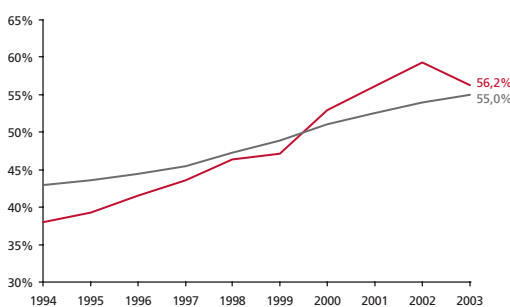
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



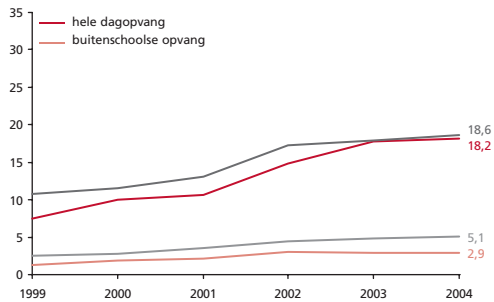
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



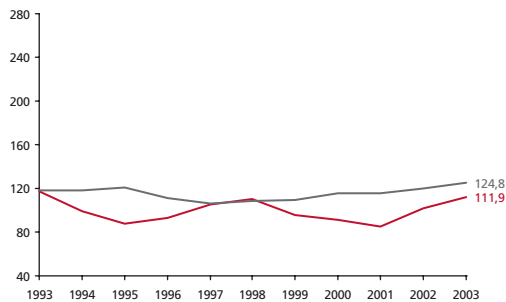
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



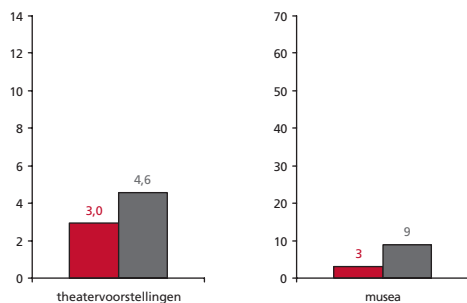
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



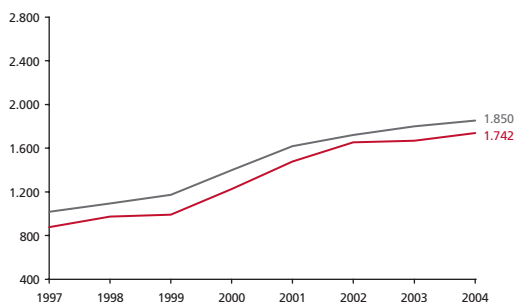
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



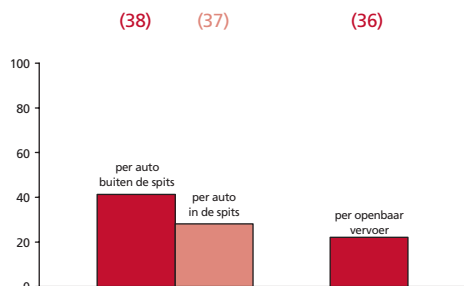
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



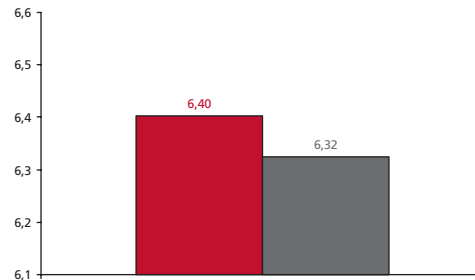
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



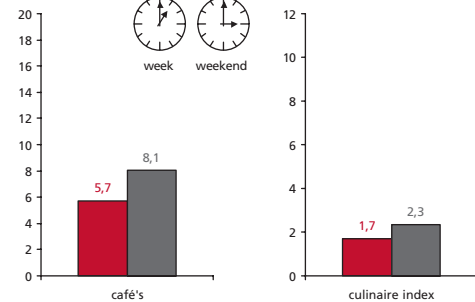
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



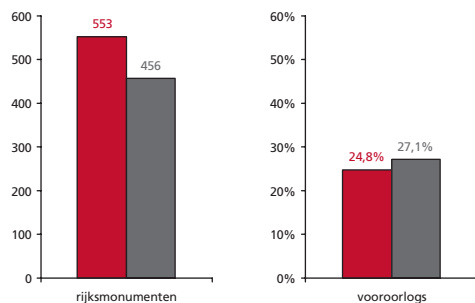
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



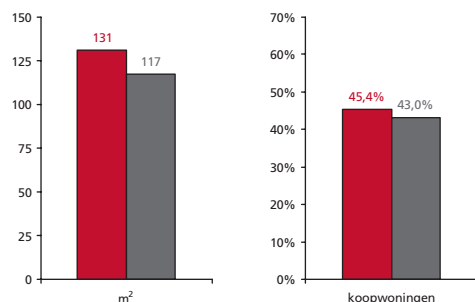
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



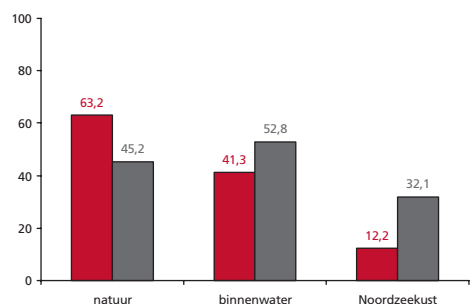
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingeng
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Dordrecht

Met 120.043 inwoners de
20^e gemeente van
Nederland

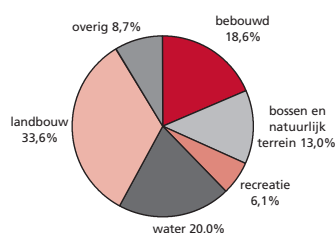
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Dordrecht
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 9.945 ha



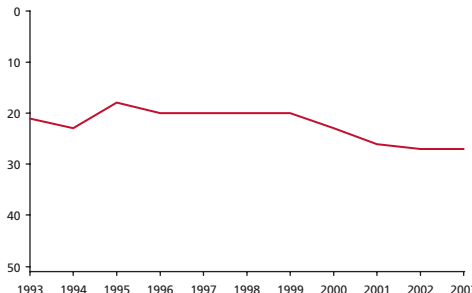
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid	(13)
cultureel aanbod	(40)
aantal misdrijven	(31)
percentage koopwoningen	(32)
nabijheid natuurgebieden	(17)
culinair aanbod	(30)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(16)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(27)



27

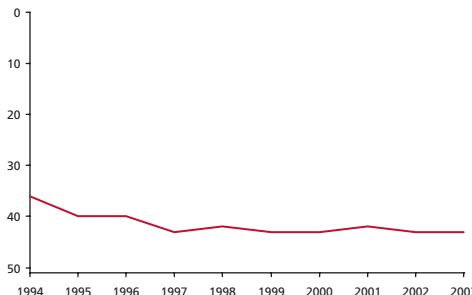
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

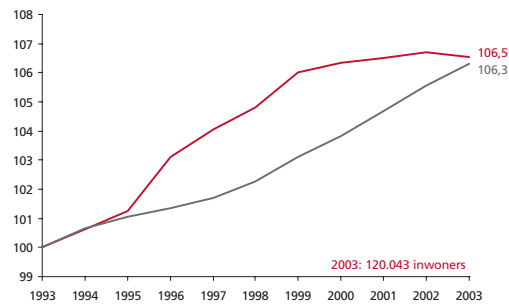
bijstand	(42)
werkloosheid	(32)
arbeidsongeschiktheid	(11)
armoede	(35)
percentage laagopgeleiden	(40)
participatie vrouwen	(36)
banen	(34)
percentage groeisectoren	(45)
sociaal-economische index:	(43)



43

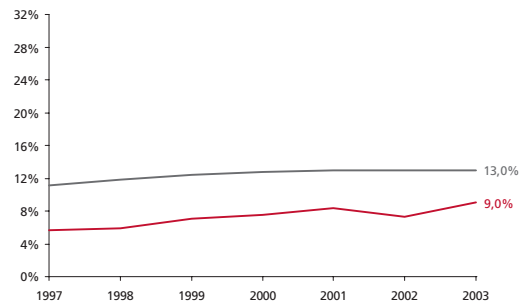
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



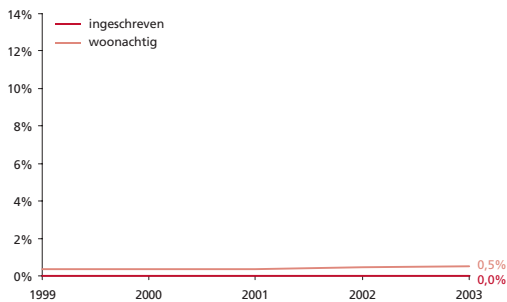
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



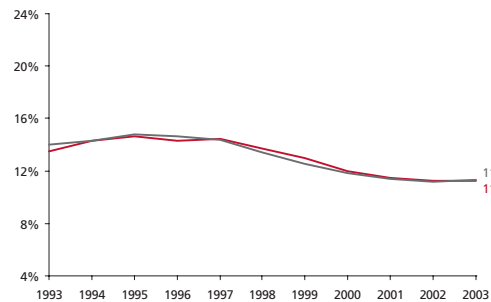
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



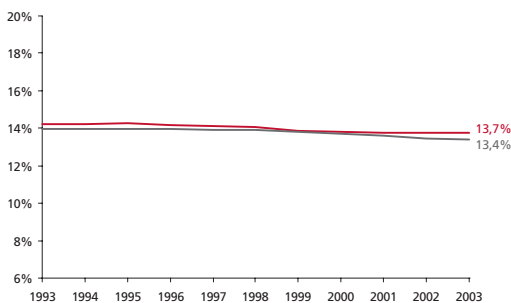
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



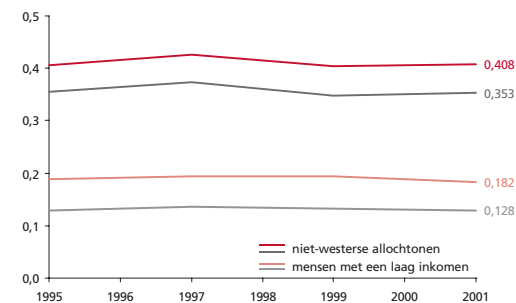
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



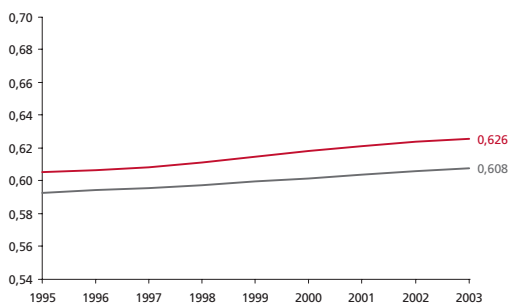
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



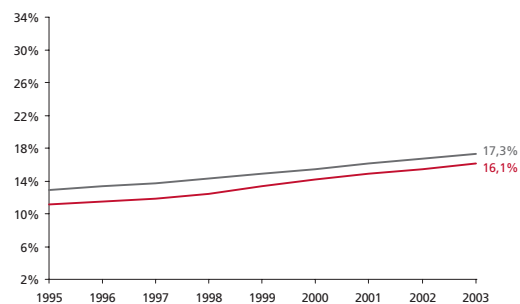
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



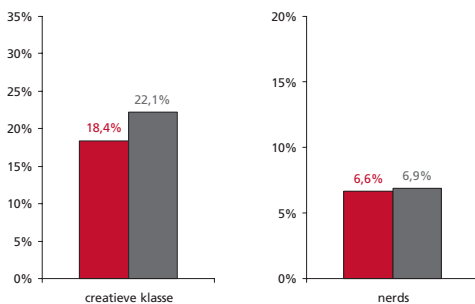
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking



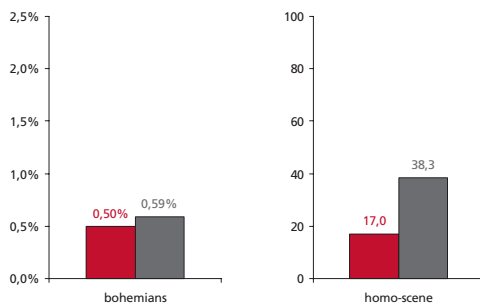
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

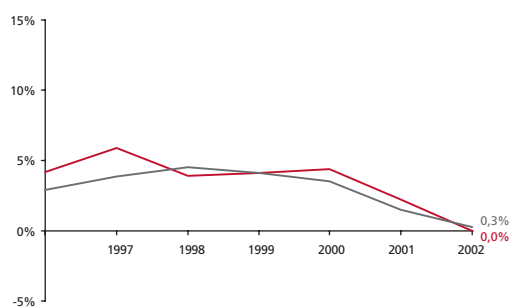
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

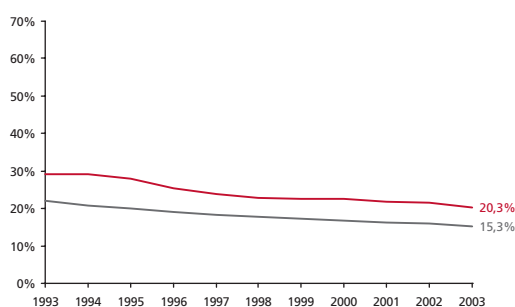
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Drechtsteden



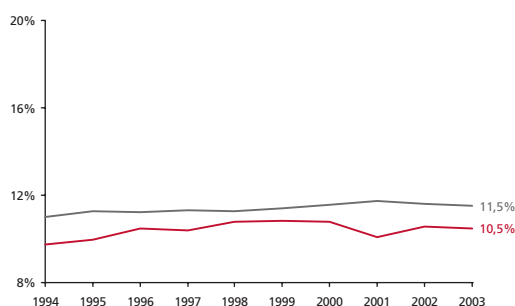
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



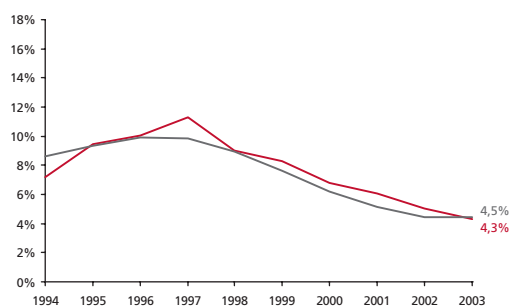
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



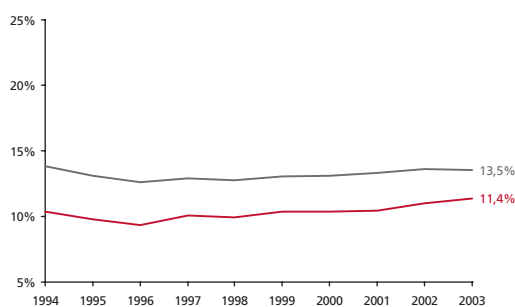
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



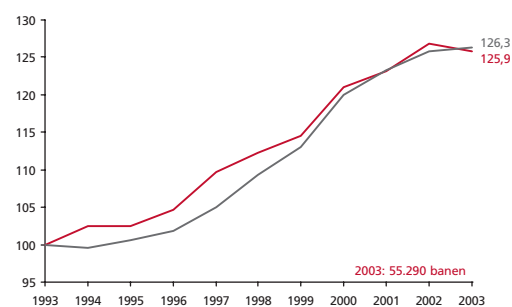
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



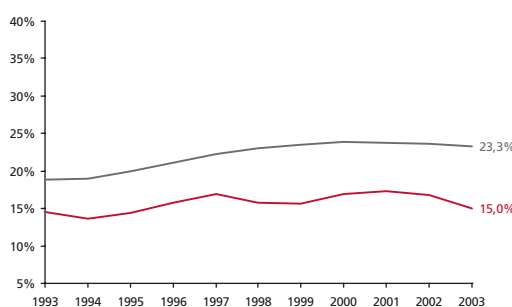
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



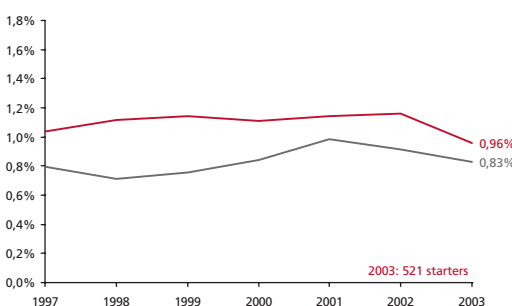
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



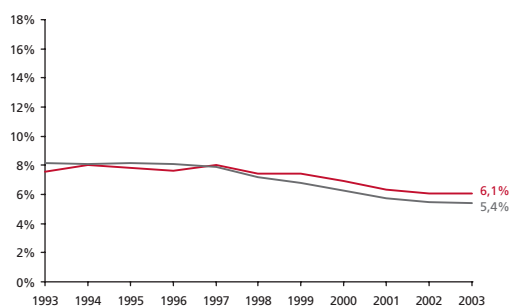
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



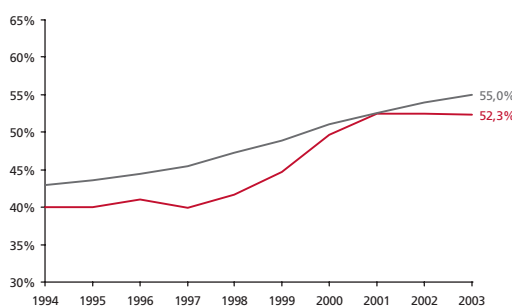
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



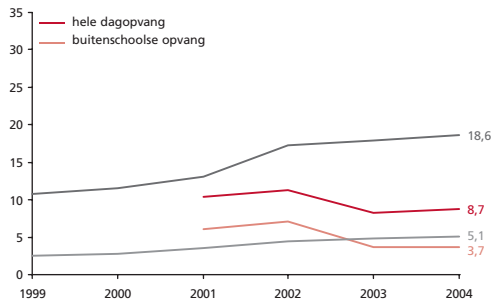
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



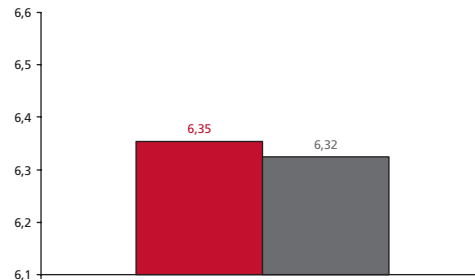
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



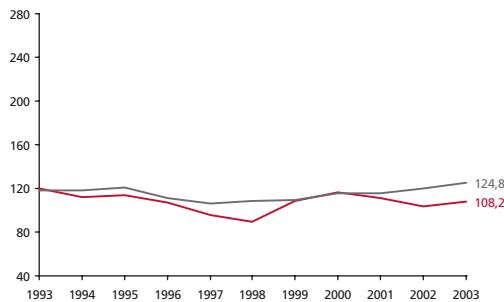
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



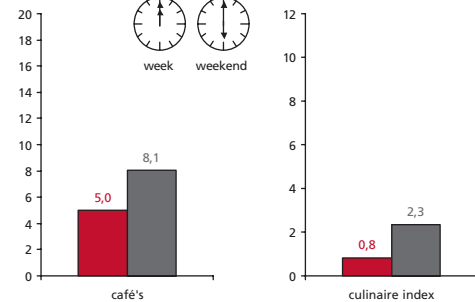
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



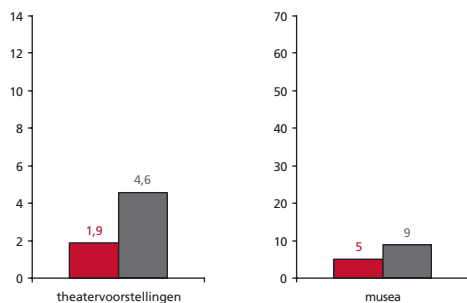
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



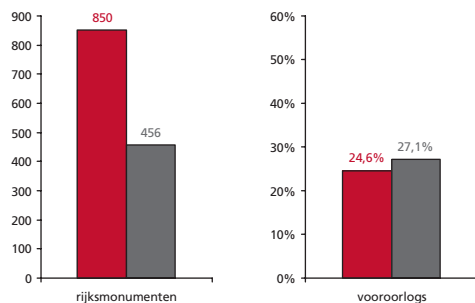
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



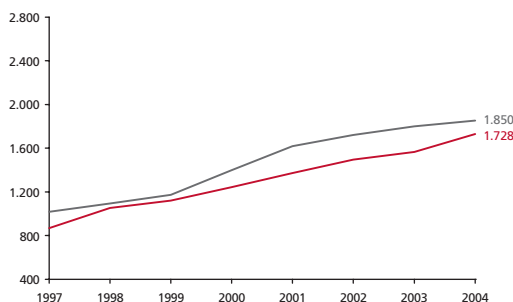
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



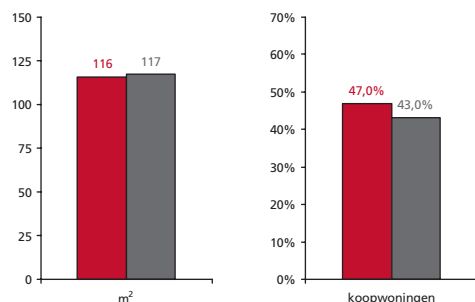
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



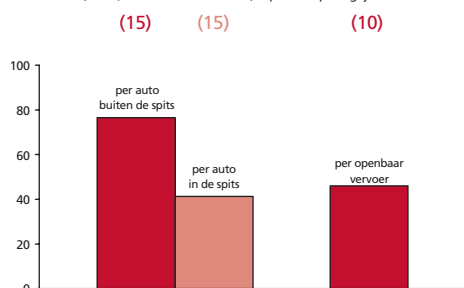
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



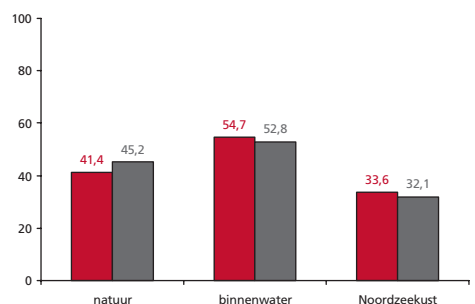
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Ede

Met 104.771 inwoners de
25^e gemeente van
Nederland

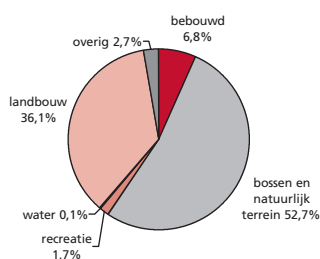
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Ede
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 31.868 ha



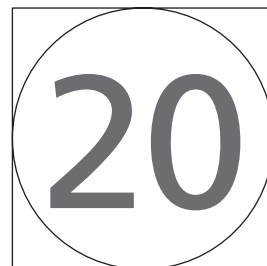
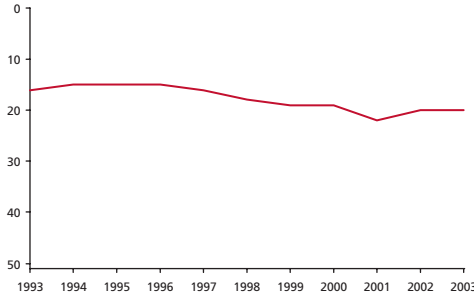
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (22)
cultureel aanbod (50)
aantal misdrijven (10)
percentage koopwoningen (1)
nabijheid natuurgebieden (9)
culinair aanbod (22)
universiteiten (12)
percentage vooroorlogse woningen (36)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (20)



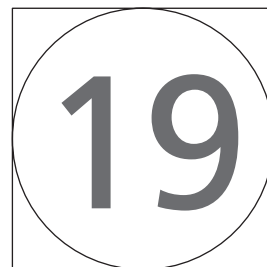
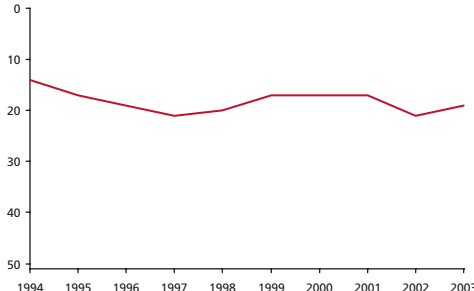
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

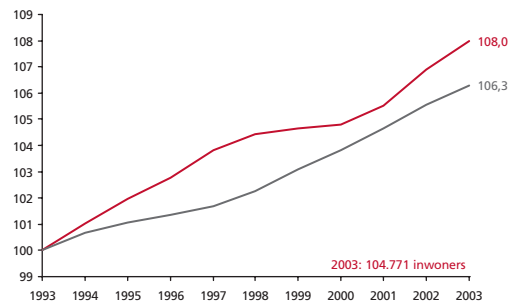
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand (4)
werkloosheid (3)
arbeidsongeschiktheid (18)
armoede (6)
percentage laagopgeleiden (35)
participatie vrouwen (46)
banen (36)
percentage groeisectoren (41)
sociaal-economische index: (19)



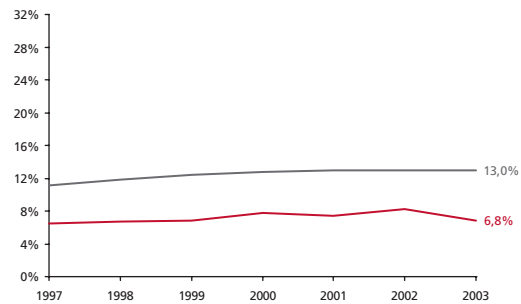
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



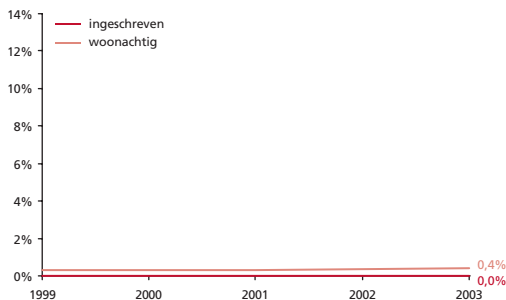
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



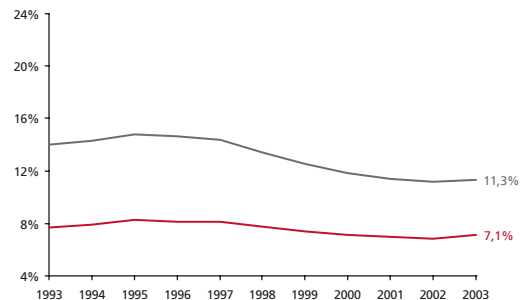
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



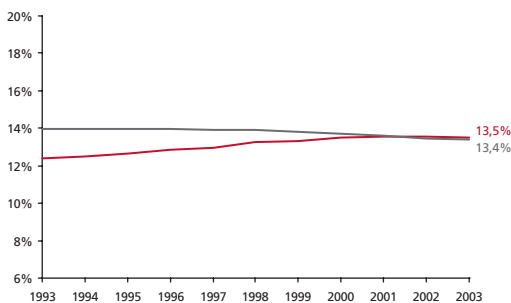
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



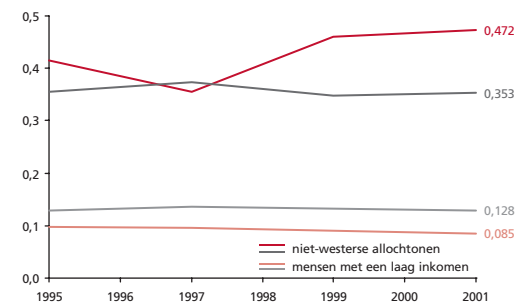
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



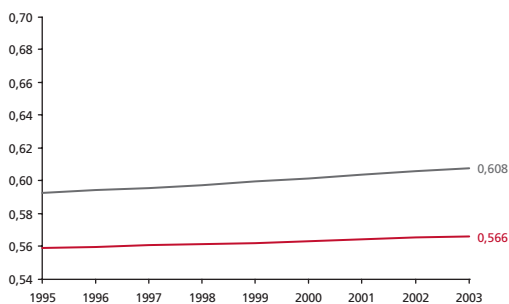
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



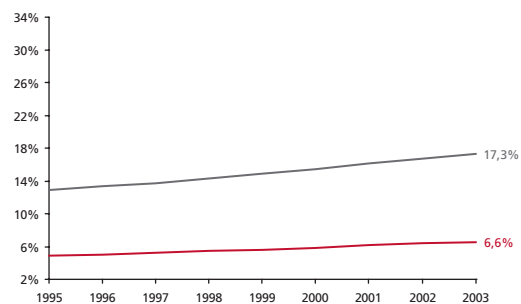
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



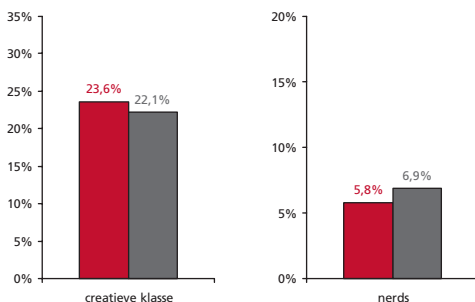
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking



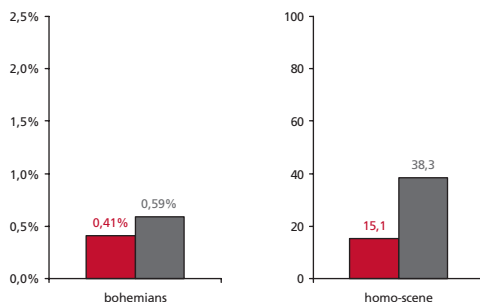
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

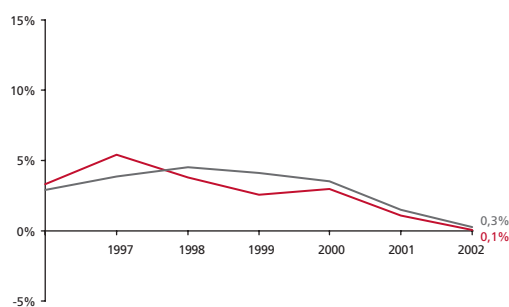
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

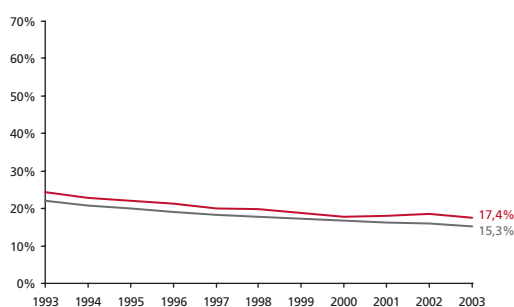
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Veluwe



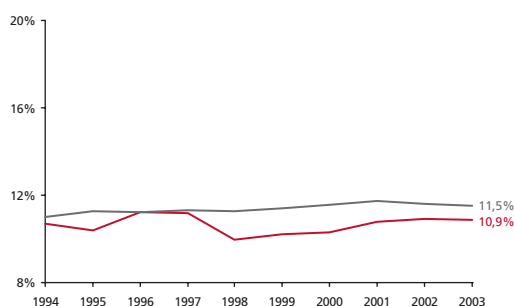
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



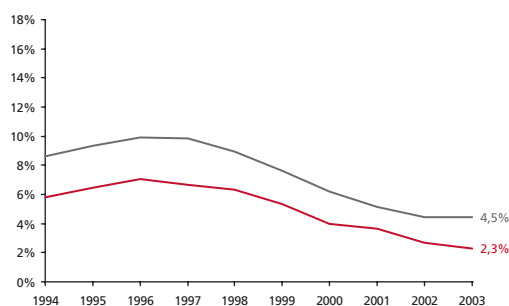
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



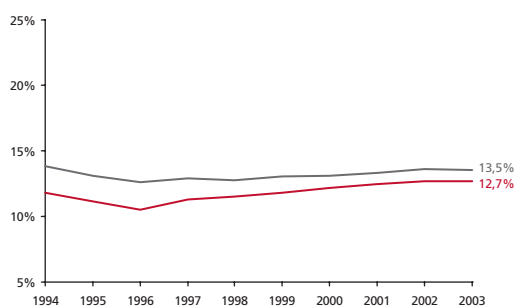
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



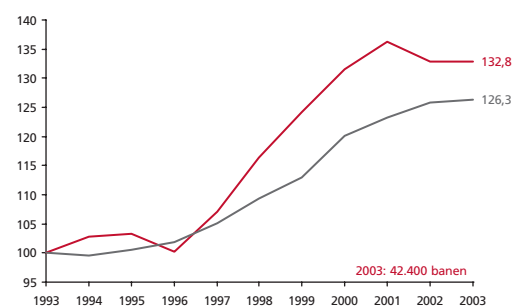
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



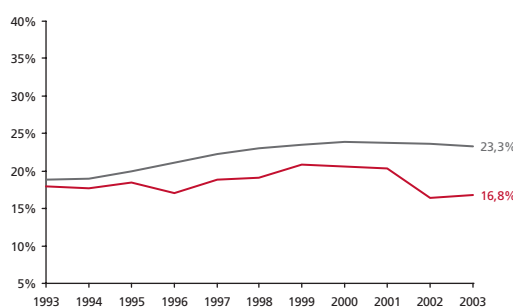
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



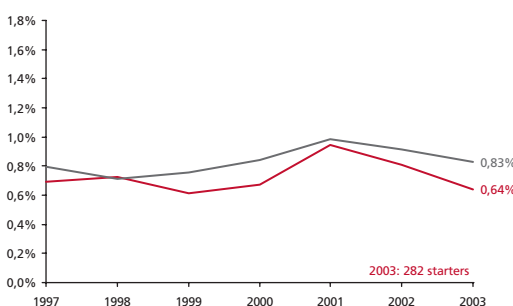
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



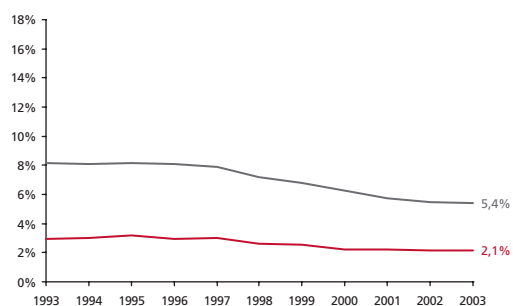
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



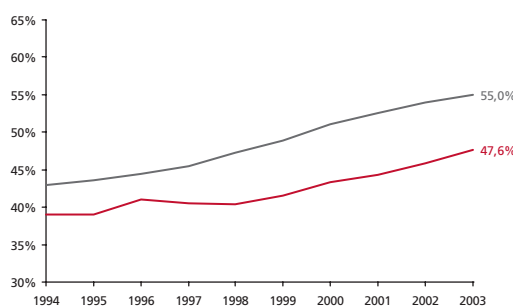
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



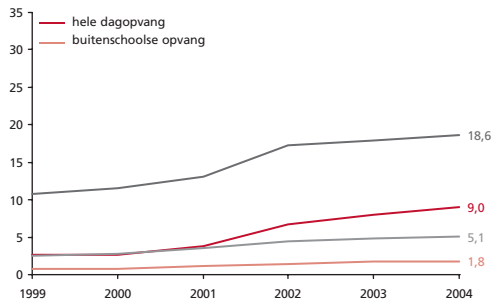
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



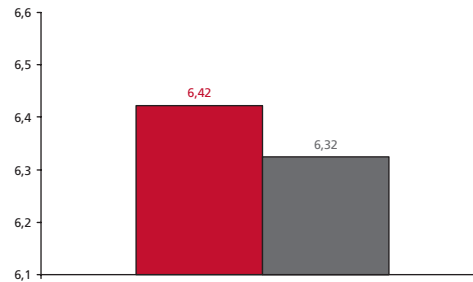
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



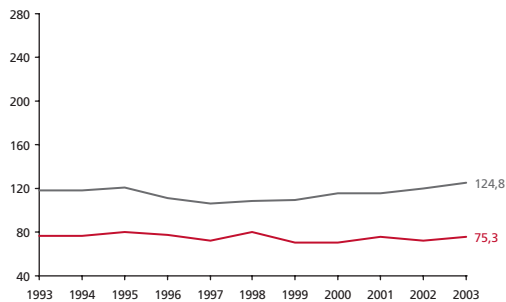
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



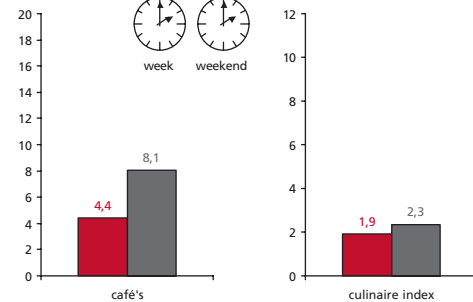
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



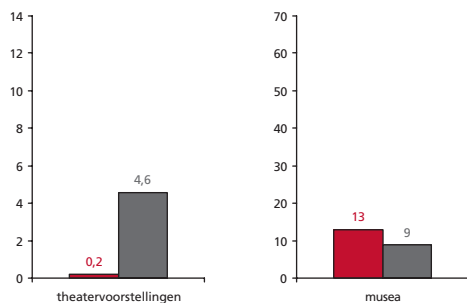
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



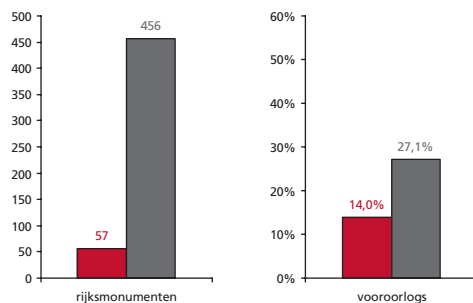
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



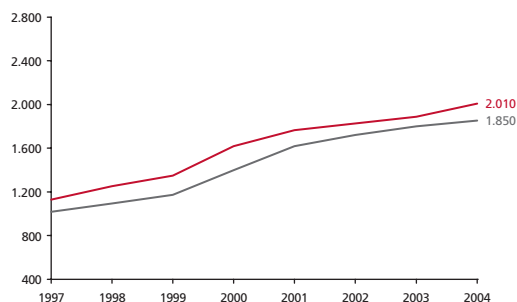
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



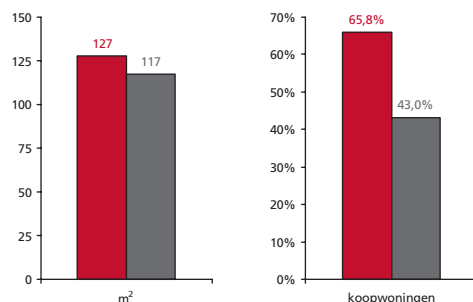
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



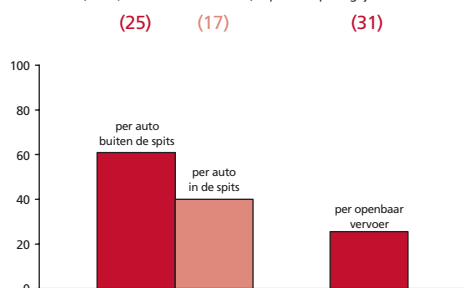
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



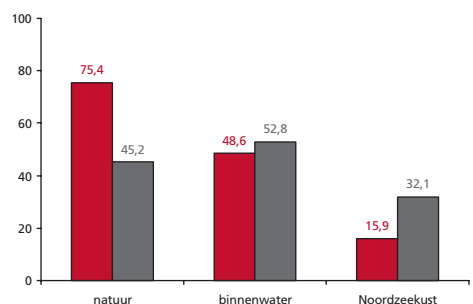
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Eindhoven

Met 206.118 inwoners de

5^e gemeente van
Nederland

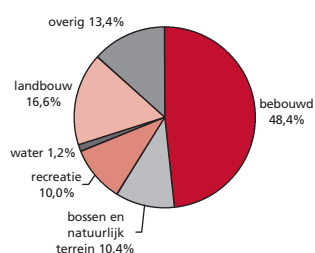
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Eindhoven
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 8.827 ha



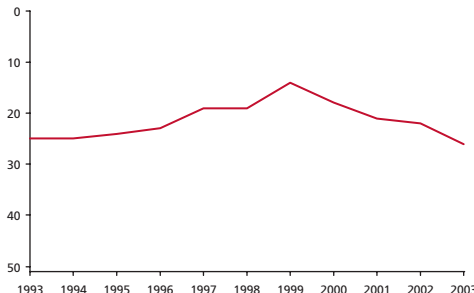
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (25)
cultureel aanbod (17)
aantal misdrijven (45)
percentage koopwoningen (34)
nabijheid natuurgebieden (26)
culinair aanbod (13)
universiteiten (3)
percentage vooroorlogse woningen (32)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (26)



26

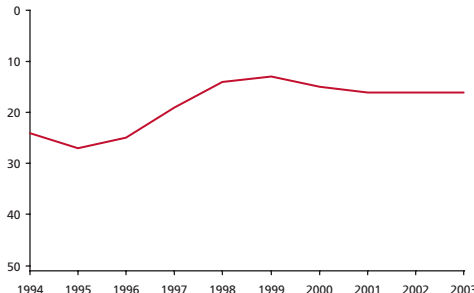
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

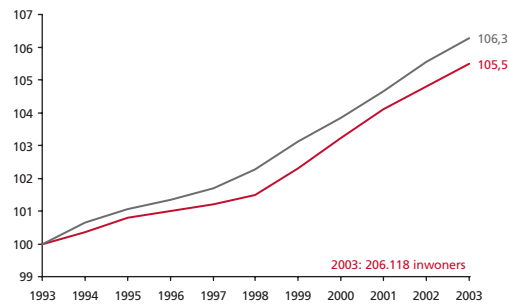
bijstand (31)
werkloosheid (14)
arbeidsongeschiktheid (27)
armoede (32)
percentage laagopgeleiden (23)
participatie vrouwen (25)
banen (4)
percentage groeisectoren (12)
sociaal-economische index: (16)



16

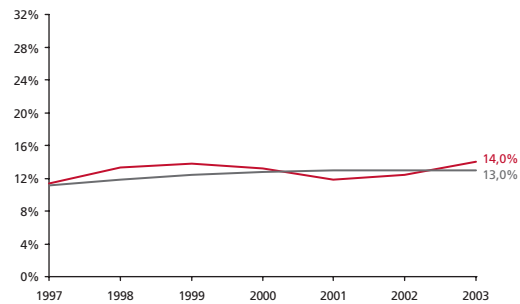
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



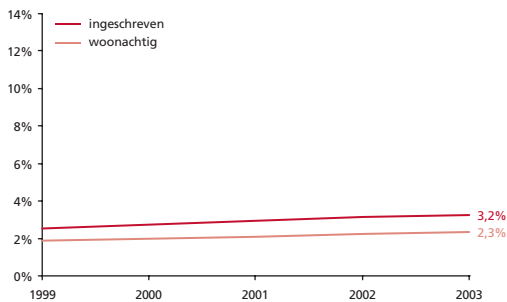
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



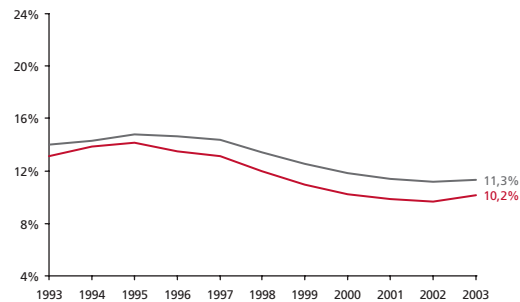
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



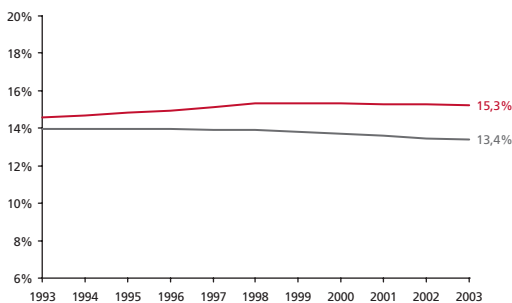
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



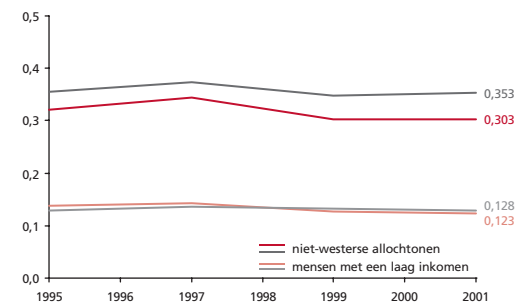
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



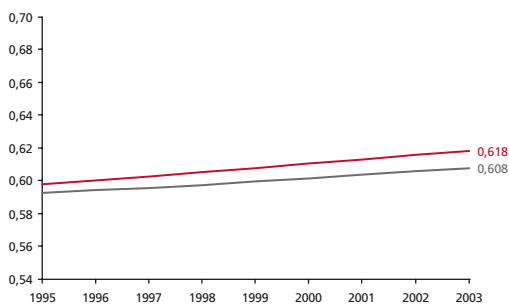
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



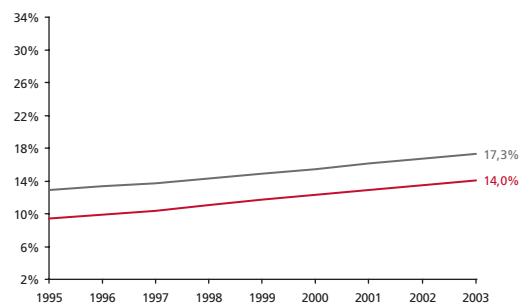
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



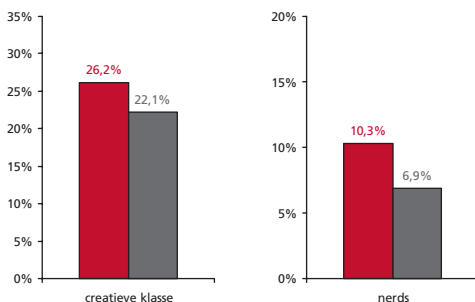
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



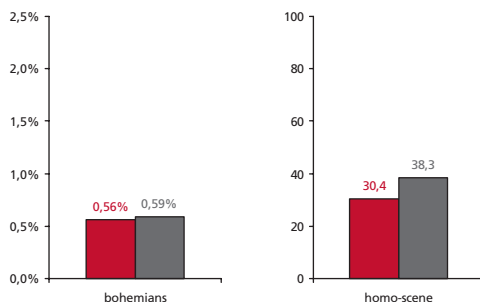
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

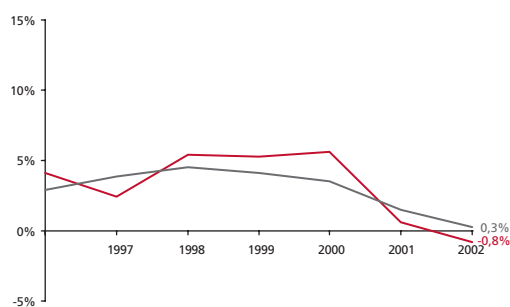
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

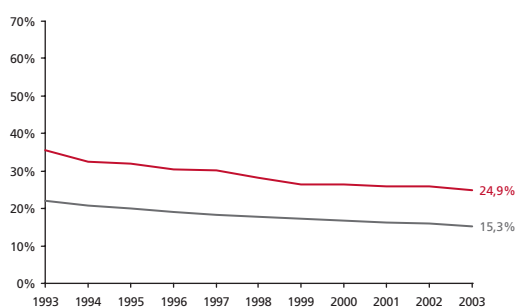
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Zuidoost-Noord-Brabant



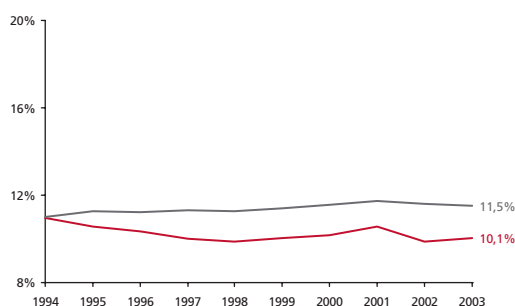
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



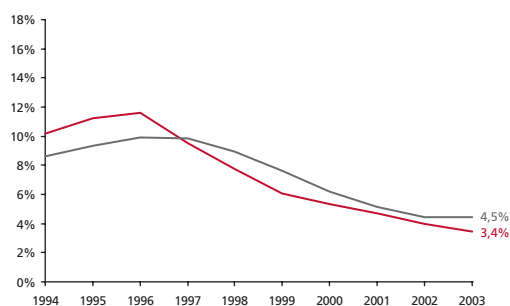
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



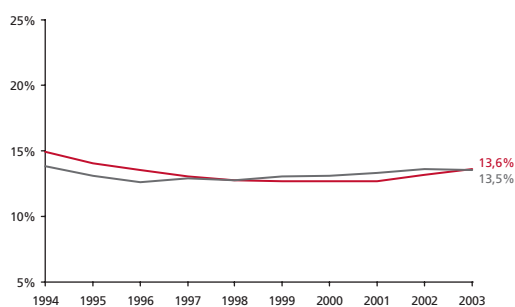
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



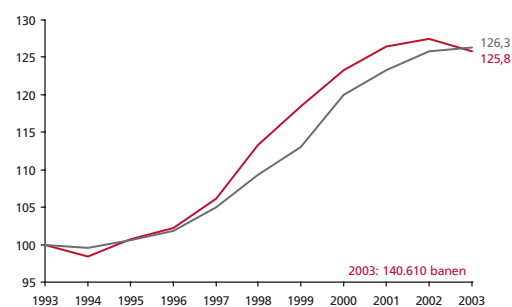
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



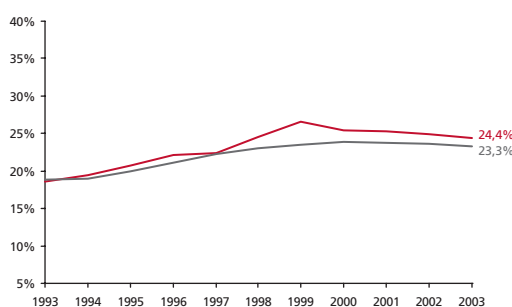
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



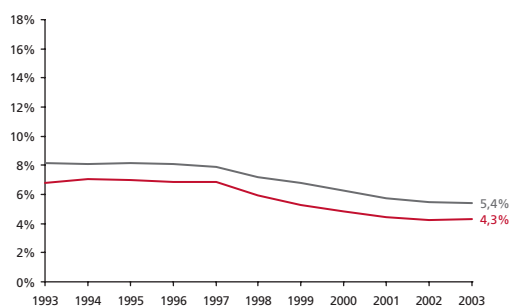
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



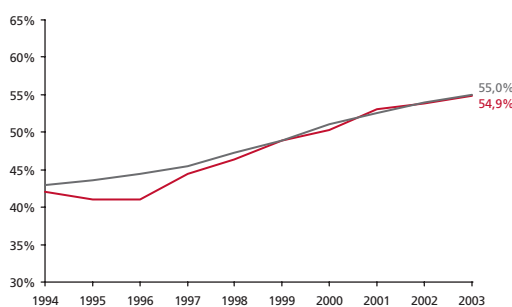
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



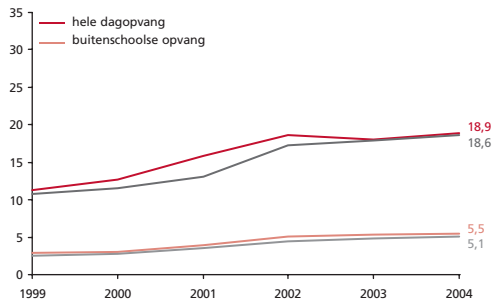
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



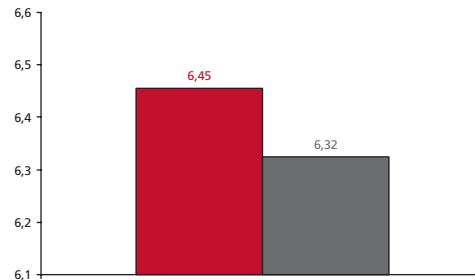
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



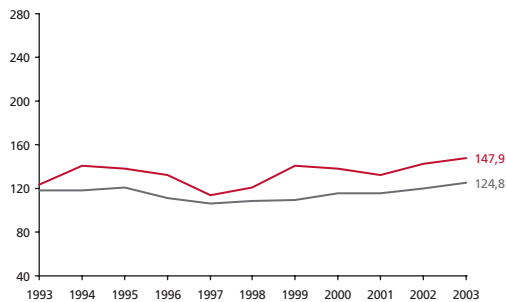
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



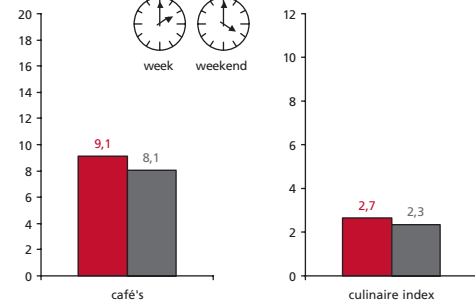
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



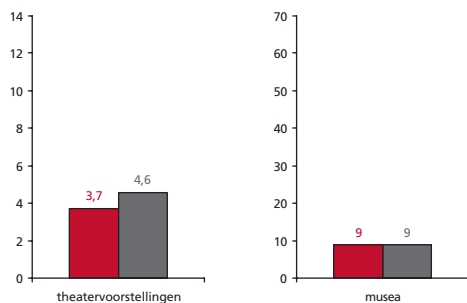
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



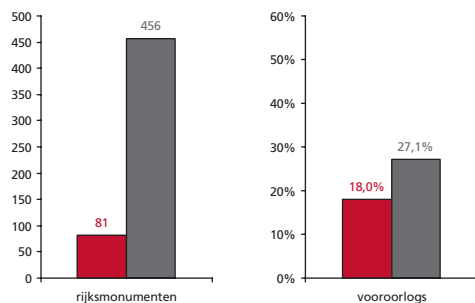
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



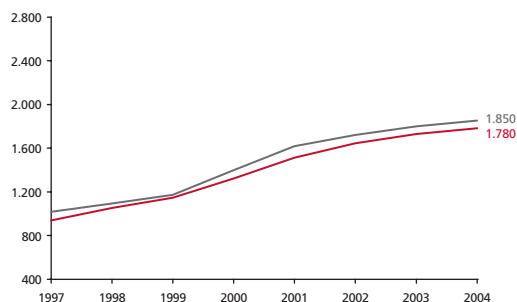
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



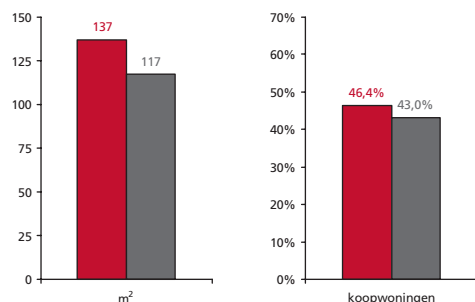
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



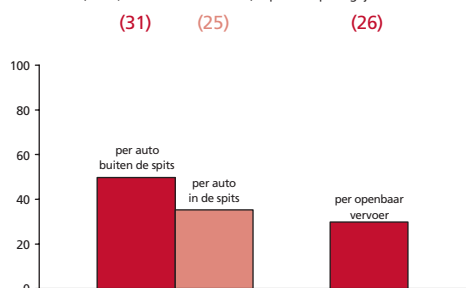
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



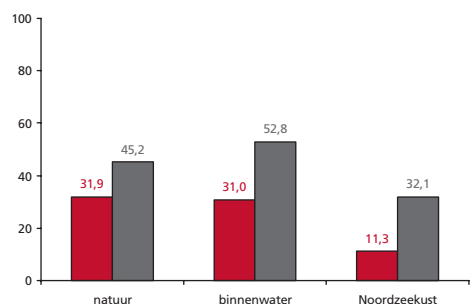
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Emmen

Met 108.198 inwoners de
24^e gemeente van
Nederland

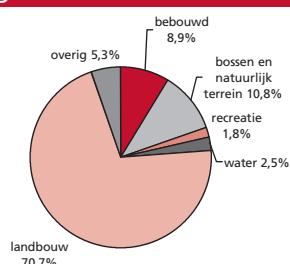
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Emmen
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 34.629 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

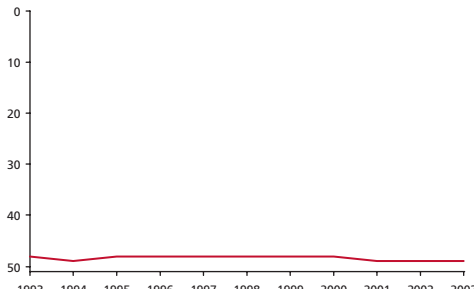
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(50)
(47)
(7)
(17)
(31)
(48)
(12)
(38)
(49)



49

Sociaal-economische index

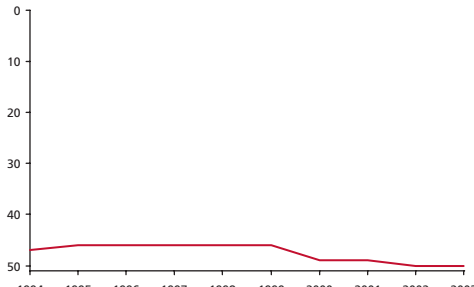
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

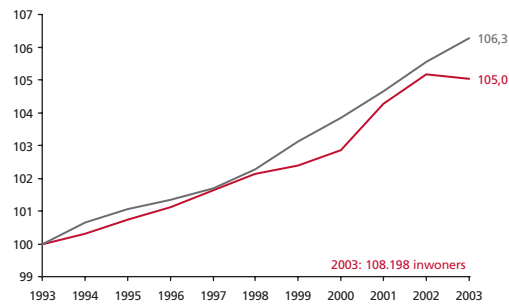
(22)
(46)
(47)
(30)
(50)
(47)
(44)
(43)
(50)



50

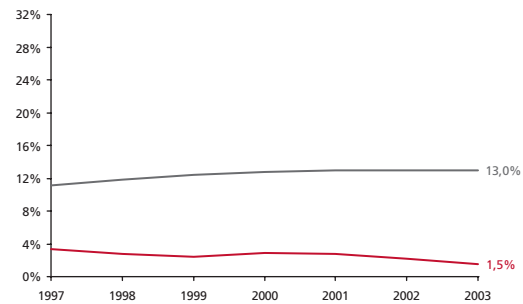
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



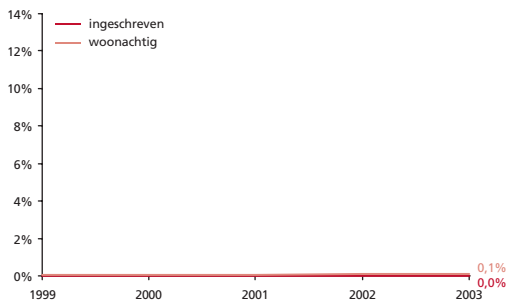
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



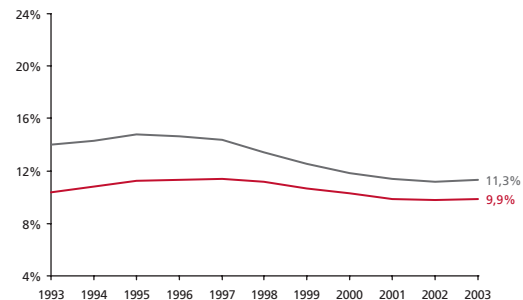
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



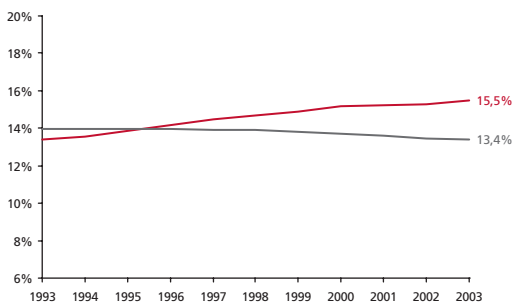
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



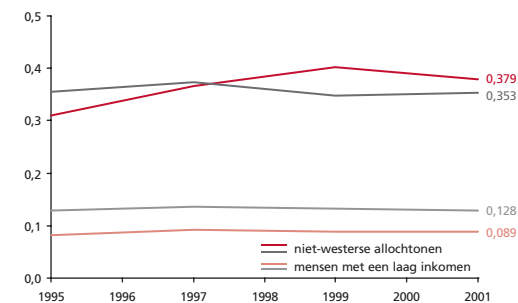
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



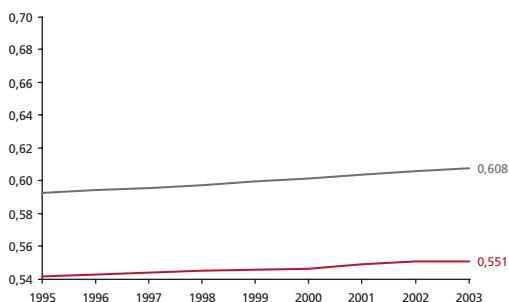
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



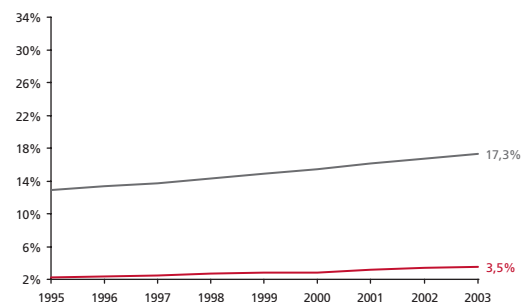
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



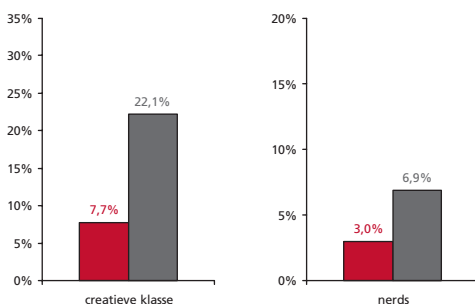
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



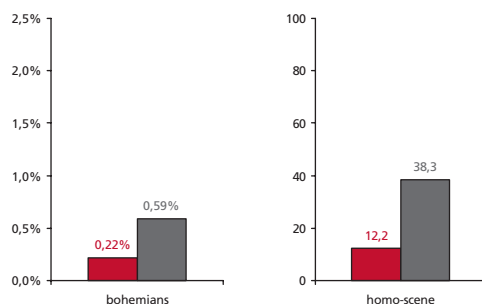
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

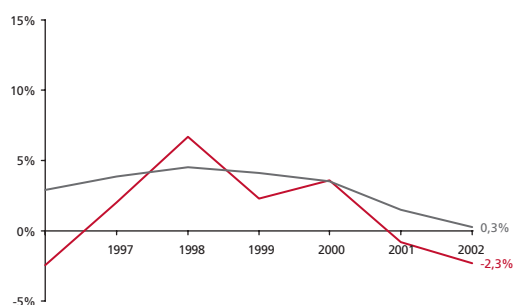
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

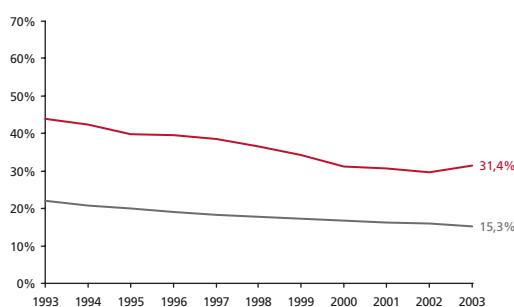
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Zuidoost-Drenthe



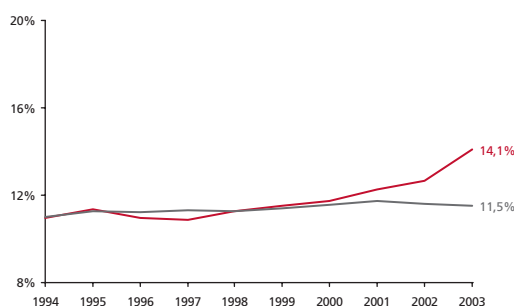
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



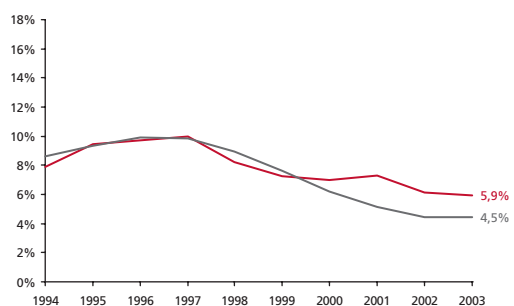
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



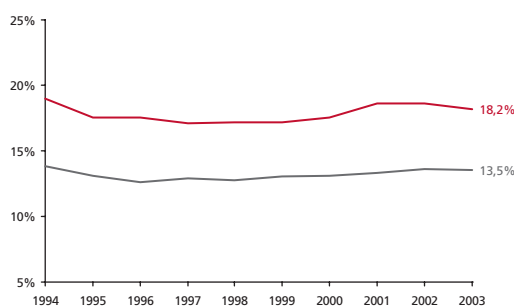
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



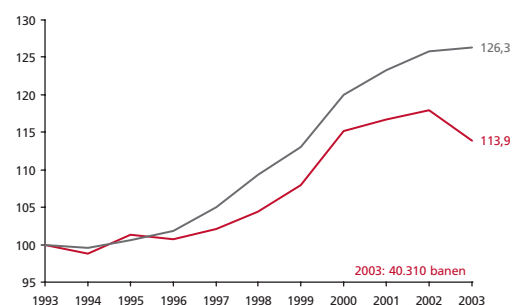
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



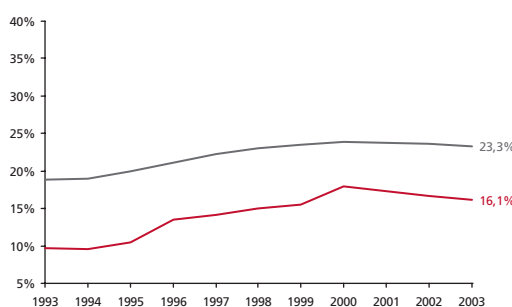
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



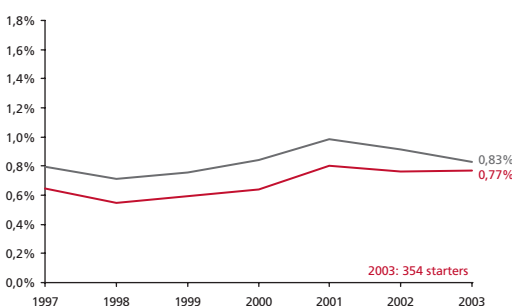
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



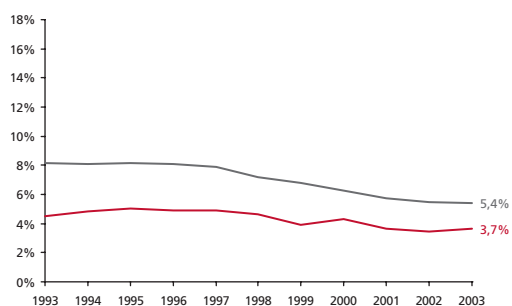
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



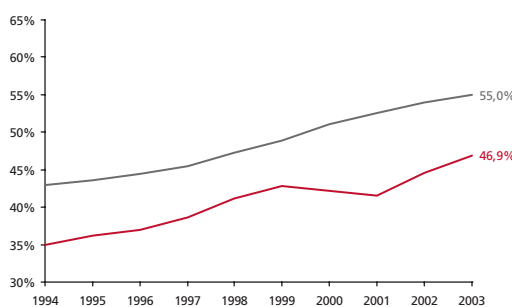
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



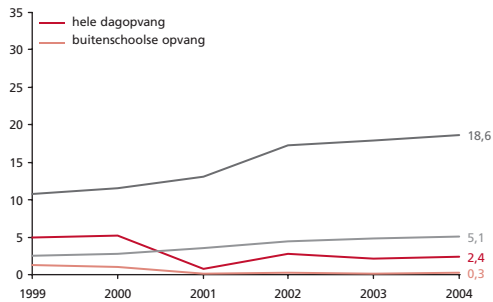
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



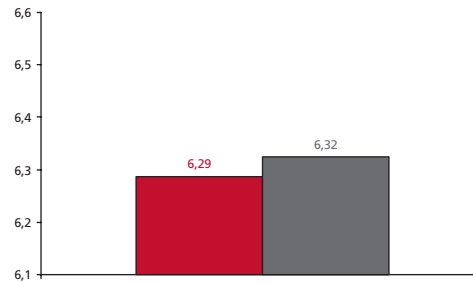
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



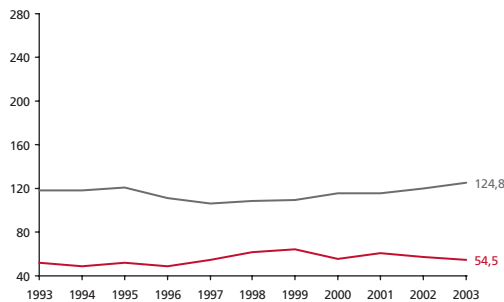
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



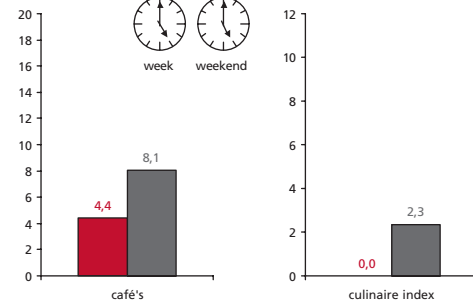
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



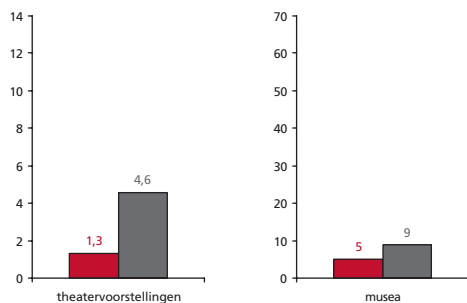
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



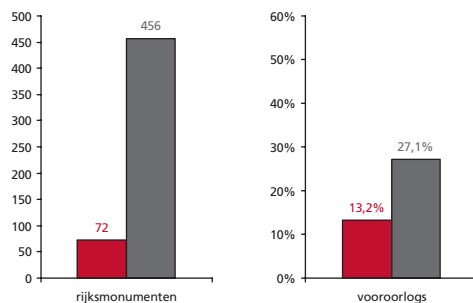
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



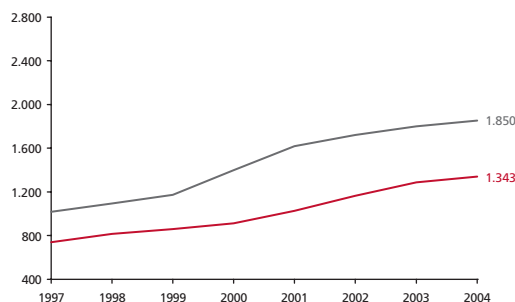
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



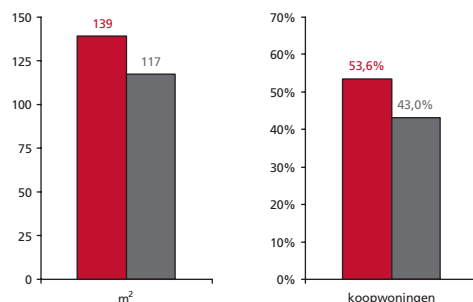
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



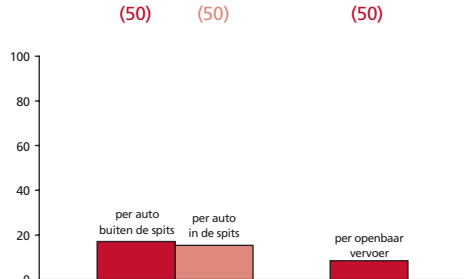
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



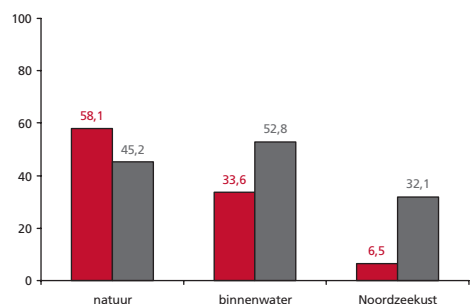
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingenv
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Enschede

Met 152.321 inwoners de
12^e gemeente van
Nederland

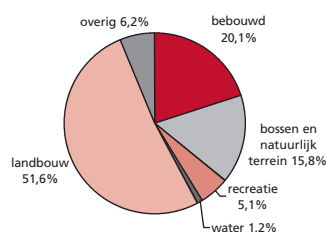
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Enschede
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 14.147 ha



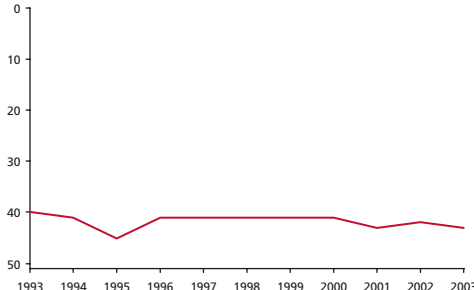
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (48)
cultureel aanbod (19)
aantal misdrijven (13)
percentage koopwoningen (40)
nabijheid natuurgebieden (47)
culinair aanbod (27)
universiteiten (3)
percentage vooroorlogse woningen (18)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (43)



43

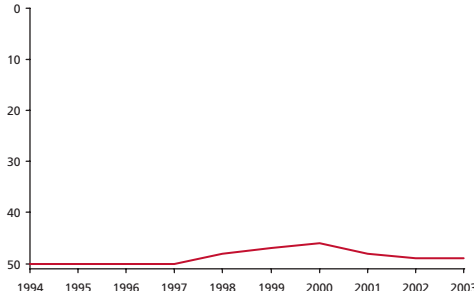
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

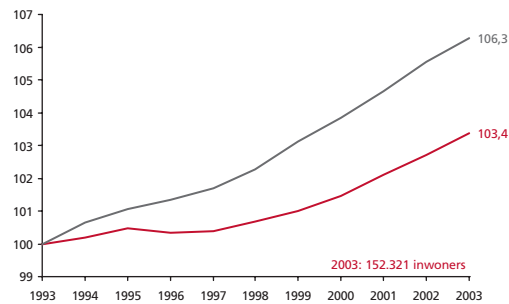
bijstand (40)
werkloosheid (40)
arbeidsongeschiktheid (48)
armoede (44)
percentage laagopgeleiden (34)
participatie vrouwen (48)
banen (24)
percentage groeisectoren (38)
sociaal-economische index: (49)



49

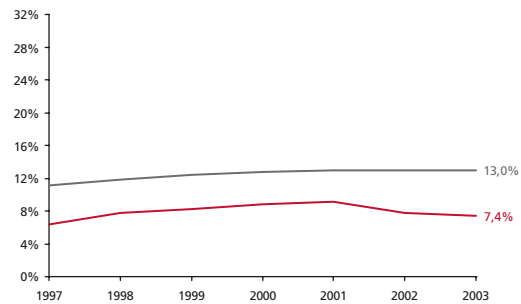
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



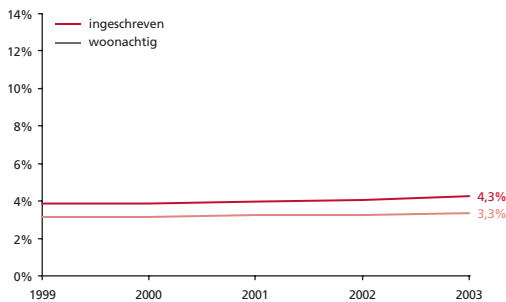
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



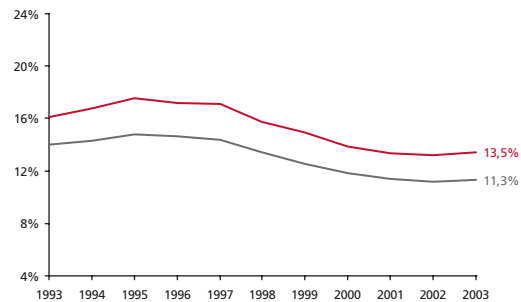
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



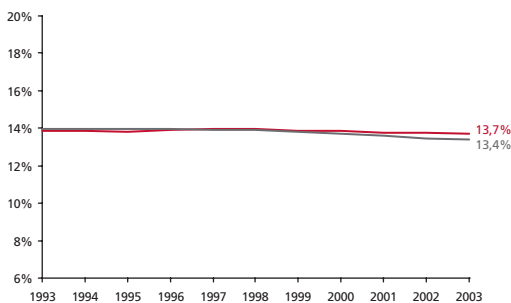
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



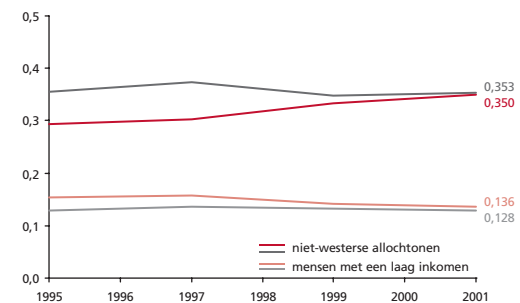
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



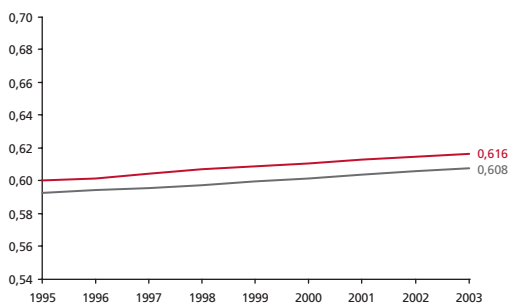
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



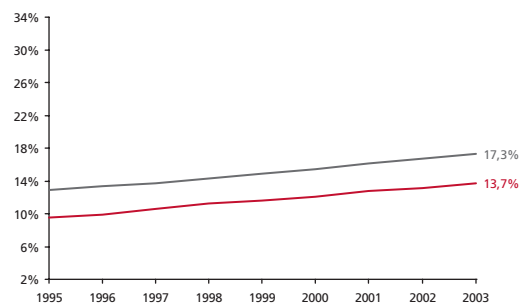
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



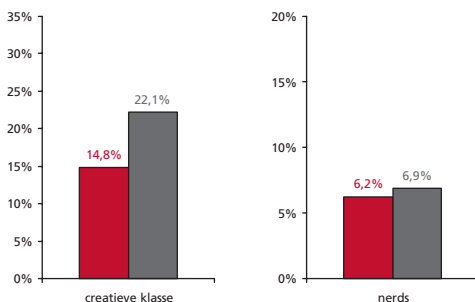
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



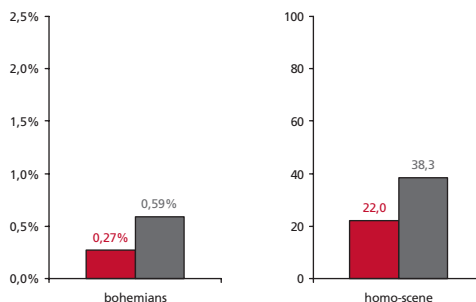
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

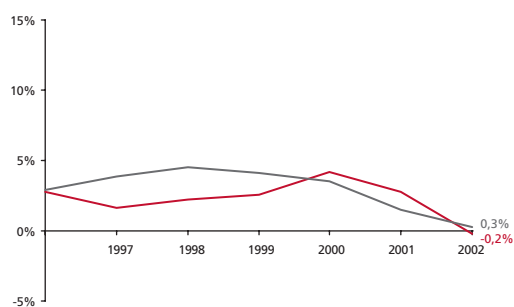
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

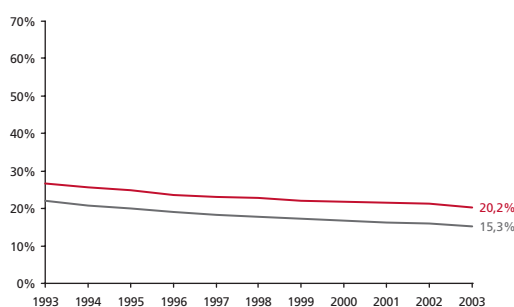
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Twente



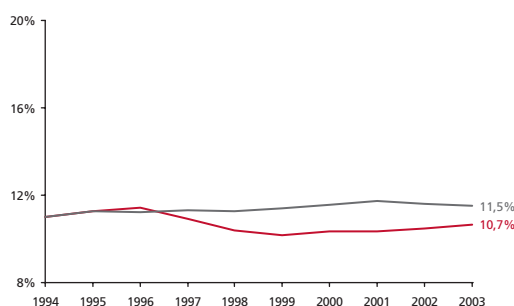
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



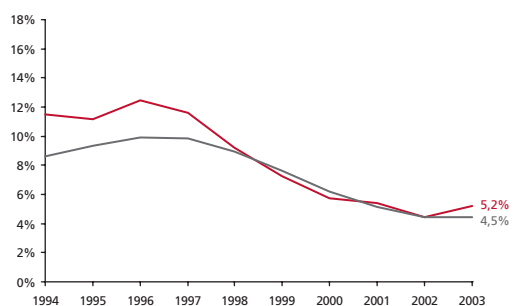
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



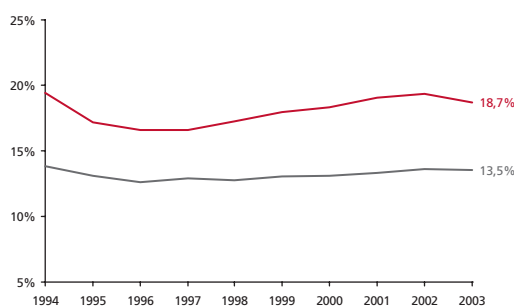
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



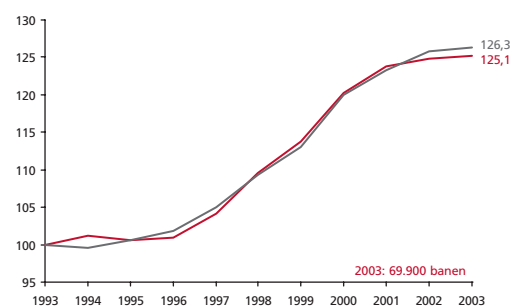
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



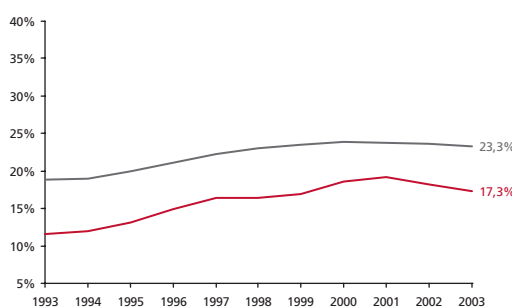
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



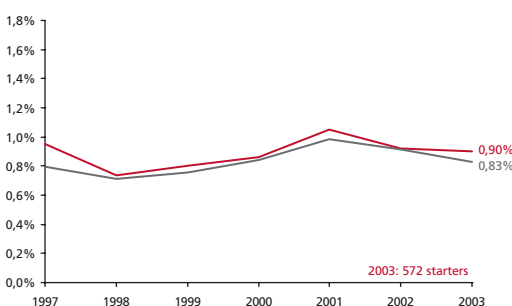
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



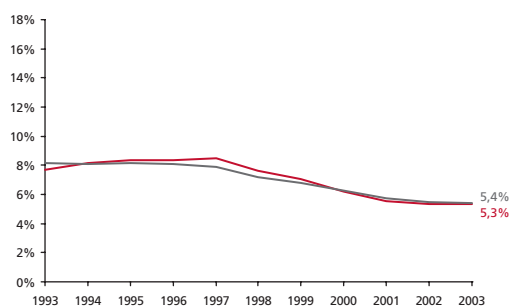
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



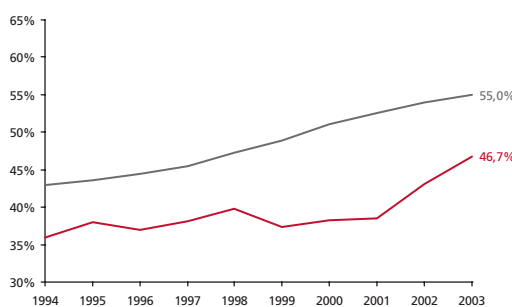
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



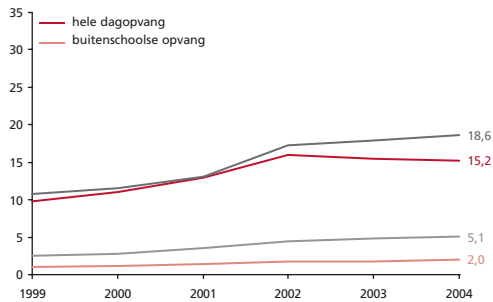
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



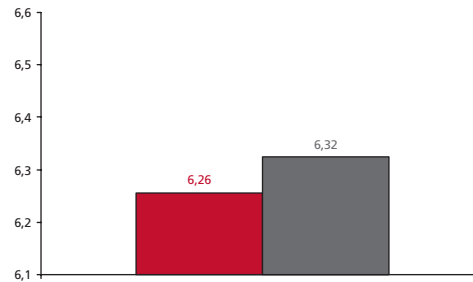
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



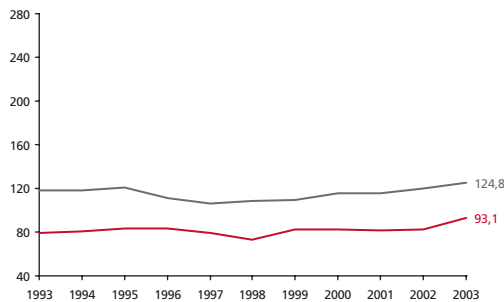
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



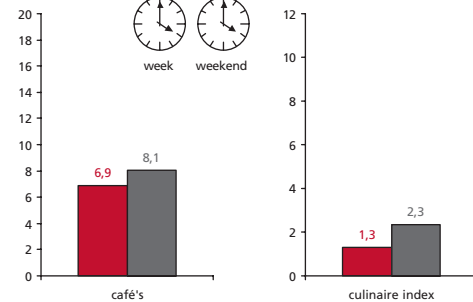
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



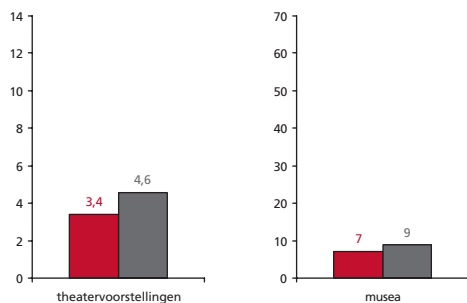
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



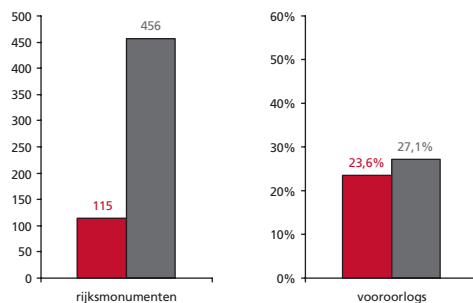
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



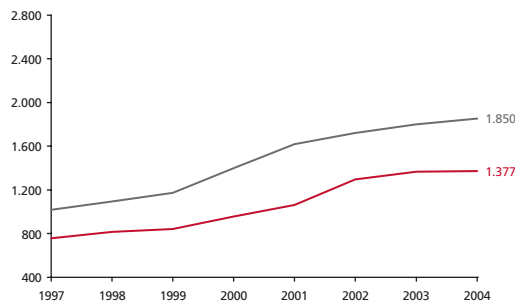
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



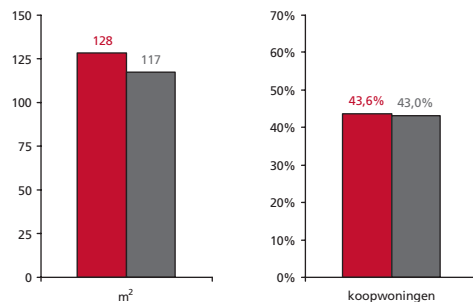
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



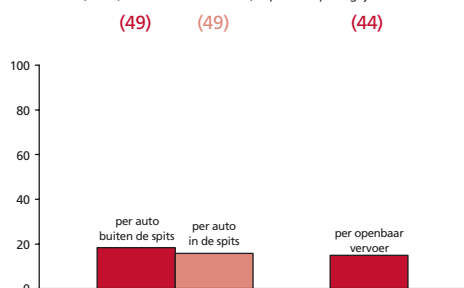
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



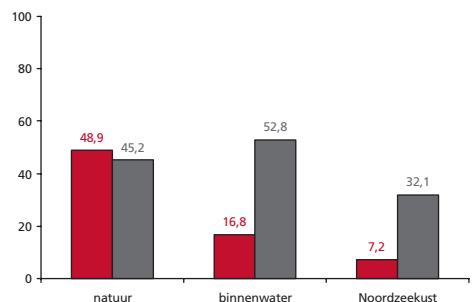
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Gouda

Met 71.641 inwoners de
45^e gemeente van
Nederland

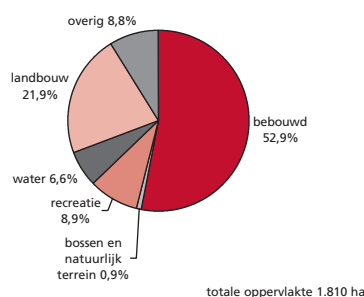
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Gouda
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



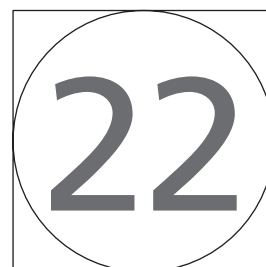
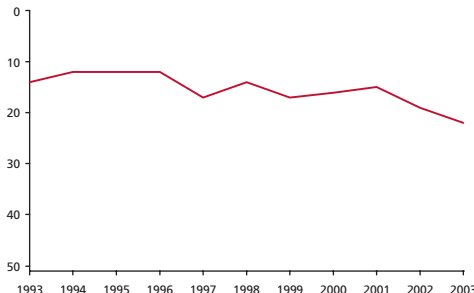
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (12)
cultureel aanbod (13)
aantal misdrijven (48)
percentage koopwoningen (23)
nabijheid natuurgebieden (30)
culinair aanbod (36)
universiteiten (12)
percentage vooroorlogse woningen (20)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (22)



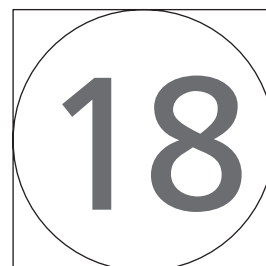
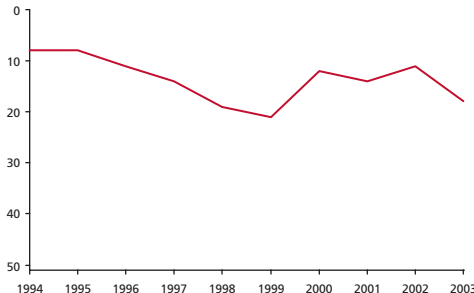
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

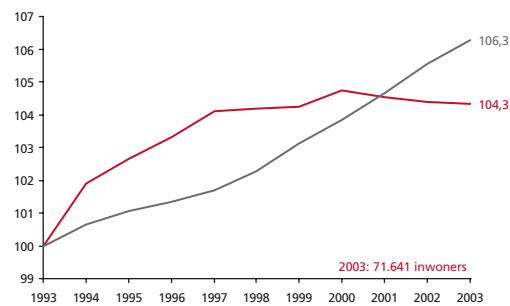
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand (26)
werkloosheid (33)
arbeidsongeschiktheid (5)
armoede (27)
percentage laagopgeleiden (32)
participatie vrouwen (12)
banen (30)
percentage groeisectoren (11)
sociaal-economische index: (18)



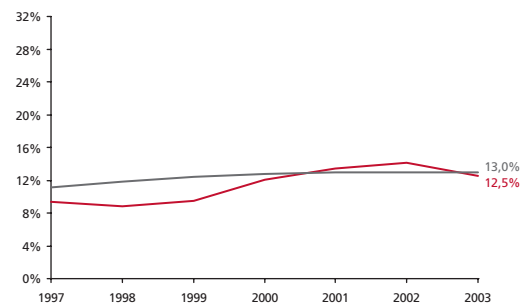
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



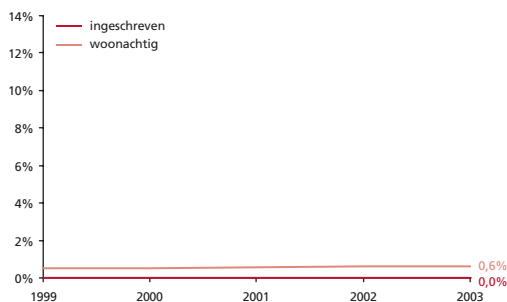
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



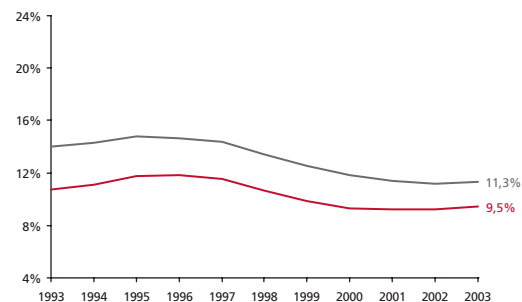
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



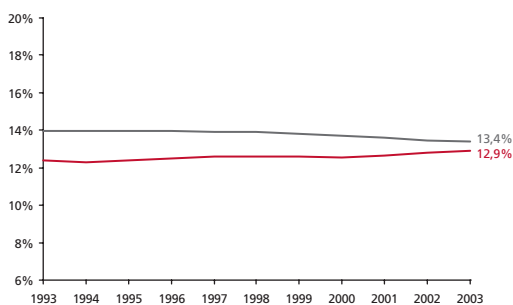
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



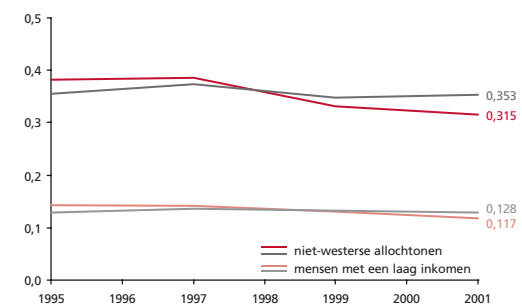
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



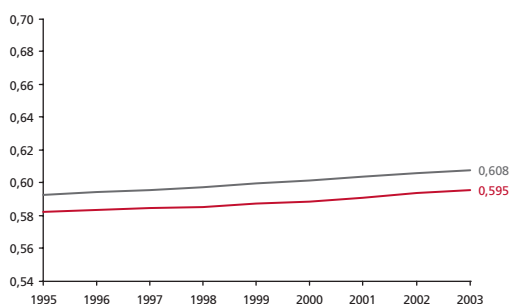
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



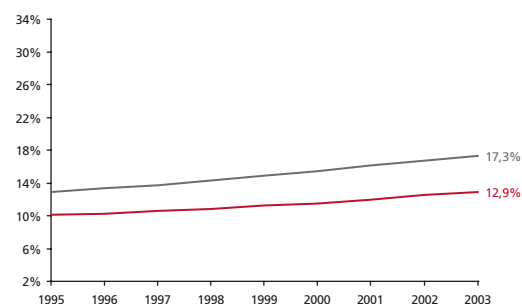
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



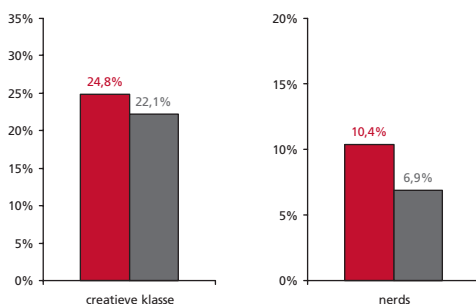
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



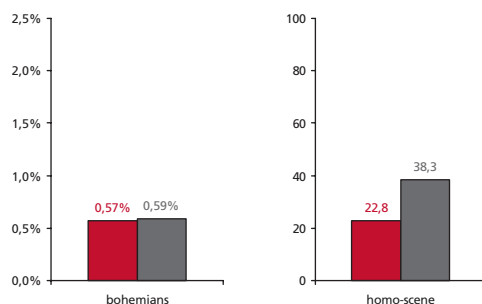
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)

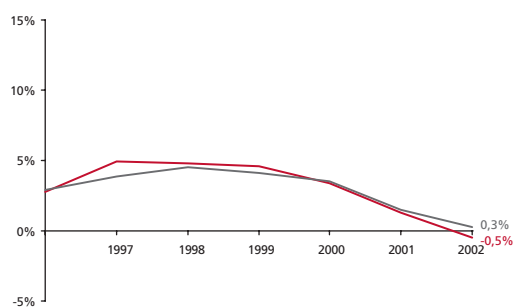


Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Sociaal-economische positie

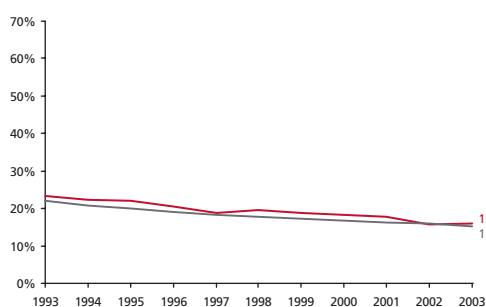
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Oost-Zuid-Holland



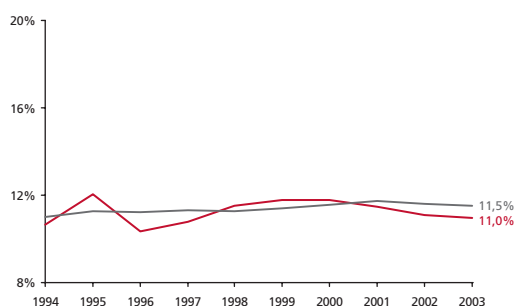
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



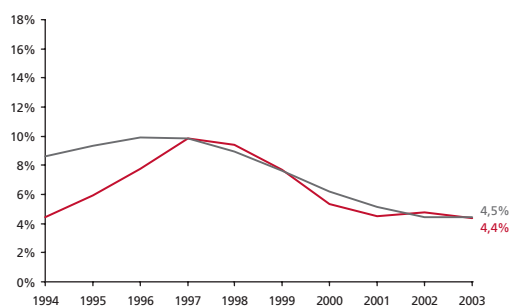
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



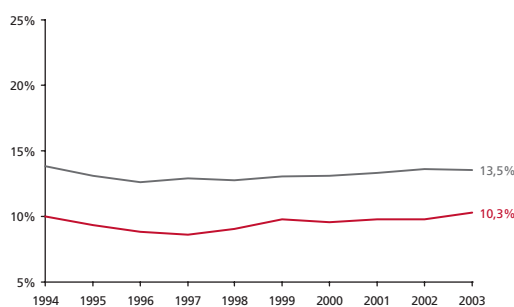
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



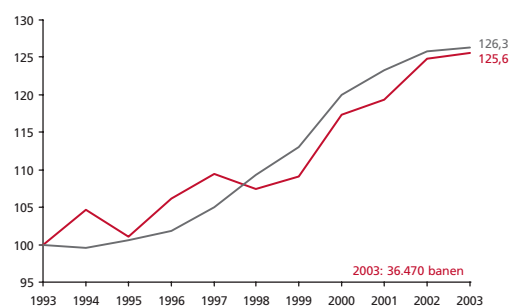
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



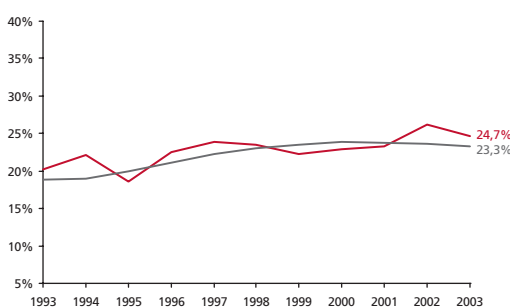
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



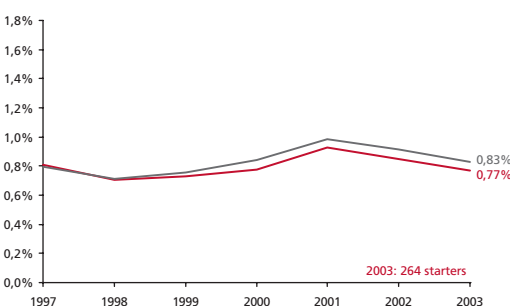
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



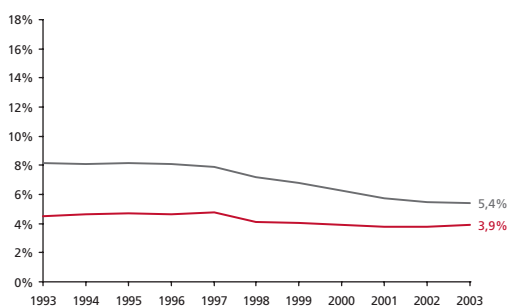
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



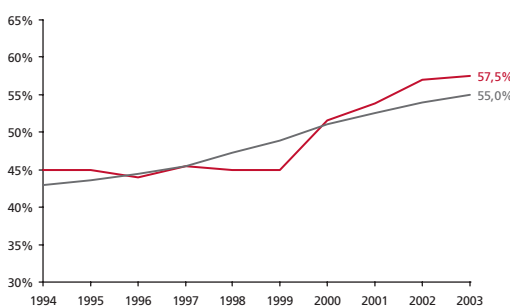
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



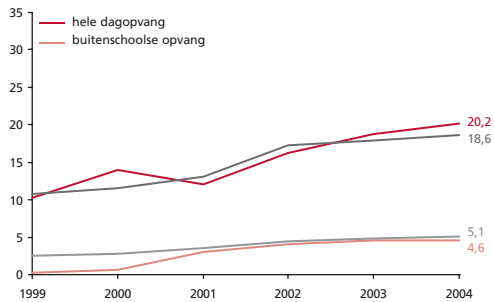
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



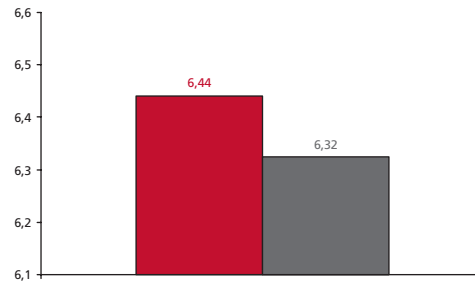
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



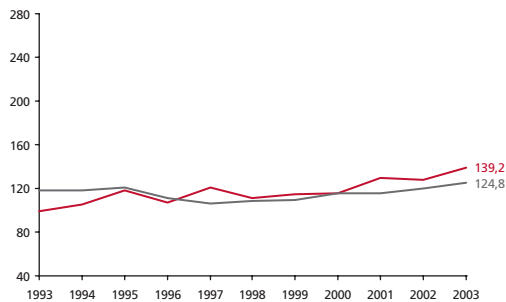
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



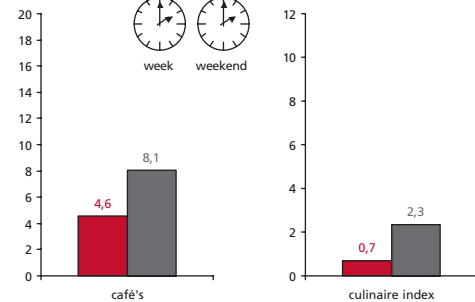
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



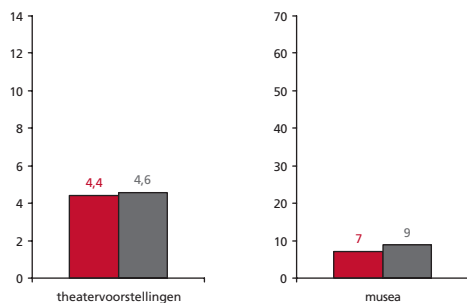
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



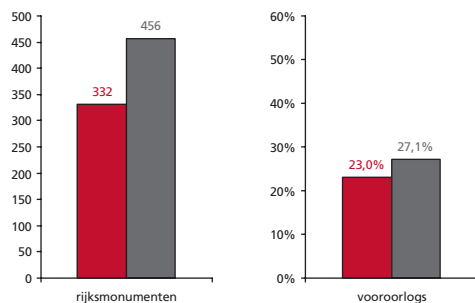
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



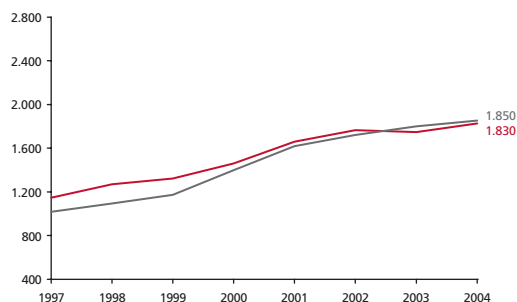
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



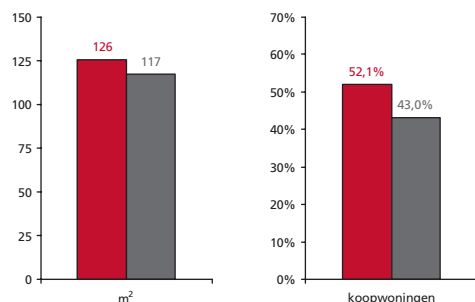
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



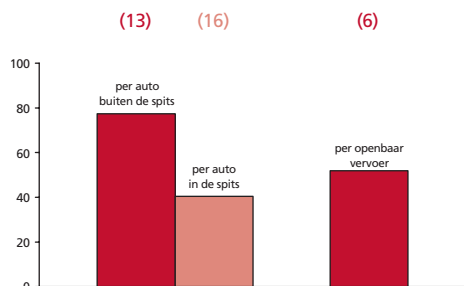
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



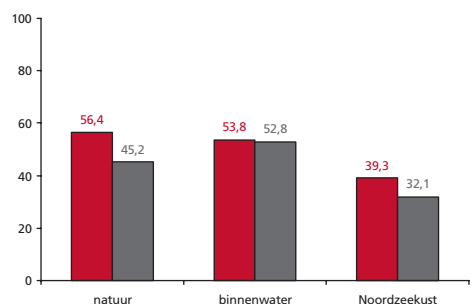
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingenv
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Groningen

Met 177.172 inwoners de
7^e gemeente van
Nederland

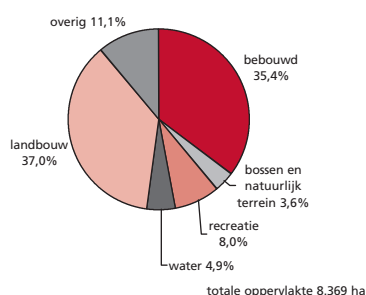
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Groningen
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



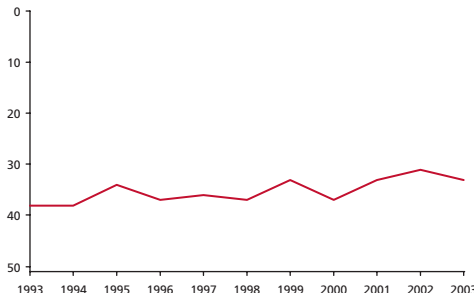
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (44)
cultureel aanbod (5)
aantal misdrijven (34)
percentage koopwoningen (45)
nabijheid natuurgebieden (15)
culinair aanbod (16)
universiteiten (3)
percentage vooroorlogse woningen (9)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (33)



33

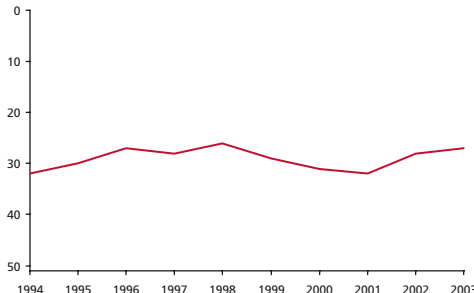
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

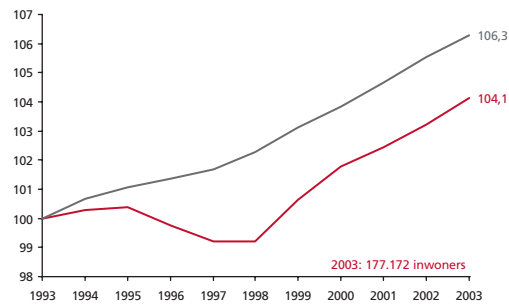
bijstand (47)
werkloosheid (50)
arbeidsongeschiktheid (9)
armoede (48)
percentage laagopgeleiden (3)
participatie vrouwen (29)
banen (8)
percentage groeisectoren (18)
sociaal-economische index: (27)



27

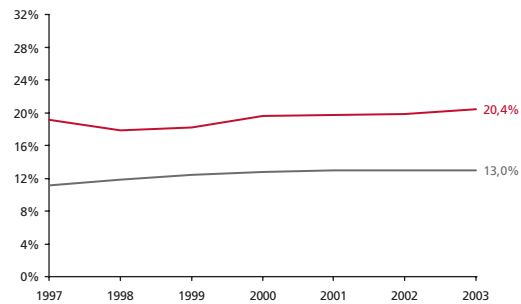
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



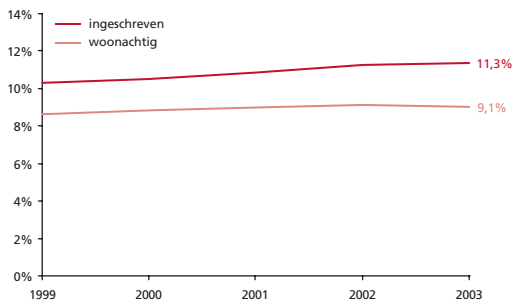
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



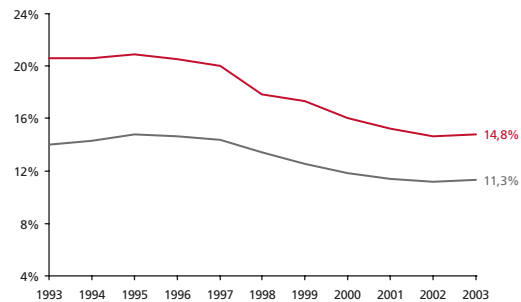
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



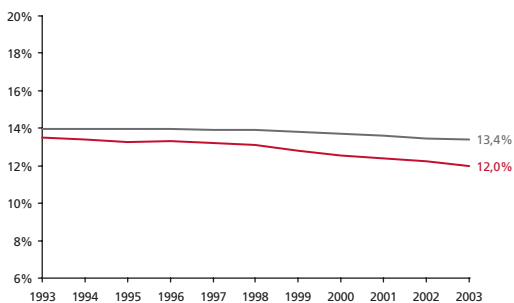
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



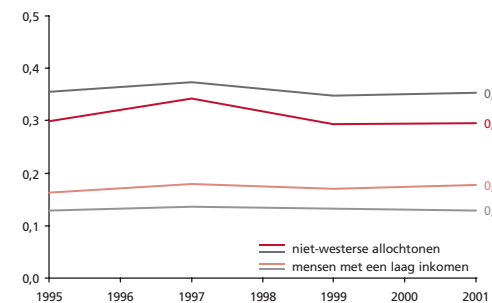
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



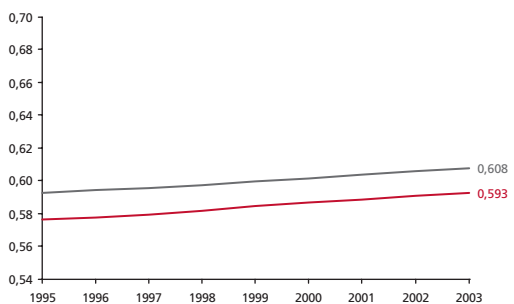
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



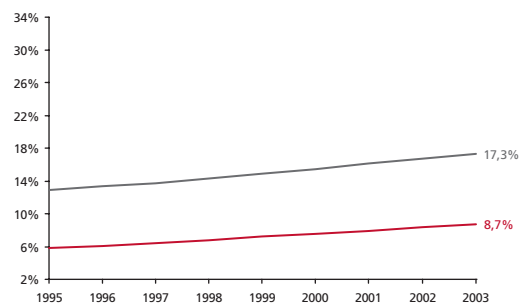
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



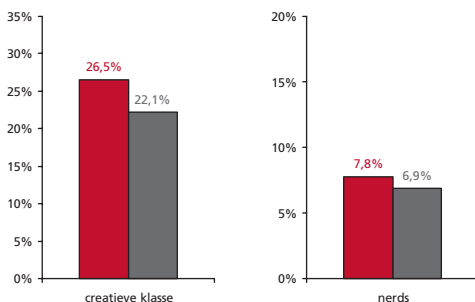
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



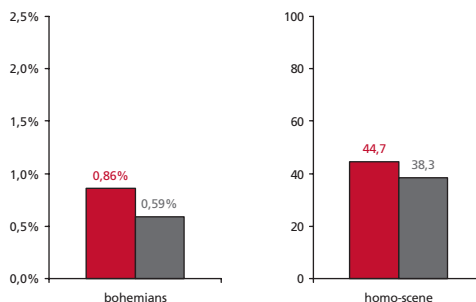
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

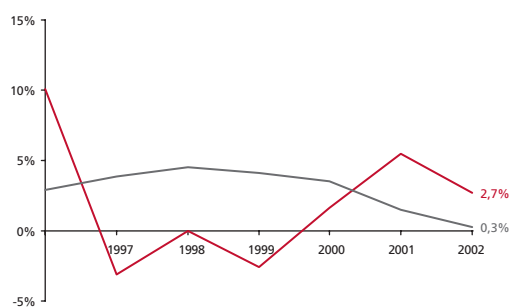
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

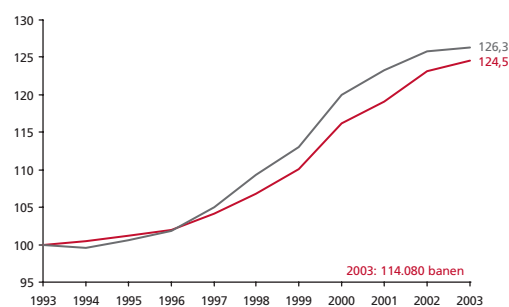
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Overig Groningen



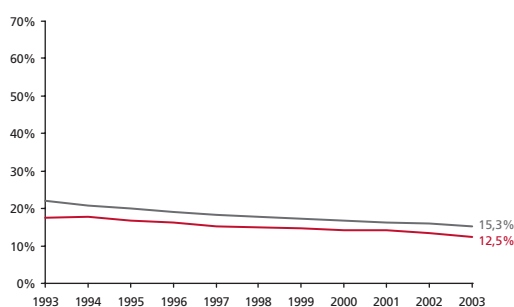
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



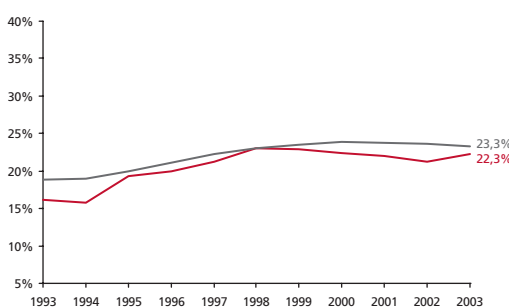
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



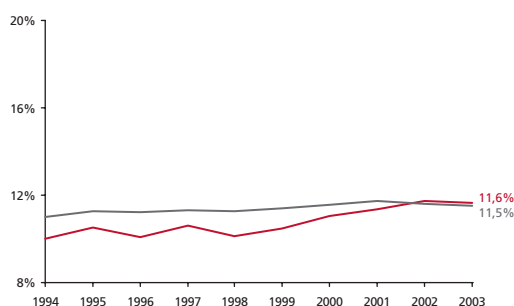
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



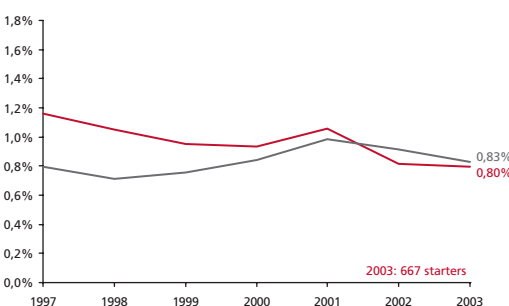
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



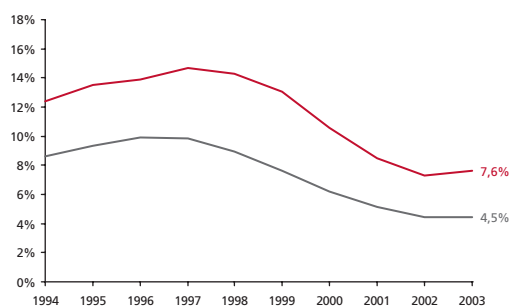
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



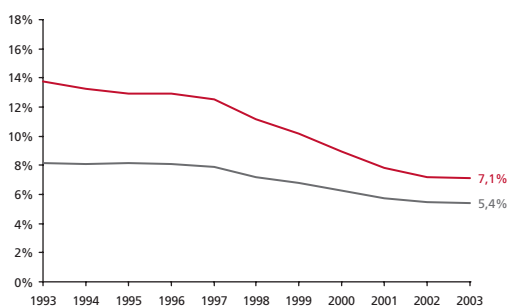
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



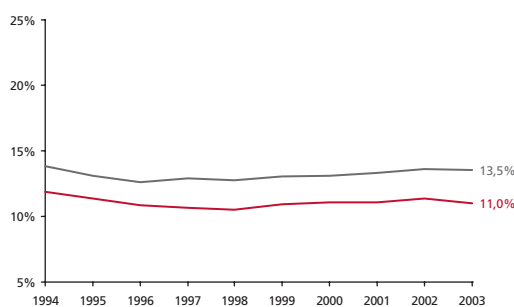
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



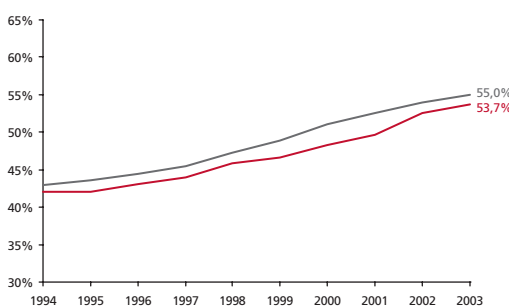
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



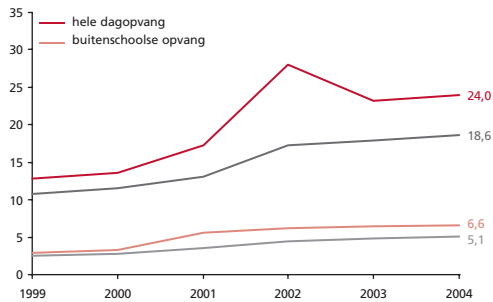
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



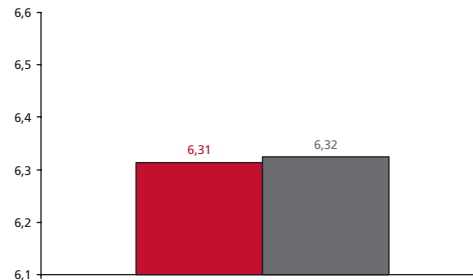
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



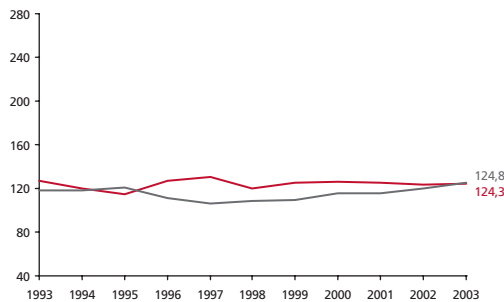
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



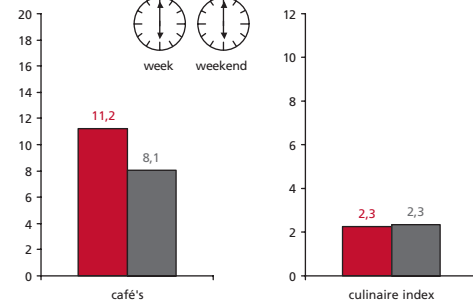
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



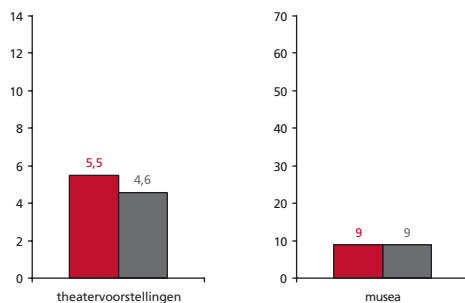
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



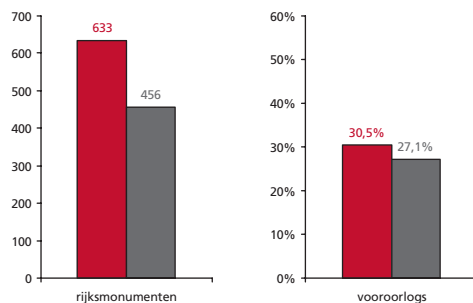
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



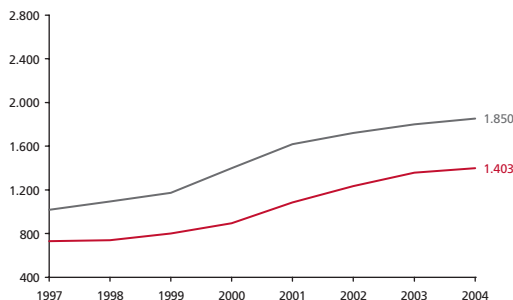
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



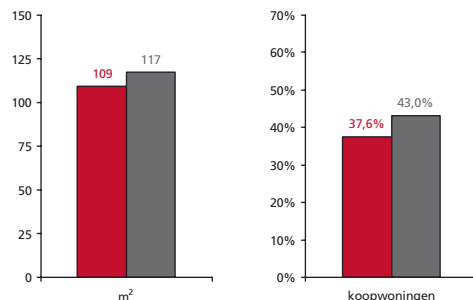
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



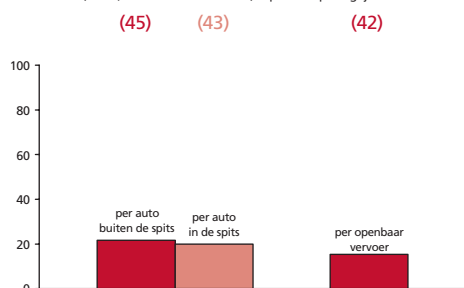
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



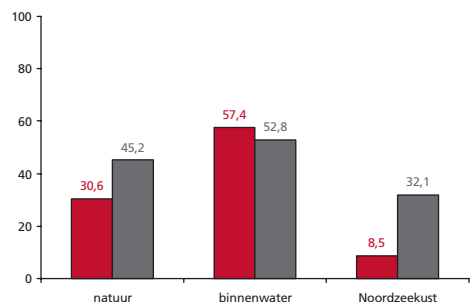
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingenv
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Haarlem

Met 147.097 inwoners de
13^e gemeente van
Nederland

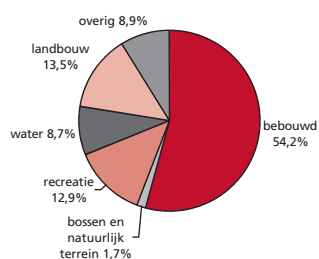
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Haarlem
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 3.211 ha



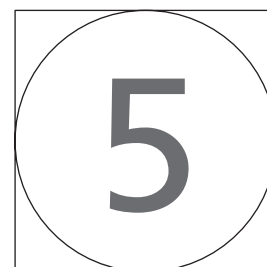
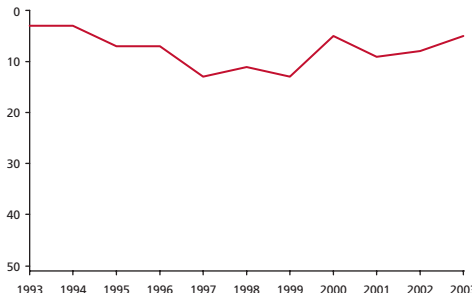
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid	(19)
cultureel aanbod	(7)
aantal misdrijven	(16)
percentage koopwoningen	(30)
nabijheid natuurgebieden	(38)
culinair aanbod	(11)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(1)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(5)



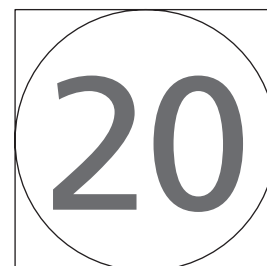
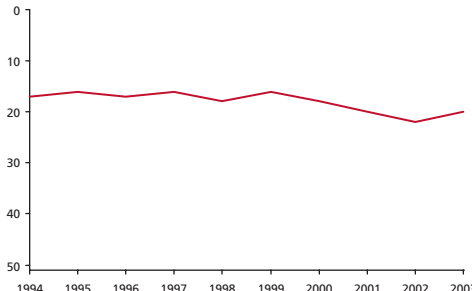
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

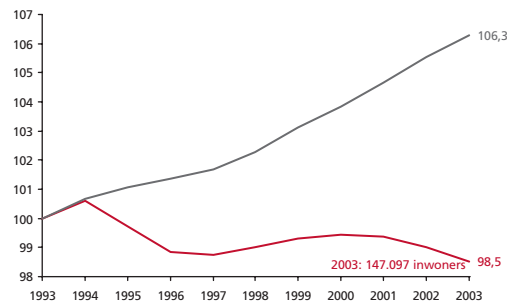
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand	(19)
werkloosheid	(23)
arbeidsongeschiktheid	(37)
armoede	(16)
percentage laagopgeleiden	(24)
participatie vrouwen	(2)
banen	(39)
percentage groeisectoren	(32)
sociaal-economische index:	(20)



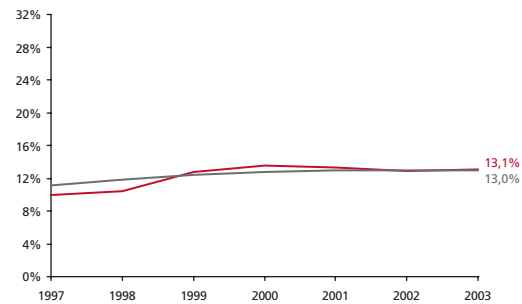
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



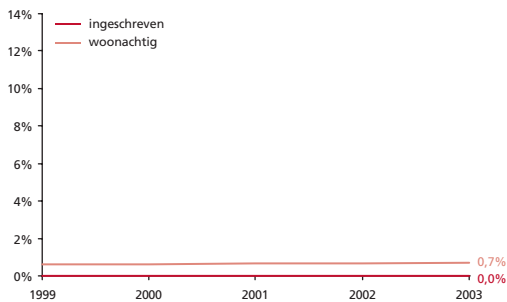
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



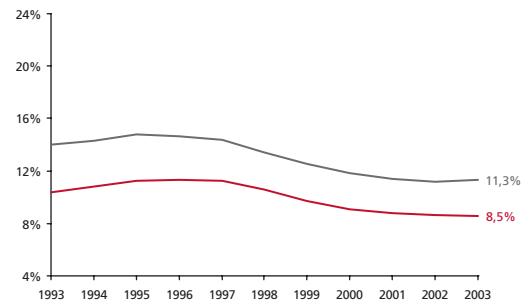
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



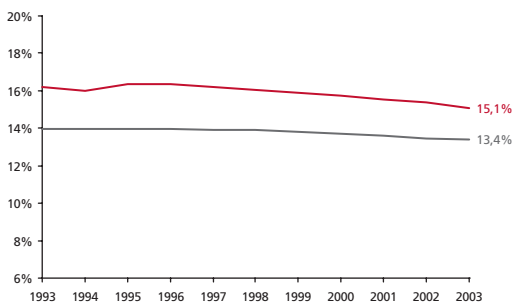
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



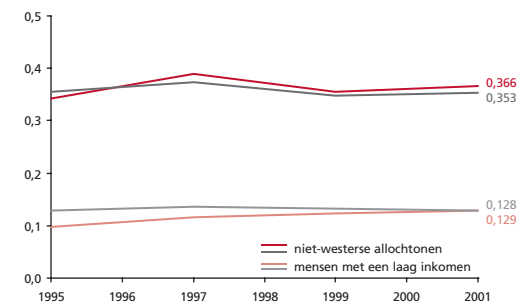
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



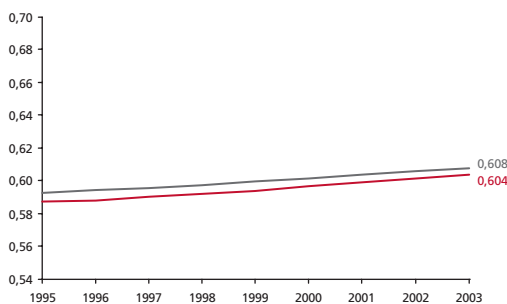
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



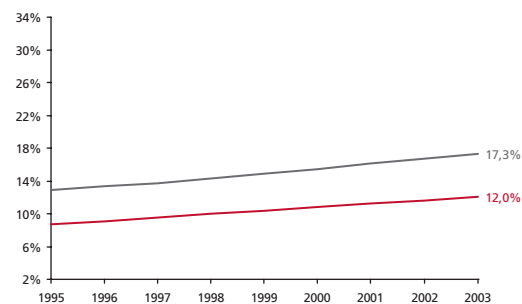
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



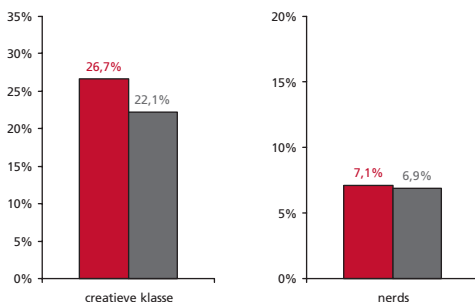
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



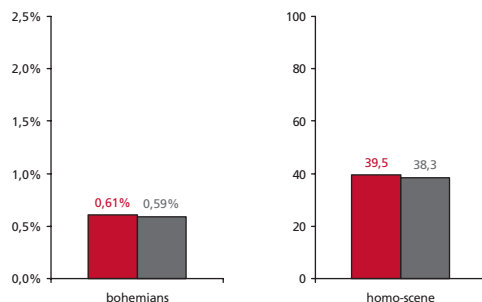
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)

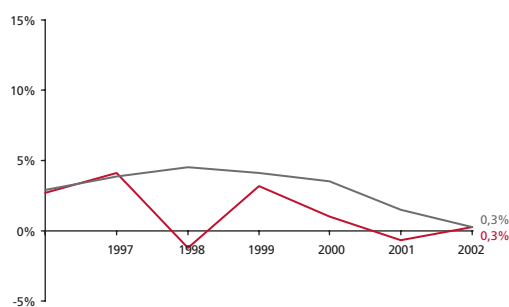


Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Sociaal-economische positie

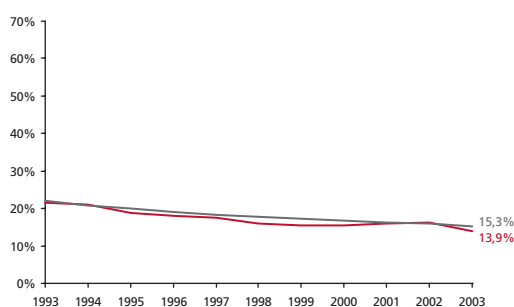
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Agglomeratie Haarlem



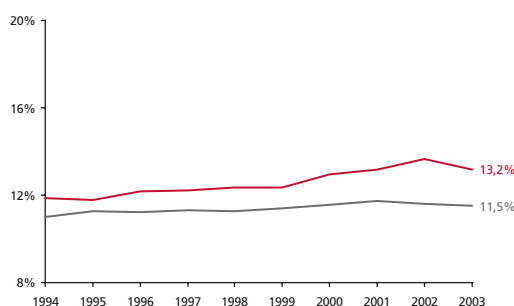
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



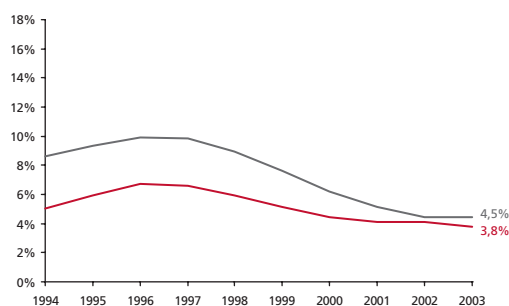
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



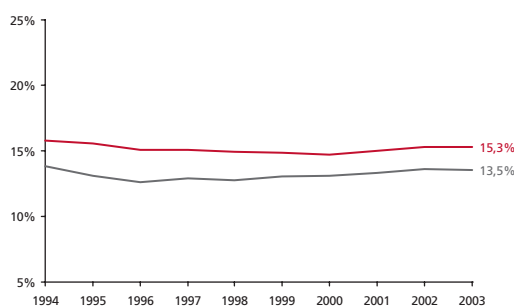
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



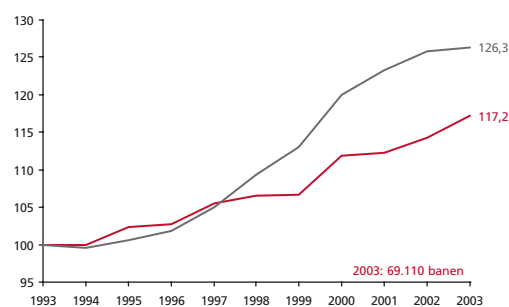
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



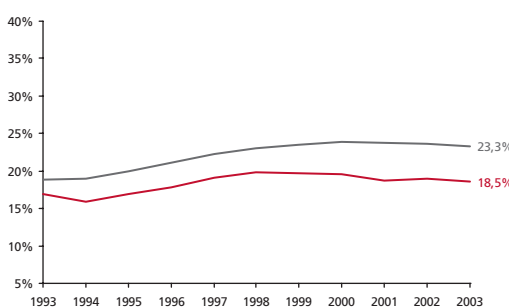
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



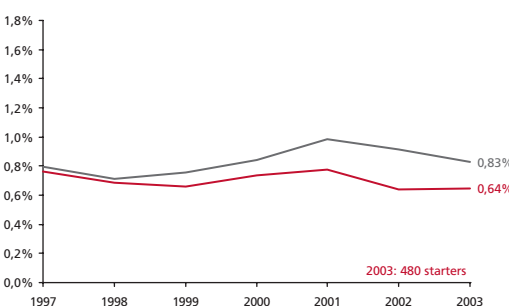
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



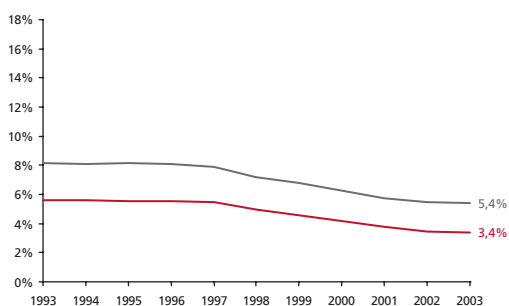
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



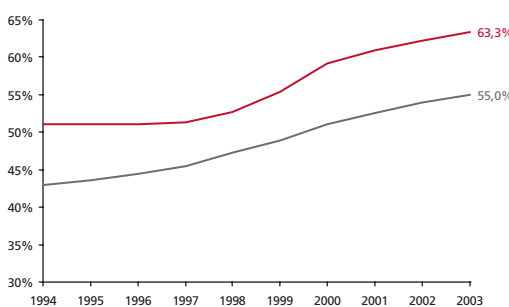
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



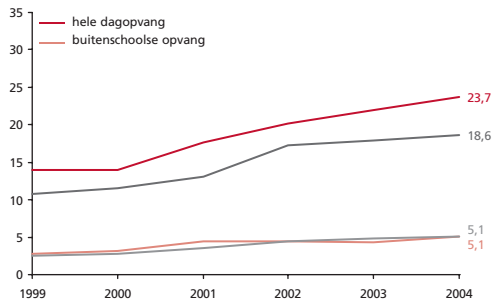
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



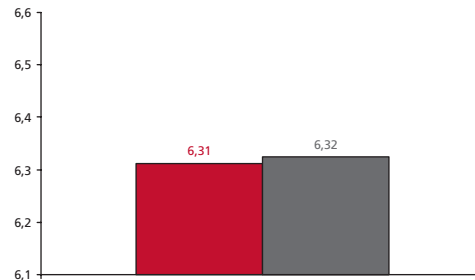
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



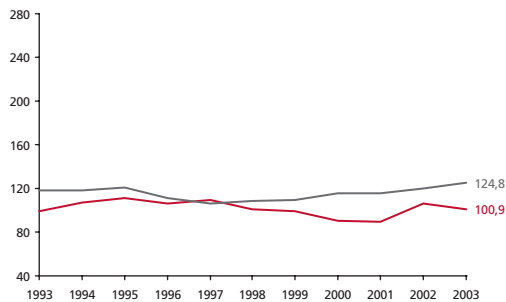
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



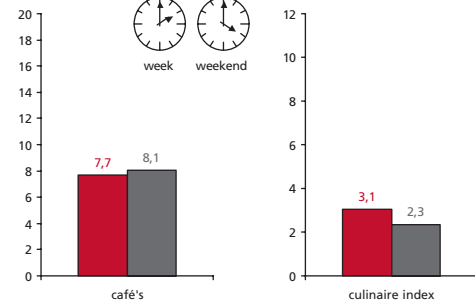
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



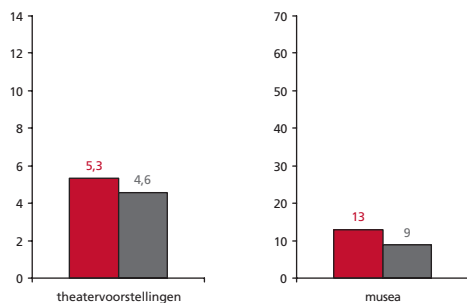
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



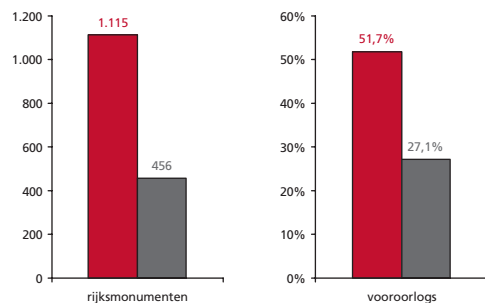
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



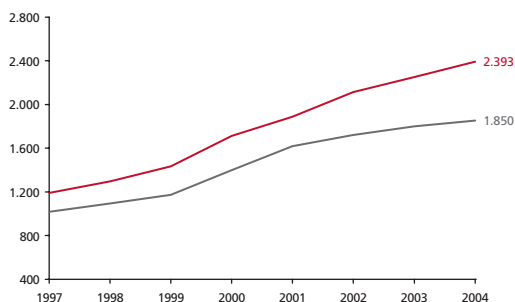
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



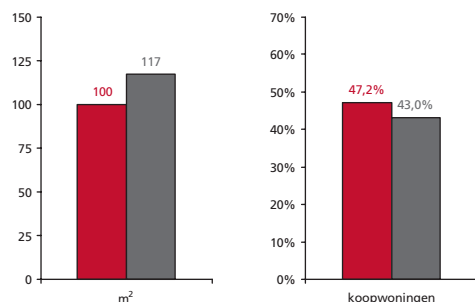
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



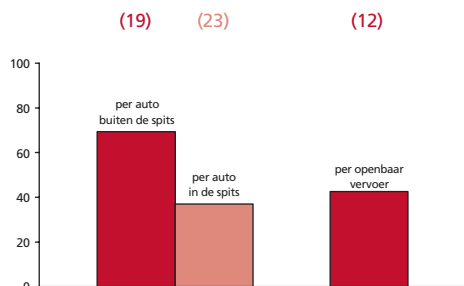
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



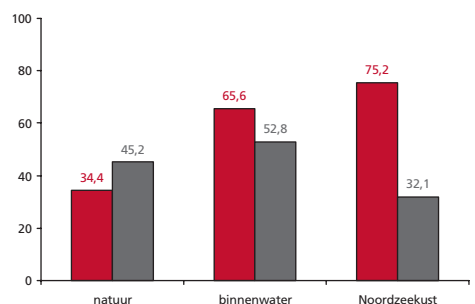
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Haarlemmermeer

Met 122.902 inwoners de
18^e gemeente van
Nederland

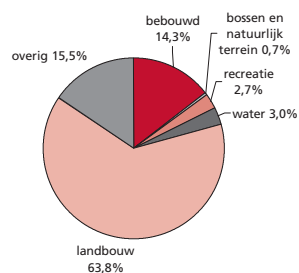
grootstedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Haarlemmermeer
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 18.528 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

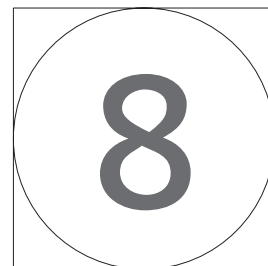
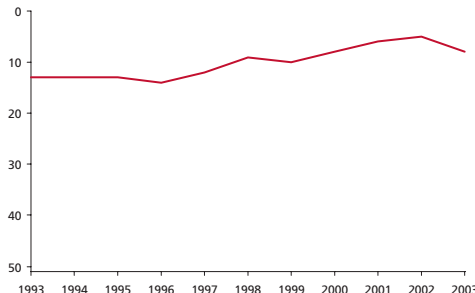
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

Ranking

(16)
(25)
(2)
(2)
(20)
(31)
(12)
(43)
(8)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



Sociaal-economische index

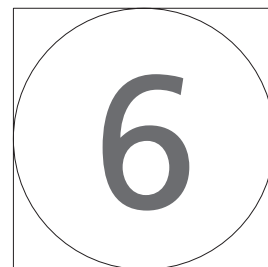
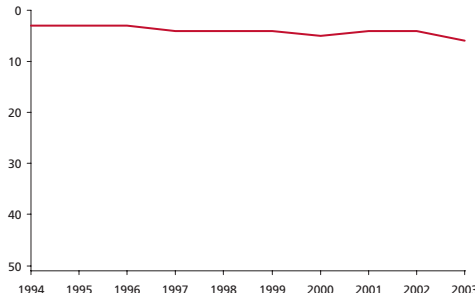
De sociaal-economische index bestaat uit:

bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

Ranking

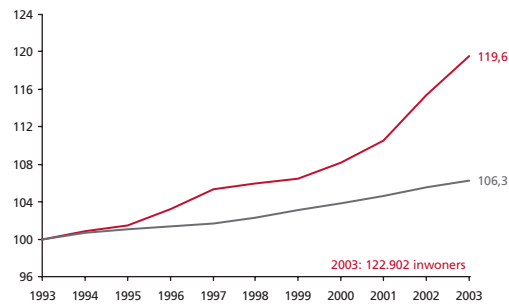
(1)
(9)
(20)
(1)
(36)
(24)
(1)
(30)
(6)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



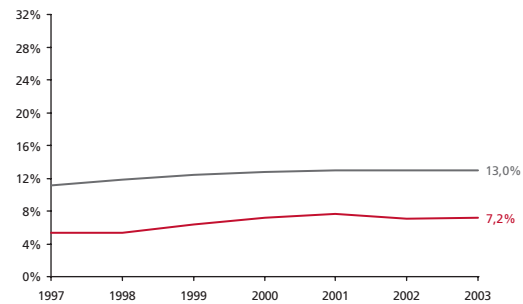
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



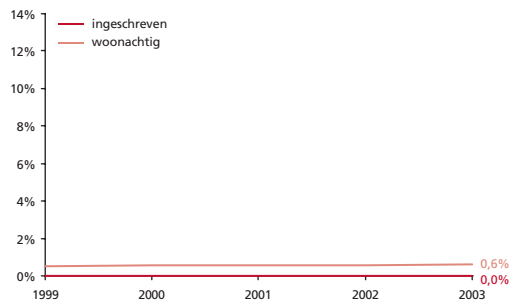
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



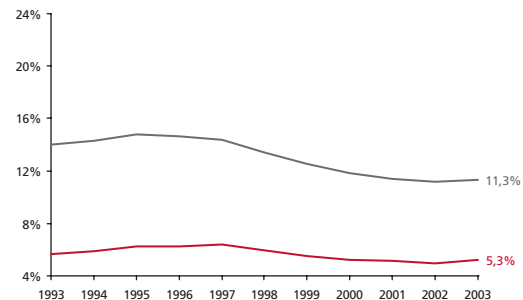
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



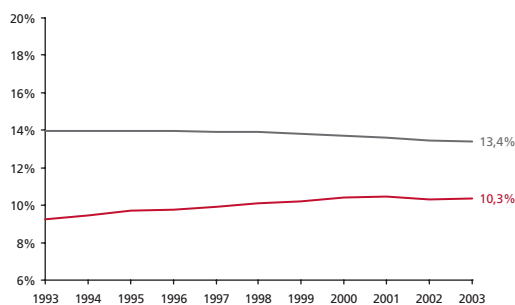
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



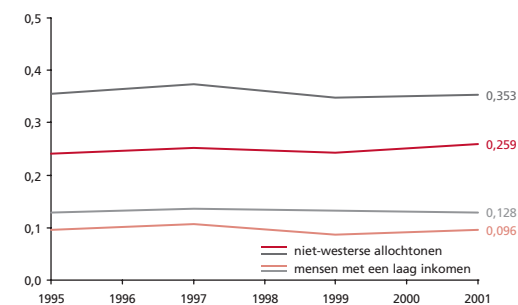
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



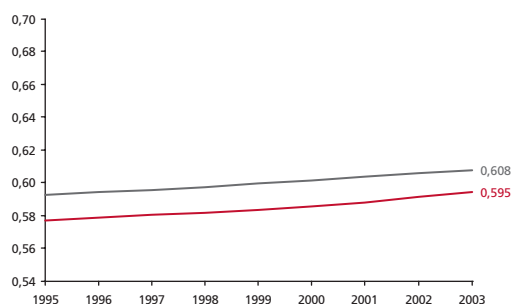
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



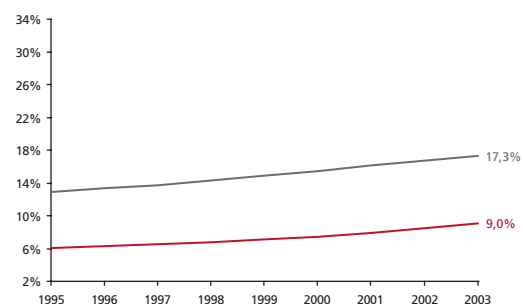
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



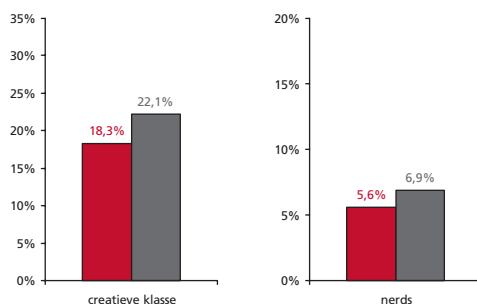
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



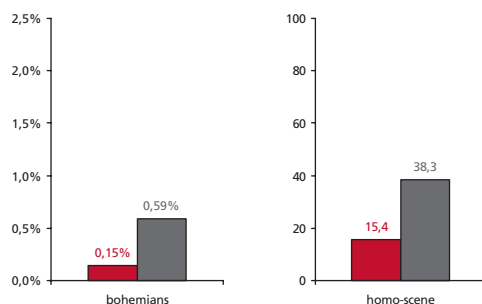
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)

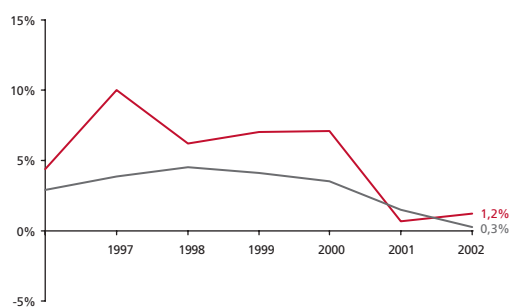


Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Sociaal-economische positie

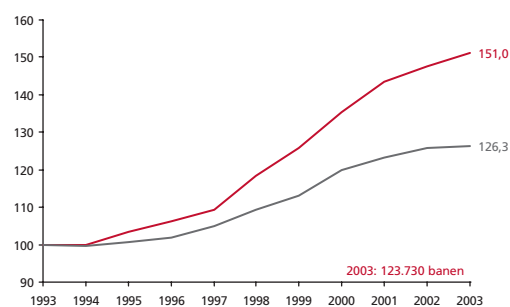
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Haarlemmermeer e.o.



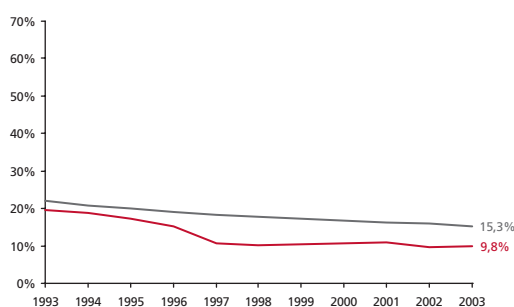
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



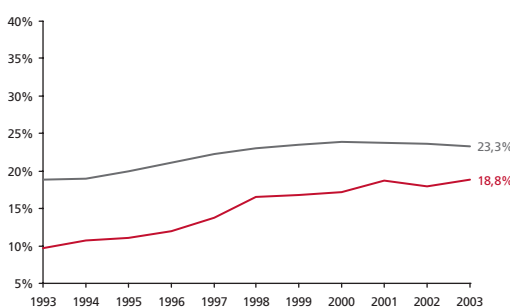
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



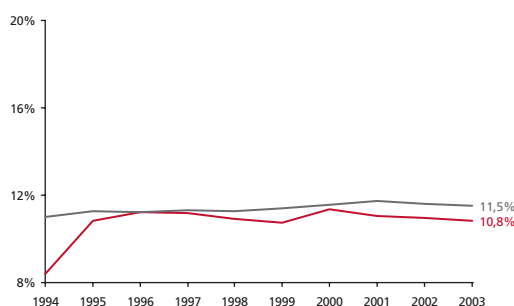
Dienstenector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



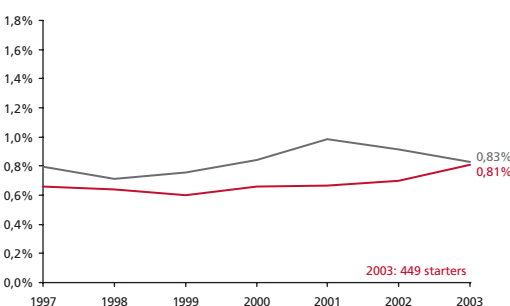
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



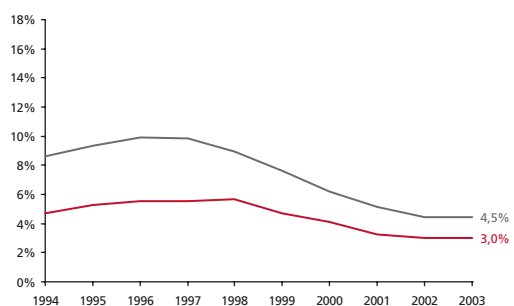
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



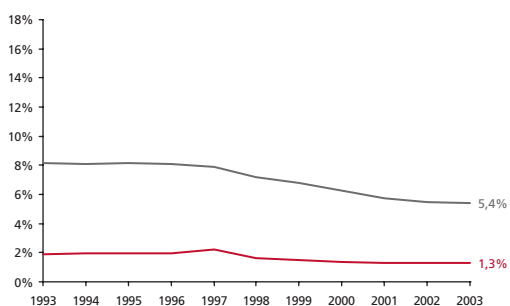
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



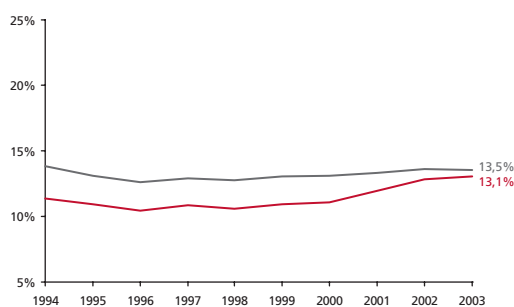
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



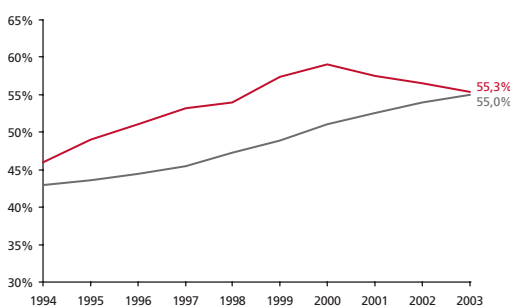
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



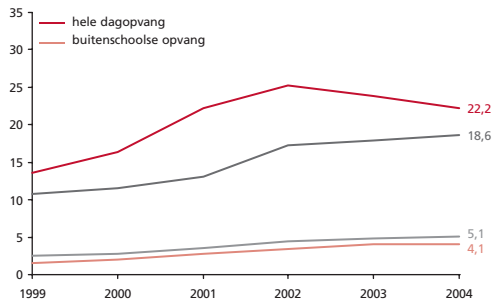
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



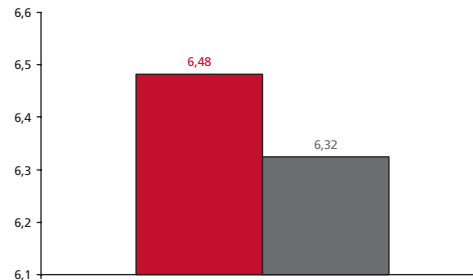
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



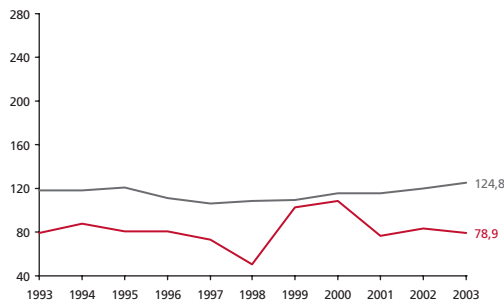
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



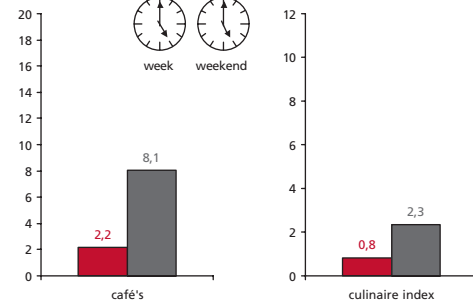
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



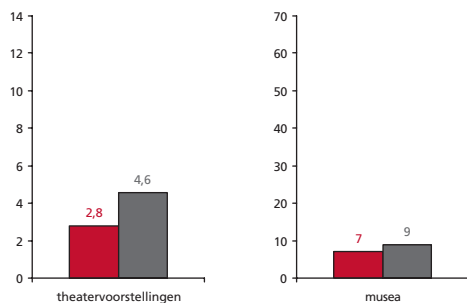
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



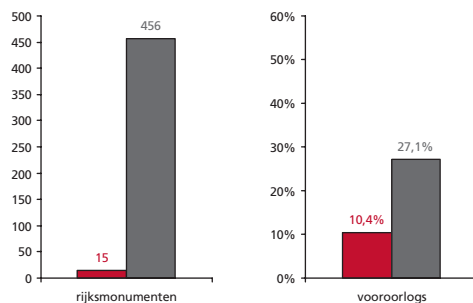
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



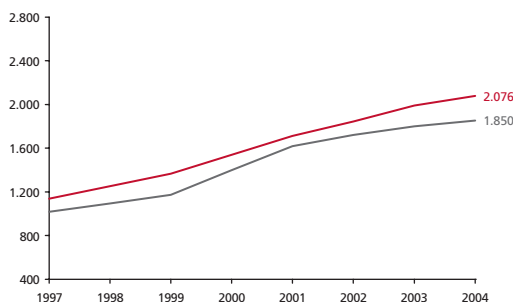
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



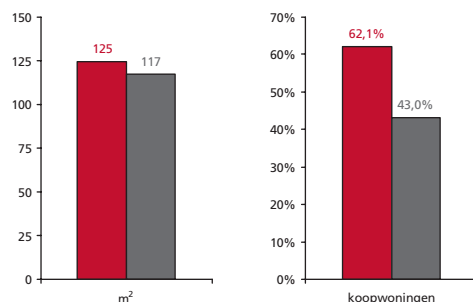
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



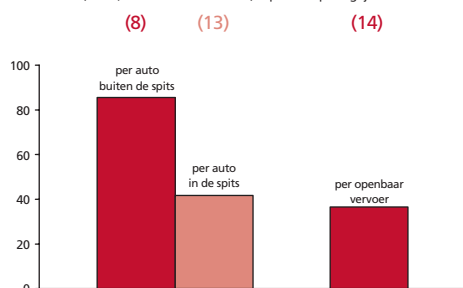
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



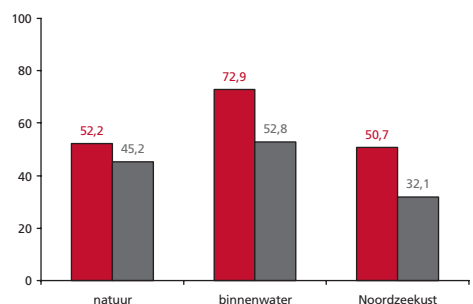
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Heerlen

Met 93.969 inwoners de
28^e gemeente van
Nederland

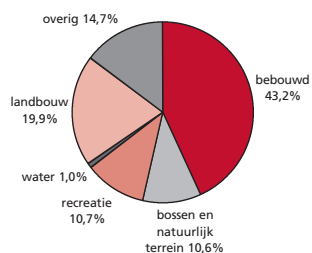
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Heerlen
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 4.550 ha



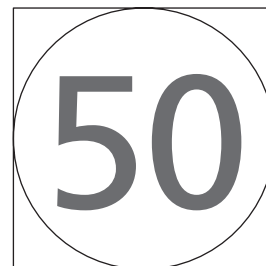
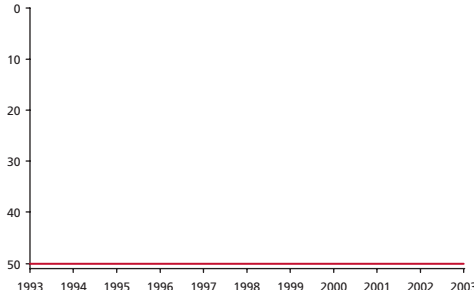
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (46)
cultureel aanbod (29)
aantal misdrijven (38)
percentage koopwoningen (39)
nabijheid natuurgebieden (49)
culinair aanbod (18)
universiteiten (12)
percentage vooroorlogse woningen (29)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (50)



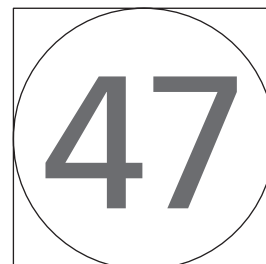
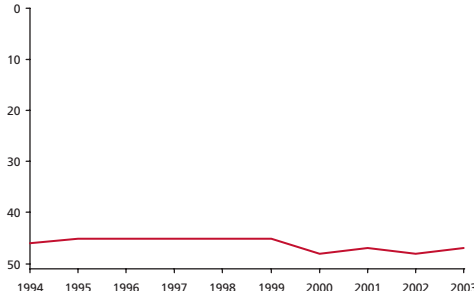
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

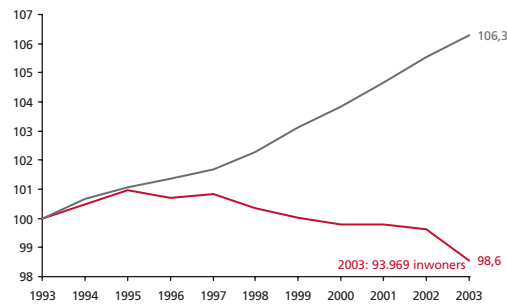
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand (46)
werkloosheid (39)
arbeidsongeschiktheid (50)
armoede (46)
percentage laagopgeleiden (43)
participatie vrouwen (49)
banen (15)
percentage groeisectoren (16)
sociaal-economische index: (47)



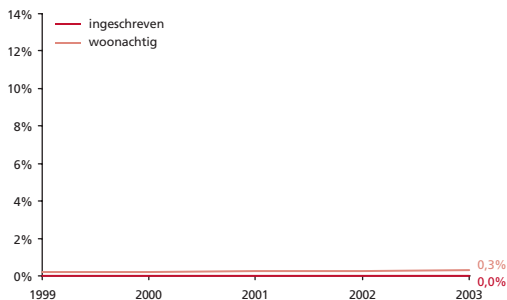
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



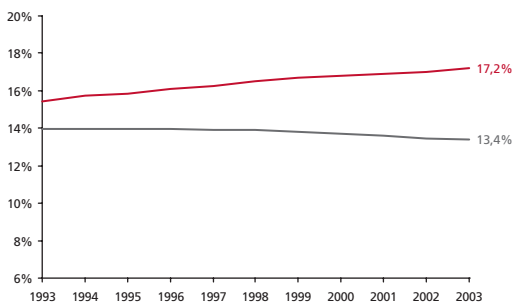
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



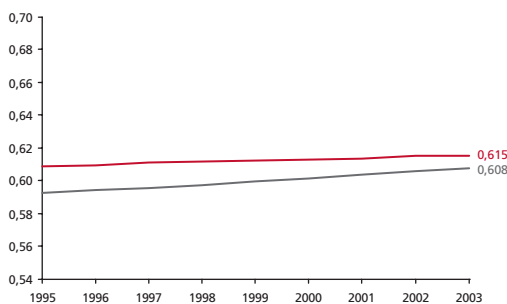
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



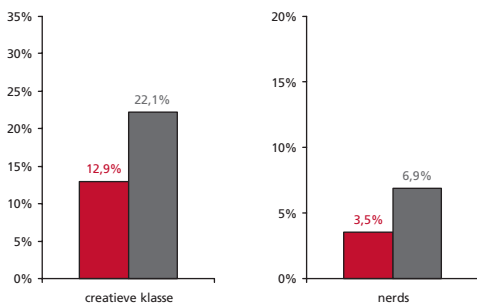
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



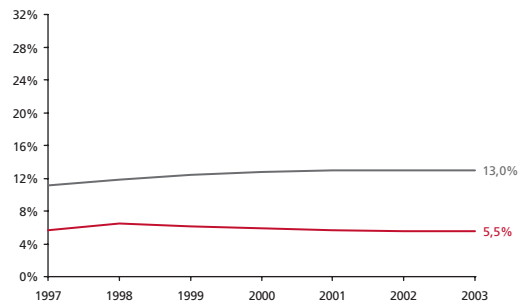
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



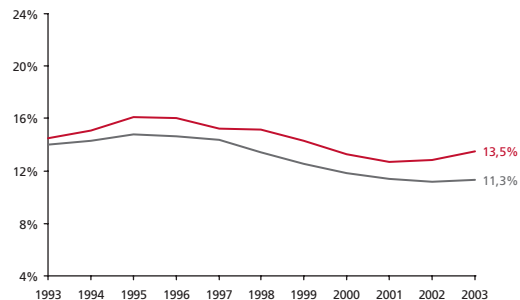
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



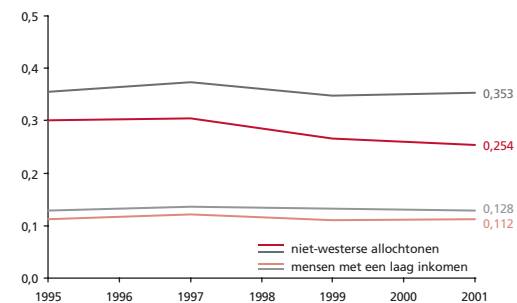
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



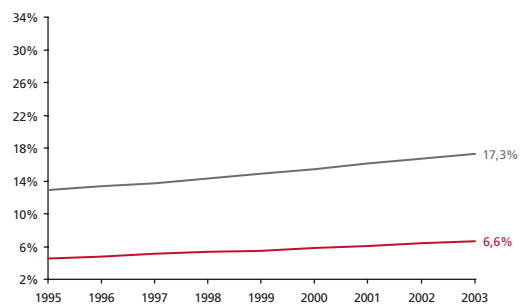
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



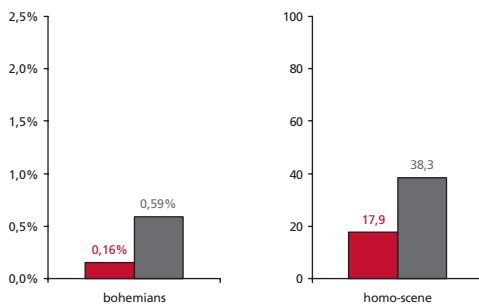
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



Scenes

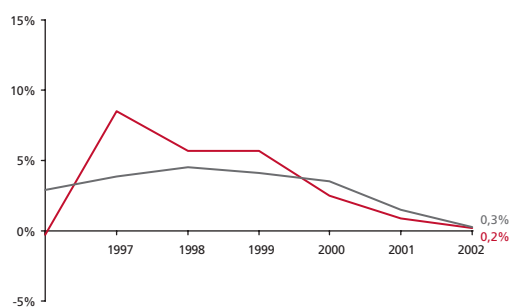
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

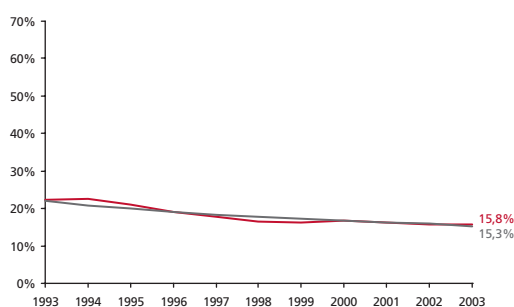
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Zuid-Limburg



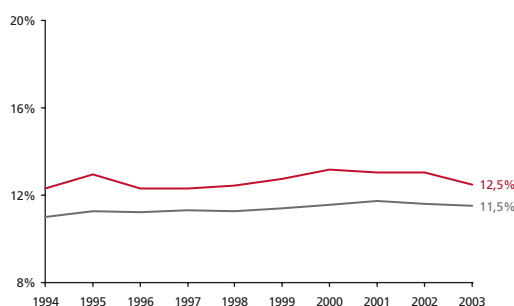
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



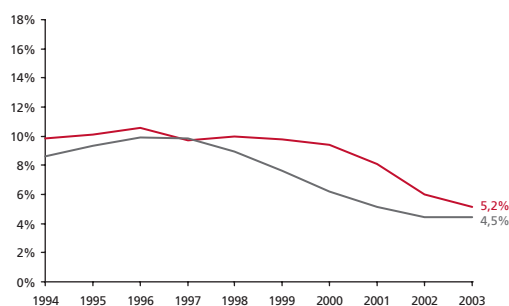
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



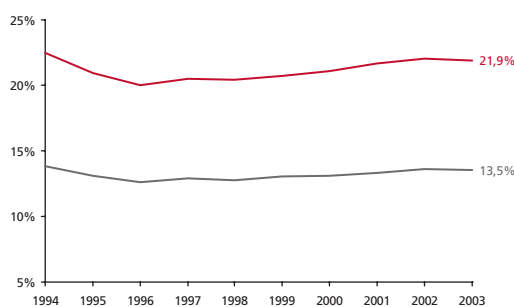
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



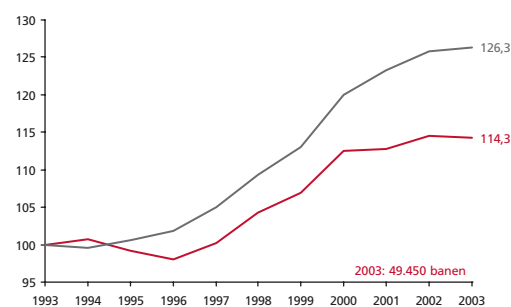
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



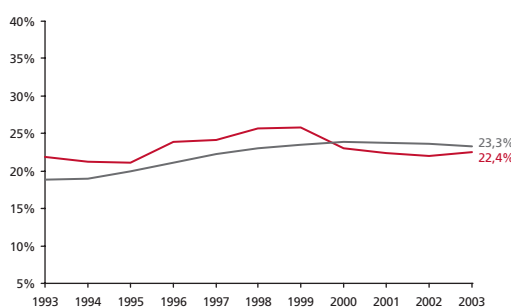
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



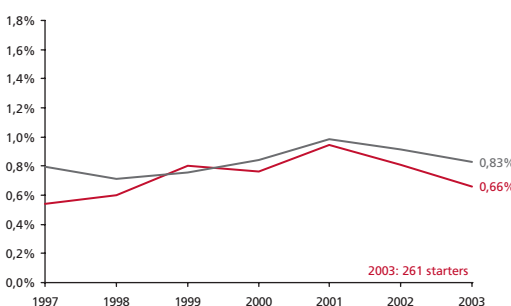
Dienstenector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



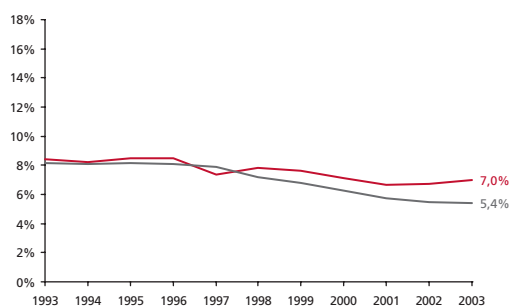
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



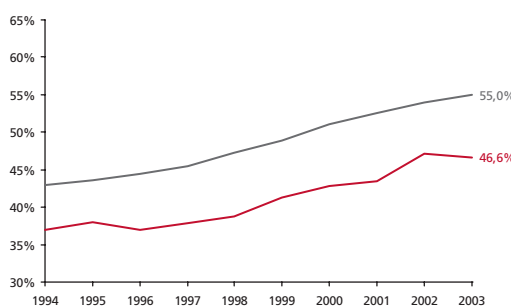
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



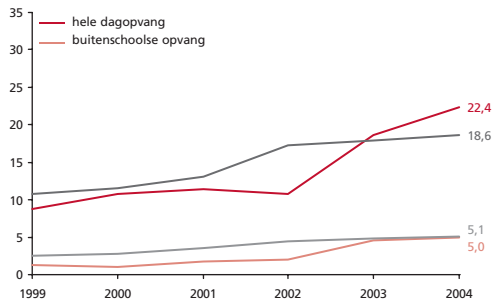
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



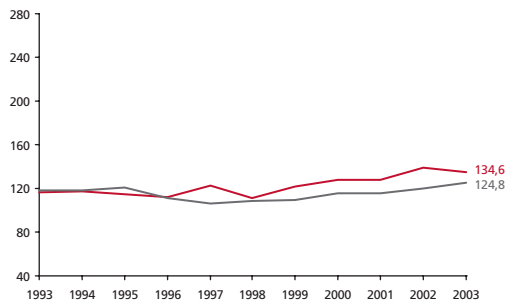
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



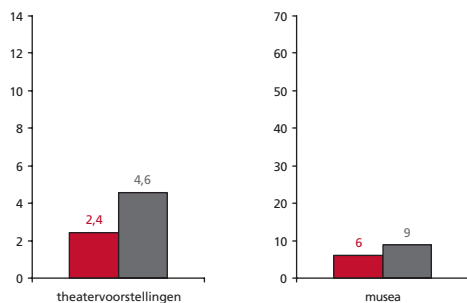
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



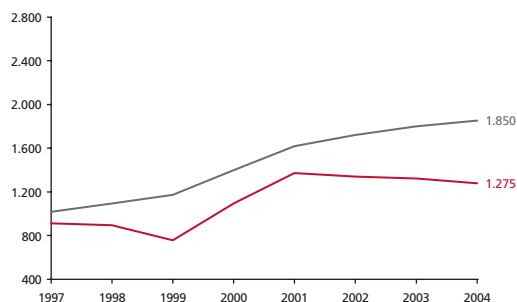
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



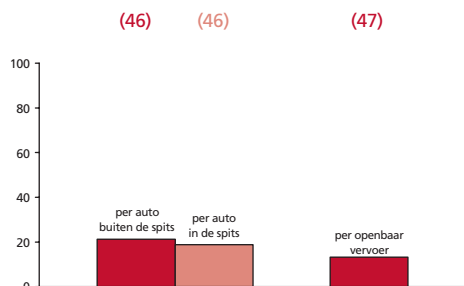
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



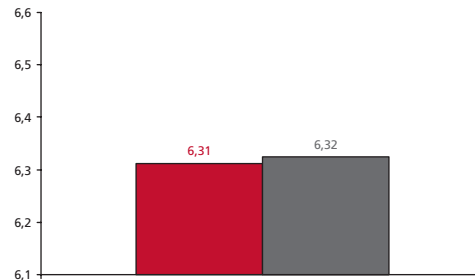
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



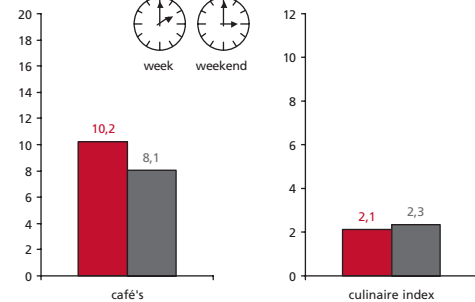
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



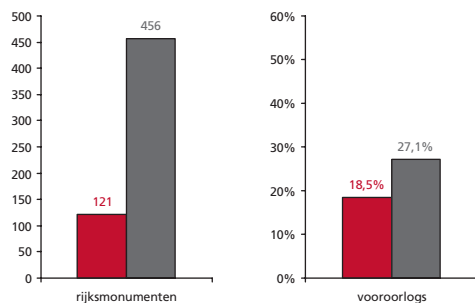
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



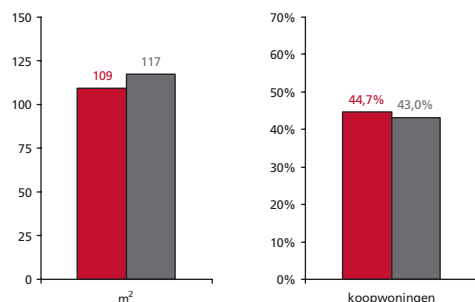
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



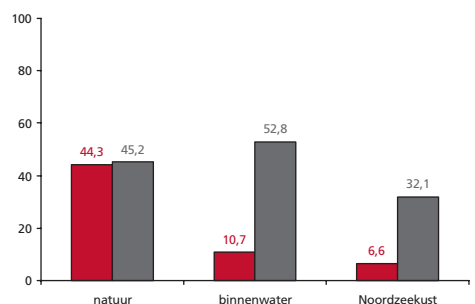
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Helmond

Met 84.233 inwoners de
33^e gemeente van
Nederland

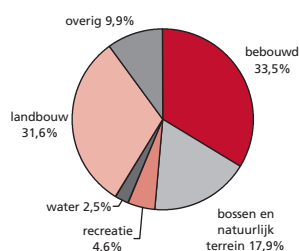
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Helmond
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 5.456 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

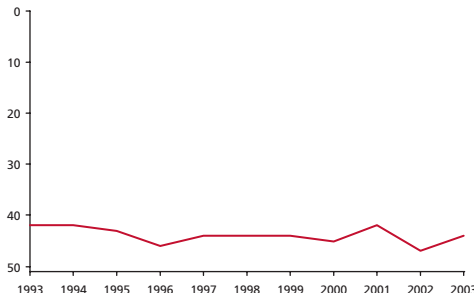
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(29)
(48)
(35)
(26)
(36)
(45)
(12)
(41)
(44)



44

Sociaal-economische index

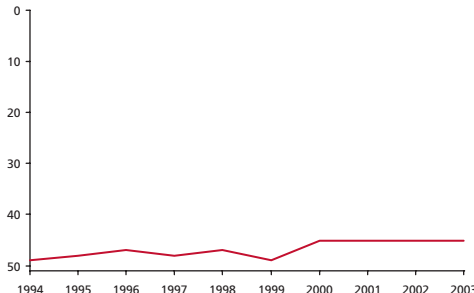
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

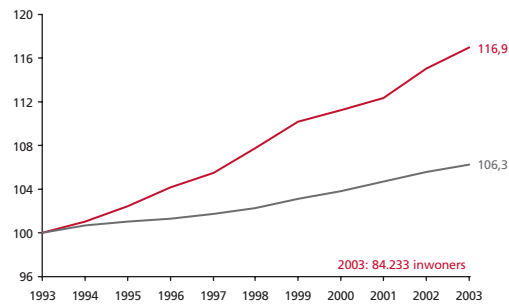
(32)
(35)
(38)
(36)
(42)
(42)
(35)
(31)
(45)



45

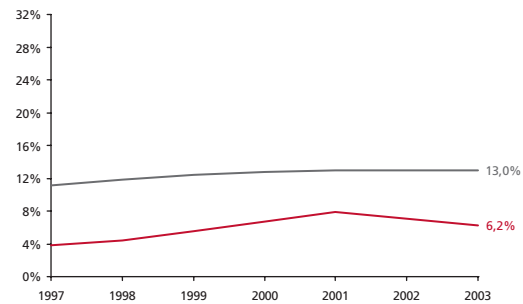
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



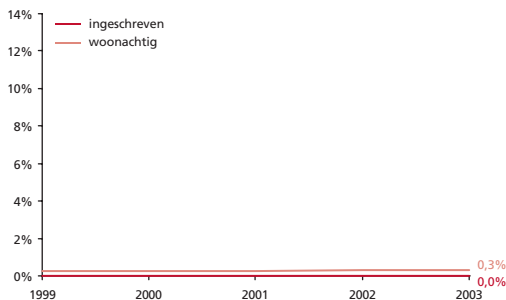
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



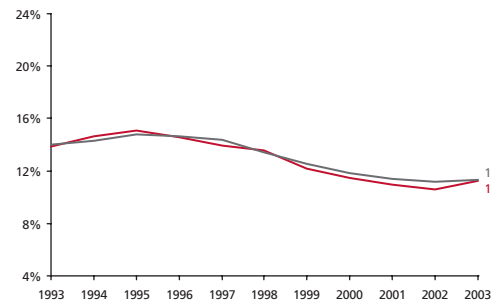
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



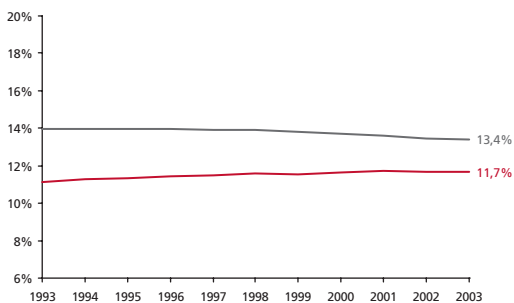
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



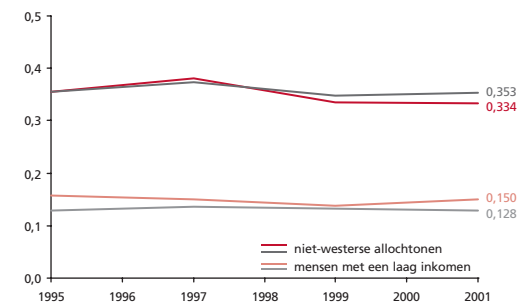
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



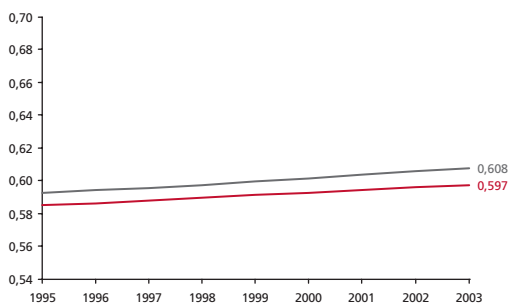
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



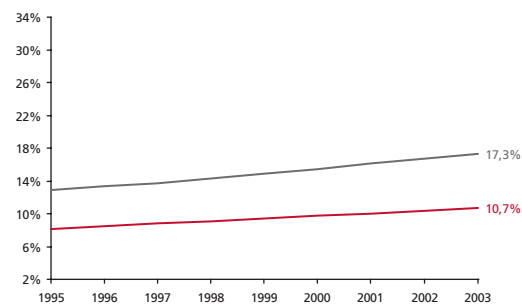
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



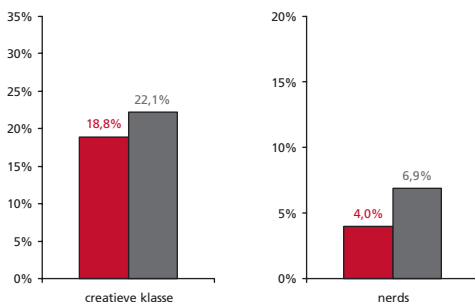
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



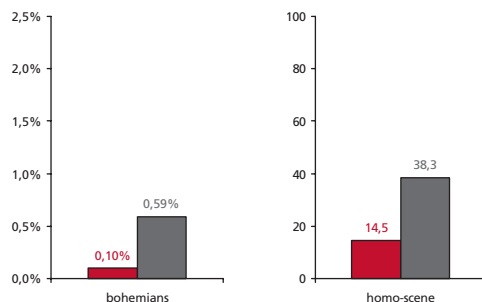
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

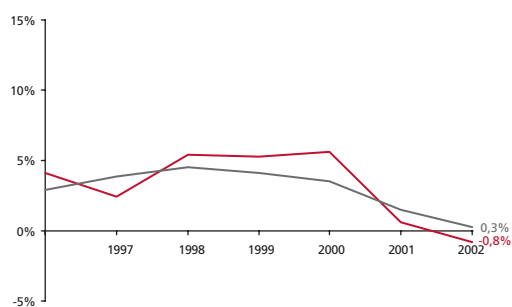
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

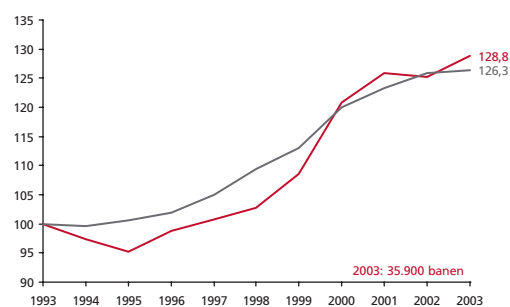
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Zuidoost-Noord-Brabant



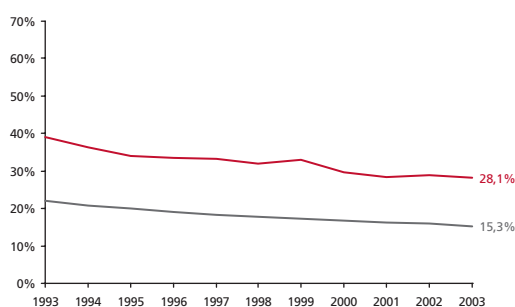
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



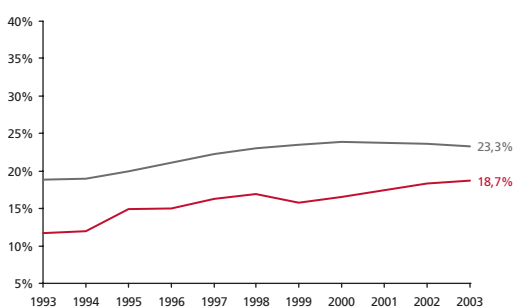
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



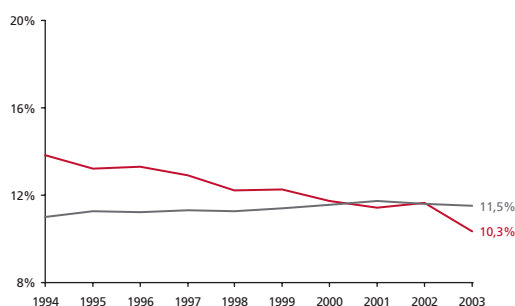
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



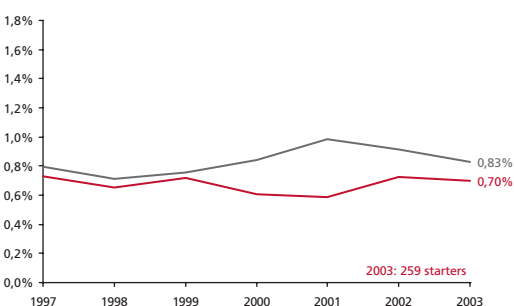
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



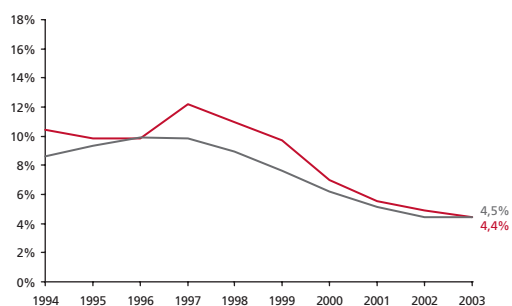
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



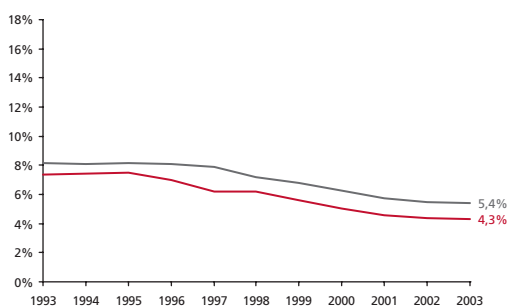
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



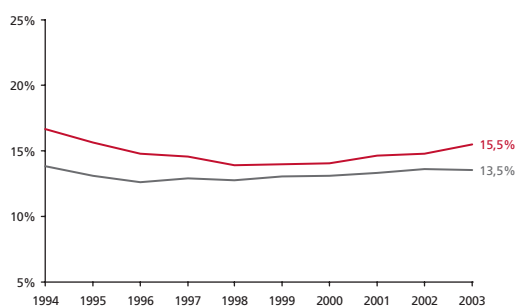
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



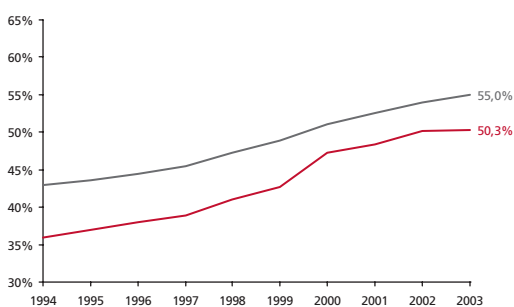
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



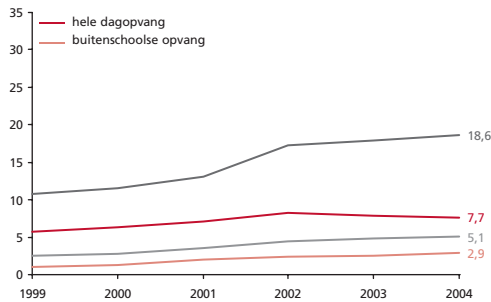
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



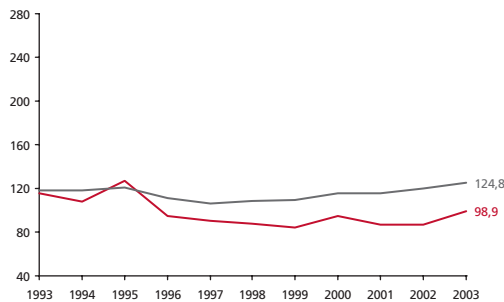
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



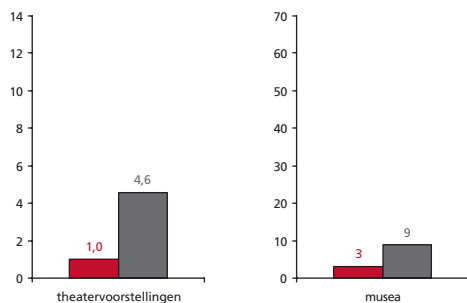
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



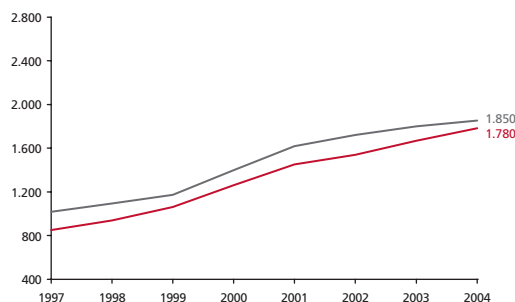
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



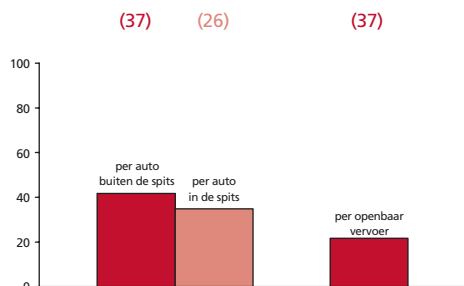
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



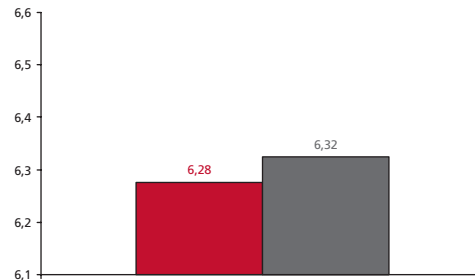
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



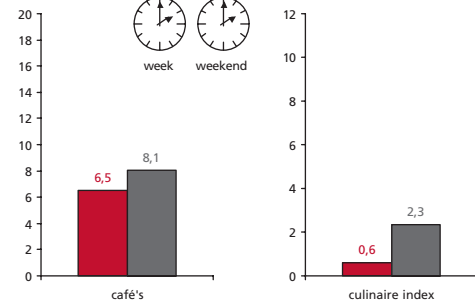
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



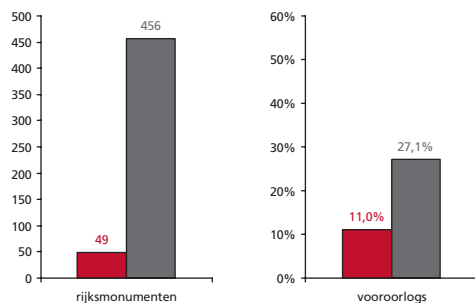
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



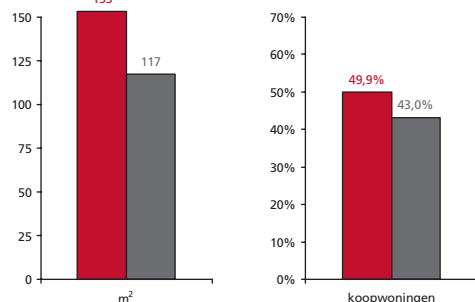
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



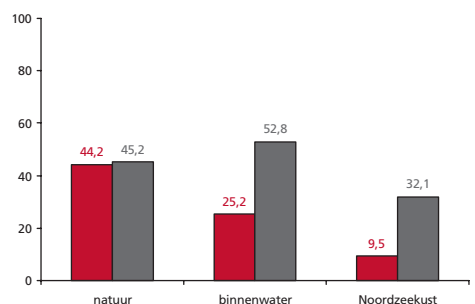
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Hengelo (O.)

Met 80.962 inwoners de
35^e gemeente van
Nederland

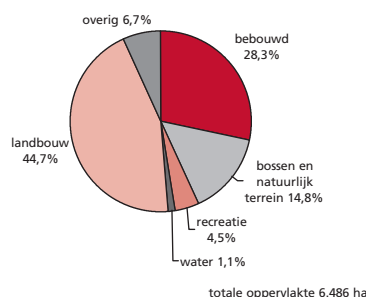
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Hengelo (O.)
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



Woon-aantrekkelijkheidsindex

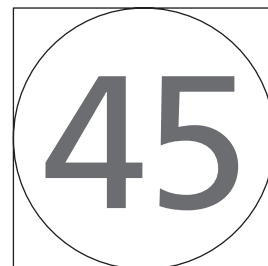
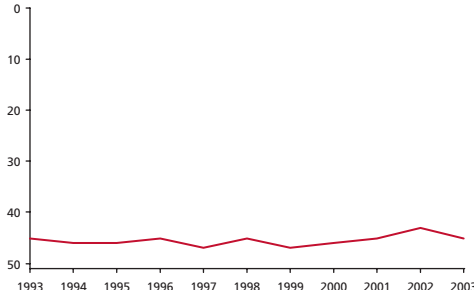
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(43)
(44)
(6)
(18)
(45)
(48)
(12)
(21)
(45)



Sociaal-economische index

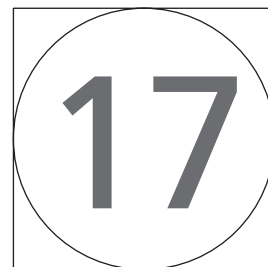
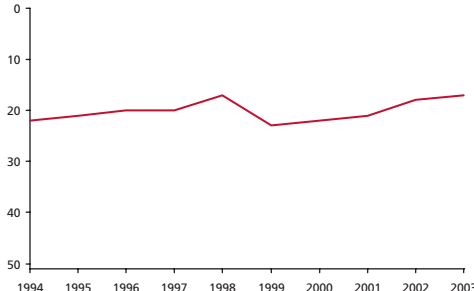
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

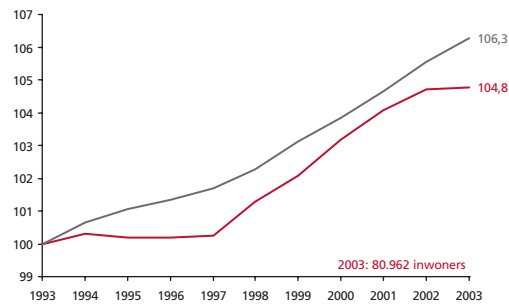
bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

(21)
(21)
(22)
(15)
(6)
(23)
(28)
(35)
(17)



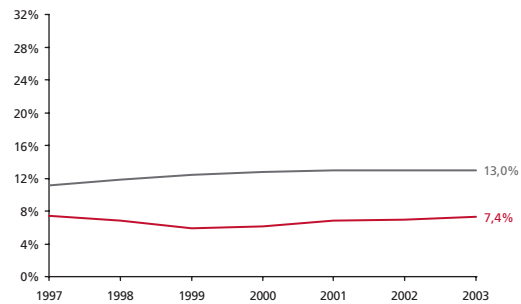
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



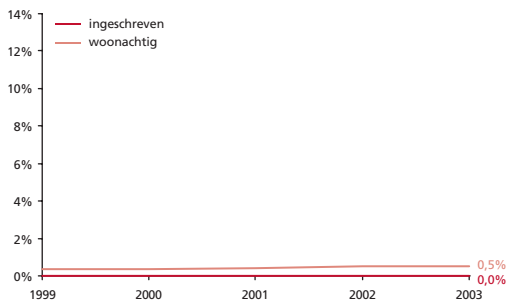
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



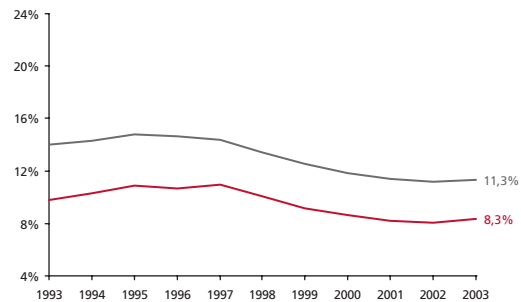
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



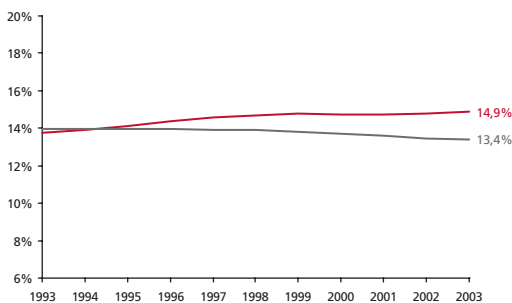
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



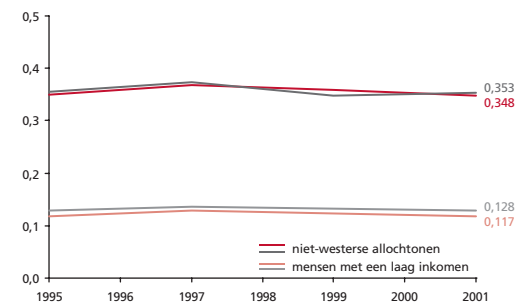
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



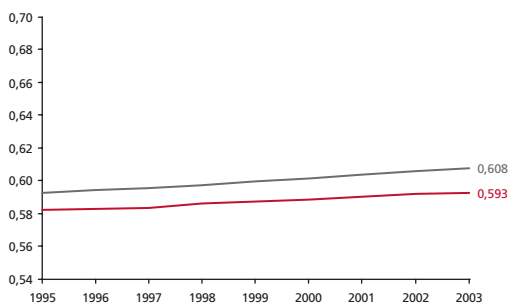
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



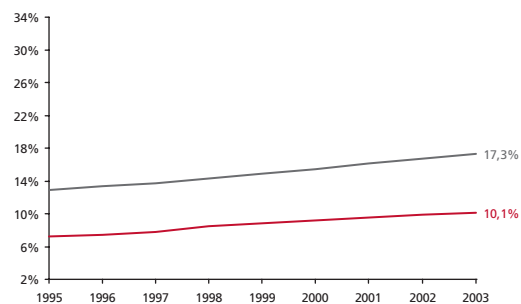
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



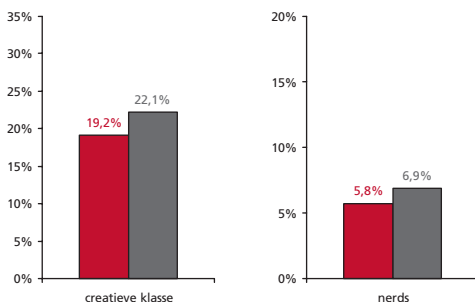
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



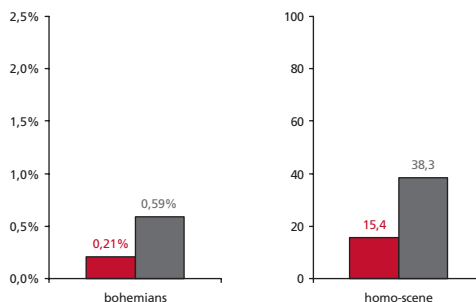
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

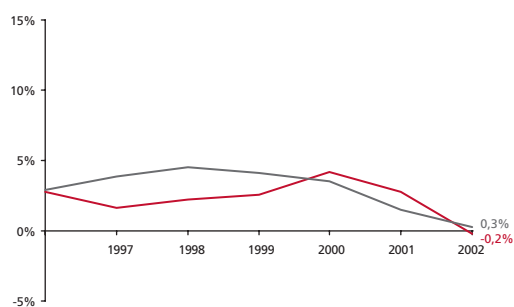
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

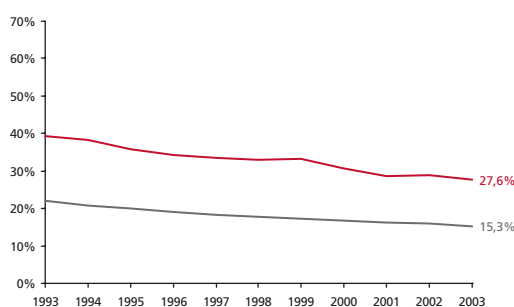
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Twente



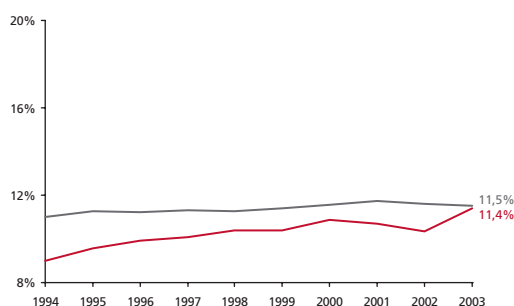
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



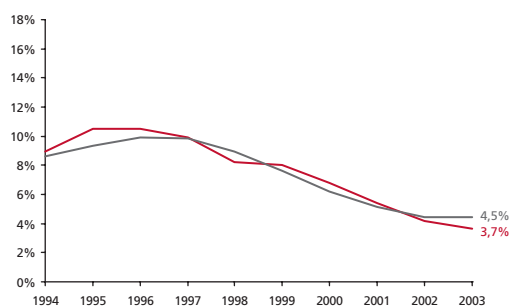
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



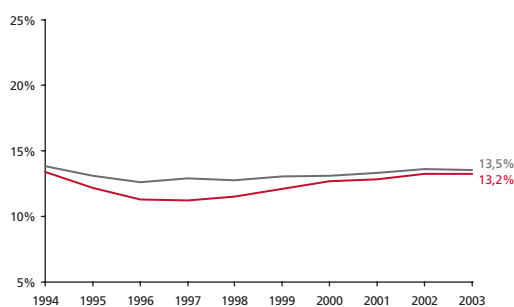
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



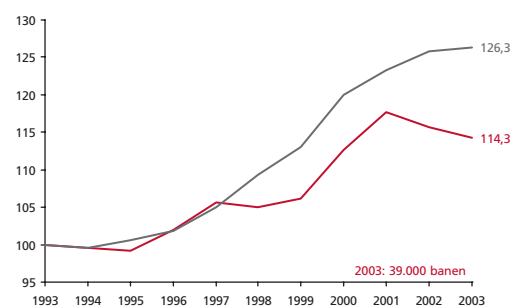
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



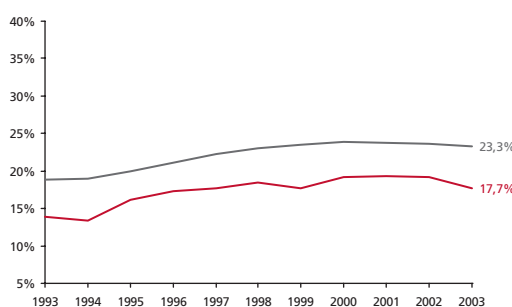
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



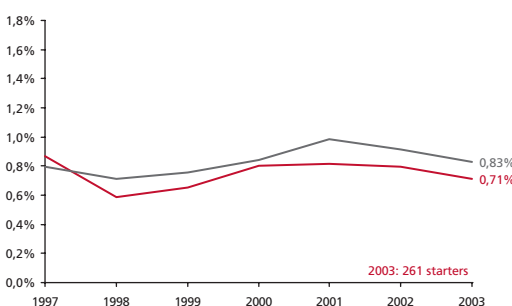
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



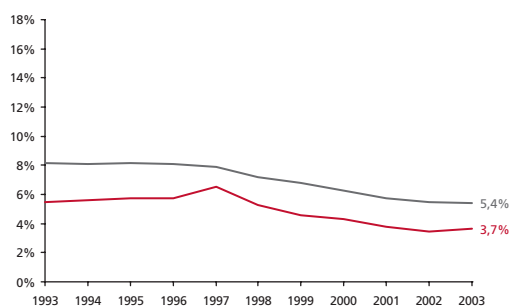
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



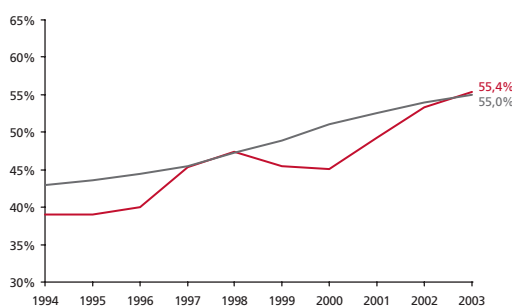
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



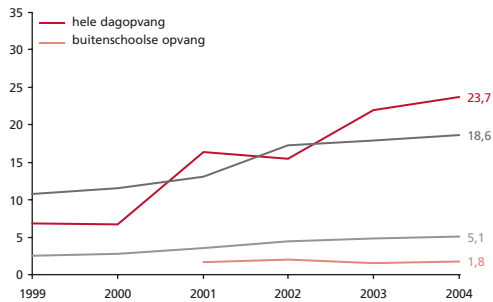
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



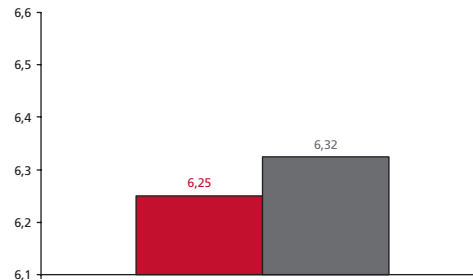
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



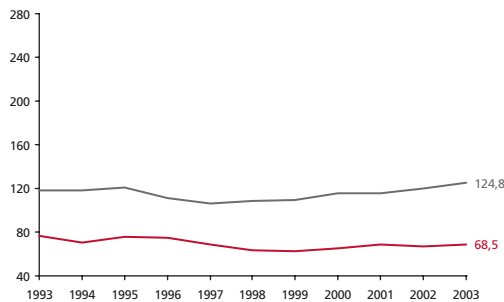
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



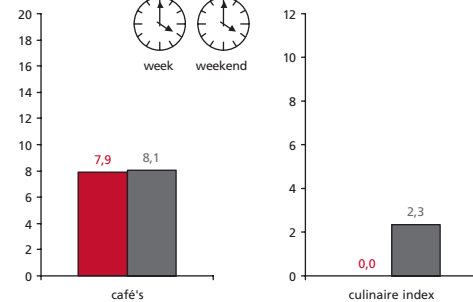
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



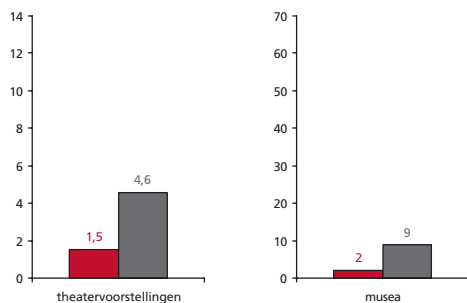
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



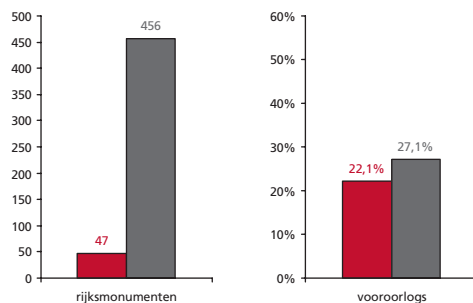
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



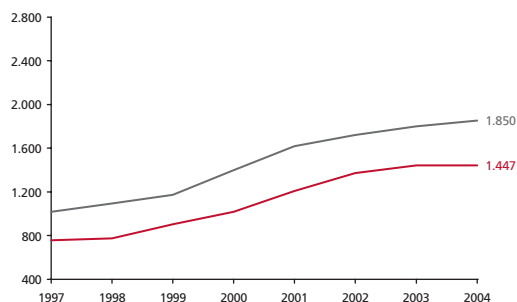
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



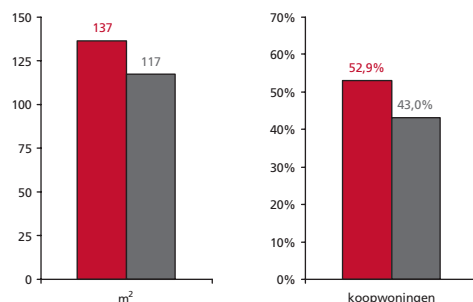
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



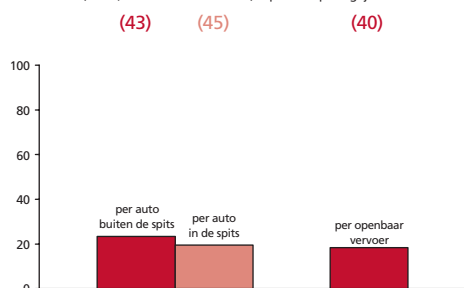
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



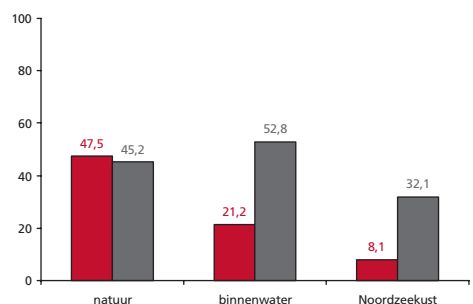
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingeng
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

's-Hertogenbosch

Met 132.501 inwoners de
16^e gemeente van
Nederland

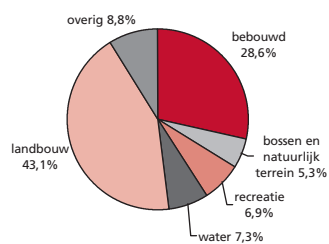
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ 's Hertogenbosch
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 9.126 ha



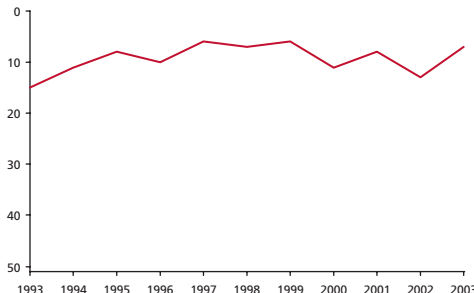
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

bereikbaarheid	(18)
cultureel aanbod	(3)
aantal misdrijven	(39)
percentage koopwoningen	(27)
nabijheid natuurgebieden	(10)
culinair aanbod	(8)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(39)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(7)

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



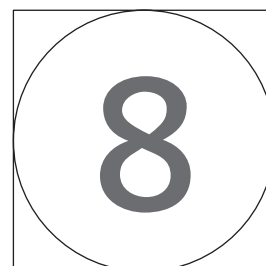
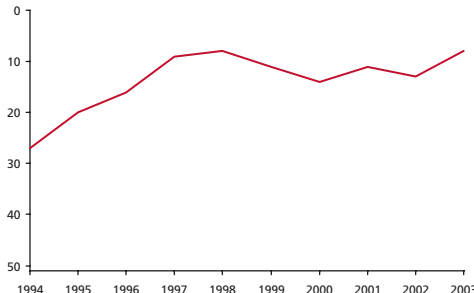
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

bijstand	(23)
werkloosheid	(25)
arbeidsongeschiktheid	(25)
armoede	(21)
percentage laagopgeleiden	(17)
participatie vrouwen	(19)
banen	(5)
percentage groeisectoren	(7)
sociaal-economische index:	(8)

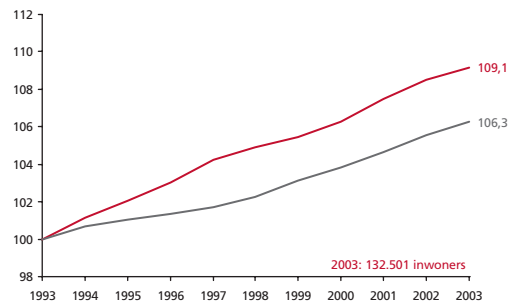
Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



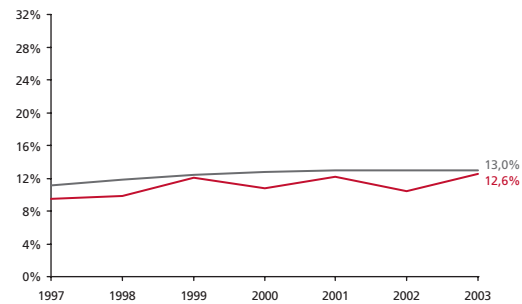
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



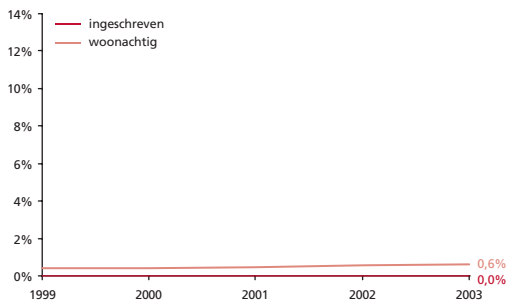
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



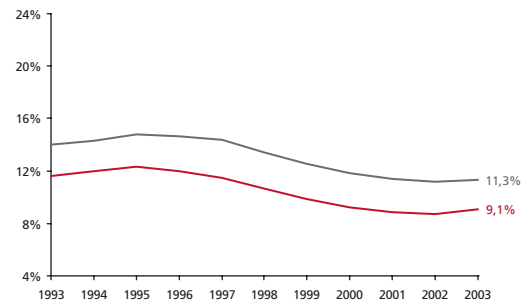
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



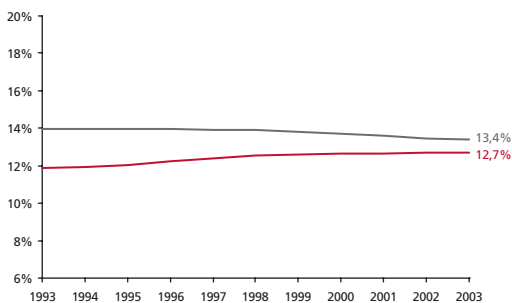
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



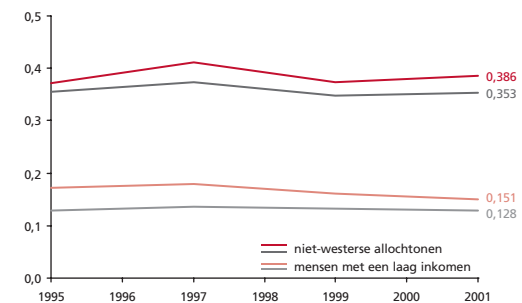
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



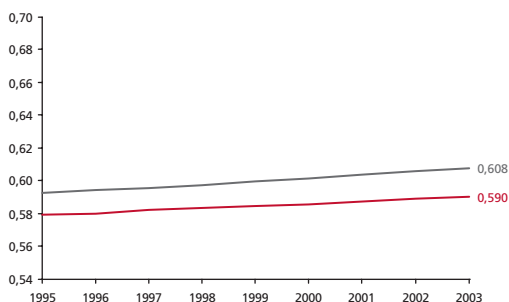
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



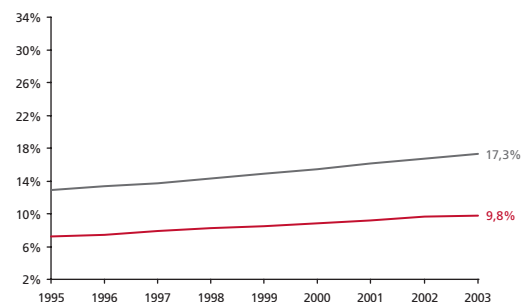
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingsamenstelling o.b.v. etnische afkomst



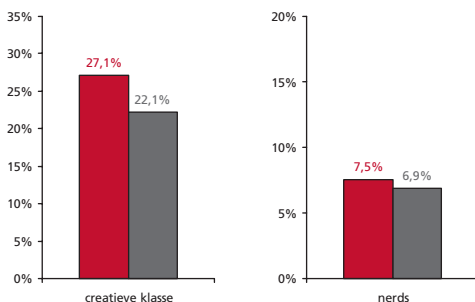
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



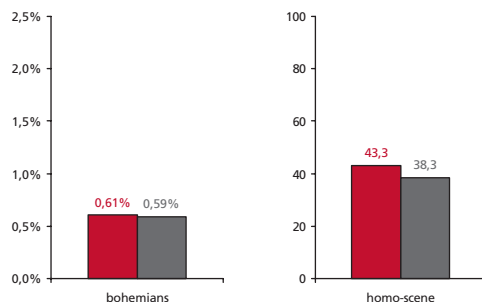
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

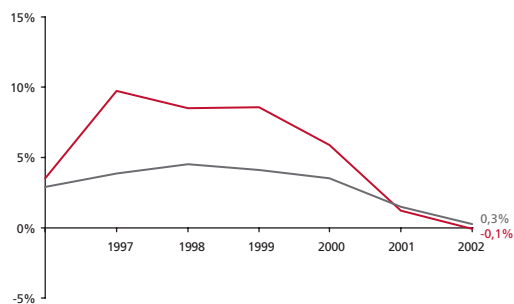
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

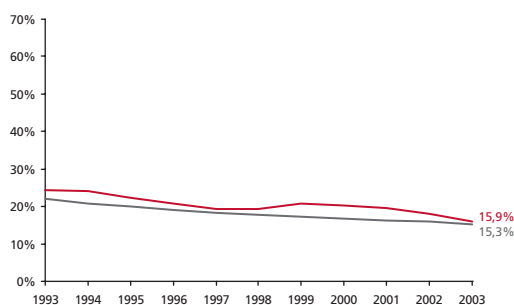
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Stadsgewest 's-Hertogenbosch



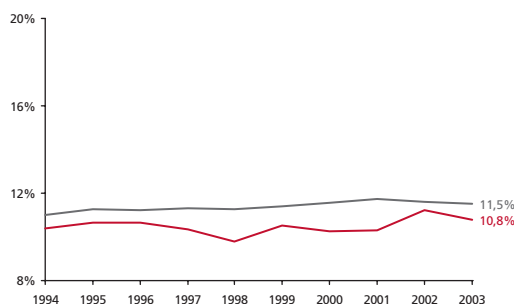
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



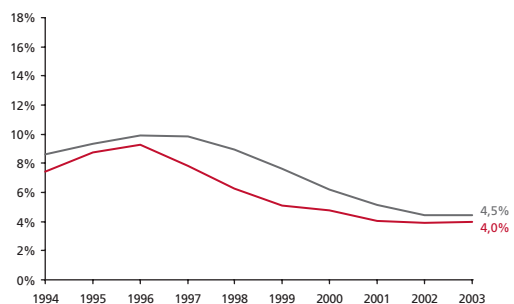
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



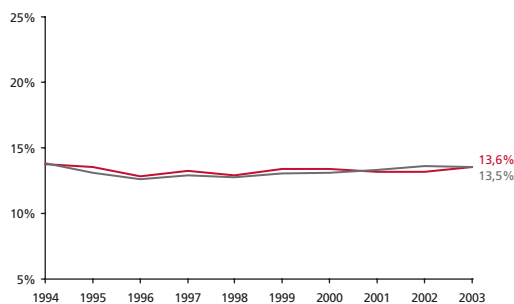
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



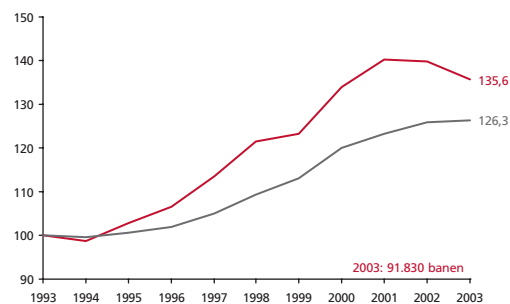
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



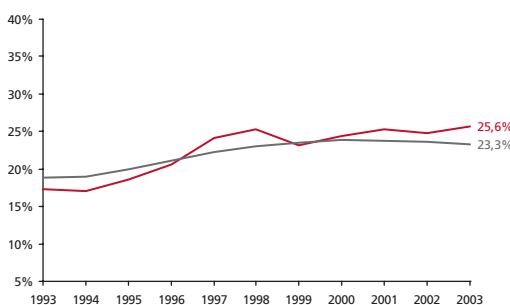
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



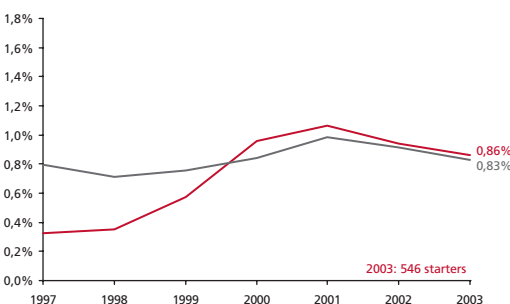
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



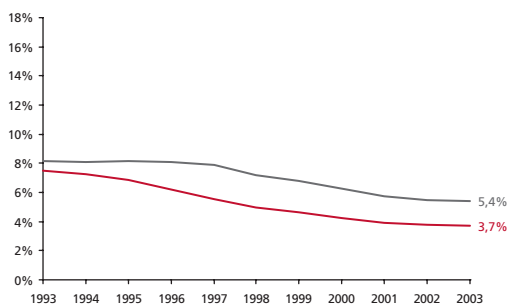
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



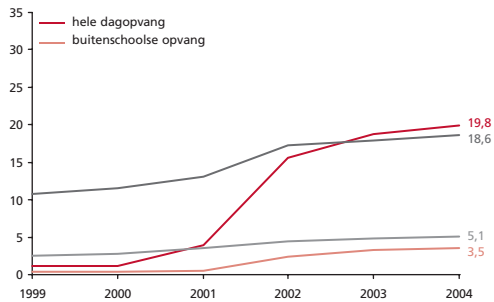
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



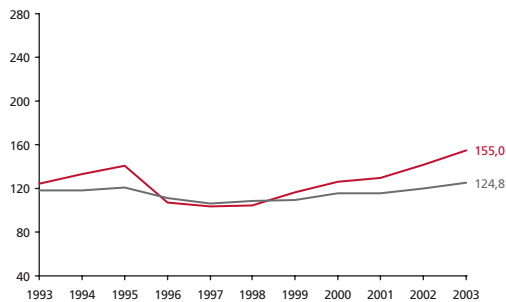
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



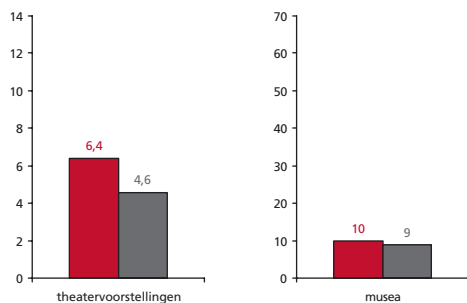
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



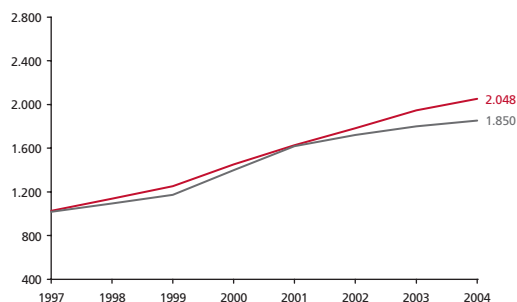
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



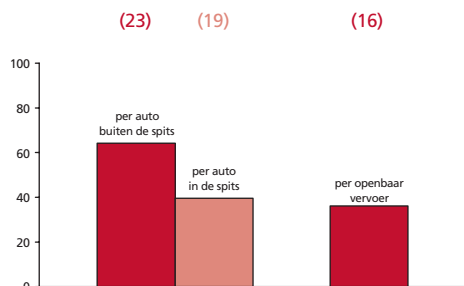
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



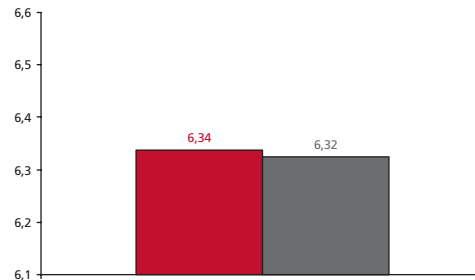
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



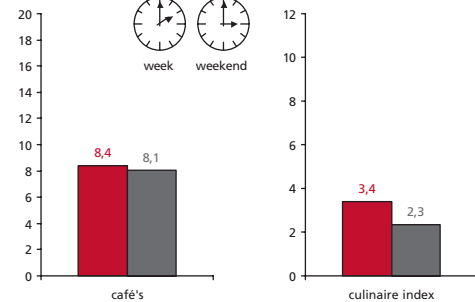
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



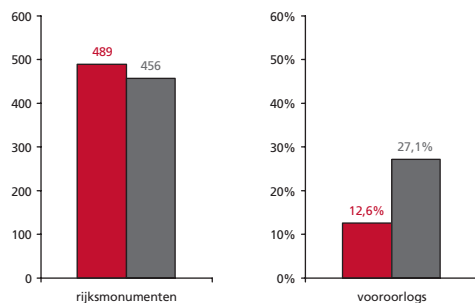
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



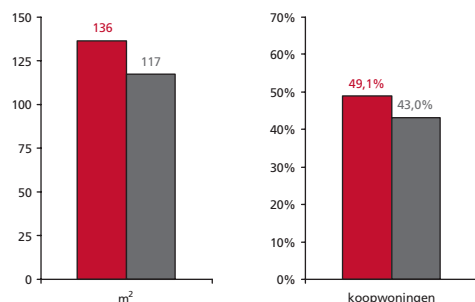
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



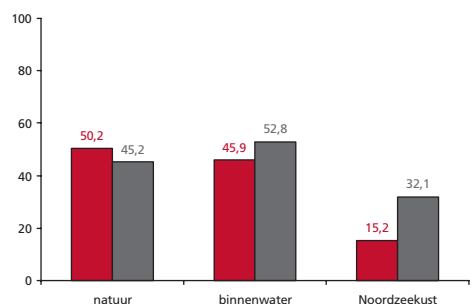
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Hilversum

Met 83.306 inwoners de
34^e gemeente van
Nederland

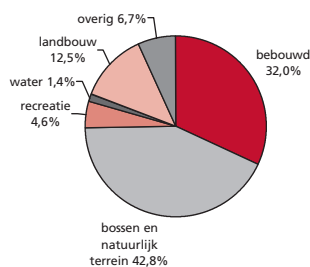
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Hilversum
- gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 4.624 ha



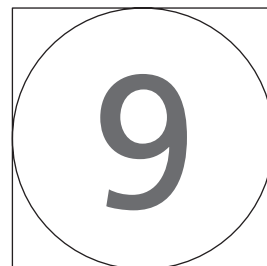
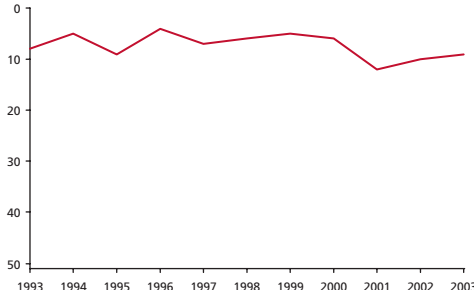
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

bereikbaarheid	(21)
cultureel aanbod	(34)
aantal misdrijven	(11)
percentage koopwoningen	(14)
nabijheid natuurgebieden	(7)
culinair aanbod	(12)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(3)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(9)

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



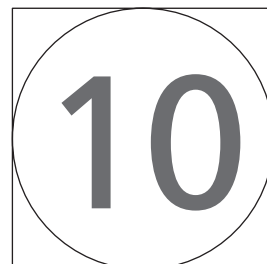
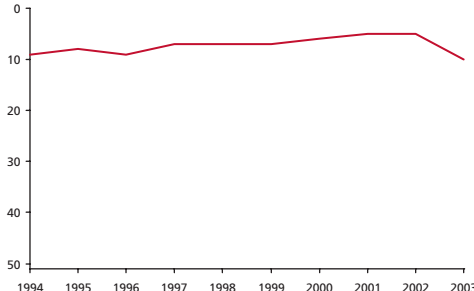
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

bijstand	(7)
werkloosheid	(12)
arbeidsongeschiktheid	(35)
armoede	(9)
percentage laagopgeleiden	(15)
participatie vrouwen	(40)
banen	(6)
percentage groeisectoren	(23)
sociaal-economische index:	(10)

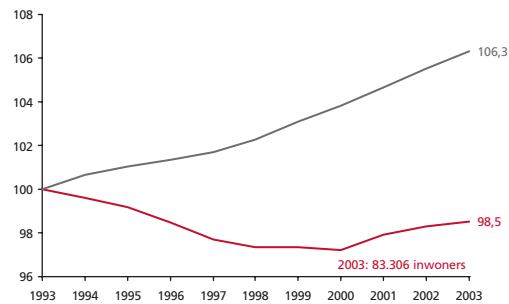
Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



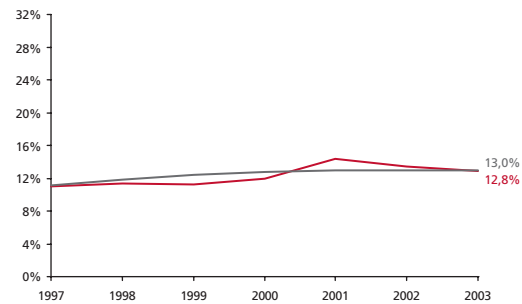
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



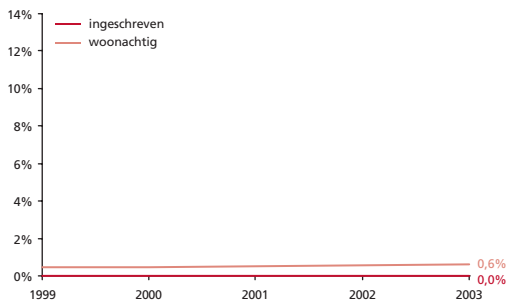
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



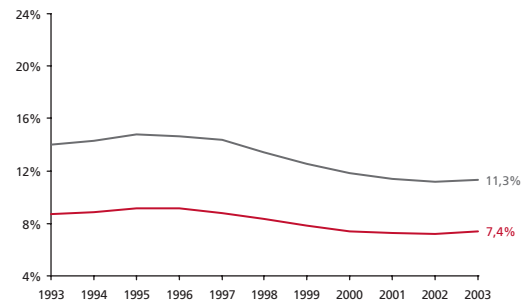
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



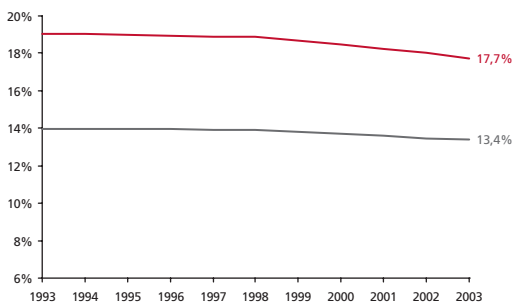
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



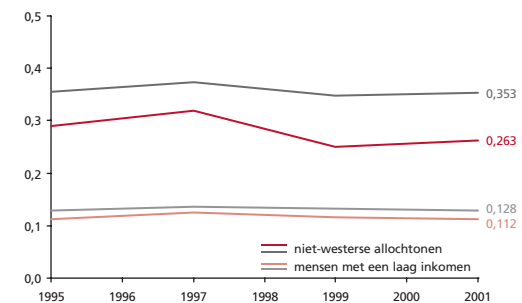
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



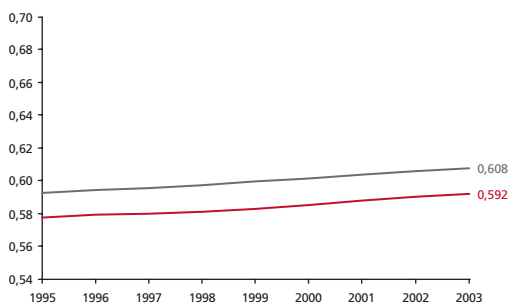
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



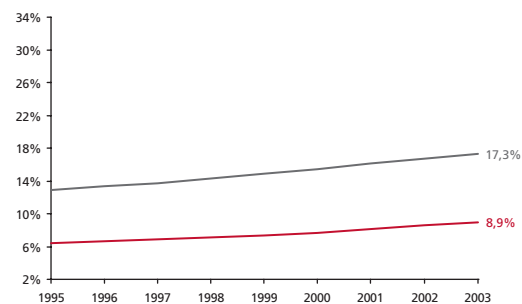
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingsamenstelling o.b.v. etnische afkomst



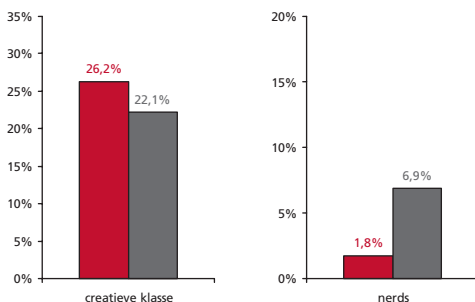
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



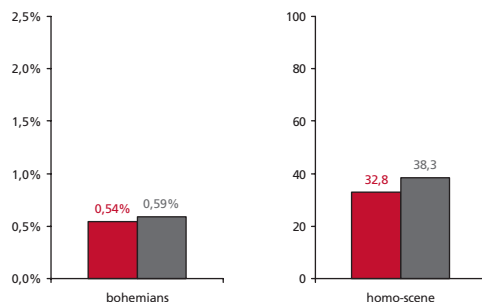
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

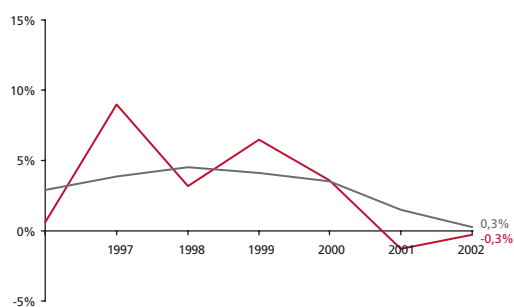
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

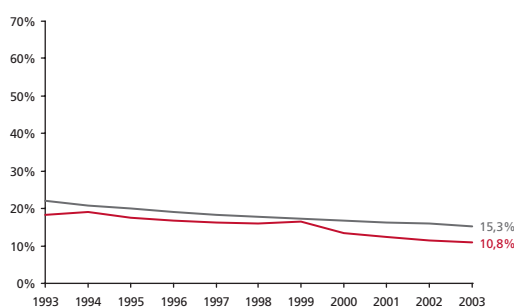
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Het Gooi en Vechtstreek



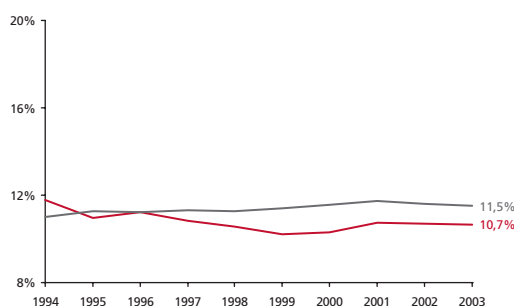
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



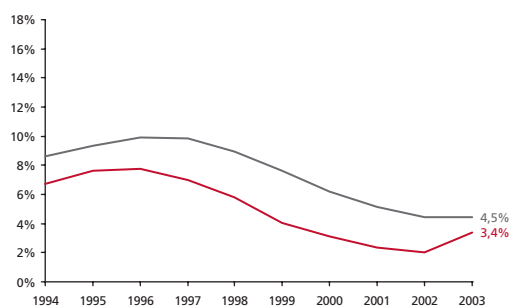
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



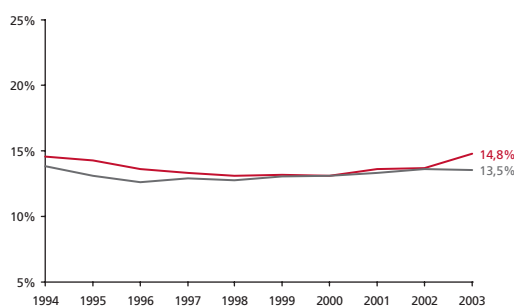
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



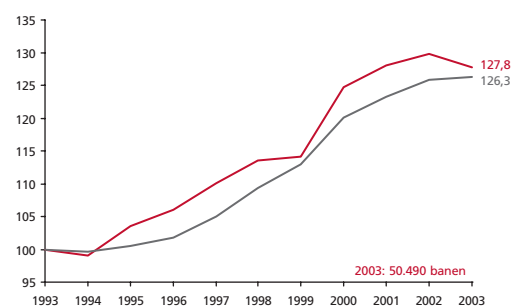
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



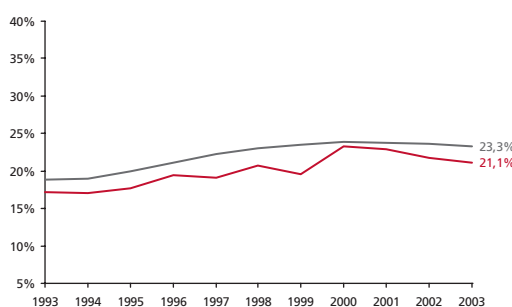
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



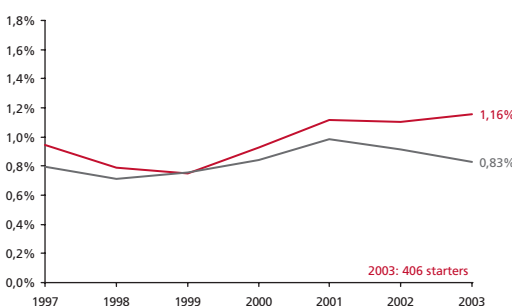
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



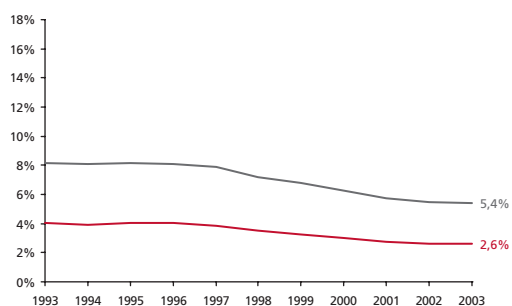
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



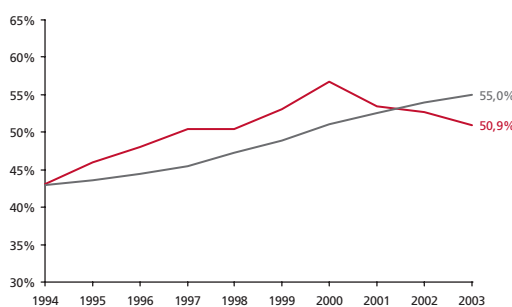
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



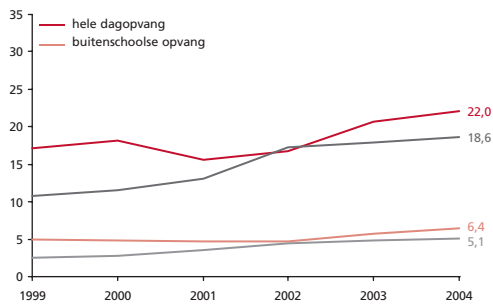
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



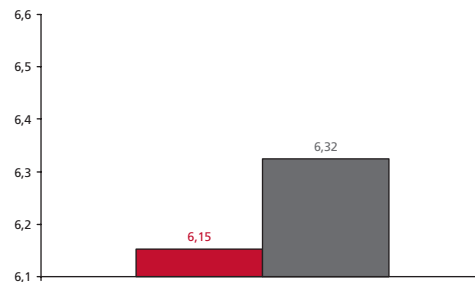
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



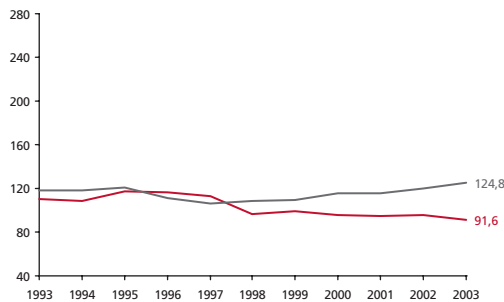
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



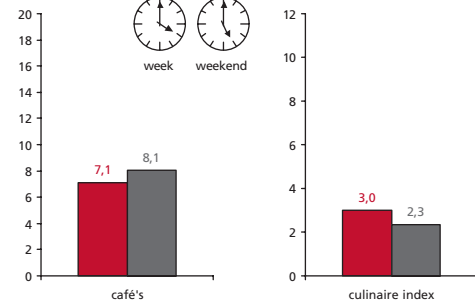
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



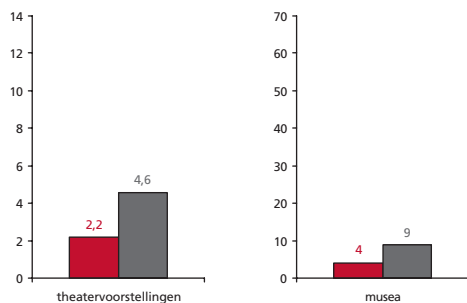
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



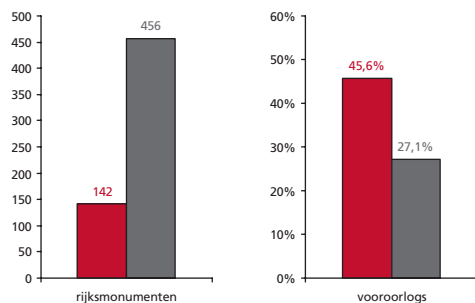
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



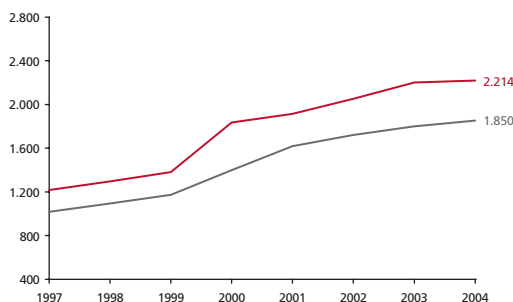
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



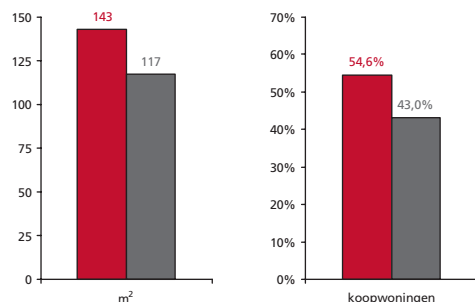
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



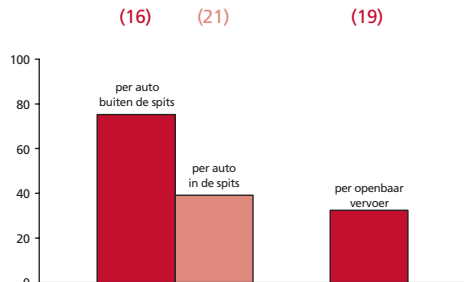
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



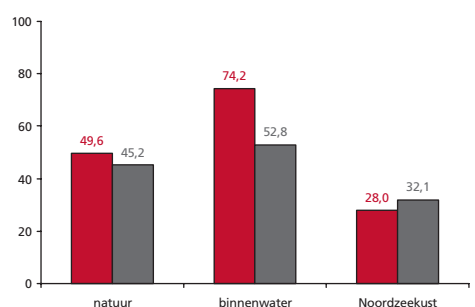
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Hoorn

Met 67.515 inwoners de
49^e gemeente van
Nederland

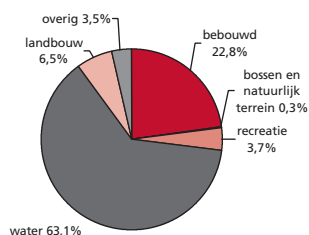
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Hoorn
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 5.217 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

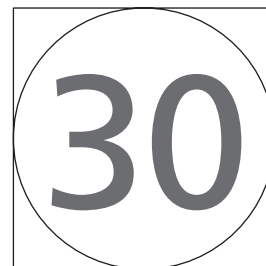
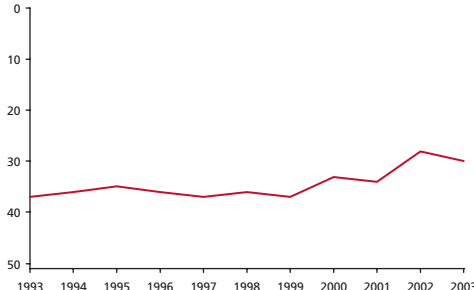
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(40)
(20)
(14)
(7)
(28)
(4)
(12)
(40)
(30)



Sociaal-economische index

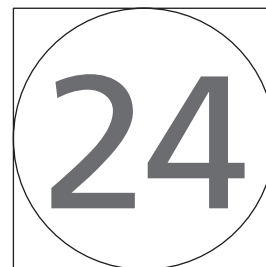
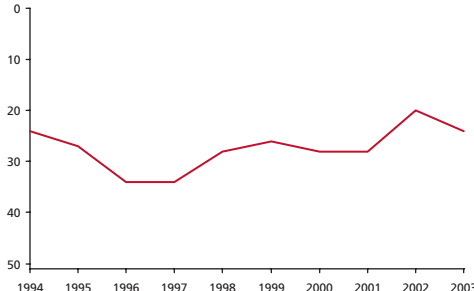
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

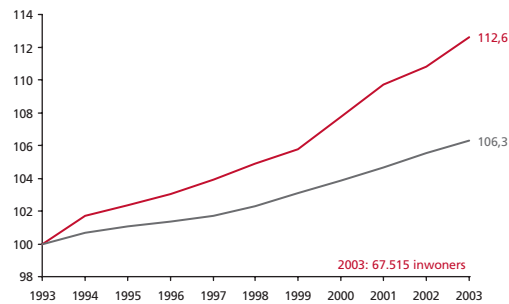
bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

(10)
(15)
(40)
(24)
(13)
(22)
(42)
(37)
(24)



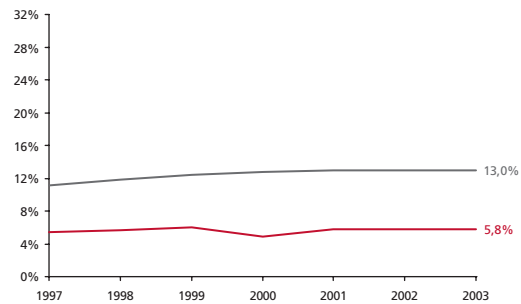
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



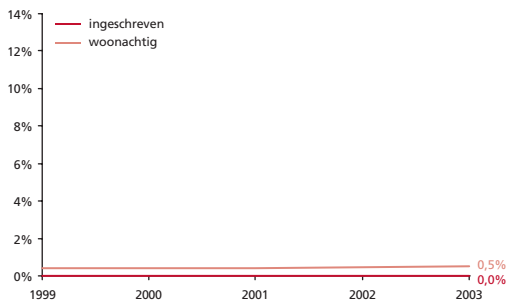
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



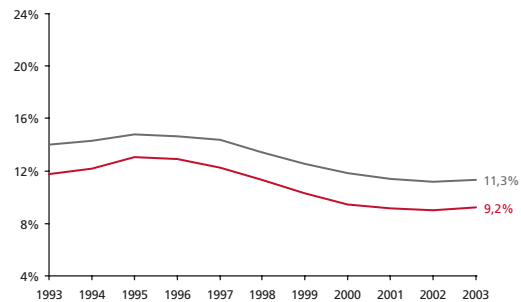
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



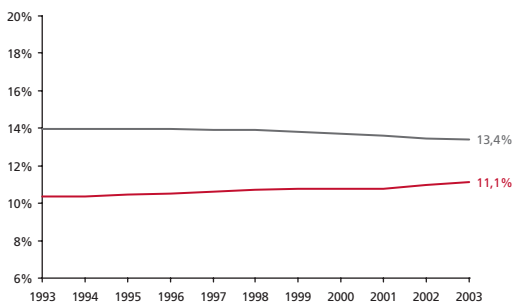
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



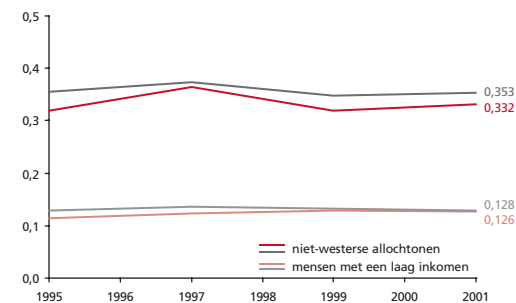
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



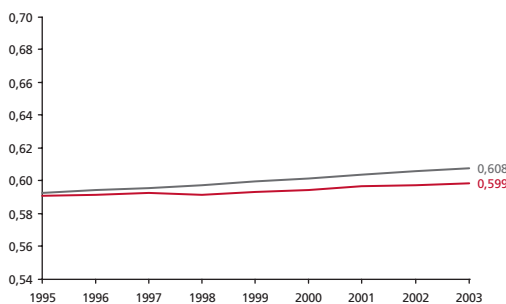
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



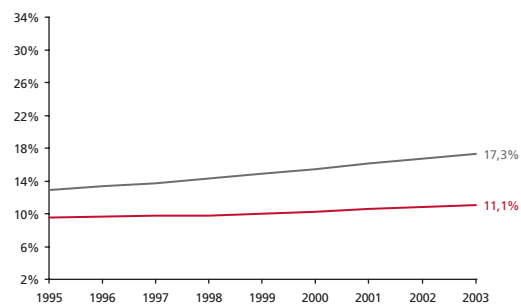
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



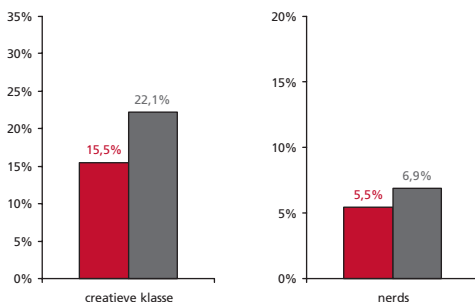
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



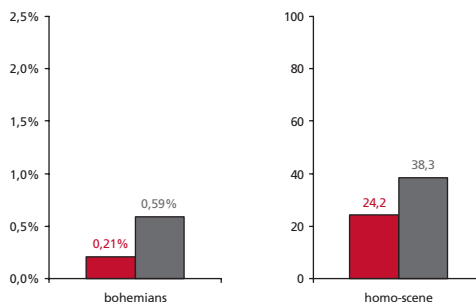
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

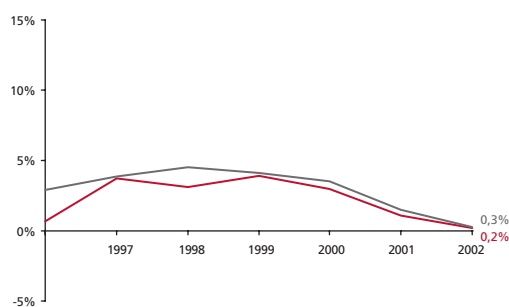
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

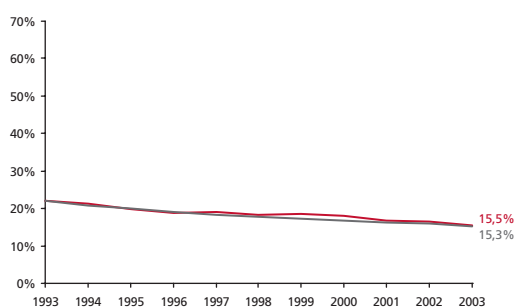
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Kop van Noord-Holland



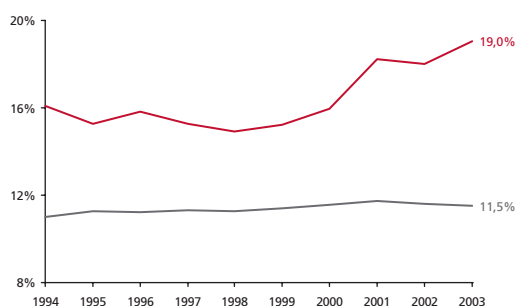
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



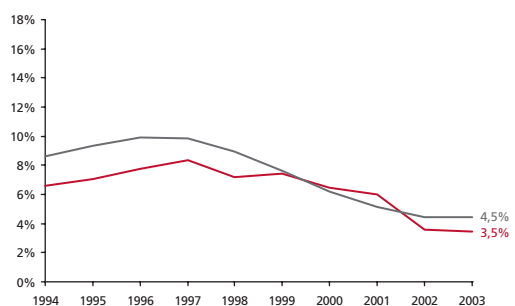
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



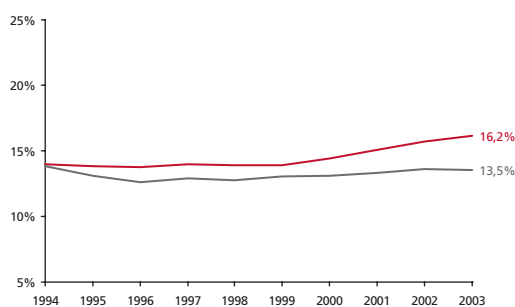
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



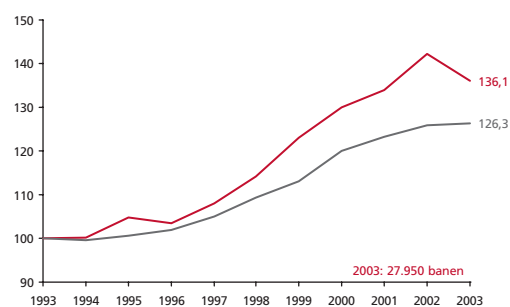
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



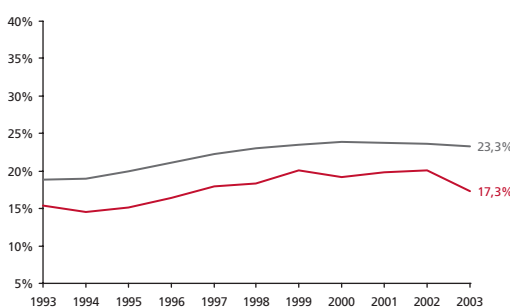
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



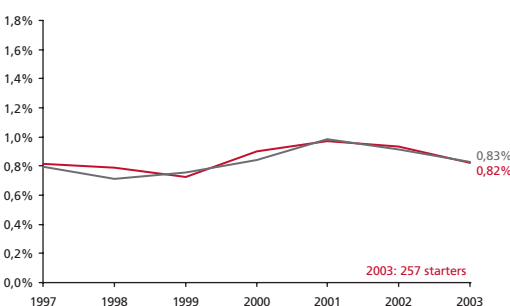
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



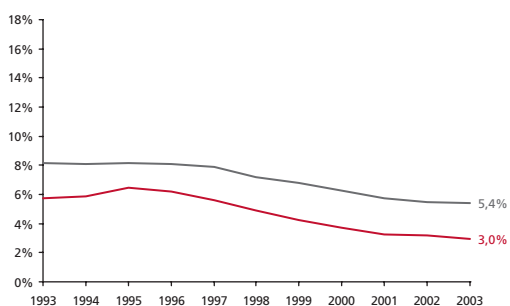
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



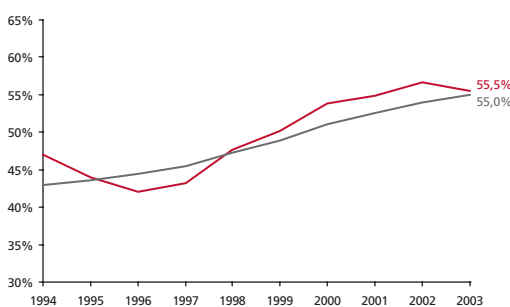
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



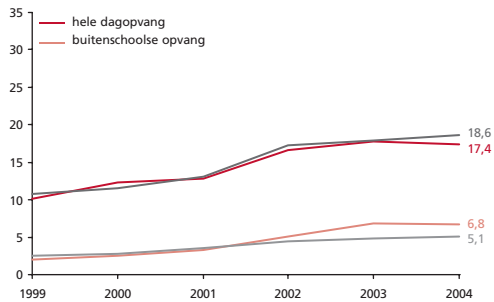
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



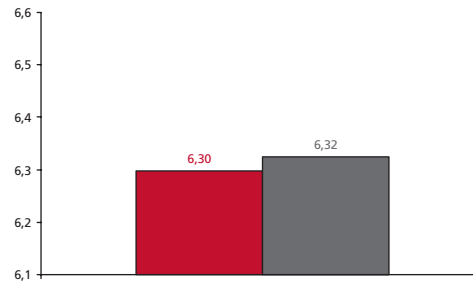
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



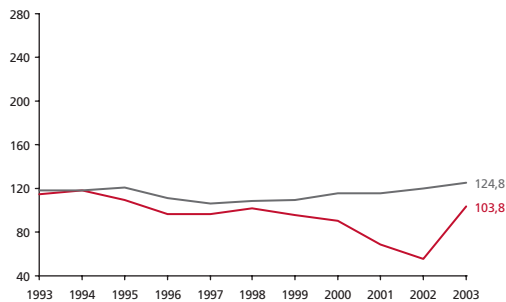
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



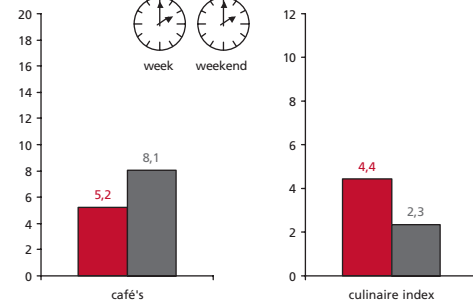
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



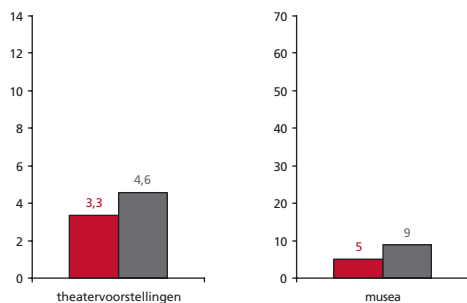
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



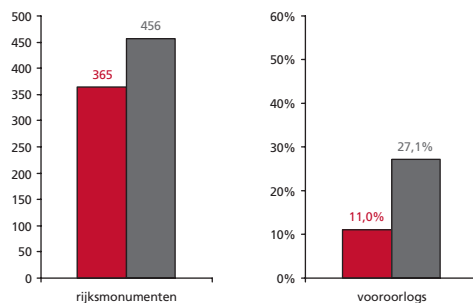
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



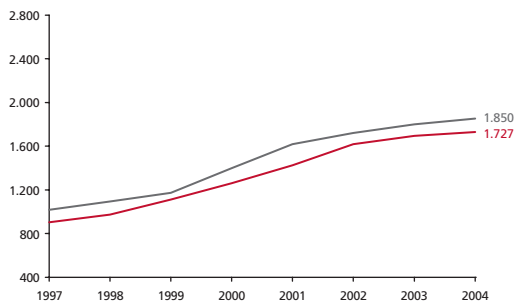
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



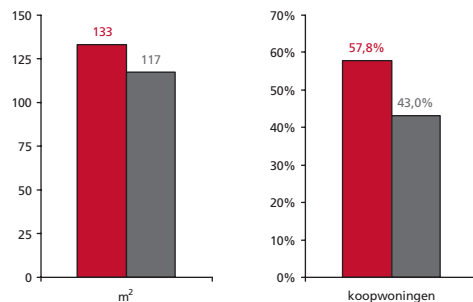
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



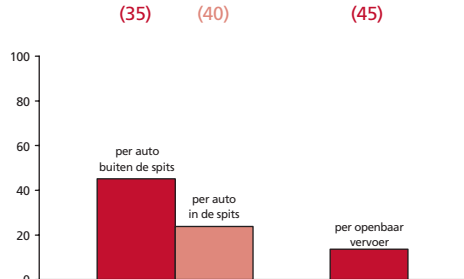
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



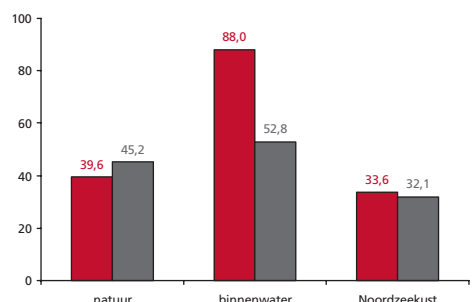
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingeng
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Leeuwarden

Met 91.284 inwoners de
31^e gemeente van
Nederland

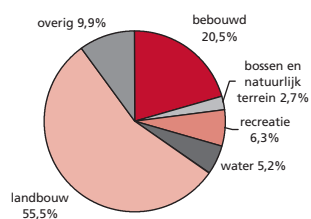
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Leeuwarden
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 8.411 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

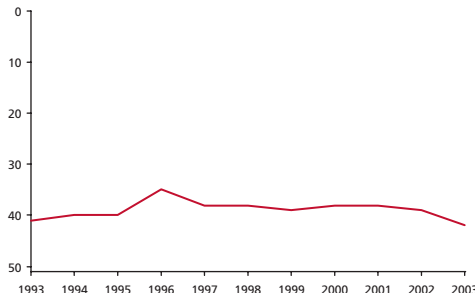
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(49)
(15)
(43)
(25)
(13)
(28)
(12)
(8)
(42)



42

Sociaal-economische index

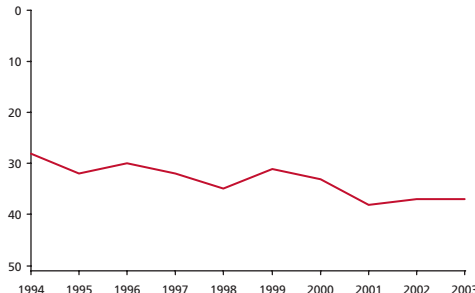
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

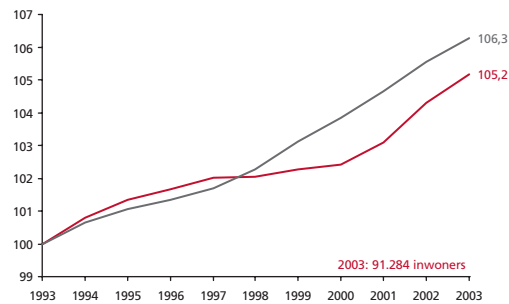
(44)
(49)
(26)
(47)
(18)
(45)
(2)
(13)
(37)



37

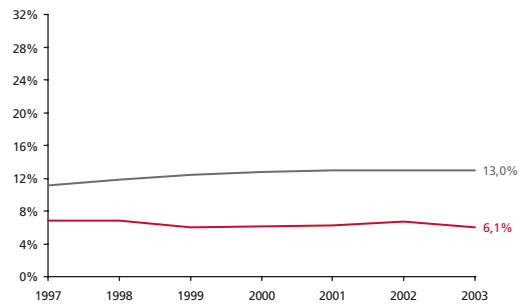
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



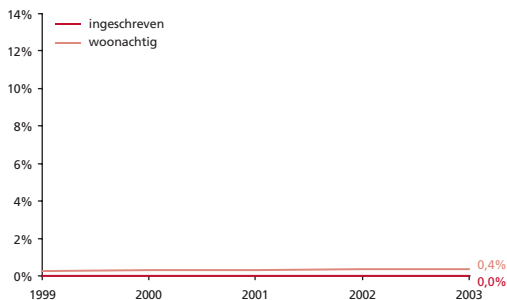
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



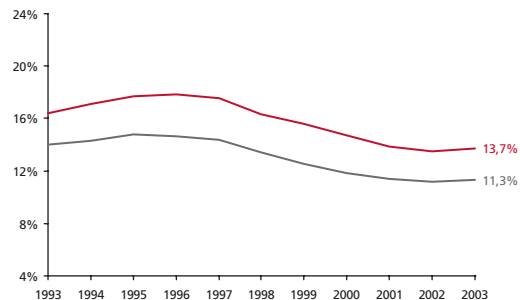
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



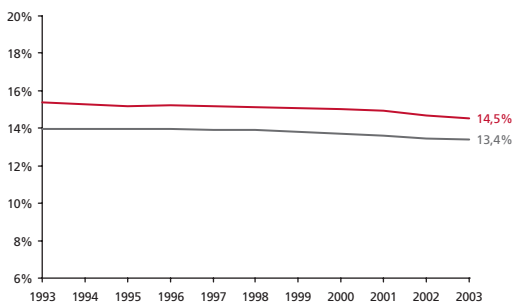
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



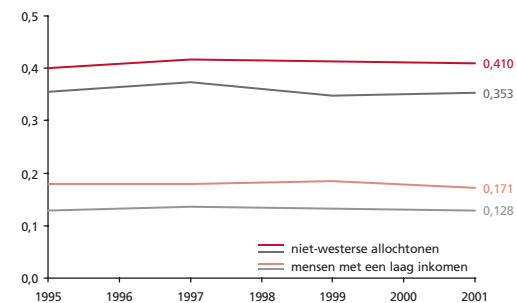
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



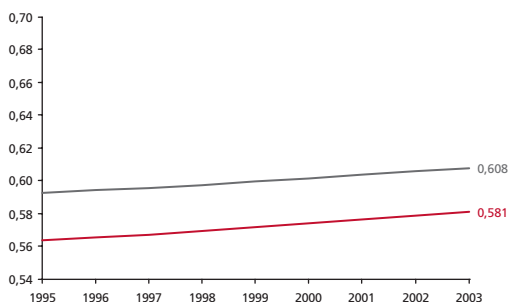
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



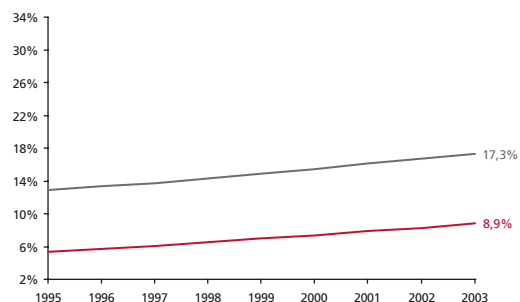
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



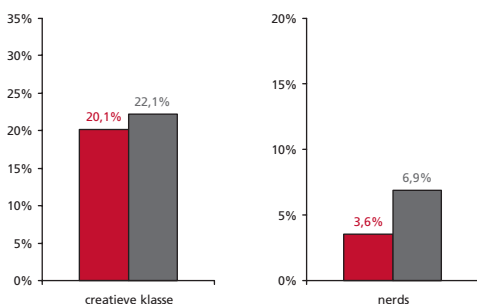
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



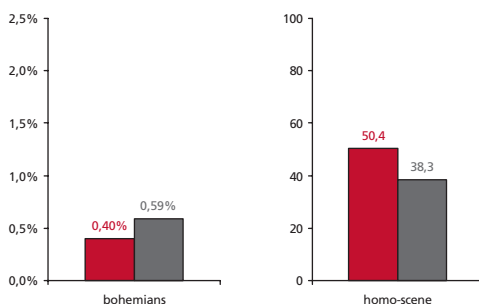
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

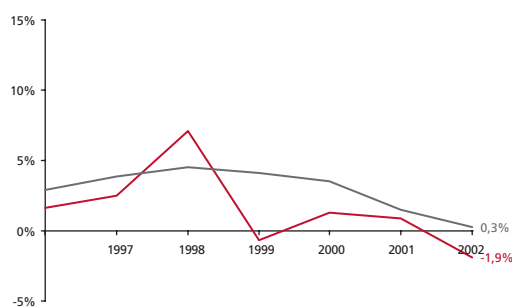
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

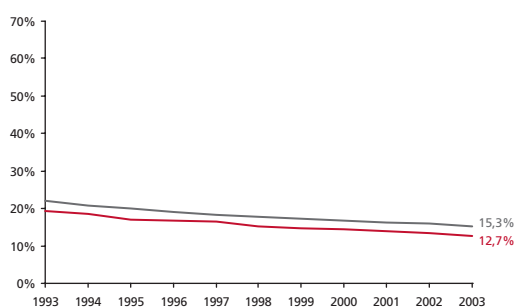
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Noord-Friesland



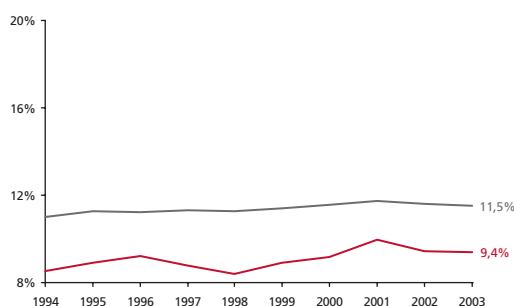
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



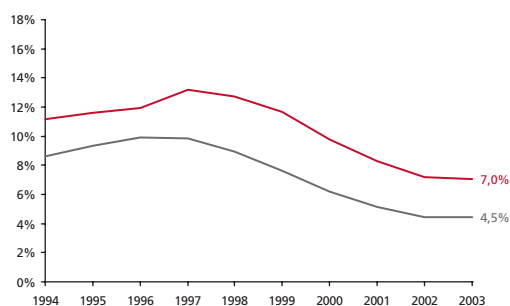
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



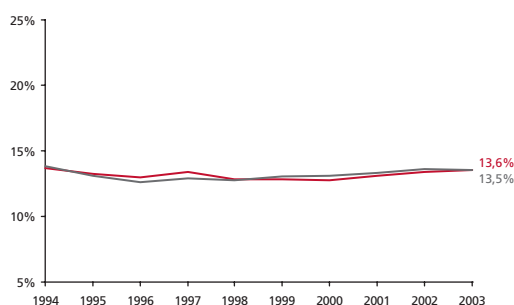
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



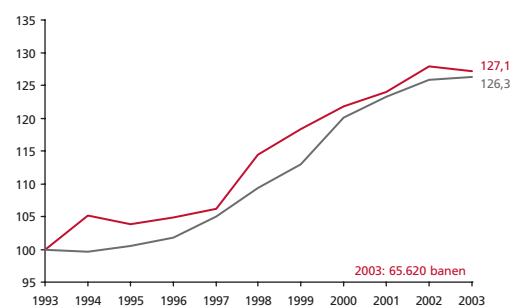
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



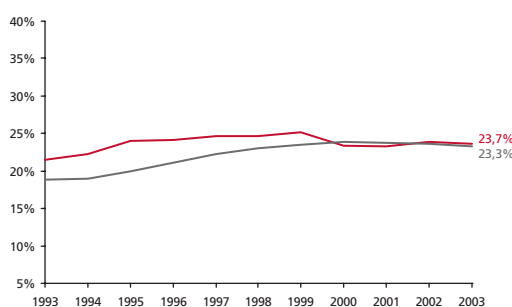
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



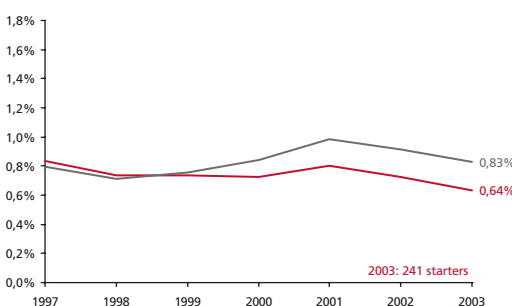
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



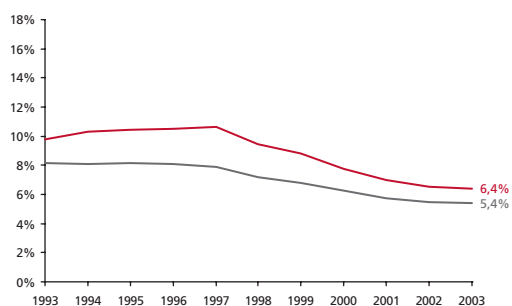
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



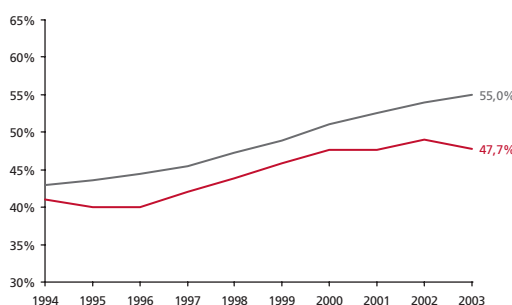
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



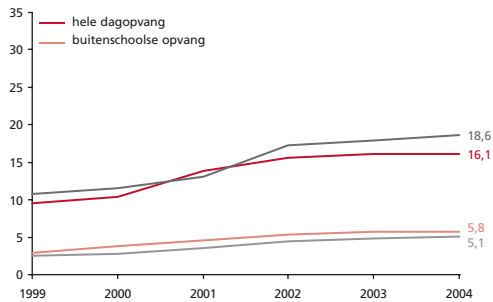
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



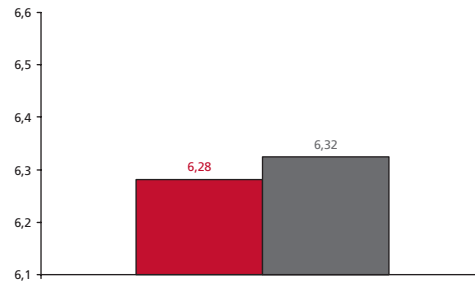
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



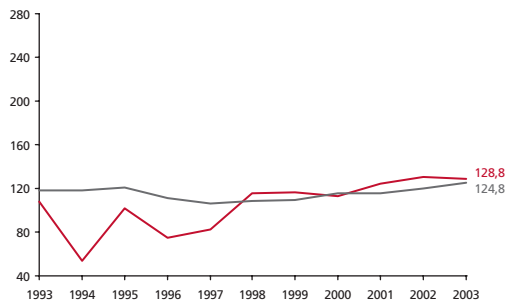
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



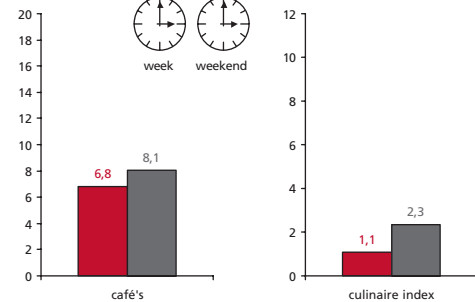
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



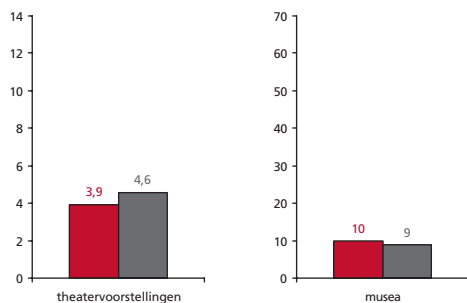
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



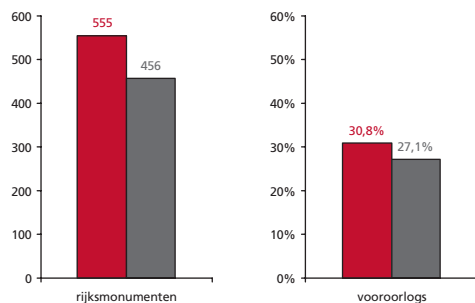
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



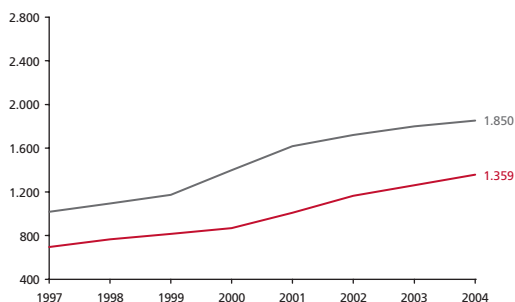
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



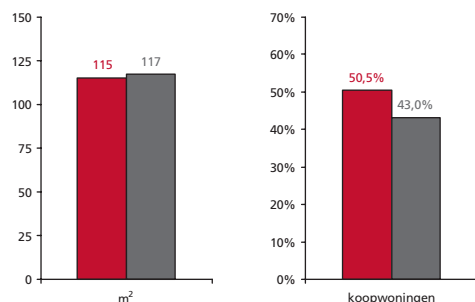
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



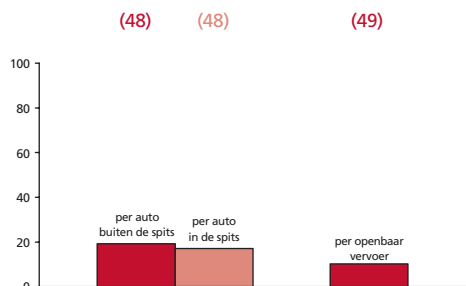
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



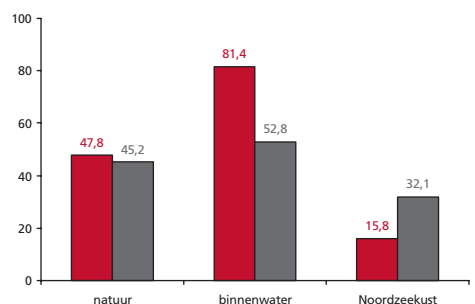
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingenv
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Leiden

Met 117.689 inwoners de
21^e gemeente van
Nederland

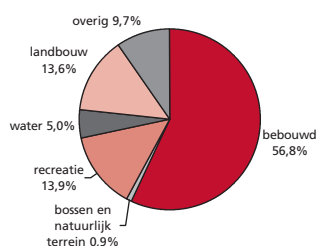
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Leiden
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 2.316 ha

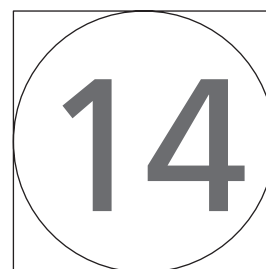
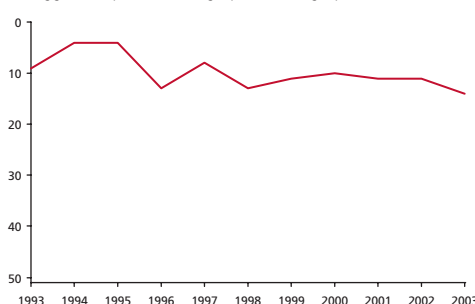


Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

bereikbaarheid	(10)
cultureel aanbod	(22)
aantal misdrijven	(36)
percentage koopwoningen	(38)
nabijheid natuurgebieden	(44)
culinair aanbod	(14)
universiteiten	(3)
percentage vooroorlogse woningen	(7)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(14)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

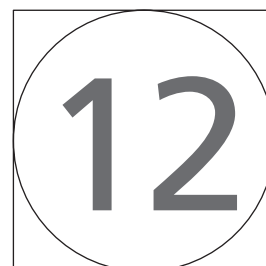
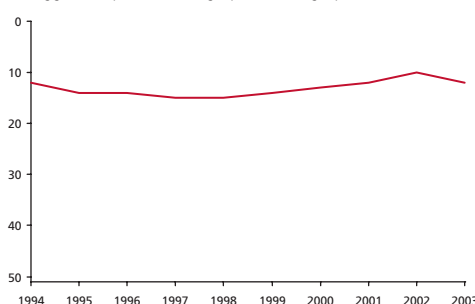


Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

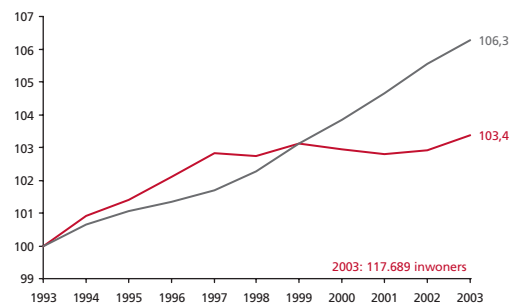
bijstand	(27)
werkloosheid	(7)
arbeidsongeschiktheid	(1)
armoede	(31)
percentage laagopgeleiden	(2)
participatie vrouwen	(1)
banen	(40)
percentage groeisectoren	(39)
sociaal-economische index:	(12)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



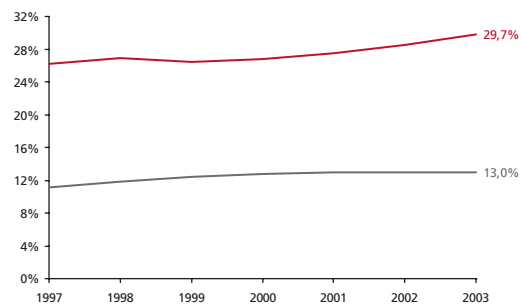
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



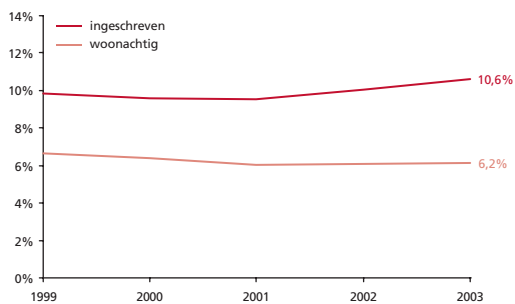
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



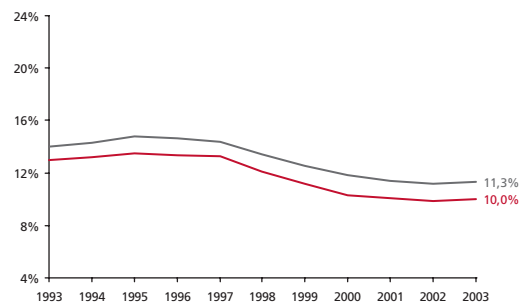
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



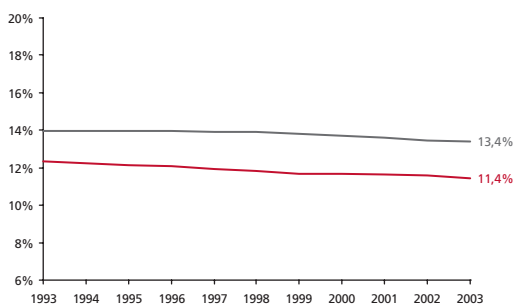
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



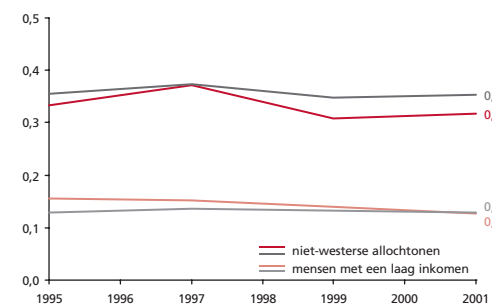
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



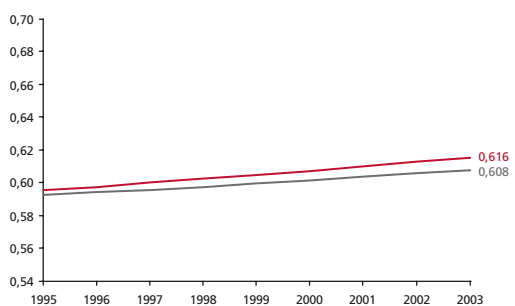
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



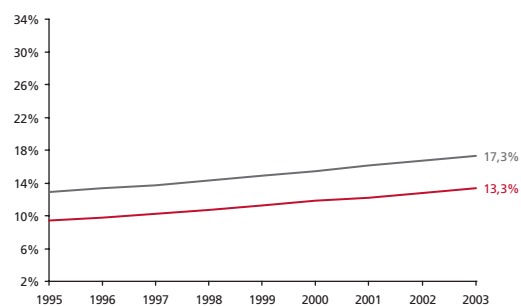
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



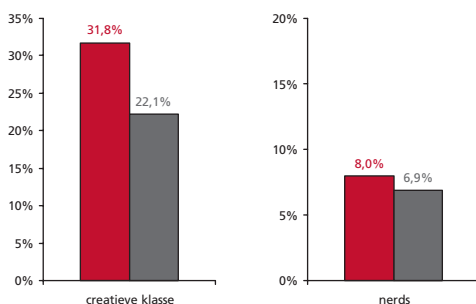
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



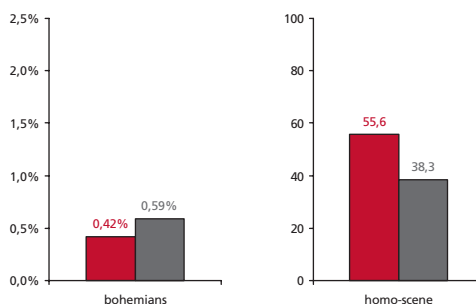
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)

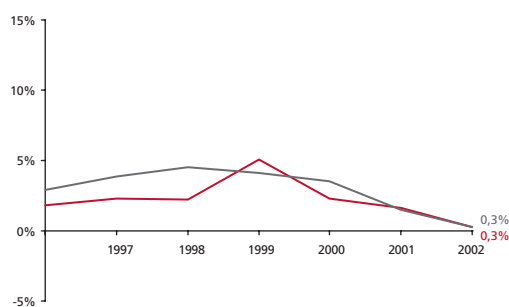


Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Sociaal-economische positie

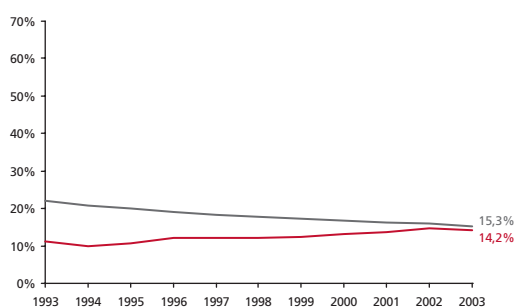
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Agglomeratie Leiden en Bollenstreek



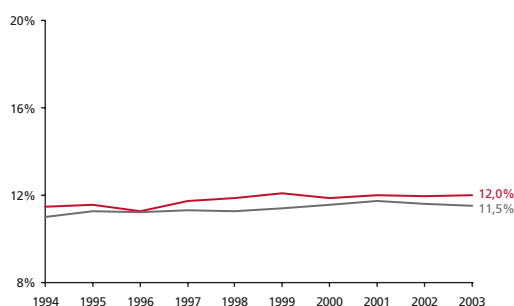
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



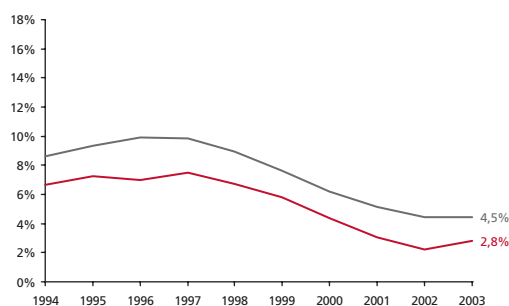
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



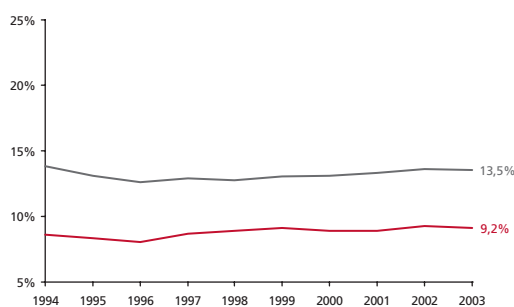
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



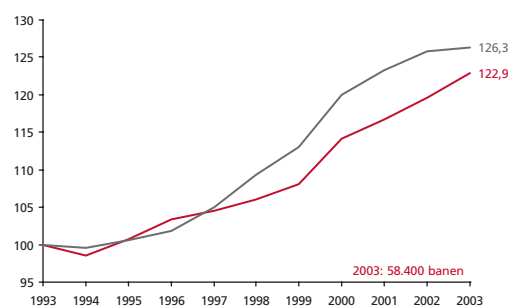
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



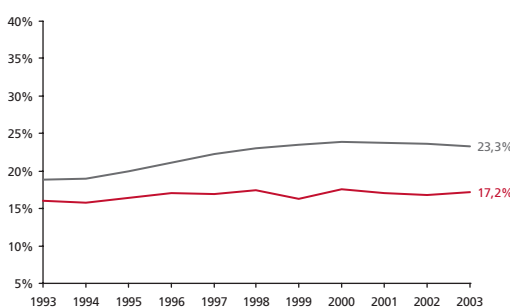
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



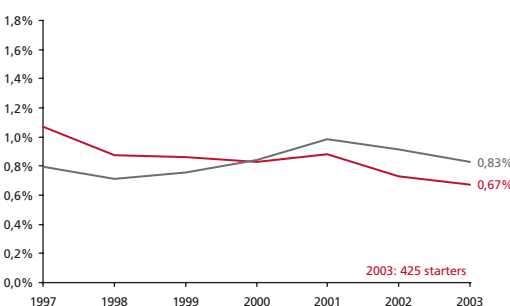
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



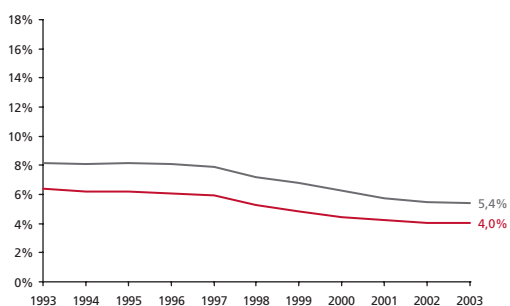
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



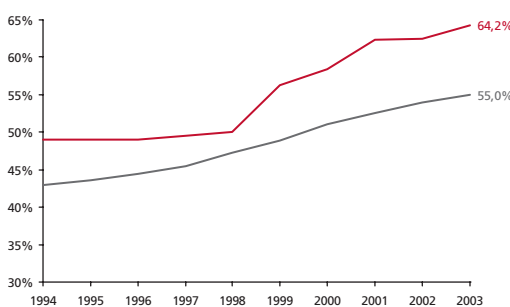
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



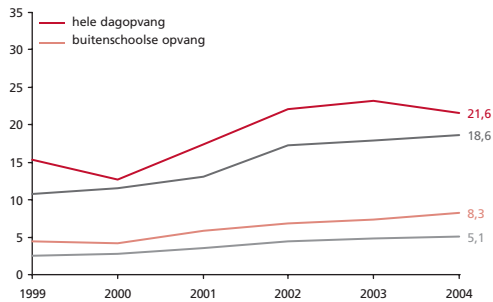
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



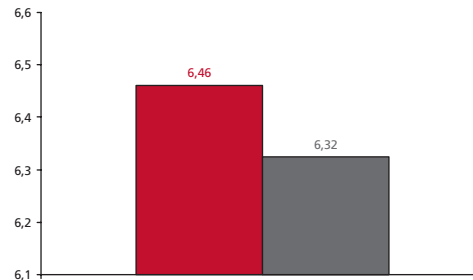
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



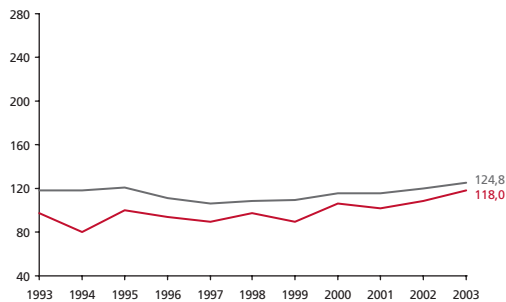
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



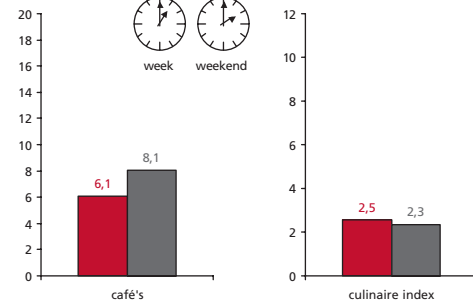
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



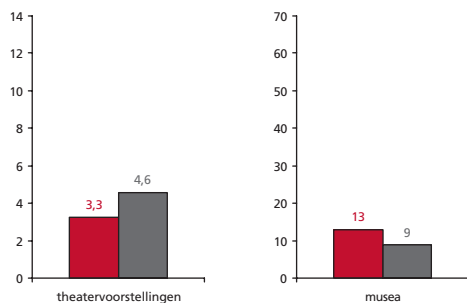
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



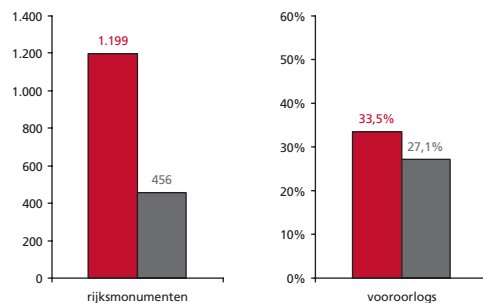
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



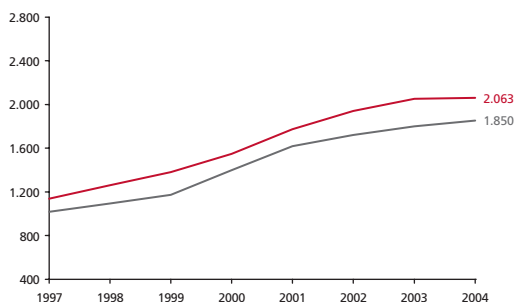
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



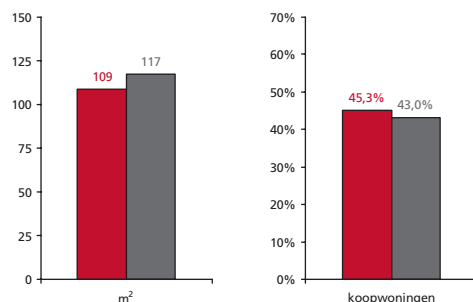
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



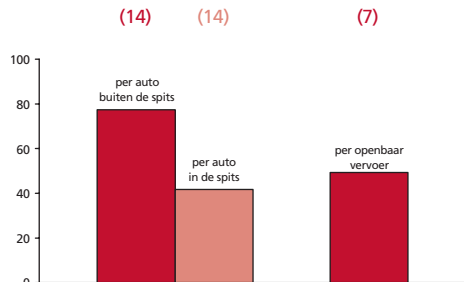
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



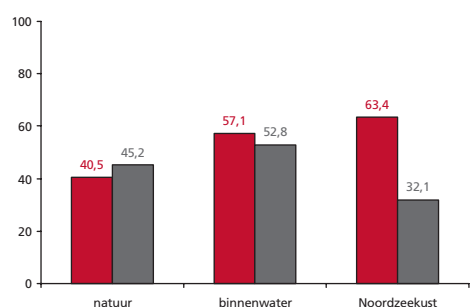
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Leidschendam-Voorburg

Met 73.747 inwoners de
43^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

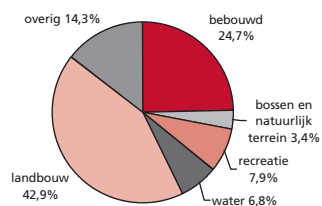
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

 Leidschendam-Voorburg
 gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV



Grondgebruik



totale oppervlakte 3.776 ha

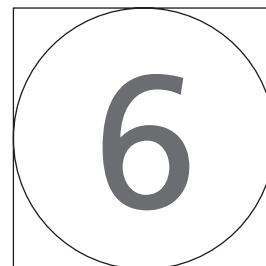
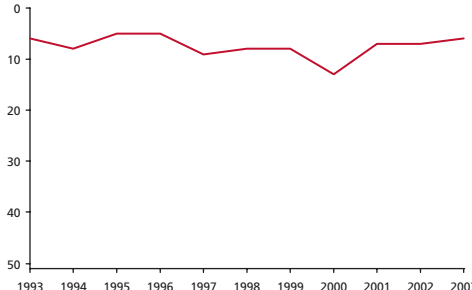
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (3)
cultureel aanbod (41)
aantal misdrijven (4)
percentage koopwoningen (33)
nabijheid natuurgebieden (29)
culinair aanbod (3)
universiteiten (12)
percentage vooroorlogse woningen (14)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (6)



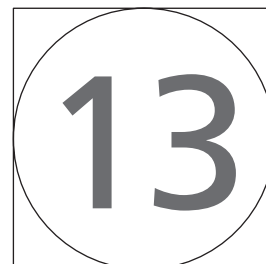
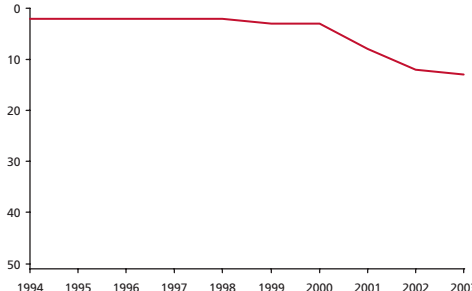
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

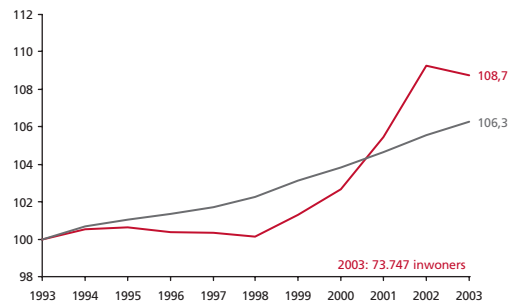
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand (16)
werkloosheid (24)
arbeidsongeschiktheid (12)
armoede (7)
percentage laagopgeleiden (16)
participatie vrouwen (27)
banen (32)
percentage groeisectoren (24)
sociaal-economische index: (13)



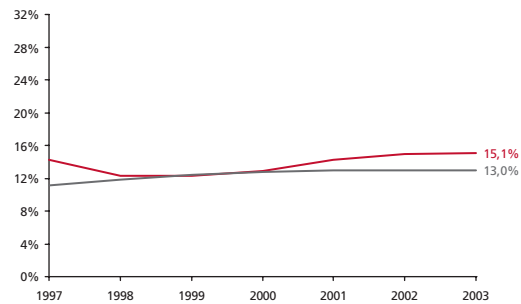
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



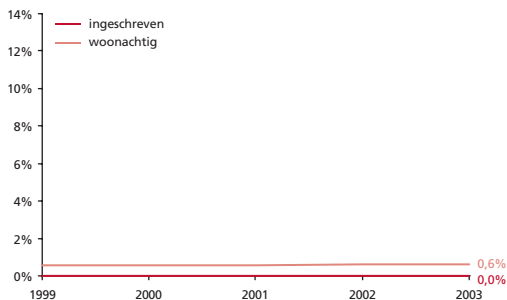
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



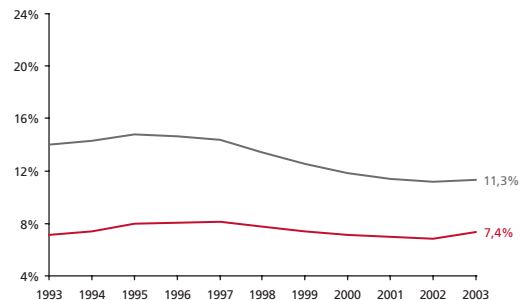
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



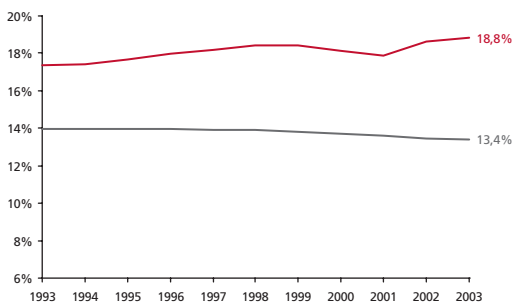
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



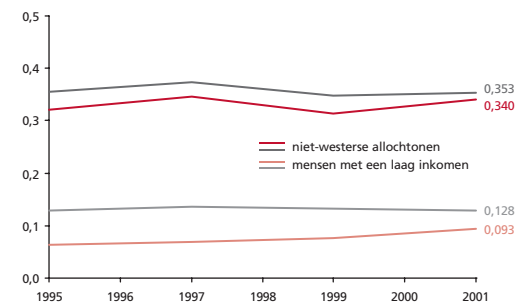
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



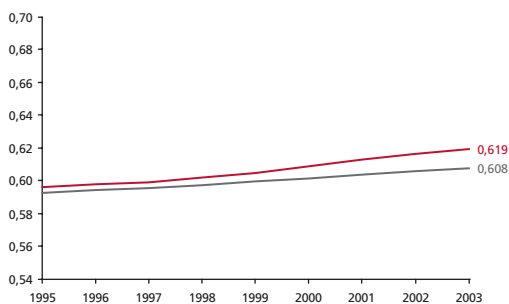
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



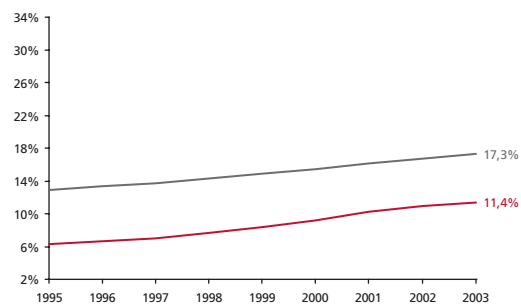
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



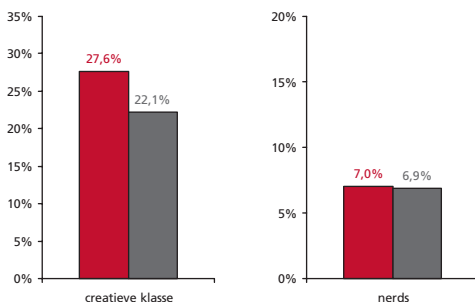
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking



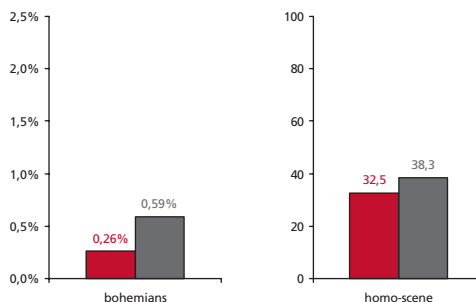
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

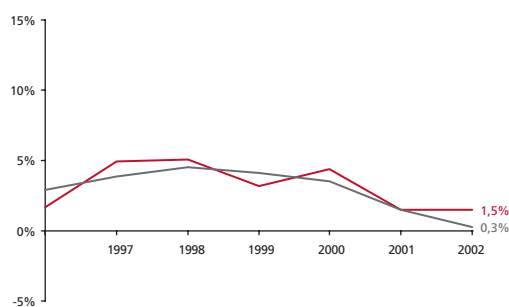
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
**Leidschendam-
 Voorburg**
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

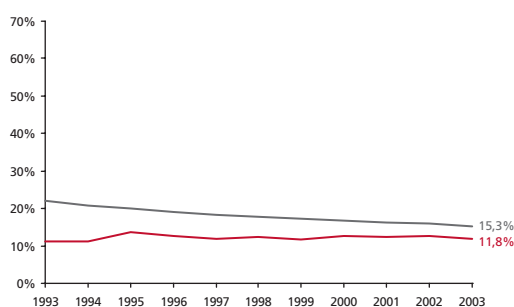
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Agglomeratie Den Haag excl. Zoetermeer



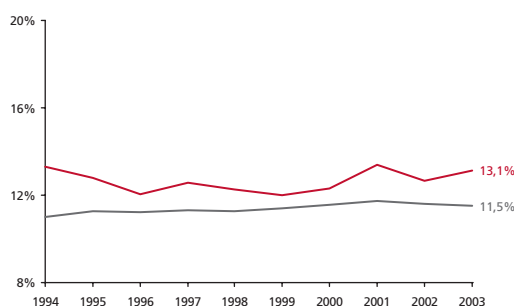
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



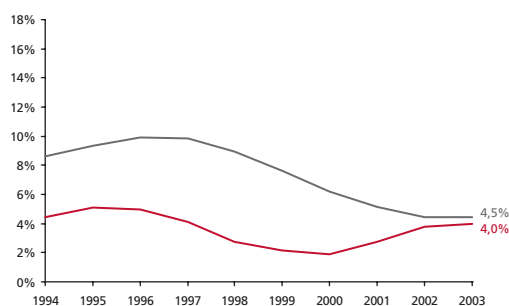
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



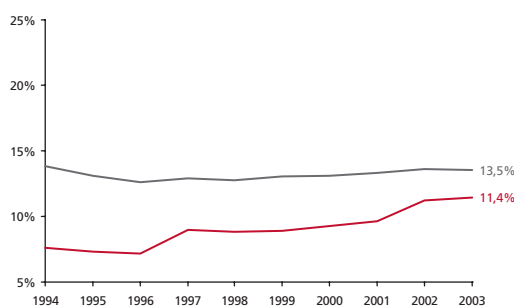
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



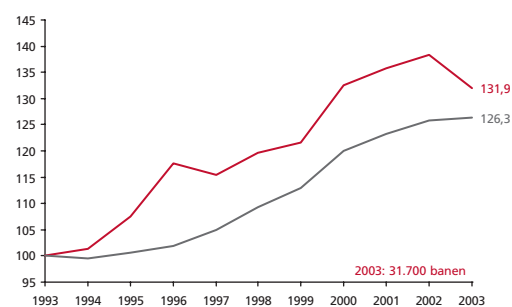
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



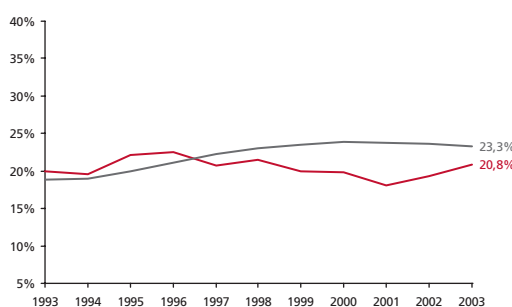
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



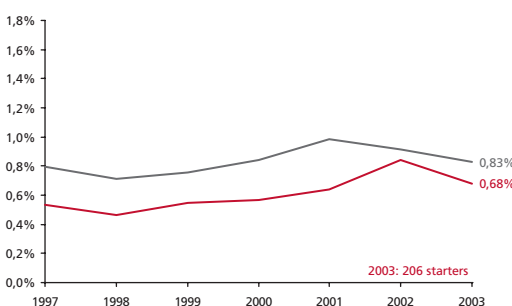
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



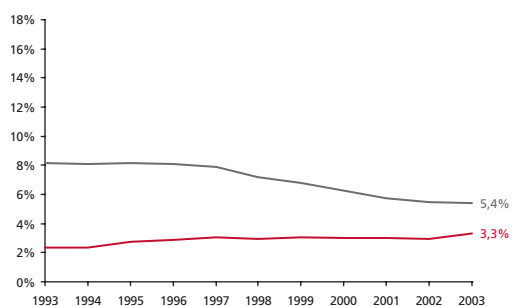
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



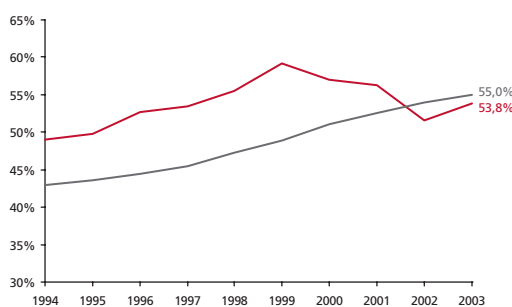
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



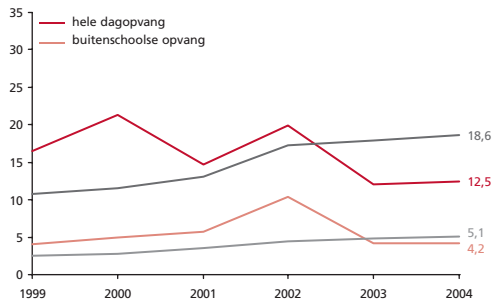
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



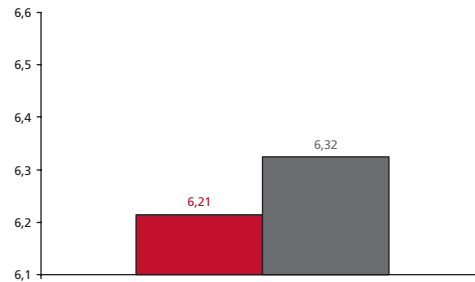
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



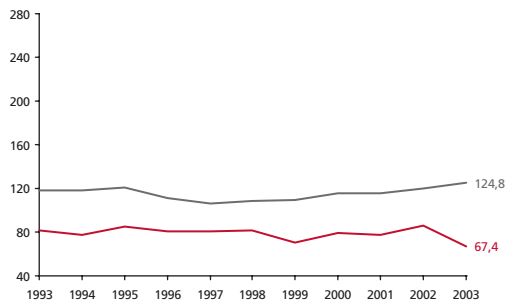
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



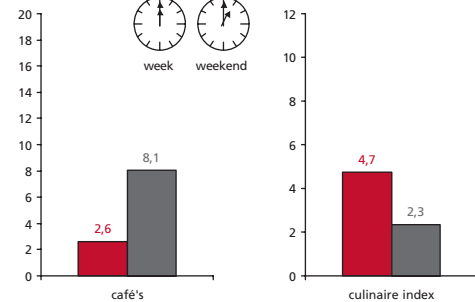
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



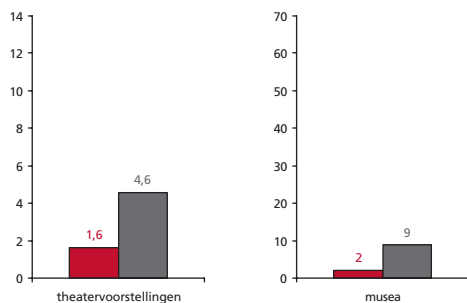
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



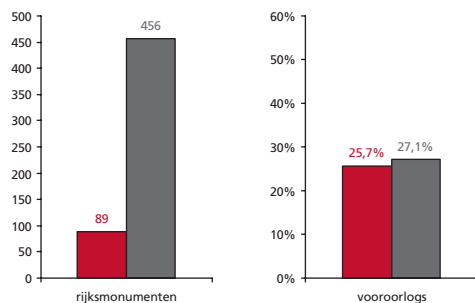
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



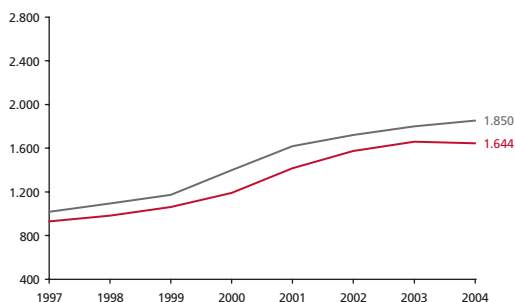
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



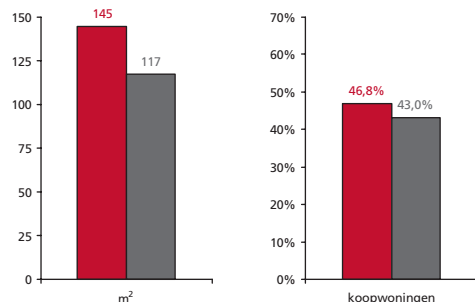
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



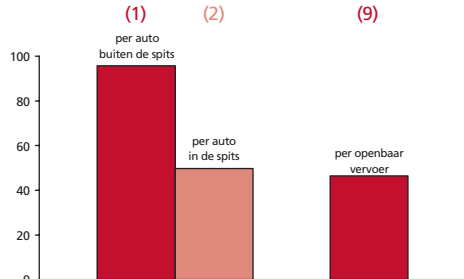
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



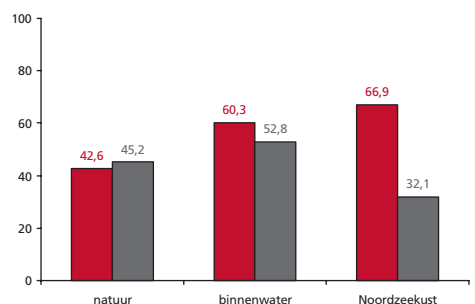
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Lelystad

Met 68.555 inwoners de
47^e gemeente van
Nederland

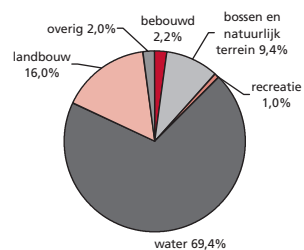
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Lelystad
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 76.539 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

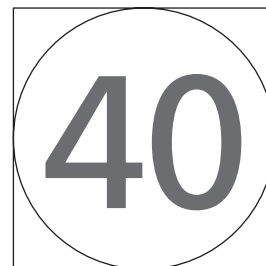
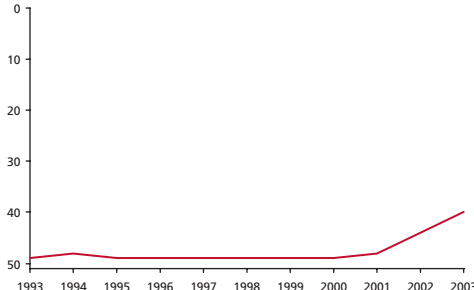
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(38)
(38)
(37)
(12)
(5)
(33)
(12)
(49)
(40)



Sociaal-economische index

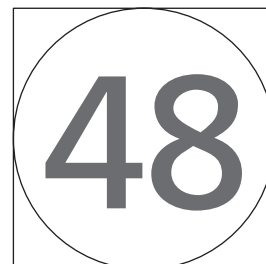
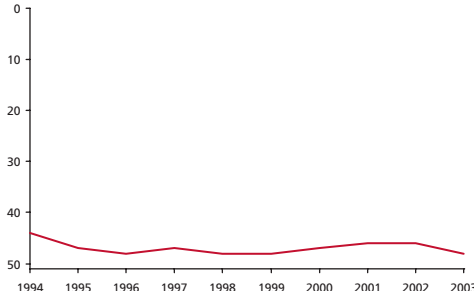
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

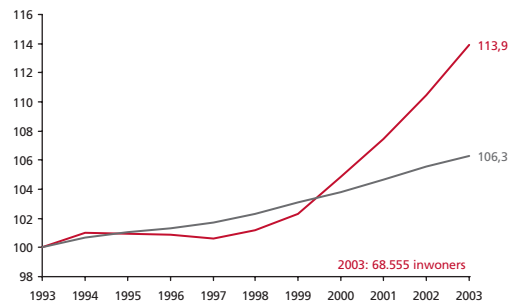
bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

(28)
(45)
(42)
(40)
(46)
(41)
(45)
(26)
(48)



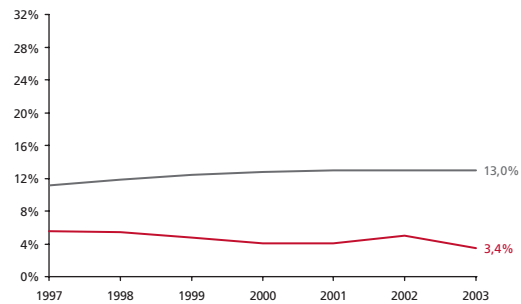
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



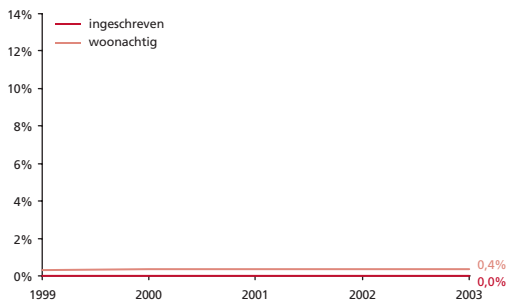
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



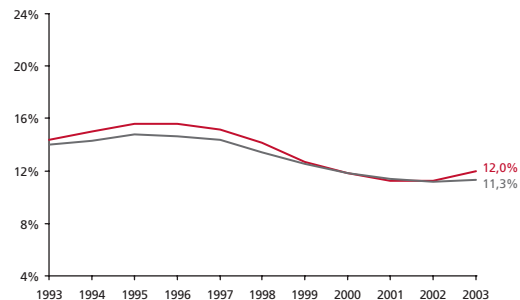
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



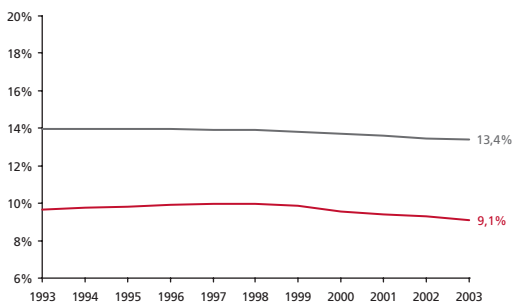
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



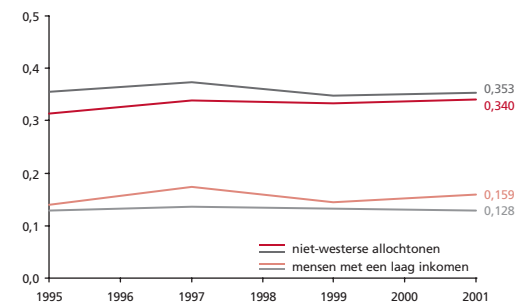
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



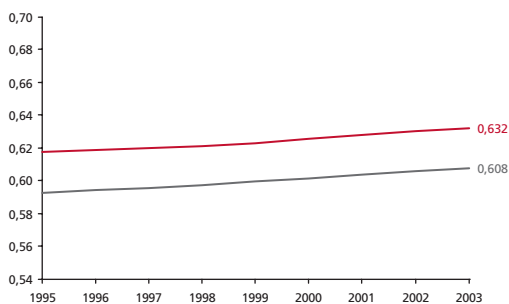
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



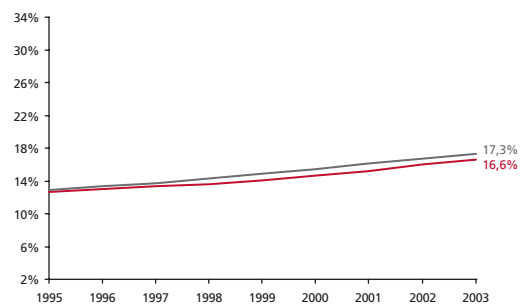
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



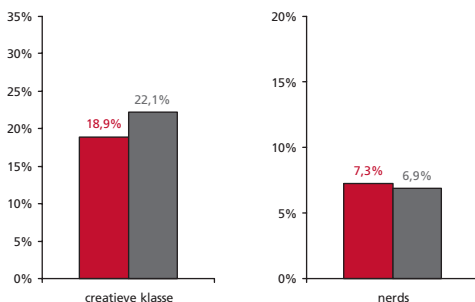
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



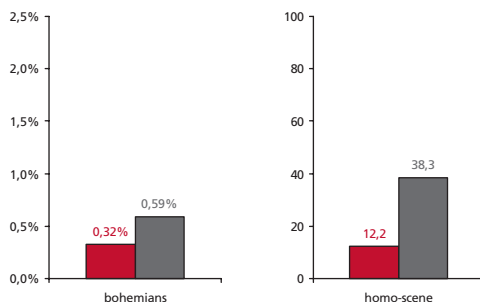
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

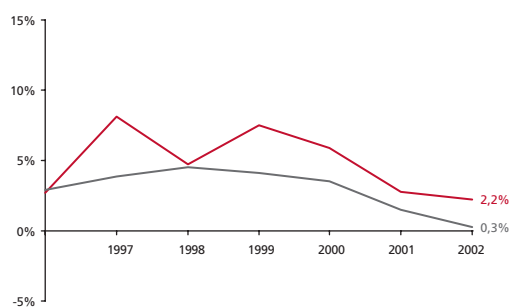
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

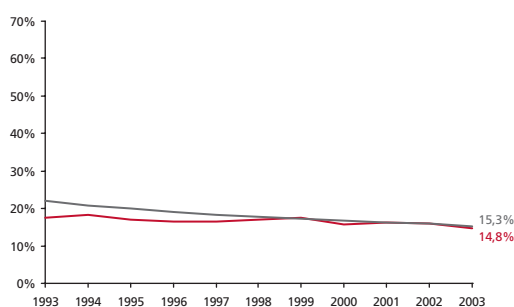
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Flevoland-Midden



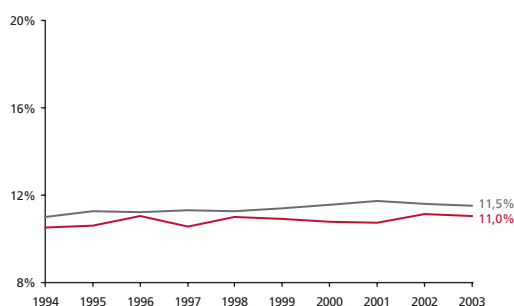
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



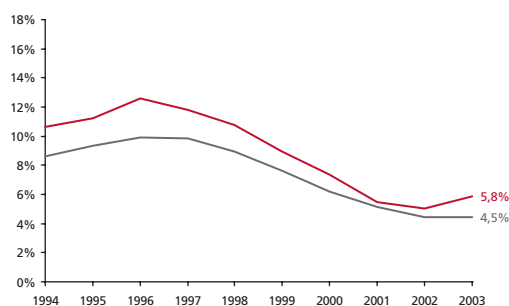
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



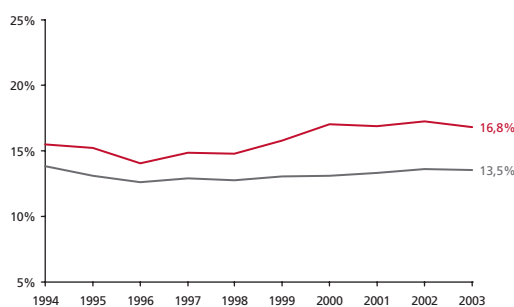
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



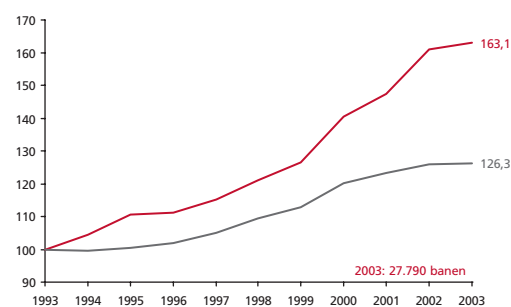
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



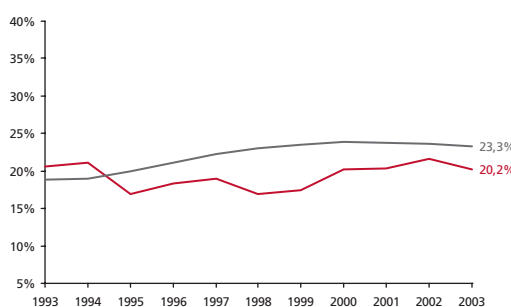
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



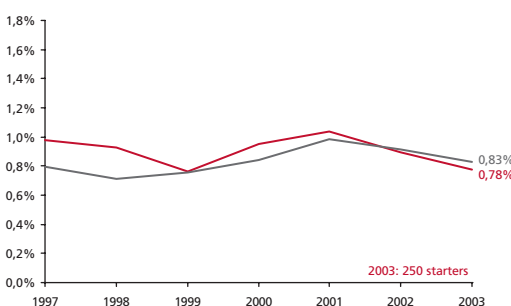
Dienstenector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



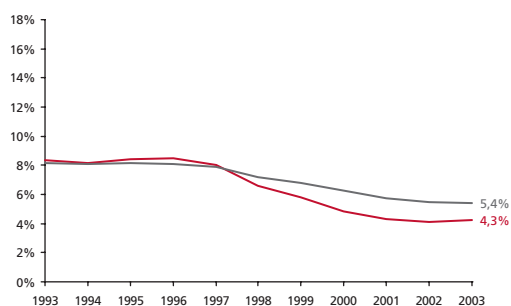
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



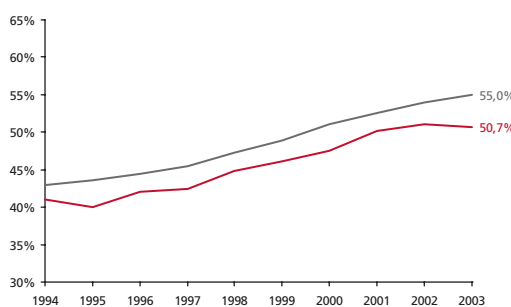
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



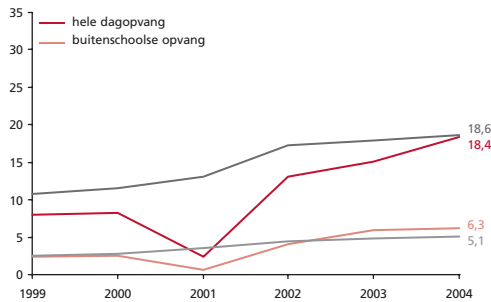
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



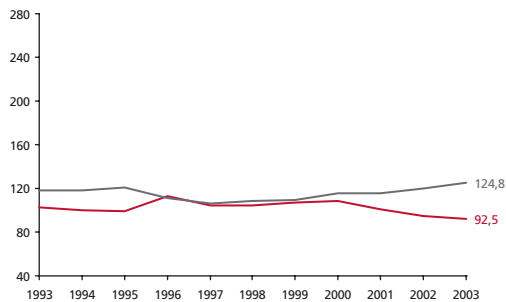
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



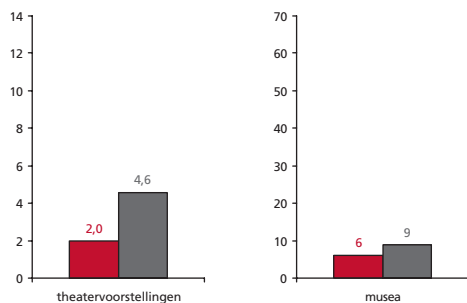
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



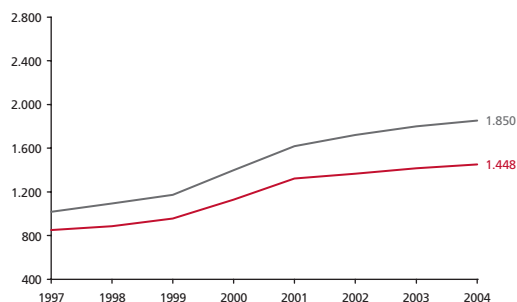
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



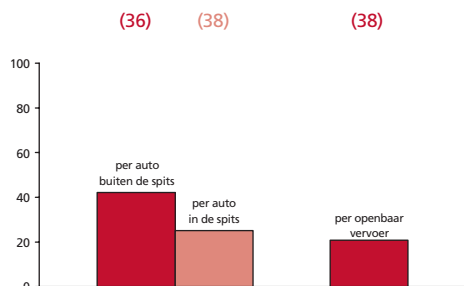
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



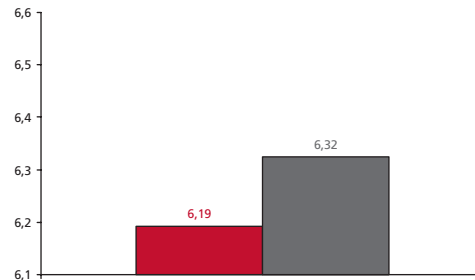
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



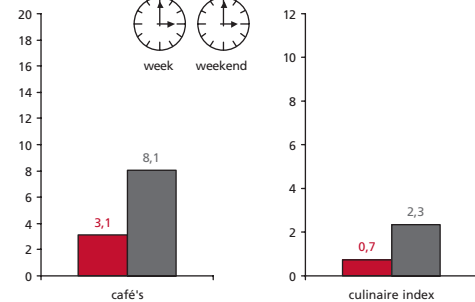
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



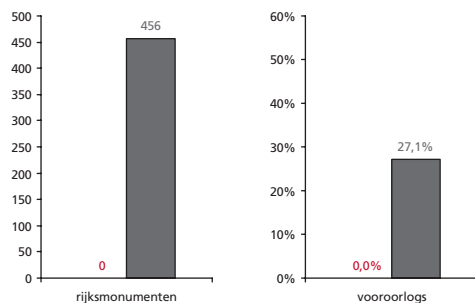
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



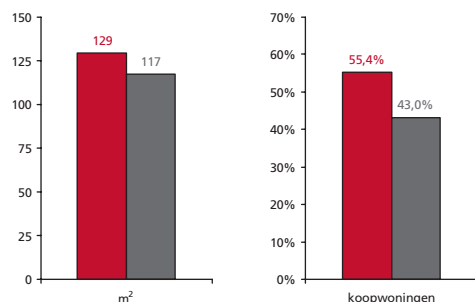
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



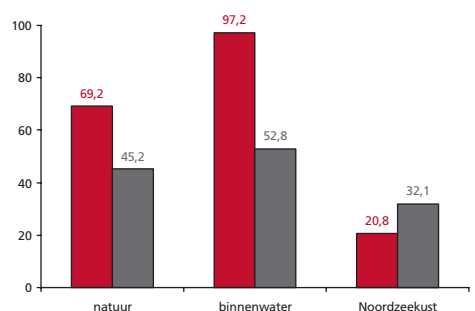
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Maastricht

Met 121.982 inwoners de
19^e gemeente van
Nederland

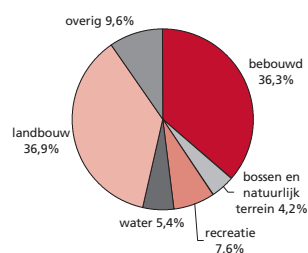
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Maastricht
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 6.006 ha



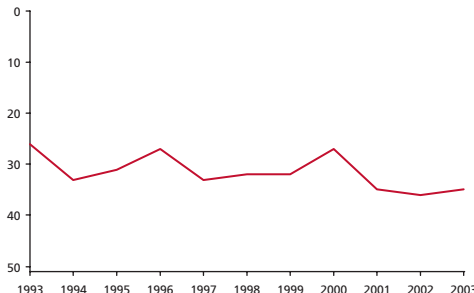
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (47)
cultureel aanbod (10)
aantal misdrijven (32)
percentage koopwoningen (41)
nabijheid natuurgebieden (50)
culinair aanbod (1)
universiteiten (3)
percentage vooroorlogse woningen (22)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (35)



35

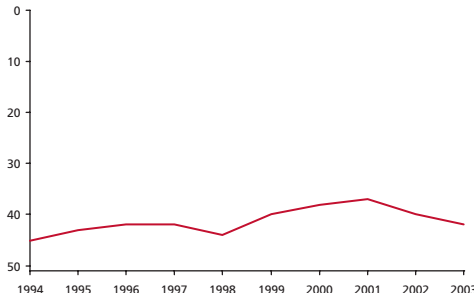
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

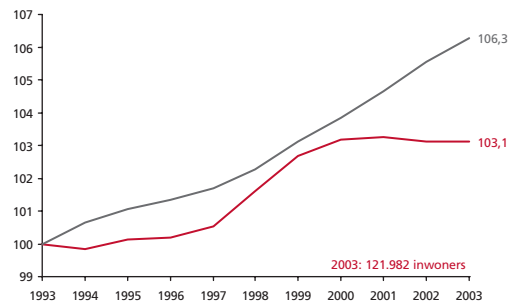
bijstand (37)
werkloosheid (38)
arbeidsongeschiktheid (46)
armoede (38)
percentage laagopgeleiden (30)
participatie vrouwen (44)
banen (9)
percentage groeisectoren (25)
sociaal-economische index: (42)



42

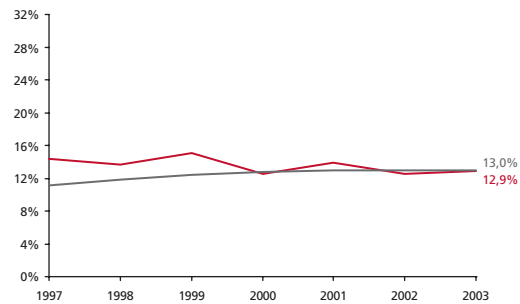
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



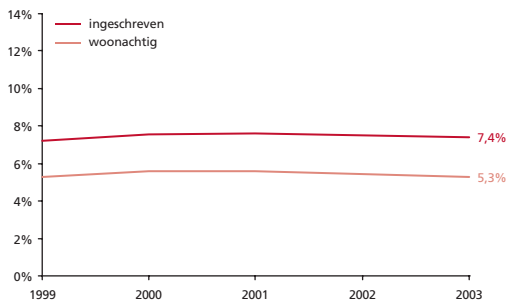
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



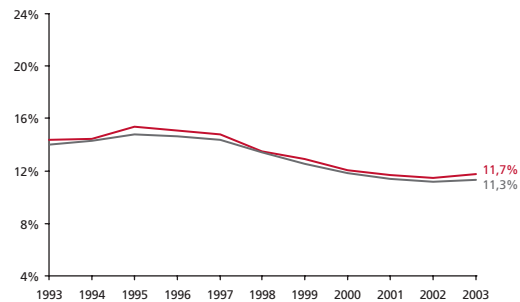
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



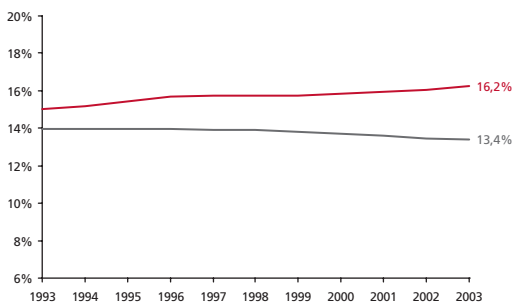
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



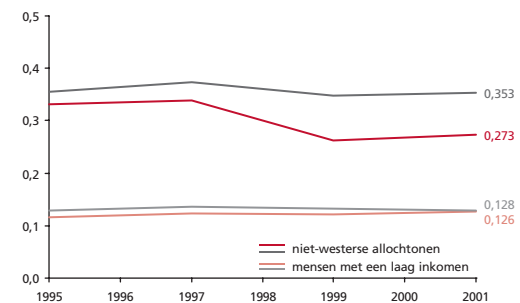
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



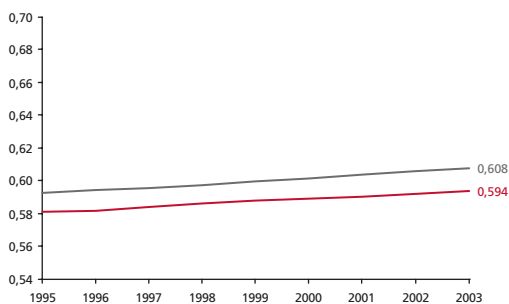
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



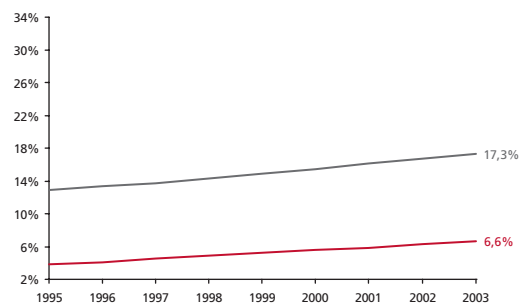
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



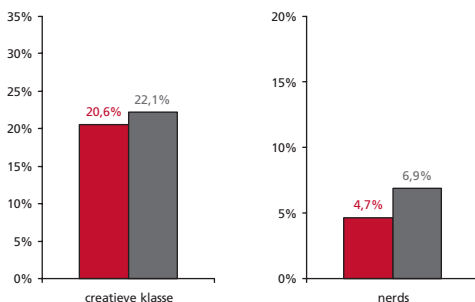
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking



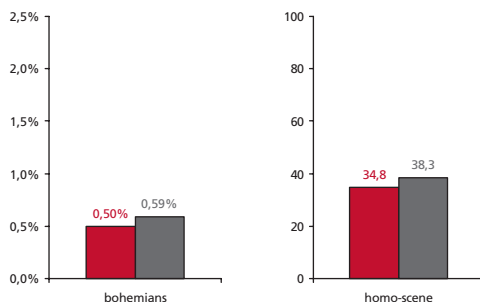
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

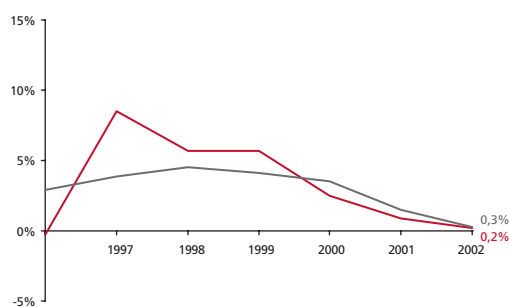
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

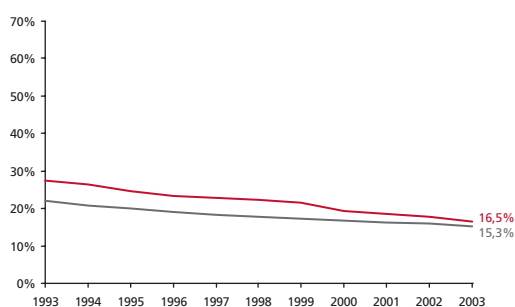
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Zuid-Limburg



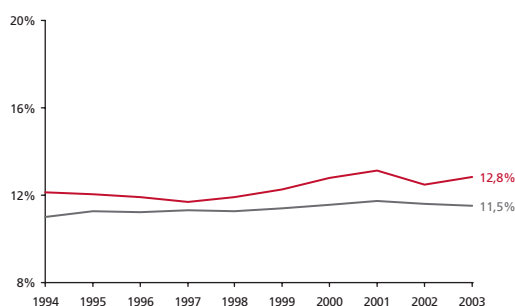
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



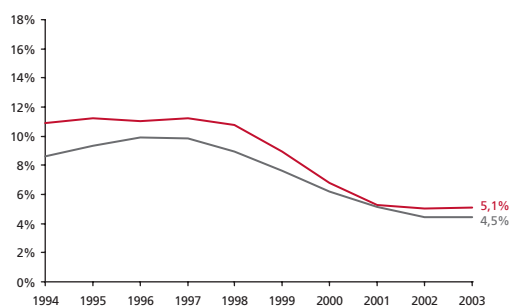
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



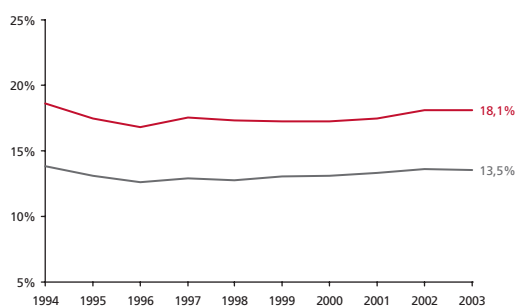
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



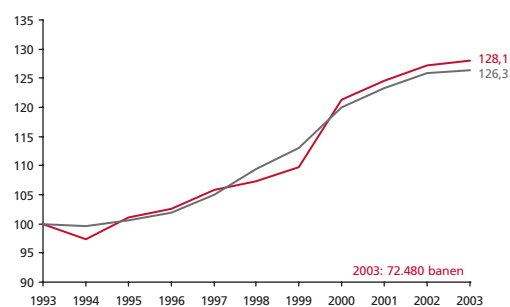
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



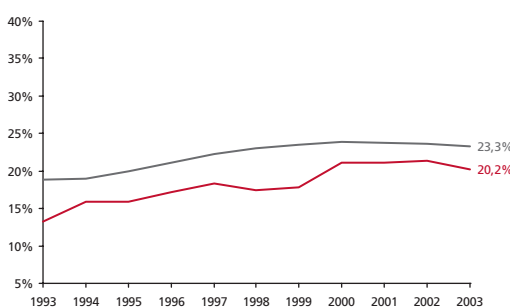
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



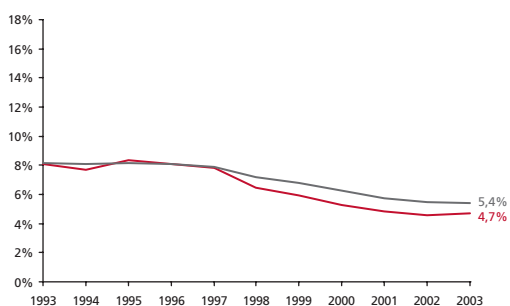
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



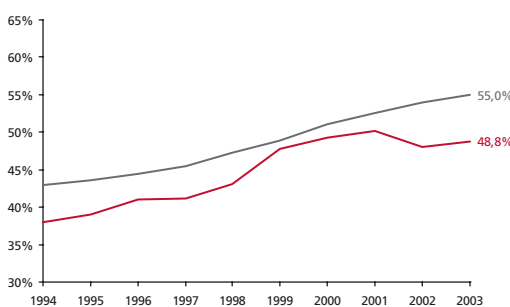
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



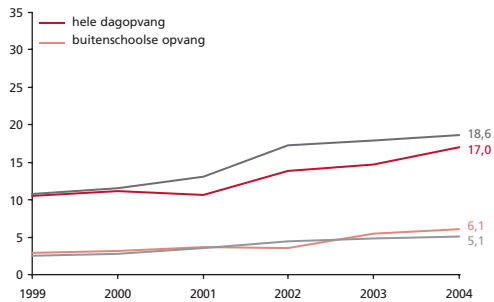
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



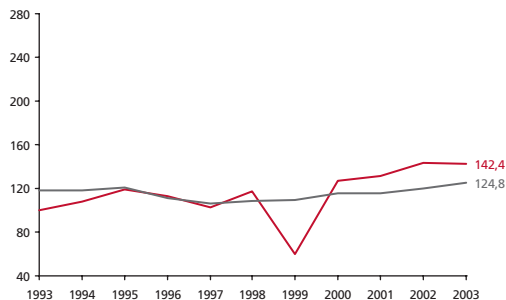
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



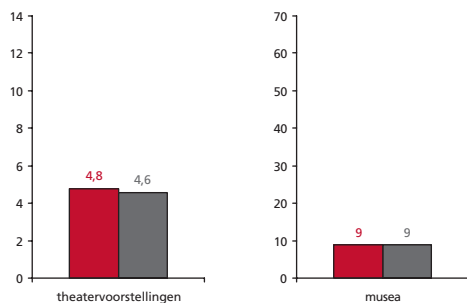
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



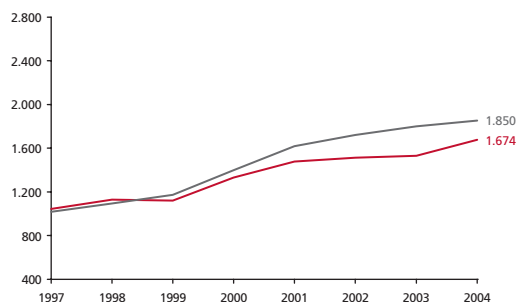
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



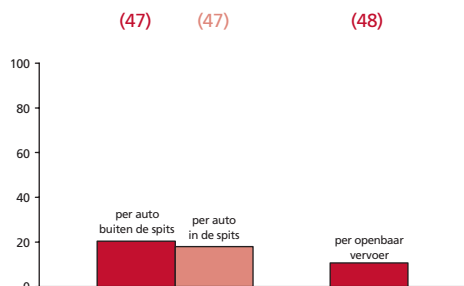
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



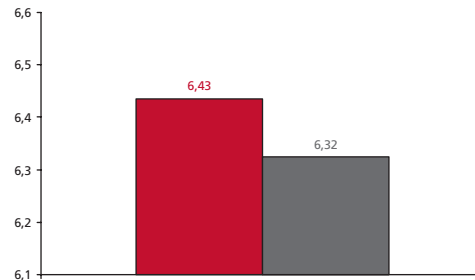
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



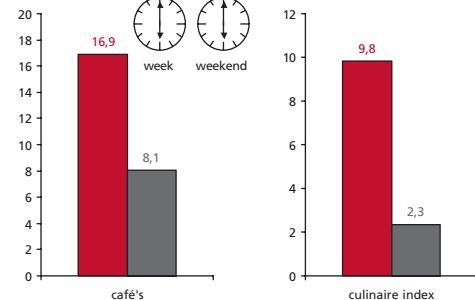
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



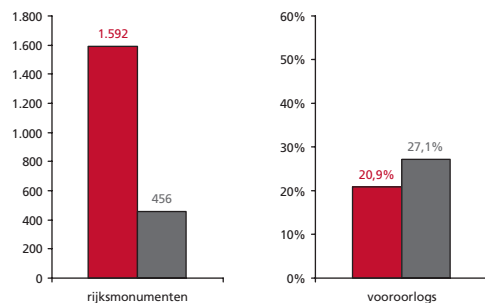
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



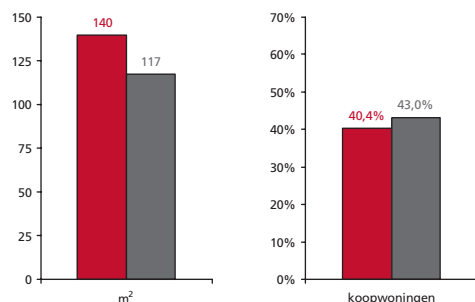
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



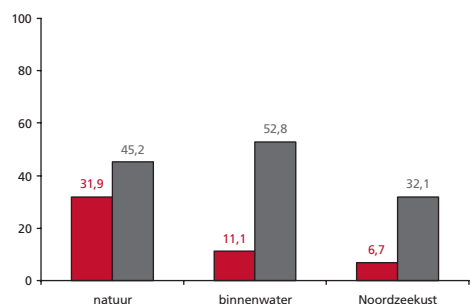
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Nijmegen

Met 156.198 inwoners de
10^e gemeente van
Nederland

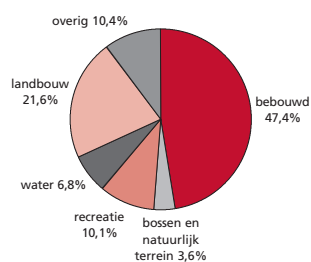
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Nijmegen
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 5.772 ha



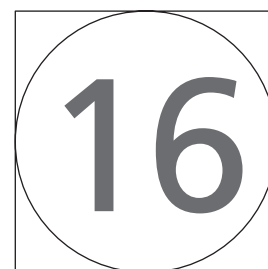
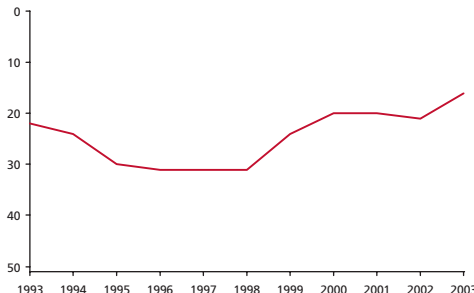
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (23)
cultureel aanbod (8)
aantal misdrijven (44)
percentage koopwoningen (43)
nabijheid natuurgebieden (16)
culinair aanbod (21)
universiteiten (3)
percentage vooroorlogse woningen (17)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (16)



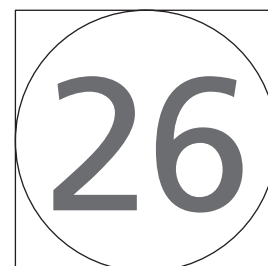
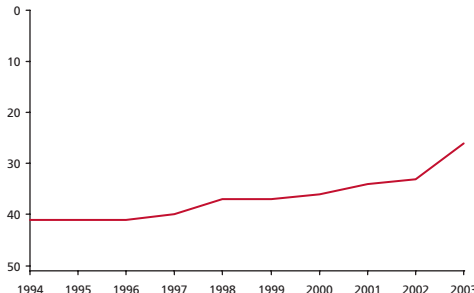
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

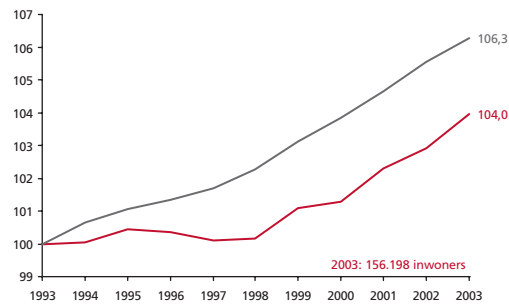
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand (43)
werkloosheid (31)
arbeidsongeschiktheid (17)
armoede (41)
percentage laagopgeleiden (5)
participatie vrouwen (14)
banen (17)
percentage groeisectoren (36)
sociaal-economische index: (26)



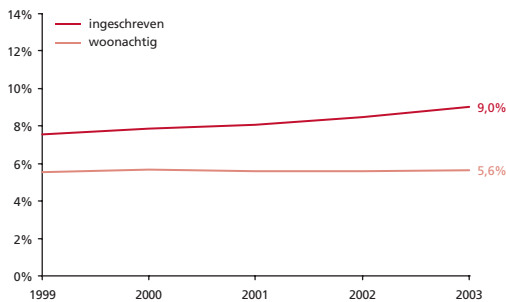
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



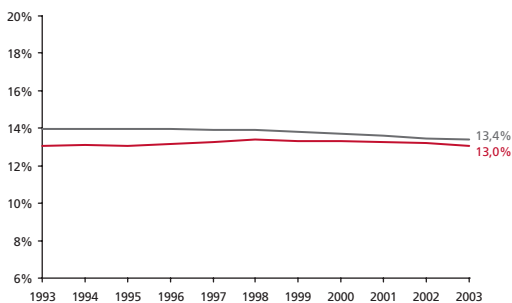
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



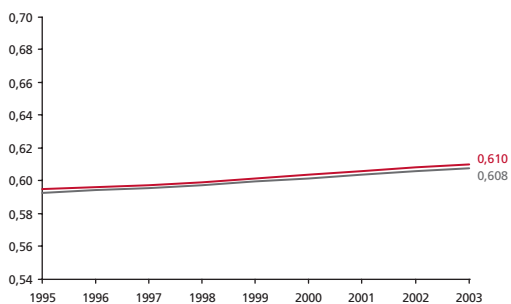
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



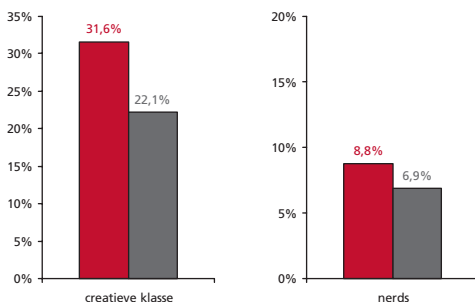
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



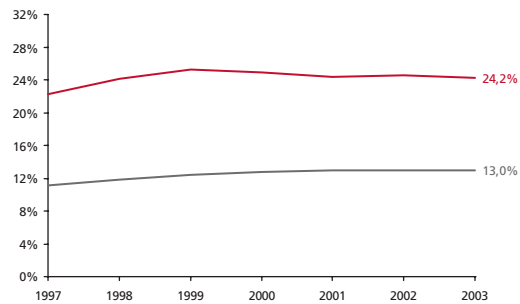
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



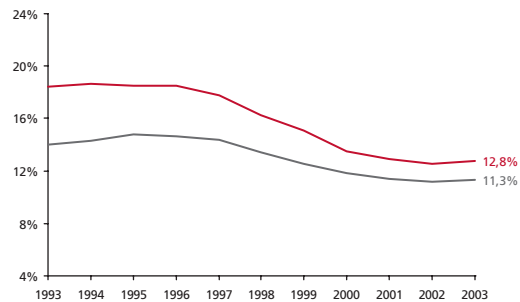
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



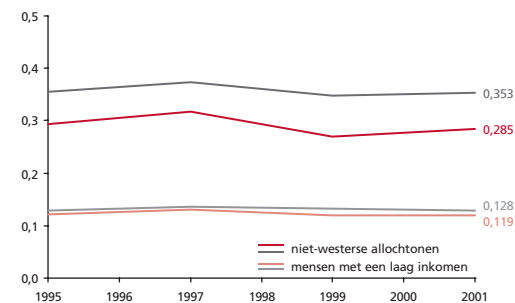
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



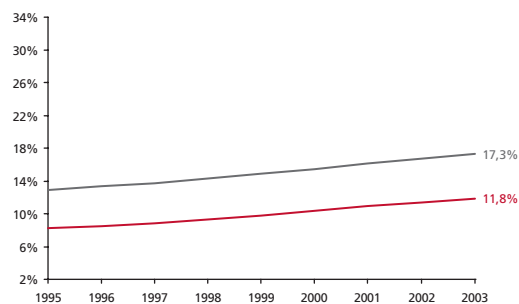
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



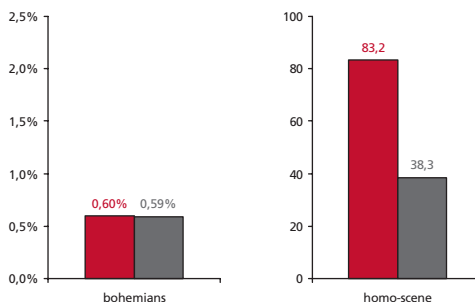
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking



Scenes

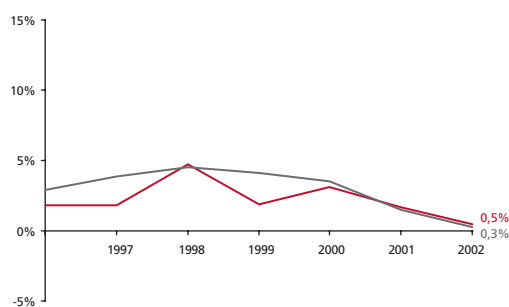
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

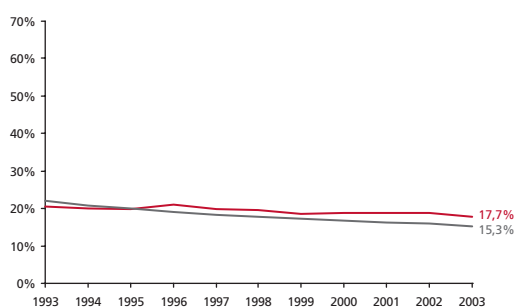
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Arnhem/Nijmegen



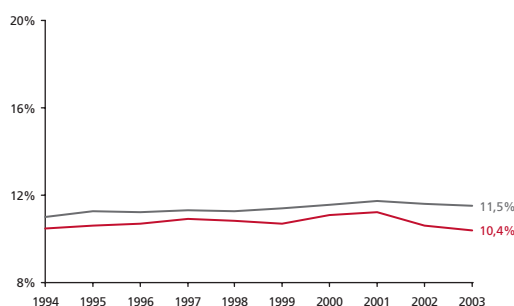
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



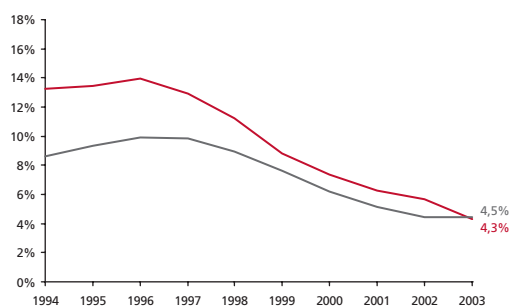
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



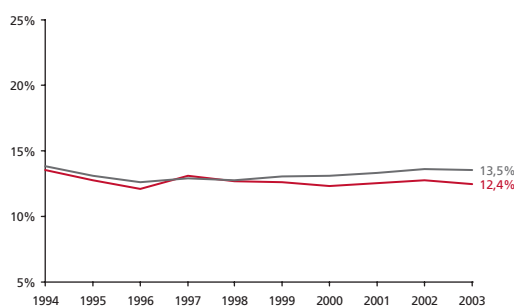
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



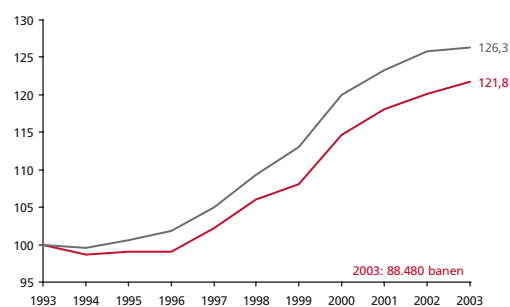
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



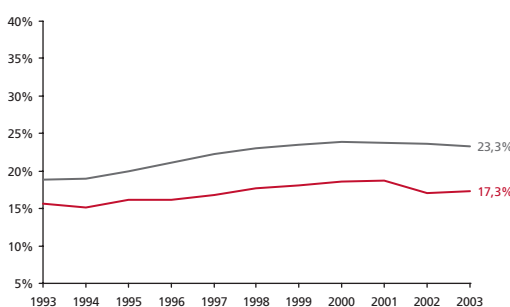
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



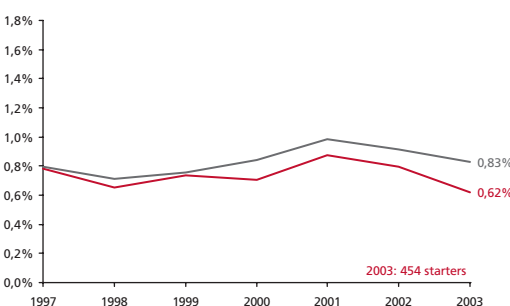
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



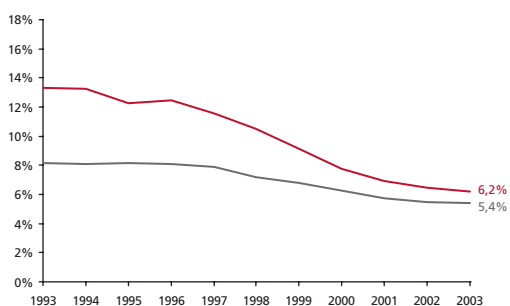
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



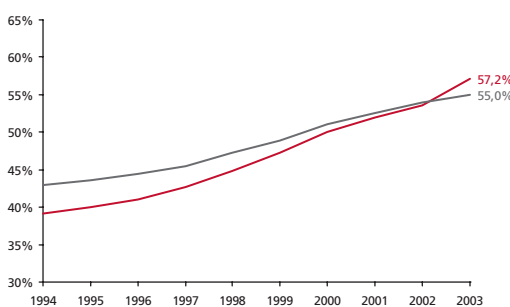
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



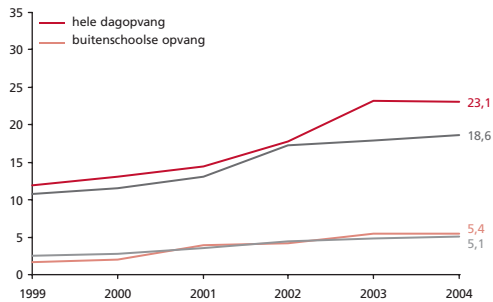
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



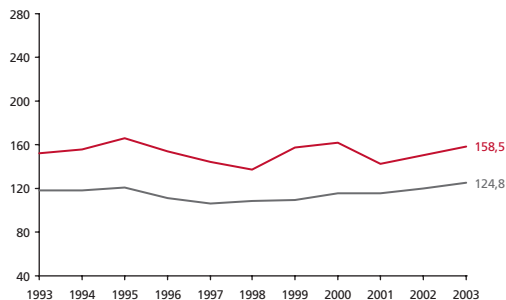
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



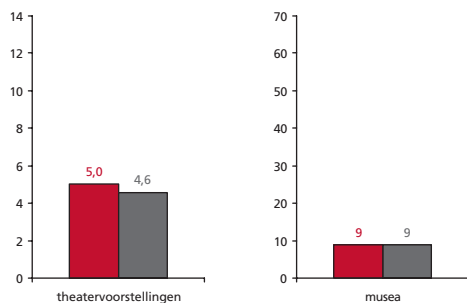
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



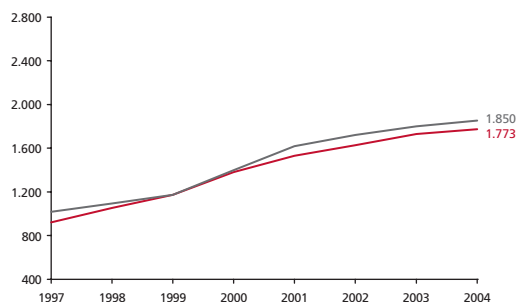
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



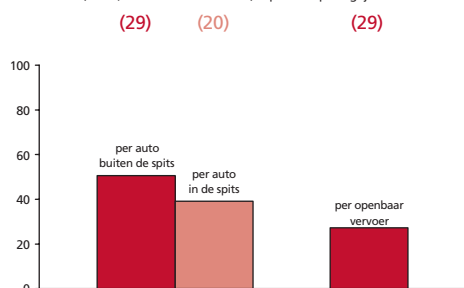
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



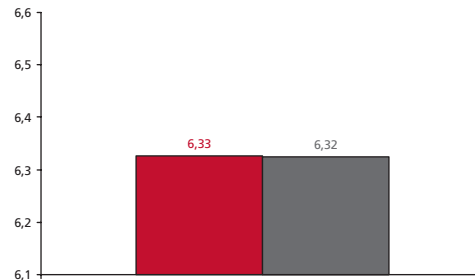
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



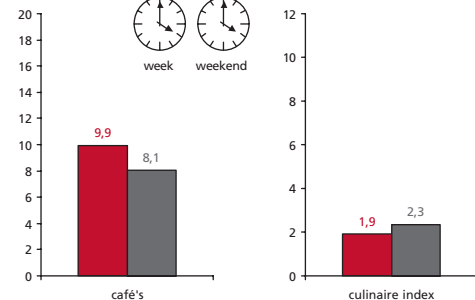
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



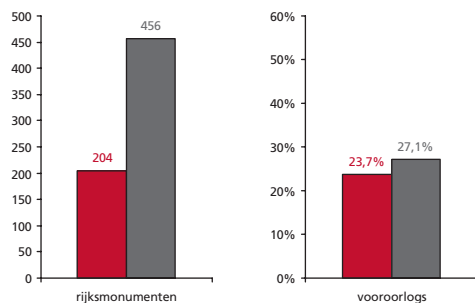
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



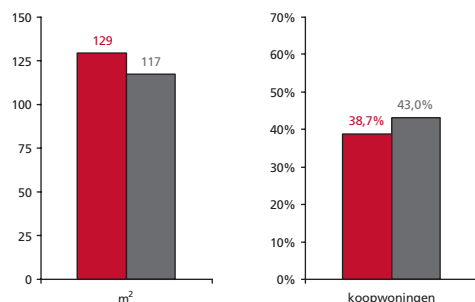
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



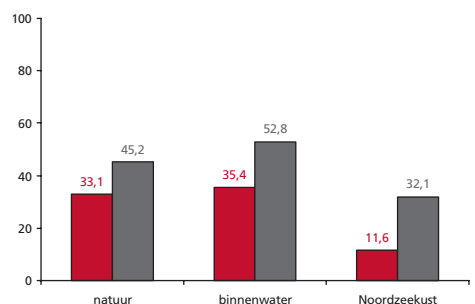
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Oss

Met 76.184 inwoners de
38^e gemeente van
Nederland

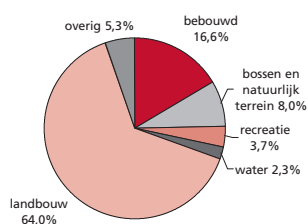
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

 Oss
 gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 10.442 ha



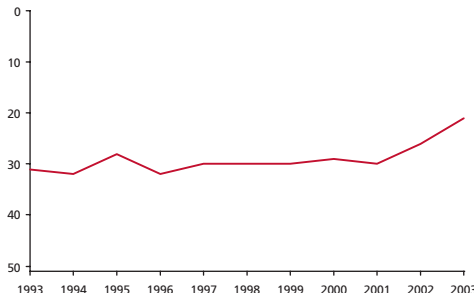
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (31)
cultureel aanbod (21)
aantal misdrijven (15)
percentage koopwoningen (6)
nabijheid natuurgebieden (24)
culinair aanbod (20)
universiteiten (12)
percentage vooroorlogse woningen (45)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (21)



21

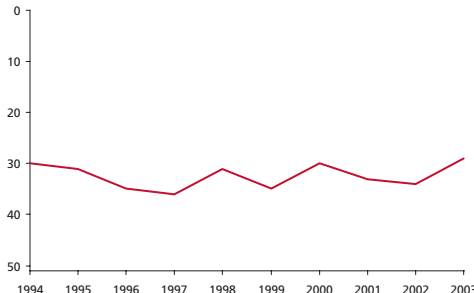
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

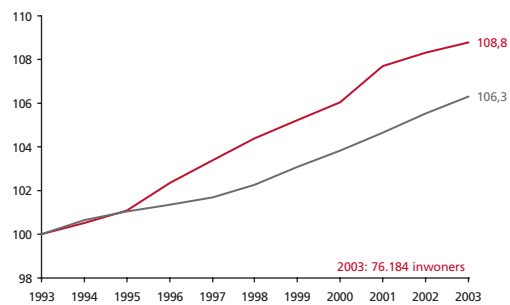
bijstand (9)
werkloosheid (11)
arbeidsongeschiktheid (41)
armoede (12)
percentage laagopgeleiden (31)
participatie vrouwen (30)
banen (31)
percentage groeisectoren (49)
sociaal-economische index: (29)



29

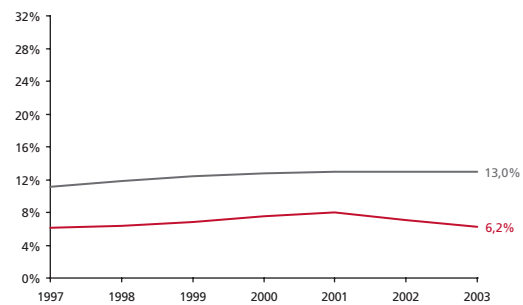
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1993 = 100)



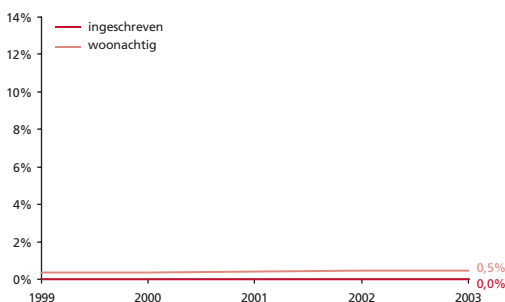
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



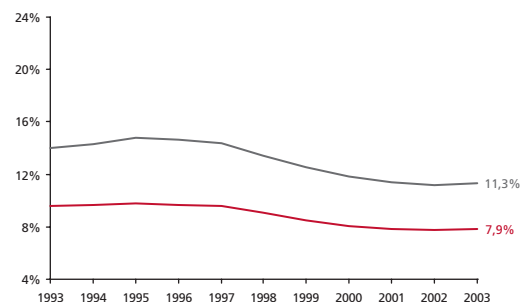
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



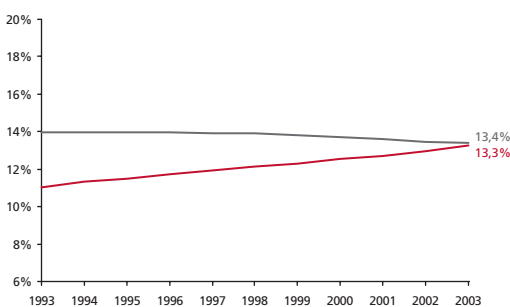
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



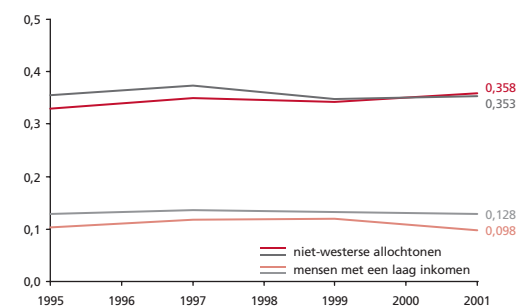
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



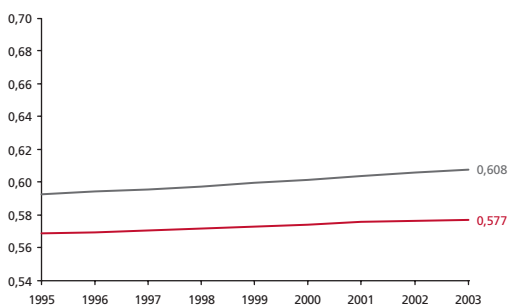
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



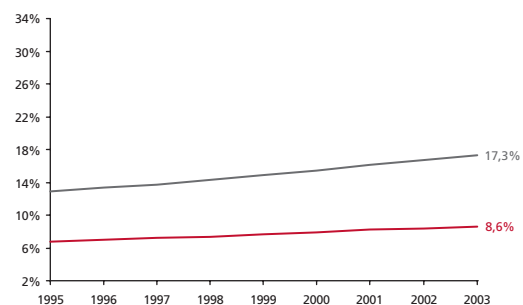
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



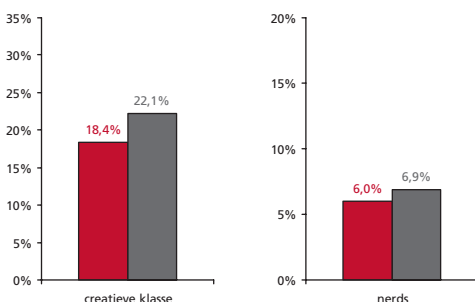
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking



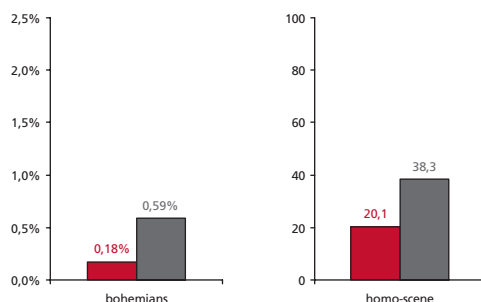
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

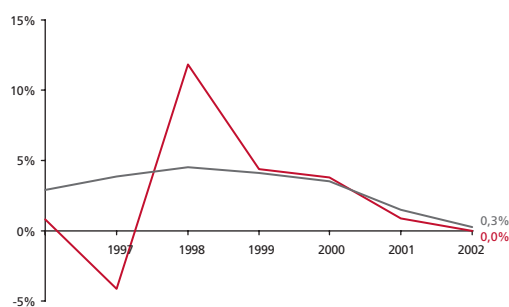
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

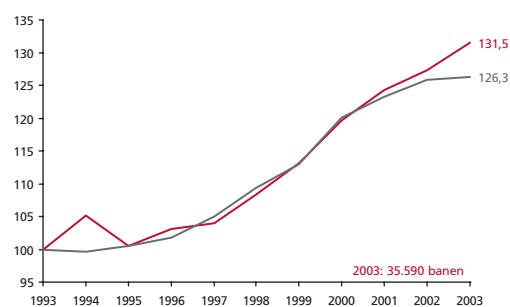
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Overig Noordost-Noord-Brabant



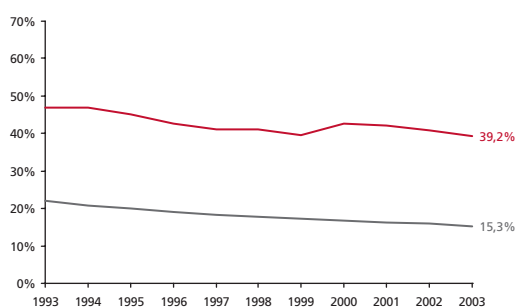
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



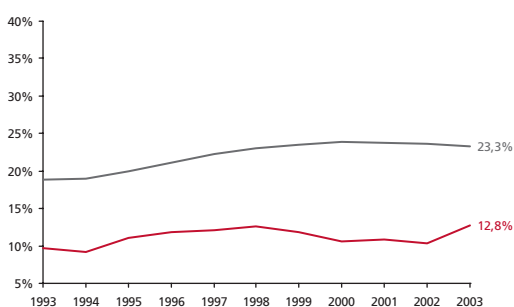
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



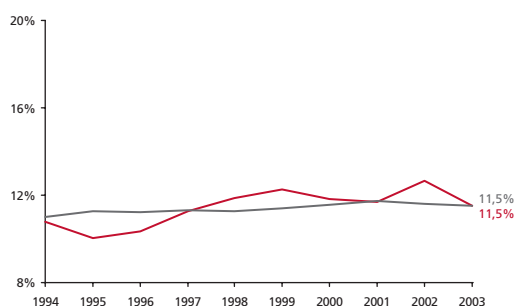
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



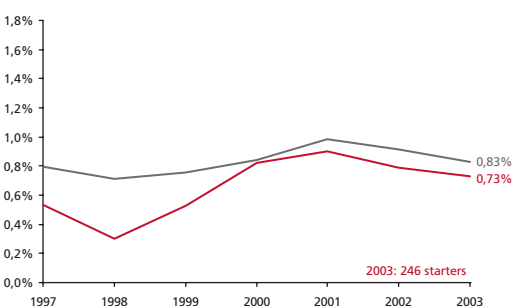
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



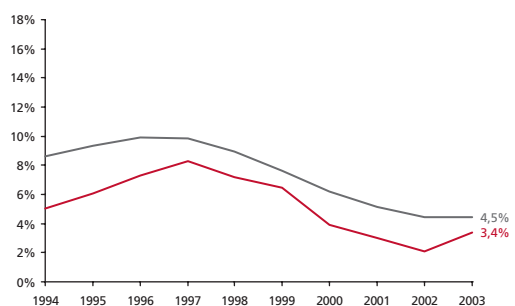
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



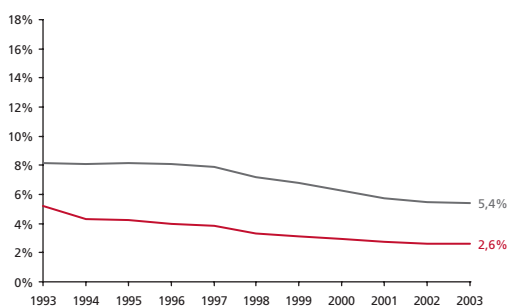
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



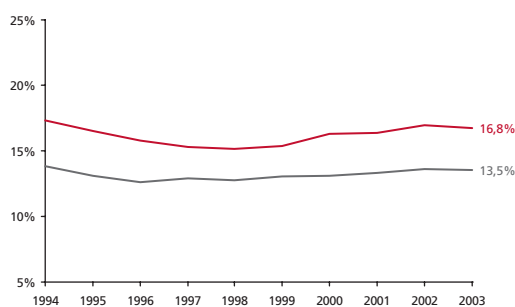
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



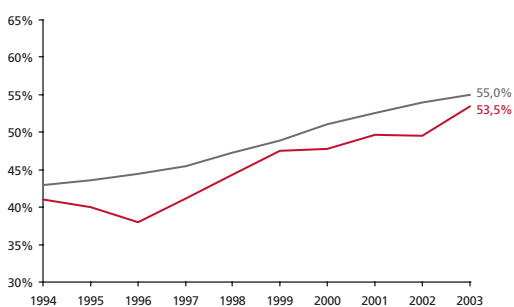
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



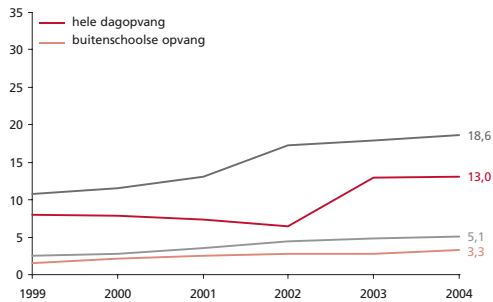
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



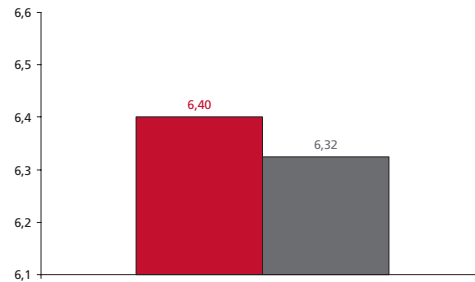
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



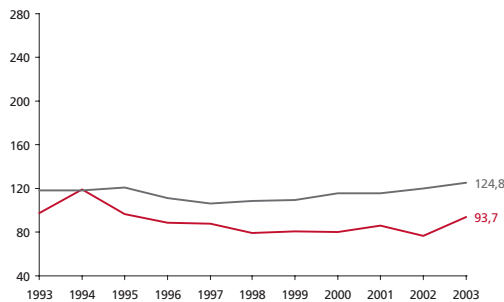
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



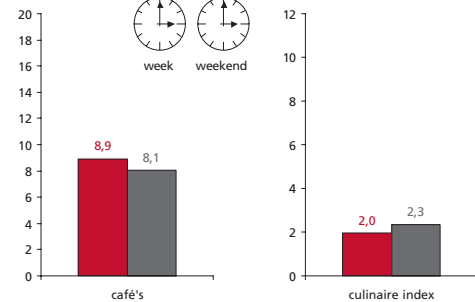
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



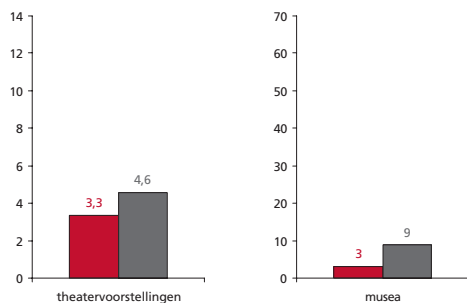
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



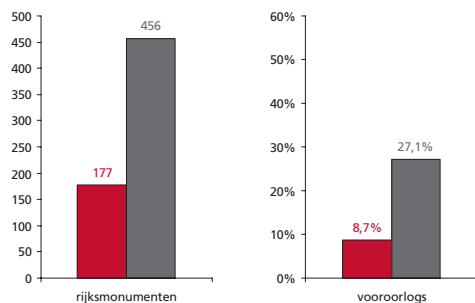
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



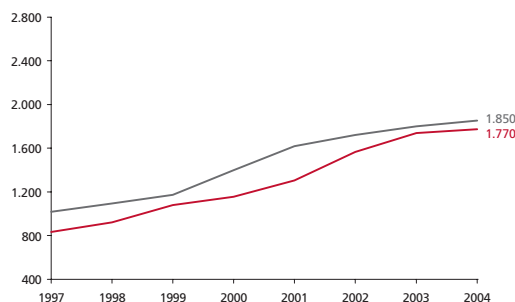
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



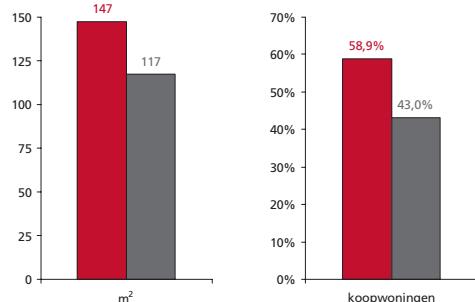
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



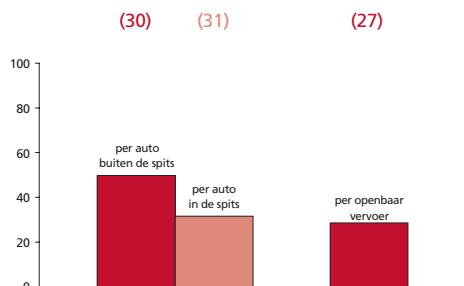
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



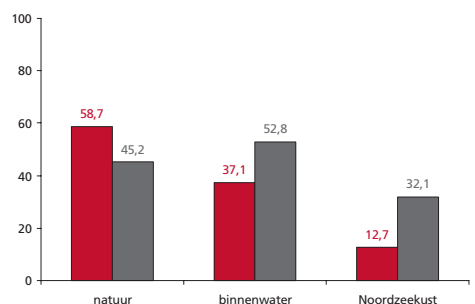
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Purmerend

Met 74.921 inwoners de
41^e gemeente van
Nederland

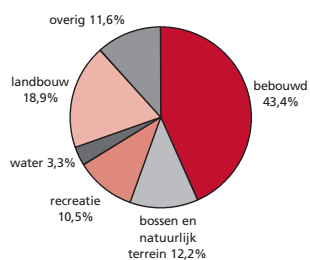
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Purmerend
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 2.456 ha



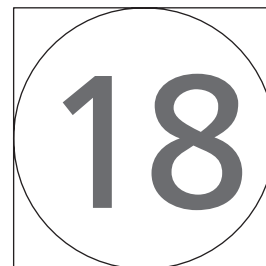
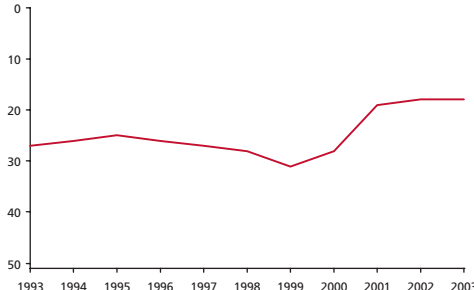
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid	(24)
cultureel aanbod	(16)
aantal misdrijven	(22)
percentage koopwoningen	(9)
nabijheid natuurgebieden	(19)
culinair aanbod	(39)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(46)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(18)



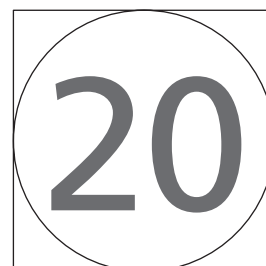
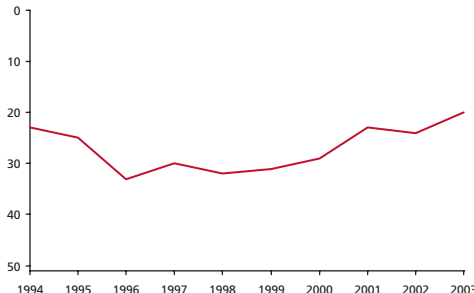
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

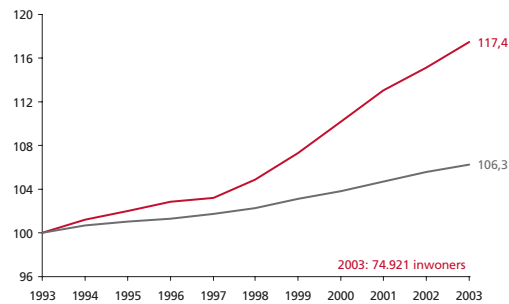
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand	(6)
werkloosheid	(1)
arbeidsongeschiktheid	(44)
armoede	(11)
percentage laagopgeleiden	(26)
participatie vrouwen	(8)
banen	(49)
percentage groeisectoren	(47)
sociaal-economische index:	(20)



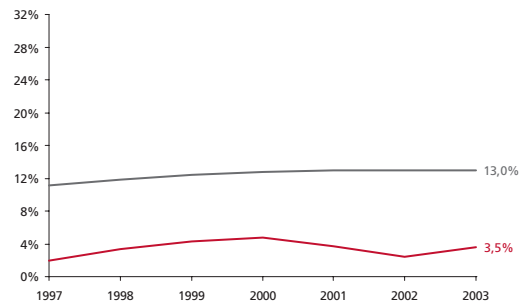
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



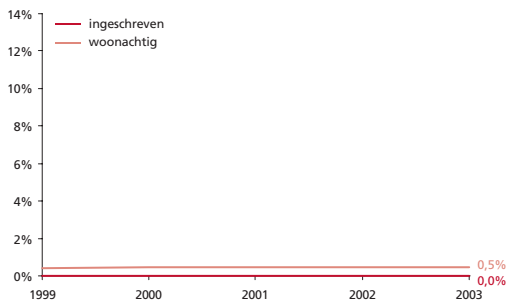
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



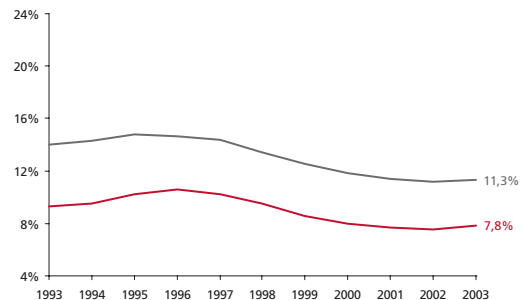
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



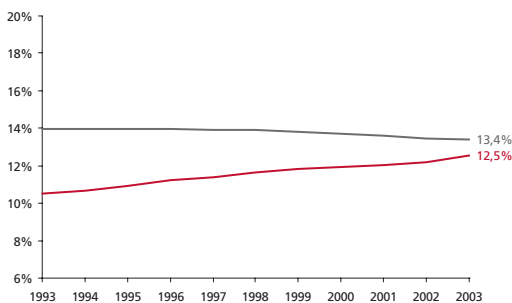
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



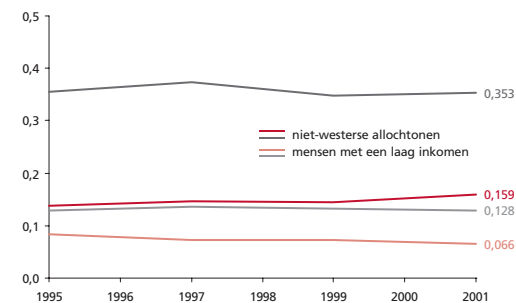
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



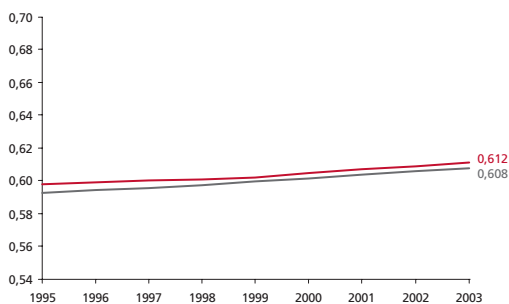
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



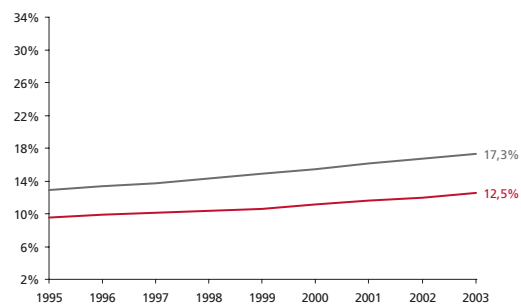
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingsamenstelling o.b.v. etnische afkomst



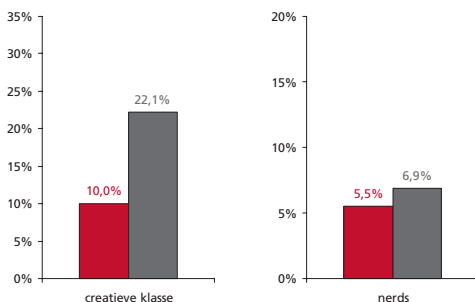
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



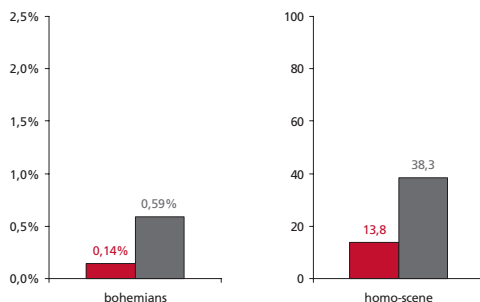
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)

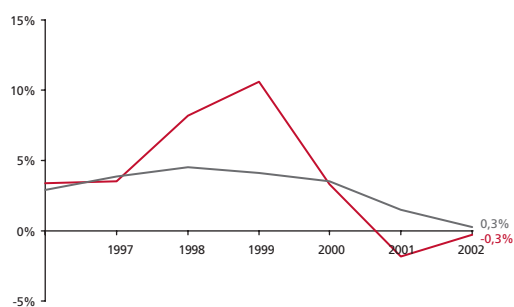


Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Sociaal-economische positie

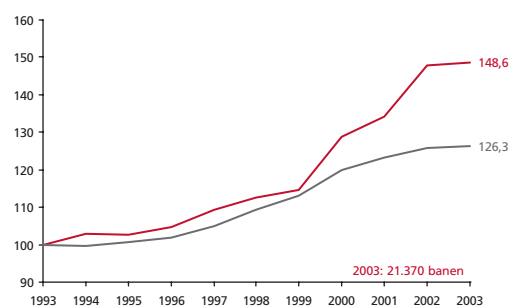
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Overig Agglomeratie Amsterdam



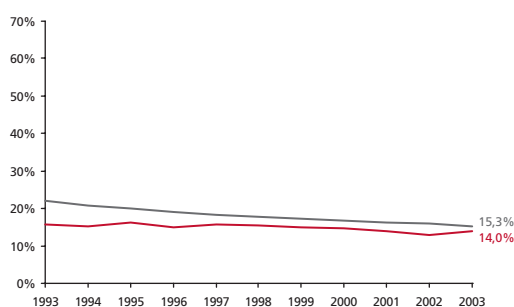
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



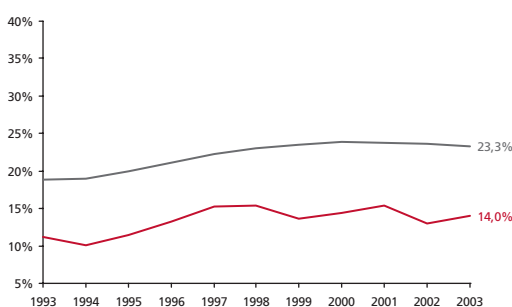
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



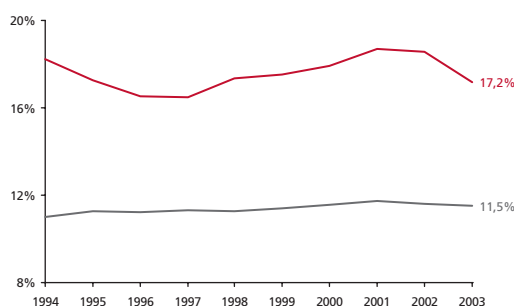
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



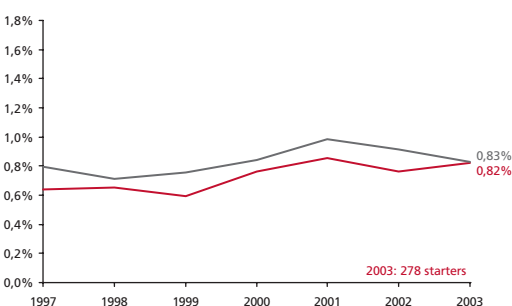
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



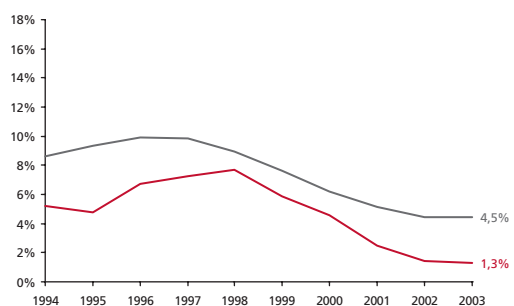
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



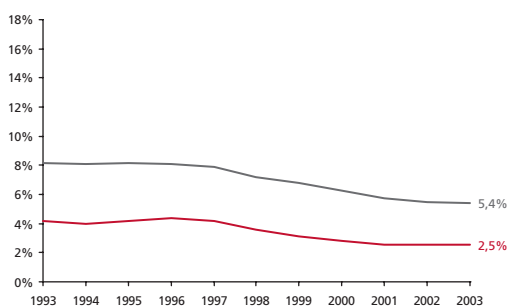
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



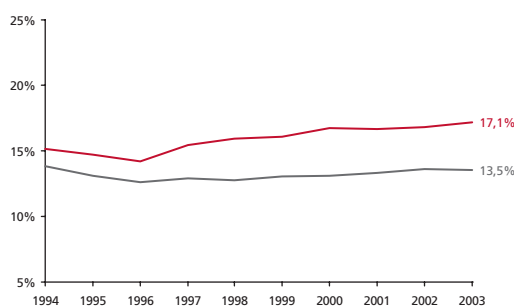
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



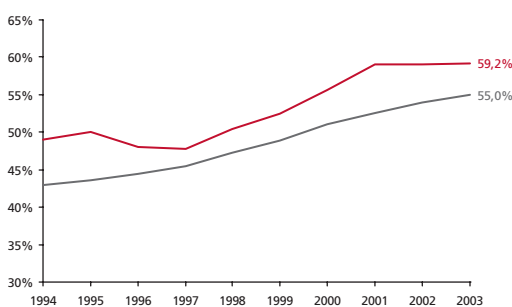
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



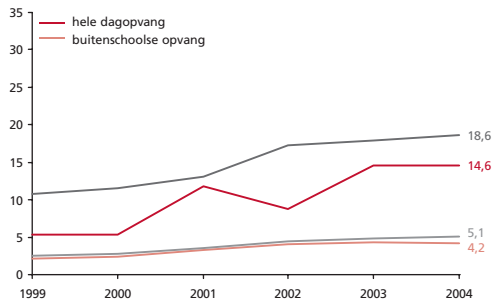
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



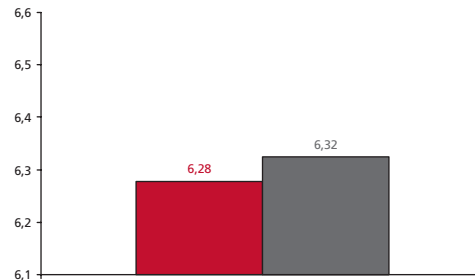
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



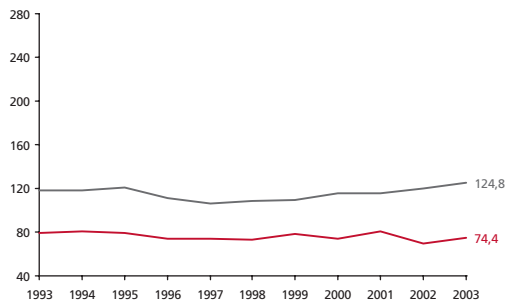
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



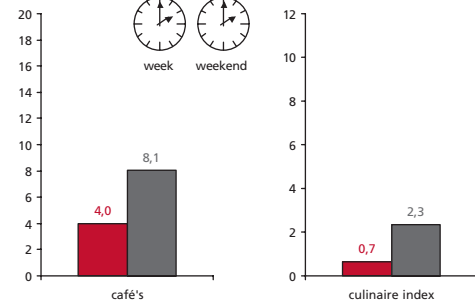
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



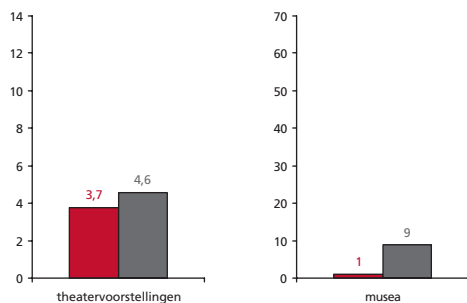
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



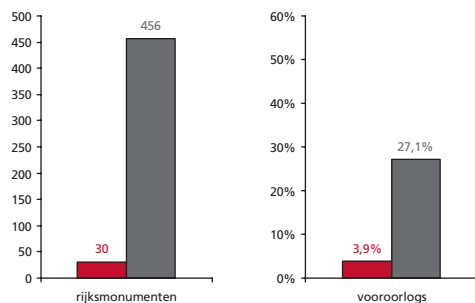
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



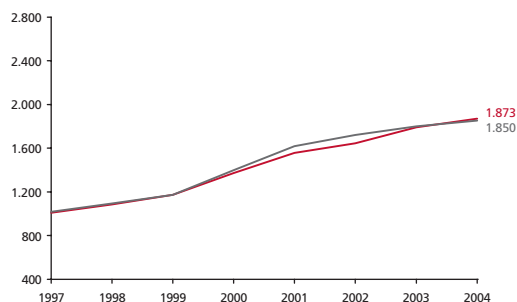
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



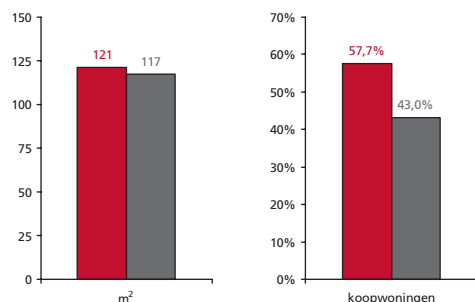
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



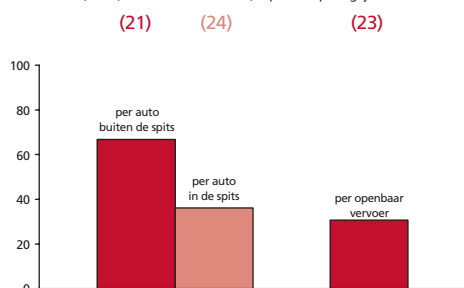
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



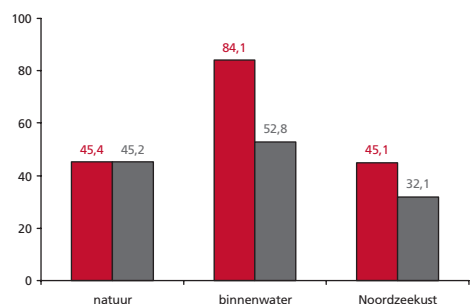
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingenv
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Roosendaal

Met 78.110 inwoners de
36^e gemeente van
Nederland

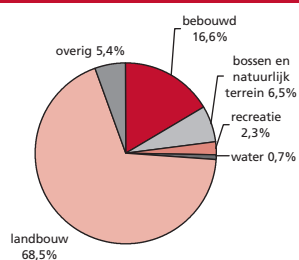
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Roosendaal
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 10.721 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

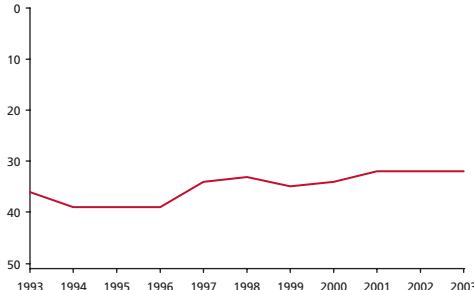
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(36)
(31)
(9)
(3)
(33)
(43)
(12)
(37)
(32)



32

Sociaal-economische index

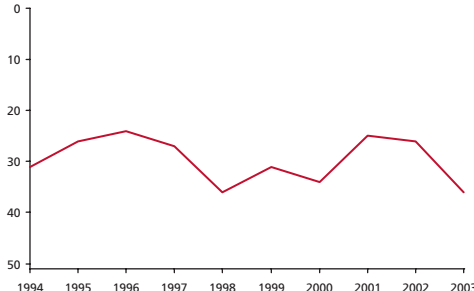
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

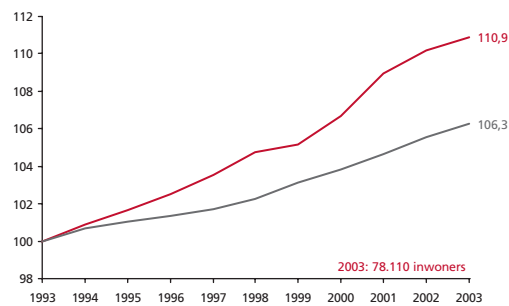
(17)
(42)
(15)
(20)
(27)
(34)
(33)
(48)
(36)



36

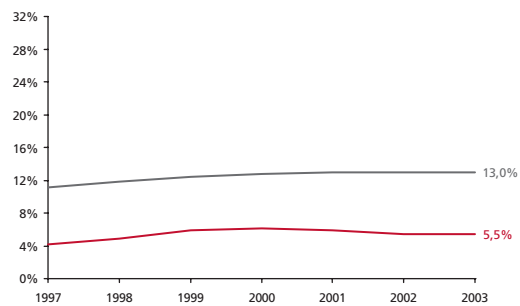
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



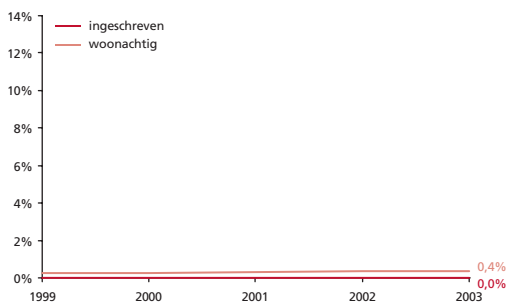
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



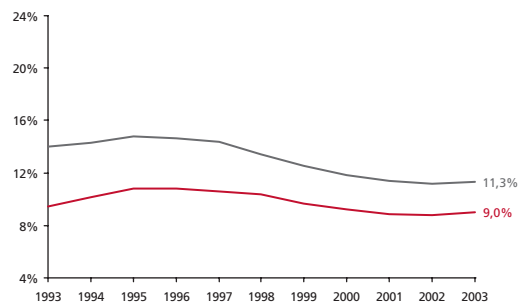
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



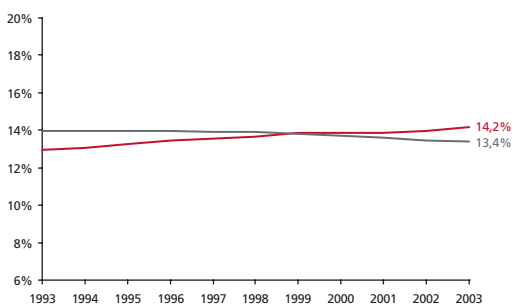
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



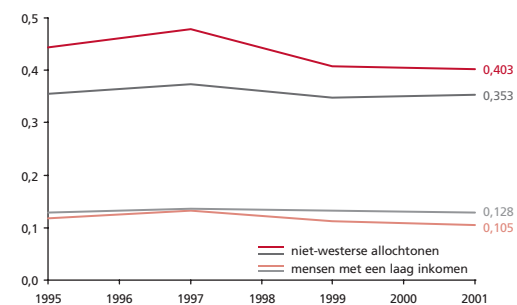
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



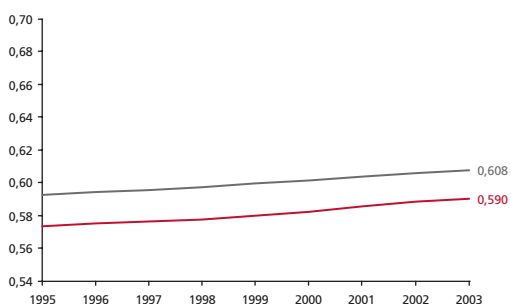
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



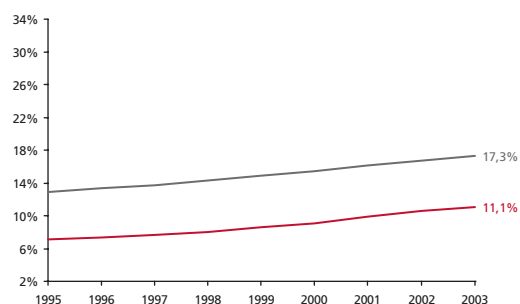
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



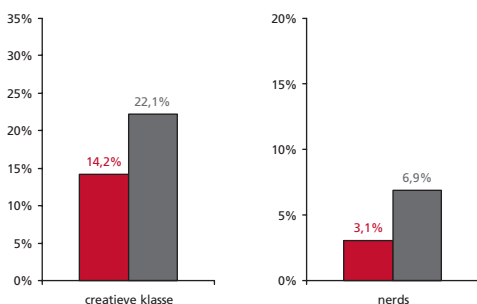
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



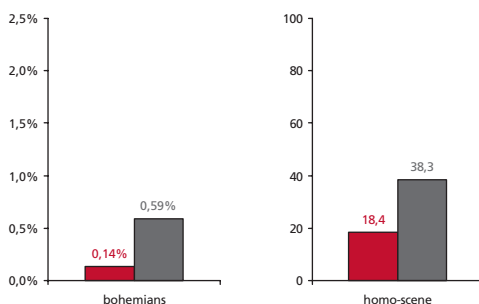
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

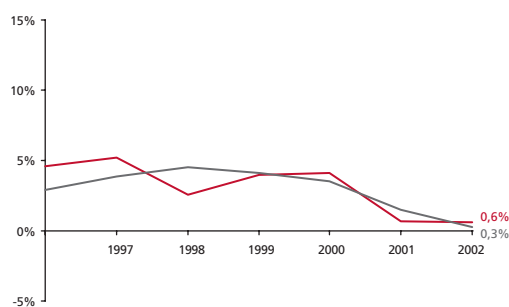
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

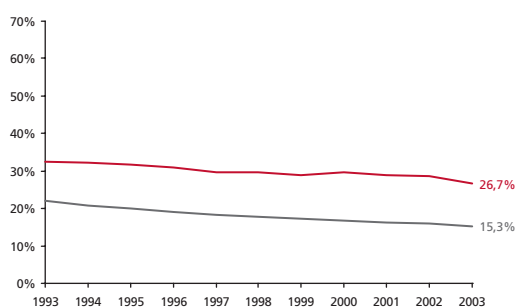
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio West-Noord-Brabant



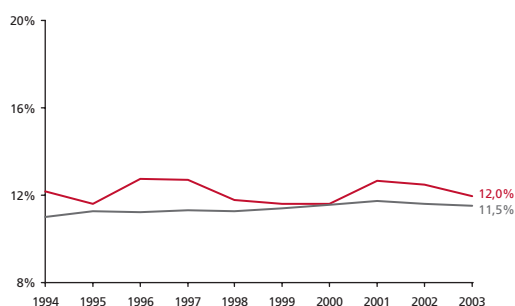
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



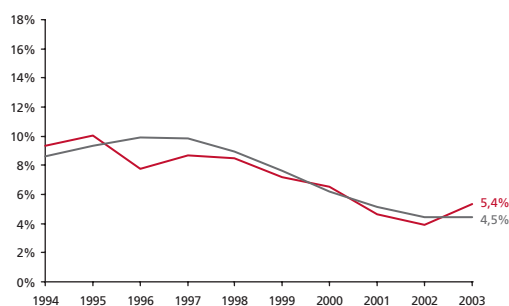
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



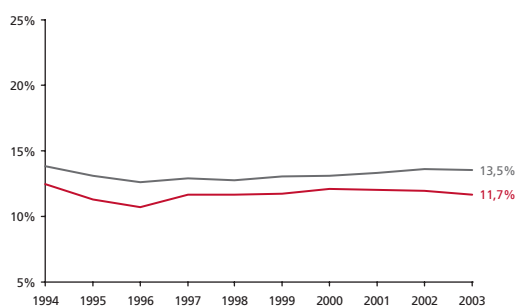
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



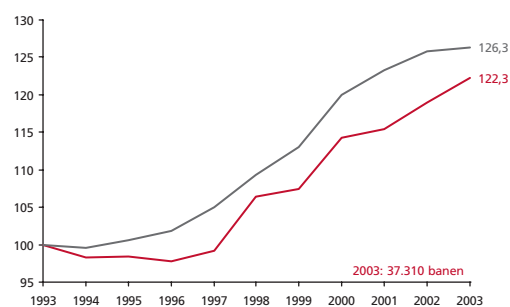
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



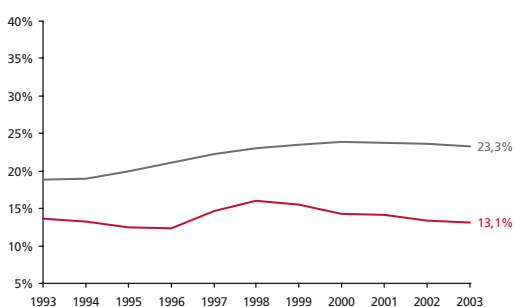
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



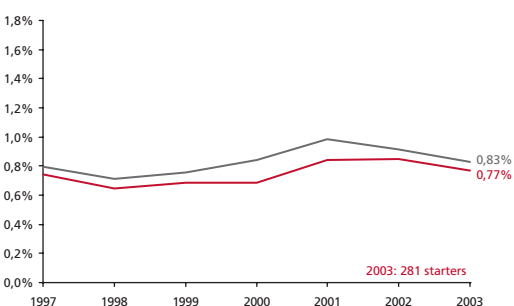
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



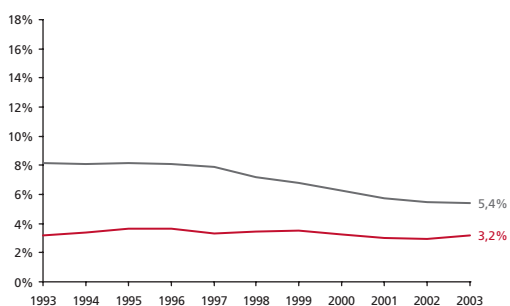
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



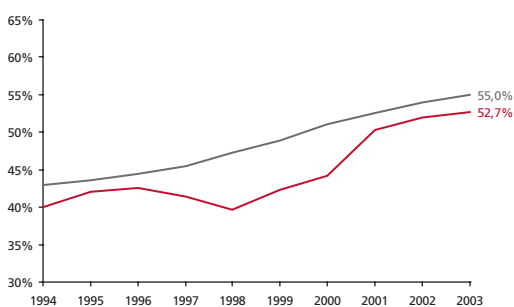
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



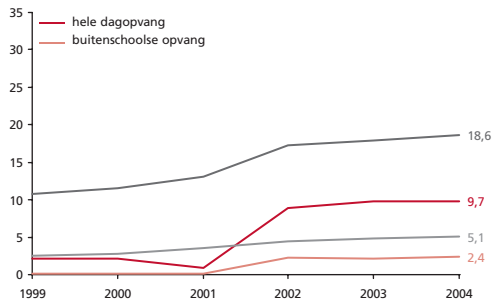
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



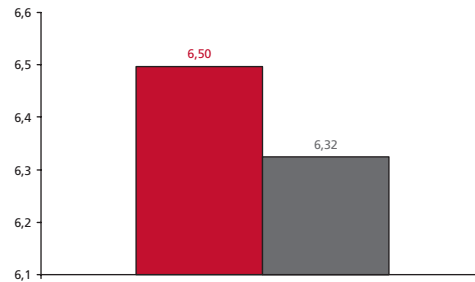
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



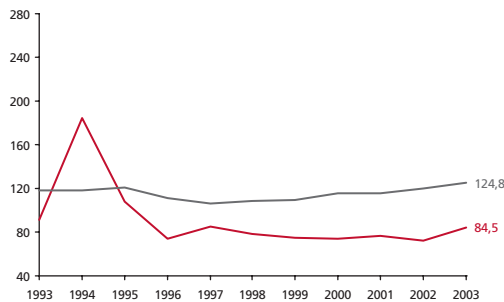
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



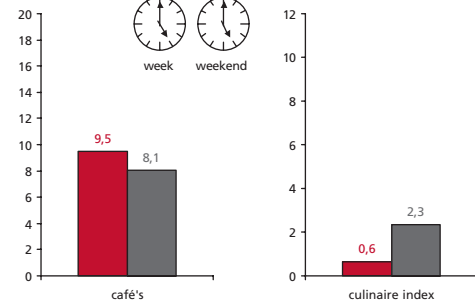
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



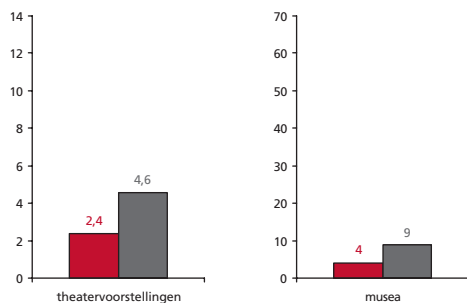
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



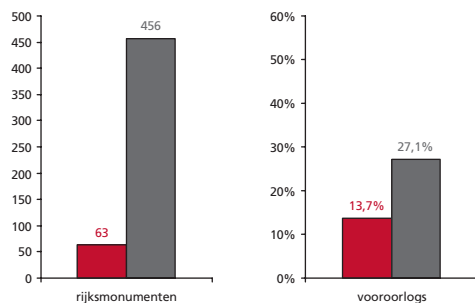
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



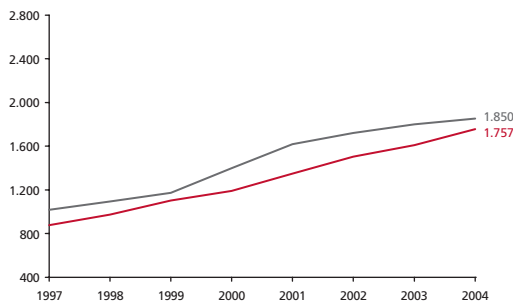
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



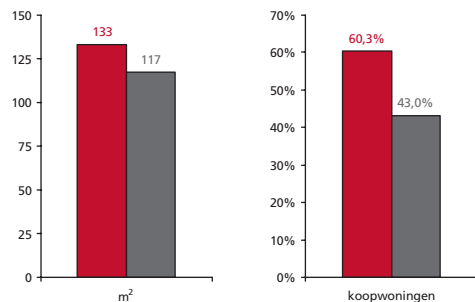
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



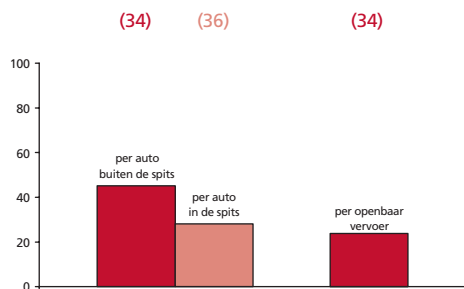
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



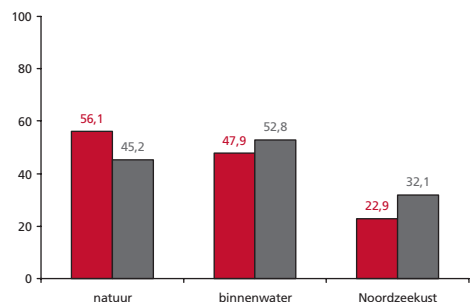
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Rosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Rotterdam

Met 599.651 inwoners de
2^e gemeente van
Nederland

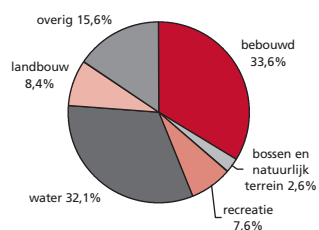
grotestedenbeleid: **G4/G21/G5/nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Rotterdam
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 30.424 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

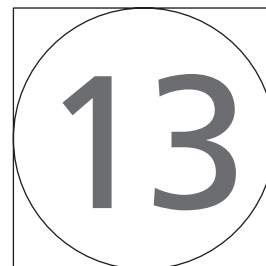
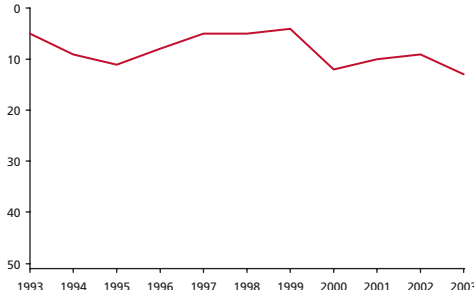
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(1)
(14)
(49)
(49)
(21)
(19)
(3)
(6)
(13)



Sociaal-economische index

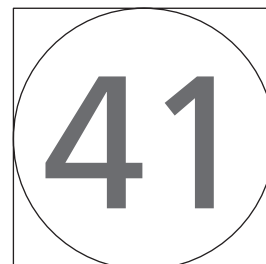
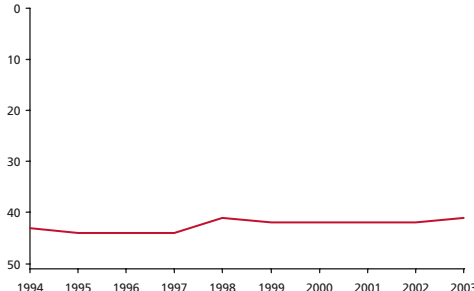
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

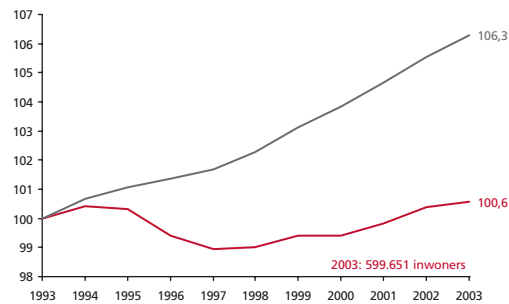
bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

(50)
(48)
(13)
(50)
(44)
(37)
(11)
(10)
(41)



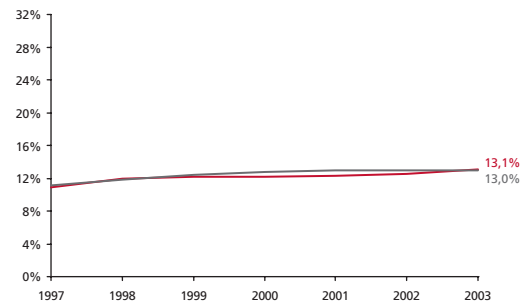
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



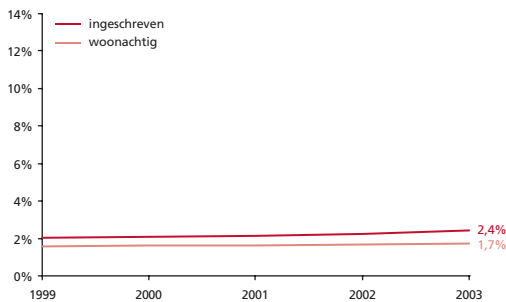
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



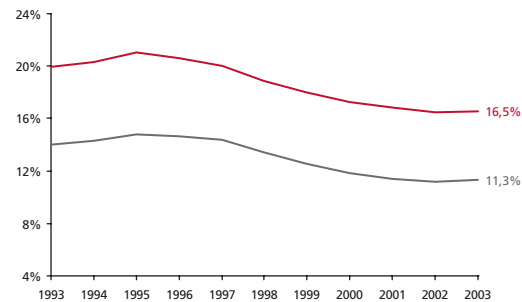
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



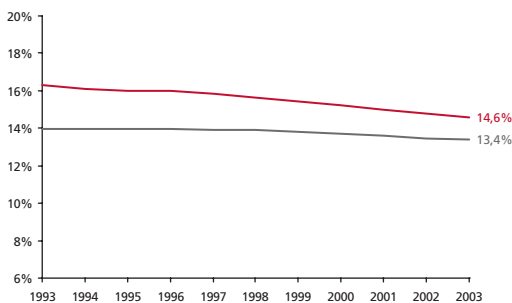
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



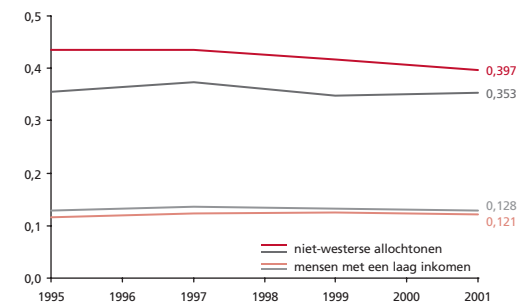
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



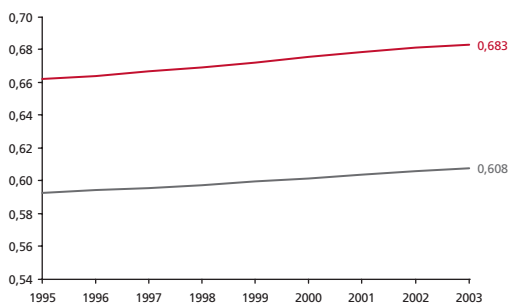
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



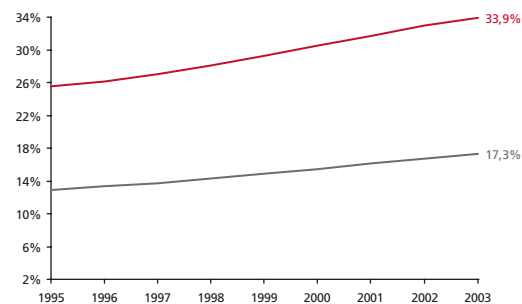
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



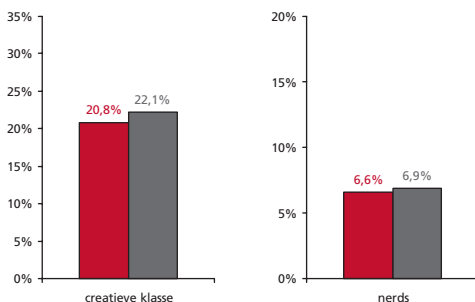
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



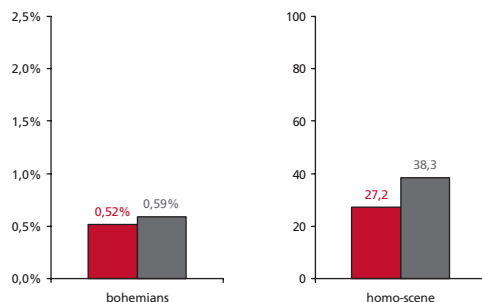
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

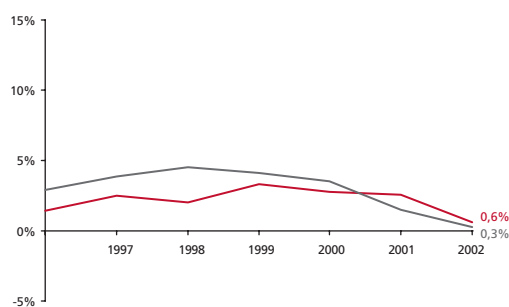
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

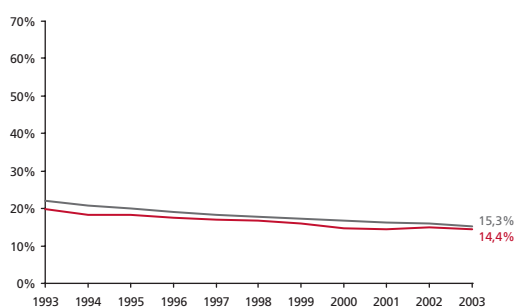
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Rijnmond



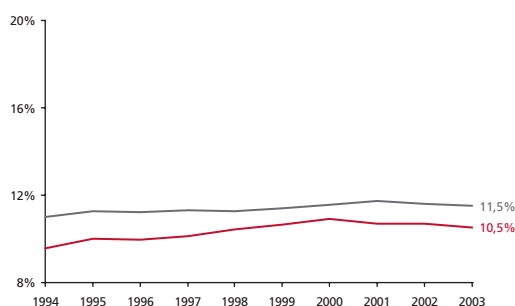
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



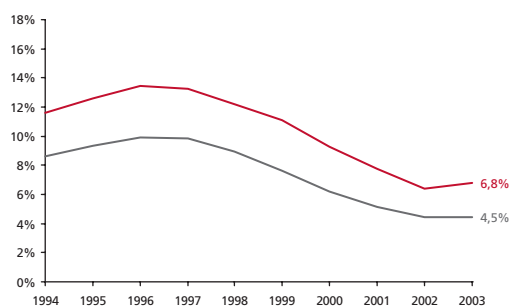
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



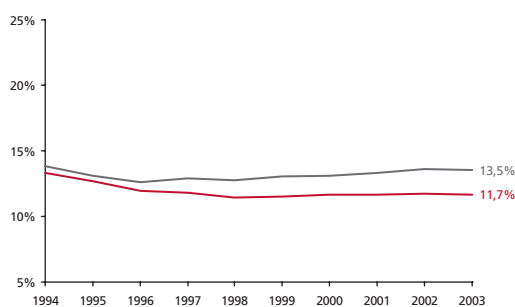
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



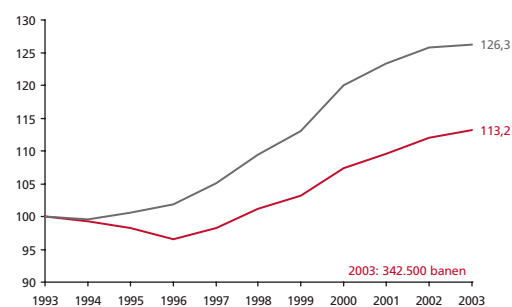
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



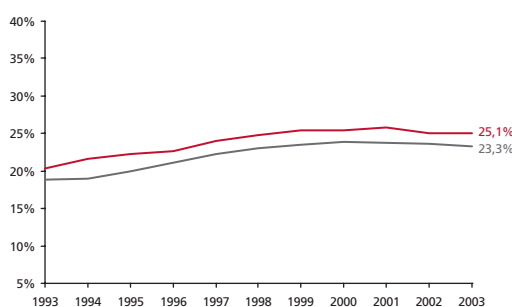
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



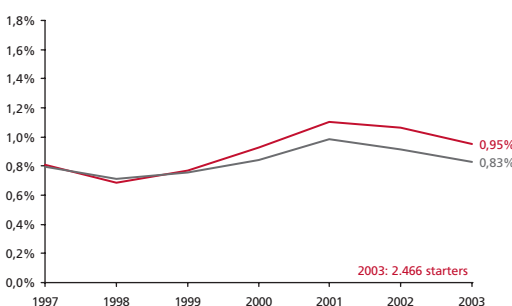
Dienstenector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



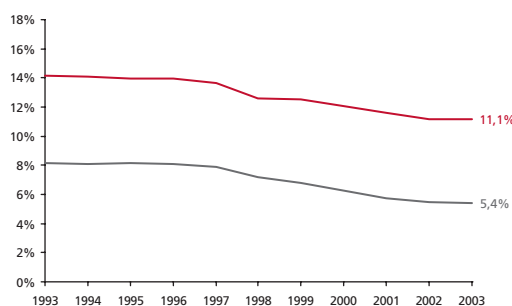
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



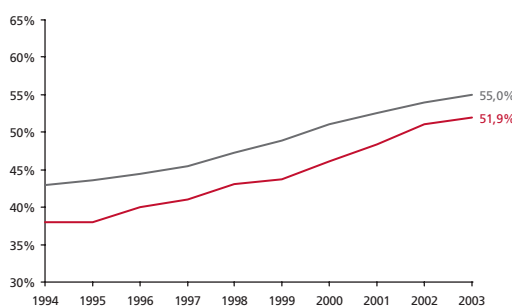
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



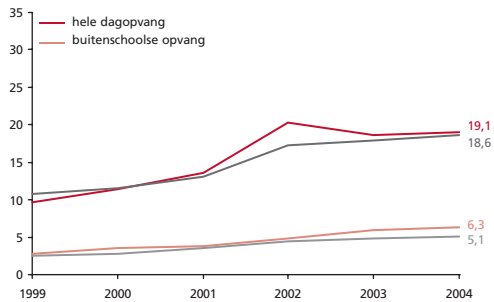
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



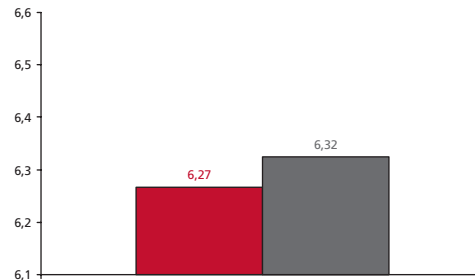
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



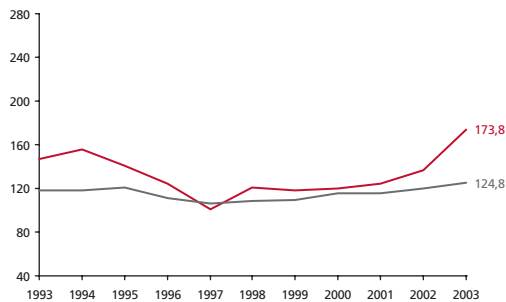
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



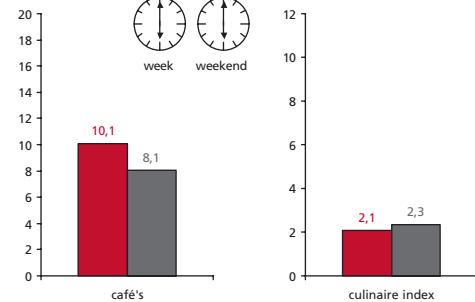
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



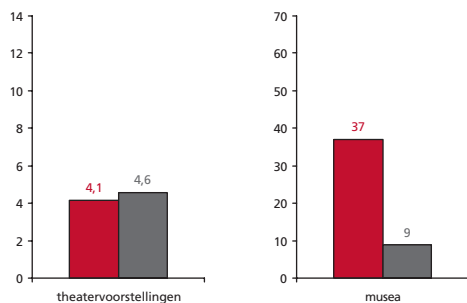
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



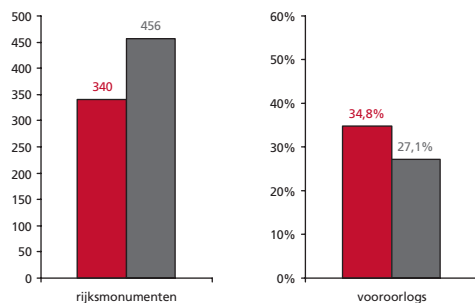
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



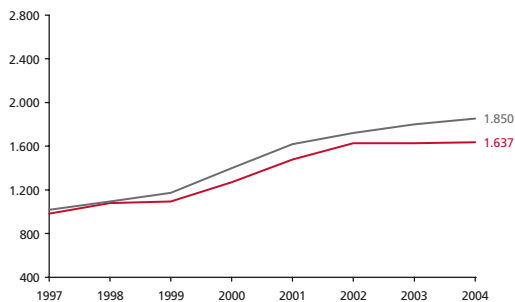
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



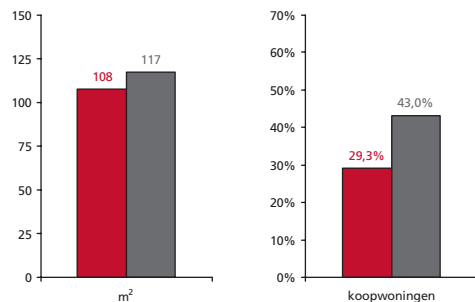
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



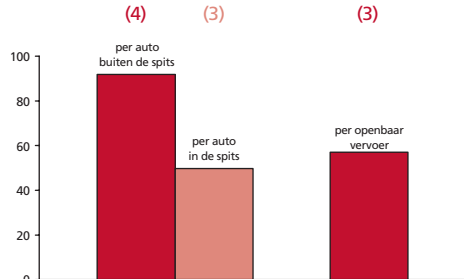
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



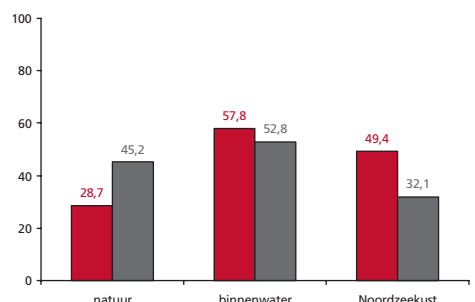
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Schiedam

Met 75.802 inwoners de
39^e gemeente van
Nederland

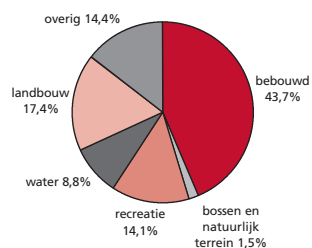
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Schiedam
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 1.989 ha



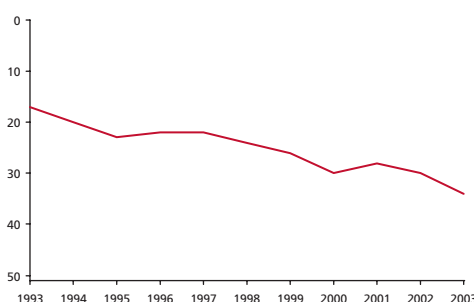
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

Ranking
(9)
(49)
(23)
(42)
(23)
(41)
(12)
(10)
(34)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



34

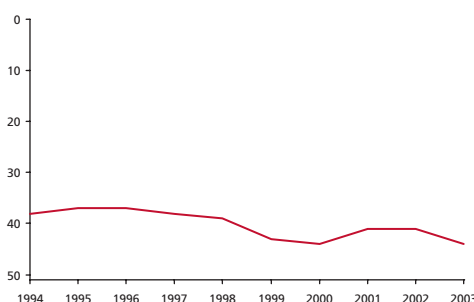
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

Ranking
(41)
(43)
(14)
(37)
(45)
(43)
(41)
(14)
(44)

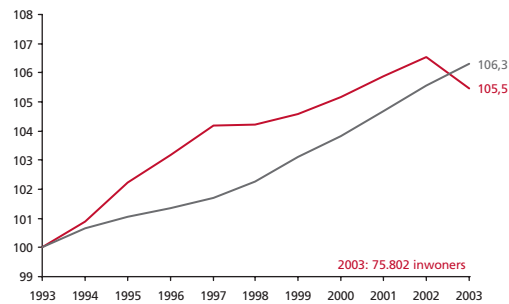
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



44

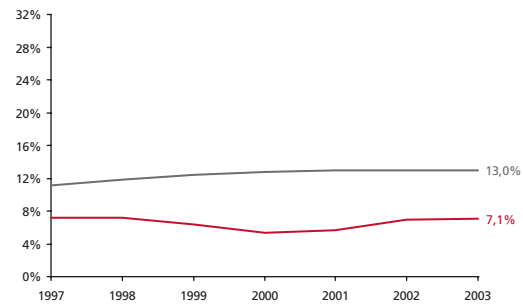
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



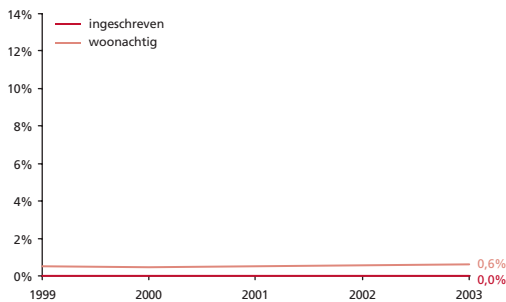
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



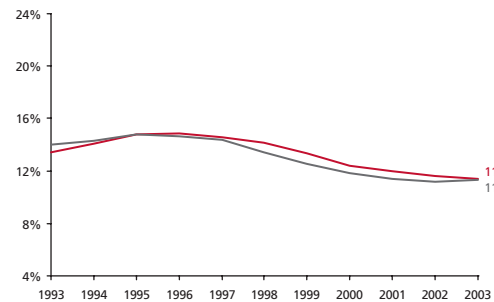
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



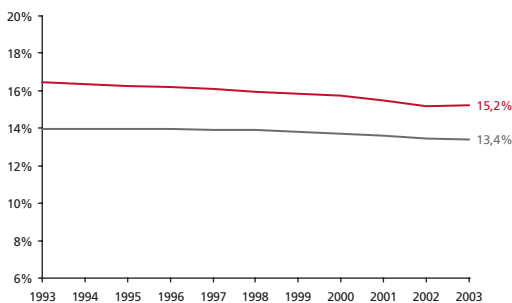
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



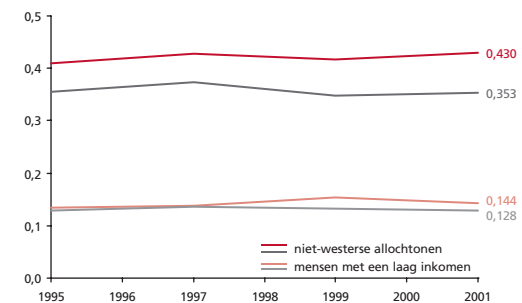
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



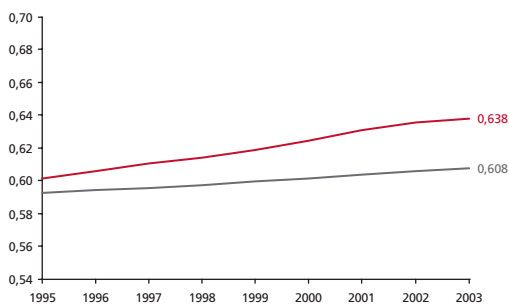
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



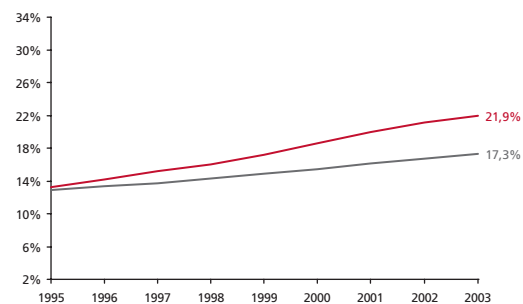
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



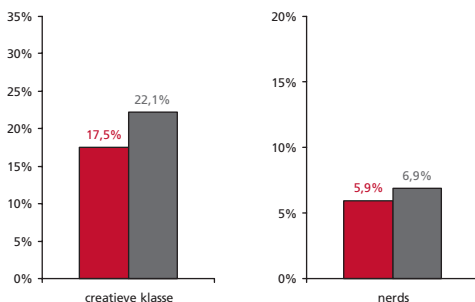
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



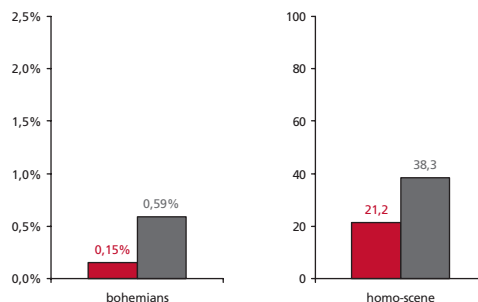
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)

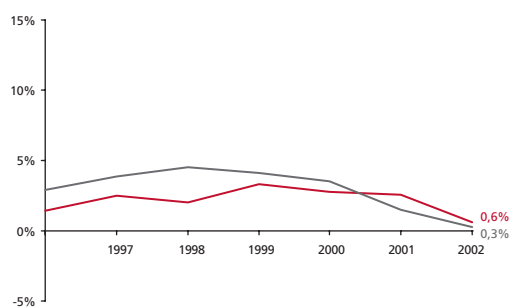


Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Sociaal-economische positie

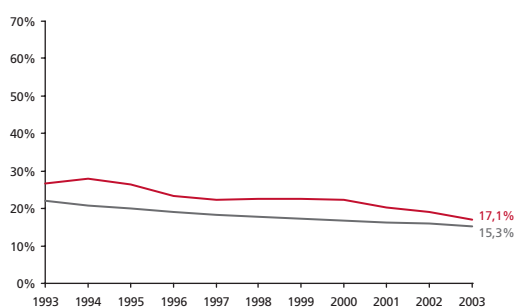
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Rijnmond



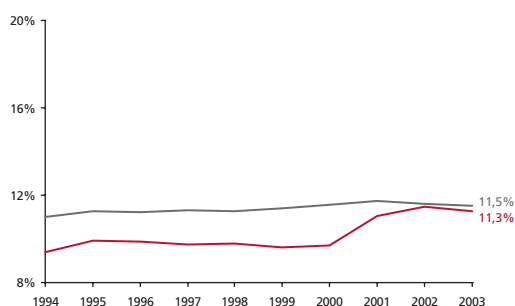
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



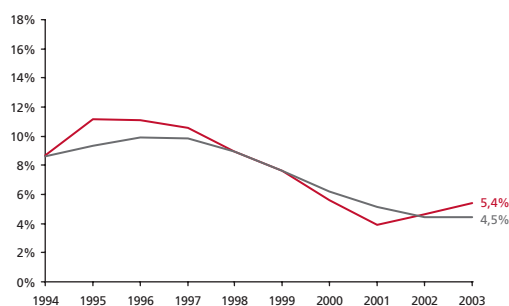
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



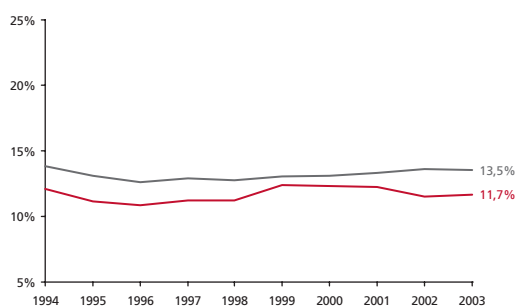
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



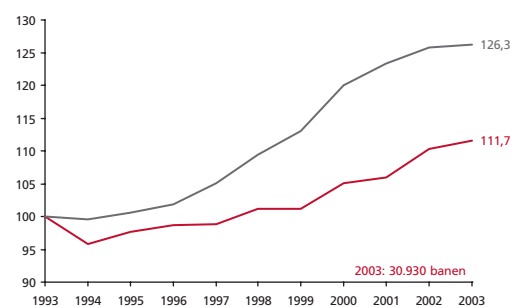
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



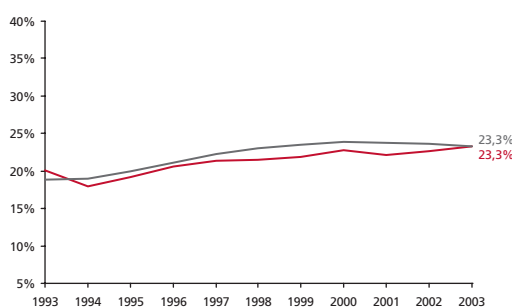
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



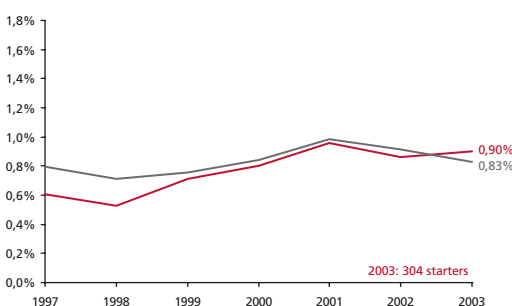
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



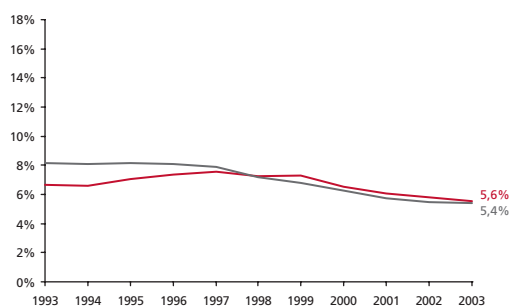
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



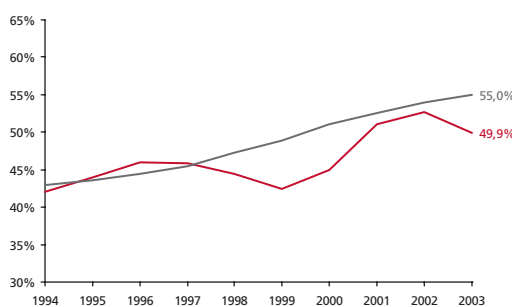
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



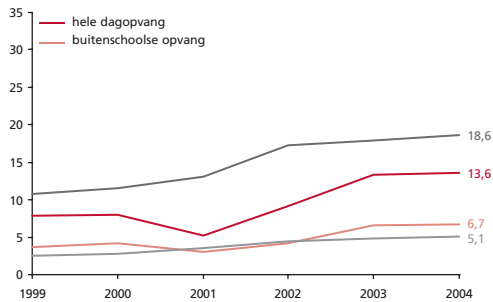
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



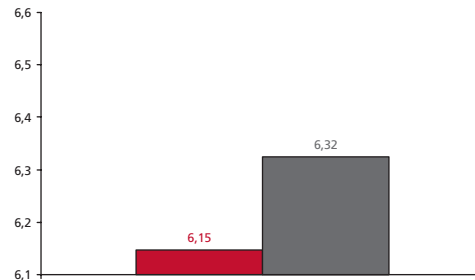
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



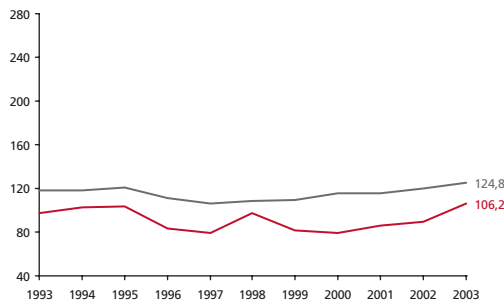
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



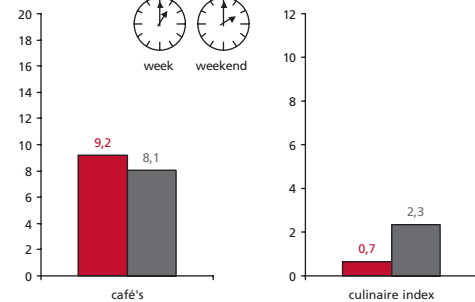
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



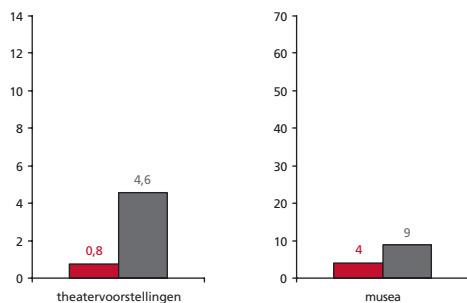
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



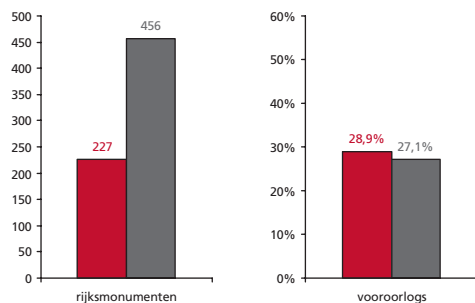
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



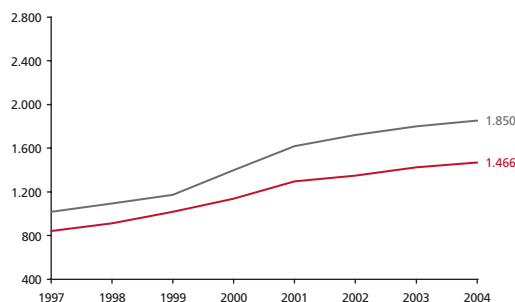
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



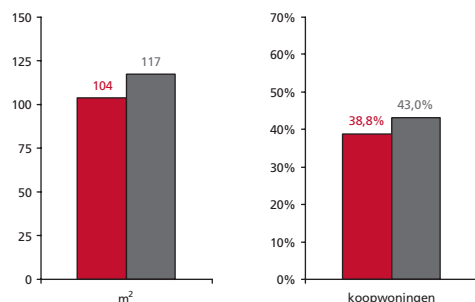
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



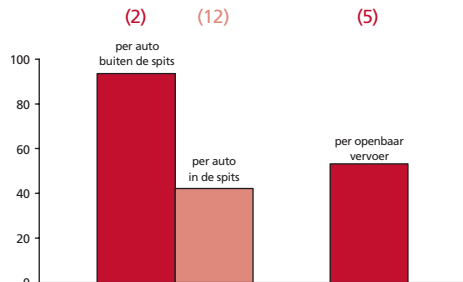
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



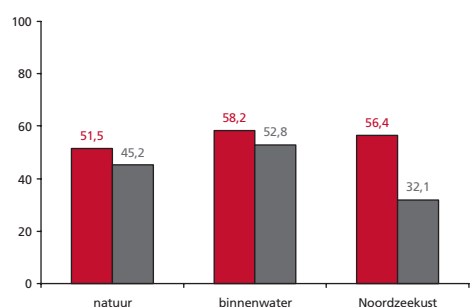
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Sittard-Geleen

Met 97.806 inwoners de
26^e gemeente van
Nederland

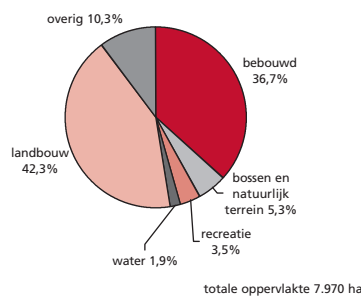
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Sittard-Geleen
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



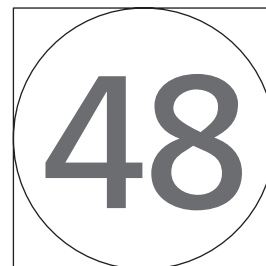
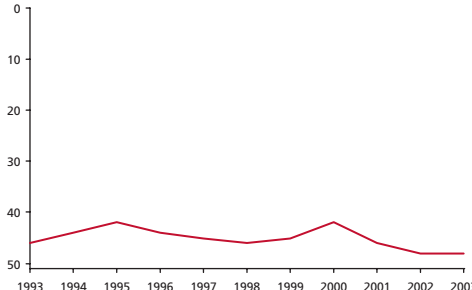
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid	(45)
cultureel aanbod	(35)
aantal misdrijven	(20)
percentage koopwoningen	(5)
nabijheid natuurgebieden	(48)
culinair aanbod	(46)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(35)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(48)



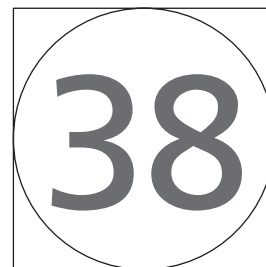
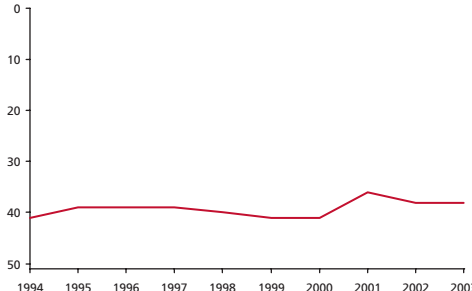
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

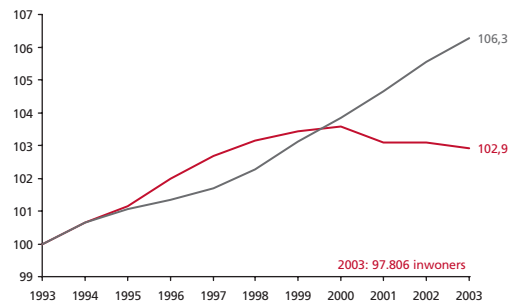
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand	(33)
werkloosheid	(20)
arbeidsongeschiktheid	(49)
armoede	(29)
percentage laagopgeleiden	(39)
participatie vrouwen	(32)
banen	(16)
percentage groeisectoren	(34)
sociaal-economische index:	(38)



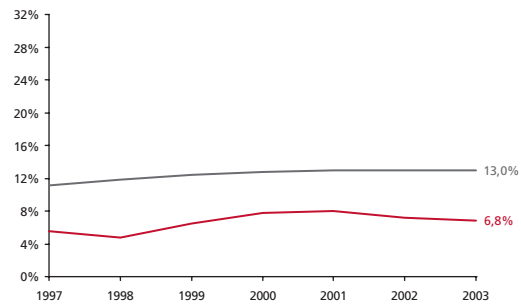
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



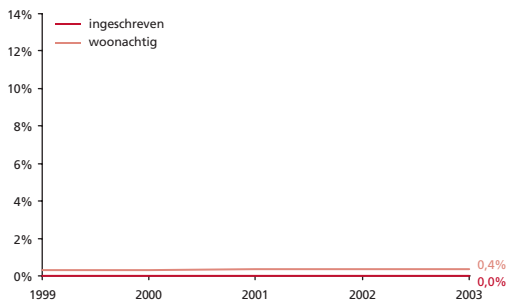
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



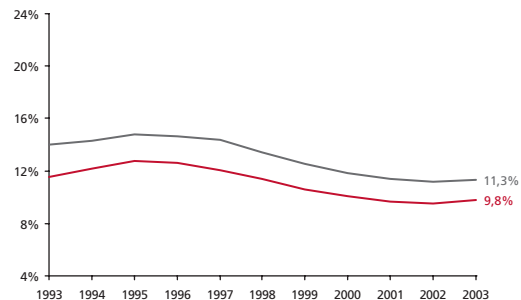
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



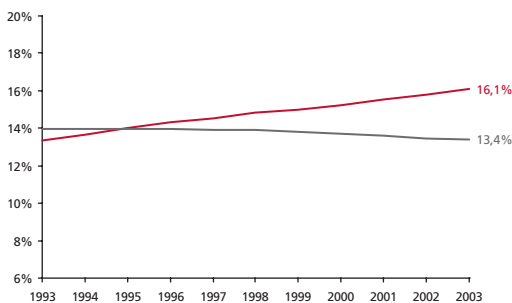
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



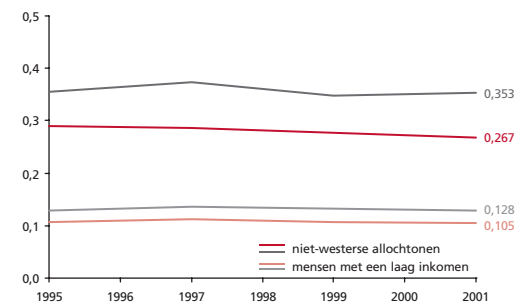
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



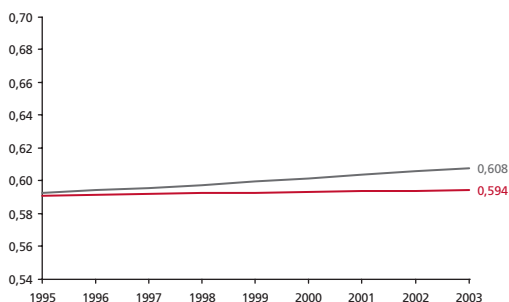
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



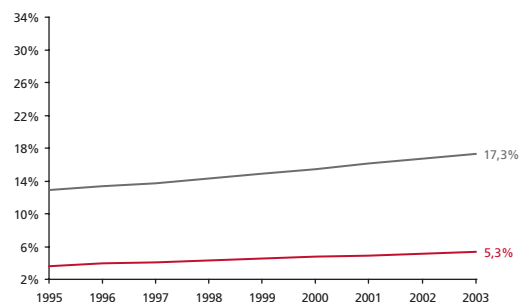
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingsamenstelling o.b.v. etnische afkomst



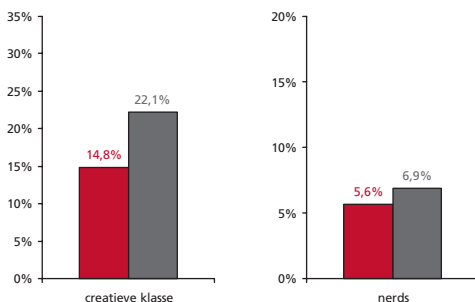
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



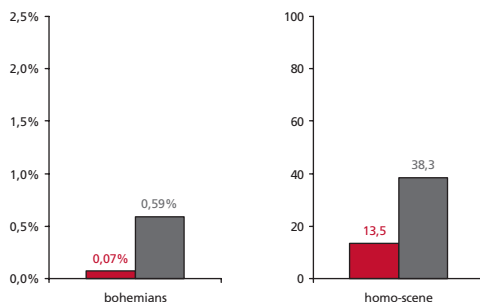
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

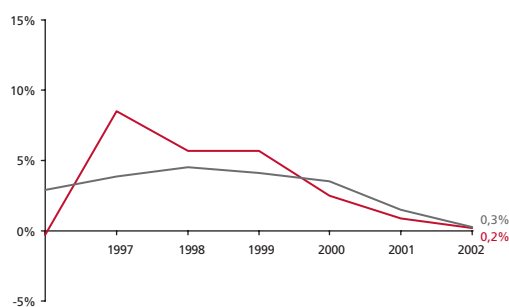
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

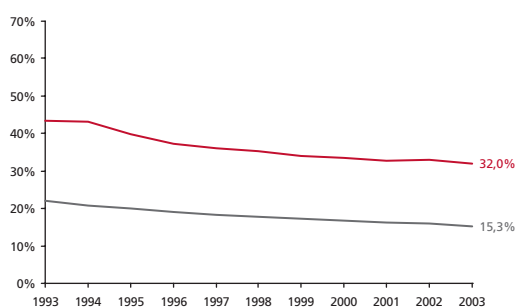
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Zuid-Limburg



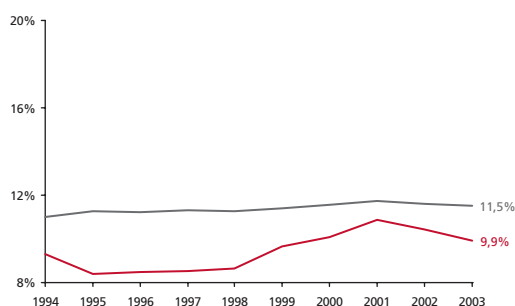
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



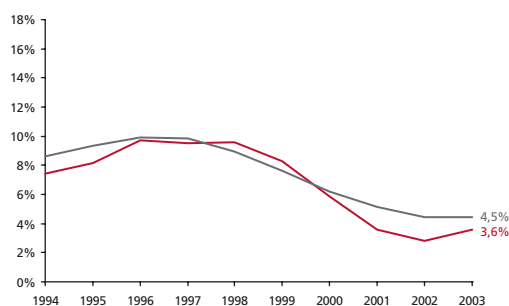
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



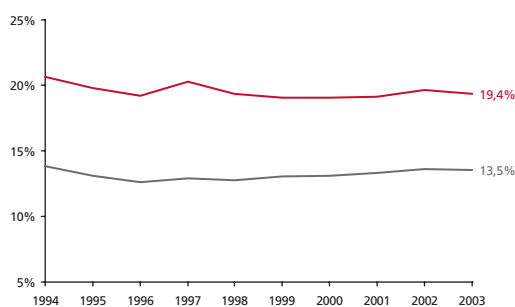
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



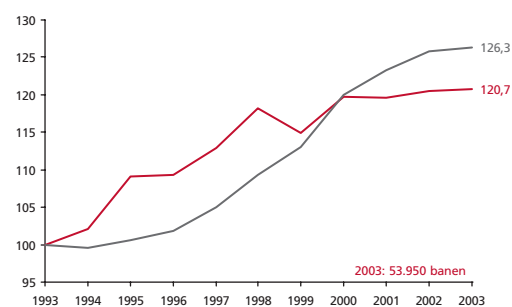
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



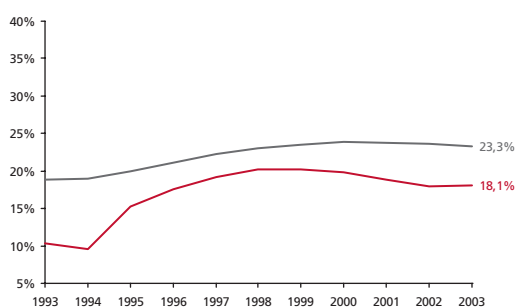
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



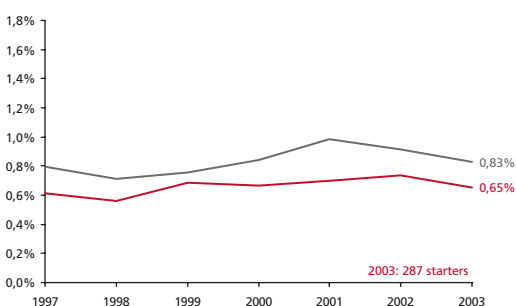
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



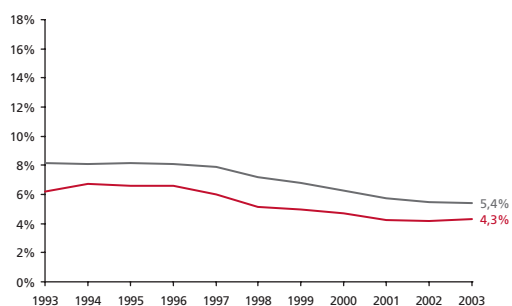
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



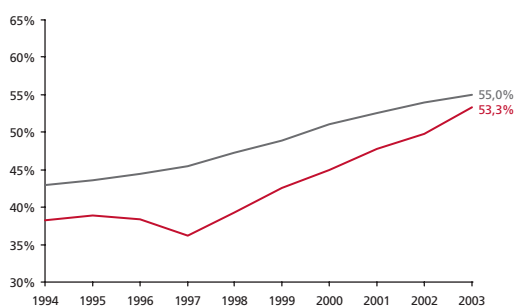
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



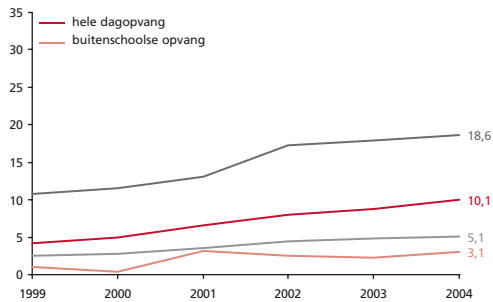
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



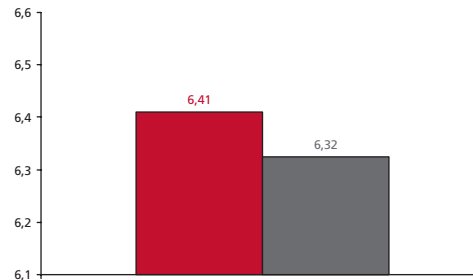
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



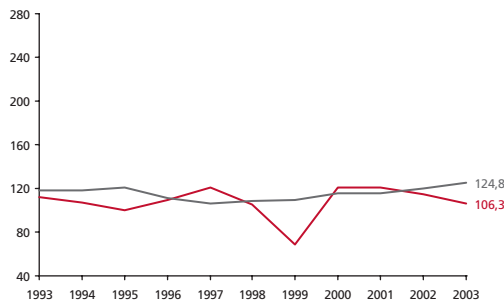
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



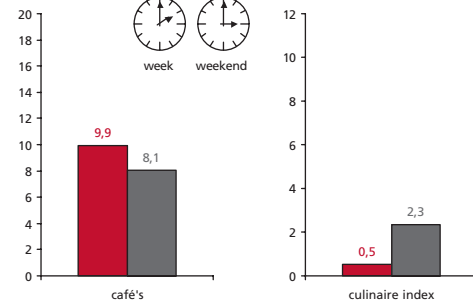
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



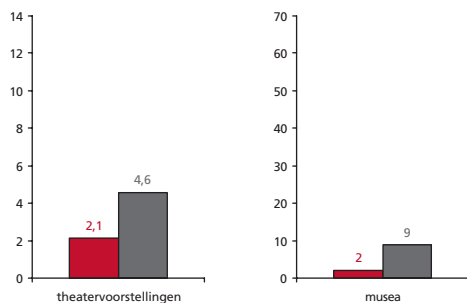
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



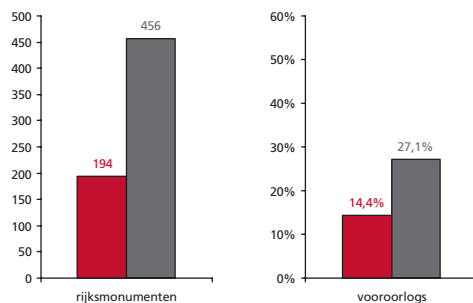
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



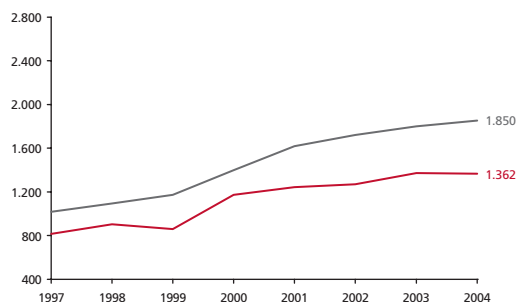
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



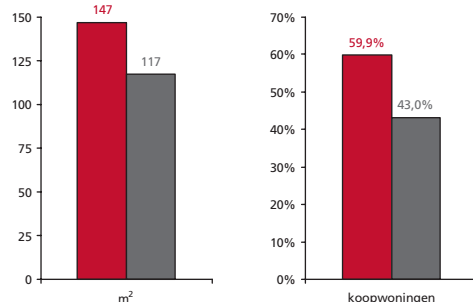
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



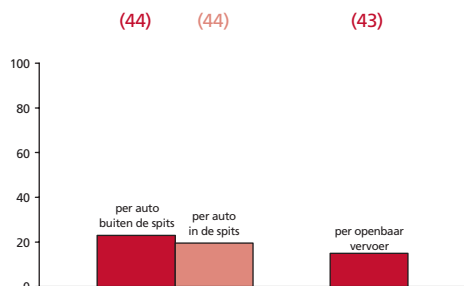
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



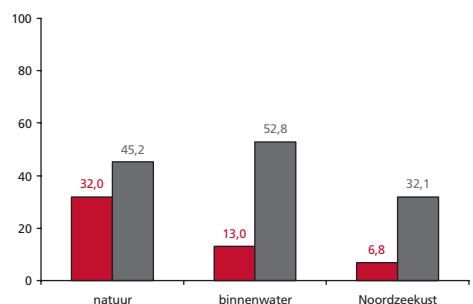
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Spijkenisse

Met 75.354 inwoners de
40^e gemeente van
Nederland

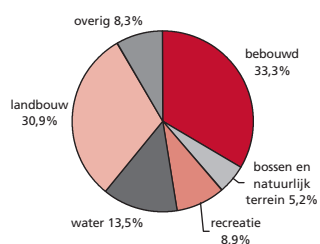
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Spijkenisse
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 3.023 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

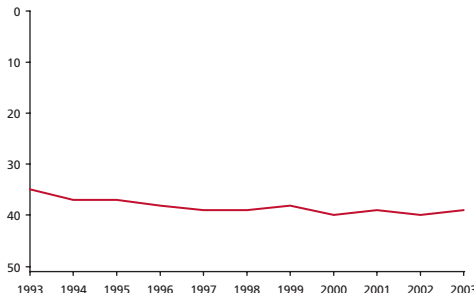
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(30)
(45)
(24)
(24)
(43)
(40)
(12)
(48)
(39)



39

Sociaal-economische index

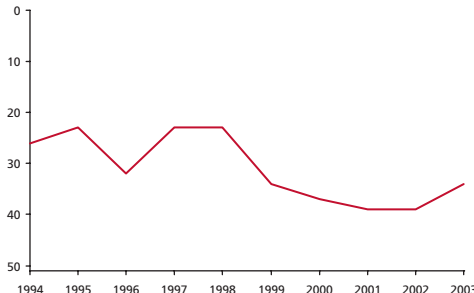
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

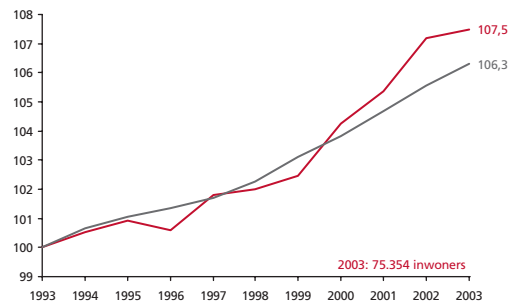
(29)
(29)
(7)
(14)
(48)
(35)
(50)
(20)
(34)



34

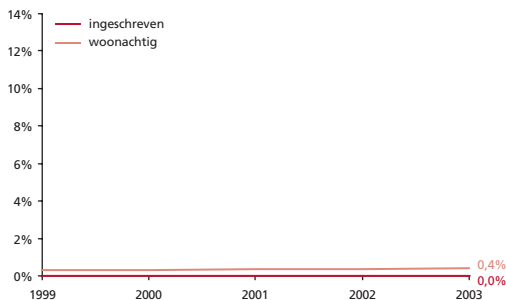
Bevolking

Totale bevolkingssamenstelling (index, 1993 = 100)



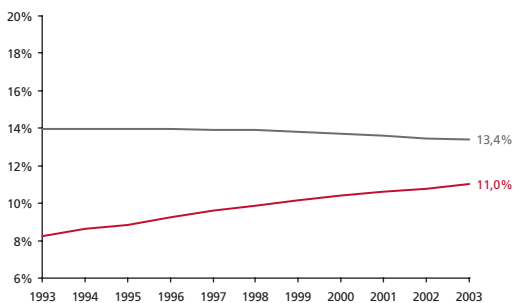
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



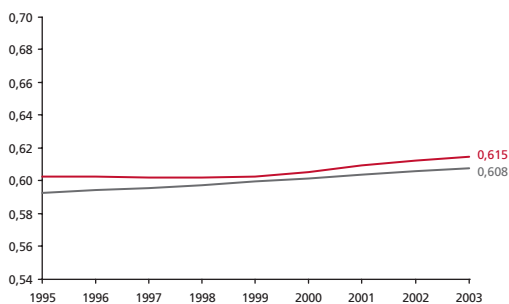
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



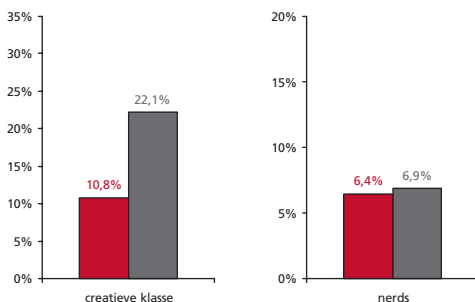
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



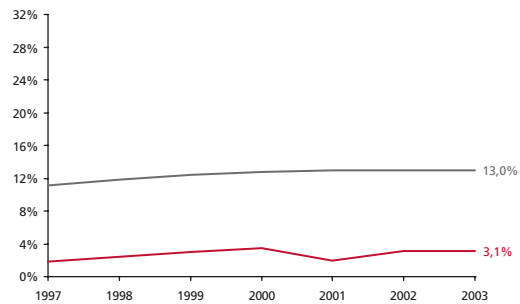
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



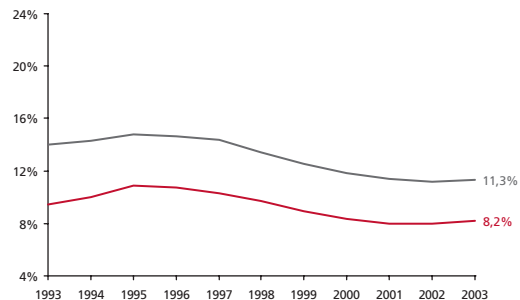
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



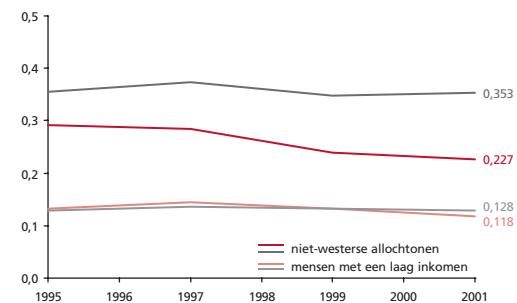
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



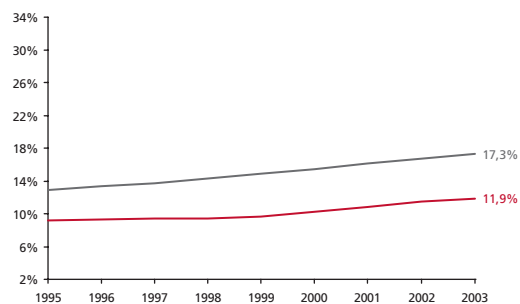
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



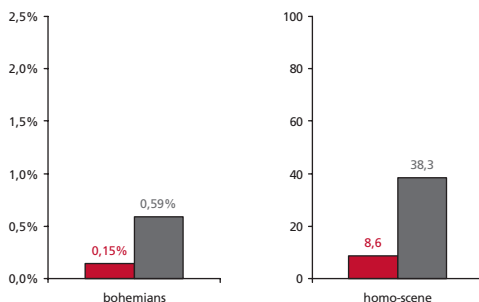
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



Scenes

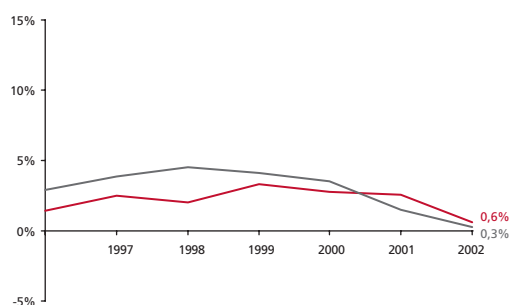
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
Spijkernisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

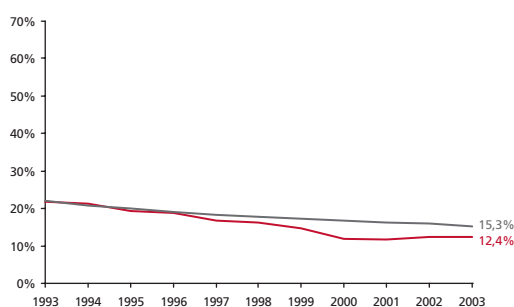
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Rijnmond



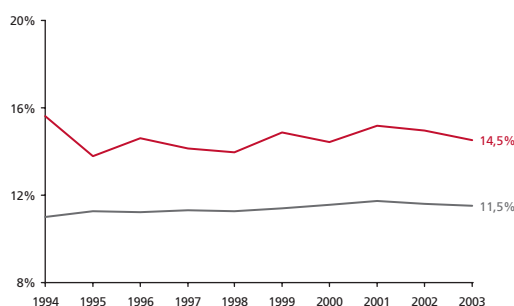
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



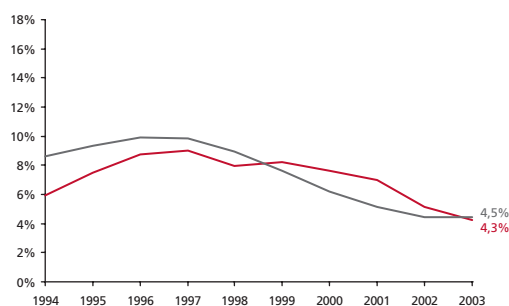
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



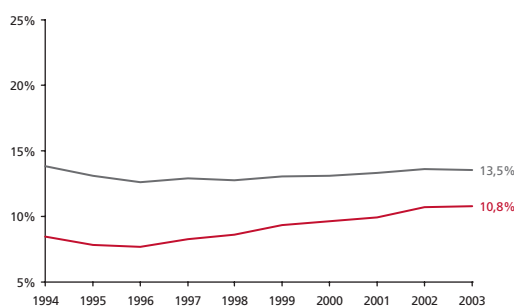
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



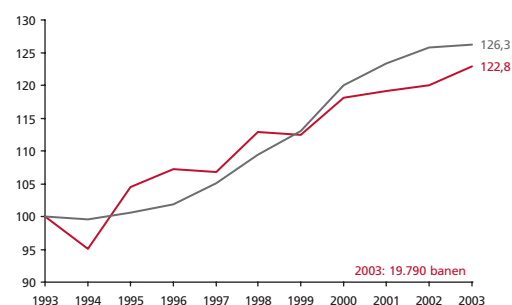
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



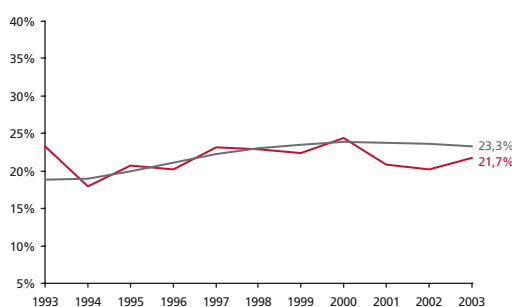
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



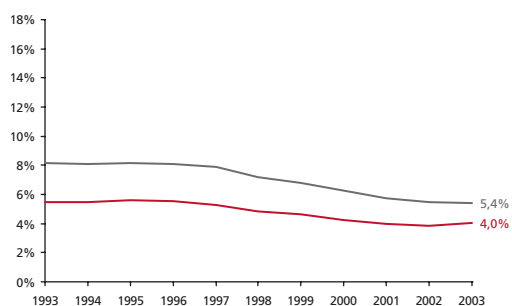
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



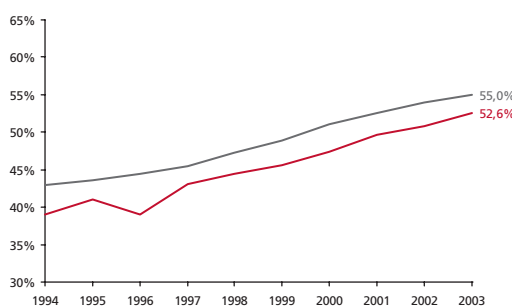
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



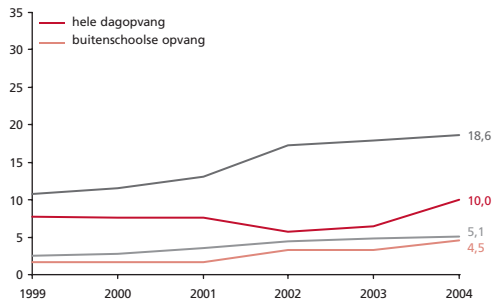
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



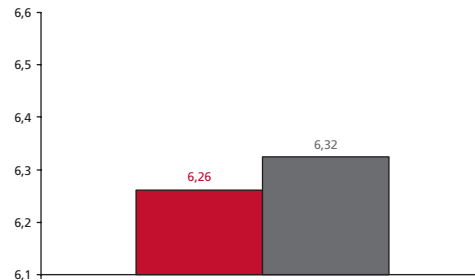
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



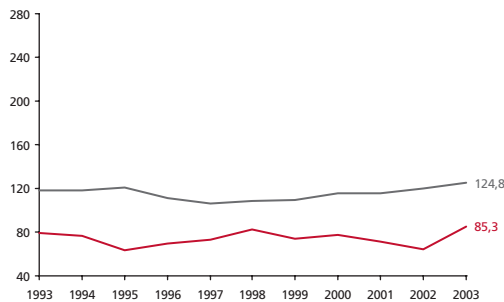
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



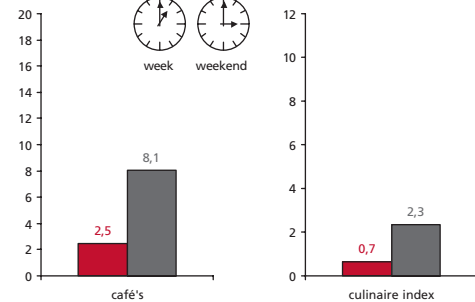
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



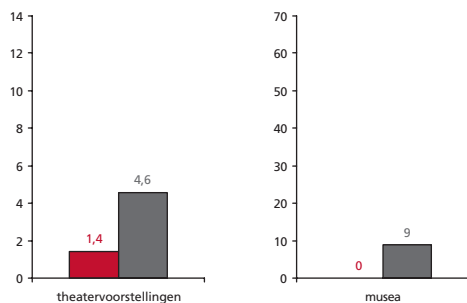
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



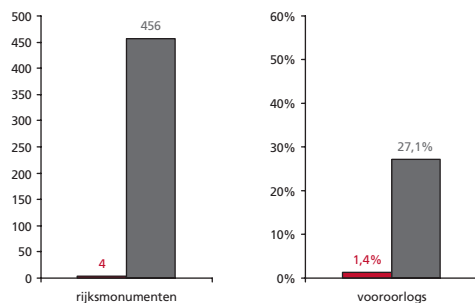
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



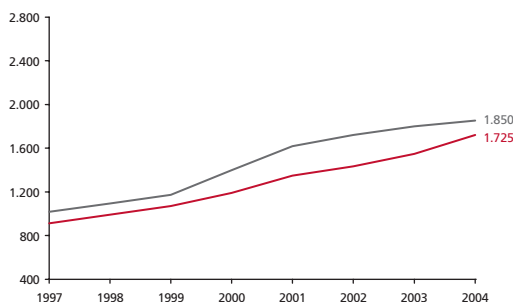
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



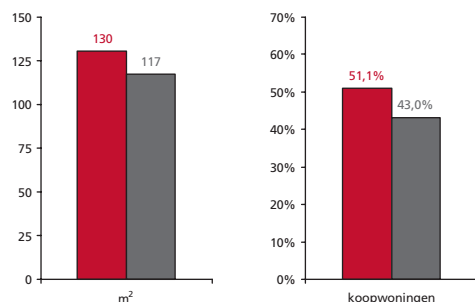
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



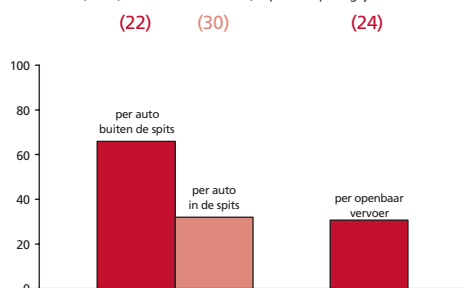
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



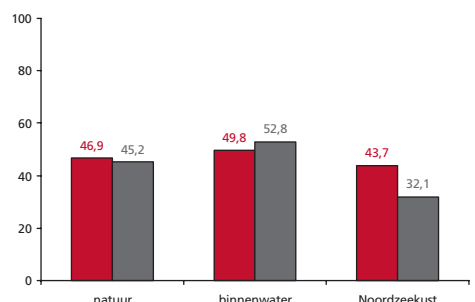
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Tilburg

Met 197.917 inwoners de

6^e gemeente van
Nederland

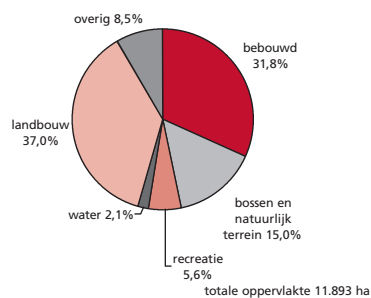
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Tilburg
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



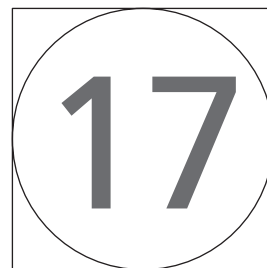
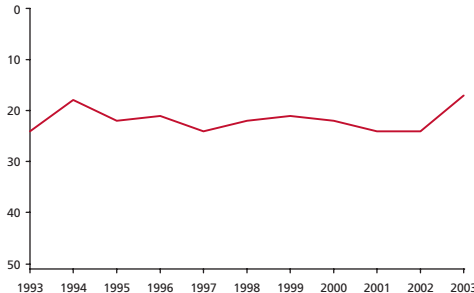
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (26)
cultureel aanbod (11)
aantal misdrijven (40)
percentage koopwoningen (20)
nabijheid natuurgebieden (25)
culinair aanbod (47)
universiteiten (3)
percentage vooroorlogse woningen (24)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (17)



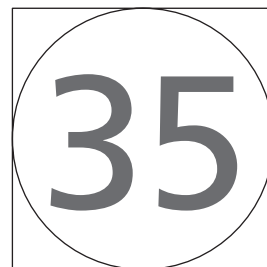
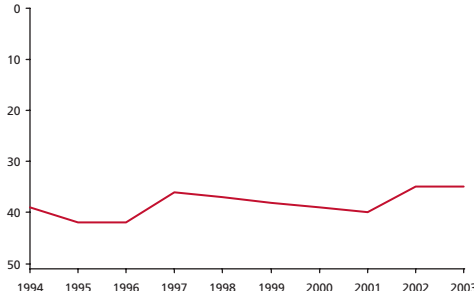
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

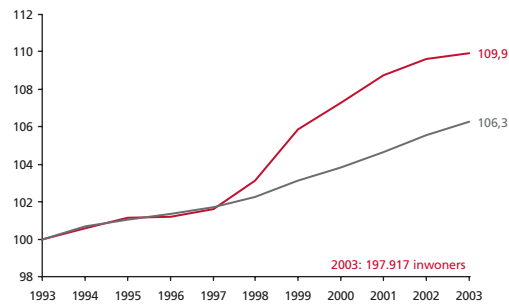
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand (35)
werkloosheid (18)
arbeidsongeschiktheid (32)
armoede (34)
percentage laagopgeleiden (29)
participatie vrouwen (38)
banen (22)
percentage groeisectoren (27)
sociaal-economische index: (35)



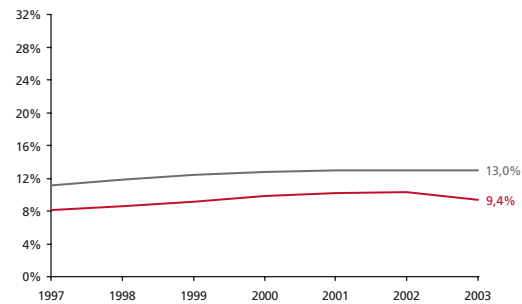
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



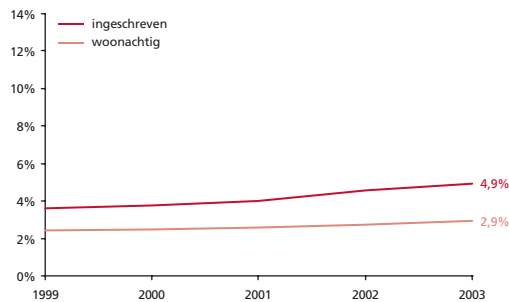
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



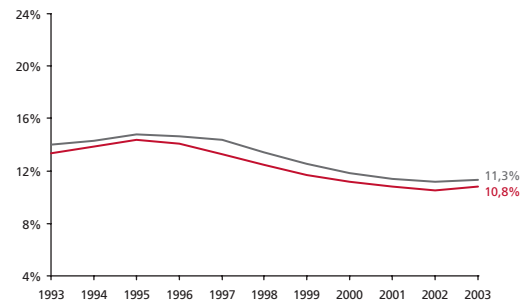
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



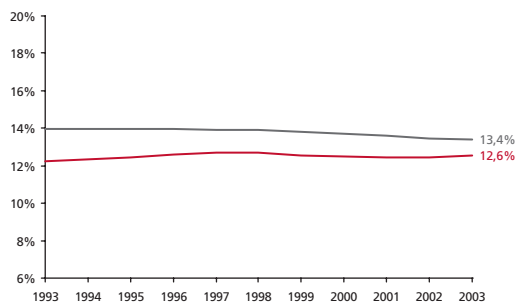
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



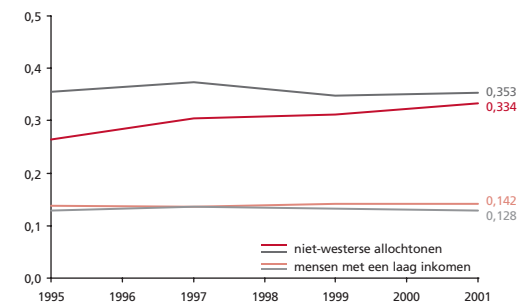
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



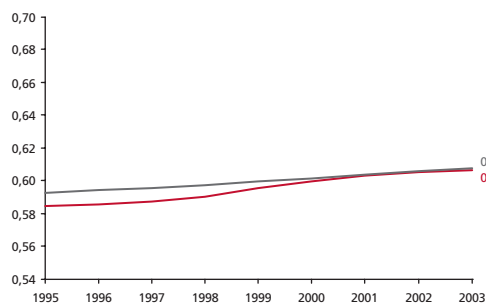
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



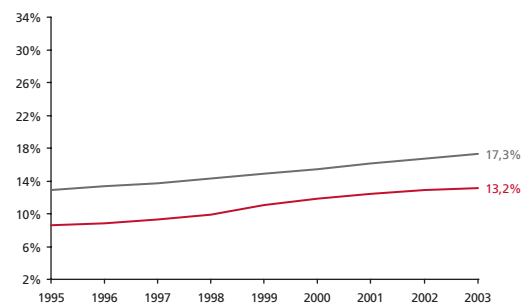
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



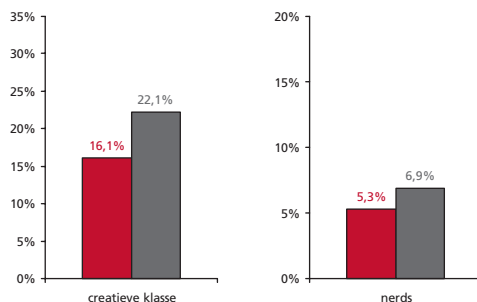
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



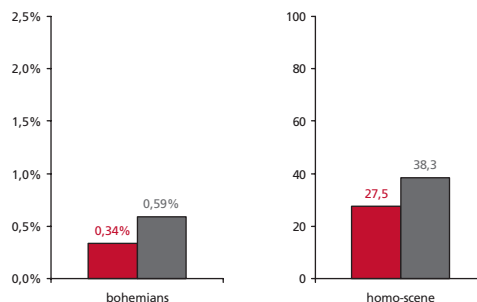
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

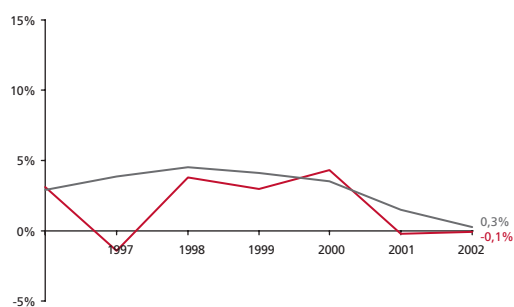
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

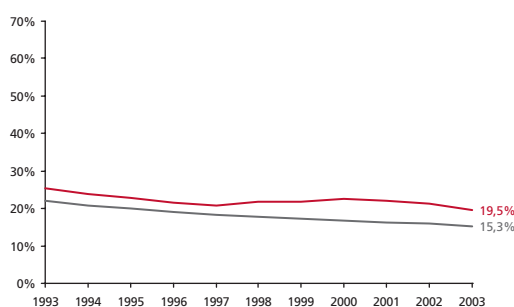
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Midden-Noord-Brabant



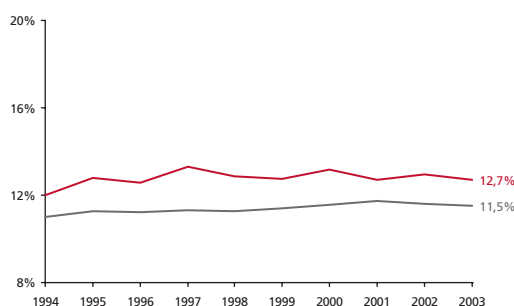
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



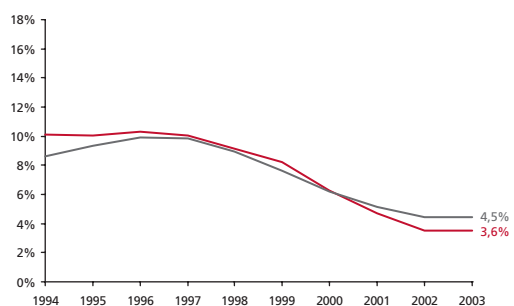
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



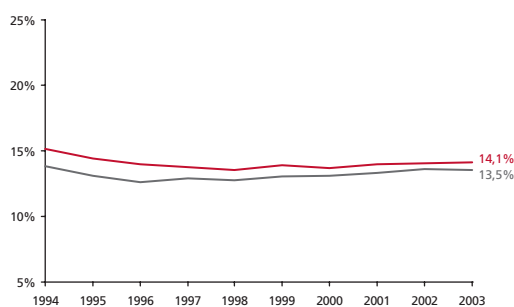
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



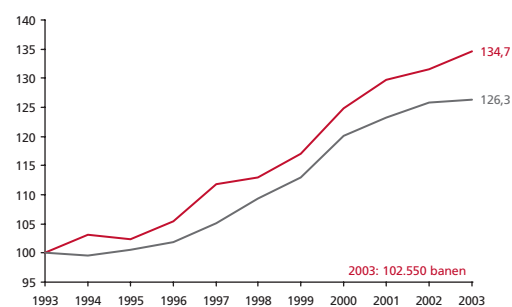
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



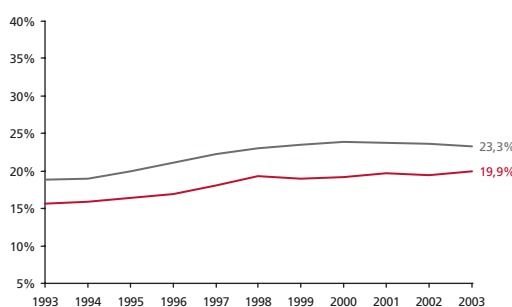
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



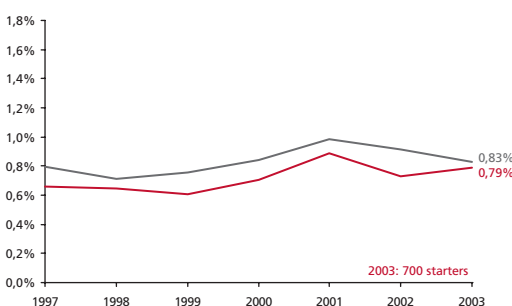
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



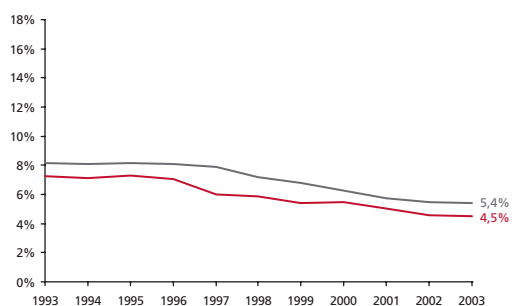
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



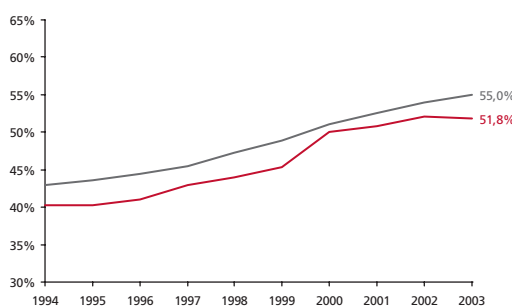
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



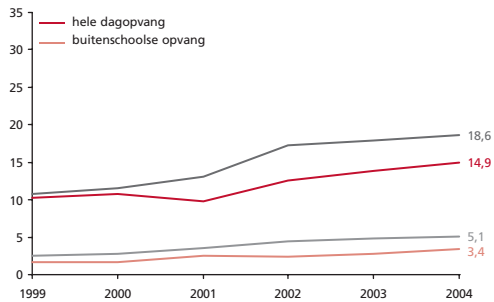
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



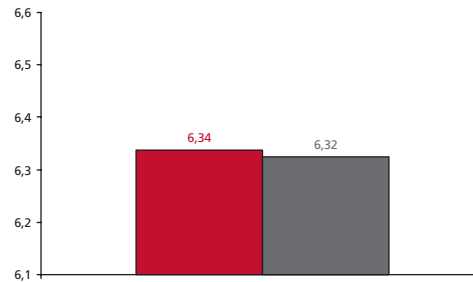
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



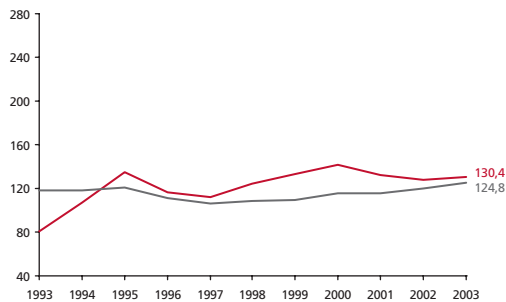
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



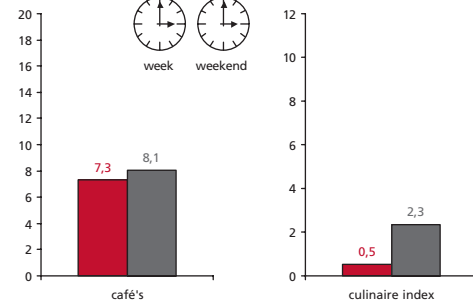
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



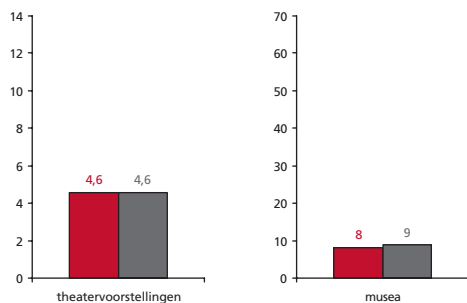
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



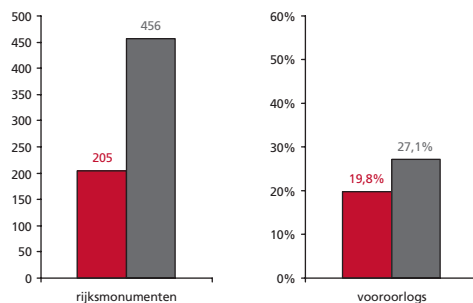
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



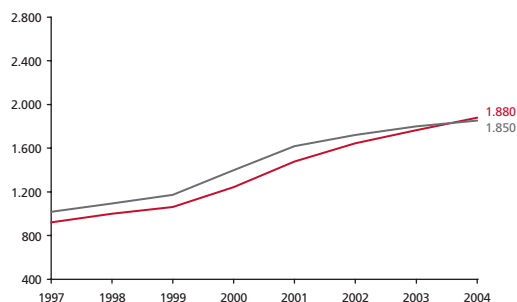
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



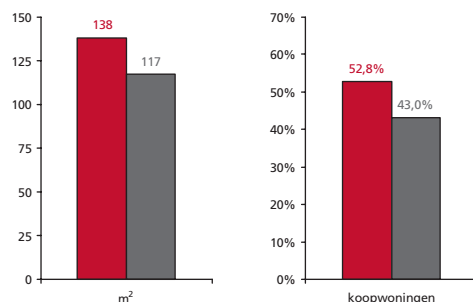
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



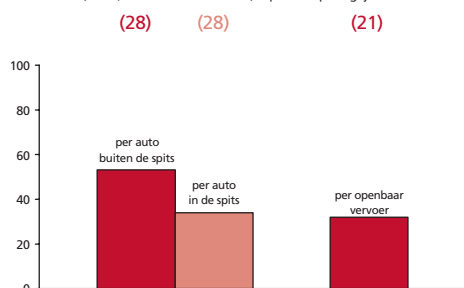
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



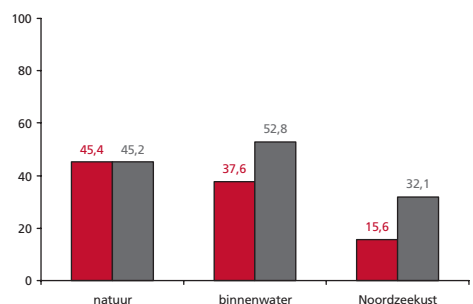
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Utrecht

Met 265.151 inwoners de

4^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: **G4/G21/G5/nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

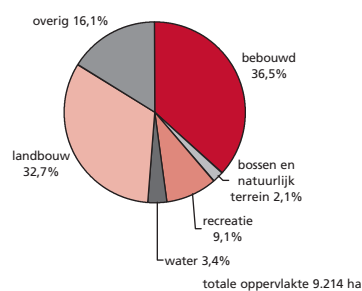
 Utrecht

 gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III

De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (7)

cultureel aanbod (2)

aantal misdrijven (47)

percentage koopwoningen (35)

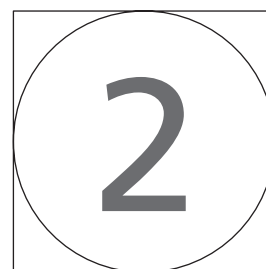
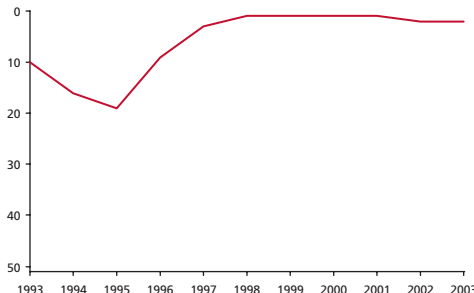
nabijheid natuurgebieden (2)

culinair aanbod (15)

universiteiten (1)

percentage vooroorlogse woningen (5)

woon-aantrekkelijkheidsindex: (2)



Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand (36)

werkloosheid (28)

arbeidsongeschiktheid (29)

armoede (33)

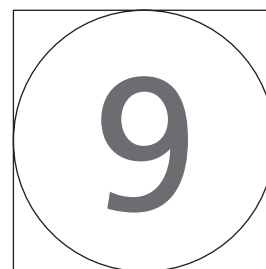
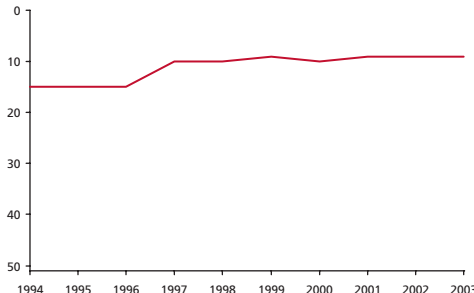
percentage laagopgeleiden (7)

participatie vrouwen (7)

banen (3)

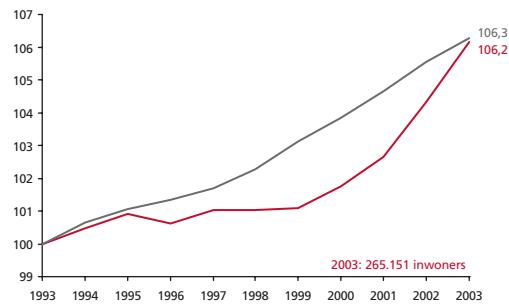
percentage groeisectoren (3)

sociaal-economische index: (9)



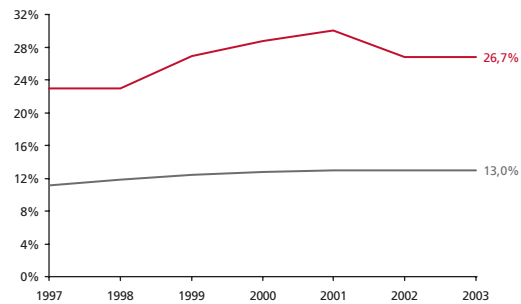
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



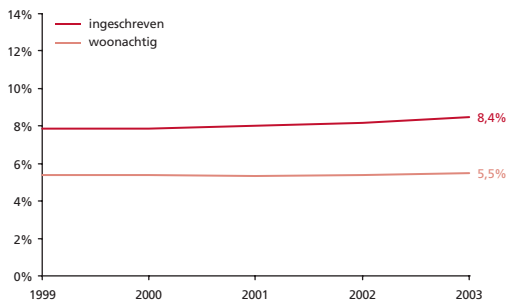
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



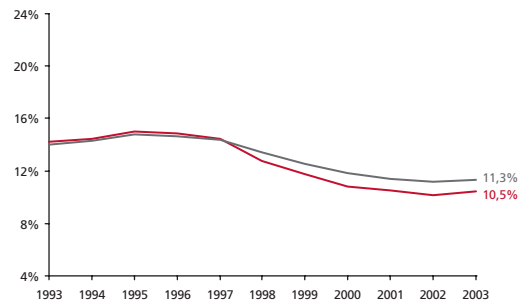
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



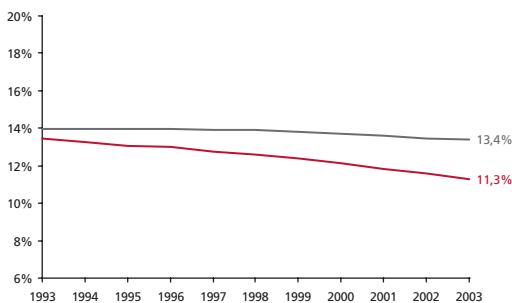
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



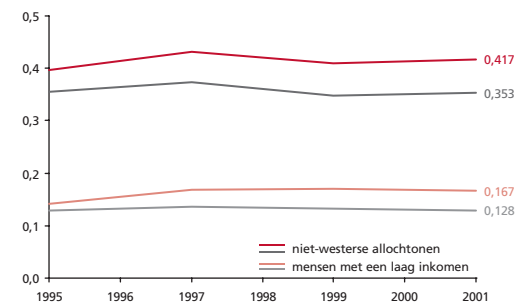
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



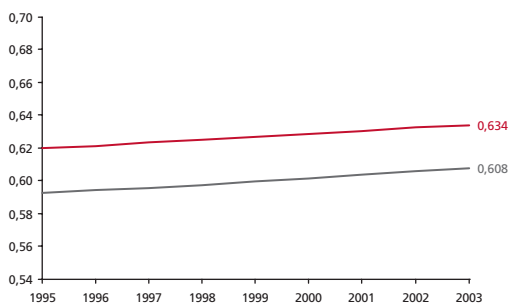
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



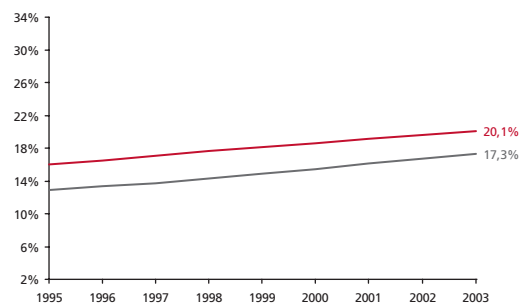
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



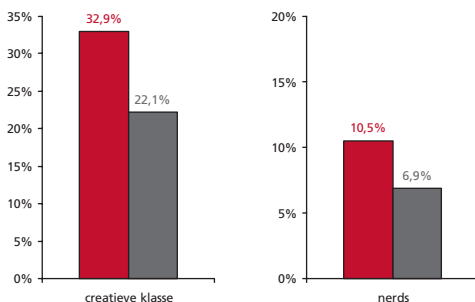
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



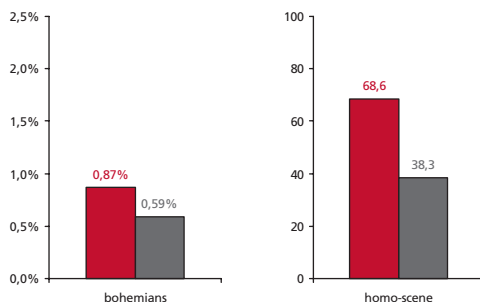
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

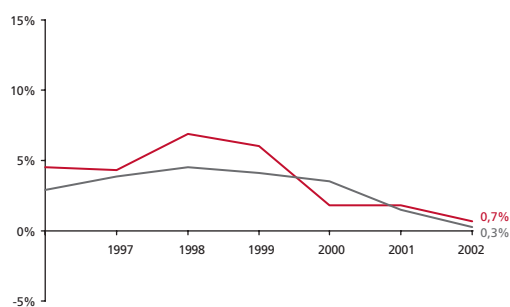
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

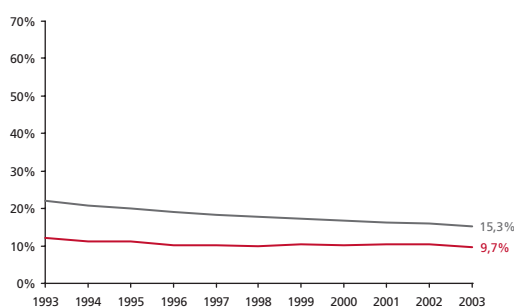
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Stadsgewest Utrecht



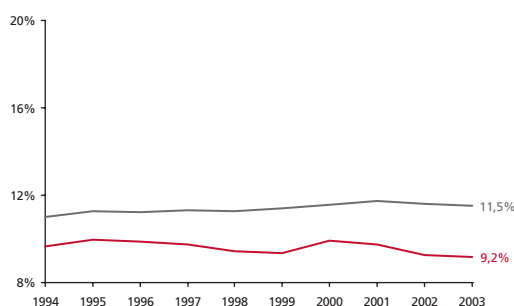
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



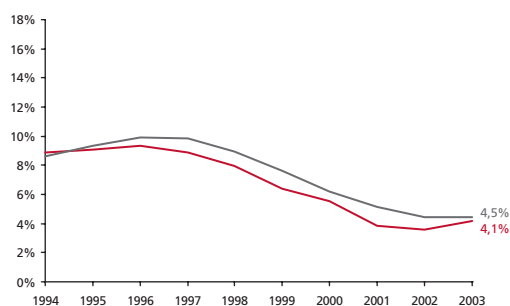
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



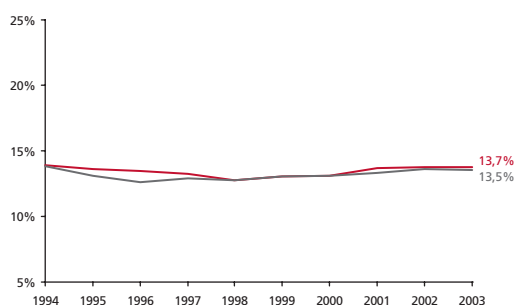
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



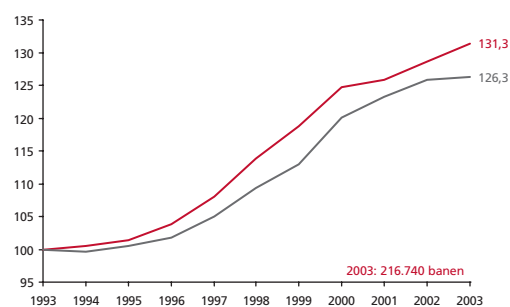
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



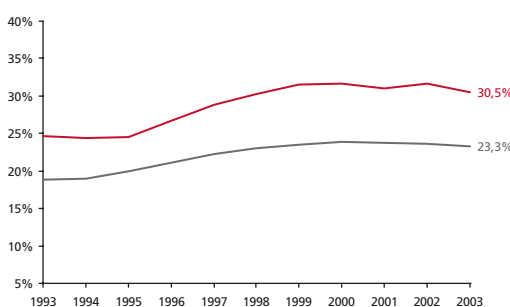
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



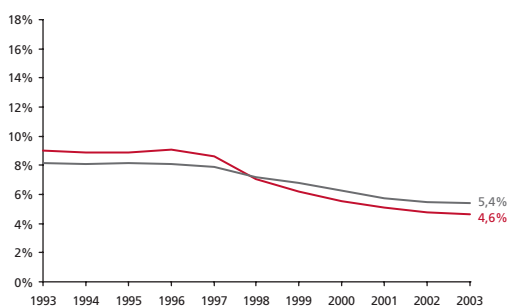
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



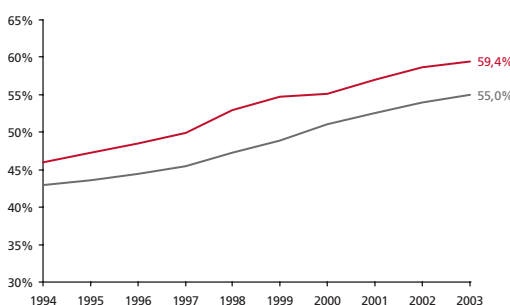
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



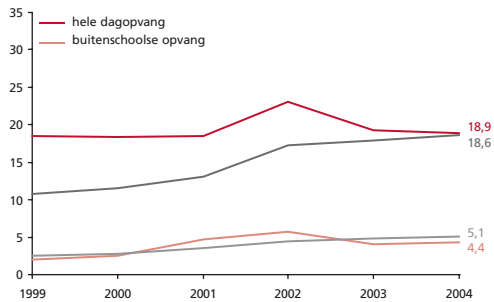
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



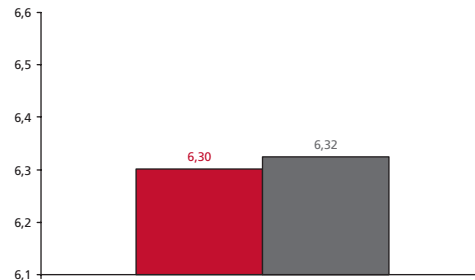
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



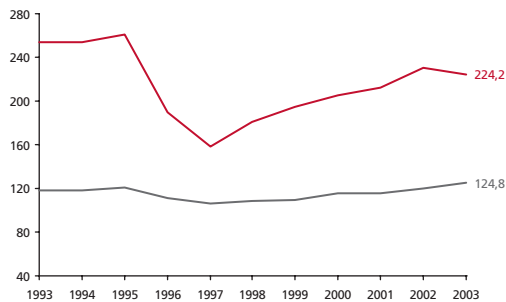
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



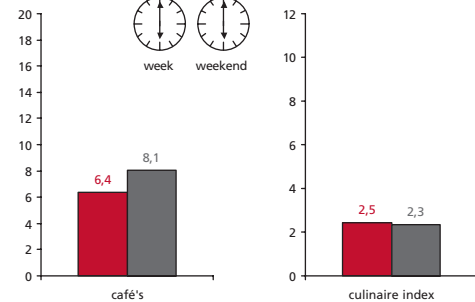
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



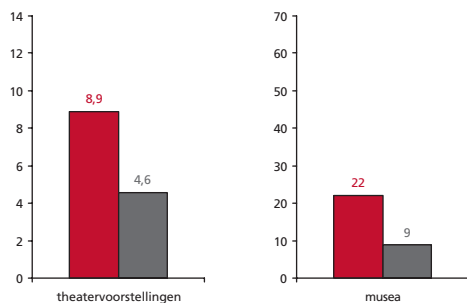
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



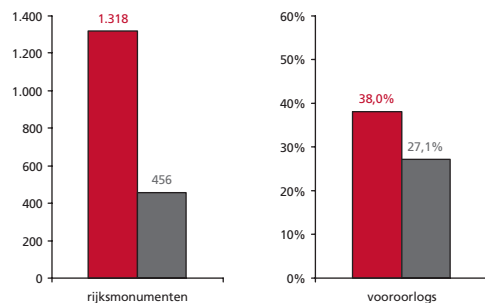
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



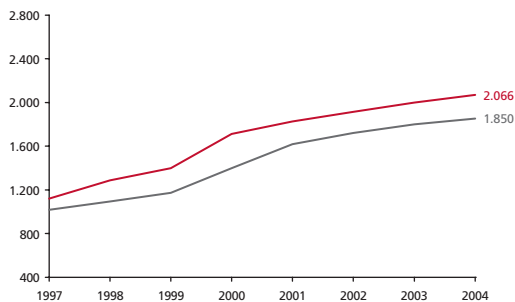
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



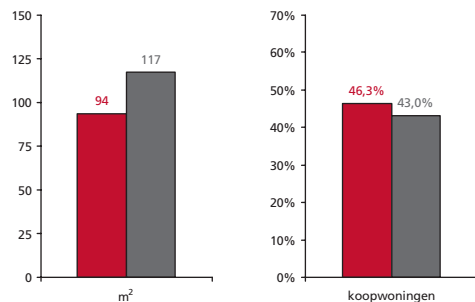
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



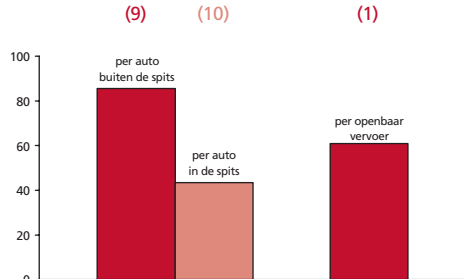
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



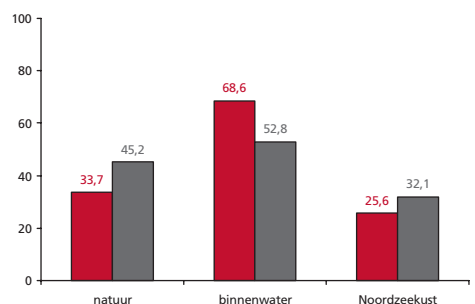
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Velsen

Met 67.527 inwoners de
48^e gemeente van
Nederland

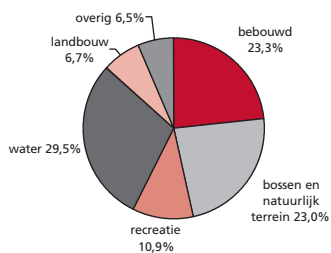
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Velsen
- gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 6.304 ha



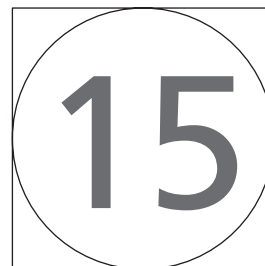
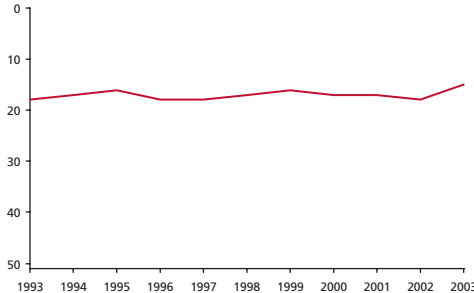
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid	(33)
cultureel aanbod	(27)
aantal misdrijven	(1)
percentage koopwoningen	(13)
nabijheid natuurgebieden	(35)
culinair aanbod	(5)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(12)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(15)



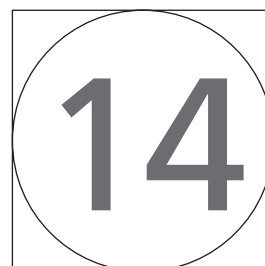
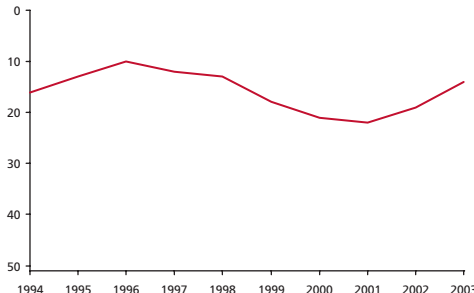
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

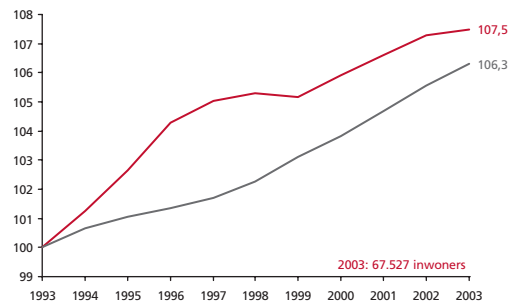
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand	(5)
werkloosheid	(6)
arbeidsongeschiktheid	(36)
armoede	(4)
percentage laagopgeleiden	(19)
participatie vrouwen	(12)
banen	(27)
percentage groeisectoren	(50)
sociaal-economische index:	(14)



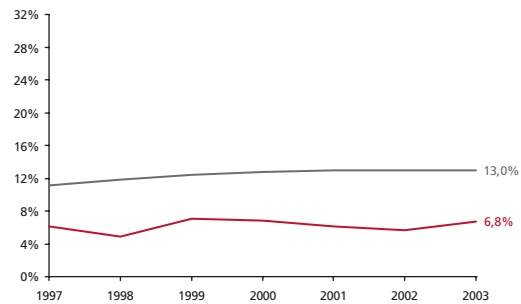
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



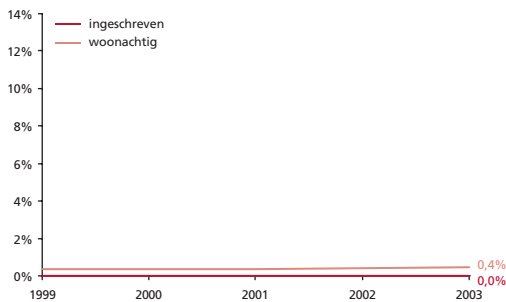
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



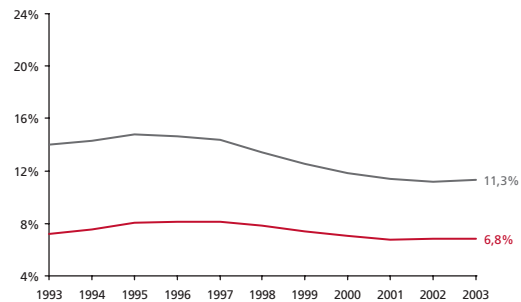
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



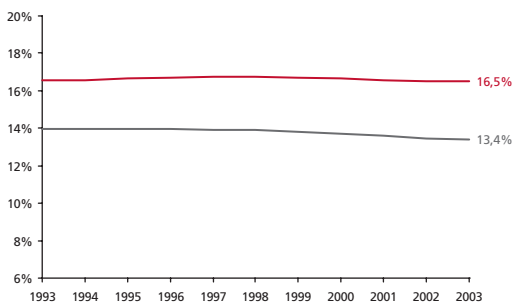
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



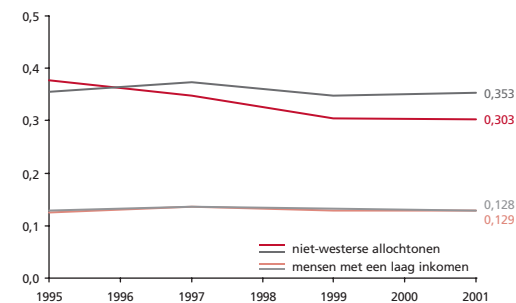
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



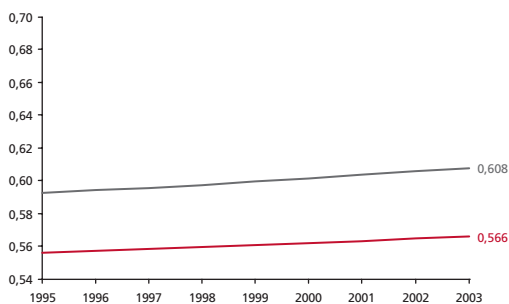
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



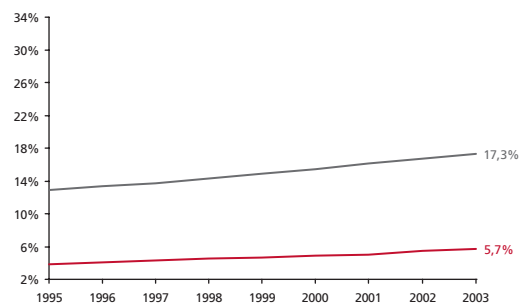
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



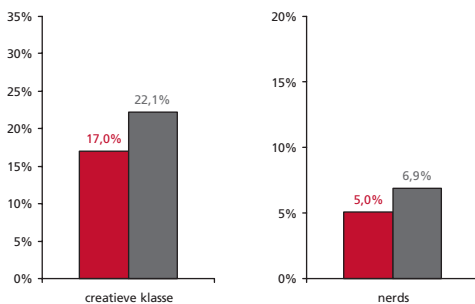
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



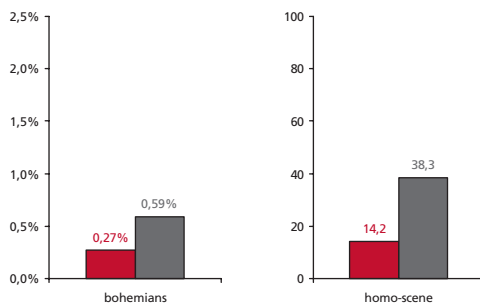
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)

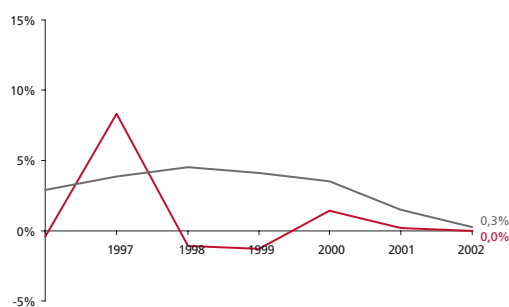


Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Sociaal-economische positie

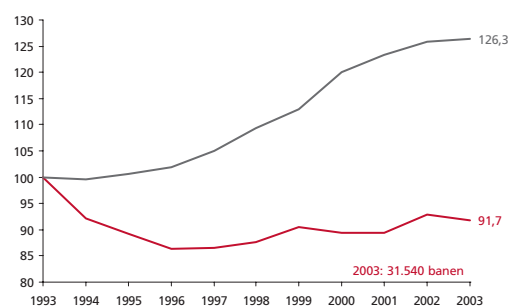
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio IJmond



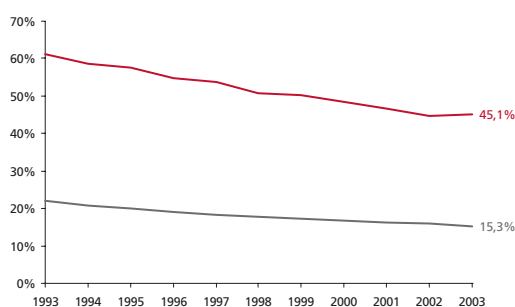
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



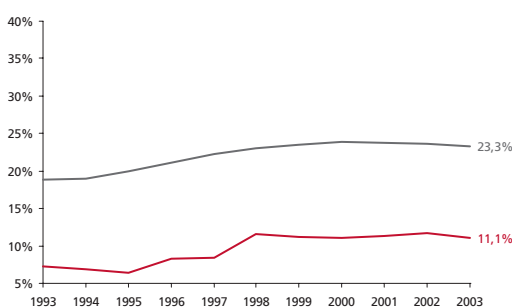
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



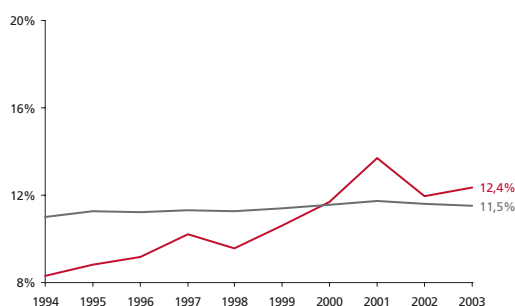
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



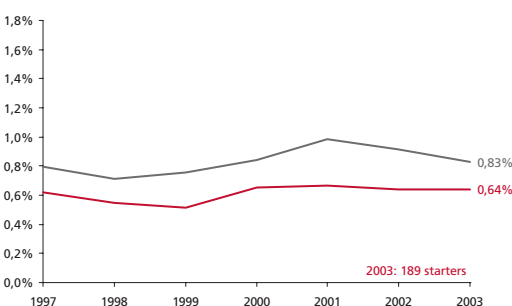
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



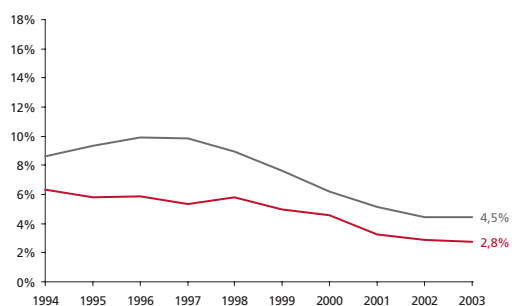
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



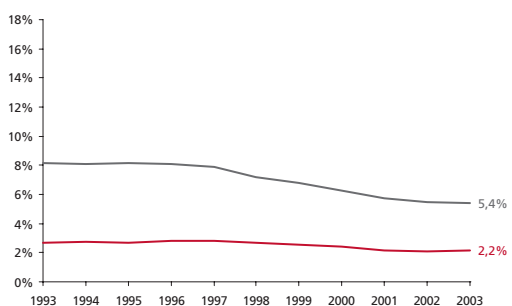
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



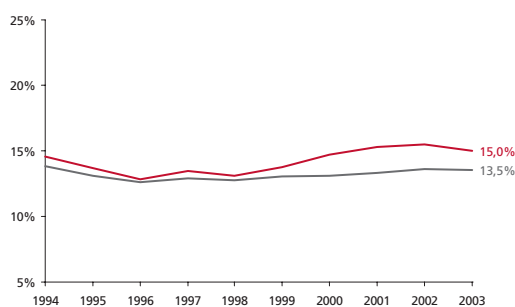
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



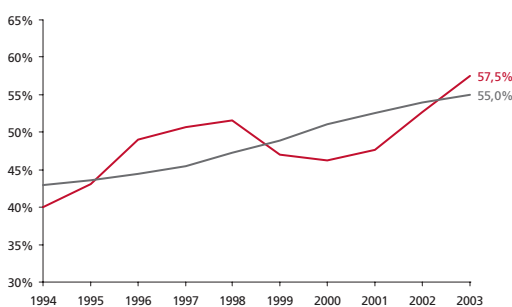
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



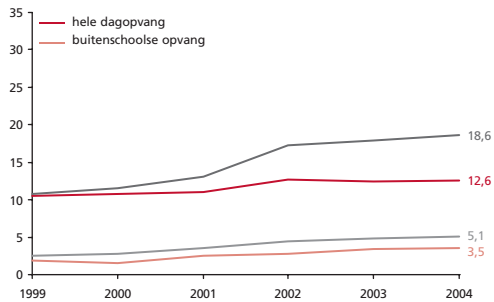
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



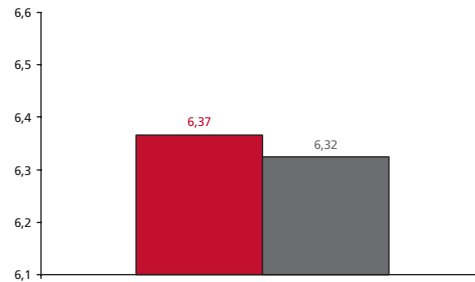
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



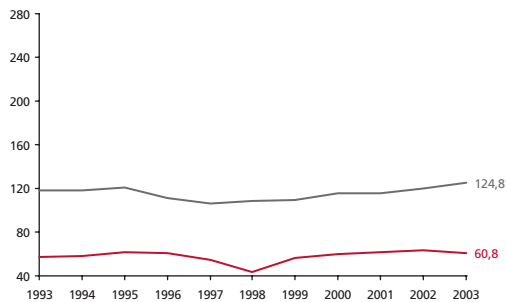
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



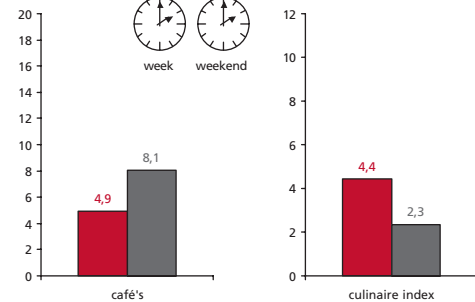
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



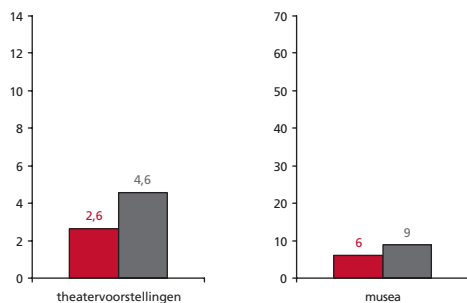
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



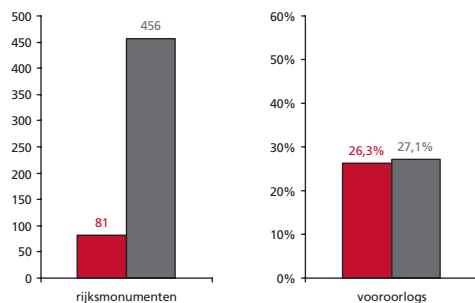
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



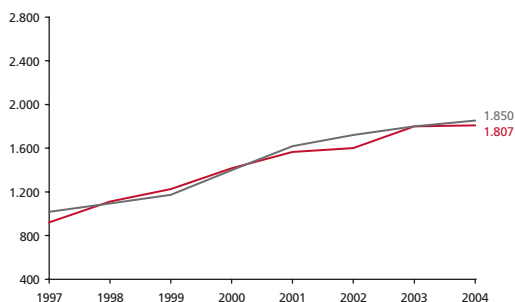
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



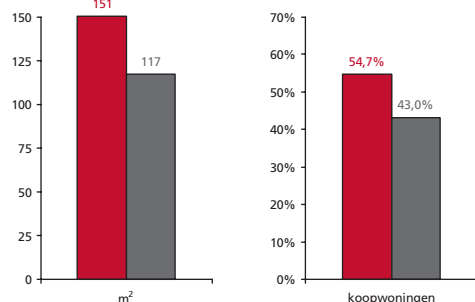
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



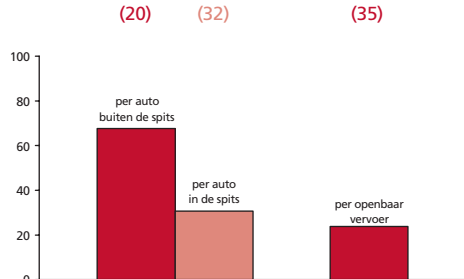
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



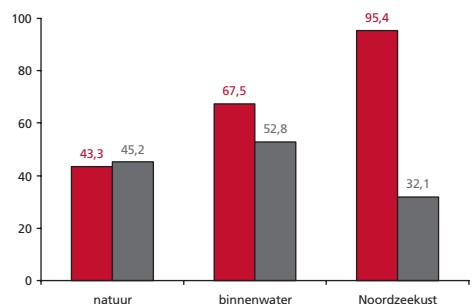
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Venlo

Met 91.780 inwoners de
30^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

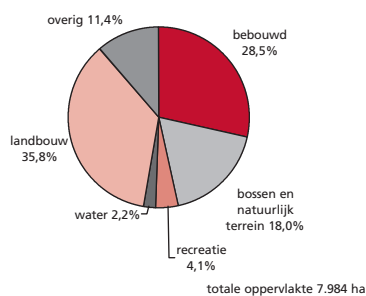
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

 Venlo

 gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



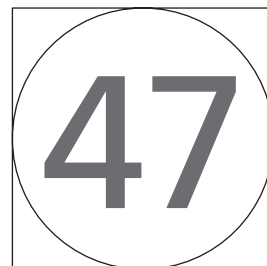
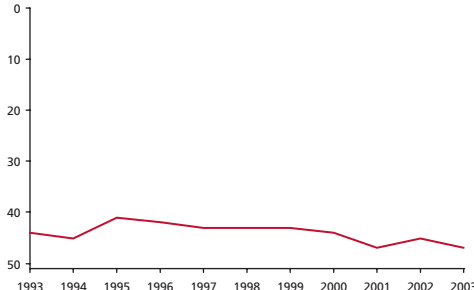
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid	(42)
cultureel aanbod	(33)
aantal misdrijven	(28)
percentage koopwoningen	(29)
nabijheid natuurgebieden	(46)
culinair aanbod	(6)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(34)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(47)



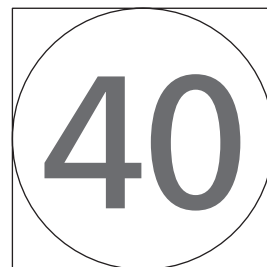
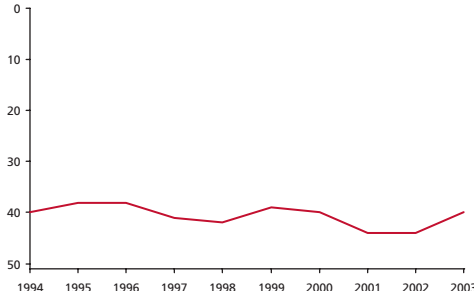
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

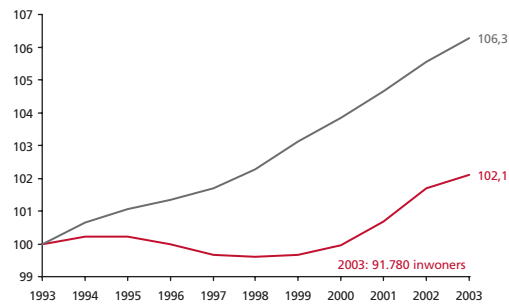
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand	(24)
werkloosheid	(26)
arbeidsongeschiktheid	(31)
armoede	(39)
percentage laagopgeleiden	(47)
participatie vrouwen	(29)
banen	(13)
percentage groeisectoren	(46)
sociaal-economische index:	(40)



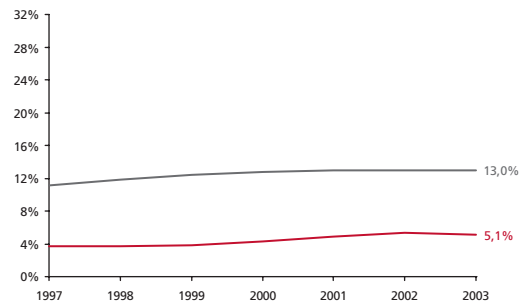
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



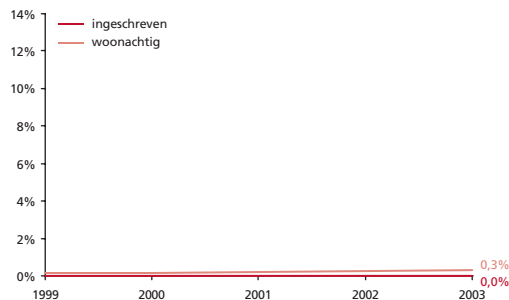
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



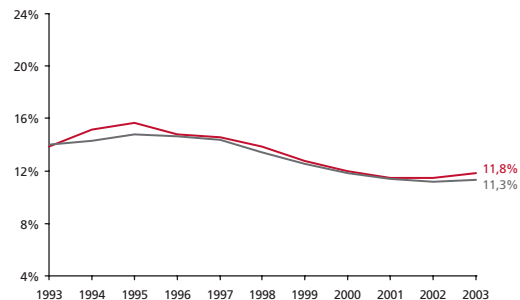
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



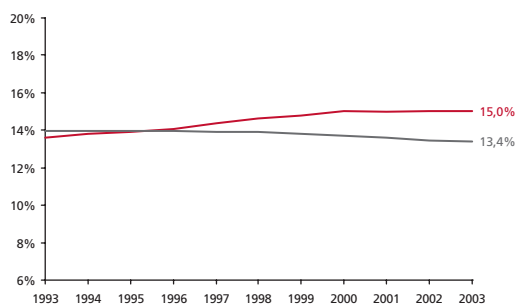
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



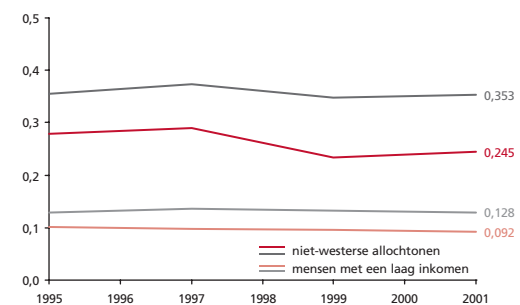
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



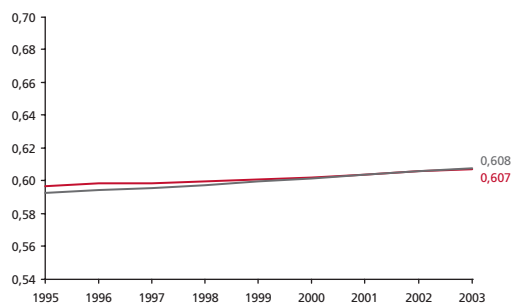
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



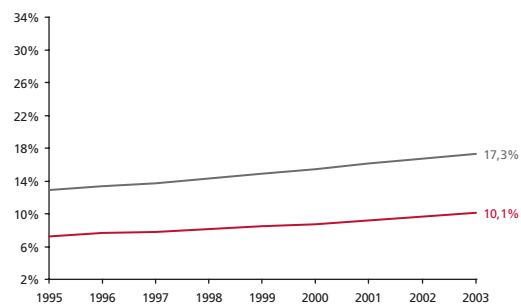
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



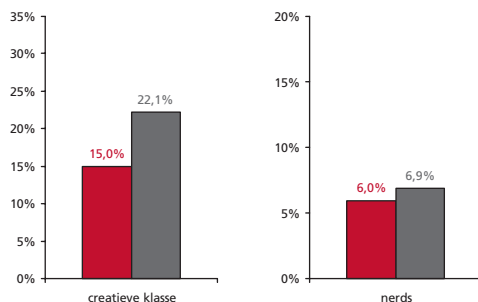
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



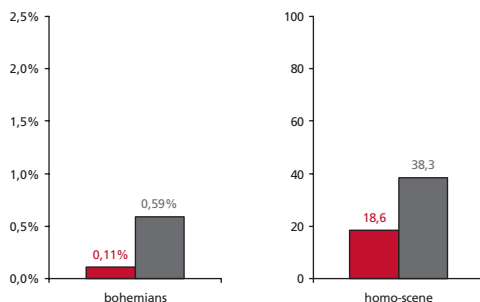
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)

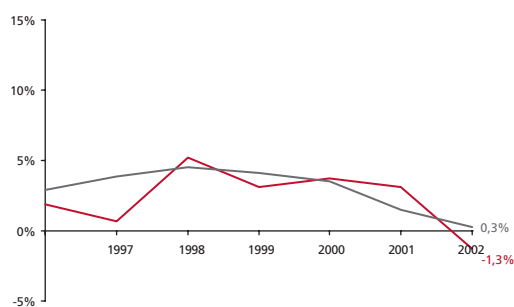


Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
Venlo
 Vlaardingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Sociaal-economische positie

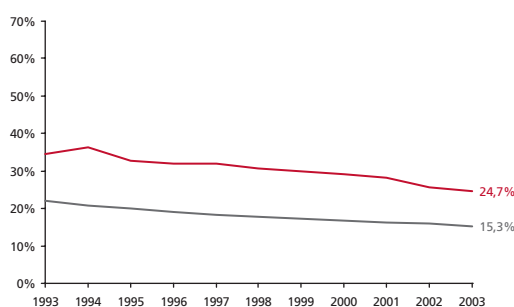
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Noord-Limburg



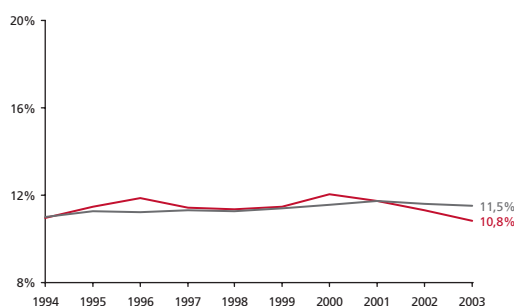
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



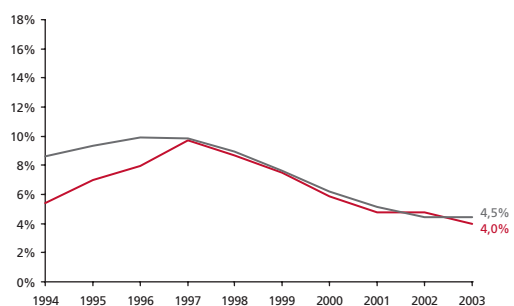
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



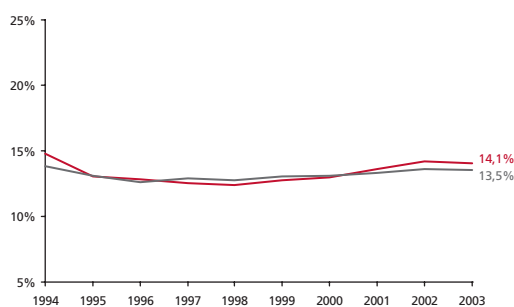
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



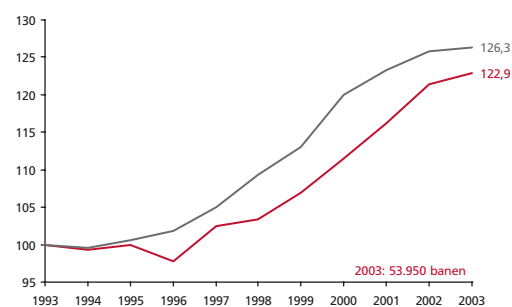
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



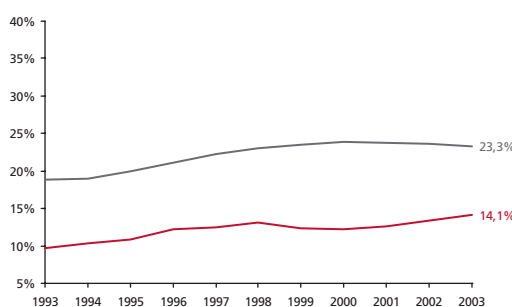
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



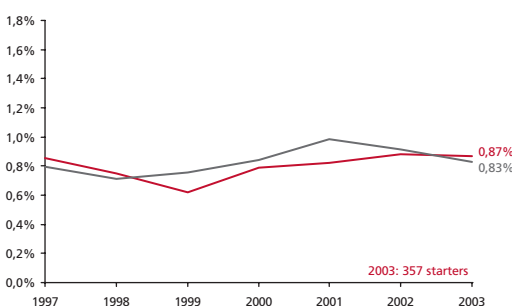
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



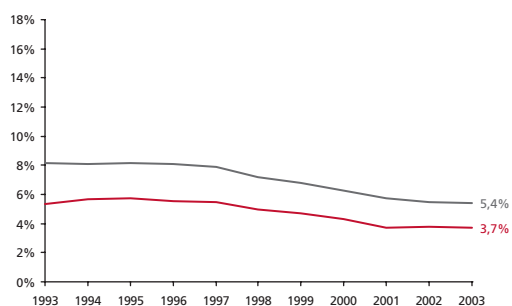
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



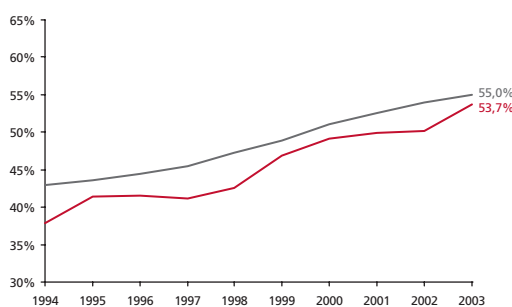
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



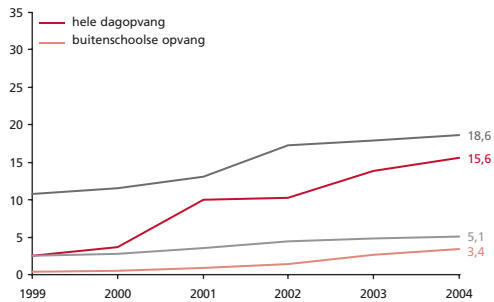
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



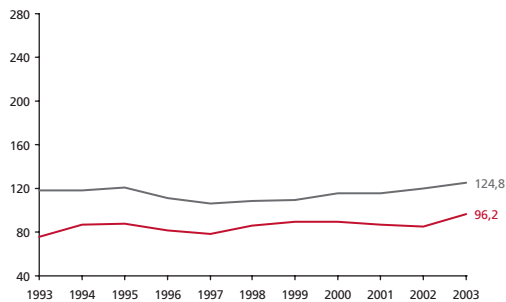
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



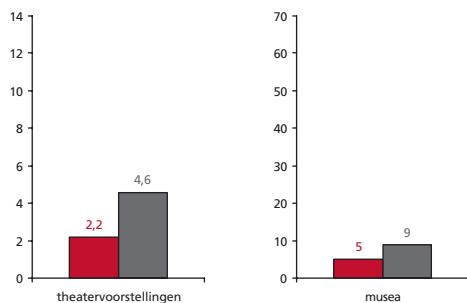
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



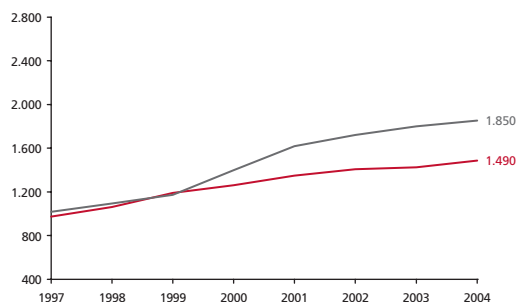
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



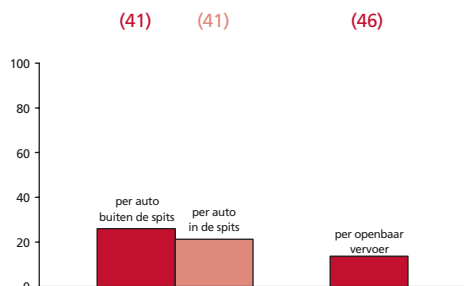
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



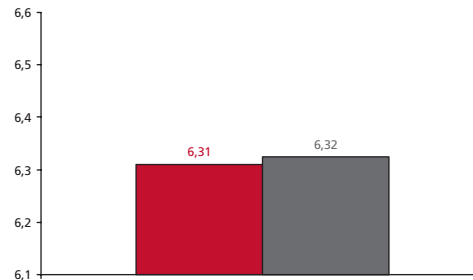
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



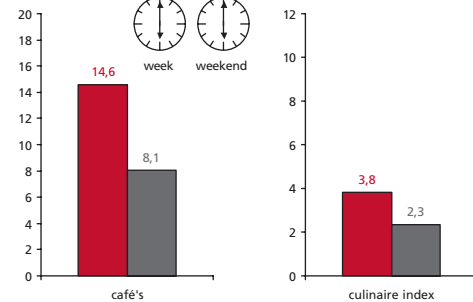
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



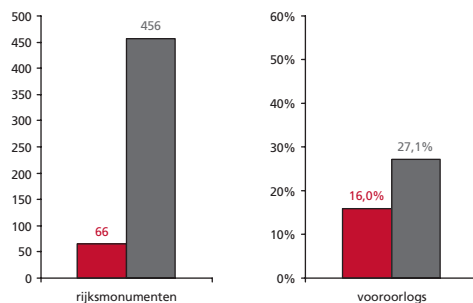
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



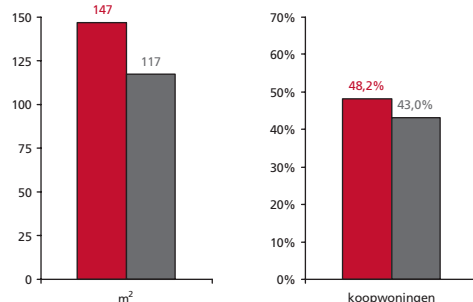
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



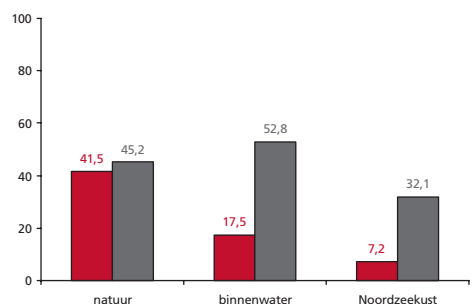
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Vlaardingen

Met 74.322 inwoners de
42^e gemeente van
Nederland

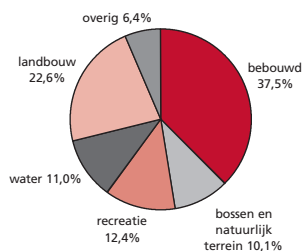
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Vlaardingen
- gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 2.671 ha

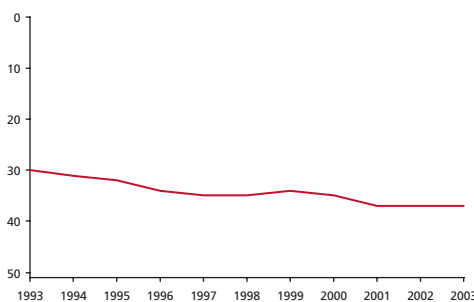


Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

bereikbaarheid	(20)
cultureel aanbod	(46)
aantal misdrijven	(5)
percentage koopwoningen	(48)
nabijheid natuurgebieden	(37)
culinair aanbod	(38)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(33)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(37)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



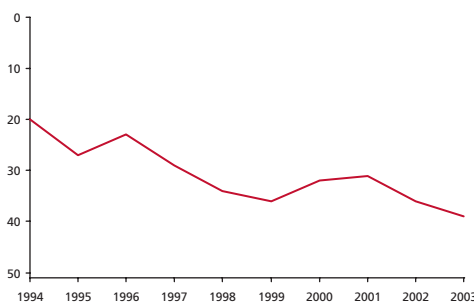
37

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

bijstand	(38)
werkloosheid	(34)
arbeidsongeschiktheid	(8)
armoede	(25)
percentage laagopgeleiden	(20)
participatie vrouwen	(39)
banen	(47)
percentage groeisectoren	(42)
sociaal-economische index:	(39)

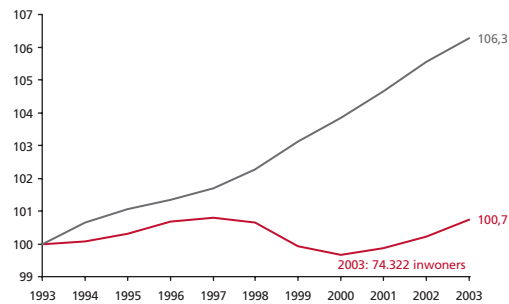
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



39

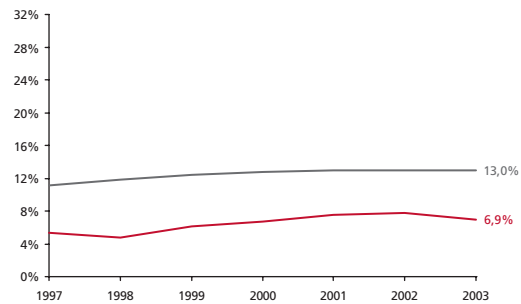
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



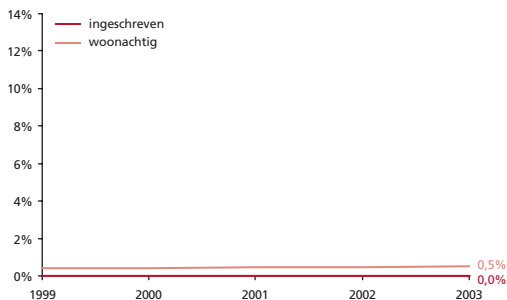
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



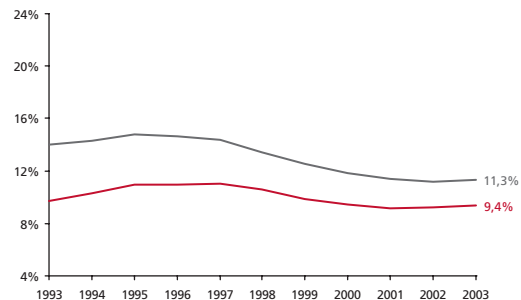
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



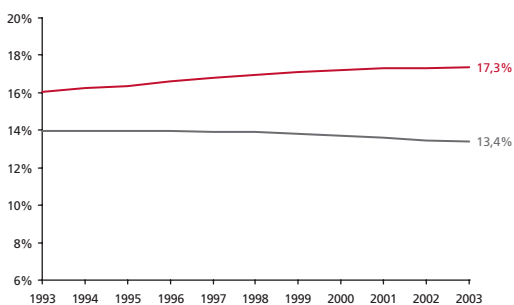
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



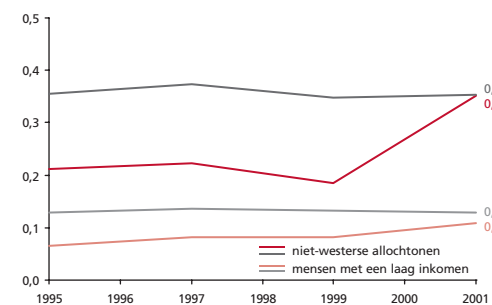
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



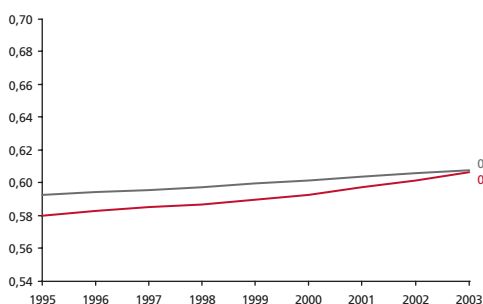
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



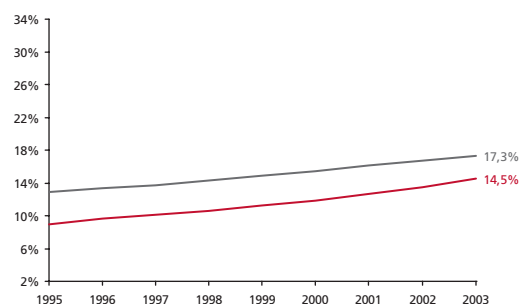
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



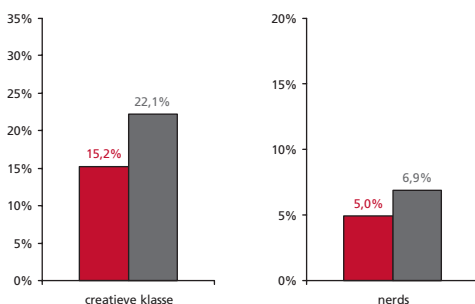
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



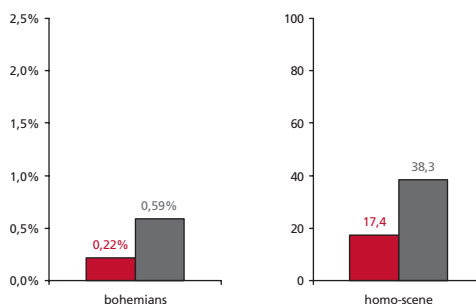
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)

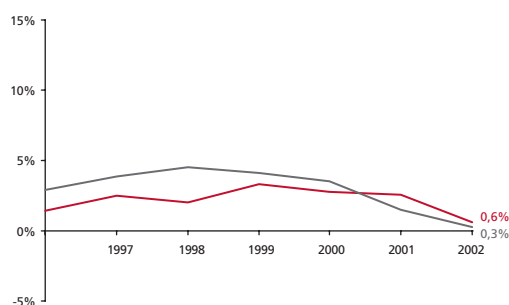


Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Sociaal-economische positie

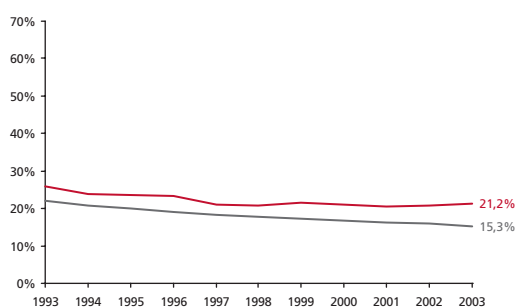
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Rijnmond



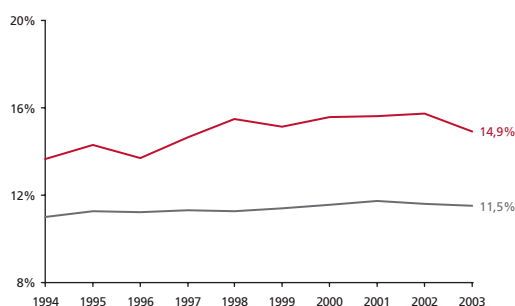
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



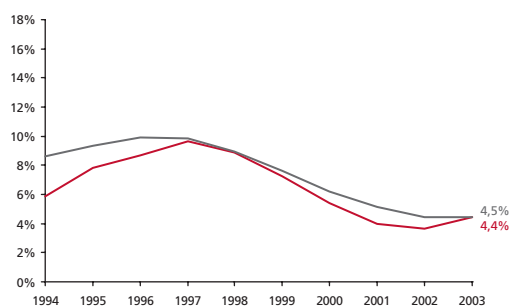
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



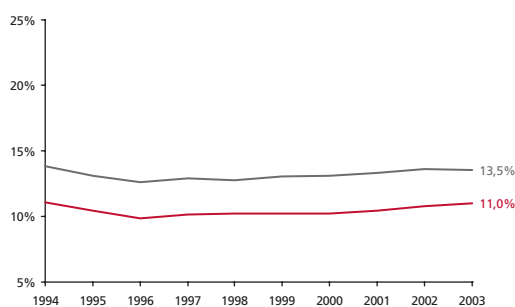
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



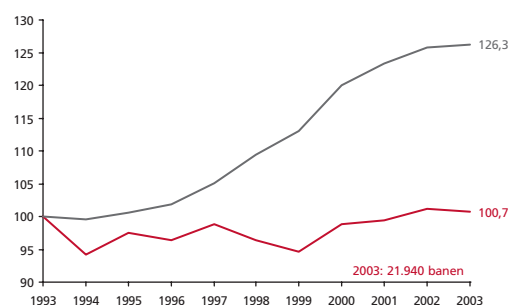
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



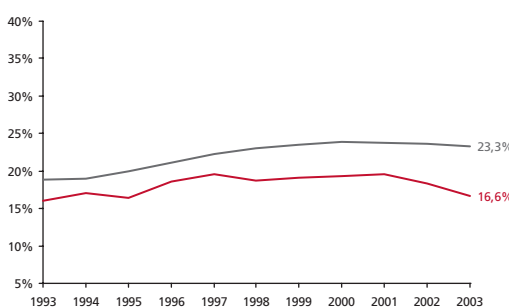
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



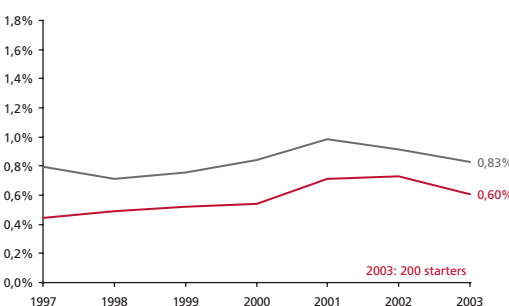
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



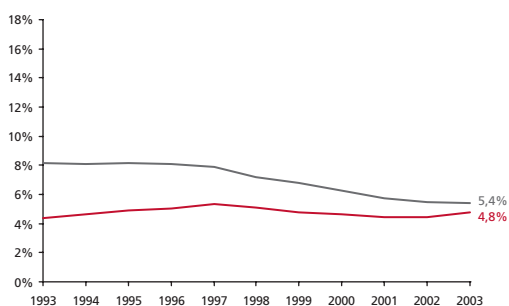
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



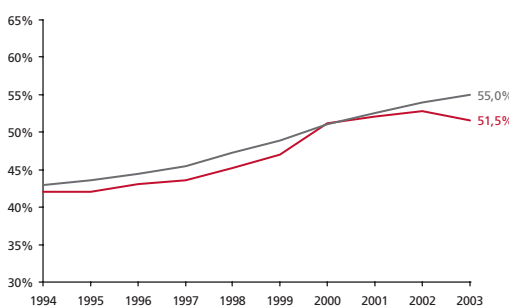
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



Zaanstad

Met 139.464 inwoners de
15^e gemeente van
Nederland

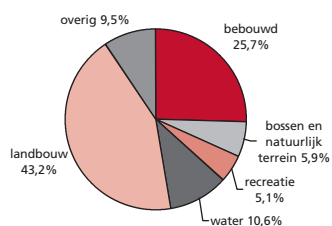
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Zaanstad
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 8.305 ha



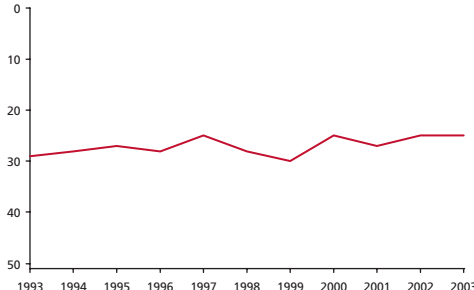
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid (17)
cultureel aanbod (36)
aantal misdrijven (8)
percentage koopwoningen (31)
nabijheid natuurgebieden (22)
culinair aanbod (34)
universiteiten (12)
percentage vooroorlogse woningen (19)
woon-aantrekkelijkheidsindex: (25)



25

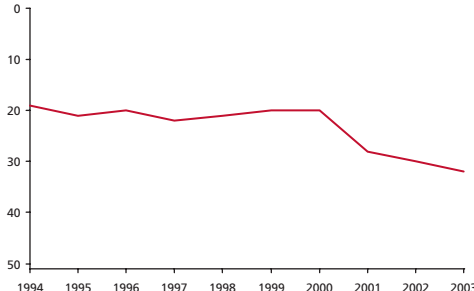
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

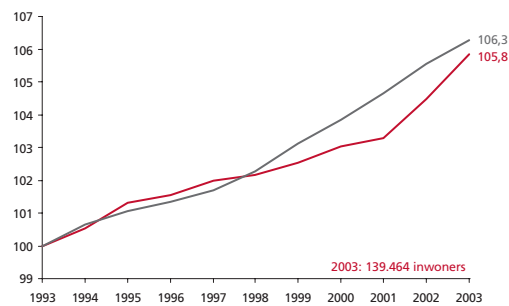
bijstand (11)
werkloosheid (4)
arbeidsongeschiktheid (43)
armoede (13)
percentage laagopgeleiden (38)
participatie vrouwen (32)
banen (43)
percentage groeisectoren (40)
sociaal-economische index: (32)



32

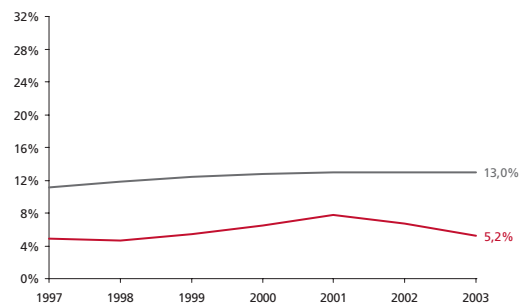
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



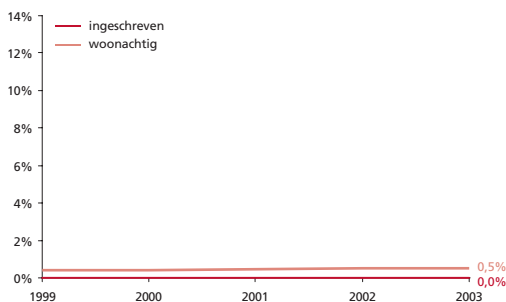
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



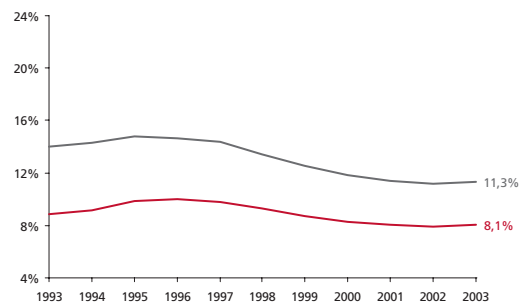
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



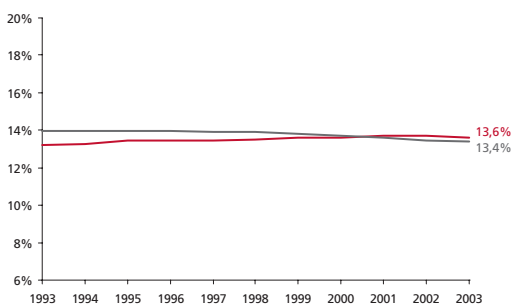
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



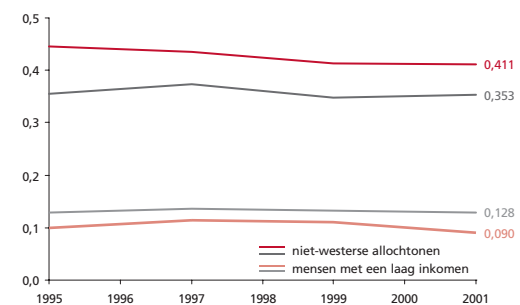
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



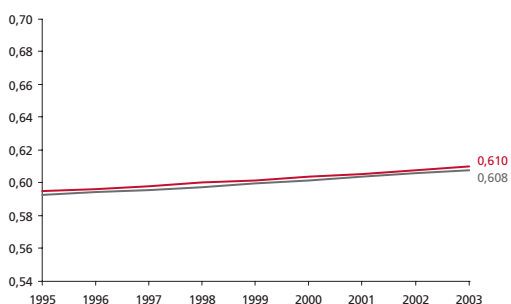
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



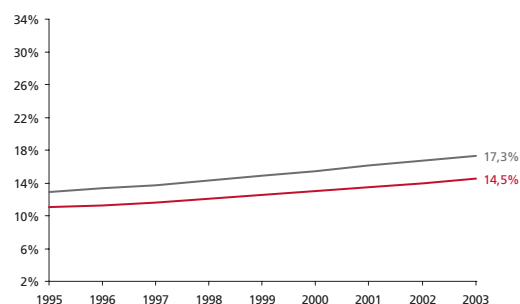
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



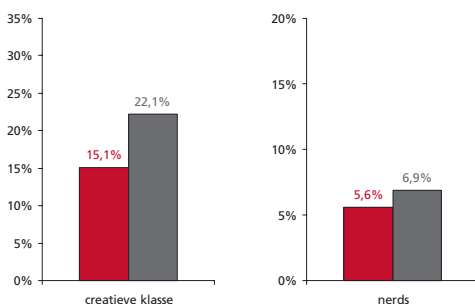
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking



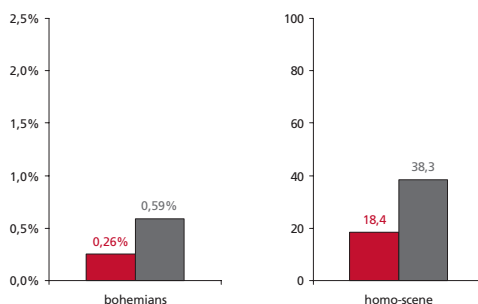
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)

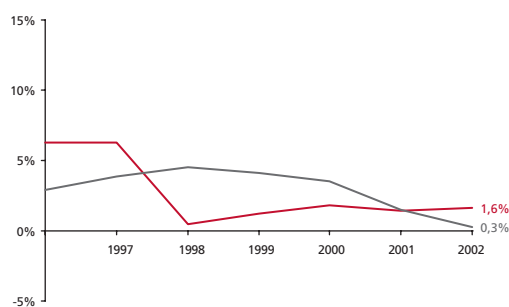


Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Sociaal-economische positie

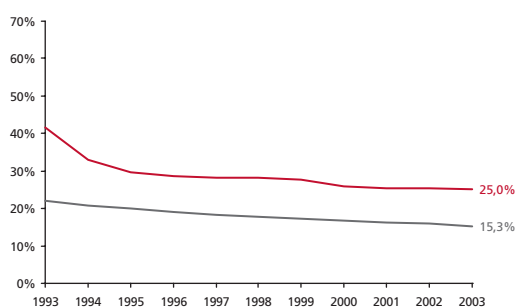
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Zaanstreek



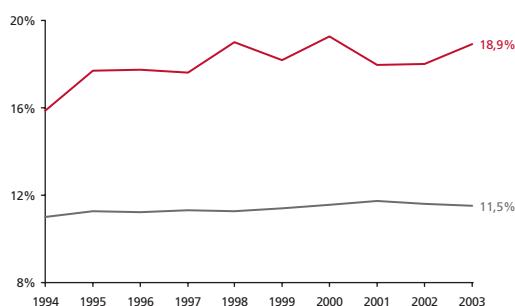
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



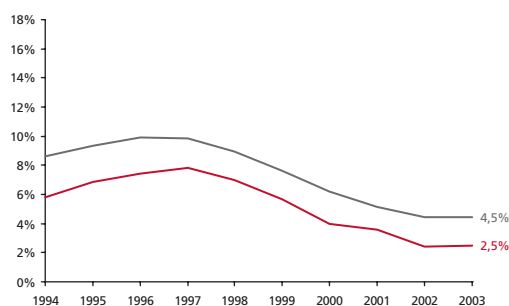
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



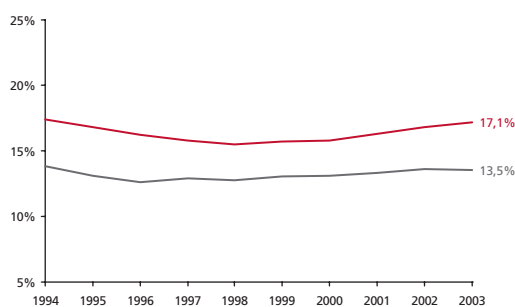
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



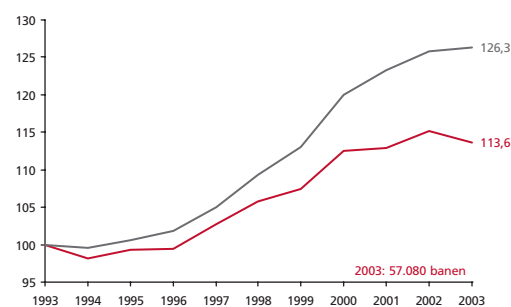
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



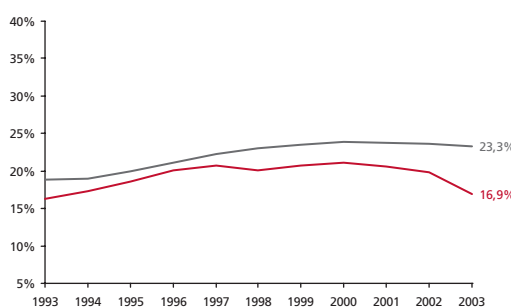
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



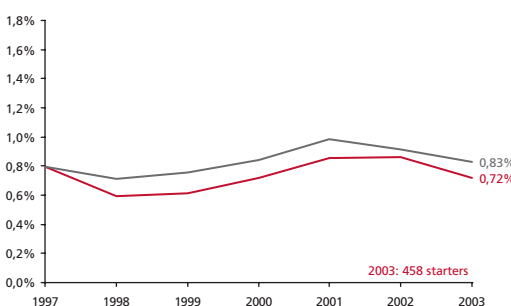
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



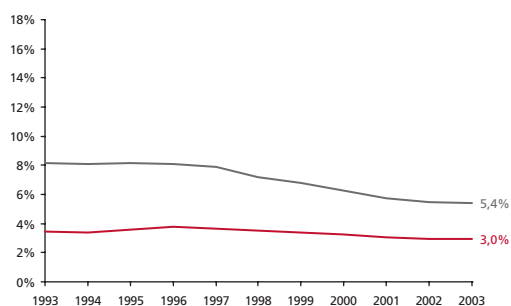
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



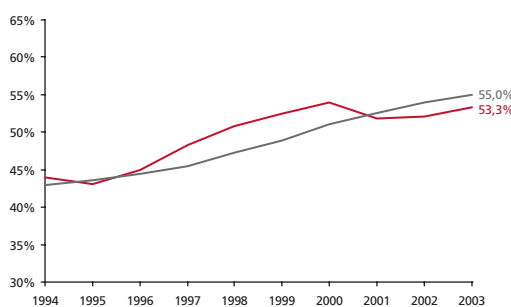
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



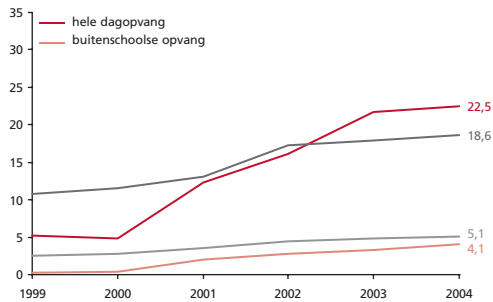
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



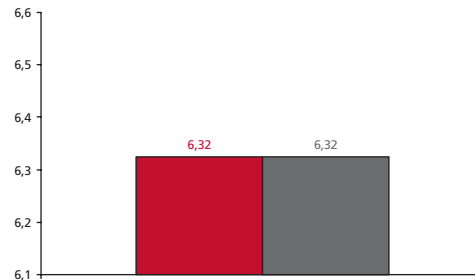
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



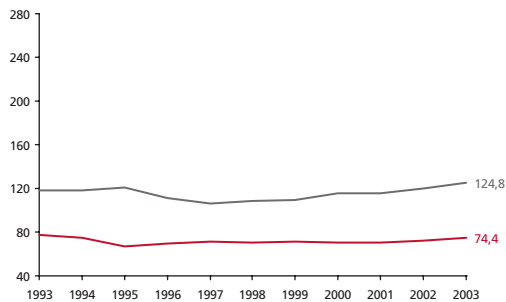
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



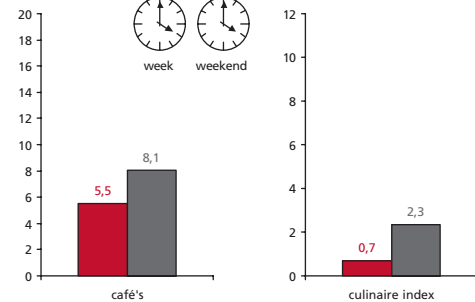
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



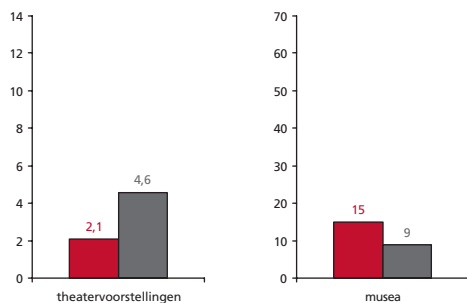
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



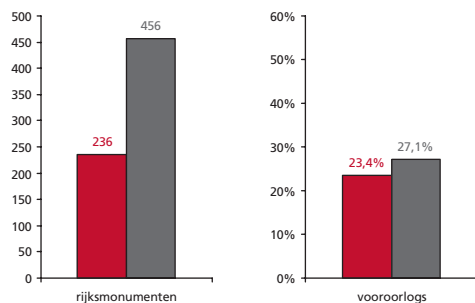
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



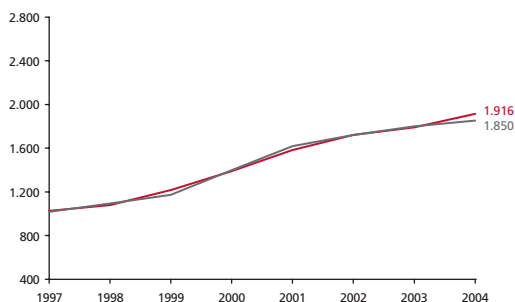
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



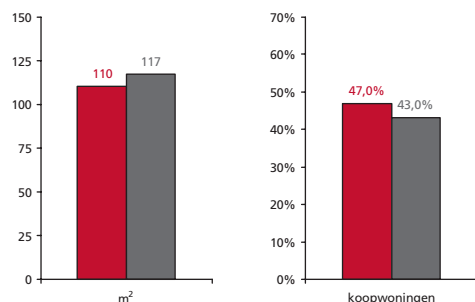
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



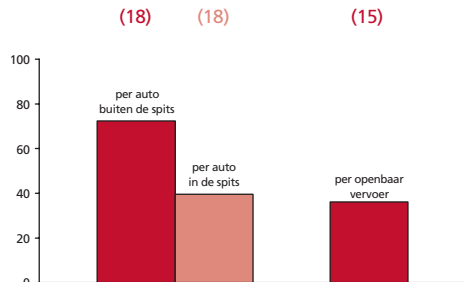
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



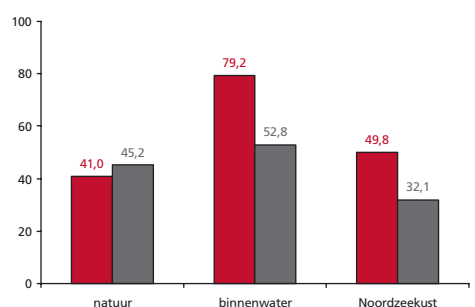
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle

Zoetermeer

Met 112.594 inwoners de
22^e gemeente van
Nederland

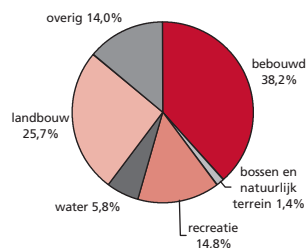
grotestedenbeleid: G4/G21/G5/**nee**

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

 Zoetermeer
 gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 3.705 ha



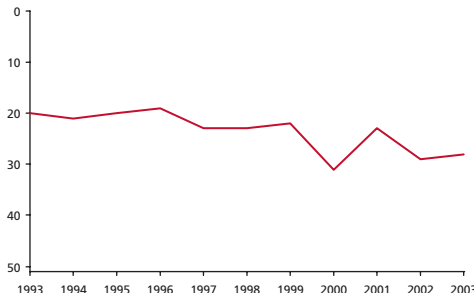
Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

Ranking
(8)
(28)
(25)
(36)
(39)
(48)
(12)
(47)
(28)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



28

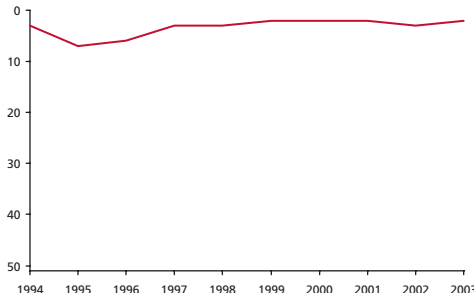
Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

Ranking
(12)
(8)
(4)
(5)
(14)
(18)
(38)
(6)
(2)

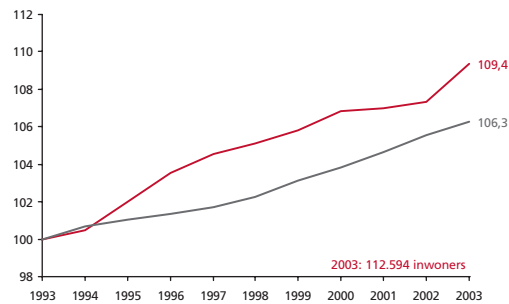
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)



2

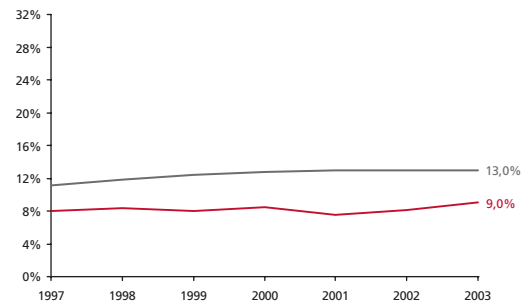
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



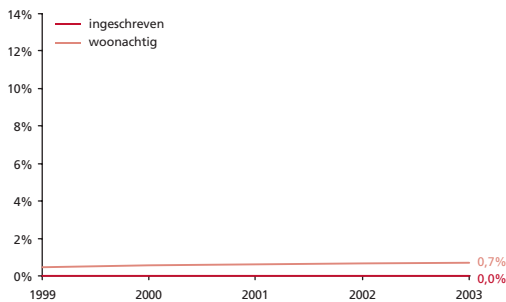
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



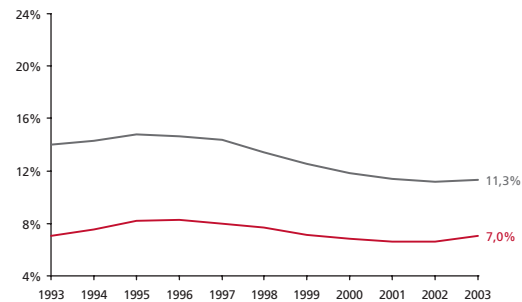
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



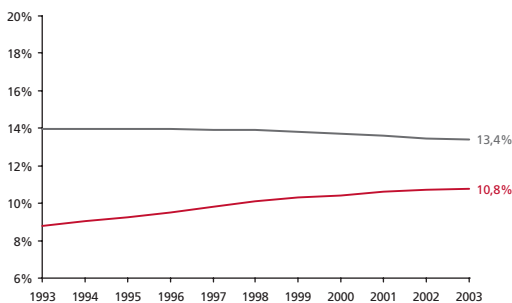
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



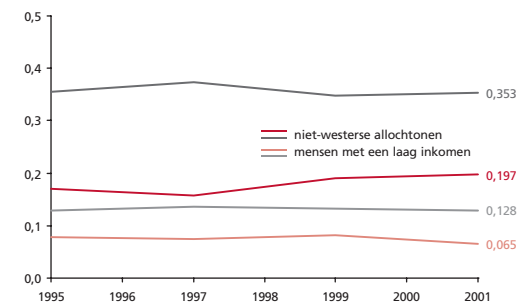
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



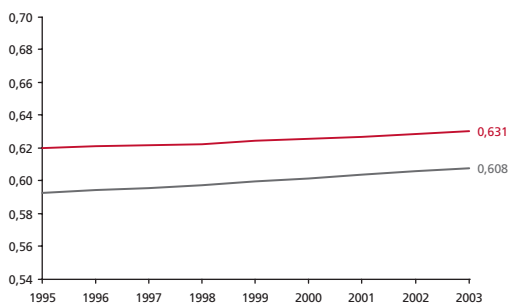
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



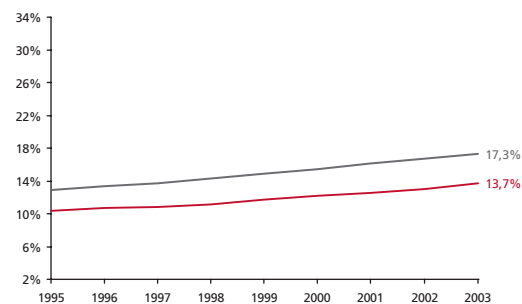
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



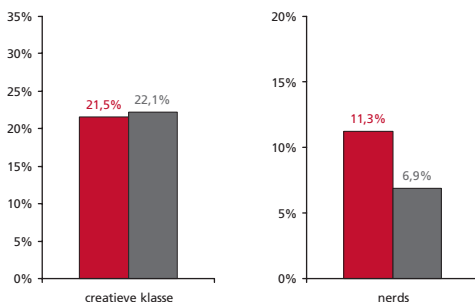
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



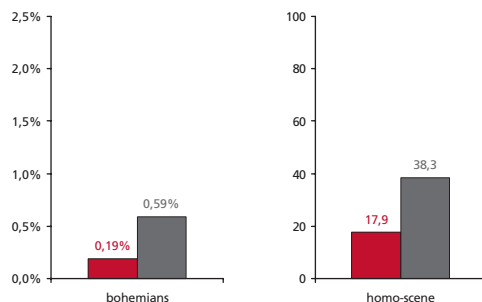
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

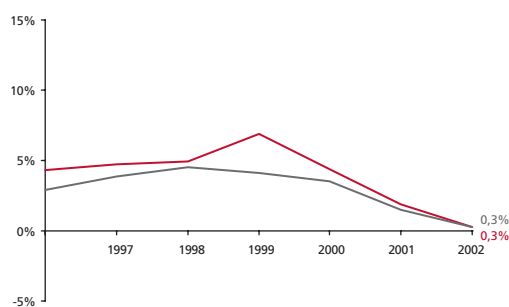
Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaardingingen
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

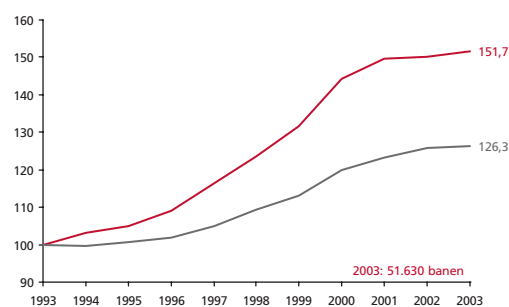
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Zoetermeer



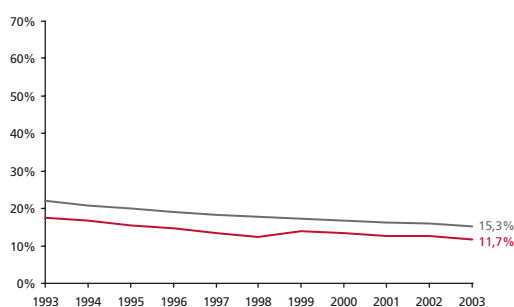
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



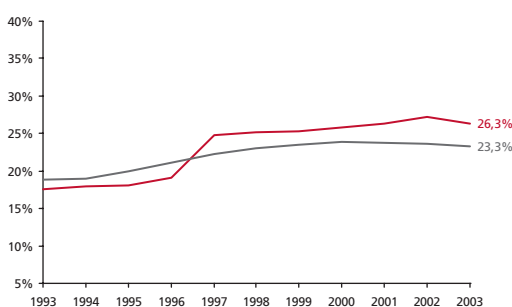
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



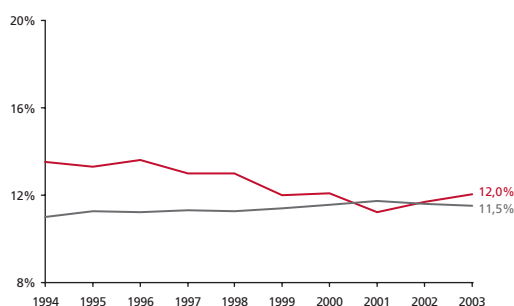
Dienstensector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



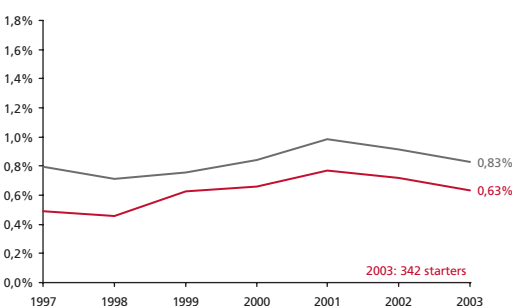
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



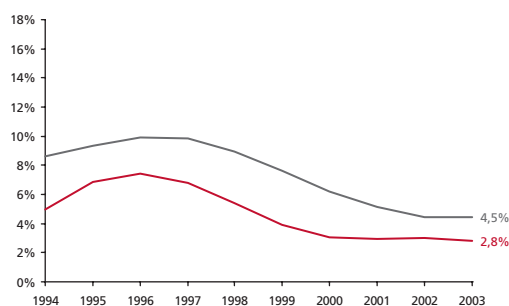
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



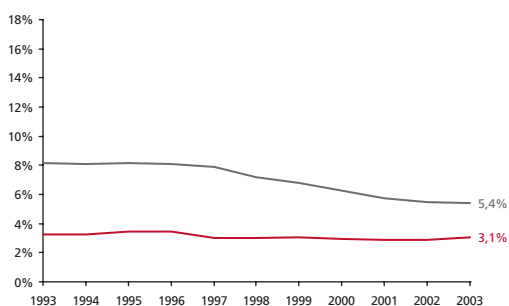
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



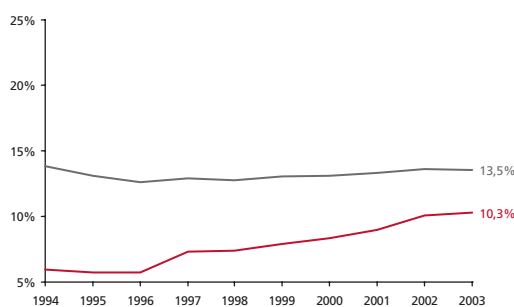
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



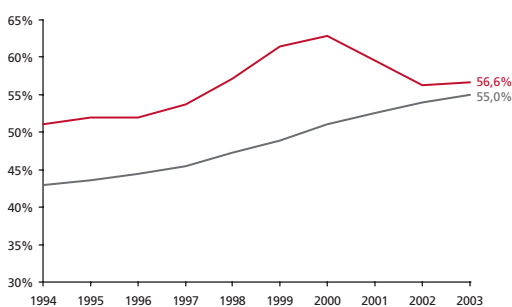
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



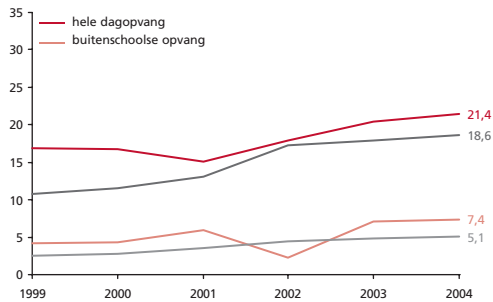
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



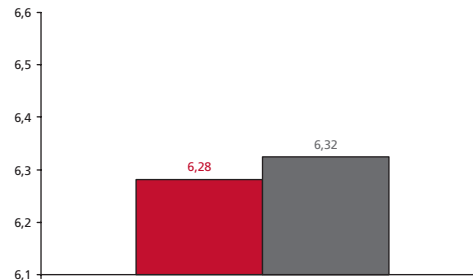
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



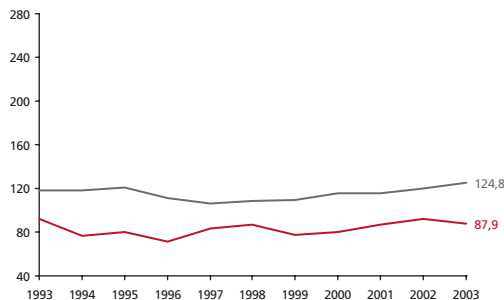
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



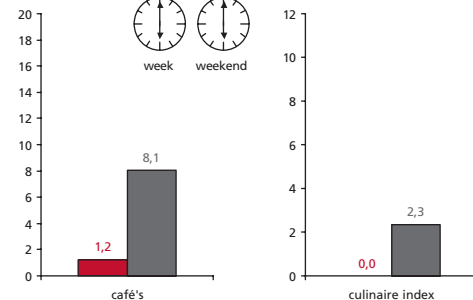
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



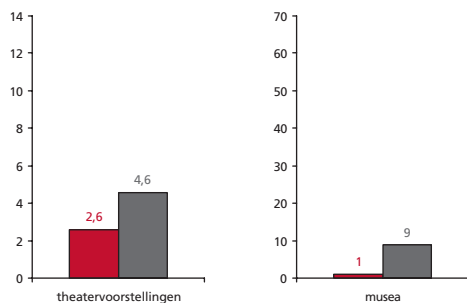
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



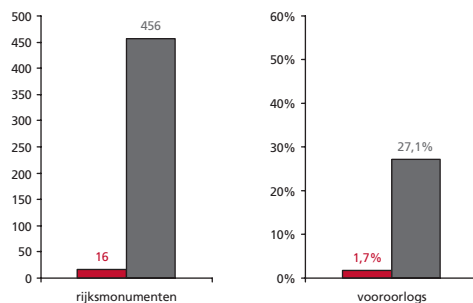
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



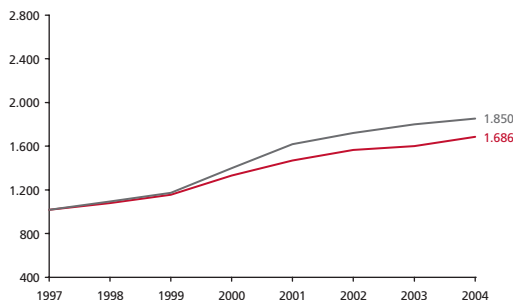
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



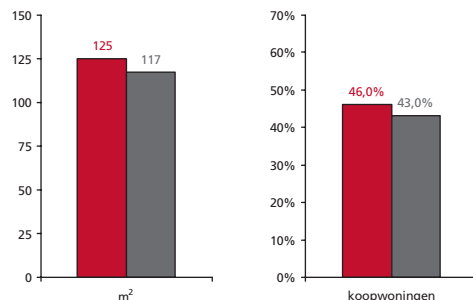
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



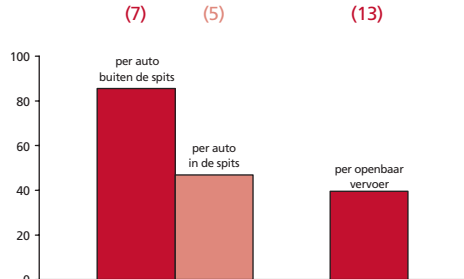
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



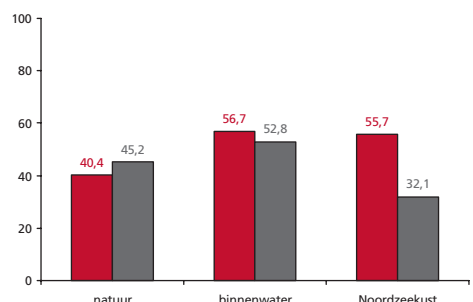
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Zwolle

Met 109.955 inwoners de
23^e gemeente van
Nederland

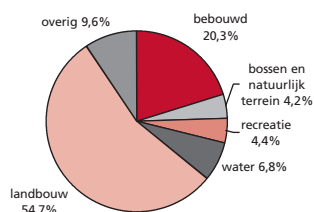
grotestedenbeleid: G4/**G21**/G5/nee

Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

■ Zwolle
■ gemiddelde van 50 gemeenten

De ranglijsten staan in deel III
De beschrijving van de data en
bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik



totale oppervlakte 10.308 ha



Woon-aantrekkelijkheidsindex

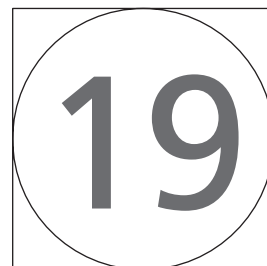
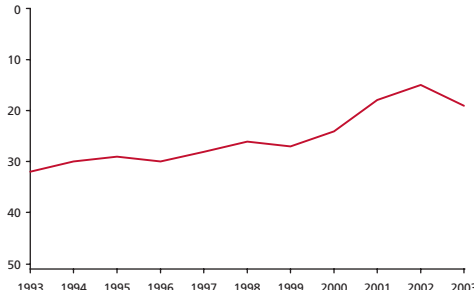
De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bereikbaarheid
cultureel aanbod
aantal misdrijven
percentage koopwoningen
nabijheid natuurgebieden
culinair aanbod
universiteiten
percentage vooroorlogse woningen
woon-aantrekkelijkheidsindex:

(35)
(18)
(26)
(28)
(1)
(7)
(12)
(27)
(19)



Sociaal-economische index

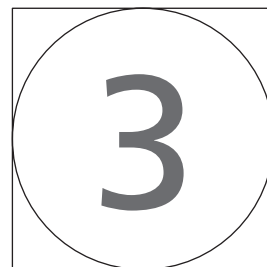
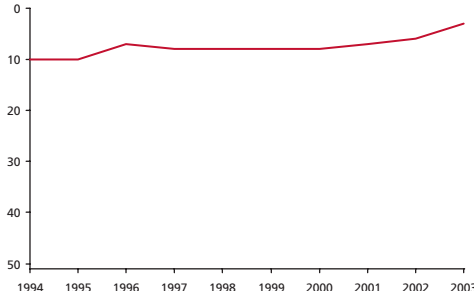
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

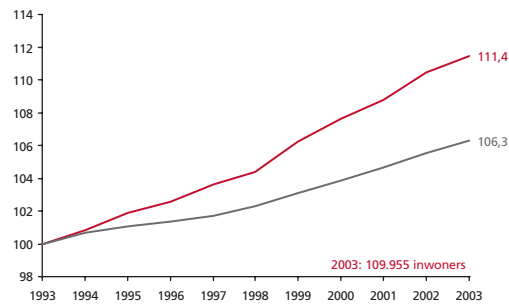
bijstand
werkloosheid
arbeidsongeschiktheid
armoede
percentage laagopgeleiden
participatie vrouwen
banen
percentage groeisectoren
sociaal-economische index:

(20)
(5)
(23)
(18)
(10)
(6)
(7)
(19)
(3)



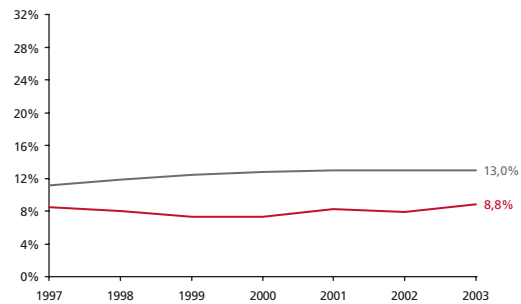
Bevolking

Totale bevolkingssomvang (index, 1993 = 100)



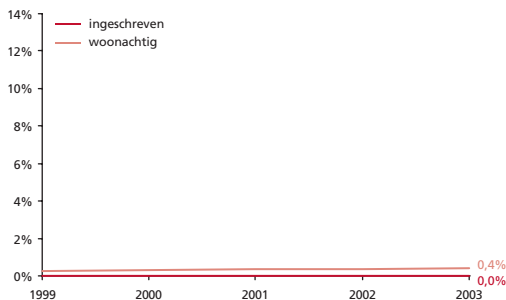
Opleidingsniveau

Aantal wetenschappelijk opgeleiden als percentage van de beroepsbevolking



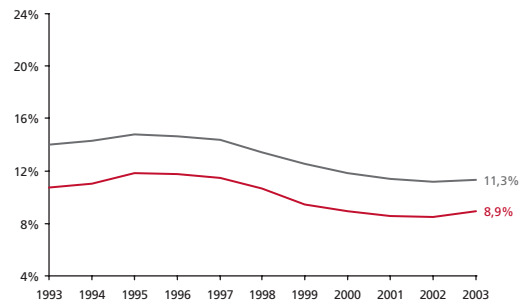
Studenten

Ingeschreven en in gemeente woonachtige studenten als percentage van de bevolking



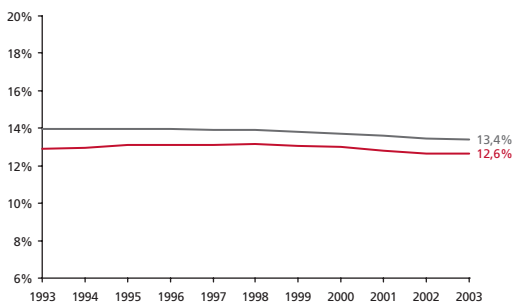
Armoede

Huishoudens met een inkomen < 105% van het sociaal minimum



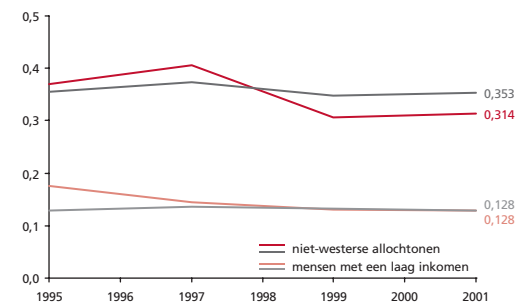
Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking



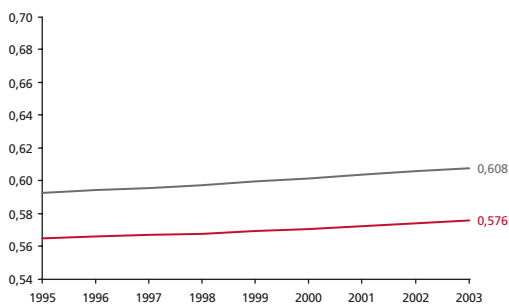
Segregatie

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1



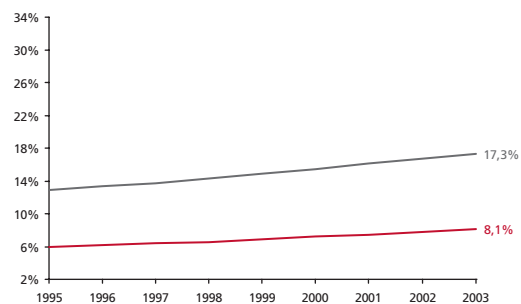
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolkingssamenstelling o.b.v. etnische afkomst



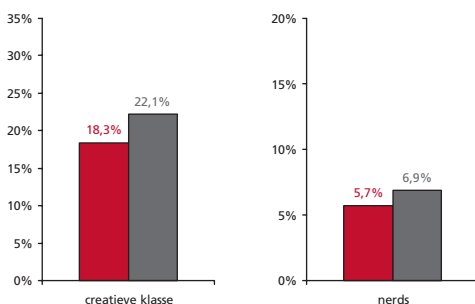
Alloctonen

Aantal niet-westerse alloctonen als percentage van de bevolking



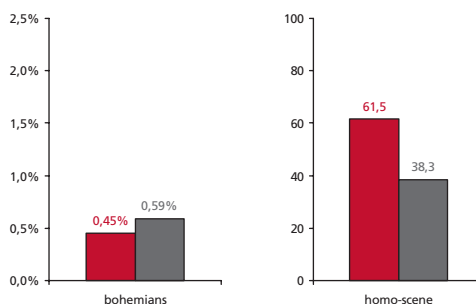
Creatieve klasse

Creatieve klasse en nerds (technici) als percentage van de beroepsbevolking



Scenes

Bohemians als percentage van de bevolking en homo-scene (index, 100 = grootste)

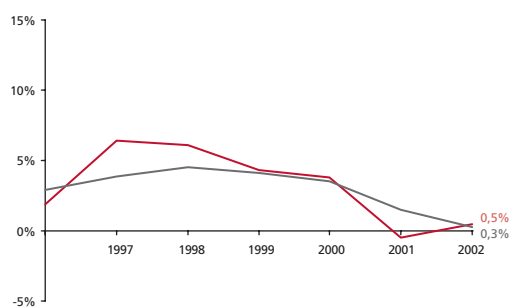


Alkmaar
 Almelo
 Almere
 Alphen
 aan den Rijn
 Amersfoort
 Amstelveen
 Amsterdam
 Apeldoorn
 Arnhem
 Bergen op Zoom
 Breda
 Delft
 Den Haag
 Deventer
 Dordrecht
 Ede
 Eindhoven
 Emmen
 Enschede
 Gouda
 Groningen
 Haarlem
 Haarlemmermeer
 Heerlen
 Helmond
 Hengelo (O.)
 's-Hertogenbosch
 Hilversum
 Hoorn
 Leeuwarden
 Leiden
 Leidschendam-
 Voorburg
 Lelystad
 Maastricht
 Nijmegen
 Oss
 Purmerend
 Roosendaal
 Rotterdam
 Schiedam
 Sittard-Geleen
 Spijkenisse
 Tilburg
 Utrecht
 Velsen
 Venlo
 Vlaarding
 Zaanstad
 Zoetermeer
 Zwolle

Sociaal-economische positie

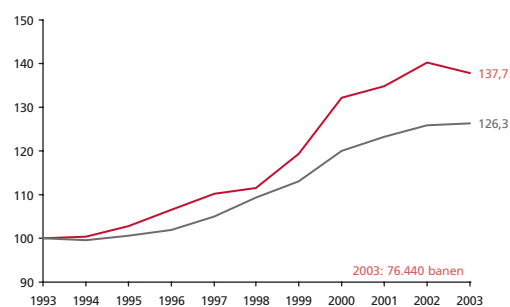
Productie

Jaarlijkse groei BRP van de regio Noord-Overijssel



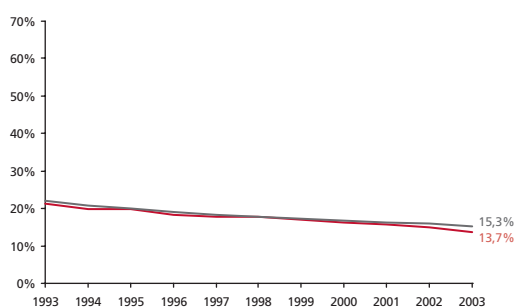
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1993 = 100)



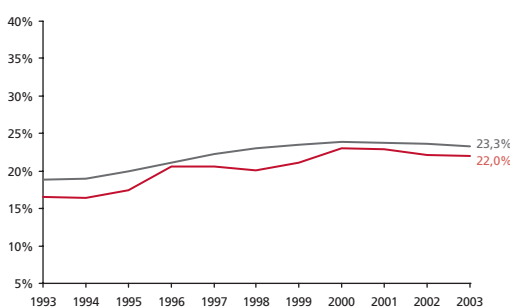
Industrie

Aandeel banen industrie als percentage van het totaal aantal banen



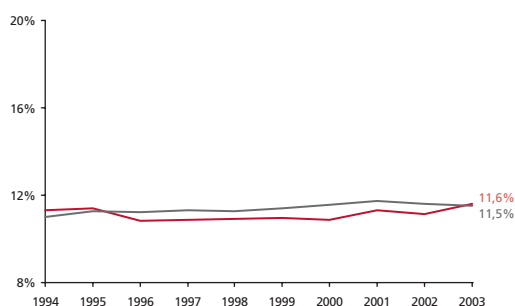
Dienstenector

Aandeel banen zakelijke diensten als percentage van het totaal aantal banen



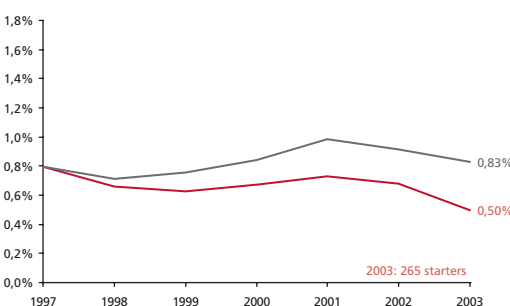
Horeca en detailhandel

Aandeel banen horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen



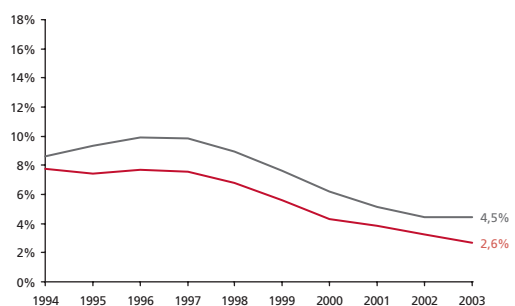
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking



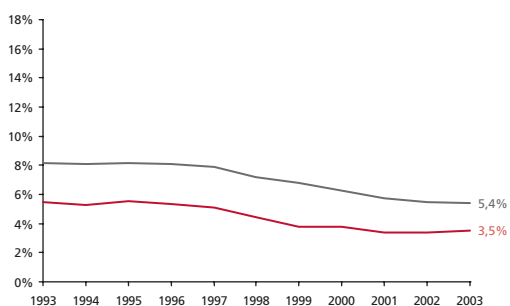
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking



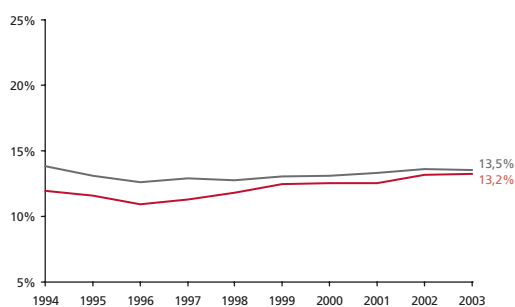
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)



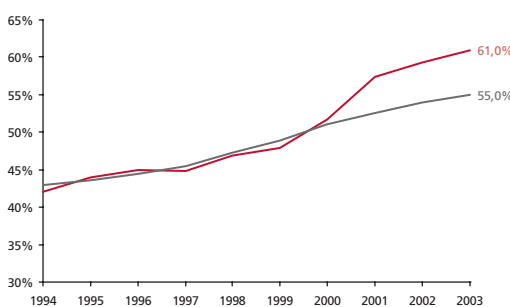
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking



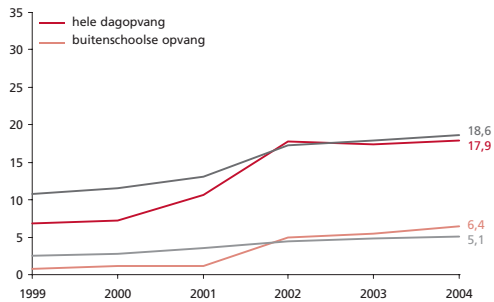
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking (15-64 jaar)



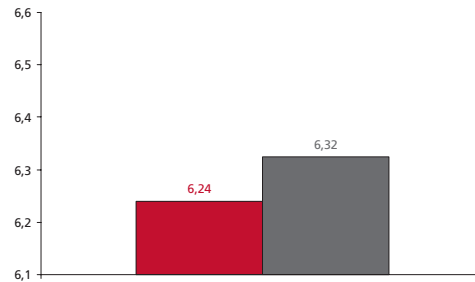
Kinderopvang

Aantal kinderopvangplaatsen per 100 kinderen



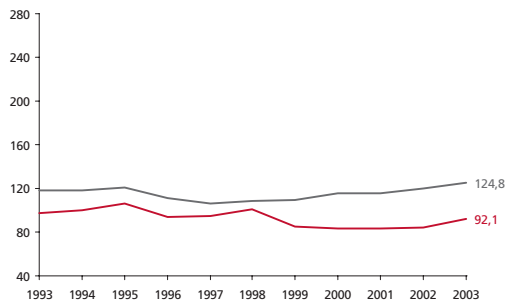
Kwaliteit onderwijs

Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex)



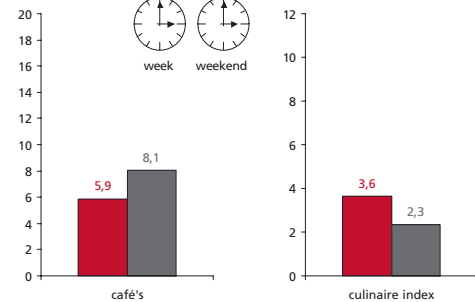
Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners



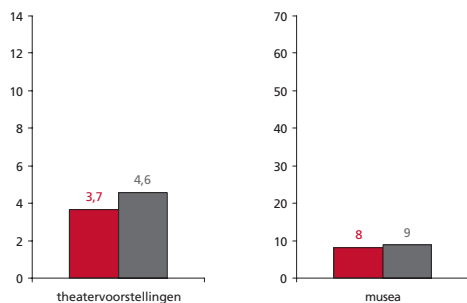
Uitgaansleven

Aantal café's per 10.000 inwoners en beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants



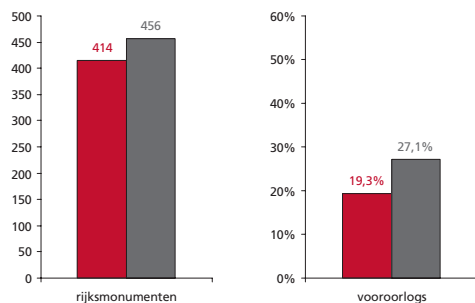
Cultuur

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners en totaal aantal musea



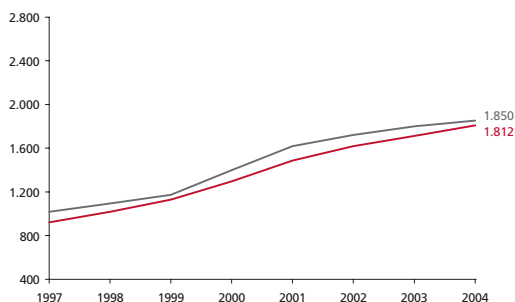
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen



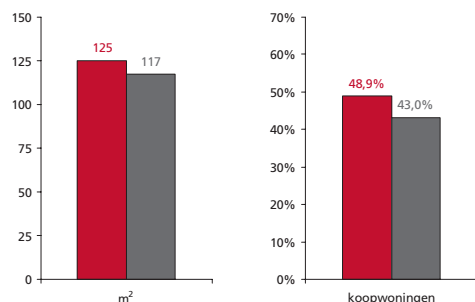
Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter



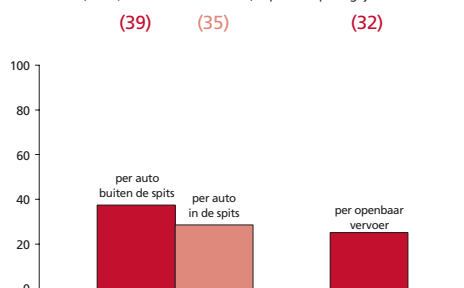
Kwaliteit woningen

Gemiddeld oppervlak per woning en percentage koopwoningen



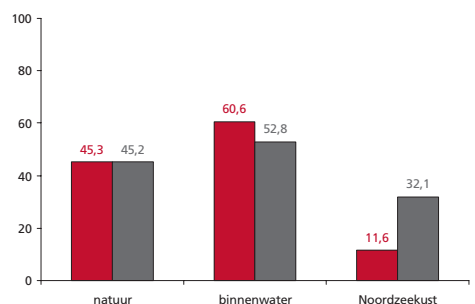
Bereikbaarheid

Bereikbaarheid (index, best bereikbaar = 100) + positie op ranglijst G50



Natuur

Bereikbaarheid van natuurgebieden, binnenwater en kust (100 = best bereikbaar)



Alkmaar
Almelo
Almere
Alphen
aan den Rijn
Amersfoort
Amstelveen
Amsterdam
Apeldoorn
Arnhem
Bergen op Zoom
Breda
Delft
Den Haag
Deventer
Dordrecht
Ede
Eindhoven
Emmen
Enschede
Gouda
Groningen
Haarlem
Haarlemmermeer
Heerlen
Helmond
Hengelo (O.)
's-Hertogenbosch
Hilversum
Hoorn
Leeuwarden
Leiden
Leidschendam-
Voorburg
Lelystad
Maastricht
Nijmegen
Oss
Purmerend
Roosendaal
Rotterdam
Schiedam
Sittard-Geleen
Spijkenisse
Tilburg
Utrecht
Velsen
Venlo
Vlaardingen
Zaanstad
Zoetermeer
Zwolle



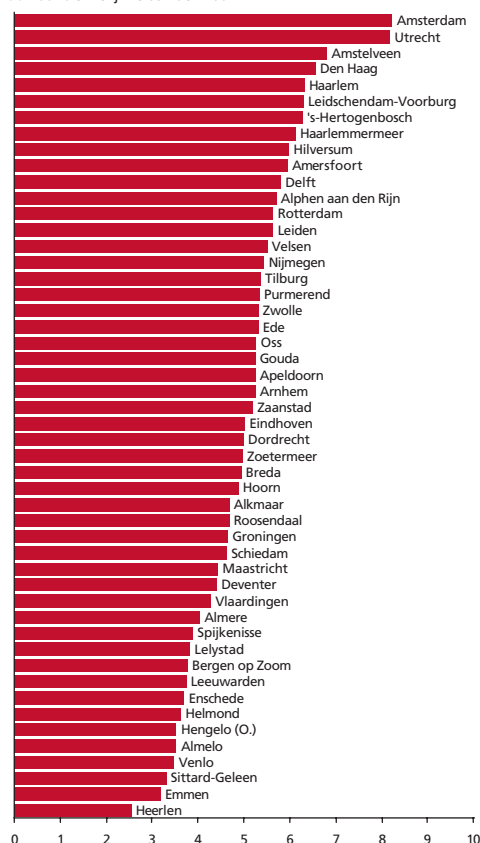
Deel III

Ranglijsten



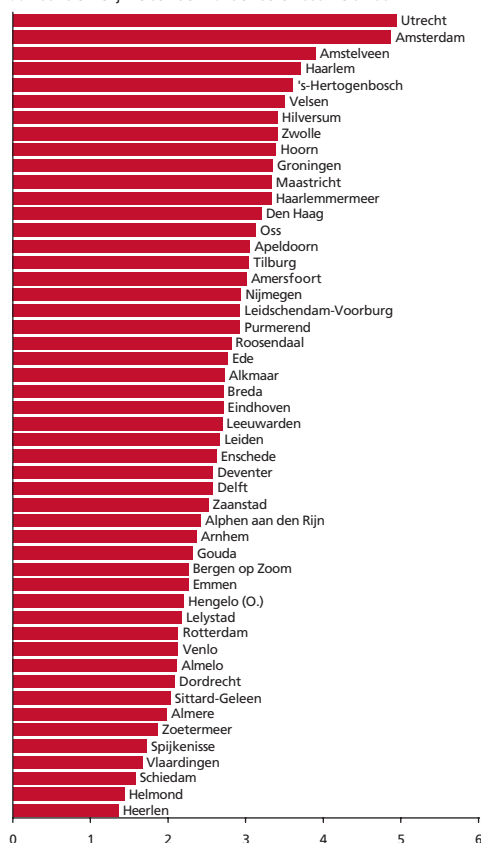
Woon-aantrekkelijkheidsindex

Woon-aantrekkelijkheidsindex 2004



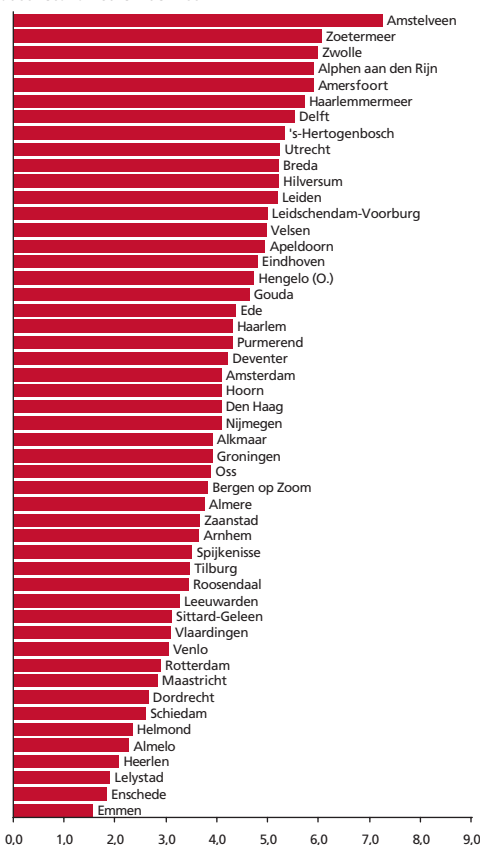
Aantrekkelijkheid zonder bereikbaarheid

Woon-aantrekkelijkheidsindex zonder bereikbaarheid 2004



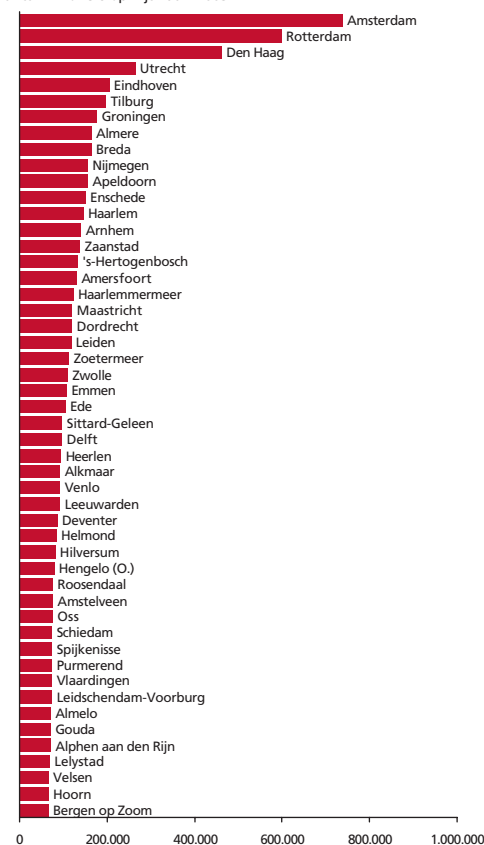
Sociaal economische index

Sociaal-economische index 2004



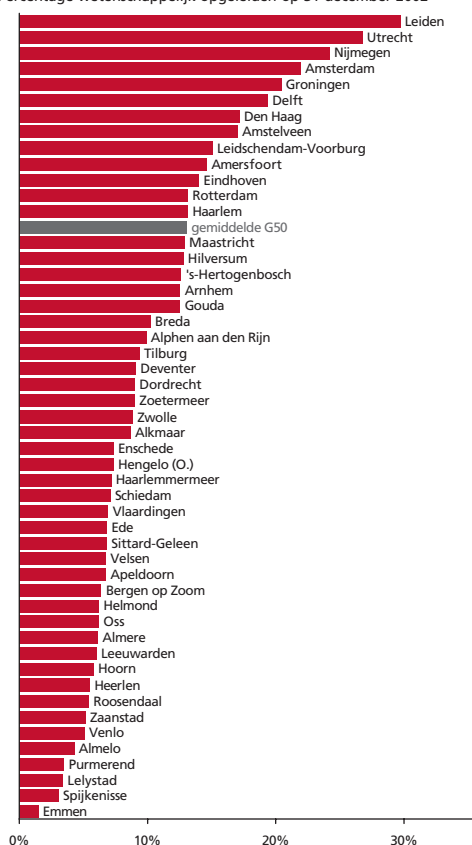
Bevolking

Aantal inwoners op 1 januari 2003



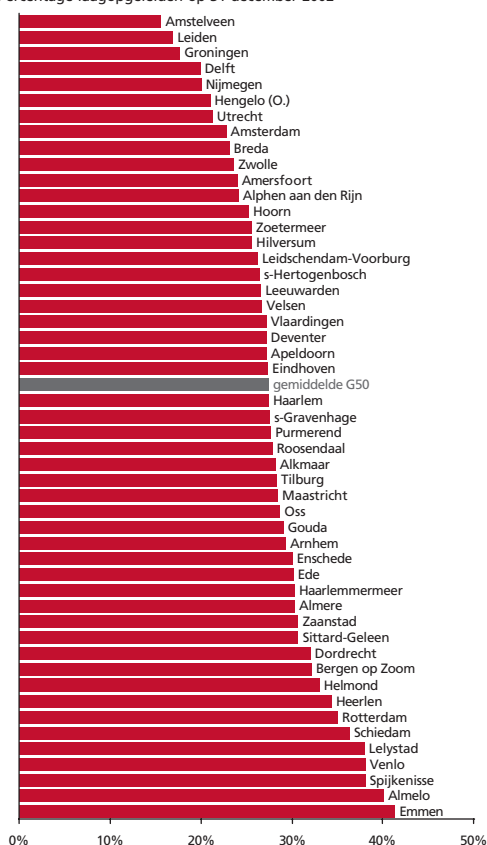
Wetenschappelijk opgeleiden

Percentage wetenschappelijk opgeleiden op 31 december 2002



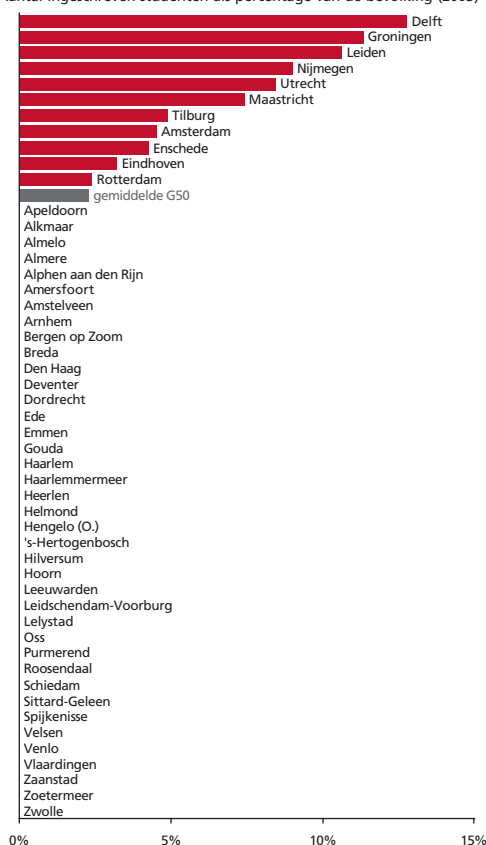
Laagopgeleiden

Percentage laagopgeleiden op 31 december 2002



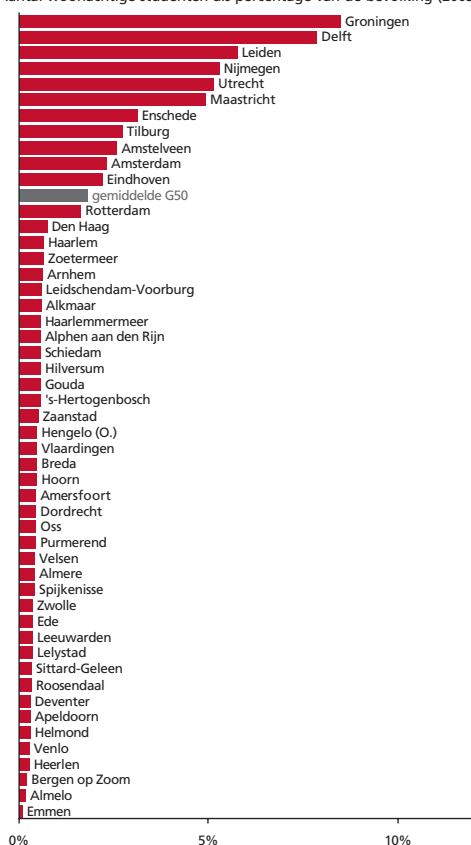
Studenten (ingeschreven)

Aantal ingeschreven studenten als percentage van de bevolking (2003)



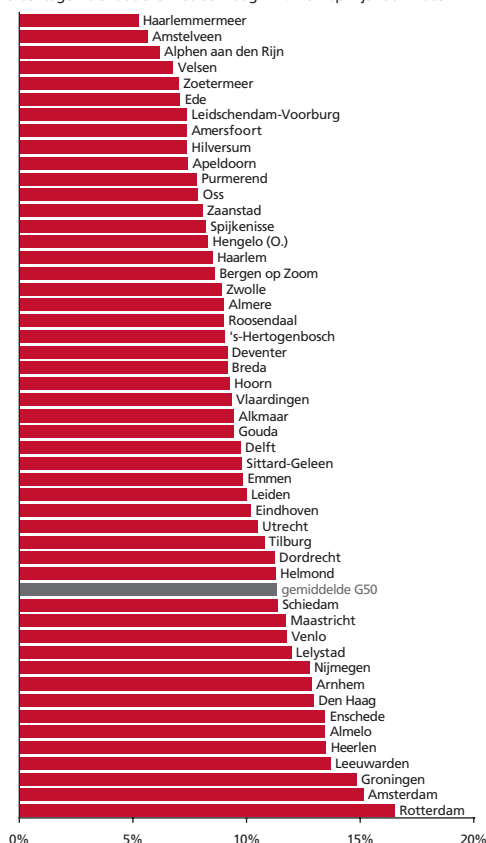
Studenten (woonachtig)

Aantal woonachtige studenten als percentage van de bevolking (2003)



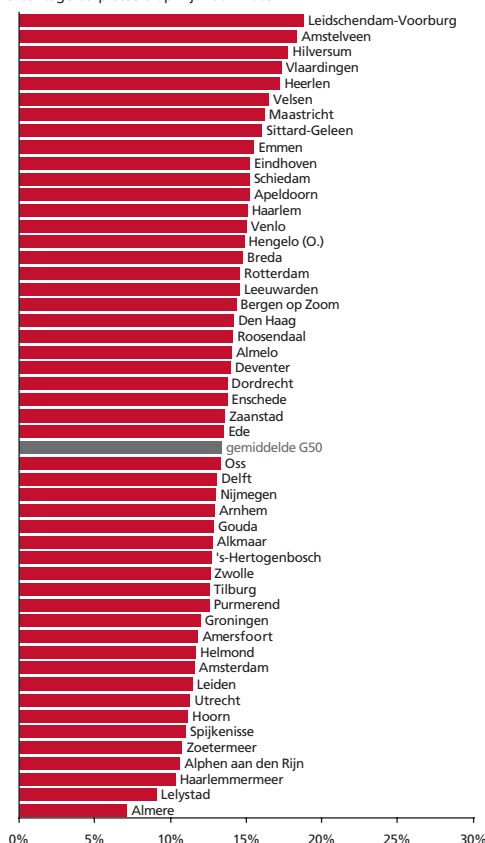
Armoede

Percentage huishoudens met een laag inkomen op 1 januari 2003



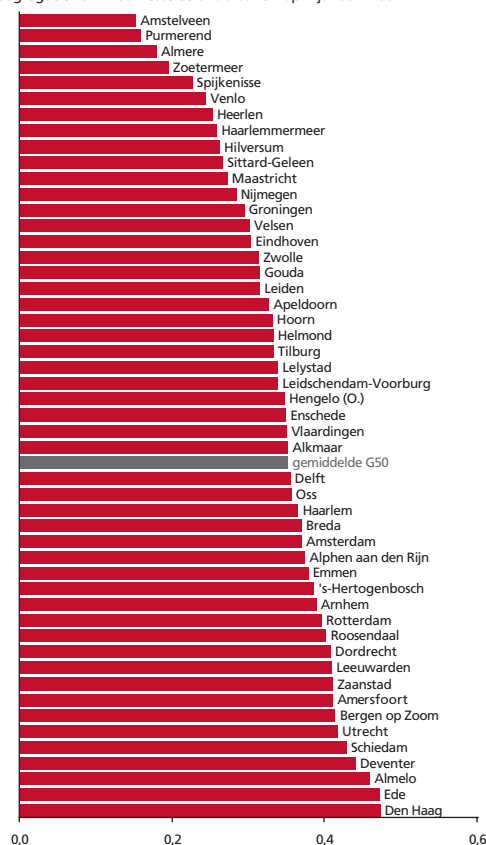
Vergrijzing

Percentage 65-plussers op 1 januari 2003



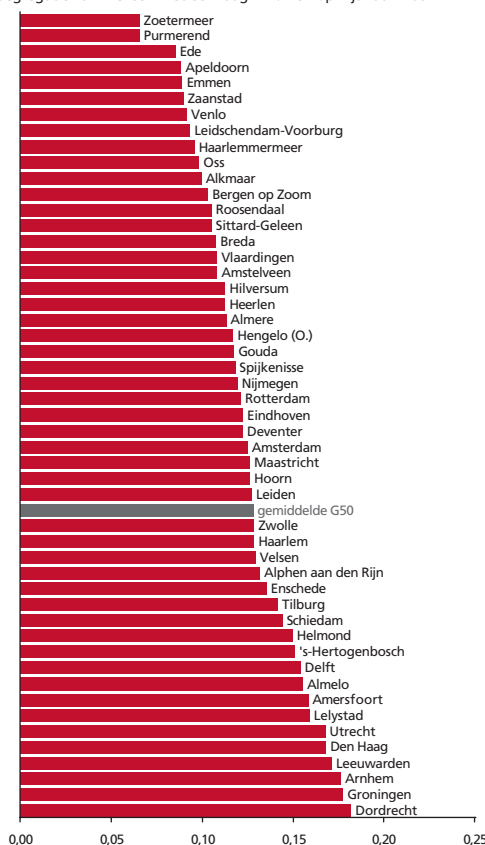
Segregatie (allochtonen)

Segregatie van niet-westerse allochtonen op 1 januari 2001



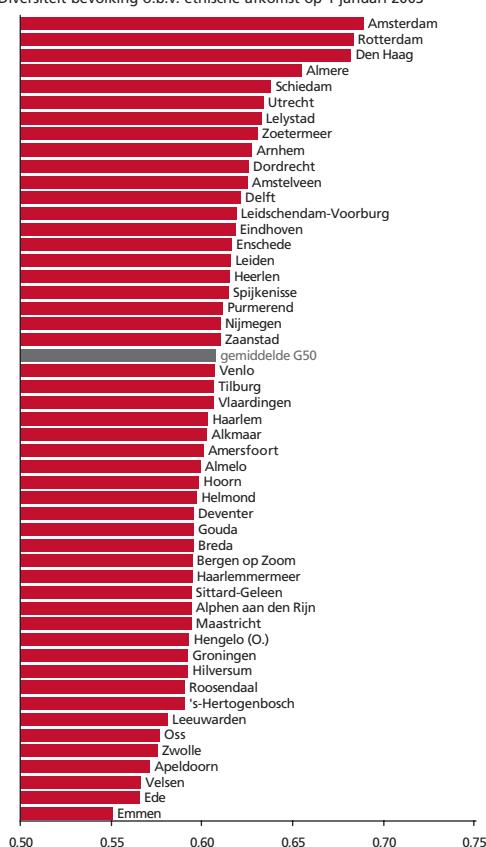
Segregatie (lage inkomens)

Segregatie van mensen met een laag inkomen op 1 januari 2001



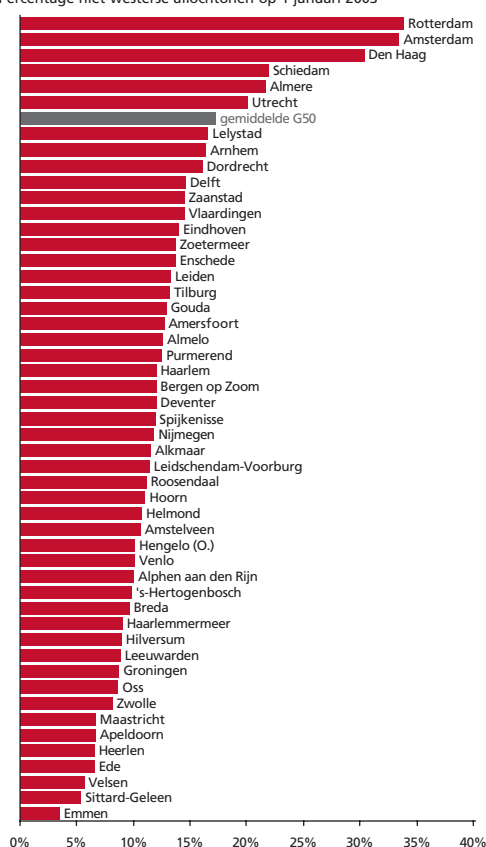
Etnische diversiteit

Diversiteit bevolking o.b.v. etnische afkomst op 1 januari 2003



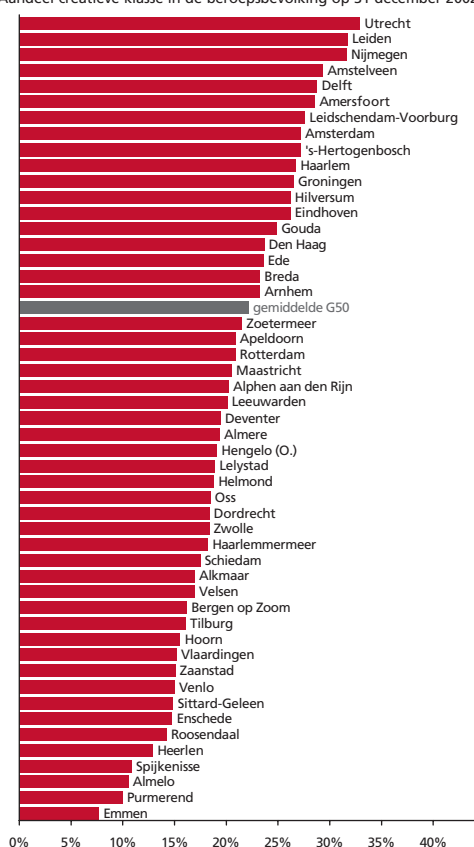
Allochtonen

Percentage niet-westerse allochtonen op 1 januari 2003



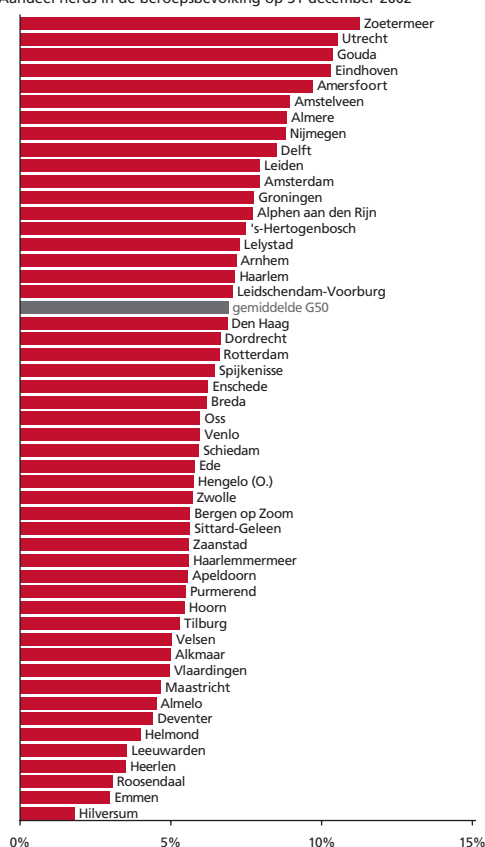
Creatieve klasse

Aandeel creatieve klasse in de beroepsbevolking op 31 december 2002



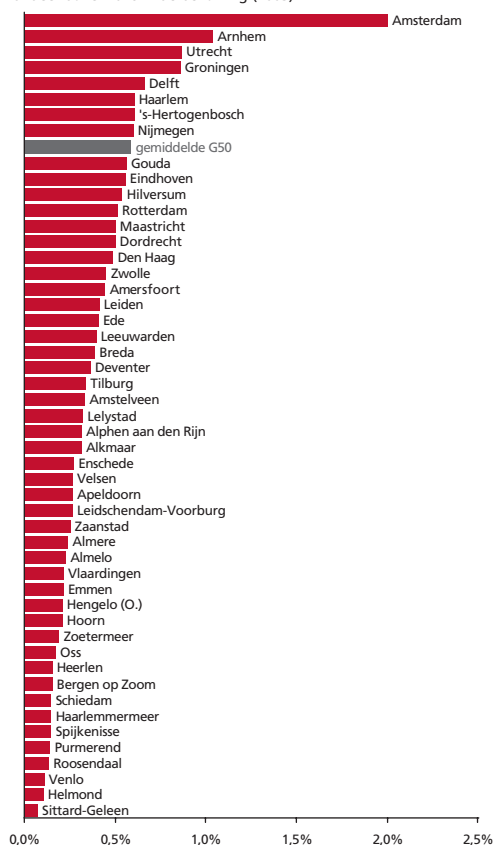
Nerds

Aandeel nerds in de beroepsbevolking op 31 december 2002



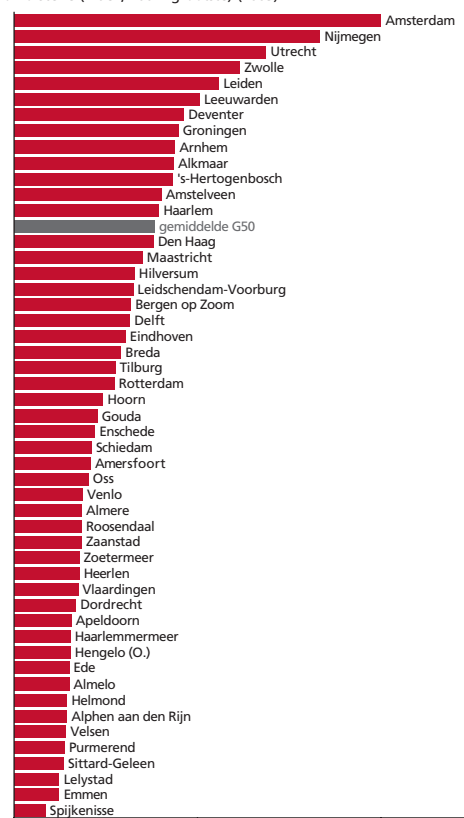
Bohemians

Aandeel bohemians in de bevolking (2003)



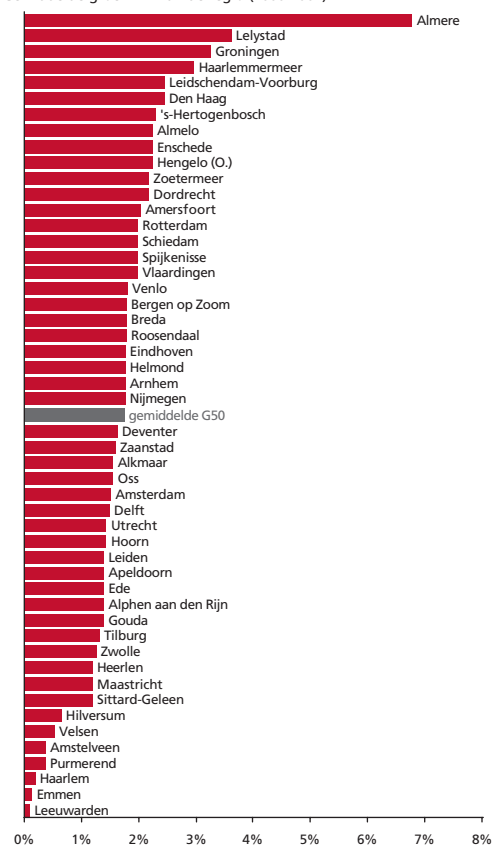
Homo-scene

Homo-scene (index, 100 = grootste) (2003)



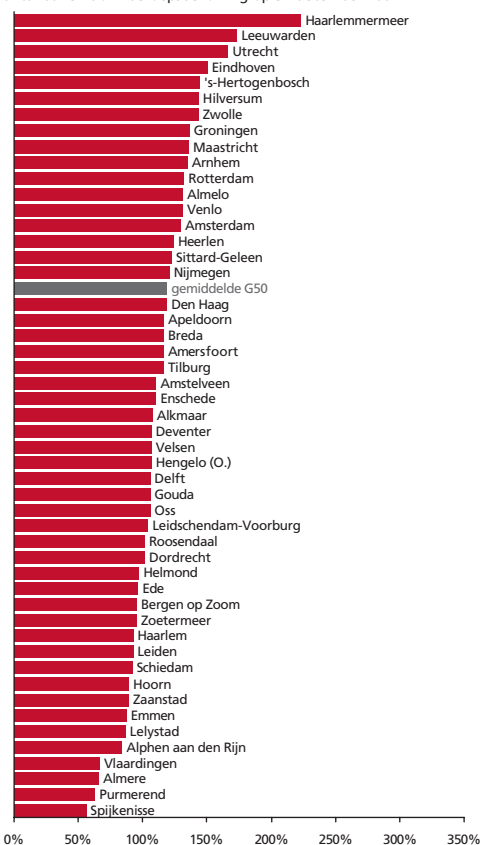
Productie

Gemiddelde groei BRP van de regio (2000-2002)



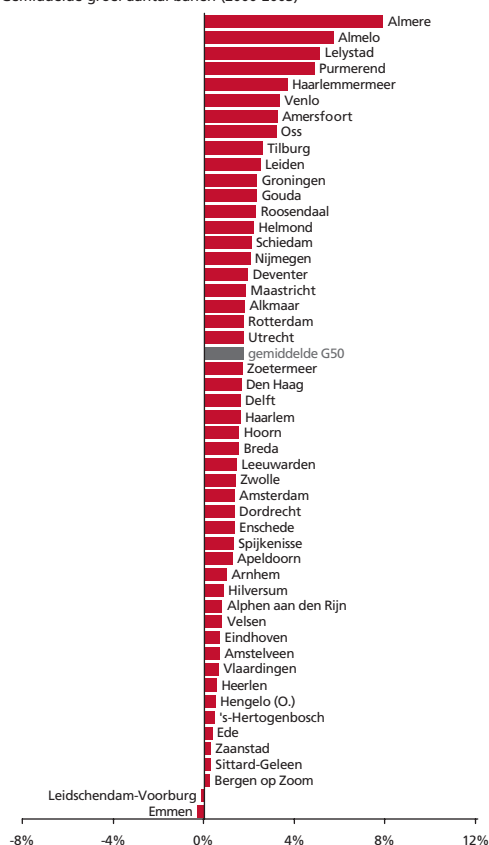
Werkgelegenheid

Aantal banen t.o.v. beroepsbevolking op 31 december 2002



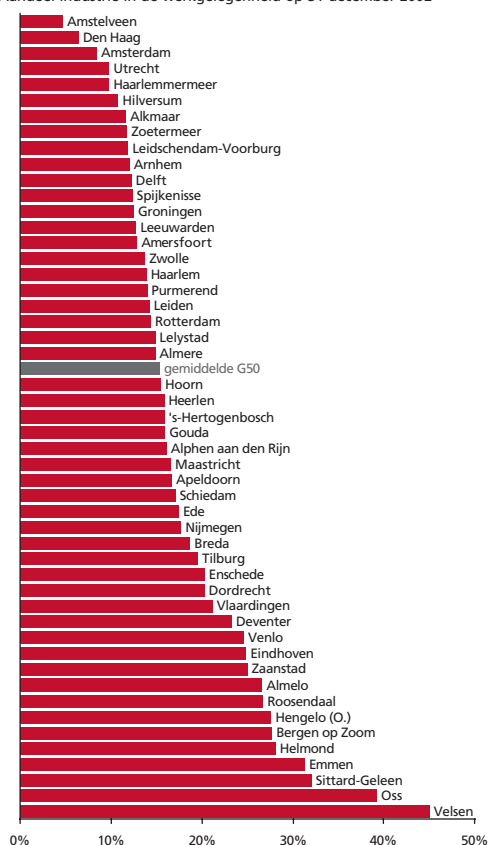
Groei werkgelegenheid

Gemiddelde groei aantal banen (2000-2003)



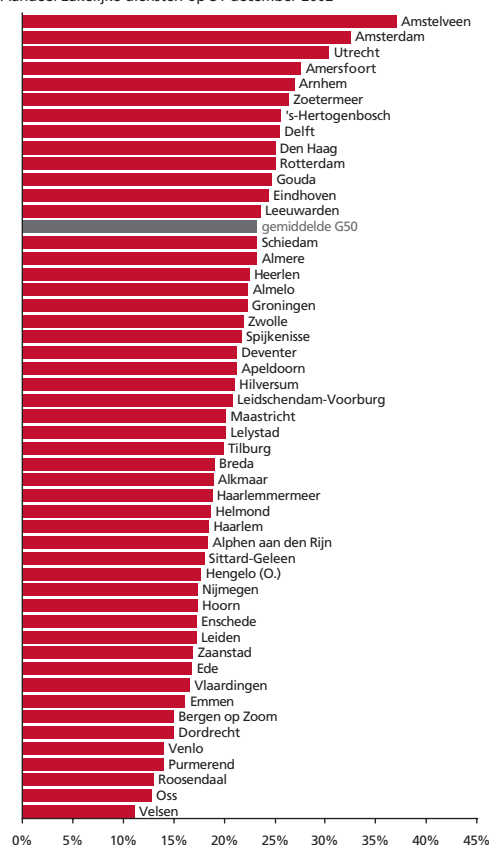
Industrie

Aandeel industrie in de werkgelegenheid op 31 december 2002



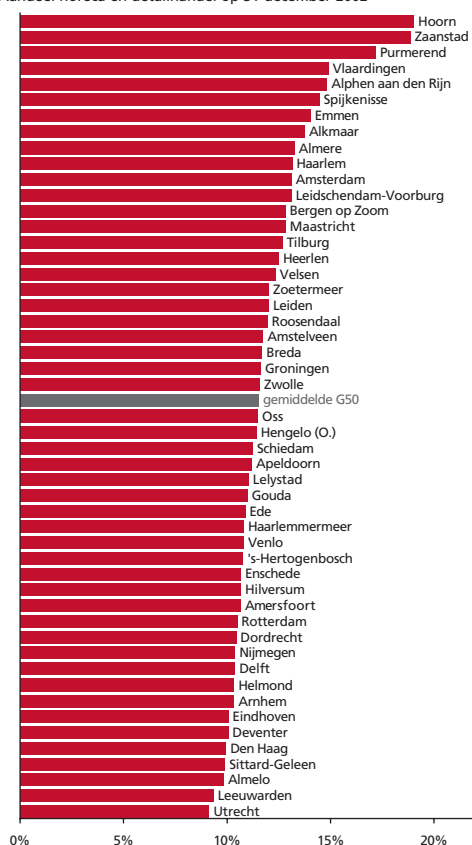
Dienstensector

Aandeel zakelijke diensten op 31 december 2002



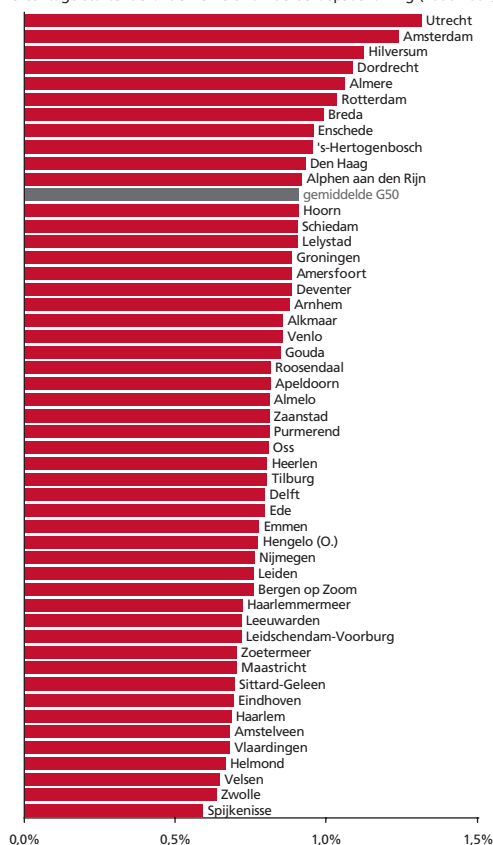
Horeca en detailhandel

Aandeel horeca en detailhandel op 31 december 2002



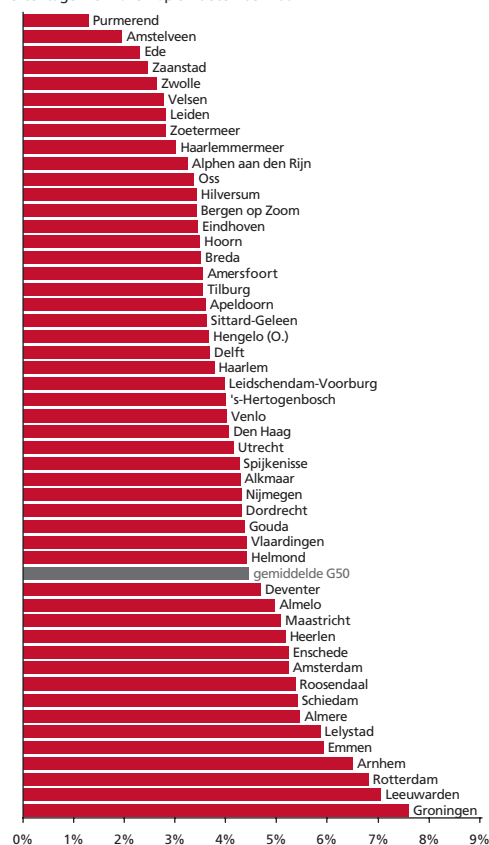
Starters

Percentage startende ondernemers van de beroepsbevolking (2000-2002)



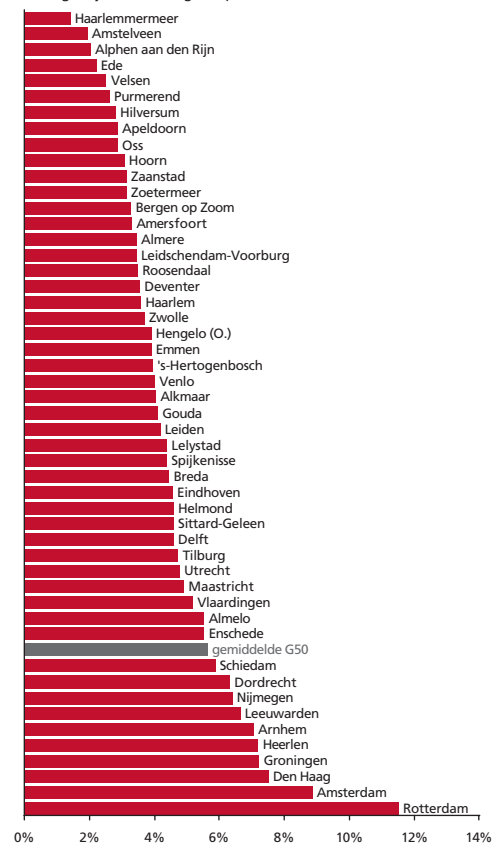
Werkloosheid

Percentage werklozen op 31 december 2002



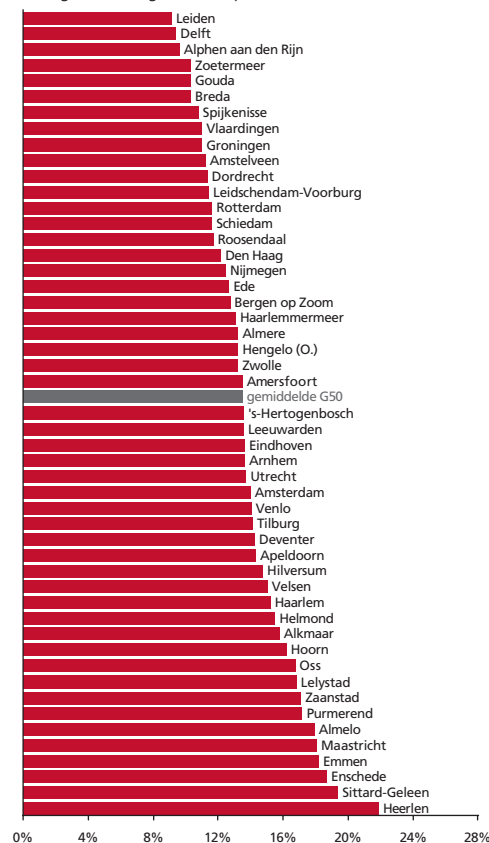
Bijstand

Percentage bijstandontvangers op 31 december 2002



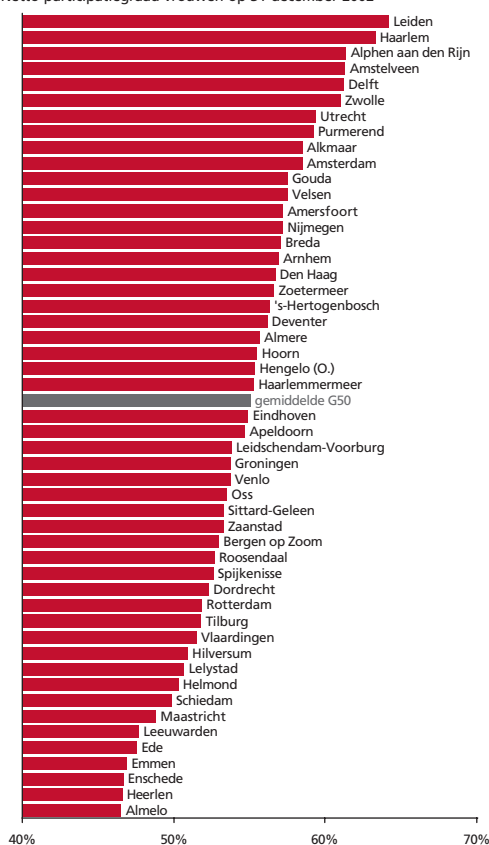
Arbeidsongeschiktheid

Percentage arbeidsongeschikten op 31 december 2002



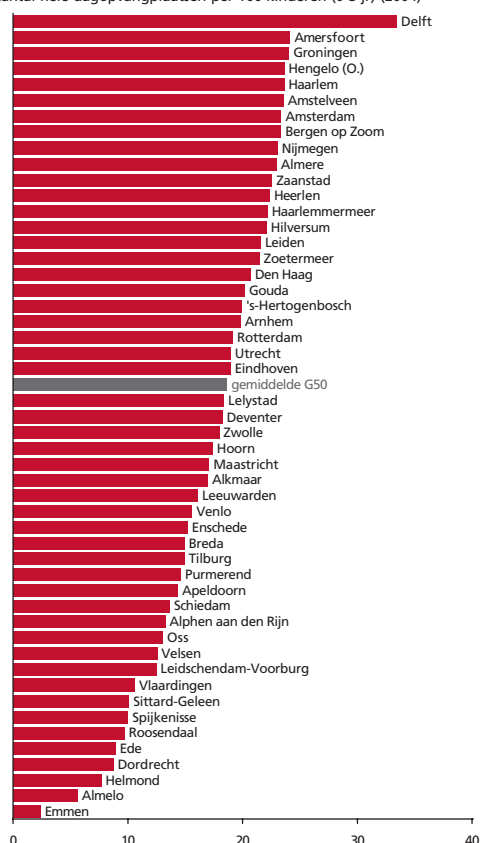
Participatie vrouwen

Netto participatiegraad vrouwen op 31 december 2002



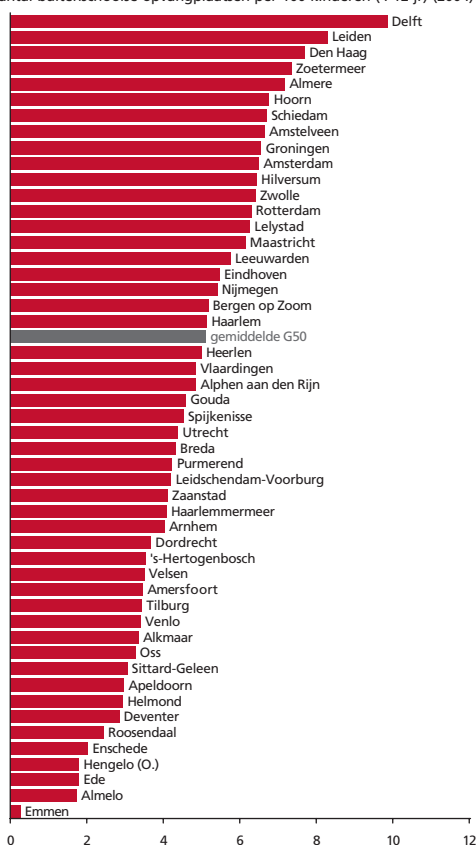
Kinderopvang (hele dagopvang)

Aantal hele dagopvangplaatsen per 100 kinderen (0-3 jr) (2004)



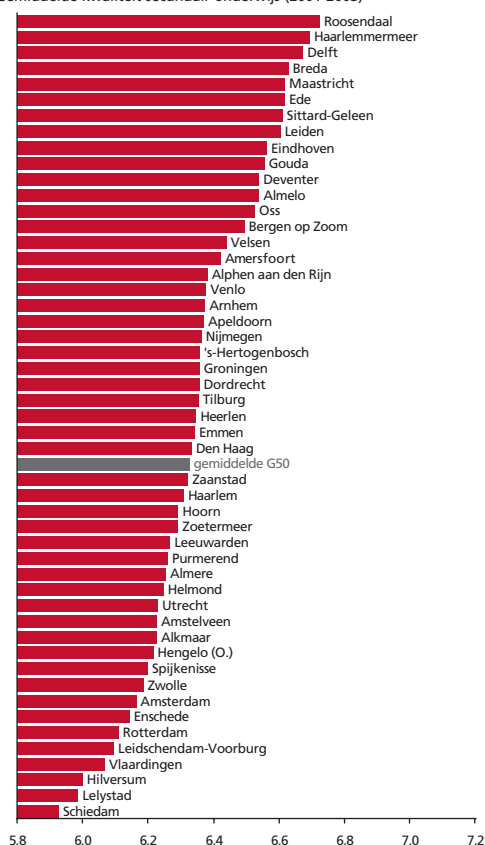
Kinderopvang (buitenschoolse opvang)

Aantal buitenschoolse opvangplaatsen per 100 kinderen (4-12 jr) (2004)



Kwaliteit onderwijs

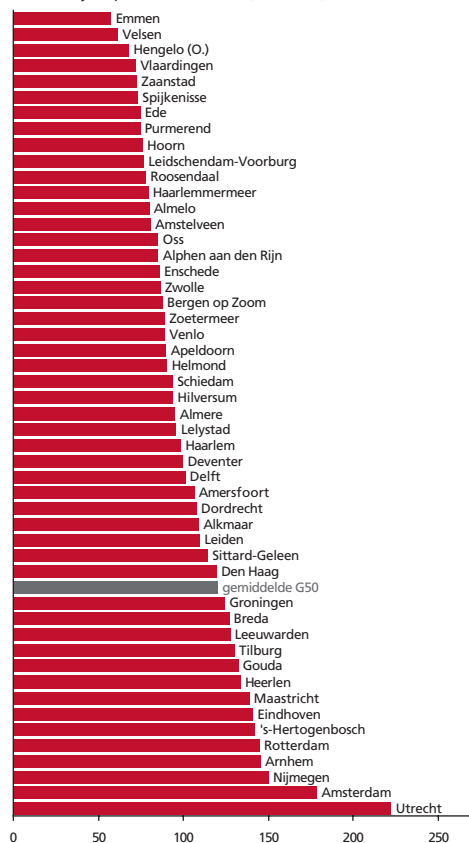
Gemiddelde kwaliteit secundair onderwijs (2001-2003)



Ranglijsten

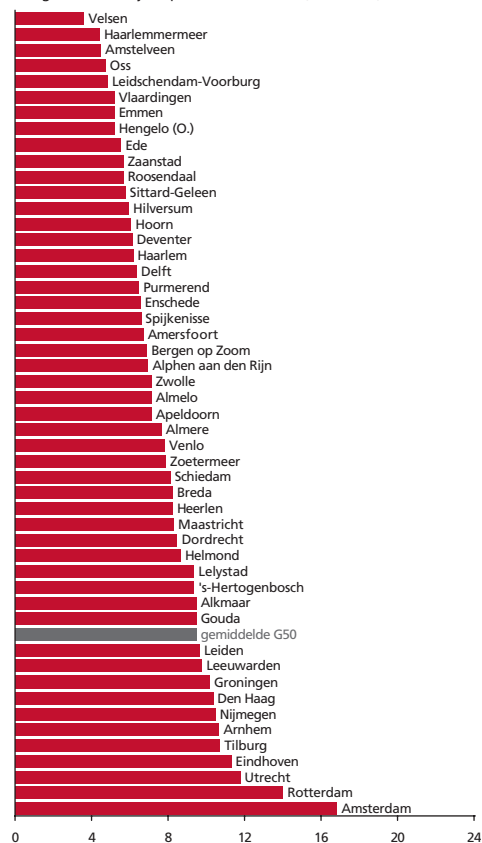
Misdrijven

Aantal misdrijven per 1.000 inwoners (2000-2002)



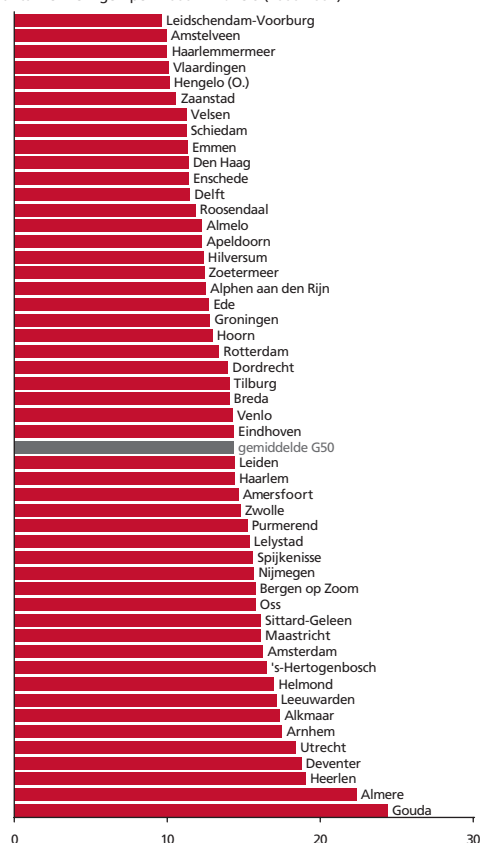
Geweld

Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (2000-2002)



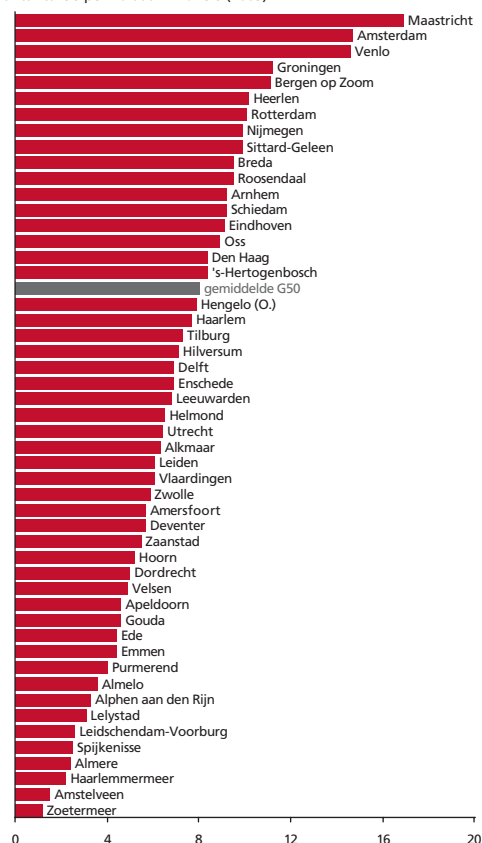
Vernielingen

Aantal vernielingen per 1.000 inwoners (2000-2002)



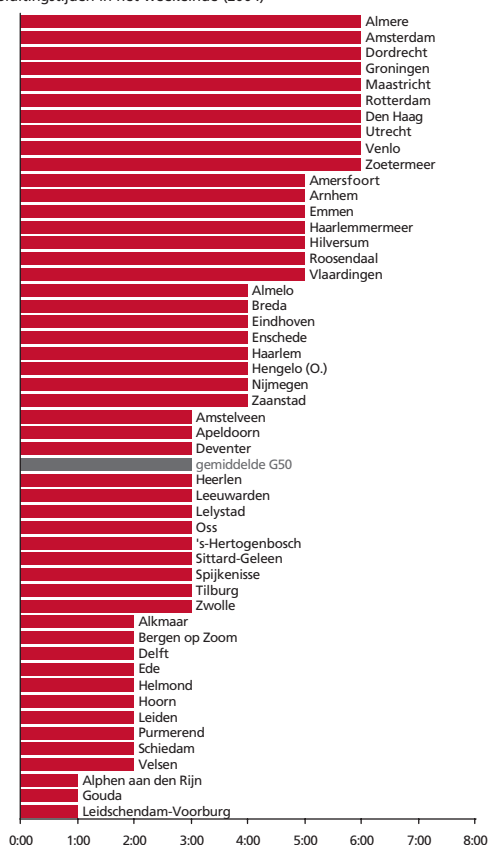
Cafe's

Aantal café's per 10.000 inwoners (2003)



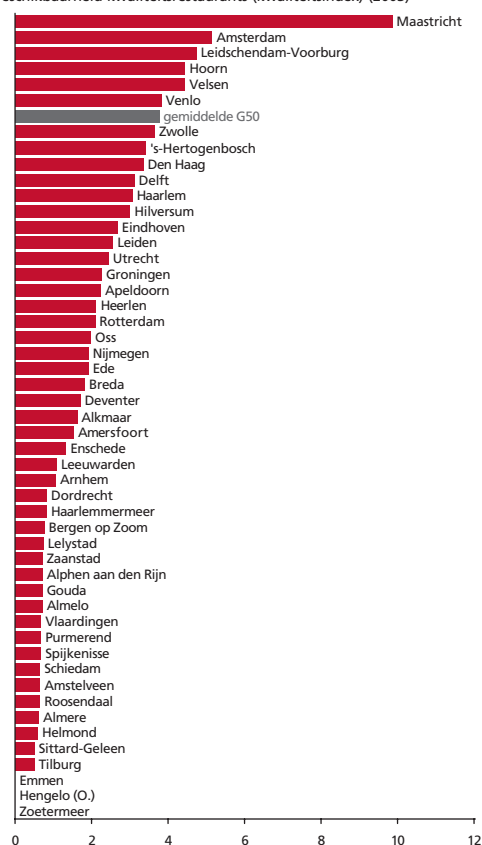
Sluitingstijden cafe's

Sluitingstijden in het weekeinde (2004)



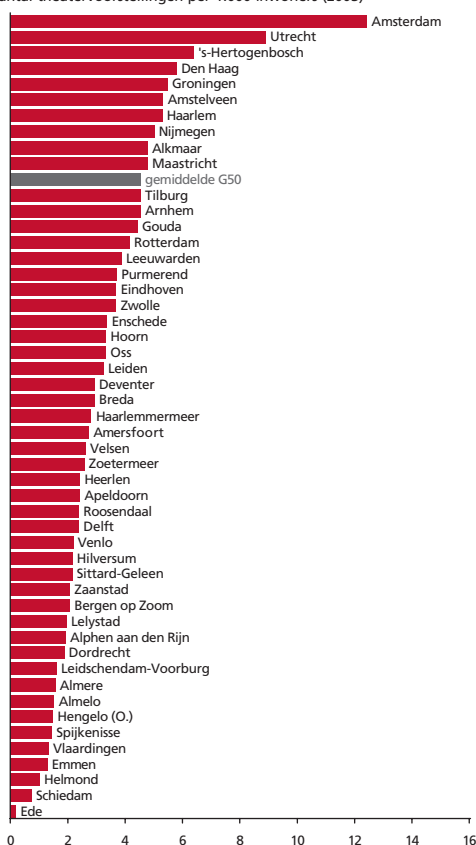
Culinaire index

Beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants (kwaliteitsindex) (2003)



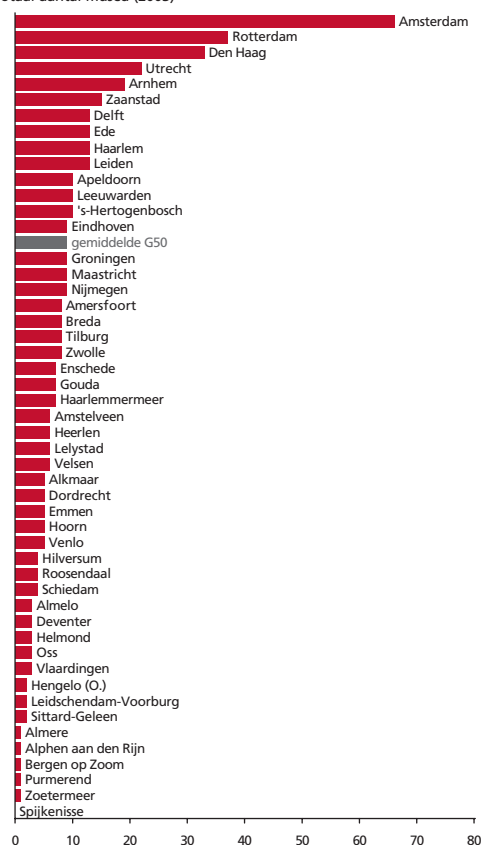
Theatervoorstellingen

Aantal theatervoorstellingen per 1.000 inwoners (2003)

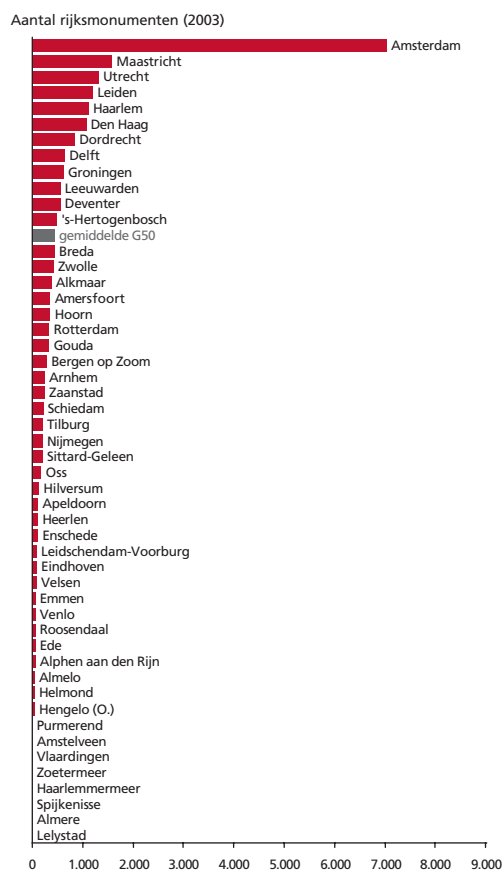


Musea

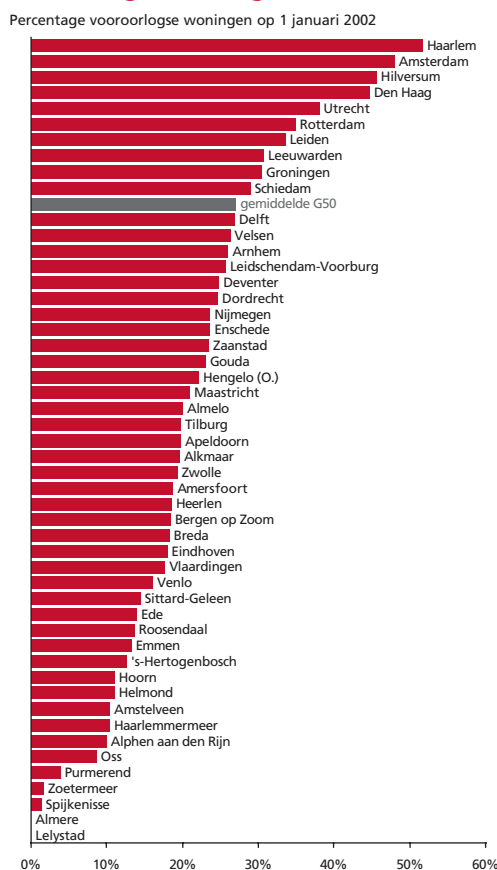
Totaal aantal musea (2003)



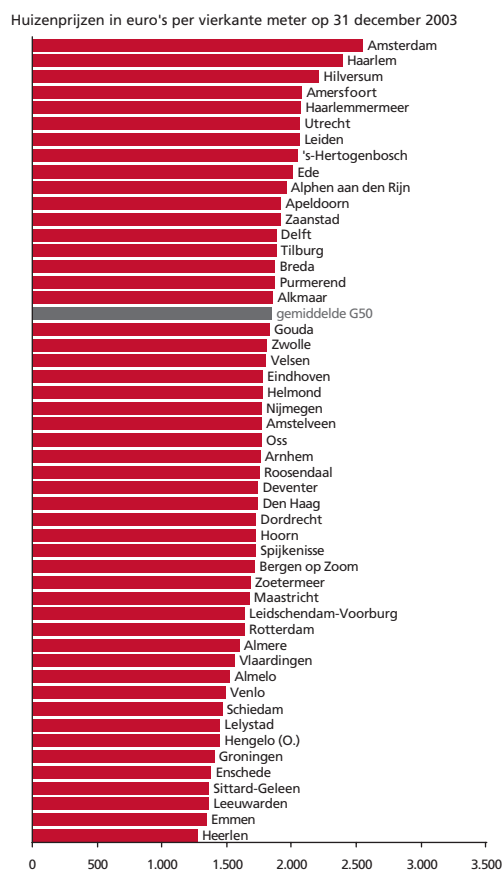
Historische binnenstad



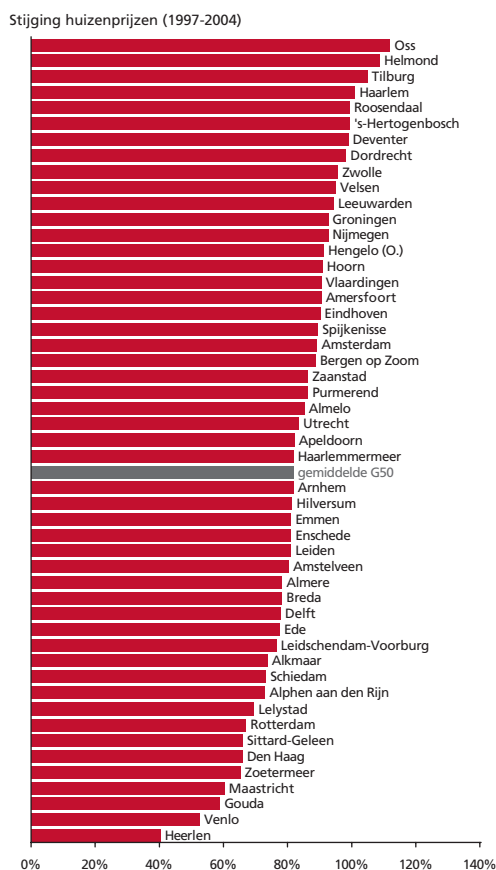
Vooroorlogse woningen



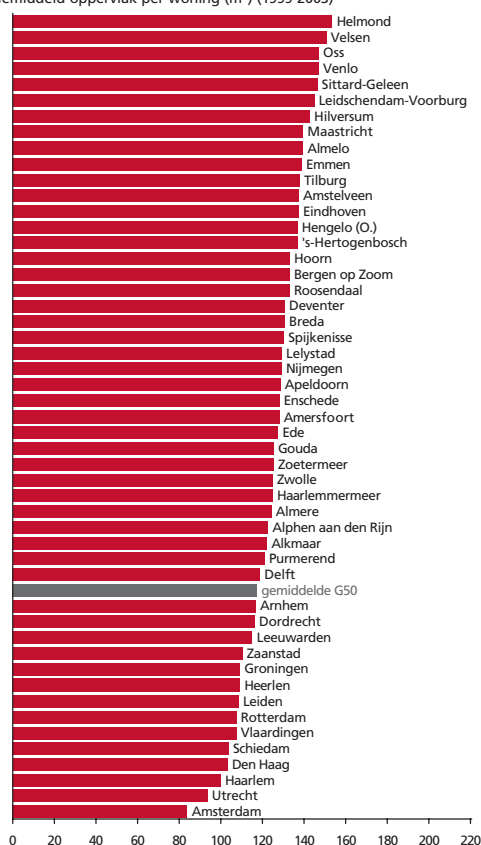
Huizenprijzen



Stijging huizenprijzen

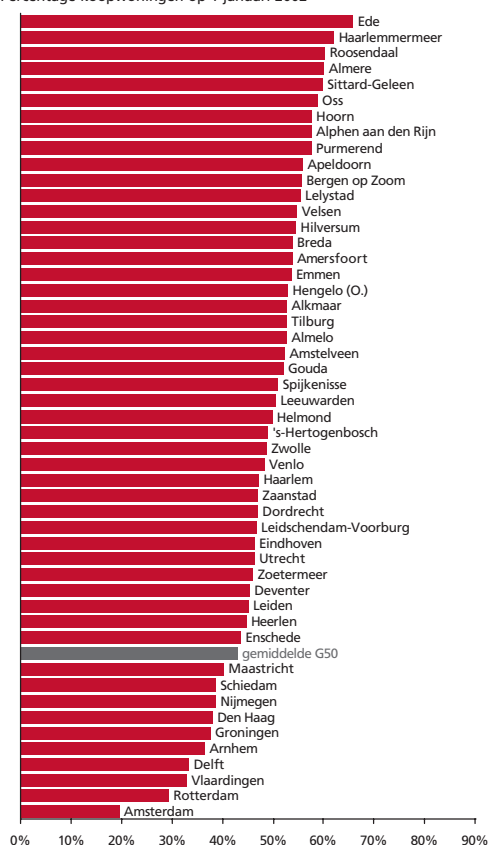


Woonoppervlakte

Gemiddeld oppervlak per woning (m²) (1999-2003)

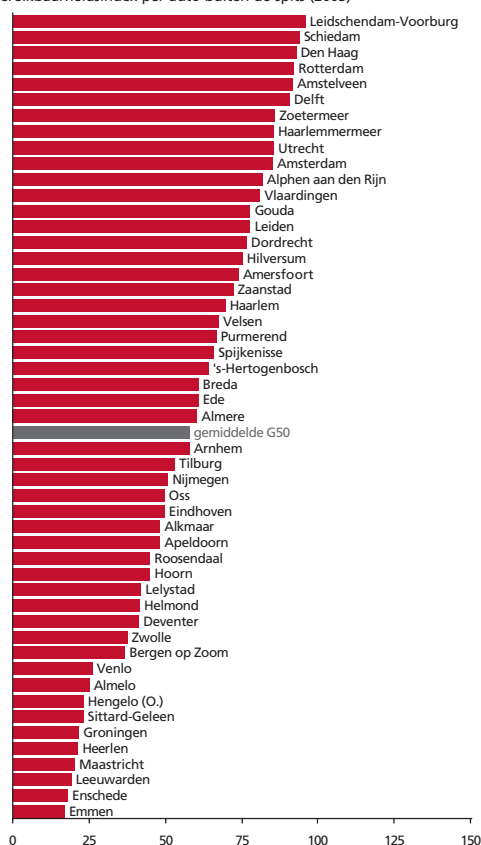
Koopwoningen

Percentage koopwoningen op 1 januari 2002



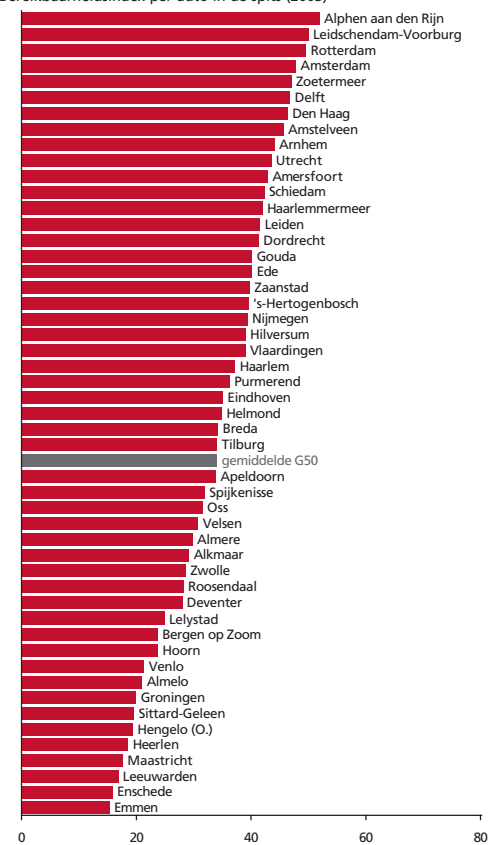
Bereikbaarheid buiten de spits

Bereikbaarheidsindex per auto buiten de spits (2003)



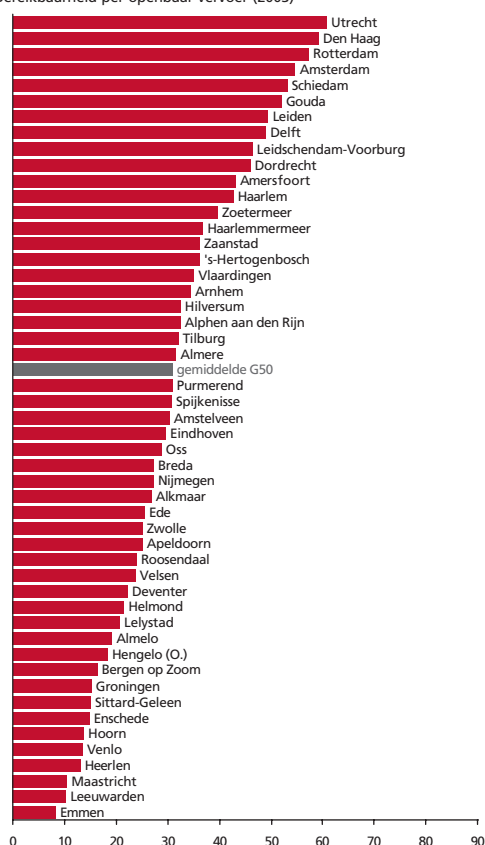
Bereikbaarheid in de spits

Bereikbaarheidsindex per auto in de spits (2003)



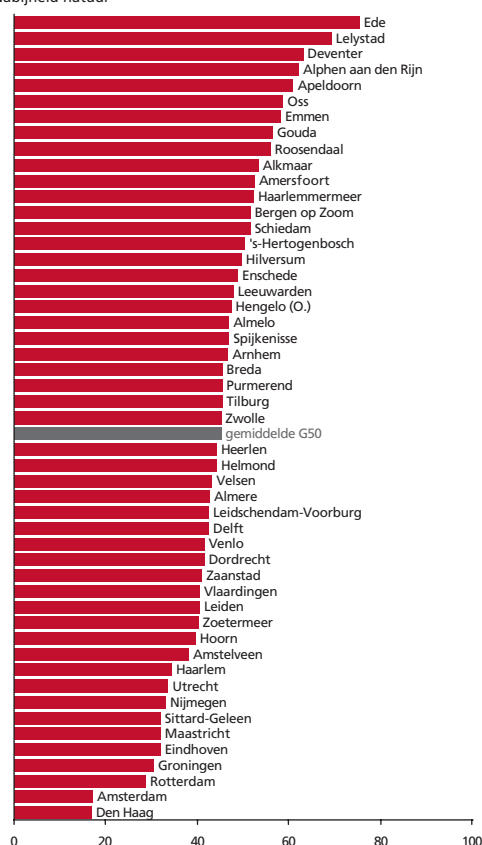
Bereikbaarheid per openbaar vervoer

Bereikbaarheid per openbaar vervoer (2003)



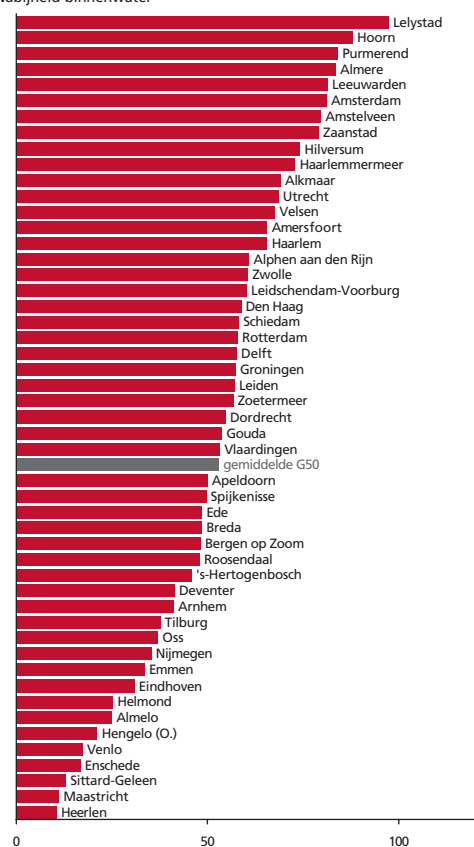
Nabijheid natuur

Nabijheid natuur



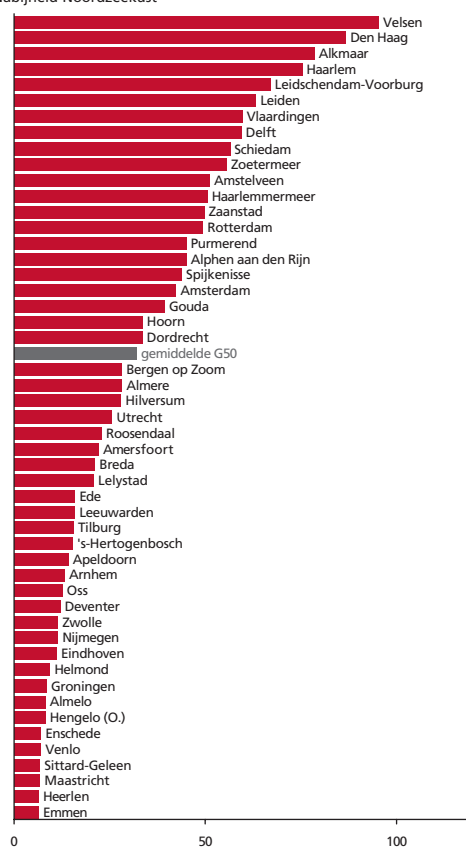
Nabijheid binnenwater

Nabijheid binnenwater



Nabijheid Noordzeekust

Nabijheid Noordzeekust





Deel IV

Beschrijving data en bronnen



Beschrijving van de data

In de *Atlas voor gemeenten* worden de vijftig grootste gemeenten van Nederland (G50) op ruim veertig punten vergeleken. In deel II is voor die veertig kenmerken per gemeente de ontwikkeling door de tijd gepresenteerd, vergeleken met het gemiddelde. In deel III is per indicator een ranglijst opgenomen met de score en positie van de vijftig gemeenten ten opzichte van elkaar.

In dit vierde deel worden alle indicatoren beschreven die in de *Atlas voor gemeenten 2004* zijn opgenomen. Van die indicatoren worden de bron en de manier van samenstelling vermeld. De bron geeft telkens aan waar de ruwe data vandaan komen (een opsomming van de gebruikte bronnen staat achterin dit deel). De gegevens in de Atlas zijn echter vrijwel allemaal door de samenstellers van de Atlas bewerkt.

In de Atlas zijn de indicatoren per gemeente vergeleken met het gemiddelde van de vijftig grootste gemeenten. Waar mogelijk is dat gedaan met tijdreeksen van 1 januari 1993 tot en met 1 januari 2003. Waar de data voor zo'n tienjarige reeks ontbreken, is een kortere periode afgedrukt. Wanneer maar één jaar bekend is, is een staafdiagram opgenomen met de waarde van een gemeente in een jaar, vergeleken met het gemiddelde van de G50. Steeds zijn de waarden van de afzonderlijke gemeenten daarbij rood en is het gemiddelde van de G50 grijsgekleurd. In enkele gevallen, waar vooral de verdeling terzake doet, is gekozen voor een taartdiagram.

Pagina 1 Algemene informatie

De eerste pagina per gemeente in deel II bevat algemene informatie over de gemeente zoals het aantal inwoners, de geografische ligging, en het grondgebruik. Bovendien zijn op deze pagina de samengestelde indices gepresenteerd: de sociaal-economische positie en woon-aantrekkelijkheid.

Naam gemeente

De samenstelling van gemeenten is herhaaldelijk gewijzigd. De belangrijkste wijzigingen betreffen samenvoegingen van gemeenten (bijvoorbeeld Sittard, Geleen en Born wordt Sittard-Geleen, Leidschendam en Voorburg wordt Leidschendam-Voorburg). Andere wijzigingen zijn grenscorrecties (zo zijn er delen van de gemeenten Leidschendam, Nootdorp en Rijswijk toegewezen aan Den Haag). Dikwijls zijn er ook kleine wijzigingen waarbij slechts enkele tientallen personen en een paar huizen betrokken zijn. Daarnaast zijn er grenswijzigingen waarbij alleen een stuk grond van de ene naar de andere gemeente gaat. Een vergelijking van cijfers uit verschillende jaren is niet zinvol wanneer deze cijfers betrekking hebben op verschillende gemeente-indelingen. Daarom zijn alle gegevens in deze Atlas – dus ook de historische data – omgerekend naar de gemeente-indeling van 1 januari 2003.

Het Historisch Bestand Gemeenten van het CBS geeft van elke grenswijziging het aantal personen, het aantal woningen en het landoppervlak dat is overgedragen van de ene naar de andere gemeente. Ook naamswijzigingen zijn hierin opgenomen. Met behulp van de cijfers uit dat bestand is voor elke gemeente berekend hoeveel procent van de inwoners, woningen en oppervlakte in de nieuwe indeling bestaat uit inwoners, woningen en oppervlakte van een andere gemeente uit de oude indeling. Op basis van deze berekening zijn cijfers uit een oude gemeente-indeling omgerekend naar cijfers in de nieuwe gemeente-indeling.

GSB

In 1995 startte het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een programma om grootstedelijke problemen aan te pakken: het grotestedenbeleid. Met 25 grote (G4 en G21) – maar niet de 25 grootste – gemeenten werd een convenant gesloten om de werkloosheid terug te dringen, de stedelijke economie te versterken, het onderwijs te verbeteren, de kwaliteit van de woningvoorraad te versterken, de leefomgeving te verbeteren, de bereikbaarheid te vergroten, de sociale infrastructuur te versterken, de veiligheid te verbeteren en kwetsbare wijken duurzaam te herstellen. In 1999 zijn er nog vijf gemeenten aangewezen die gedeeltelijk meedoen met het grotestedenbeleid (G5). De 20 overige gemeenten die in deze Atlas zijn opgenomen vallen dus niet onder het grotestedenbeleid.

Aantal inwoners

De omvang van de bevolking op 1 januari 2003 volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS, StatLine).

Rang grootste gemeenten

Het rangnummer van de gemeente op basis van bevolkingscijfers van het CBS op 1 januari 2003.

Geografische ligging

Op een kaart van Nederland (bron: Geodan) zijn de contouren aangegeven van alle gemeenten die in de Atlas zijn opgenomen. De beschreven gemeente is rood ingekleurd.

Grondgebruik

Het totale oppervlak van de gemeenten, en de verdeling over de categorieën bebouwing, bos en natuur, recreatie, landbouw en water (bron: CBS-bodemstatistiek 2000).

Woon-aantrekkelijkheid

De woon-aantrekkelijkheidsindex laat zien hoe aantrekkelijk een gemeente gevonden wordt om in te wonen. De woon-aantrekkelijkheid van een gemeente is gemeten aan de hand van een index waarin acht factoren zijn opgenomen. De factoren hebben in de index ieder een eigen gewicht meegekregen. De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat, in volgorde van gewicht, uit de bereikbaarheid, het culturele aanbod (podiumkunsten), het aantal geweldsmisdrijven en vernielingen (negatieve factor), het aandeel koopwoningen in de woningvoorraad, de nabijheid van natuurgebieden, de kwaliteit van het culinaire aanbod, de aanwezigheid van een universiteit, en het historische karakter van de woningvoorraad (het percentage woningen gebouwd vóór 1945).

De selectie van de factoren die deel uitmaken van de woon-aantrekkelijkheidsindex en de bijbehorende wegingsfactoren zijn de uitkomst van een objectieve econometrische analyse. Met een cross-sectieanalyse is de vraag van huishoudens naar woonplaatsen in Nederland onderzocht. Die vraag is in verband gebracht met zoveel mogelijk factoren die op deze vraag van invloed zouden kunnen zijn. Op die manier is onderzocht wat de factoren zijn die de woon-aantrekkelijkheid van een stad bepalen. Bovendien wijst de analyse uit welk gewicht elke factor heeft ten opzichte van de andere factoren. Die factoren met bijbehorende wegingen leveren de woon-aantrekkelijkheidsindex op.

Bereikbaarheid weegt het zwaarst in de index. Gemeenten in de Randstad zijn allen (ondanks files) beter bereikbaar dan gemeenten in de periferie, omdat daar meer bevolkingsconcentraties in de buurt zijn (zie beschrijving methode bereikbaarheid). Dat werkt voor die gemeenten dus in positieve zin door in de woon-aantrekkelijkheidsindex. Om woon-aantrekkelijkheid zonder die geografische component te kunnen beoordelen is in deel III ook een ranglijst opgenomen van de woon-aantrekkelijkheid zonder bereikbaarheid.

Ontwikkeling woon-aantrekkelijkheid door de tijd

Behalve de samenstelling van de woon-aantrekkelijkheidsindex voor het jaar 2003 en de positie op de ranglijst van meest aantrekkelijke gemeenten, is per gemeente ook de ontwikkeling van de relatieve (positie op de ranglijst) woonaantrekkelijkheid opgenomen.

Ten opzichte van de woon-aantrekkelijkheidsindex in de vorige Atlas is een aantal kleine veranderingen opgetreden. Een deel van die veranderingen heeft te maken met herziening van data als gevolg van een verandering in de gemeentelijke herindeling, een wijziging van de reistijdenmatrix van ESRI (bereikbaarheid), en met de overgang van het CBS naar het ministerie van VROM als dataleverancier voor het percentage koopwoningen en vooroorlogse woningen. Het belangrijkste deel komt voort uit een correctie op de data van het aanbod podiumkunsten (zie beschrijving bij cultuur). Door die correcties kan het voorkomen dat de waarden (positie op de ranglijst) voor de oude jaren, 1994-2002, afwijken van de waarden die voor die jaren in de vorige Atlas werden gepresenteerd. Dat heeft alleen gevolgen voor het niveau, de plaats op de ranglijst, niet voor de ontwikkeling door de tijd.

De samenstelling, weging en definities zijn door de tijd ongewijzigd zodat de figuur een goed beeld geeft van de verbetering of verslechtering van de relatieve woon-aantrekkelijkheid van een bepaalde gemeente. Bij sommige gemeenten zijn daarin flinke schommelingen zichtbaar. Dat komt doordat in de figuur de rangnummers (plaats op de ranglijst) worden vergeleken. Van veel gemeenten liggen de waarde van de woon-aantrekkelijkheidsindex dicht bij elkaar. Het gevolg daarvan is dat bijvoorbeeld een lichte toename van het aantal misdrijven ten opzichte van de gemeenten met een vergelijkbare index een gemeente in één klap een aantal plaatsen kan laten dalen op de ranglijst.

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit het aantal personen in de bijstand, het werkloosheidspercentage, het aantal arbeidsongeschikten, het percentage huishoudens met een inkomen lager dan 105% van het sociaal minimum, het aantal personen met een lage opleiding, de netto participatiegraad van vrouwen, de werkgelegenheid (het aantal banen in de gemeente als percentage van de beroepsbevolking), het percentage banen in groeisectoren (financiële en zakelijke dienstverlening). De samenstelling van de sociaal-economische index is niet afgeleid uit een kwantitatieve analyse, maar gebaseerd op kwalitatieve kennis over arbeidsmarkt, werkgelegenheid en lokale economie.

Voor het bepalen van de index is per kenmerk de rangorde van de gemeenten bepaald. Het rangnummer wordt gedeeld door vijftig om de score van de gemeente op een bepaald onderdeel te verkrijgen. De sociaal-economische index is de som van die scores en wordt op zijn beurt weer gesorteerd op rang. De gemeente met rangnummer 1 heeft de beste sociaal-economische positie. Op pagina 1 van deel II staan ook de rangnummers van ieder onderdeel uit de index gepresenteerd.

Sociaal-economische index door de tijd

De sociaal-economische index door de tijd laat de ontwikkeling van de positie (rangnummers) op de sociaal-economische index zien. Het CBS heeft enkele cijfers die vorig jaar en de jaren ervoor deel uitmaakten van de sociaal-economische index herzien, waarmee ook de sociaal-economische index voor die jaren verandert. Bovendien zijn met herschaling en interpolatie onvolkomenheden in de data van het CBS gecorrigeerd. Tot slot hebben gemeentelijke herindelingen effect op de sociaal-economische positie van gemeenten. Zo zijn in 2003 de gemeenten Oss en Ravenstein samengevoegd. Op basis van de gecorrigeerde data en nieuwe gemeente-indelingen is de sociaal-economische index voor eerdere jaren herberekend. Daardoor kunnen lichte wijzigingen zijn opgetreden ten opzichte van de index in de vorige Atlas, maar is wel de vergelijkbaarheid door de tijd gegarandeerd. De Atlas gaat ieder jaar van de nieuwste gemeente-indeling uit en houdt die ook aan voor de cijfers van eerdere jaren. Dat betekent onvermijdelijk dat de sociaal-economische positie van de gemeente Oss door de herindeling structureel is veranderd.

Het thema van deze Atlas is de bevolkingssamenstelling. Iedere tweede pagina van deel II bevat tien grafieken met unieke informatie over de samenstelling van de bevolking in de gemeente, zoals de studentenpopulatie, etnische diversiteit en segregatie, de creatieve klasse, het aandeel *nerds* en *bohemians* en de homo-scene. In de inleiding van deze Atlas (deel I) zijn een theoretische verantwoording van, en economische analyses met, de onderscheiden bevolkingscategorieën opgenomen.

Bevolking

De totale omvang van de bevolking volgens het CBS (bron: CBS, StatLine).

Opleidingsniveau

Het aantal personen met een hoge opleiding (hbo en wo) als percentage van de beroepsbevolking (bron: CBS, StatLine).

Studenten

Het aantal studenten dat staat ingeschreven aan een universiteit in de gemeente en het aantal in de gemeente woonachtige studenten (bron: Informatie Beheer Groep) als percentage van de bevolking. Niet iedere student heeft echter studiefinanciering, en is dus ingeschreven bij de Informatie Beheer Groep (IBG). Daarom zijn de cijfers van de IBG herschaald met het totaal aantal studenten per gemeente volgens het CBS (bron: CBS, Statline). Die methode is betrouwbaar omdat er geen regionaal patroon bleek te zitten in het aandeel studenten met studiefinanciering. De reden dat niet gewoon de cijfers van het CBS zijn gepresenteerd is dat het CBS wel de studieplaats van een student, maar niet de woonplaats bijhoudt. Juist een combinatie van beide levert interessante informatie op: het verschil tussen de twee lijnen in de figuur is het aandeel studenten dat wel in de betreffende gemeente staat ingeschreven, maar er niet woont.

Armoede

Het percentage huishoudens met een inkomen lager dan 105% van het sociaal minimum. Dat percentage is berekend met behulp van een programma van het COELO. Dat programma schat het aantal huishoudens met een inkomen lager dan 105% van het sociaal minimum op basis van de bevolkingssamenstelling en de bijbehorende inkomensgegevens per gemeente.

Om tot een schatting te komen, moeten diverse kenmerken per gemeente worden ingevuld. Dat zijn het aantal inwoners en het aantal 65-plussers (bron: CBS, StatLine), het aantal ontvangers van een bijstandsuitkering (ABW, IOAW en IOAZ, bron: CBS, StatLine), het aantal ontvangers van een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO, WAZ en Wajong, bronnen: CBS, StatLine en UWV), het aantal ontvangers van een WW-uitkering (bronnen: CBS, StatLine en UWV) en het totaal aantal huishoudens (bron: CBS, StatLine).

Het percentage huishoudens met een minimuminkomen wordt vervolgens berekend door het aantal arme huishoudens te delen door het aantal particuliere huishoudens (bron: CBS, StatLine). Voor de ontbrekende jaren is het aantal particuliere huishoudens geschat aan de hand van het aantal woningen.

Vergrijzing

Het aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking (bron: CBS, StatLine).

Segregatie

Voor de mate van segregatie zijn twee segregatie-indices opgesteld, één voor de mate van segregatie van allochtonen en één voor de mate van segregatie van lagere inkomensgroepen. (bron: CBS, Wijk- en buurtstatistieken).

Per gemeente is voor alle buurten het aantal allochtonen en autochtonen gedeeld op het aantal allochtonen en autochtonen in de totale gemeente. De deling van autochtonen is in mindering gebracht op de deling van allochtonen. Hoe hoger de waarde, hoe meer de samenstelling van die buurt afwijkt van het gemiddelde in de gemeente. Vervolgens zijn de absolute waarden van dat verschil voor alle buurten gesommeerd. Het resultaat is een index die tussen 0 en 1 ligt, waarbij een waarde 0 betekent dat het percentage allochtonen in elke buurt gelijk is aan het percentage allochtonen in de gemeente en een waarde 1 dat alle allochtonen zich in enkele buurten concentreren. Dus: hoe hoger de waarde, hoe groter de segregatie.

Dezelfde methode is gehanteerd voor het berekenen van de segregatie-index voor de sociale minima (lagere inkomensgroepen).

Diversiteit

Een etnisch diverse bevolkingssamenstelling wordt door sommige economen gezien als een belangrijke factor voor het economische succes van een stad.²² Bij het bepalen van de etnische diversiteit in Nederlandse steden is uitgegaan van de verschillende etnische bevolkingsgroepen volgens het CBS: autochtonen, allochtonen uit de EU, overige Westerse allochtonen, Antillianen, Arubanen en Surinamers, Marokkanen, Turken en overige niet-westerse allochtonen. De etnische diversiteit is dan gelijk gesteld aan het aantal mogelijke contacten tussen de verschillende etnische groepen, als percentage van het totaal aantal mogelijke contacten binnen de gemeente. Het aantal mogelijke contacten tussen twee etnische groepen is de omvang van de ene groep maal de omvang van de andere groep gedeeld door twee. Een somming van de producten van alle mogelijke paren van etnische groepen is het totaal aantal contacten tussen mensen uit verschillende etnische groepen in de gemeente. Dat aantal is gedeeld op het totaal aantal mogelijke contacten binnen de gemeente: de totale bevolking maal de totale bevolking min één, gedeeld door twee.

Allochtonen

Het aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de totale bevolking per 1 januari 2003 (bron: CBS, StatLine).

Allochtonen zijn alle personen van wie minstens één ouder in het buitenland is geboren. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen personen die zelf ook in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie) en personen die in Nederland zijn geboren (de tweede generatie). Autochtonen zijn personen van wie de beide ouders in Nederland ter wereld kwamen, ongeacht het land waar zij zelf zijn geboren. In bijvoorbeeld Australië geboren kinderen van Nederlandse emigranten worden dus niet tot de allochtonen gerekend.

De groep allochtonen is door het CBS op grond van het geboorteland van de persoon onderverdeeld in westers en niet-westers, tenzij de persoon in Nederland is geboren. In dat geval is de onderverdeling in westers en niet-westers bepaald aan de hand van het geboorteland van de moeder. Is die ook in Nederland geboren, dan is het geboorteland van de vader bepalend voor de onderverdeling in westers en niet-westers.

Tot de categorie niet-westers behoren allochtonen uit Turkije, Afrika, Latijns-Amerika en Azië met uitzondering van Japan en Indonesië. Op grond van hun sociaal-economische en culturele positie worden allochtonen uit Indonesië en Japan tot de westerse allochtonen gerekend. Wat Indonesië betreft gaat het vooral om mensen die in voormalig Nederlands-Indië zijn geboren. In het geval van Japan betreft het in veel gevallen werknemers van Japanse bedrijven en hun gezin.

²² Bijvoorbeeld: R. Florida, 2002: *The rise of the creative class, and how it's transforming work, leisure, community and everyday life* (Basic Books, New York).

Creatieve klasse

De creatieve klasse is volgens Richard Florida de motor achter werkgelegenheidsgroei en welvaart.²³ De Nederlandse creatieve klasse is dan ook gebaseerd op zijn werk (zie de inleiding op deze Atlas, deel I, voor een uitgebreide introductie van de creatieve klasse).

Creatieve klasse

De Nederlandse creatieve klasse bestaat allereerst uit bedenkers van creatieve ideeën zoals wetenschappers en onderzoekers, innovatieve ICT-ers, ingenieurs, architecten, tv-makers, journalisten en *bohemians* zoals musici, vormgevers, schrijvers en kunstenaars. Ook de uitvoerders van creatieve ideeën in kennisintensieve economische sectoren zijn tot de creatieve klasse gerekend: managers, specialisten, assistenten en verkopers van creatieve ideeën in de wetenschap, de geneeskunde, de high-tech en ICT, financiële, organisatorische, bedrijfskundige en juridische dienstverlening en creatieve sectoren zoals design en kunst.

De cijfers over de beroepen die tot de creatieve klasse behoren zijn op gemeenteniveau verkregen uit de Enquête Beroepsbevolking (EBB) van het CBS. Voor het samenstellen van de Nederlandse creatieve klasse zijn niet de standaard-beroepsgroepen van het CBS, maar alle 1211 beroepen die in de EBB-enquête voorkomen één voor één onderverdeeld in creatieve klasse, overheid, service klasse en arbeidersklasse.

Omdat de enquête wordt gehouden onder een relatief klein deel van de bevolking, en ook de creatieve klasse maar een deel van de totale beroepsbevolking is, ontstaat een relatief grote statistische onzekerheid. Daarom zijn de cijfers door het CBS afgerond op duizendtallen. Voor kleinere gemeenten vertoont het aandeel van de creatieve klasse om die reden relatief grote schommelingen door de tijd. Ook een voortschrijdend gemiddelde bleek nog erg gevoelig voor onzekerheden in de data.

Om die onzekerheden zo min mogelijk te laten doorwerken in de gepresenteerde data is een trendlijn door de datapunten geschat. Het nadeel van deze methode is dat daaraan de aanname ten grondslag ligt dat de ontwikkeling door de tijd een lineair patroon laat zien. De voordelen van de gekozen methode zijn dat (anders dan bij een voortschrijdend gemiddelde) alle waarnemingen worden benut, en het zo verkregen groeicijfer per definitie correspondeert met de waarden per jaar.

Het aandeel creatieve klasse dat in de Atlas wordt gepresenteerd is dus het punt op die trendlijn. De toename van het aandeel creatieve klasse tussen 1996 en 2002 is de helling van de trendlijn. Voor sommige kleinere gemeenten is de geschatte trendlijn echter niet significant zodat het groeicijfer niet betrouwbaar is. Daarom is ervoor gekozen de ontwikkeling van het aandeel creatieve klasse door de tijd niet per gemeente in de Atlas te presenteren. Omdat dergelijke statistische onzekerheden bij een vergelijking van meerdere gemeenten minder zwaar wegen zijn de groeicijfers wel gebruikt in de analyse in de inleiding van de Atlas (zie deel I).

Nerds

Een belangrijk onderdeel van de creatieve klasse vormen de mensen met een baan in de ICT- en high-tech-industrie: de zogenaamde *nerds*. Omdat aan die bevolkingsgroep door sommige economen²⁴ een speciale waarde voor de economie wordt toegeschreven, zijn de *nerds* ook afzonderlijk in de Atlas opgenomen. De bron, data-problemen en -oplossingen zijn identiek aan die beschreven bij de totale creatieve klasse.

Scenes

Naast de creatieve klasse zijn twee specifieke bevolkingsgroepen in de Atlas opgenomen, waarvan vaak verondersteld wordt dat ze trendsettend zijn in het kiezen van een populaire woonplaats: de *bohemians* en de homo-scene.²⁵

²³ R. Florida, 2002: *The rise of the creative class, and how it's transforming work, leisure, community and everyday life* (Basic Books, New York).

²⁴ J. Kotkin, 2001: *The new geography: how the digital revolution is reshaping the American landscape* (Random House, New York).

²⁵ Zie o.a.: R. Florida, 2002: *The rise of the creative class, and how it's transforming work, leisure, community and everyday life* (Basic Books, New York).

Bohemians

De *bohemians* bestaan uit schrijvers, ontwerpers en vormgevers, interieurarchitecten, componisten en musici, regisseurs, schilders en beeldhouwers, fotografen, dansers, artiesten en acteurs.

Deze bevolkingssgroep kon door de geringe omvang niet op gemeentenniveau worden samengesteld uit de EBB-data van het CBS. Voor het bepalen van het aantal *bohemians* per gemeente is gebruik gemaakt van de gegevens van de Federatie van Kunstenaarsverenigingen. Dat is een federatie waarbij 22 kunstenaarsverenigingen zijn aangesloten. Uit de adresbestanden van die verenigingen is het aantal kunstenaars per gemeente samengesteld. Het aantal leden van de kunstenaarsbonden die bij de federatie zijn aangesloten is dus als indicatie genomen voor het aantal *bohemians*.

Omdat die cijfers opgeteld lager uitkwamen dan het landelijke cijfer (de gebruikte lidmaatschapscijfers hebben natuurlijk geen 100% dekking), is dat aantal herschaald op basis van het landelijke cijfer, dat wel via het CBS verkrijgbaar is. Het cijfer dat in de figuur op iedere tweede pagina in deel II is gepresenteerd geeft het aantal *bohemians* als aandeel van de totale bevolking weer.

Een overgebleven probleem is dat de cijfers van de Federatie van kunstenaarsverenigingen niet alle beroepen bevatten die in de definitie van *bohemians* waren gedacht. Met name regisseurs en acteurs ontbreken. Dat zou bijvoorbeeld kunnen betekenen dat het cijfer voor bijvoorbeeld Hilversum lager uitvalt dan op basis van de definitie verwacht zou mogen worden.

Homo-scene

De totale omvang van de homo-scene per gemeente is niet bekend. Daarom is gebruik gemaakt van twee steekproeven. De eerste is het aantal leden van het COC in een gemeente. De tweede is het aantal abonnees op de Gay-krant per gemeente. Om de statistische onzekerheden die in dergelijke steekproeven zitten te middelen zijn de uitkomsten uit beide steekproeven opgeteld en gedeeld door twee. De zo verkregen homo-scene zegt niets over de omvang per gemeente, maar wel iets over de verschillen in omvang tussen gemeenten. Daarom is de omvang van de homo-scene gedeeld door de totale bevolking van een gemeente herschaald, zodat de gemeente met de grootste homo-scene een waarde heeft van 100 en de andere gemeenten daar proportioneel van afwijken met een waarde tussen 0 en 100.

Pagina 3 Sociaal-economische positie

In deel II wordt op iedere derde pagina de sociaal-economische situatie van een gemeente onder de loep genomen. De meeste van de hier gepresenteerde factoren maken ook deel uit van de sociaal-economische index.

Productie

Omdat gegevens over de productie per gemeente ontbreken, is de productie per gemeente gelijkgesteld aan het bruto regionaal product (brp) van de bijbehorende COROP-regio of COROP-sub-regio. Het gemiddelde van de G50 is het gemiddelde van de regio's die voorkomen binnen de G50 (bron: CBS, StatLine).

Werkgelegenheid

De werkgelegenheid is het aantal banen in de gemeente (bron: CBS, StatLine).

Industrie

Het aantal banen in de nijverheid als percentage van het totaal aantal banen (bron: CBS, Statline).

Dienstensector

Het aantal banen in de financiële en zakelijke dienstverlening als percentage van het totaal aantal banen (bron: CBS, StatLine).

Horeca en detailhandel

Het aantal banen in de sectoren horeca en detailhandel als percentage van het totaal aantal banen (bron: CBS, StatLine).

Startende ondernemers

Het aantal startende ondernemers per jaar als percentage van de beroepsbevolking. Onder startende ondernemers worden nieuwe ondernemingen verstaan die zich voor het eerst inschrijven bij de Kamer van Koophandel. Beginnende ondernemers die zich niet inschrijven zijn dus niet in de statistieken opgenomen, evenmin als oprichtingen van nieuwe activiteiten binnen een bestaande onderneming (bron: Kamer van Koophandel).

Werkloosheid

Voor werkloosheid zijn drie definities mogelijk.

De eerste is het aantal WW'ers en bijstandsgerechtigden als percentage van de beroepsbevolking. Het nadeel van deze definitie is dat ruim 50% van de bijstandsgerechtigden (ouderen, bijstandsmoeders, drugs-verslaafden, etcetera) en 15% van de WW'ers (bijvoorbeeld ouderen) is vrijgesteld van sollicitatieplicht. Een tweede definitie is het aantal werklozen onder de beroepsbevolking als percentage van de totale beroepsbevolking op basis van de CBS-enquête beroepsbevolking (EBB). Dit cijfer geeft ook personen weer die niet ingeschreven staan bij een Centrum voor Werk en Inkomen (CWI), maar wel serieus op zoek zijn naar werk. Bovendien vallen personen die wel ingeschreven staan bij een CWI maar feitelijk niet op zoek zijn naar of niet beschikbaar zijn voor werk, buiten deze definitie.

De derde omschrijving is de geregistreerde werkloosheid op basis van inschrijvingen bij de CWT's. Het bezwaar van deze definitie is dat dit cijfer ook inschrijvingen bevat van personen die feitelijk niet op zoek zijn naar werk, niet willen werken of werk zoeken voor minder dan twaalf uur.

In de Atlas is gekozen voor de tweede definitie, omdat deze het onbenutte arbeidsaanbod het beste weergeeft.

Bijstand

Het aantal personen met een ABW- (Algemene bijstandswet), IOAZ- (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen), of IOAW-uitkering (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers) als percentage van de bevolking tussen 20 en 64 jaar. Bij de ABW-uitkeringen zijn tot 1996 ook de RWW-uitkeringen (Rijksgroepregeling Werkloze Werknemers) meegenomen (bron: CBS, StatLine).

Arbeidsongeschiktheid

Het aantal personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO, WAZ en Wajong) als percentage van de beroepsbevolking (bronnen: CBS en UWV).

Participatie vrouwen

De participatiegraad van vrouwen, gedefinieerd als de werkzame vrouwelijke beroepsbevolking gedeeld door het totaal aantal vrouwen tussen 15 en 64 jaar. Daarvan is vervolgens door het CBS een driejaarsgemiddelde genomen (bron: CBS, Infoservice).

De laatste pagina per gemeente is volledig gereserveerd voor factoren die mogelijk van invloed zijn op de woon-aantrekkelijkheid van een gemeente. De meeste van deze factoren maken ook deel uit van de woon-aantrekkelijkheidsindex.

Kinderopvang

De gegevens over het aantal plaatsen in dagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang zijn afkomstig van het Netwerkbureau Uitbreiding Kinderopvang. Dit bureau heeft van het ministerie van VWS de taak gekregen de uitbreiding van het aantal kinderopvangplaatsen te stimuleren. In opdracht van het Netwerkbureau verrichten Deloitte & Touche en ICS-adviseurs metingen van het aantal kindplaatsen bij een groot deel van de kinderopvangcentra in Nederland. Het gaat hier om het totaal aantal kindplaatsen van centra die deelnamen aan het onderzoek. Die cijfers zijn door het Netwerkbureau geaggregeerd naar gemeenteniveau.

De in de Atlas opgenomen gegevens tonen de ontwikkeling van het aantal kindplaatsen in dagopvang (voor kinderen van nul tot drie jaar) en in buitenschoolse opvang (van vier tot twaalf jaar) tussen 1 januari 1999 en 31 december 2003. Om de beschikbaarheid van kinderopvang optimaal te kunnen vergelijken, is het aantal kindplaatsen gedeeld op het aantal kinderen in de betreffende leeftijdscategorie in die gemeente.

Kwaliteit onderwijs

Op basis van de gegevens van de onderwijsinspectie (Bron: NIWI, Kwaliteitskaart onderwijs) is een gecorrigeerde prestatie-indicator voor het middelbaar onderwijs per gemeente samengesteld. De indicator is het residu uit een regressie-analyse waarin het effect van de bevolkingssamenstelling en de schooltypes op het gemiddelde eindexamencijfer per gemeente is gemeten. In de regressie is de te verklaren variabele dus het gemiddeld eindexamencijfer, gewogen naar aantal leerlingen per schooltype (dus het aantal leerlingen op het vmbo maal het gemiddelde cijfer op de vmbo's in die gemeente, etcetera, gedeeld door het totaal aantal leerlingen op de scholen in die gemeente). De eindexamencijfers per school zijn afkomstig van de onderwijsinspectie en verkregen via het NIWI.

Het aandeel van culturele minderheden op een school en het percentage kinderen met een studietoelage (proxy voor ouders met een laag inkomen) – tevens uit het bestand van de onderwijsinspectie – zijn geaggregeerd naar gemeenteniveau en als verklarende variabelen in de regressie opgenomen. Verschillen tussen de verschillende schooltypen zijn gefilterd, door ook het aandeel leerlingen op vmbo en havo van het totaal aantal leerlingen in de regressie mee te nemen. Daarnaast zijn van het CBS het gemiddeld inkomensniveau in de gemeenten, het percentage bevolking met een lage opleiding en het percentage niet-westerse allochtonen in de analyse meegenomen. Tot slot is de mate van segregatie (zie 'Segregatie' in deze verantwoording) meegenomen. In het meest robuuste model bleken het percentage allochtonen, de mate van segregatie en het inkomensniveau een negatief effect te hebben op de schoolprestaties.

Aangenomen is dat de verschillen die niet door deze omgevingsfactoren verklaard kunnen worden te maken hebben met de kwaliteit van de school of scholen in een gemeente. Het residu uit de regressieanalyse is dan ook opgenomen als kwaliteitsindicator voor het secundair onderwijs in de betreffende gemeente. Het betreft hier uitdrukkelijk gemiddelden per gemeente en zegt dan ook niets over de (factoren die van invloed zijn op de) kwaliteit van afzonderlijke scholen binnen zo'n gemeente. In de Atlas is het gemiddelde voor de laatste drie jaren (2001-2003) opgenomen om schommelingen die het gevolg zijn van onzekerheden in de data uit te middelen.

Veiligheid

Het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners. Geregistreerd betekent: bekend bij de politie, dat wil zeggen schriftelijk vastgelegd in een procesverbaal, dagrapport of aangifteformulier (Bron: CBS, StatLine/Infoservice).

Uitgaansleven

De indicator uitgaansleven is gebaseerd op het idee dat de moderne creatieve werknemer flexibele werktijden heeft. Dat betekent automatisch dat ook uitgaan niet gepland en op vaste tijden plaatsvindt, maar spontaan en op ieder moment van de dag. Daarmee wordt een groot, kwalitatief en flexibel aanbod aan horecagelegenheden, met ruime openingstijden, van belang voor de stedelijke economie.²⁶ Als indicatoren zijn in deze Atlas opgenomen het café-aanbod, de sluitingstijden en de culinaire kwaliteit.

Café-aanbod

Het aantal cafés in de gemeente per 10.000 inwoners (bron: Bedrijfsschap Horeca en Catering).

Sluitingstijden

De wettelijke sluitingstijden van cafés door de week en in het weekend. In verschillende gevallen is dat het tijdstip waarop een éénrichtingsverkeer-beleid van kracht wordt (niet meer het café in, alleen nog eruit). De cijfers zijn per gemeente verkregen via de gemeentelijke websites of door telefonische navraag.

Culinaire Kwaliteit

In deze Atlas is ervoor gekozen niet de culinaire kwantiteit (aantal restaurants per hoofd van de bevolking), maar de culinaire kwaliteit op te nemen. Het kwalitatieve aanbod is gemeten aan de hand van het oordeel van de rapporteurs van restaurantgids *Lekker* en de Michelin-gids.

In de Michelin-gids zijn in 2004 zeventig Nederlandse restaurants opgenomen, waarvan er zes twee sterren hebben en twee drie sterren (Parkheuvel in Rotterdam en De Librije in Zwolle). De restaurantgids *Lekker* presenteert jaarlijks vijfhonderd Nederlandse kwaliteitsrestaurants. Bovendien wordt uit deze vijfhonderd een top-100 samengesteld. Parkheuvel uit Rotterdam staat in de gids van 2004 op de eerste plaats, gevolgd door de Librije in Zwolle.

Om tot de culinaire kwaliteitsindicator te komen hebben gemeenten per restaurant met vermelding in de *Lekker* 1 punt gekregen. Vermelding in de top-100 leverde 1 bonuspunt op, en de eerste plaats nog eens 1 bonuspunt (in totaal dus 3 punten voor het restaurant op de eerste plaats in de *Lekker*). Iedere ster in de Michelin-gids leverde eveneens een punt op (een restaurant met 3 sterren kreeg dus 3 punten, gelijk aan een eerste plaats in de *Lekker*-top-100). Al die punten zijn vervolgens opgeteld, zodat feitelijk een gemiddelde is genomen van het oordeel van de *Lekker*-rapporteurs en de Michelin-rapporteurs.

De score per gemeente is tot slot gedeeld door de bevolkingsomvang. De kwaliteitsindicator is zo een maat voor de dichtheid van kwaliteitsrestaurants in een bepaalde gemeente. Die indicator is uiteindelijk weergegeven als het aantal culinaire kwaliteitspunten per 50.000 inwoners.

Cultuur

Deze Atlas presenteert twee cultuur-indicatoren: het aanbod van podiumkunsten en het museum-aanbod in de gemeente.

Theatervoorstellingen

Het aantal theatervoorstellingen per hoofd van de bevolking (bron: Het Amsterdams Uitburo). De theatervoorstellingen bevatten alle categorieën podiumkunsten: van klassieke muziek en ballet tot popmuziek, musicals en cabaret. De theatervoorstellingen zijn opgenomen per hoofd van de bevolking, omdat het hier gaat om de beschikbare capaciteit voor de stedelijke bevolking. In de data van de Uitlijn blijkt een bias te zitten ten faveure van de regio Amsterdam: theaters in die regio blijken vollediger te zijn geweest in het doorgeven van het aanbod aan de uitlijn, dan theaters in gemeenten verder van Amsterdam. Daarom is een correctie toegepast op basis van de cijfers van het CBS uit 1997 (het laatste jaar dat het CBS de

²⁶ R. Florida, 2002: *The rise of the creative class, and how it's transforming work, leisure, community and everyday life* (Basic Books, New York).

omvang van het theateraanbod bijhield voor alle gemeenten) en op basis van de cijfers van het CBS uit 1999 tm 2001 voor de G4, de provincies, het totaal van gemeenten met meer dan 90.000 inwoners (excl. de G4) en het totaal van gemeenten met minder dan 90.000 inwoners. Die correctie heeft dus vooral de cijfers voor Amsterdam en gemeenten in de regio Amsterdam flink naar beneden bijgesteld. Omdat het aanbod van theatervoorstellingen ook onderdeel uitmaakt van de woon-aantrekkelijkheidsindex heeft dit ook voor de positie in eerdere jaren op die index consequenties.

Musea

Het absolute aantal musea in de gemeente (bron: Museumkaart). Het aantal musea is in tegenstelling tot het aantal theatervoorstellingen wel absoluut genomen: Rembrandts 'Nachtwacht' is in Heerlen niet mooier dan in Amsterdam, terwijl de bevolking daar wel vele malen kleiner is en dus de relatieve waarde van de 'Nachtwacht' enorm zou vergroten ten opzichte van Amsterdam. De beschikbaarheid speelt bij musea naar verwachting ook minder een rol dan bij theaters: musea zijn in tegenstelling tot theaters zelden uitverkocht.

Historisch karakter

De toenemende populariteit van steden als woonsteden sinds de jaren negentig heeft voor een deel te maken met de toegenomen waardering voor een historische woning en woonomgeving. In de Atlas zijn twee indicatoren voor het historische karakter van een gemeente opgenomen.

Rijksmonumenten

Als proxy voor de aanwezigheid van een historische binnenstad is het aantal rijksmonumenten (objecten) in 2003 genomen (bron: Rijksdienst voor Monumentenzorg). Er is in dit geval gekozen voor de absolute waarde (dus niet per hoofd van de bevolking), omdat de grachtengordel in Amsterdam niet minder fraai is dan die van Leiden, ondanks de fors hogere bevolking in Amsterdam.

Historische woningvoorraad

Al indicator voor het historische karakter van de woningvoorraad is het aantal woningen met een bouwjaar voor 1945 (bron: ministerie van VROM) als percentage van de totale woningvoorraad opgenomen.

Huizenprijzen

De belangrijkste verzamelaar van informatie over huizenprijzen in Nederland is de Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM). Leden van deze vereniging melden de gegevens van huizentransacties aan de vereniging. De vereniging legt die gegevens vast en aggregereert ze naar de gemiddelde prijzen door de tijd in Nederland, per zogenaamde woningmarktregio en per gemeente. Bovendien wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende typen woningen: appartementen, tussenwoningen, hoekwoningen en vrijstaande woningen.

Met de cijfers van het NVM is het huizenprijsniveau tussen gemeenten echter slecht vergelijkbaar. De prijzen houden immers geen rekening met kwaliteitsverschillen, zoals de gemiddelde omvang van de huizen in een bepaalde gemeente. Met name die gemiddelde omvang is een belangrijke bepalende factor voor het prijsniveau, en vertoont grote verschillen tussen gemeenten.

Daarom zou de prijs per m² een betere maat zijn voor de huizenprijzverschillen tussen Nederlandse gemeenten. Die informatie verstrekt de NVM echter niet per gemeente, maar alleen per zogenaamde woningmarktregio (www.nvm.nl).

Om die lancune te omzeilen is een bewerking uitgevoerd. De basis voor deze bewerking bestaat uit de ontwikkeling van de huizenprijzen per m² in de woningmarktregio's, die grover is dan de gemeente-indeling. Het probleem is dat in een woningmarktregio soms meerdere gemeenten uit de

G50 liggen of dat de regio niet representatief is voor de gemeente. Eenvoudig de huizenprijzen van de regio's nemen als indicatie voor die gemeente is dus niet mogelijk.

Daarom is voor de gemeenten die in dezelfde woningmarktregio zitten uit het huidige huizenaanbod een steekproef genomen (woningen die te koop staan op www.funda.nl). Op basis van die steekproef is voor die gemeenten de gemiddelde prijs per m² bepaald. Met deze prijzen per m² is een gewogen gemiddelde vastgesteld van de prijs per m² van de gemeenten in de woningmarktregio tezamen. Voor elke gemeente is vervolgens de prijs als percentage van het gewogen gemiddelde bepaald. De huizenprijs per m² voor een gemeente is dan de huizenprijs per m² van de woningmarktregio vermenigvuldigd met dit percentage.

Een overgebleven probleem is de ontwikkeling van de prijzen door de tijd. Omdat de steekproef alleen mogelijk is op het huidige aanbod en daarvan geen historische cijfers voor handen zijn is het niet mogelijk de regionale cijfers in het verleden te herschalen per gemeente. De huidige verhoudingsgetallen gebruiken om regionale cijfers uit het verleden te herschalen heeft als probleem dat dan de groeicijfers van de woningmarktregio gelijk zijn aan die van de gemeente. Het ligt echter voor de hand dat bijvoorbeeld de huizenprijzen in de stad Utrecht de laatste jaren een andere ontwikkeling hebben doorgemaakt dan die in de dorpen eromheen.

Daarom is een alternatieve methode gebruikt: het absolute prijsniveau per m² per gemeente zoals hierboven berekend is voor 2003 gehandhaafd, en daaraan zijn de groeicijfers van tussenwoningen (1996-2003) per gemeente gekoppeld (bron: NVM). Het nadeel is dat kwalitatieve veranderingen in het aanbod van tussenwoningen het beeld kunnen vertroebelen. Dat is mogelijk als in een jaar ineens een groot aanbod van nieuwbouwtussenwoningen op de markt komt dat gemiddeld veel groter is dan de bestaande voorraad. De nieuwbouwproductie is echter in Nederlandse steden jaarlijks zo laag dat dit effect op de voorraad te verwaarlozen is.

Kwaliteit woningvoorraad

De kwaliteit van de woningvoorraad bestaat uit twee waarden: de gemiddelde oppervlakte van de woningen en het percentage koopwoningen.

Omvang woning

De gemiddelde oppervlakte van een woning is de gemiddelde prijs van een woning gedeeld door de gemiddelde prijs per vierkante meter (zie beschrijving bij *huizenprijzen*).

Percentage koopwoningen

Het aantal koopwoningen in de gemeente als percentage van de totale woningvoorraad (bron: ministerie van VROM).

Bereikbaarheid

De wereld houdt natuurlijk niet op bij de gemeentegrenzen. Niet alleen het werk in de gemeente, maar ook dat in omliggende gemeenten is van belang. De nabijheid van familie en vrienden, maar ook allerlei culturele en recreatie-voorzieningen is van belang voor de woon-aantrekkelijkheid van een gemeente. Daarom is een indicator gemaakt voor de bereikbaarheid van bevolkingsconcentraties buiten de gemeente. Het is eigenlijk een maat voor het aantal mogelijke interacties met andere mensen binnen een bepaalde (reis)tijd. Het is tevens een proxy voor de bereikbaarheid vanuit de gemeente van allerlei voorzieningen in andere gemeenten.

De bereikbaarheid is een maat voor het aantal personen dat een gemeente binnen een bepaalde tijd kan bereiken. Voor het bepalen van de bereikbaarheid is een reistijdenmatrix gebruikt. Die matrix bevat de reistijd tussen alle gemeenten. Om die reistijd vast te kunnen stellen is per gemeente een centraal punt gekozen dat dient als vertrek- en aankomstpunt. In eerste instantie is de locatie (postcode) van het gemeentehuis of stadhuis genomen, ervan uitgaande dat het gemeentehuis in de meeste gemeen-

ten in het centrum ligt. Vervolgens is voor elke gemeente bepaald of die locatie inderdaad centraal is. Voor 25 van de 496 gemeenten bleek dat niet het geval te zijn. Zo ligt in de gemeente Zaanstad het gemeentehuis op een buitenlocatie tussen de kernen Zaandam en Zaandijk. In dat soort gevallen is de locatie van het hoofdkantoor genomen als centrumlocatie. De bereikbaarheid is bepaald voor zowel auto als het openbaar vervoer.

Bereikbaarheid per auto

De bereikbaarheid per auto is gelijk aan de reistijden vanuit alle andere gemeenten in Nederland naar de betreffende gemeente, omgezet naar een wegingsfactor horend bij die reistijd, maal de totale beroepsbevolking in die gemeenten.

De bereikbaarheidsindex houdt dus rekening met waardering voor reistijd. Die waardering is gebaseerd op het feitelijke pendelgedrag van mensen in Nederland. Het blijkt dat voor reizen per auto een reistijd tot twintig minuten optimaal is. De inwoners in gemeenten die vanuit de gemeente binnen die reistijd kunnen worden bereikt, tellen voor 100% mee in de bereikbaarheidsindex (wegingsfactor 1). Boven de 26 minuten reistijd neemt de wil om te pendelen exponentieel af, zo ook de wegingsfactor in de bereikbaarheidsindex.

Er is dan nog geen rekening gehouden met de reistijd binnen de gemeente van de eigen bevolking. Die bevolking is in de bereikbaarheidsindex meegeteld op basis van de interne reistijd: de reistijd 'van de gemeente naar zichzelf'. Hiervoor is uitgegaan van de oppervlakte (afhankelijk van de mate van stedelijkheid variërend van het bebouwde oppervlak tot het totale oppervlak binnen de gemeente) omgerekend tot een straal en een gemiddelde snelheid voor vervoer binnen de gemeente, variërend van twintig tot veertig kilometer per uur, weer afhankelijk van de mate van stedelijkheid. Opgeteld vormen de externe en interne bereikbaarheid de totale bereikbaarheid van een gemeente.

De zo verkregen indices voor de gemeenten zijn vervolgens opnieuw geschaald, waarbij de best bereikbare gemeente een index van 100 heeft. De uitkomst is een relatieve bereikbaarheidsindex met een waarde tussen 0 en 100. Dat is de waarde in de eerste staaf in de figuur op iedere tweede pagina in deel II.

Filecorrectie

Die bereikbaarheidsmaat houdt echter geen rekening met files. Dat is dus geen getrouwe afspiegeling van de werkelijke bereikbaarheid van omliggende bevolkingsconcentraties vanuit een gemeente, althans in de spits. Daarom is een tweede bereikbaarheidsmaat ontwikkeld, die wel rekening houdt met files.

Op basis van de file-informatie van de Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) en een wegenkaart is bepaald welke files in de spits gemiddeld op alle trajecten van de ene naar de andere gemeente voorkomen. Met behulp van deze file-informatie is een alternatieve reistijdenmatrix bepaald. De reistijden in deze matrix geven de gemiddelde reistijd weer. Daarbij is rekening gehouden met de gemiddelde kans op een file op een bepaald traject en de gemiddelde lengte, duur en rijsnelheid in zo'n file. Hoe groter de kans op een file (ofwel: hoe frequenter deze op een bepaald traject voorkomt) en hoe langer die file gemiddeld is, hoe meer de bereikbaarheid van een bepaalde gemeente afneemt ten opzichte van de bereikbaarheid zonder files.

In de figuur is de bereikbaarheid van een gemeente in de spits gerelateerd aan de best bereikbare gemeente per auto buiten de spits (waarde 100). Het tweede staafje in de figuur geeft de relatieve bereikbaarheid met filecorrectie weer. Het verschil tussen de twee eerste staafjes in de figuur is dus het effect van files op de bereikbaarheid van een gemeente.

Bereikbaarheid per openbaar vervoer

Het laatste staafje in de figuur geeft de bereikbaarheid vanuit een gemeente per openbaar vervoer. Daarvoor is grotendeels dezelfde systematiek gehanteerd. Met behulp van de OV-reisplanner (bron: OV-reisinformatie) zijn de reistijden tussen alle Nederlandse gemeenten tussen 07.00 en 10.00 uur

's ochtends bepaald. Hiervan is het gemiddelde per reis genomen. Met het aantal reismogelijkheden gedurende die drie uur (de frequentie) is tevens de gemiddelde wachttijd vastgesteld. Bij de gemiddelde reistijd is eenderde van die gemiddelde wachttijd opgeteld (ervan uitgaande dat mensen in meer of mindere mate op de hoogte zijn van de vertrektijden).

In de reistijd zitten alle vormen van openbaar vervoer, dus inclusief voor- en natransport per bus, trein of lopend. Om ook de eigen bevolking te kunnen meewegen, is wederom de gemiddelde interne reistijd bepaald. Nu alleen niet met een gemiddelde snelheid van twintig tot veertig kilometer per uur, maar met een gemiddelde van zeven tot vijftientig kilometer per uur.

De gemiddelde reistijd per openbaar vervoer is geïndiceerd op basis van de bereikbaarheid per auto. Het derde staafje in de figuur geeft die waarde weer. Als het staafje hoger is dan het tweede staafje betekent dat dus dat reizen vanuit die gemeente in de ochtend- en avondspits gemiddeld sneller is met het openbaar vervoer dan per auto.

Nabijheid natuur

Naast de nabijheid van bedrijfs- en bevolkingsconcentraties kan ook het ontbreken daarvan van belang zijn voor woon-aantrekkelijkheid. Daarom is behalve de bereikbaarheid van mensen in andere gemeenten ook de bereikbaarheid van natuur, water en open ruimte vanuit iedere gemeente in de Atlas opgenomen. De nabijheid van natuur is op een vergelijkbare manier berekend als de bereikbaarheid. Bevolkingsomvang is echter vervangen door de som van de oppervlakte van natuurgebieden en binnenwater (bron: CBS, Bodemstatistiek). Op die manier is berekend hoeveel natuur en water vanuit een gemeente binnen een bepaalde tijd bereikt kan worden.

Natuur

De nabijheid van natuur is dan de oppervlakte van alle natuurgebieden, parken en weidegebieden in Nederland maal de reistijd vanuit die gemeente naar al die natuurgebieden, maal de waarderingsfactor voor reistijd. Daarbij is gerekend met reistijden per auto, zonder filecorrectie, omdat ervan wordt uitgegaan dat mensen buiten de spits naar recreatiegebieden rijden. De waarderingsfunctie is gebaseerd op het werkelijke reisgedrag van mensen ten behoeve van recreatie.²⁷ Die wijkt af van de tijdwaardering in het woon-werkverkeer, die werd gebruikt bij het berekenen van de bereikbaarheid.

Een probleem met deze methode is dat alleen binnenlandse natuur meetelt. Daarom scoren Limburgse gemeenten bijvoorbeeld laag op deze indicator. Omdat deze indicator ook deel uitmaakt van de woon-aantrekkelijkheidsindex werkt die lage score ook daarin door. Daarom is een grensdummy gemaakt (afstand tot de dichtstbijzijnde grens) als proxy voor de nabijheid van natuur, steden en andere voorzieningen over de grens. Die indicator bleek echter niet significant van invloed op de vraag naar woningen en is dan ook niet in de woon-aantrekkelijkheidsindex opgenomen.

Binnenwater

De methode voor het berekenen van de nabijheid van (recreatief) binnenwater is gelijk aan die voor natuurgebieden. Alleen is de oppervlakte natuurgebieden vervangen door de oppervlakte binnenwater per gemeente. Ook het IJsselmeer, de Waddenzee en de Ooster- en Westerschelde zijn hierbij meegeteld.

Kust

Voor de nabijheid van de zeekust is de kortste route vanuit een gemeente naar de Noordzeekust als maat genomen voor de nabijheid van zee. Reistijden en reistijdwaardering zijn conform de methode voor de nabijheid van natuur.

²⁷ K.T. Geurs, *Bereikbaarheidsmaten: review en case studies. Beoordeling van bereikbaarheidseffecten van ruimtelijk-infrastructuurele scenario's, en gerelateerde sociale en economische effecten* (RIVM rapport 408505006).



Bronnen

Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV), File-informatie

Amsterdams Uitburo (AUB), Culturele agenda (www.uitlijn.nl)

Bedrijfschap Horeca & Catering

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Enquête beroepsbevolking (EBB)

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Infoservice

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Regionaal Inkomensonderzoek 1994, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), StatLine (www.cbs.nl)

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Wijk- en buurtstatistiek 1995, 1997, 1999 en 2001

Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), Armoedesite (www.coelo.nl)

COC Nederland

ESRI Nederland bv, Reistijdenmatrix

Federatie van Kunstenaarsverenigingen (*Beroepsvereniging Nederlandse Ontwerpers, Beroepsvereniging van Beeldende Kunstenaars, Beroepsvereniging van fotografen, Beroepsvereniging van Nederlandse Interieurarchitecten, Beroepsvereniging Vrije Vormgevers, CNV-Kunstenbond, Componisten 96, FNV Kunsten Informatie en Media, Gemeenschap Beeldende Kunstenaars, Nederlandse Beroepsvereniging van Danskunstenaars, Nederlandse Kring van Beeldhouwers, Nederlandse Vakgroep Keramisten, Vereniging van Beroeps Beeldende Kunstenaars Zuid-Nederland, VVL en Netwerk Scenarioschrijvers*)

Funda, Woningaanbod (www.funda.nl)

Gaykrant

Geodan, Mapinfo

Informatie Beheer Groep

Kamer van Koophandel, Bestand startende ondernemers (www.kvk.nl)

Lekker, de restaurantgids van Nederland, edities 2000, 2001, 2002, 2003
Uitgeverij Multi Magazines BV, Amsterdam (www.lekker.nl)

Michelin, Restaurantclassificatie (www.dinersite.nl)

Ministerie van Binnenlandse Zaken (www.grotestedenbeleid.net)

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer
(VROM), Systeem woningvoorraad (SYSWOV)

Nederlands Instituut voor Wetenschappelijke Informatiediensten
(NIWI), Kwaliteitskaart onderwijs (Steinmetz-archief)

Nederlandse Vereniging van Makelaars o.g. en vastgoeddeskundigen
(NVM), Woningmarktinformatiesysteem (www.nvm.nl)

Netwerkbureau Uitbreiding Kinderopvang, Monitor uitbreiding kinderopvang
(www.uitbreidingkinderopvang.nl)

OV-reisinformatie, OV9292-reisplanner (www.9292ov.nl)

Rijksdienst voor Monumentenzorg, Bestand rijksmonumenten

Stichting Museumkaart

Uitvoering Werknemers Verzekeringen (UWV), Atlas sociale verzekeringen

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Locatie gemeentehuizen

Websites alle afzonderlijke gemeenten

Atlas voor gemeenten 2004

Welke gemeente is het best bereikbaar, welke het veiligst? Waar is het beste onderwijs en waar de meeste cultuur te vinden? Hoe is de sociaal-economische positie van de Nederlandse gemeenten, en hoe scoren zij op het gebied van woon-aantrekkelijkheid? In de Atlas voor gemeenten worden de 50 grootste gemeenten van Nederland op 40 punten vergeleken.

De Atlas voor gemeenten 2004 bevat tien nieuwe indicatoren. Zo biedt deze Atlas veel nieuwe informatie over de bevolkingssamenstelling van gemeenten: de creatieve klasse, het aandeel *nerds* en *bohemians*, de studentenpopulatie, de *homo scene* en de etnische diversiteit. In de inleiding van de Atlas is een uitgebreide analyse opgenomen van het belang van deze bevolkingsgroepen voor de lokale economie.

De Atlas voor gemeenten is een onmisbaar naslagwerk voor politici, bestuurders, onderzoekers, journalisten, ondernemers en bewoners om zich een oordeel te kunnen vormen over de kenmerken van een gemeente, en hun beslissingen daarop af te stemmen.

